Sanastokeskus

OPETUS- JA KOULUTUSSANASTO (OKSA)

Undervisnings- och utbildningsordlista

Vocabulary of Education

luonnos 9.5.2022

Sisällysluettelo

Käsitekaavioluettelo....5

Kuvaluettelo....7

1 Yleisiä käsitteitä....11
1.1 Oppiminen....20

2 Koulutustoiminta ja koulutusjärjestelmä....25

3 Toimijat....36
3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat....36
3.2 Koulutustoimijat....42
3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä....54
3.3 Koulutusorganisaatiot....59
3.4 Koulutuksen toimielimiä....70
3.5 Henkilöstö....71
3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa....101
3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa....123

4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit....129
4.1 Normatiivinen ohjaus....129
4.1.1 Säädökset....129
4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat....133
4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet....136
4.2 Tutkintorakenne (1)....139
4.2.1 Eri koulutusasteille yhteisiä tutkintorakenteeseen tai opintojen rakenteeseen liittyviä käsitteitä....144
4.2.2 Ammatillisten tutkintojen rakenne....152
4.2.3 Lukio-opintojen rakenne....158
4.2.3.1 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti....158
4.2.3.2 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti....163
4.2.4 Korkeakoulututkinnon rakenne....167
4.3 Oppiaine....173
4.4 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta....176
4.4.1 Opetussuunnitelma....176
4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä....186
4.4.2 Koulutustarjonta....191
4.5 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan....202
4.6 Opintojen ja osaamisen mitoitus ja laajuus....210

5 Haku ja valinta....215
5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta....215
5.2 Haku....219
5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi....219
5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita....225
5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä....227
5.2.4 Hakukelpoisuus....233
5.2.5 Muita hakukäsitteitä....237
5.3 Valinta....240
5.3.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi....240
5.3.2 Valintatyyppejä....247
5.3.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä....252
5.3.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä....258
5.3.4.1 Hakukohde....258
5.3.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi....262
5.3.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot....265
5.4 Peruskoulun määräytyminen tai valinta....272

6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit....274
6.1 Varhaiskasvatus....274
6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja....274
6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja....279
6.2 Opetus (1)....286
6.2.1 Opetusmuotokäsitteitä....298
6.3 Koulutus (1)....309

6.3.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan....309
6.3.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)....320
6.3.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan....323
6.3.4 Työpaikalla järjestettävän koulutuksen peruskäsitteitä....328
6.3.5 Perusopetuksen lajeja....335
6.3.6 Ammatillisen koulutuksen lajit ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti....337
6.3.7 Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämismuodot ja -tavat ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa....347
6.4 Koulutus (2)....350
6.4.1 Tutkintoon johtamattomia koulutuksia (2)....356
6.4.1.1 Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2)....361
6.5 Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä....364
6.6 Ilmoittautuminen....371
6.7 Opintojen keskeytyminen ja keskeyttäminen....377
6.7.1 Opiskelun keskeytyminen....377
6.7.2 Oppivelvollisuuden suorittamisen tai muun opiskelun keskeyttäminen....378
6.8 Ohjaus....381
6.9 Opiskelun tuki....382
6.9.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus....383
6.9.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut....384
6.9.2.1 Työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviä etuuksia ja korvauksia....388
6.9.3 Muut opiskelua tukevat palvelut....390
6.9.4 Lapsen, oppilaan ja opiskelijan tukeminen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa....390
6.9.5 Turvallisuuteen ja työrauhaan liittyvät ja kurinpidolliset toimenpiteet....402
6.9.5.1 Kurinpito....402
6.9.5.2 Kurinpitokeinoja perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, lukiokoulutuksessa ja korkeakouluissa....406
6.10 Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa....414
6.11 Opiskelijaliikkuvuus....418
6.12 Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu....422
6.13 Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt....427
6.13.1 Todistus....427
6.13.2 Tutkinto....453
6.13.2.1 Toisen asteen tutkinnot....460
6.13.2.2 Korkeakoulututkinto....465
6.13.2.3 Ulkomainen tutkinto....473
6.13.2.4 Aiemmat ammatilliset tutkinnot....475
6.13.3 Opintosuorituksia....477
6.13.4 Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa....480
6.13.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi....485
6.13.5.1 Muutoksenhaku arviointiin (2)....499
6.13.5.2 Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen....505
6.14 Opintosuorituksen hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä tutkinnon tunnustaminen....508
6.15 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut....524
6.16 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä....531
7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi....535
7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä....535
7.2 Laatu....555
8 Muutoksenhaku....560
9 Koulutuksen strategisen ohjauksen käsitteitä....562
10 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä....563
11 Liite 2: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvauksia suomeksi....574
11.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider)....574
11.2 Koulutus (Learning Opportunity)....578
12 Lisättäväksi sovittuja käsitteitä....582

13 Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä....584
13.1 Rahoitukseen liittyviä käsitteitä....592
Englanninkielinen hakemisto / English index....595
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register....608
Suomenkielinen hakemisto....618

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä....12
Käsitekaavio 2. Kasvatus, opetus ja koulutus....27
Käsitekaavio 3. Oppiminen....32
Käsitekaavio 4. Koulutustoiminta....42
Käsitekaavio 5. Koulutusjärjestelmä....46
Käsitekaavio 6. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat....55
Käsitekaavio 7. Koulutustoimijat....66
Käsitekaavio 8. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka....78
Käsitekaavio 9. Koulutusorganisaatiot....98
Käsitekaavio 10. Koulutuksen henkilöstö....109
Käsitekaavio 11. Muu koulutuksen henkilöstö....115
Käsitekaavio 12. Varhaiskasvatuksen henkilöstö....123
Käsitekaavio 13. Opettaja....133
Käsitekaavio 14. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa....163
Käsitekaavio 15. Opiskelijan rooleja....164
Käsitekaavio 16. Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan....165
Käsitekaavio 17. Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä....173
Käsitekaavio 18. Varhaiskasvatussuunnitelmat....182
Käsitekaavio 19. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet....188
Käsitekaavio 20. Tutkintorakenne....190
Käsitekaavio 21. Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan)....193
Käsitekaavio 22. Osaamiskokonaisuuksia....204
Käsitekaavio 23. Ammatillisten tutkintojen rakenne....214
Käsitekaavio 24. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti....219
Käsitekaavio 25. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti....225
Käsitekaavio 26. Opintokokonaisuus ja opintojakso....232
Käsitekaavio 27. Oppiaine....236
Käsitekaavio 28. Opetussuunnitelma....251
Käsitekaavio 29. Koulutustarjonta ja opetustarjonta....276
Käsitekaavio 30. Osaamistavoitteet....277
Käsitekaavio 31. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan....286
Käsitekaavio 32. Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö....293
Käsitekaavio 33. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta....297
Käsitekaavio 34. Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi....306
Käsitekaavio 35. Koulutukseen hakemisen vaiheita....309
Käsitekaavio 36. Hakutapoja ja -tyyppejä....321
Käsitekaavio 37. Hakukelpoisuus....326
Käsitekaavio 38. Muita hakukäsitteitä....330
Käsitekaavio 39. Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi....342
Käsitekaavio 40. Valintatyypit....347
Käsitekaavio 41. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä....355
Käsitekaavio 42. Hakukohde....360
Käsitekaavio 43. Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi....363
Käsitekaavio 44. Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot....376
Käsitekaavio 45. Peruskoulun määräytyminen tai valinta....379
Käsitekaavio 46. Varhaiskasvatuksen toimintamuodot....385
Käsitekaavio 47. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja....392
Käsitekaavio 48. Opetus (1)....408
Käsitekaavio 49. Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä....421
Käsitekaavio 50. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan....435
Käsitekaavio 51. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan....440
Käsitekaavio 52. Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan....448
Käsitekaavio 53. Työpaikalla järjestettävä koulutus....460
Käsitekaavio 54. Perusopetuksen lajeja....462
Käsitekaavio 55. Ammatillisen koulutuksen lajeja....475
Käsitekaavio 56. Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa....478
Käsitekaavio 57. Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä....486
Käsitekaavio 58. Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)....492
Käsitekaavio 59. Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä....509
Käsitekaavio 60. Ilmoittautumiskäsitteitä....515

Käsitekaavio 61. Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä....519
Käsitekaavio 62. Opiskelun keskeytyminen....520
Käsitekaavio 63. Opiskelun keskeyttäminen....523
Käsitekaavio 64. Ohjauskäsitteitä....524
Käsitekaavio 65. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut....536
Käsitekaavio 66. Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa....539
Käsitekaavio 67. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa....554
Käsitekaavio 68. Kurinpitoon liittyviä käsitteitä....569
Käsitekaavio 69. Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa....575
Käsitekaavio 70. Opiskelijaliikkuvuus....581
Käsitekaavio 71. Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu....586
Käsitekaavio 72. Todistus....604
Käsitekaavio 73. Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset....611
Käsitekaavio 74. Tutkintotodistus....615
Käsitekaavio 75. Tutkinto....625
Käsitekaavio 76. Toisen asteen tutkinnot....634
Käsitekaavio 77. Korkeakoulututkinto....645
Käsitekaavio 78. Ulkomainen tutkinto....647
Käsitekaavio 79. Aiemmat ammatilliset tutkinnot....650
Käsitekaavio 80. Opintosuorituksia....654
Käsitekaavio 81. Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa....660
Käsitekaavio 82. Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi....675
Käsitekaavio 83. Muutoksenhaku arviointiin (2)....684
Käsitekaavio 84. Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen....690
Käsitekaavio 85. Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen....710
Käsitekaavio 86. Varhaiskasvatuksen maksut....712

Kuvaluettelo

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä..... 28

Yleisiä kommentteja

OKSA-jaos 16.6.2017: Uutta keskustelua OKSAn rajauksesta, linjauksista ja käyttötarkoituksista tarvitaan. Otetaan tälle aikaa (viimeistään) sanaston ensimmäisen julkaisun jälkeen.

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmä marraskuu 2016: Kaikki (ainakin korkeakoulujen käsitteiden) englannin vastineet pitäisi laittaa kommenteille avoimeen AMK:iin. Mutta ensimmäinen julkaisu voidaan tehdä näillä (ilman avoimia AMKeja tehdyillä) termeillä. Näihin (mm. tarkistusasioihin) voidaan palata vuoden 2017 puolella ennen seuraavaa OKSA-julkaisua.

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmä 9.12.2016: Tulisiko OKSA-sanastossa merkitä, kun kyseessä on pelkästään tietotekninen/hallinnollinen termi (vs. kun näkyy viestinnässä hakijoille/opiskelijoille/ulospäin). Esim. käsitteet *haku- ja valintajärjestelmä* (ID377) ja *valinnan tila* (ID389).

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle / lukiokoulutukselle 14.9.2018: Kumpaan lukiolakiin halutaan huomautuksissa viitata, 629/1998 vai 714/2018, vai kumpaankin? Pohdittava läpi sanaston.

Ilmari Hyvönen 12.9.2019: Hiukan kyllä mietityttää tämä tutkintokeskeisyys. Eli voisi [esim. käsitteen *opintosuorituksen hyväksilukeminen* kohdalla] olla niin että hyväksiluetaan osaksi tutkinnon osaa, opintokokonaisuutta tms. tutkintoa pienempää moduulia... Mutta ei ehkä avata tätä nyt.

Totti Tuhkanen 12.9.2019: OKSA on pääosiltaan tuotettu tutkintokeskeisen koulutusjärjestelmän aikana ja tarpeisiin. Nyt viritellään paradigmaan muutosta, ja se on haaste johdonmukaisen näkökulman säilyttämiselle. Asiasta on otettava koppi, mutta periaatteista on ryhmässä keskusteltava.

OKSA-jaos 21.5.2021: Käsitekaaviot tulee vielä käydä systemaattisesti läpi oppivelvollisuuden laajentumisen näkökulmasta. Tero ja Riina tekevät tämän.

Riina-terminologi 11.6.2021: 1.8.2022 jälkeen merkittävä vanhentuneiksi käsitteiksi (<vanhentunut>) oppivelvollisuuslain (1214/2020) myötä 1.8.2022 vanhentuvat käsitteet perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus, valmentava koulutus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, valmentavan koulutuksen perusteet, lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet, koulunkäynnin keskeyttäminen. Nämä täytyy tällöin poistaa myös kaavioista.

Oppivelvollisuus-pikkusanastotyöryhmä 14.6.2021: Pitäisikö OKSAn luokkiin (koulutusasteisiin) lisätä uusi luokka "oppivelvollisuuskoulutus"? Tähän luokkaan kuuluisivat perusopetus, oppivelvollisuuteen kuuluva osa lukiosta ja ammatillisesta, TUVA, TELMA, kansanopistojen pitkät linjat (= kansanopistojen oppivelvollisille suunnattu koulutus), saamelaisten koulutuskeskuksen tietyt opinnot (saamen kielen ja kulttuurin opinnot) ja aikuisten perusopetus. -> **OKSA-jaos 13.8.2021**: Tällainen aineistoa rikastava luokka voitaisiin lisätä, tai ainakin harkita sen lisäämistä. Käytännössä tapahtuisi (viimeistään) seuraavan julkaisun (OKSAn kolmas laitos) yhteydessä; otetaan puheeksi lähempänä tuota ajankohtaa. Kaikki käsitteet tulee käydä läpi ja tarvittaessa merkitä oppivelvollisuuskoulutukseen kuuluviksi tunnisteella <oppivelvollisuuskoulutus>.

Käsitekaavio 1. *Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä.*

1 Yleisiä käsitteitä

1

kasvatus

sv fostran

en < education (1); upbringing

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on kehittää yksilöstä eettisesti vastuukykyinen yhteiskunnan jäsen

huomautus

Kasvatuksen myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät ja muovautuvat. Osaltaan kasvatuksen tavoite on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle, mutta kasvatuksen avulla halutaan myös uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja. Kasvatuksen sivistystehtävänä on tietoisesti ohjata yksilöllisen identiteetin muotoutumista ja huolehtia, että muotoutuminen tapahtuu sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan *lapsen* suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, *opetuksen (1)* ja *hoidon* muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka.

Perusopetuksella on opetustavoitteiden lisäksi kasvatustavoitteita. Perusopetuslain (628/1998) mukaan perusopetuksella pyritään kasvattamaan oppilaita ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antamaan heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopistojen* tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä *opetusta (1)* sekä kasvattaa *opiskelijoita* palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen kasvatus, niin että termillä education viitataan kasvatuksen lisäksi muun muassa *opetukseen (1)*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c116

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

2
opetus (1)
sv undervisning (1)
en teaching (1); instruction (1); < education (2)

määritelmä
vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on *oppiminen*

huomautus
Opetuksella (1) ja *kasvatuksella* on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus (1), niin että termillä education viitataan opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c117

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Kasvatus, opetus ja koulutus, Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan, Opetus (1), Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä ja Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiolaki>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys korkeakoulujen (tai muun koulutusasteen) ruotsin työryhmälle lokakuu 2016: ”Handledning” voisi olla opetus (1) -käsitteen (toinen) vastine ruotsiksi? -- **Terminologin kysymys 30.12.2021**: Vai tarvitaanko enää, kun OKSAan on lisätty käsite *ohjaus*, jonka sv-vastineeksi tulee varmaankin handledning?

OKSA-jaos 30.8.2019 (mm. Erja V.): Nyt kun OKSA-sanastossa ollaan määrittelemässä *ohjaus*-käsitettä, opetus (1) -käsitteen määritelmä pistää silmään, vaikka sitä aikanaan paljon viilattiinkin. Opetus (1) -käsitteen määritelmää olisi syytä sopivassa kohtaa tarkastella uudelleen ja tarkentaa.

OKSA-jaos 30.8.2019 (mm. Erja V.): Perusopetuksessa opetus liittyisi tavoitteiden saavuttamiseen.

Perusopetuslaki 628/1998, 2 §: Opetuksen tavoitteet: Tässä laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 10.9.2019: Millä tavalla määritelmä on puutteellinen, mihin suuntaan sitä kannattaisi kehittää jne.? Erittely auttaa määritelmän korjaamisessa.

3
<varhaiskasvatus>
hoito
sv vård
en care

määritelmä
toiminta, jonka tavoitteena on huolenpito *lapsesta* sekä lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen edistäminen

huomautus
Hoito kuuluu osana *varhaiskasvatukseen*. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista *kasvatuksen*, *opetuksen (1)* ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuksen hoitotilanteet ovat aina samanaikaisesti kasvatus- ja opetustilanteita, joissa opitaan laaja-alaisesti erilaisia tietoja ja taitoja.

Käsitteen tunnus: c399

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Kasvatus, opetus ja koulutus

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

4

opettaminen; opetus (2)

sv undervisning (2); ~ lära ut *verb*

en teaching (2); instruction (2); tuition (1); ~ facilitation

määritelmä

opetuksen (1) osa, jossa henkilö auttaa tai ohjaa toista henkilöä oppimaan (ks. *oppiminen*)

huomautus

Englannin sanalla facilitation viitataan esimerkiksi erityistarpeisen (kuten vammaisen) oppilaan tai opiskelijan avustajan toimintaan, jonka tavoitteena on auttaa *oppilasta* tai *opiskelijaa* osallistumaan opetukseen (1). Lisäksi sanalla facilitation viitataan esimerkiksi vertaisopetukseen, jossa edistyneemmät opiskelijat auttavat varhaisemmassa vaiheessa olevia opiskelijoita *opiskelussa*.

Ks. *ohjaus*, *opettaja*.

Käsitteen tunnus: c119

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Kasvatus, opetus ja koulutus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys korkeakoulujen (tai muun koulutusasteen) ruotsin työryhmälle lokakuu 2016: ”Handledning” voisi olla opetus (1) -käsitteen tai opettaminen -käsitteen (toinen) vastine ruotsiksi? -- **Terminologin kysymys 30.12.2021**: Vai tarvitaanko enää, kun OKSAan on lisätty käsite *ohjaus*, jonka sv-vastineeksi tulee varmaankin handledning?

5

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus; > opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

sv handledning

en guidance <varhaiskasvatus, lukiokoulutus>; guidance for studies (2) <lukiokoulutuksen opintojen ohjaus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa *oppijan* lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, *palautetta* ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri *oppimisympäristöissä*. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan *lasten* tulee saada *oppimiseensa varhaiskasvatushenkilöstön* ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen *opettajan* tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa *oppilasta* koulunkäynnissä ja eri *oppiaineiden opiskelussa*. Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

opintojen ohjaus: *Lukiokoulutuksessa* käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen *oppimäärää* suorittavalle *opiskelijalle opinto-ohjauksen (1)* lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin *hakeutumiseen* liittyvää ohjausta. Opintojen ohjausta (samoin kuin opinto-ohjausta (1)) voivat antaa *opinto-ohjaajan* lisäksi muun muassa *aineenopettajat* ja *ryhmänohjaaja*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *opiskelijalla* on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Ohjausta voidaan toteuttaa myös vertaisoppijoiden eli keskenään samassa tilanteessa olevien oppijoiden toimesta (nk. vertaisohjaus).

Vrt. *oppilaanohjaus, opinto-ohjaus*.

Ks. myös *työpaikalla järjestettävä ohjaus*.

Käsitteen tunnus: c1637

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus ja Ohjauskäsitteitä

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

6
opiskelu
sv < studier *pl*
en study (4)

määritelmä
toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen

huomautus
Ruotsin termi studier viittaa myös suomen opinnot-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c120

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus ja Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (studying)

7
osaamisen hankkiminen
sv förvärvande *n* av kunnande
en acquisition of competence; acquiring competence

määritelmä
ammatillisen koulutuksen opiskelijan toiminta, jossa opiskelija pyrkii saavuttamaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa* mukaista osaamista

huomautus
Osaamisen kertyminen on osaamisen hankkimistavasta riippumatonta.

Yleiskielessä käytetään usein ilmaisuja puuttuva osaaminen ja puuttuvan osaamisen hankkiminen, mutta on suositettavaa käyttää niiden sijaan ilmaisuja hankittava osaaminen ja osaamisen hankkiminen.

Käsitteen tunnus: c1691

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

8

koulutus (1)

sv utbildning (1)
inte: skolning

en < education (3); training

määritelmä
organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus
Määritelmän sana ”ensisijaisena” viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa *tutkintoon* johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Vrt. *koulutus (2).*

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c121

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutustoiminta, Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan, Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan, Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan, Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan, Työpaikalla järjestettävä koulutus, Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä ja Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OKSA-jaos 2.10.2020: tarvitaanko erikseen lakisääteinen koulutus ja ei-lakisääteinen koulutus?

OKSA-jaos 2.10.2020: tällä hetkellä koulutus (1):n alla on kyllä myös ei-lakisääteisiä, kuten henkilöstökoulutus

OKSA-jaos 2.10.2020: OKSA on ajateltu koulutusjärjestelmän kuvaukseksi, jolloin OKSAn koulutukset olisivat lähinnä lakisääteisiä koulutuksia

OKSA-jaos 2.10.2020: Jatkuvan oppimisen sanastossa myös koulutukset jotka on OKSAssa määritelty koulutus (1):nä, voisi mahdollisesti määritellä koulutus (2):na (täydennyskoulutus, muuntokoulutus, erikoistumiskoulutus…)

9

koulutus (2)

sv utbildning (2)

en studies (1); learning opportunity (1); > study programme (1); > degree programme (1); > education programme (1) <ammatillinen koulutus>; ~ learning opportunity specification <koulutuksen (2) kuvauksesta; SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet *tutkinnon* tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta (1)*.

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat *korkeakoulun (1) opintokokonaisuus (2)*, *ammatillisen koulutuksen tutkinnon osa*, *avoimena yliopisto-opetuksena* tarjottava *opintojakso*, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* ja *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus*.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan *opetussuunnitelmassa (2)* määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsitteen tunnus: c122

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutustoiminta, Tutkintorakenne, Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Osaamistavoitteet, Muita hakukäsitteitä, Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä ja Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

CSC:n koulutustarjonta-arkkitehtuurin valmistelijan kysymykset syyskuu 2019: Voiko opintojakso olla koulutus (2)? Tai jos ei, niin voiko koulutus (2) koostua vain yhdestä opintojaksosta? (”[Tätä] kautta päätetään, että onko tässä koulutustarjonta-arkkitehtuurissa tarvetta mennä opetussuunnitelmatasolle vai riittääkö koulutustarjontatiedot.”)

OKSA-jaos 20.9.2019: Em. kysymykset käytännössä: Tuleeko esim. avoimen yliopiston koulutustarjonnassa näkyä koulutuksina yksittäiset tarjotut opintojaksot?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 21.9.2020: Tämän alakäsitteitä olivat aiemmin seuraavat:

OKSA-jaos 2.10.2020: Tomi K.: ”Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutus (TELMA-koulutus) antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta. Koulutuksen tavoitteena on pääsääntöisesti muu opiskelijan jatkosuunnitelma kuin ammatillisen tutkinnon suorittaminen. Tavoitteena on, että opiskelija löytää työn ja toimeentulon, asumisen, vapaa-ajan ja kuntoutumisen osalta ratkaisun hyvään ja toimintakyvyn mukaiseen itsenäiseen elämään.”

OKSA-jaos 2.10.2020: Totti: voisiko jaotteluperusteena (koulutus (1) ja koulutus (2)) olla ollut se, onko opiskelijalla vapautta valita sisältöjä (koulutus (1)) vai onko suunniteltu kiinteä kokonaisuus (koulutus (2))?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021 / Keha-keskus: "suunniteltu kokonaisuus"? Ensimmäisessä huomautuksessa mainitaan kuitenkin, että termillä tarkoitetaan "tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa koulutusta (1). Eikö määritelmä voisi olla siis "koulutus 1:n toteutus", jos tämä on käytännössä se koulutus, johon haetaan ja tulee valituksi? Vai onko tälle jokin toinen termi? -- **Terminologin kommentti 18.3.2021**: Hyvä kysymys/kommentti, tämänsuuntaista on pohdittu myös OKSA-jaoksessa, eli että pitäisikö koulutus (2):n määritelmässä olla mainittuna koulutus (1) (esim. "koulutuksen (1) toteuttamistapa, joka muodostuu suunnitellusta --"). Voin viedä tämän kommentin OKSA-jaoksen käsiteltäväksi.

10
koulutuksen toteutus; koulutus (3)
sv utbildning (3); > utbildningstillfälle
en organisation of studies; studies (2); learning opportunity (2); > study programme (2); > degree programme (2); > education programme (2) <ammatillinen koulutus>; learning opportunity instance <SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>

määritelmä
koulutustoimijan organisoima, tiettyyn aikaan ja paikkaan sijoittuva *koulutus (2)*

huomautus
Määritelmässä mainitulla ”paikalla” voidaan tarkoittaa myös esimerkiksi tietoverkkoa. Koulutuksen toteutus voi myös sijoittua kahteen tai useampaan eri paikkaan (esimerkiksi jos suomalaiseen *oppilaitokseen* sijoittuvaan koulutuksentoteutukseen sisältyy ulkomailla suoritettava harjoittelu).

Varsinaisen *opiskelun* ja *opettamisen* voidaan katsoa tapahtuvan koulutuksen toteutuksessa. Koulutuksen toteutuksessa syntyvät myös *opintosuoritukset*.

Koulutuksen toteutus voi olla esimerkiksi Aalto-yliopistossa toteutettava tuotantotalouden diplomi-insinöörin koulutus, jonka laajuus on 120 *opintopistettä (2)* ja joka alkaa syksyllä 2015.

learning opportunity instance: Standardeissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) ja European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity instance (lyhenne LOI).

utbildningstillfälle: Ruotsin termi utbildningstillfälle viittaa tässä määriteltyä koulutuksen toteutus -käsitettä suppeampaan käsitteeseen; esimerkiksi yhteen luentokertaan tai seminaarin yksittäiseen päivään.

Käsitteen tunnus: c123

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Muita hakukäsitteitä, Hakukohde ja Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

11
<standardi ”Metadata for Learning Opportunities, Advertising”>
koulutusmahdollisuus; koulutus (4)
sv utbildningsmöjlighet
en learning opportunity (3)

määritelmä
kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksesta (2)* ja siihen liittyvästä tarjolla olevasta mahdollisuudesta osallistua *koulutuksen toteutukseen*

huomautus
Koulutusmahdollisuudet kuvataan *koulutustarjonnassa*.

Yleiskielessä sana koulutusmahdollisuus on merkitykseltään tässä määriteltyä laajempi ja liittyy usein koulutuspolitiikkaan (esim. ”eri maiden tarjoamat koulutusmahdollisuudet”).

Tässä määritelty käsite esiintyy lähinnä standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en). Ko. standardissa tätä käsitettä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity.

Käsitteen tunnus: c124

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus ja Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

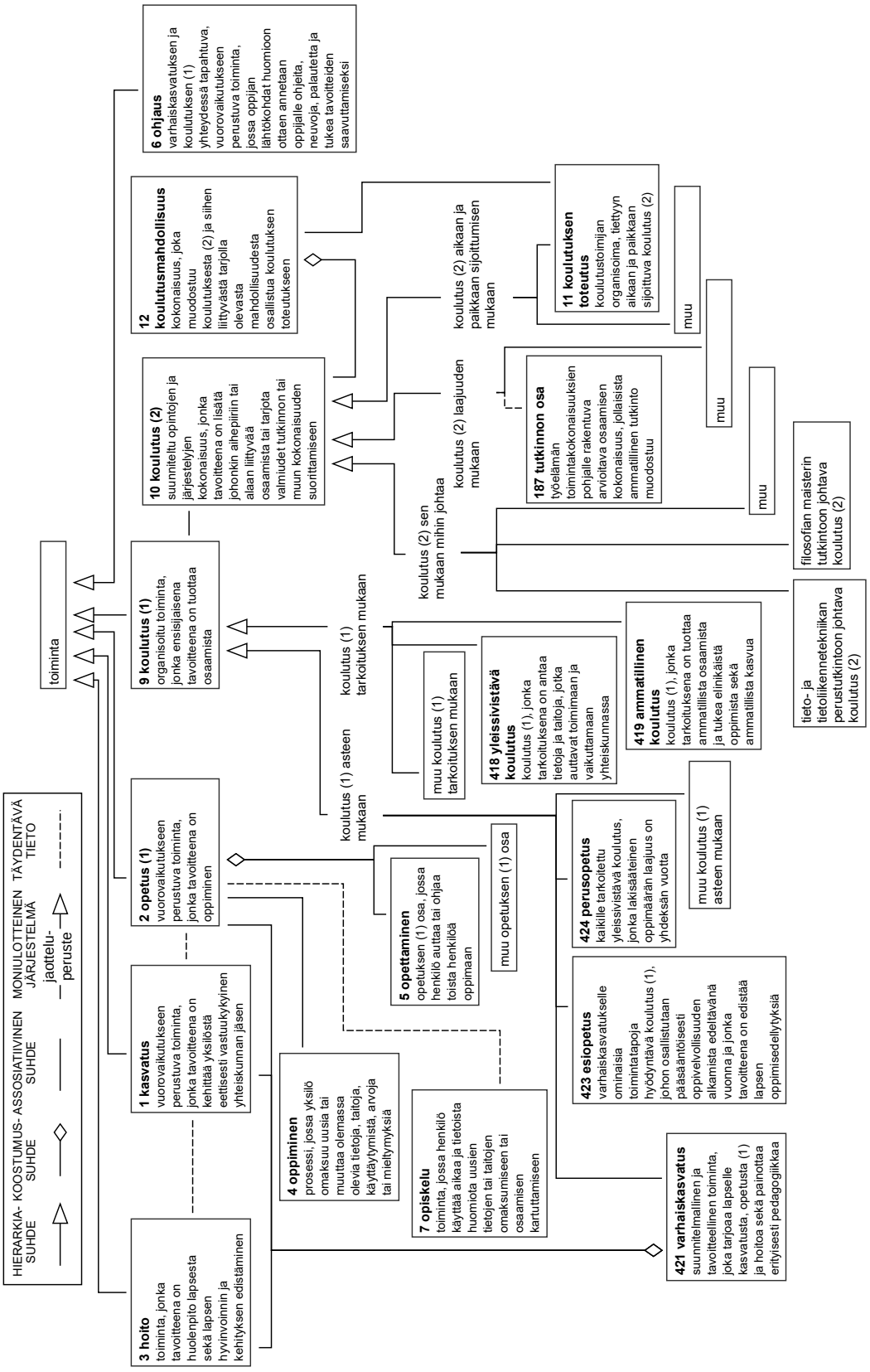

Käsitekaavio 2. *Kasvatus, opetus ja koulutus.*

1.1 Oppiminen

12

oppiminen

sv lärande; inlärning; ~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Erityisesti *varhaiskasvatuksessa* ja *perusopetuksessa* painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c118

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus, Oppiminen ja Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

<kieliversiointiin korkeakoulut>

13

elinikäinen oppiminen; ~ elämänlevyinen oppiminen (?)

sv livslångt lärande *n*

en lifelong learning; lifewide learning

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi *perusopetuksen* aikana tai henkilön ensimmäiseen *tutkintoon* tähtäävässä *koulutuksessa (1)*. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen *oppivelvollisuutta* ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa (2)*, myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Vertaa käsite jatkuva oppiminen, jonka määrittely tapahtuu työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisessä sanastohankkeessa (2020–2021).

Käsitteen tunnus: c753

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Oppiminen

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus englanti tarkistettava> <lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.4.2019: Hyvin usein puhutaan myös jatkuvasta oppimisesta (engl. continuous learning). Onko tämä sama vai eri käsite kuin elinikäinen oppiminen?

Lukion englannin kielityöryhmä 1.4.2019: Myöhemmin, kun OKSA-jaokselta saadaan tieto, pitääkö suomeksi olla myös käsite (jatkuva oppiminen tm.), niin voidaan pohtia, pitäisikö elinikäisen oppimisen / jatkuvan oppimisen vastine englanniksi olla (myös) continuous learning.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, kun sanastoon lisätään käsite *jatkuva oppiminen*?

Totti Tuhkanen, TY, 8/2020: Vrt. https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta

OKSA-jaos 2.10.2020: keskustelua: Onko niin, että elinikäinen oppiminen on optio, jatkuvaan oppimiseen on velvollisuus tai sitä edellytetään?

OKSA-jaos 2.10.2020: Jätetään sanaston 2. laitoksesta pois käsite jatkuva oppiminen, palautetaan se sanastoon, kun käsite on määritelty Jatkuvan oppimisen sanastossa (2020-2021). Lisätään tästä maininta huomautukseen (tehty, RK 20.10.2020).

OKSA-jaoksen kommentti englannin kielityöryhmälle 15.10.2021: Otetaan tällä käsitteelle englannin synonyymiksi Aalto-yliopiston esiintuoma termi lifewide learning. Siihen liitetään Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän syksyllä 2021 laatima huomautus: "Englannin termi lifelong learning kuvaa erityisesti käsitteen sitä puolta, että elinikäistä oppimista tapahtuu kaikissa elämänkaaren vaiheissa alusta loppuun. Termi lifewide learning puolestaan kuvaa erityisesti käsitteen sitä puolta, että elinkäistä oppimista tapahtuu kaikilla elämän osa-alueilla ja niin muodollisessa koulutuksessa kuin myös epämuodollisena ja informaalina oppimisena."

Terminologin kommentti 12.1.2022: Jyri Mannisen blogissa esiintyi termi elämänlevyinen oppiminen, olisiko se sopiva/tarpeellinen vastaavaan merkitykseen kuin englannin lifewide learning?

14

elinikäisen oppimisen avaintaidot

sv nyckelkompetenser *pl* för livslångt lärande

en key competences for lifelong learning

määritelmä

niiden tietojen, taitojen, asenteiden ja arvojen kokonaisuus, jollaisia yksilöt tarvitsevat *elinikäisessä oppimisessa*

huomautus

Tämän käsitekuvauksen lähde on Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (2018/C 189/01). Suosituksen mukaiset kahdeksan avaintaitoa ovat 1) lukutaito, 2) monikielitaito, 3) matematiikan taidot sekä luonnontieteiden, teknologian ja insinööritieteiden alan taidot, 4) digitaalitaidot, 5) henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot, 6) kansalaistaidot, 7) yrittäjyystaidot ja 8) kulttuuritietoisuuteen ja kulttuurin ilmaisumuotoihin liittyvät taidot.

Ks. myös *elinikäinen oppiminen*.

Käsitteen tunnus: c622

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut> <korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (nyckelkompetenser för livslångt lärande)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (key competences for lifelong learning)

15

jatkuva oppiminen

sv kontinuerligt lärande *n*; livslångt lärande *n*; livslång inlärning

en continuous learning

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Jatkuvaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalla opiskelulla tarkoitetaan opiskelua, jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen *elinikäinen oppiminen* kanssa. Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c1639

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Oppiminen

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 30.8.2019: Onko yläkäsite *oppiminen* (prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä) vai *opiskelu* (toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen)?

OKSA-jaos 30.8.2019: elinikäinen oppiminen vs. jatkuva oppiminen, eroja:

- subjektin aktiivisuus

- yksilön kyky hankkia osaamista

- työelämässä tarvittava osaaminen vs. (myös) yleissivistävyys?

OKM:n määritelmä (verkkosivuilta): Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.

Sitra: https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: ”*Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning* by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.”

Kirsi-Marja Putkonen 12.9.2019: Jos elinikäinen oppiminen on yksilön prosessi, niin millä vastaavalla käsitteellä kuvataan yksilöiden muodostamien yhteisöjen oppimista? Oppivasta organisaatiosta puhuttiin viime vuosikymmeninä, ennen globaalia käsitystä yhteisestä maapallosta. Kun ”noustaan tarpeeksi ylös” ja havainnoidaan koululuokkia, työyhteisöjä, kuntia ja kaupunkeja, valtioneuvostoa, Suomea ja maapalloa niin voisiko yhteisöjen oppimista kuvata käsitteellä jatkuva oppiminen? Se olisi siis oppivien yksilöiden yhdessä yhteisön tasolla tuottamaa. Ja kun tähän yhtälöön lisätään vielä tekoäly, niin saadaan kuvattua jotain sellaista, jota ei ole vielä määritelty. Ja tarpeeksi kokonaisvaltaisesti.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, jotta saadaan tehtyä riittävä ero käsitteeseen elinikäinen oppiminen (jos ero on tarpeen tehdä)?

OKSA-jaos 28.8.2020: Tämän käsitteen määritelmälle olisi tarvetta, mutta aikataulusyistä jätetään pois OKSAn 2. laitoksesta; kerrotaan julkaisua koskevassa viestinnässä. Palataan käsitteen määrittelyyn jatkuvan oppimisen sanastotyössä ja sen jälkeen tarpeen mukaan OKSAssa.

Aalto-yliopisto 5.3.2021: Aalto on ottanut käyttöön termin ”lifewide learning” kuvaamaan jatkuvaa oppimista (organisaation näkökulmasta). Tätä termiä ei ole OKSA-sanastossa, ja kysymmekin nyt, olisiko se mahdollista ottaa sinne?

OKSA-jaoksen kommentti englannin kielityöryhmälle 19.3.2021 (Aalto-yliopiston kommenttiin liittyen): lifelong learning ja lifewide learning ovat pari, joista toinen korostaa muodollista koulutusta elämän eri vaiheissa ja toinen nonformaalin ja informaalin oppimisen tunnistamista ja tunnustamista

Käsitekaavio 3. *Oppiminen.*

2 Koulutustoiminta ja koulutusjärjestelmä

16
<Suomi>
koulutusjärjestelmä
sv utbildningssystem *n*
en education system

määritelmä
kokonaisuus, joka kattaa Suomessa lakisääteisesti tarjottavan *varhaiskasvatuksen* ja *koulutuksen (1)* sekä tiedot lakisääteisesti tarjottavan koulutuksen (1) eri vaiheiden suorittamisjärjestyksestä ja mahdollisesta ikäsidonnaisuudesta sekä koulutuksen (1) vaiheiden kestosta

huomautus
Suomen koulutusjärjestelmä muodostuu varhaiskasvatuksesta, *esiopetuksesta*, yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä *perusopetuksesta* ja perusopetuksen jälkeisestä *koulutuksesta (1)*, johon kuuluvat *ammatillinen koulutus*, *lukiokoulutus* sekä *ammattikorkeakouluissa* ja *yliopistoissa* annettava *korkeakoulutus.* Suomen koulutusjärjestelmään kuuluvat myös *vapaan sivistystyön koulutus* ja *taiteen perusopetus*.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c126

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutusjärjestelmä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: Jatkuvan oppimisen sanastotyössä todettu, että on tarpeen määritellä "koulutusjärjestelmä" laajempana kuin OKSAssa toistaiseksi on tehty.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: Esim. OKM:n verkkosivuilta löytyvä kaavio ”Suomen koulutusjärjestelmä” kuvaa vain osan kaikesta Suomessa mahdollisesta formaalista oppimisesta/koulutuksesta.

OKSA-jaos 11.6.2021: koulutusjärjestelmä-käsitteen rajat pidettävä selvinä

Kuva 1. *Suomen koulutusjärjestelmä.*

Kuvan lähde: opetus- ja kulttuuriministeriön viestintä, tammikuu 2021

17
koulutustoiminta

määritelmä
toiminta, jonka tarkoituksena on järjestää *koulutusta (1)*, *koulutuksia (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus
Koulutuksen alalla "järjestämisellä" viitataan toimintaan, jossa toimija saa koulutusta (1) aikaan pääsääntöisesti omana toimintanaan, siis esimerkiksi antamalla *opetusta (1)* oman henkilökuntansa työnä. Vrt. *julkisen hankintatoiminnan piiriin kuuluva koulutuksen hankkiminen*.

Koulutuksen järjestämisvastuussa oleva toimija voi täydentää itse järjestämäänsä koulutusta (1) hankkimalla osan koulutuksesta (1) kutakin *koulutusmuotoa (1)* koskevissa säädöksissä määrätyiltä ulkopuolisilta toimijoilta säädöksissä täsmennetyillä tavoilla. Esimerkiksi *korkeakoulu (1)* voi koulutusvastuunsa puitteissa hankkia jonkin tietyn alan opetusta (1) toiselta korkeakoululta (1).

Koulutusjärjestelmän mukaisesta koulutuksesta (1) koulutustoimintaan sisältyy opetuksen (1) ja koulutuksen (1) järjestäminen *esiopetuksesta* alkaen; *varhaiskasvatuksen* järjestäminen ja tuottaminen eivät siis kuulu koulutustoimintaan. Koulutustoimintaan sisältyy kuitenkin myös muun kuin koulutusjärjestelmän mukaisen opetuksen (1) ja koulutuksen (1) järjestäminen.

Ks. myös *varhaiskasvatus*, jota järjestetään ja tuotetaan niin julkisesti kuin yksityisestikin. Varhaiskasvatuksen järjestäjä- ja tuottajatahoja kuvaa käsitekaavio Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

Ks. myös *koulutustoimija*.

Käsitteen tunnus: c1805

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

18
säädösperustainen koulutuksen hankkiminen

määritelmä
toiminta, jossa julkisen hallinnon organisaatio, jolla on lakisääteinen vastuu *koulutuksesta (1)* mutta joka ei itse järjestä koulutusta (1), toteuttaa lakisääteistä tehtäväänsä hankkimalla koulutuksen (1) soveltuvaksi katsomaltaan toimijalta hankintalainsäädännön mukaisesti

huomautus
Säädösperustaisessa koulutuksen hankkimisessa tulee noudattaa hankintalain (1397/2016) säännöksiä.

Säädösperustaista koulutuksen hankintaa harjoittavat muun muassa työ- ja elinkeinohallinto hankkiessaan *työvoimakoulutusta* ja Jatkuvan oppimisen palvelukeskus hankkiessaan *koulutusta (1)*.

Tässä määritellyn koulutuksen hankkimisen perusta on lainsäädännössä. Esimerkiksi työ- ja elinkeinohallinnon hankkimasta työvoimakoulutuksesta säädetään työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluvassa laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012). Työ- ja elinkeinohallinnon työvoimakoulutuksena hankkimasta kotoutumiskoulutuksesta säädetään puolestaan laissa kotoutumisen edistämisestä (1386/2010).

Säädösperustaista koulutuksen hankkimista ei ole esimerkiksi ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* toiminta, kun se hankkii järjestämisluvassaan määrättyjen *tutkintojen* osia tai niihin *valmistavaa koulutusta* vaikkapa toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä. Tämä toiminta lasketaan *koulutustoiminnaksi*.

Käsitteen tunnus: c1809

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

19
koulutustoiminta, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä

huomautus
Koulutustoimintaa, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä, on esimerkiksi se, että yksityinen oppilaitos tarjoaa säätelemätöntä *koulutusta (1)* ja se, että yksityinen yritys myy IT-koulutusta.

Käsitteen tunnus: c1820

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

20
koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta

määritelmä
koulutustoiminta, josta säädetään *koulutuslainsäädännössä*

huomautus
Koulutuslainsäädännössä säädettyyn koulutustoimintaan liittyy koulutustoimijalle säädetty velvollisuus tai sille lainsäädännön perusteella annettu lupa, vastuu tai tehtävä järjestää koulutusta (1).

Koulutuslainsäädännössä säädetyn koulutustoiminnan toteuttamista tuetaan julkisin varoin.

Ks. myös *opetuksen järjestämislupa*.

Käsitteen tunnus: c1806

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

21
koulutuslainsäädäntö

määritelmä
niiden säädösten kokonaisuus, jotka sisältävät säännöksiä *varhaiskasvatuksesta*, *koulutuksesta (1)* tai *koulutuksista (2)* ja niiden järjestämisestä tai sisällöstä

huomautus
Koulutuslainsäädäntö voidaan jakaa opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön ja muiden hallinnonalojen koulutuslainsäädäntöön.

Säädöksellä tarkoitetaan tekstikokonaisuutta, joka sisältää julkisen vallan antamia yleisesti noudatettaviksi tarkoitettuja säännöksiä. Säädöksiä ovat esimerkiksi lait ja asetukset sekä viranomaisten antamat oikeussäännöt.

Käsitteen tunnus: c1831

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

22
opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta

määritelmä
koulutustoiminta, josta säädetään opetushallinnon alan *koulutuslainsäädännössä*

huomautus
Opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön sisältyvät lait ja asetukset valmistelee valtioneuvostolle ja eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön sisältyy esimerkiksi varhaiskasvatusta, yleissivistävää koulutusta (esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus), ammatillista koulutusta ja korkeakoulutusta koskeva lainsäädäntö.

tunnus: c1824

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

23

muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, josta säädetään muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä

huomautus

Muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädäntöön sisältyvät lait ja asetukset valmistelee valtioneuvostolle ja eduskunnalle Ahvenanmaan maakuntahallitus tai muu ministeriö kuin opetus- ja kulttuuriministeriö.

Esimerkkejä muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännöstä ovat

- Ahvenanmaan maakuntalaki Ahvenanmaan korkeakoulusta (Högskolan på Åland) annetun maakuntalain muuttamisesta

- puolustusministeriön hallinnonalalle kuuluva laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008)

- sisäministeriön hallinnonalalle kuuluvat laki Poliisiammattikorkeakoulusta (1164/2013) ja laki Pelastusopistosta (607/2006) ja

- oikeusministeriön hallinnonalalle kuuluva laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta (1316/2006).

Käsitteen tunnus: c1825

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

24

säädösperustaisesti julkisesti rahoitettu koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, jonka rahoittamiseen valtio osallistuu säädösten perusteella

huomautus

Säädösperustaisesti julkisesti rahoitettua koulutustoimintaa ovat

- *valtionosuusrahoitettu koulutustoiminta*, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009)

- *ammattikorkeakoulujen* koulutustoiminta, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) ja

- *yliopistojen* koulutustoiminta, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään yliopistolaissa (558/2009).

Julkinen hallinto (valtio, kunta tai kuntayhtymä) voi olla julkisesti rahoitetun koulutustoiminnan ainoa rahoittajataho tai koulutustoiminta voi saada rahoitusta julkisen rahoituksen lisäksi myös muilta tahoilta.

Esimerkki koulutustoiminnasta, jossa on myös muita rahoittajatahoja kuin julkinen hallinto, on julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus, jota rahoittaa osin julkinen hallinto ja osin työnantajaorganisaatio. Muita esimerkkejä ovat *avoin korkeakouluopetus* ja *vapaa sivistystyö*; näistä peritään maksua niihin osallistuvilta henkilöiltä.

Käsitteen tunnus: c1837

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

25

valtionosuusrahoitettu koulutustoiminta

määritelmä

säädösperustaisesti julkisesti rahoitettu koulutustoiminta, jossa yhtenä rahoituslähteenä on *varhaiskasvatuksen järjestäjälle*, *opetuksen järjestäjälle*, *koulutuksen järjestäjälle* tai *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjälle* myönnettävä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus

huomautus

Valtionosuusrahoitettua koulutustoimintaa ovat *varhaiskasvatus*, *esiopetus* ja *perusopetus* sekä *toisen asteen koulutus* (*ammatillinen koulutus* ja *lukiokoulutus*).

Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen valtionosuusjärjestelmä muodostuu valtionvarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta ja esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksista sekä esi- ja perusopetuksen osalta myös opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Kuntien lisäksi rahoitusjärjestelmä kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät.

Lukiokoulutuksen valtionosuus myönnetään laskennallisin perustein. Lukiossa rahoitus määräytyy opiskelijamäärän ja opiskelijaa kohti määrätyn yksikköhinnan tulon perusteella. Kunnan rahoitusosuus opetustoimen käyttökustannuksiin lukiokoulutuksessa on n. 58 prosenttia kunnan rahoitusosuuteen kuuluvista valtionosuusperusteista.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän osuus perusrahoituksessa perustuu ministeriön koulutuksen järjestäjälle asettamiin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, suoritusrahoituksessa suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osien osaamispisteisiin sekä vaikuttavuusrahoituksessa opiskelijoiden työllistymiseen ja jatko-opintoi

Vapaa sivistystyö:

Taiteen perusopetuksen valtionosuusrahoitus jakaantuu asukasmäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan ja opetustuntimäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan.

Käsitteen tunnus: c1835

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

OKSA-jaos 11.3.2022: ammatillisessa: järjestämisluvallinen toiminta on VOS-rahoitettua, mutta myös muuta on

OKSA-jaos 1.4.2022: vst ja taiteen po: huomautukset tulevat myöhemmmin

OKSA-jaos 1.4.2022: Katsotaan lopuksi, että määritelmä pätee kaikkiin tarvittaviin koulutusasteisiin. Määritelmästä tarkistetaan myös, tarvitaanko koulutuksen järjestäjän lisäksi mainita vst-oppilaitoksen ylläpitäjä.

OKSA-jaos 1.4.2022: taiteen perusopetuksen valtionosuus: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/07%20TAITEEN%20PERUSOPETUS_0.pdf

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 20.4.2022: Tarvitaanko taiteen perusopetuksen VOS-rahoituksesta sanoa muuta kuin sitä koskevassa huomautuksessa on sanottu?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 20.4.2022: Tero ja/tai Tomi, ammatillista koulutusta koskeva huomautus jää kesken, ilmeisesti Zoom-kokouksen tsättiin laitettavilla kommenteilla on enimmäispituus. Pystyttekö täydentämään tekstin?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 20.4.2022: Onko tarpeen mainita vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä määritelmässä? Entä kirjoitetaanko vst:stä jotain huomautukseen?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 20.4.2022: Tarkistatteko määritelmän kokonaisuutena, päteekö nyt kaikkiin tarvittaviin koulutusasteisiin ja -sektoreihin? Pitäisikö ensimmäisessä huomautuskappaleessa mainita nykyisten lisäksi myös vst ja taiteen perusopetus?

26

kaupallinen koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, joka rahoitetaan siten, että *koulutustoimija* tai muu organisaatio myy järjestämänsä tai tuottamansa *koulutuksen (1)* markkinahintaan toiselle taholle

huomautus

Kaupallisessa koulutustoiminnassa koulutuksen (1) hinta määräytyy vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan, ilman hankinnan ulkopuolelta kanavoituvaa yhteiskunnan taloudellista tukea.

Myytävän koulutuksen (1) sisältö voi noudattaa yhteiskunnan sisältöohjausta (esimerkiksi hygieniapassin suorittamiseen tähtäävä *koulutus (2)*) tai olla siitä riippumatonta.

Julkinen toimija voi järjestää *koulutuksen (2)* ja myydä sen toiselle julkiselle toimijalle: esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitos* voi myydä *kotoutumiskoulutusta* markkinahintaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY).

Julkinen toimija voi järjestää *koulutuksen (2)* ja myydä sen yksityiselle toimijalle: esimerkiksi *yliopisto* voi myydä *täydennyskoulutusta* markkinahintaan yritykselle. (Yliopiston on myytävä *koulutuksensa (2)* tuotantokustannukset kattavaan tai ylittävään hintaan.)

Yritys voi tuottaa *koulutuksen (2)* ja myydä sen julkiselle toimijalle: esimerkiksi yritys voi myydä IT-koulutuksen markkinahintaan ministeriön henkilöstökoulutukseksi.

Ks. myös *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1838

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoiminta

OKSA-jaos 1.4.2022: Tero selvittää vst:n osalta huomautuksen "on myytävä koulutuksensa tuotantokustannukset kattavaan tai ylittävään hintaan".

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 20.4.2022: Tarvitaanko lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen maksullinen palvelutoiminta -käsite ottaa tässä kohtaa huomioon tarkemmin kuin mainitsemalla "Ks. myös maksullinen palvelutoiminta"?

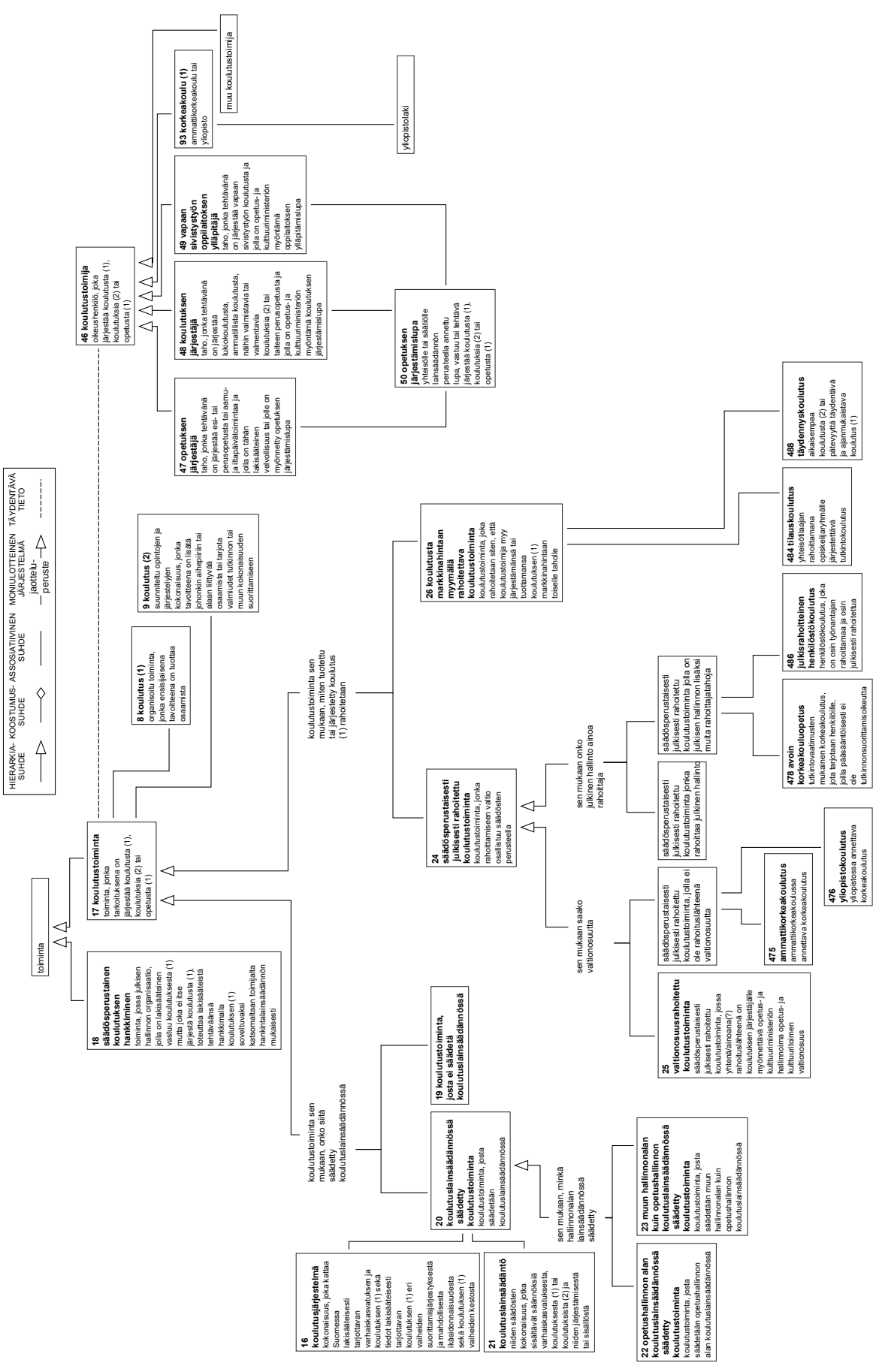

Käsitekaavio 4. *Koulutustoiminta.*

27
koulutusaste
sv utbildningsnivå; utbildningsstadium
en level of education; educational level

määritelmä
luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan vaativuutensa perusteella

huomautus
Koulutusasteluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, *seurantaan* ja säätelyyn.

Usein tietyn koulutusasteen koulutukseen (2) valituksi tuleminen edellyttää alemman koulutusasteen koulutuksen (2) suorittamista.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusaste 2016 -luokitusta.

Esimerkkejä koulutusasteista (Kansallinen koulutusaste 2016 -luokittelun mukaan) ovat alempi ja ylempi perusaste, toinen aste sekä alempi ja ylempi korkeakouluaste.

Ruotsin termi utbildningsstadium on vanhahtavaa kieltä.

Käsitteen tunnus: c127

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Koulutusjärjestelmä ja Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

28
koulutusala
sv utbildningsområde *n*
en field of education (1); field of study (1); > field of vocational education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä
luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus
Koulutusalaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, *seurantaan* ja säätelyyn.

Kansallinen koulutusala 2016 -luokituksen mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi yleissivistävä koulutus, tekniikan alat ja palvelualat.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusala 2016 -luokitusta.

Käsitteen tunnus: c128

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Koulutusjärjestelmä ja Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

29
(vanhentunut)
<koulutustarjonta>
opintoala
sv < studieområde *n*
en field of education (2) <yleiskielessä>; field of study (2) <yleiskielessä>; subfield <opintohallinnon täsmällisissä jaotteluissa>; area of study

määritelmä
alaluokka, jollaisiin yhdelle *koulutusalalle* kuuluvat *koulutukset (2)* voidaan jaotella sisältöjensä samansuuntaisuuden perusteella

huomautus
Esimerkiksi opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelussa tekniikan ja liikenteen koulutusalan opintoaloja olivat mm. kone-, metalli- ja energiatekniikka sekä tekstiili- ja vaatetustekniikka. Kansallinen koulutusala 2016 -luokitteluun ei ole enää sisällytetty opintoala-tasoa.

Koulutusalan alaluokitteluja on muitakin kuin opintoalaluokittelu, esimerkiksi pääaineluokittelu.

studieområde: Ruotsin termiä studieområde käytetään paitsi tilastollisen opintoala-käsitteen vastineena, myös yleiskielisesti viitattaessa *pääaineeseen* tai *koulutusohjelmaan (2)*.

Käsitteen tunnus: c129

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Koulutusjärjestelmä ja Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

30
tutkintorakenne (2) <ammatillinen koulutus, korkeakoulut>; ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne <ammatillinen koulutus>; tutkintojärjestelmä <korkeakoulut>
sv examenssystem; examensstruktur inom yrkesutbildningen <ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne>
en degree system; qualification structure (2) <ammatillinen koulutus>

määritelmä
tietylle *koulutusasteelle* tai muuhun vastaavaan luokitteluyksikköön kuuluvien *tutkintojen* kokonaisuus

huomautus
ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne: *Ammatillisessa koulutuksessa* suoritettavissa olevat *ammatilliset tutkinnot* säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (835/2014).

tutkintojärjestelmä: *Korkeakoulujen (1)* tutkintojärjestelmään kuuluvia tutkintoja ovat esimerkiksi *ammattikorkeakouluissa* suoritettavat *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot* sekä *yliopistoissa* suoritettavat *alemmat korkeakoulututkinnot*, *ylemmät korkeakoulututkinnot* ja *jatkotutkinnot*.

tutkintojärjestelmä: Ammatillisessa koulutuksessa termillä tutkintojärjestelmä viitataan tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, joka pitää sisällään tutkintorakenteen (2) lisäksi mm. tutkintotyypit, tutkintojen muodostumissäännöt ja *tutkinnon perusteet*.

Käsitteen tunnus: c130

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutusjärjestelmä

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti 18.6.2017: Kuuluuko tämä muihin kaavioihin kuin tähän koulutusjärjestelmäkaavioon? (JA kuuluuko koulutusjärjestelmäkaavioon...)

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: VET qualification structure?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin työryhmälle 11.4.2022: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä halusi poistaa OKSAsta tämän käsitteen vastine-ehdokkaana olleen termin examensstruktur (2). Mitä mieltä olette, toimiiko käsitteen "ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne" ruotsin vastineena kuitenkin tuo OKM:n reformisanaston ruotsinkielisessä versiossa oleva "examensstruktur inom yrkesutbildningen"?

Käsitekaavio 5. *Koulutusjärjestelmä.*

3 Toimijat

3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat

31
varhaiskasvatustoimija
sv aktör inom småbarnspedagogik
en legal entity for early childhood education and care

määritelmä
organisaatio tai henkilö, joka järjestää tai tuottaa varhaiskasvatuslain mukaista *varhaiskasvatusta*

huomautus
Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta, vertaa *varhaiskasvatuksen järjestäjä*.

Varhaiskasvatustoimija voi olla kunta, kuntayhtymä, yksityinen kunnan sopimustoimittaja, palvelusetelillä toimiva varhaiskasvatuksen palveluntuottaja, perhepäivähoitaja tai muu yksityinen rekisteröity varhaiskasvatustoimija. Yksityisistä *varhaiskasvatuksen palveluntuottajista päiväkodit* rekisteröidään Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämään rekisteriin.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta eivätkä palkatut henkilöt ole varhaiskasvatustoimijoita.

Opetus- ja koulutusalalla käsitettä varhaiskasvatustoimija vastaa käsite *koulutustoimija*.

Käsitteen tunnus: c978

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

32
varhaiskasvatuksen lupaviranomainen

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

33
lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa; Lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

34
Ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

35
Määräys puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

36

varhaiskasvatuksen järjestäjä

sv anordnare av småbarnspedagogik

en organiser of early childhood education and care; early childhood education and care service organiser; ECEC service organiser

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka järjestää varhaiskasvatuslain mukaista *varhaiskasvatusta*

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta (540/2018, 5 §). Kunta voi järjestää *varhaiskasvatuspalvelut* itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne muulta julkiselta tai yksityiseltä *varhaiskasvatuksen palveluntuottajalta* esimerkiksi palvelusetelillä. Kunta voi kuntalain (410/2015) mukaan myös siirtää järjestämisvastuun toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia varhaiskasvatuksen järjestäjänä silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa *varhaiskasvatuksen toimipaikkojen* toiminnasta.

Tietojärjestelmissä kerätään tietoa *varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta*, joka liittyy varhaiskasvatuksen järjestäjään ja rahoitusmuotoon. Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä varhaiskasvatus, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ja *yksityinen varhaiskasvatus* ilman yksityisen hoidon tukea.

Opetus- ja koulutuspuolella käsitettä varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa käsite *koulutuksen järjestäjä*.

ECEC service organiser: Varhaiskasvatuksen järjestäjän englanninkielinen vastine on ECEC service organiser; *opetuksen järjestäjän* ja *koulutuksen järjestäjän* englanninkielinen vastine puolestaan education provider. Termeillä on eri pääsanat (organiser vs. provider), sillä koulutuksen alan kansainvälisessä termistössä education provider on vakiintunut viittaamaan koulutuksen järjestäjään ja toisaalta varhaiskasvatuksen alan kansainvälisessä termistössä ECEC service provider viittaa vakiintuneesti *varhaiskasvatuksen palveluntuottajaan*.

Käsitteen tunnus: c948

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

37

varhaiskasvatuksen palveluntuottaja

ei: päivähoitopalvelun tuottaja (vanhentunut)

sv serviceproducent av småbarnspedagogik

en early childhood education and care service provider; ECEC service provider

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka tarjoaa *varhaiskasvatuspalveluja*

huomautus

Varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi olla esimerkiksi kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisön perustama liikeyritys tai yksityinen yritys tai yhteisö.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia *varhaiskasvatuksen järjestäjänä* silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista *varhaiskasvatusta* eikä kotiin työsuhteeseen palkattu hoitaja ole varhaiskasvatuksen palveluntuottaja.

ECEC service provider: Varhaiskasvatuksen palveluntuottajan englanninkielinen vastine on ECEC service provider; opetuksen ja koulutuksen puolella puolestaan termi education provider viittaa *opetuksen järjestäjään* tai *koulutuksen järjestäjään*. Tämä johtuu siitä, että koulutuksen alan kansainvälisessä termistössä education provider on vakiintunut viittaamaan koulutuksen järjestäjään ja toisaalta varhaiskasvatuksen alan kansainvälisessä termistössä ECEC service provider viittaa vakiintuneesti varhaiskasvatuksen palveluntuottajaan.

Käsitteen tunnus: c992

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

38

varhaiskasvatuksen toimipaikka

sv verksamhetsställe inom småbarnspedagogik

en early childhood education and care unit; ECEC unit; early education setting
<varhaiskasvatusjärjestelmää kuvattaessa esimerkiksi kansainvälisissä yhteyksissä>; ~ early childhood education premises <fyysinen tila tai fyysiset tilat, joissa toiminta tapahtuu>
not: early childhood education and care site; site of early childhood education and care

määritelmä

fyysinen kokonaisuus, jossa *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* harjoittaa varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista toimintaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimipaikka on esimerkiksi *päiväkoti*, *perhepäiväkoti* tai *ryhmäperhepäiväkoti*, joka sijaitsee yhdessä katuosoitteessa. Esimerkiksi päiväkodin sivutoimipaikat ovat kukin omia toimipaikkojansa. *Avoimella varhaiskasvatustoiminnalla* voi myös olla oma toimipaikkansa.

Yhdessä toimipaikassa voi olla useampi *varhaiskasvatuksen lapsiryhmä*.

Opetus- ja koulutusalalla käsitettä varhaiskasvatuksen toimipaikka vastaa käsite *toimipaikka*.

Käsitteen tunnus: c1554

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

39
varhaiskasvatuksen lapsiryhmä; varhaiskasvatuksen ryhmä
sv barngrupp inom småbarnspedagogik; grupp inom småbarnspedagogik
en group in early childhood education and care; group in ECEC

määritelmä
ryhmä *varhaiskasvatuksessa* olevia *lapsia*, joista vastaa siitä vastuussa oleva *henkilöstö*

huomautus
Varhaiskasvatuksen lapsiryhmän koosta ja muodostamisesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 34 ja 35 §) ja varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018, 1 ja 2 §).

Käsitteen tunnus: c916

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

40
erityisryhmä

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi?

41
integroitu erityisryhmä

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi?

42
päiväkoti
sv daghem
en early education centre; early childhood education and care centre; ECEC centre
not: daycare centre (obsolete); kindergarten (2) (obsolete); playschool (2); preschool (2)

määritelmä
varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava *henkilöstö* (540/2018, 26–32 §)

huomautus
Päiväkodilla on *päiväkodin johtaja*.

daycare centre: Termin daycare centre käyttöä ei suositeta päiväkoti-käsitteen englannin vastineena, koska se assosioituu vanhentuneeseen päivähoito-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c870

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat ja Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

43
lähipäiväkoti; varhaiskasvatuksen lähipalvelu

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA.-käsite

44
perhepäiväkoti
sv familjedaghem
en family daycare (2); family daycare premises *pl* <fyysinen tila jossa toiminta tapahtuu>

määritelmä
varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava henkilö ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 4,5 *lasta* (540/2018, 38 §)

huomautus
Perhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa yksi *perhepäivähoitaja*.

Käsitteen tunnus: c1556

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

45
ryhmäperhepäiväkoti
sv gruppfamiljedaghem
en group family daycare (2); group family daycare premises

määritelmä
varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava *henkilöstö* tarkoitukseen hyväksytyssä tilassa ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 12 *lasta*

huomautus
Ryhmäperhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa kaksi tai useampi *perhepäivähoitajaa* tai muuta ammatilliseen *varhaiskasvatushenkilöstöön* kuuluvaa henkilöä. Jos perhepäivähoitajia on enemmän kuin kaksi, tulee yhdellä olla säädetyn kelpoisuuden mukainen *koulutus (2)* (540/2018, 38 § ja 753/2018, 2 §).

Käsitteen tunnus: c1557

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitekaavio 6. *Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.*

3.2 Koulutustoimijat

46

koulutustoimija (uudistermi)

sv utbildningsaktör

en legal entity for education <tietomalli>

määritelmä

oikeushenkilö, joka järjestää *koulutusta (1)*, *koulutuksia (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus

Käsite koulutustoimija on otettu käyttöön Opintopolku-palvelussa kokoavana yläkäsitteenä käsitteille *opetuksen järjestäjä*, *koulutuksen järjestäjä* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*. Myös *korkeakoulut (1)* ovat tässä ajattelussa koulutustoimijoita.

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity provider. Standardin määritelmä käsitteelle: ”an agent (person or organisation) that provides learning opportunities”.

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutustoimija vastaa käsite *varhaiskasvatustoimija*.

Käsitteen tunnus: c131

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta, Koulutustoimijat, Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

47

opetuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (1); < anordnare av utbildning (1)

en < education provider (1); > education provider offering comprehensive education <perusopetuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *esi-* tai *perusopetusta* tai *aamu- ja iltapäivätoimintaa* ja jolla on tähän lakisääteinen velvollisuus tai jolle on myönnetty *opetuksen järjestämislupa*

huomautus

Opetuksen järjestäjinä voivat toimia esimerkiksi kunnat, joilla on toimintaan lakisääteinen velvollisuus, sekä valtio ja *yliopistojen* harjoittelukoulut. Muut tahot, esimerkiksi rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt, tarvitsevat toimintaan *opetuksen järjestämisluvan*.

Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi *koulutuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi koulutuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c132

Luokka: <yleinen/yhteinen> <esiopetus> <perusopetus>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta, Koulutustoimijat ja Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 21.6.2018: Tarkistettava perusopetuksen järjestäjän termi, kun perusopetus-käsitteen ensisijainen en-vastine päätetty.

48

koulutuksen järjestäjä; > lukiokoulutuksen järjestäjä; > ammatillisen koulutuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (2); < anordnare av utbildning (2); > anordnare av gymnasieutbildning <lukiokoulutuksen järjestäjä>; > yrkesutbildningsanordnare <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>; > anordnare av yrkesutbildning <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>

en < education provider (2) <lyhyempi muoto>; > education provider offering general upper secondary education <lukiokoulutuksen järjestäjä>; > vocational education and training provider <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>; > VET provider <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *lukiokoulutusta*, *ammatillista koulutusta*, näihin valmistavia tai valmentavia *koulutuksia (2)* tai *taiteen perusopetusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *koulutuksen järjestämislupa*

huomautus

Koulutuksen järjestäjinä voivat kuntien, kuntayhtymien ja valtion lisäksi toimia esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt.

Koulutuksen järjestäjiin voidaan rinnastaa *ammattikorkeakoulut* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjät*, sillä niiden kaikkien toiminta perustuu *lupaan*. *Yliopistojen* toiminta sen sijaan perustuu yliopistolakiin (558/2009).

Tilastoissa (esim. Vipunen-tilastopalvelu) koulutuksen järjestäjiin sisällytetään tässä määriteltyjen koulutuksen järjestäjien, *perusopetuksen opetuksen järjestäjien*, ammattikorkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien lisäksi yliopistot. Ks. koulutuksen järjestäjä (Vipunen-tilastopalvelu).

Koulutuksen järjestäjä on myös yleiskielen ilmaus, ja yleiskielessä sillä voidaan viitata myös tahoon, jolla ei ole opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää *koulutuksen järjestämislupaa*.

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutuksen järjestäjä vastaa käsite *varhaiskasvatuksen järjestäjä*.

utbildningsanordnare, anordnare av utbildning: Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi *opetuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi opetuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c133

Luokka: <varhaiskasvatus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta, Koulutustoimijat, Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 18.10.2021: Määritelmässä puhutaan lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen valmistavien ja valmentavien koulutusten järjestämisestä. Tulisiko tämä päivittää oppivelvollisuuslain myötä?

49

vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä

sv huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete

en maintainer of liberal adult education institution

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *vapaan sivistystyön koulutusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *oppilaitoksen ylläpitämislupa*

huomautus

Ks. *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Käsitteen tunnus: c135

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta, Koulutustoimijat ja Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka

<kieliversiointiin vst>

50

opetuksen järjestämislupa <esi- ja perusopetus>**; koulutuksen järjestämislupa** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>**; tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa** <ammatillinen koulutus>**; oppilaitoksen ylläpitämislupa** <vapaa sivistystyö>**; ammattikorkeakoulun toimilupa** <ammattikorkeakoulut>

sv tillstånd *n* att ordna undervisning <opetuksen järjestämislupa>; tillstånd *n* att ordna utbildning <koulutuksen järjestämislupa>; tillstånd *n* att ordna examina och utbildning <ammatillinen koulutus: tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>; tillstånd *n* att driva läroanstalt <oppilaitoksen ylläpitämislupa>

en authorisation to provide education; authorisation to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
rather than: education licence; licence to provide education; licence to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
not: operating licence <ammattikorkeakoulut>

määritelmä
yhteisölle tai säätiölle lainsäädännön perusteella annettu lupa, vastuu tai tehtävä järjestää *koulutusta (1)*, *koulutuksia (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus
Luvan myöntää hakemuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö tai (*perusopetuksen* ja *ammattikorkeakoulujen* tapauksessa) valtioneuvosto.

Kunnilla on velvollisuus järjestää perusopetusta, joten ne eivät tarvitse perusopetuksen järjestämiseen lupaa.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa on lupa *ammatillisten tutkintojen* ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Ammatillisia tutkintoja ja ammatillista koulutusta voidaan järjestää myös valtion *oppilaitoksissa* tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

Yliopistoille ei myönnetä erikseen toimilupaa, vaan ne on lueteltu yliopistolaissa (558/2009).

authorisation/licence: Koulutuksen järjestämisluvasta käytetään englanniksi toisinaan myös esimerkiksi vastinetta ”education licence” ja tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvasta vastinetta ”licence to award a qualification and to provide education”. Licence-sanan sisältävien termimuotojen käyttöä ei kuitenkaan suositella. Opetus- ja kulttuuriministeriö käyttää termiä authorisation, ja tämä termi myös kuvaa käsitettä paremmin kuin licence.

Käsitteen tunnus: c137

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutustoimijat

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<vst ruotsi kesken> <vst englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 21.6.2018 ja 6.7.2018: OKM käyttää termiä authorisation. Licence-sanan sisältävät englannin vastineet eivät hyviä, sillä tuovat mieleen toisentyyppiset luvat, kuten kalastuslupa tai driving licence (yksittäiseen asiaan, yksittäiselle henkilölle myönnettävä lupa). Authorisation kuulostaa tässä mielessä sopivammalta, kuvaavammalta.

Terminologin kysymys lukion englannin työryhmälle ja OPH:n ammatillisen koulutuksen asiantuntijoille (Anu Halvarin kautta?) 5.3.2020: OPH:n ammatillisen koulutuksen reformisanastossa on annettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvalle englanninkielinen vastine ”licence to award a qualification and to provide education”. Se on nyt merkitty OKSAssa epäsuositettavaksi, ja suositettavaksi termiksi on merkitty muoto ”authorisation to award a qualification and to provide VET”. Authorisation on OKM:n käyttämä termimuoto, ja lisäksi ammatillisen koulutuksen englannin työryhmä on halunnut käyttää ”education”in sijaan täsmällisempää termiä ”VET”.

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 15.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Tämä (authorisation to award a qualification and to provide VET) ei toimi – pitää olla monikossa kuten suomessakin.

51
(vanhentunut)
näyttötutkinnon järjestäjä; tutkinnon järjestäjä
sv anordnare av fristående examen; examensarrangör
en organiser of competence-based qualification; organiser of competence test

määritelmä
koulutuksen järjestäjä tai muu säätiö tai yhteisö, joka on sopinut *tutkintotoimikunnan* kanssa *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus
Näyttötutkinnon järjestäjä tekee kunkin näyttötutkinnon järjestämisestä tutkintotoimikunnan kanssa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c136

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

52
(vanhentunut)
näyttötutkinnon järjestämissopimus
sv avtal *n* om anordnande av fristående examen
en contract for arranging competence-based qualifications

määritelmä
näyttötutkinnon järjestäjän ja *tutkintotoimikunnan* välinen sopimus *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus
Näyttötutkinnon järjestämissopimus on oikeudellisesti sitova asiakirja.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c138

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

53
(vanhentunut)
näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma
sv plan för anordnande av fristående examen
en plan for arranging competence tests

määritelmä
näyttötutkinnon järjestäjän laatima suunnitelma solmimansa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen* piiriin kuuluvan *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c139

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

54
opetuksen järjestämismuoto <perusopetus>; koulutuksen järjestämismuoto <lukiokoulutus>
sv form i vilken utbildningen ordnas; form för ordnande av utbildning; utbildningsform
en form of education (3) <perusopetus>

määritelmä
tapa, jolla *opetus (1)*, *koulutus (1)* tai *koulutus (2)* on järjestetty

huomautus
Perusopetuksessa opetuksen järjestämismuodolla viitataan opetuksen (1) järjestämiseen *lähiopetuksena* tai *monimuoto-* tai *etäopetuksena* taikka sisäoppilaitosmuotoisesti. Monimuoto- ja etäopetus tulee kysymykseen muille kuin *oppivelvollisille* järjestettävässä opetuksessa (1).

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen järjestämismuodosta *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyin ehdoin. Lähiopetusta pidetään lähtökohtaisena järjestämismuotona. Opetusta (1) voidaan antaa *koulutuksen järjestäjän* päättämällä tavalla myös esimerkiksi etä- tai monimuoto-opetuksena.

Myös *ammatillisessa koulutuksessa* oli ennen vuonna 2018 voimaan tullutta lakia ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) käsite koulutuksen järjestämismuoto (engl. form of vocational education and training). Vuodesta 1998 vuoteen 2015 – eli ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) – koulutuksen järjestämismuodolla viitattiin koulutuksen järjestämiseen lähiopetuksena, etäopetuksena tai monimuoto-opetuksena, oppisopimuskoulutuksena tai muutoin käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvana opetuksena. 1.8.2015 voimaan tulleessa laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) järjestämismuodolla puolestaan viitattiin ainoastaan koulutuksen järjestämiseen oppilaitosmuotoisesti tai oppisopimusmuotoisesti (ks. *oppisopimuskoulutus*).

Käsitteen tunnus: c140

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

55
(vanhentunut)
ammatillisen koulutuksen järjestämistapa
sv sättet *n* på vilket yrkesutbildningen ordnas
en method of vocational education and training (2)

huomautus
Termillä ammatillisen koulutuksen järjestämistapa viitataan *koulutuksen (1)* tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen opetussuunnitelmaperusteisesti tai *näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c141

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

56
koulutusmuoto (1); koulumuoto
sv utbildningsform
en form of education (1)

huomautus
Opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) mukaan koulutusmuotoina (1) pidetään *esiopetusta*, *perusopetusta*, *lukiokoulutusta*, *ammatillista koulutusta*, *ammatillista aikuiskoulutusta*, *vapaata sivistystyötä* ja *taiteen perusopetusta*.

Termiä koulutusmuoto käytetään myös tilastoissa, jolloin sillä on eri merkitys; vrt. *koulutusmuoto (2)*.

Käsitteen tunnus: c869

57
<tilastointi>
koulutusmuoto (2)
sv utbildningsform
en form of education (2)
huomautus
Tilastokeskuksen luokittelun mukaan koulutusmuotoja (2) ovat *koulutuksen järjestämismuotojen* ja *ammatillisen koulutuksen järjestämistapojen* yhdistelmät eli 1) oppilaitosmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus, 2) oppilaitosmuotoinen *näyttötutkintoon valmistava koulutus*, 3) oppisopimusmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja 4) oppisopimusmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus.
Käsitteen tunnus: c142

58
omistajatyyppi
sv ägartyp
en type of ownership
huomautus
Termillä omistajatyyppi viitataan *koulutuksen järjestäjään* tai *oppilaitoksen* omistajaan (yksityinen, valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, muu). Tilastokeskus pitää yllä omistajatyyppiluokitusta.
Käsitteen tunnus: c146

Käsitekaavio 7. *Koulutustoimijat.*

59

koulutusorganisaatio

sv utbildningsorganisation; utbildningsinstitution

en educational institution (1); educational establishment (1); educational institute (1)
not: < educational organisation

määritelmä
organisaatio tai hallinnollinen yksikkö, jossa annetaan *opetusta (1)* ja jolla on johtaja

huomautus
Esimerkkejä koulutusorganisaatioista ovat *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammatillinen oppilaitos*, *ammattikorkeakoulu*, *yliopisto* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Yksi *koulutuksen järjestäjä* voi organisoida toimintansa usean koulutusorganisaation kautta (esim. kunta usean peruskoulun (1) kautta).

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä koulutusorganisaatio ja oppilaitos, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen koulutusorganisaatio-käsitteestä että sen alakäsitteestä *oppilaitos*.

educational organisation: Termiä educational organisation ei tulisi käyttää käsitteen koulutusorganisaatio englanninkielisenä vastineena, koska englannissa termiä educational organisation käytetään monessa eri merkityksessä. Sillä voidaan viitata Suomen koulutusorganisaatiota vastaavaan käsitteeseen, mutta myös mm. koulutusjärjestelmän toimintaan ja opetus- ja koulutusalan hallintoon.

Käsitteen tunnus: c147

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka, Koulutusorganisaatiot, Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin vst>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <lukiokoulutus ruotsi kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionia käytetään huomattavasti harvemmin kuin organisationia

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: organisation siis selvästi ensisijainen termi

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionin kohtaloa jäätiin vielä miettimään, otetaanko mukaan toissijaisena synonyymina vai jätetäänkö kokonaan pois

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: Nike selvittää vielä ja välittää tietoa Matsin kautta

OKSA-jaos 24.5.2019: Onko ok, että määritelmä on niin geneerinen, että kattaa esim. Jedi-akatemian? 💍 Pitäisikö tarkentaa, esim. ”lakiin/määräykseen perustuva”, ”luvan saanut” tai ”ilmoituksen tehnyt”?

OKSA-jaos 24.5.2019: Entä olisiko tarpeen tehdä rajaus, että opetuksen tai koulutuksen pitää olla organisaation ensisijainen tarkoitus (vs. yritys)? -> ei, tämä ei kuulosta oikealta rajaukselta

OKSA-jaos 24.5.2019: Eikö kuitenkin ole tarpeen, että sanastossa on määritelty (myös) geneerisempi koulutusorganisaatio-käsite eikä vain ”luvan saanut koulutusorganisaatio” tms.?

OKSA-jaos 28.8.2020: Tehdään toisen laitoksen julkaisu nykymääritelmää käyttäen; odotetaan mahd. keskustelua mm. TEMin hallinnonalan kanssa jatkuvan oppimisen sanastotyössä.

60

oppilaitos

sv läroanstalt; läroinrättning

en < educational institution (2); < education institution (2); < educational establishment (2); < educational institute (2); > school (1)

määritelmä

muu *koulutusorganisaatio* kuin *korkeakoulu (1)*

huomautus

Termiä oppilaitos käytetään myös termin koulutusorganisaatio synonyymina, mutta yleensä oppilaitoksina pidetään vain muita koulutusorganisaatioita kuin korkeakouluja (1).

Oppilaitoksia ovat esimerkiksi *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammatillinen oppilaitos* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä oppilaitos ja koulutusorganisaatio, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen oppilaitos-käsitteestä että sitä laajemmasta käsitteestä koulutusorganisaatio.

school: Englanniksi on usein luontevaa käyttää oppilaitoksesta termiä school (1), kun kyse on esimerkiksi peruskoulusta (1), lukiosta (1) tai ammatillisesta oppilaitoksesta. Silloin puolestaan, kun kyse on oppilaitoksesta, joka tarjoaa vapaatavoitteista *opetusta (1)*, jonka sisältöjä ei säännellä lainsäädännöllä (esim. *kansalaisopisto*), voi olla luontevampaa käyttää jotain muuta termiä kuin school (1).

Vrt. *päiväkoti*, jossa voidaan antaa *esiopetusta*, mutta jota ei kuitenkaan pidetä oppilaitoksena.

Käsitteen tunnus: c1071

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin vst>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

61

koulutusorganisaation toimipiste

sv verksamhetsställe *n* (1); verksamhetsenhet; verksamhetspunkt; ~ campus <korkeakoulut>

en educational premises; ~ campus <korkeakoulut>

määritelmä

fyysinen paikka, jossa *koulutusorganisaation* tai jonkin sen osan toiminta tapahtuu

huomautus

Toimipiste on kokonaisuus, jossa toiminta tapahtuu samassa tai läheisissä katuosoitteissa ja jossa rakennusten etäisyys toisistaan on enintään satoja metrejä. Toimipisteellä ei tarkoiteta organisaatiorakenteeseen perustuvaa toimintayksikköä vaan lähtökohtana on fyysinen kokonaisuus.

Koulutusorganisaation toimipisteessä tapahtuva toiminta voi olla esimerkiksi hallintoa tai *opetusta (1)* (vrt. aiempi käsite *opetuspiste*).

Käsitteen tunnus: c148

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

62

perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu

sv 1–6-skola

en primary school; elementary school /US/

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien* 1–6 *opetusta (1)*

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 1–6 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 7–12 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen (ruots. lågstadium) ja yläasteeseen siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tulleessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite ala-aste on näin ollen vanhentunut. Termi ala-aste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä.

Termi alakoulu, jota eräässä vaiheessa käytettiin arkikielessä viitattaessa ala-asteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu.*

Käsitteen tunnus: c144

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

63

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu

sv 7–9-skola

en lower secondary school

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien* 7–9 *opetusta (1)*

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 7–9 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 13–16 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen ja yläasteeseen (ruots. högstadium) siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tulleessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite yläaste on näin ollen vanhentunut. Termi yläaste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä.

Termi yläkoulu, jota eräässä vaiheessa käytettiin arkikielessä viitattaessa yläasteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu.*

Käsitteen tunnus: c145

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

64
(vanhentunut)
opetuspiste
sv undervisningsställe *n*
en teaching premises

määritelmä
koulutusorganisaation toimipiste, jossa järjestetään *opetusta (1)* tai *koulutuksen toteutuksia*

huomautus
Koulutusorganisaatiolla voi olla useita opetuspisteitä. Opetuspiste voi olla esimerkiksi sivukoulu tai yksikkö. Koulutusorganisaatio voi jakautua opetuspisteisiin myös *koulutusorganisaation opetuskielen* perusteella, jolloin saman organisaation suomen- ja ruotsinkielistä *koulutusta (1)* järjestävät osat muodostavat omat opetuspisteensä.

Käsite opetuspiste oli käytössä Kouluta-tietojärjestelmässä.

Käsitteen tunnus: c149

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Peruskoulun määräytyminen tai valinta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

65
<opetus ja koulutus>
toimipaikka
sv verksamhetsställe *n* (2); kontor; avdelning <korkeakoulut>
en < unit (1); operational unit; place of activity <mm. tilastoissa, tietojärjestelmissä>

määritelmä
koulutusorganisaation toimipiste tai *toimipisteen* osa, jossa harjoitetaan pääasiassa yhdentyyppistä toimintaa

huomautus
Vertaa Julkisen hallinnon suositus Toimipaikan ja toimipaikkaan liittyvien käsitteiden määritelmät (JHS 195), jossa käsite toimipaikka on määritelty hallinnonalojenvälisesti.

Opetushallinnon alalla esimerkki toimipaikasta on Ounasvaaran kampuksella (toimipiste) sijaitseva Ounaskirjasto.

Toimipaikan englanninkielisenä vastineena on juoksevassa tekstissä sujuvaa käyttää termiä unit tai operational unit. Termi place of activity on ilmauksena kömpelömpi, mutta sitä voidaan käyttää esimerkiksi esitettäessä rakenteista tietoa (kuten tilastoissa ja tietojärjestelmissä).

Varhaiskasvatuksessa käsitettä toimipaikka vastaa käsite *varhaiskasvatuksen toimipaikka*.

Käsitteen tunnus: c150

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 8. *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.*

3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä

66

erityinen koulutustehtävä

sv särskild utbildningsuppgift

en specific educational mission
not: special educational mission

määritelmä
koulutuksen tai opetuksen järjestämisluvassa määritelty tehtävä painottaa *kasvatus*, *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tietylle osa-alueelle tai tiettyyn *oppiaineeseen*

huomautus
Erityisiä koulutustehtäviä voi olla esimerkiksi *perusopetuksessa* ja *toisen asteen koulutuksessa*.

Esimerkkejä perusopetuksen erityisestä koulutustehtävästä ovat opettajankoulutukseen kuuluvaan *opetusharjoitteluun* ja *vieraskieliseen opetukseen* perustuvat erityiset koulutustehtävät.

Esimerkki *lukiokoulutuksen* erityisestä koulutustehtävästä on *lukiolle (1)* annettava lupa järjestää englanninkielistä IB-opetusta tai esimerkiksi urheilupainotteista opetusta (1).

Esimerkki *kansanopiston* erityisestä koulutustehtävästä on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus (1).

Käsitteen englanninkieliseksi vastineeksi suositetaan termiä specific educational mission. Toisinaan nähtävää special-alkuista termimuotoa ei tule käyttää, sillä englannin sana special assosioituu helposti *oppimisen tukeen* liittyviin asioihin, eikä erityisessä koulutustehtävässä ole kyse tästä.

Käsitteen tunnus: c181

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken>

<perusopetus englanti kesken>

67

työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta

sv utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet

en development and service activities for working life

määritelmä
ammatillisen koulutuksen yhteydessä suoritettava toiminta, jossa tuotetaan osaamisen kehittämispalveluja pienyrityksille, muille yrityksille ja julkisyhteisöille

huomautus
Käsitteen tunnus: c183

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

68
(vanhentunut)
työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä
sv utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet

määritelmä
ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle annettu tehtävä *työelämän kehittämis- ja palvelutoiminnan* toteuttamiseksi

huomautus
Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä myönnetään *koulutuksen järjestämisluvan* myöntämisen yhteydessä. Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän hoitamiseen voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c182

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

69
(vanhentunut)
ammattiosaamisen näyttöjen toimielin
sv organ *n* som svarar för planeringen och genomförandet av yrkesprov

määritelmä
koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, jonka tehtävänä on *ammattiosaamisen näyttöjen* suunnittelu, toteuttaminen ja *seuranta*

huomautus
Toimielin mm. hyväksyy koulutuksen järjestäjän suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja *arvioinnista (2)*, päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista ja valvoo näyttötoimintaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c184

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

70

koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin

sv kollegialt organ *n* hos utbildningsanordnaren

en multi-member governing body of the education provider

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, joka päättää *opiskeluoikeuden peruuttamisesta* ja *palauttamisesta*, *määräaikaisesta erottamisesta*, *asuntolasta erottamisesta* sekä *opiskeluoikeuden* pidättämisestä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siinä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, *opiskelijahuollon*, *opettajien*, työelämän ja *opiskelijoiden* edustus.

Perusopetuksessa on säännös vastaavasta toimielimestä: perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjän* asianomainen monijäseninen toimielin päättää määräaikaisesta erottamisesta.

Termi koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin ei ole tässä määriteltyä käsitettä täsmällisesti kuvaava, mutta ilmausta käytetään lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017), kun viitataan tähän käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c1228

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus englanti kesken> <lukiolaki englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<ammatillinen englanti kesken>

71

<ammatillinen koulutus>

koulutuksen järjestäjän toiminta-alue; toiminta-alue

sv utbildningsanordnarens verksamhetsområde *n*; verksamhetsområde *n*

en geographical area of operation of a vocational education and training provider

määritelmä

tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa määrätty maantieteellinen alue, jonka osaamistarpeisiin *ammatillisen koulutuksen järjestäjän* toiminta ensisijaisesti vastaa ja jolla koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää osaamistarpeen mukaisesti *ammatillisia tutkintoja* ja *ammatillista koulutusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1227

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 23.1.2020: Työryhmänne mukaan laissa 531/2017 toiminta-alue käännetään englanniksi ”geographical area of operation”. Kysymys: onko ”koulutuksen järjestäjän toiminta-alue” englanniksi ”geographical area of operation of a vocational education and training provider”?

72
laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä
sv utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning

määritelmä
koulutuksen järjestämislupaan sisältyvä tehtävä, jonka mukaan *koulutuksen järjestäjällä* on oikeus järjestää *koulutuksen hankinnan* kautta *oppisopimuskoulutuksena* myös muita kuin koulutuksen järjestäjän omassa järjestämisluvassa määrättyjä *tutkintoja* ja *koulutusta (1)*

huomautus
Mikäli koulutuksen järjestäjällä ei ole laajennettua oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävää, sillä on oikeus järjestää oppisopimuskoulutusta vain oman järjestämislupansa mukaisissa tutkinnoissa.

Ks. myös *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1692

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

73
koulutuksen hankinta
sv anskaffning av utbildning
en procurement of education

määritelmä
toiminta, jossa *koulutustoimija* ei tuota kaikkea *koulutusta (1)*, *tutkinnon osia* tai tukitoimia itse, vaan hankkii osan niistä toiselta taholta

huomautus
Lukiolain 714/2018 mukaan *lukiokoulutuksen järjestäjä* voi täydentää itse järjestämäänsä koulutusta (1) hankkimalla *opetusta (1)* ja muita palveluja toiselta lukiokoulutuksen tai muun koulutuksen järjestäjältä, *korkeakoululta (1)*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä rekisteröidyltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Ammatillisen koulutuksen näkökulmasta koulutuksen hankinta on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 30 §) mukaista toimintaa. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* voi hankkia *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjen *ammatillisten tutkintojen* osia, niihin valmistavaa *ammatillista tutkintokoulutusta*, järjestämisluvan mukaista muuta koulutusta (1) tai *oppisopimuskoulutusta*.

Lisäksi ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi *opiskelijan* yksilöllisten valintojen mahdollistamiseksi hankkia myös muita kuin *koulutuksen järjestämisluvan* mukaisia ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen osia sekä *osaamisen hankkimisen* tukitoimia.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi hankkia koulutusta (1) toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä, muulta *koulutuksen järjestäjältä*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädetään koulutuksen (1) hankkimisesta toiselta *korkeakoululta (1)*.

Vrt. *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1229

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

74
<koulutus>
maksullinen palvelutoiminta
sv avgiftsbelagd serviceverksamhet
en fee-paying service

määritelmä
toiminta, jossa *koulutuksen järjestäjä* perii järjestämistään palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta

huomautus
Ulkopuolinen palveluiden hankkija voi olla esimerkiksi toinen koulutuksen järjestäjä tai julkinen tai yksityinen yhteisö.

Koulutuksen järjestäjä voi esimerkiksi myydä toiselle koulutuksen järjestäjälle *koulutusta (1)*, *tutkintoja*, osia tutkinnosta tai (ammatillisessa koulutuksessa) *tutkinnon osia*.

Esimerkiksi *ammatillisen koulutuksen järjestäjä* voi myydä toiselle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle *ammatillisia tutkintoja* ja *tutkinnon osia*, niihin valmistavaa ammatillista *tutkintokoulutusta* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*.

Vrt. *koulutuksen hankinta*.

Ks. myös *kaupallinen koulutustoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1230

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 1.4.2022: onko tämä (ammatillisen ja lukion osalta) sama käsite kuin kaupallinen koulutustoiminta? Saako maksullisessa palvelutoiminnassa palveluja myydä alihintaan? Pystyykö maksulliseen palvelutoimintaan sisältymään julkista rahoitusta?

OKSA-jaos 1.4.2022 / Mikko:

Lukiolainsäädännössä tähän liittyvä lähikäsite on tilauskoulutus, josta säädetään lukiolain pykälässä 9 §. Tilauskoulutusta voi järjestää koulutuksen järjestäjä, jonka järjestämislupaan sisältyy lupa järjestää ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua International Baccalaureate -tutkintoon johtavaa koulutusta.

OKSA-sanastoluonnoksen maksullinen palvelutoiminta -käsitteen määritelmä näyttäisi kattavan mahdollisen lukiokoulutuksen järjestäjän maksullinen palvelutoiminnan.

Mahdollisesta lukiokoulutuksen järjestäjän myymästä maksullisesta palvelutoiminnasta ei säädetä lukiokoulutusta säätelevässä lainsäädännössä. Siitä säädetään Valtioneuvoston asetuksessa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 2009/1766 19 § Lukion opiskelijamäärän laskeminen https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091766'

TÄYTTÖOHJE Kustannukset, tulot ja suoritteet vuonna 2020 (valtion koulujen ja yliopistojen harjoittelukoulujen sekä järjestämisluvan saaneiden yksityisten koulutuksen järjestäjien kustannus-, tulo- ja suoritetiedot lukiokoulutuksesta.) https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/k06_20.pdf

Maksullinen palvelutoiminta: Valtionosuuspohjaan ei ilmoiteta kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet koulutuksen järjestäjälle sen maksullisena palvelutoimintana järjestämistä palveluista. Maksullisessa palvelutoiminnassa koulutuksen järjestäjä perii järjestämästään koulutuksesta ja muista palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta, kuten esim. toiselta koulutuksen järjestäjältä, julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä. Maksullista palvelutoimintaa ovat esim. koulutuksen järjestäjän myymät ruokailupalvelut ja henkilöstöruokailu sekä ensisijaisille koulutuksen järjestäjille myydyt koulutuspalvelut. Ensisijaisella koulutuksen järjestäjällä tarkoitetaan koulutuksen järjestäjää, jonka järjestämään koulutukseen opiskelija on otettu suorittamaan tutkintoa ja jolla on oikeus valtionosuuteen.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 21.4.2022: Viime kokouksessa pohdittiin alustavasti käsitteiden *kaupallinen koulutustoiminta* ja maksullinen palvelutoiminta välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja. Tulisiko tai onko niistä mahdollista sanoa jotain tarkempaa kuin viittaamalla ("Ks. myös") kummastakin käsitteestä toisiinsa?

75

opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta

sv service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen

en service and production supporting tuition; service and production supporting instruction

määritelmä

koulutukseen (2) sisältyvä toiminta, jonka tavoitteena on tarjota *opiskelijalle* työelämän toimintaympäristöjä mahdollisimman hyvin vastaava *oppimisympäristö*

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee liittyä *koulutuksen järjestäjän koulutuksen järjestämisluvan* mukaiseen koulutustehtävään.

Opetusta tukevaa palvelu- ja tuotantotoimintaa voi olla esimerkiksi *oppilaitoksen* ravintolassa, kahvilassa, kampaamossa, rakennustyömaalla, autokorjaamossa, osuuskunnassa tai erilaisissa opiskelijoiden perustamissa harjoitusyrityksissä.

Opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee olla voittoa tavoittelematonta toimintaa.

Myös *lukiokoulutuksessa* voi olla palvelu- ja tuotantotoimintaa, mutta toiminnasta ei ole mainintaa lukiokoulutuksen säädöksissä eikä *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1231

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

3.3 Koulutusorganisaatiot

76

peruskoulu (1); koulu

sv grundskola (1)

en comprehensive school

määritelmä

oppilaitos, joka antaa yhdeksäksi vuodeksi mitoitettua *perusopetusta*

huomautus

Suomessa peruskoulujen (1) ylläpitäjiä ovat kunnat, kuntayhtymät, valtio ja yksityiset tahot.

Yhdeksänvuotisen perusopetuksen lisäksi peruskouluissa (1) voidaan antaa *esiopetusta* ja maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistavaa *opetusta (1)*.

Perusopetusta antavista oppilaitoksista käytetään usein myös lyhyempää termiä koulu.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c156

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka, Koulutusorganisaatiot ja Peruskoulun määräytyminen tai valinta

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

77

78

toisen asteen oppilaitos

sv läroanstalt på andra stadiet

en upper secondary school (1); secondary education institution
rather than: secondary education establishment
not: secondary educational establishment

määritelmä
toisen asteen koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus
Käsitteen tunnus: c157

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: Ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmältä kannattaa varmistaa, että ”school” on ok myös ammatillisille oppilaitoksille.

79

lukio (1)

sv gymnasium *n*

en general upper secondary school
rather than: upper secondary school (2) <epävirallinen lyhyempi muoto>
not: upper secondary general school <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; < high school /US, GB/; ~ senior high school /US/; ~ sixth form /GB/

määritelmä
yleissivistävää koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus
Lukio (1) antaa yleissivistävää *opetusta (1)* noin 16–19-vuotiaille *opiskelijoille* ja aikuisopiskelijoille.

Lukio (1) voi *lukiokoulutuksen* lisäksi antaa *tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta*.

upper secondary general school: Lukio (1)-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary school vs. upper secondary general school. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden käsitteiden englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary school ja general upper secondary education.

high school: Termiä high school näkee toisinaan käytettävän Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Tätä ei kuitenkaan suositella: sekä Yhdysvalloissa että nyttemmin myös Isossa-Britanniassa on käsite high school, eikä kummankaan maan käsite vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä. High schooliin ei esimerkiksi välttämättä ole osaamiseen liittyviä *pääsyvaatimuksia*, toisin kuin Suomen lukioon (1). Myös ikävuodet, joina high schoolia käydään, poikkeavat lukiosta (1).

high school /US/: Yhdysvalloissa high school on yleensä nelivuotinen ja käsittää 12-vuotisen oppivelvollisuuden *vuosiluokat* 9–12, joten Yhdysvaltojen high schoolin *opetukseen (1)* osallistuu myös Suomen *perusopetuksen* yhdeksännen *vuosiluokan* ikäluokka.

high school /GB/: Myös Ison-Britannian high school -käsite on Suomen lukio (1) -käsitettä laajempi: Isossa-Britanniassa high schoolin *opetukseen (1)* osallistutaan noin ikävuosina 11–18, eli high school kattaa Suomen lukiokoulutuksen lisäksi suunnilleen perusopetuksen vuosiluokat 7–9.

senior high school: Myöskään termiä senior high school ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Käsite senior high school on Suomen lukion (1) lähikäsite; senior high schoolissa opiskelijat ovat yleensä noin 15–18-vuotiaita.

sixth form: Ison-Britannian käsite sixth form osin vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä (on *toisen asteen koulutusta*, joka antaa valmiudet *korkeakouluun (1)* pyrkimiseen), mutta osin poikkeaa siitä (esimerkiksi opetussisältöjen ja keston puolesta: sixth form on kaksivuotinen). Termiä sixth form ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena.

Käsitteen tunnus: c158

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

OKSA-jaos 15.10.2021: Konsultoidaan em. kysymyksessä lukiokoulutuksen asiantuntijaa. Tomi Kytölä toimittaa tiedon, kuka on oikea yhteyshenkilö.

80

ammatillinen oppilaitos

sv yrkesläroanstalt

en vocational institution; vocational school

määritelmä

ammatillista koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Käsitteen tunnus: c159

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Koulutusorganisaatiot

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 6.7.2018: Muualla maailmassa ”vocational school” saattaa viitata toisen asteen koulutusta alemman tason oppilaitokseen. Tarkistettava ammatillisen koulutuksen asiantuntijoilta.

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 9.7.2018: Onko vocational school sopiva vastine Suomen ammatillinen oppilaitos -käsitteelle? Vai onko vocational school esim. toisen asteen koulutusta alemmantasoinen oppilaitos?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (yrkesläroanstalt)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational institution)

81

ammatillinen erityisoppilaitos

sv specialyrkesläroanstalt

en vocational special education institution

määritelmä

ammatillinen oppilaitos, jonka *koulutus (1)* on tarkoitettu *oppijoille*, joilla on todettu tarve saada opinnoissaan ja jatkosijoittumisessaan erityistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea ja joiden *opetus (1)* annetaan erityisopetuksena

huomautus

Syynä ammatillisen erityisoppilaitoksen oppijan *erityisen tuen (2)* tarpeeseen voi olla esimerkiksi oppimisvaikeudet, vamma tai sairaus.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisopetus sisältää *opiskelijan* henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä *erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä*.

Käsitteen tunnus: c160

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (specialyrkesläroanstalt)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational special education institution)

82
Eurooppa-koulu
sv Europaskola
en European School
not: European Schooling

määritelmä
Euroopan unionin valtioiden hallitusten yhteisesti hallinnoimaan kouluverkostoon kuuluva *oppilaitos*, joka tarjoaa *esi-* ja *perusopetusta* sekä *yleissivistävää toisen asteen koulutusta* ensi sijassa Euroopan unioniin kuuluvien organisaatioiden *henkilöstön* lapsille

huomautus
Eurooppa-koulujen antama *opetus (1)* noudattaa niiden omaa opetussuunnitelmaa (vrt. *opetussuunnitelma (1)*).

Käsitteen tunnus: c436

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

83
vieraskielinen oppilaitos
sv läroanstalt med undervisning på främmande språk
en foreign language educational institution

määritelmä
oppilaitos, jonka *koulutusorganisaation opetuskieli* on muu kuin maan kansalliskieli

huomautus
Käsitteen tunnus: c168

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

84
kaksikielinen oppilaitos
sv tvåspråkig läroanstalt
en bilingual educational institution

määritelmä
oppilaitos, jossa lainsäädännön tai viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti käytetään kahta *koulutusorganisaation opetuskieltä*

huomautus
Käsitteen tunnus: c169

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

85
vapaan sivistystyön oppilaitos
sv läroanstalt för fritt bildningsarbete
en liberal adult education institution

määritelmä
vapaata sivistystyön koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus
Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat *kansanopistot*, *kesäyliopistot*, *kansalaisopistot*, *opintokeskukset* ja *liikunnan koulutuskeskukset*.

Käsitteen tunnus: c170

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Koulutusorganisaatiot

86
kansanopisto
sv folkhögskola
en folk high school

määritelmä
vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii sisäoppilaitosmuotoisesti ja antaa kokopäiväistä *opetusta (1)*

huomautus
Kansanopisto tarjoaa *lukukauden* tai *lukuvuoden* kestävää opetusta (1) sekä lyhyempiä *kursseja (2)*. Kansanopisto tarjoaa opetusta (1) sekä nuorille että aikuisille. Kukin kansanopisto voi painottaa arvo- tai aatetaustaansa ja kasvatustavoitteitaan. Eräissä kansanopistoissa annetaan myös mm. *perusopetusta*, *lukiokoulutusta* ja *ammatillista koulutusta* viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c171

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (folkhögskola)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (folk high school)

87
kesäyliopisto
sv sommaruniversitet *n*
en summer university

määritelmä
vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan *avointa korkeakouluopetusta* ja alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaamista ja otetaan huomioon myös alueen korkeakoulutettu väestö

huomautus
Avoimen yliopisto-opetuksen tarjoaminen perustuu aina sopimukseen jonkin *yliopiston* kanssa.

Ks. myös *koulutustarjonta*, *opetustarjonta*.

Käsitteen tunnus: c172

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

88
kansalaisopisto; työväenopisto
sv medborgarinstitut *n*
en adult education centre

määritelmä
vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan paikallisia ja alueellisia sivistystarpeita ja joka antaa pääasiassa ilta-aikaan sijoittuvaa *opetusta (1)* ja tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle *oppimiselle* ja kansalaisvalmiuksien kehittämiselle

huomautus
Eräiden kansalaisopistojen nimessä esiintyy sana työväenopisto. Lainsäädännön näkökulmasta kansalaisopistoilla ja työväenopistoilla ei kuitenkaan ole eroa.

Ks. myös *koulutustarjonta*, *opetustarjonta*.

Käsitteen tunnus: c173

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (medborgarinstitut)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (adult education centre)

89
opintokeskus
sv studiecentral
en study centre

määritelmä
vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa *elinikäisen oppimisen*, hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi

huomautus
Käsitteen tunnus: c174

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (studiecentral)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (study centre)

90
liikunnan koulutuskeskus
sv idrottsutbildningscenter
en sports institute

määritelmä
vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää *koulutusta (1)* koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta (1) ja valmennustoimintaa

huomautus
Käsitteen tunnus: c1076

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (idrottsutbildningscenter)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (sports institute)

91
ammatillinen erikoisoppilaitos
sv särskild yrkesläroanstalt
en specialised vocational institution

määritelmä
teollisuuden tai palvelualan yrityksen *oppilaitos*, joka tarjoaa yrityksen omiin tarpeisiin pohjautuvaa *koulutusta (1)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c175

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

92
erityiskoulu
sv specialskola
en special school; special needs school

määritelmä
oppilaitos, jonka *opetus (1)* on tarkoitettu vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi *erityistä tukea (1)* tarvitsevalle *oppijalle*

huomautus
Käsitteen tunnus: c176

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

93
korkeakoulu (1)
sv högskola (1)
en higher education institution

määritelmä
ammattikorkeakoulu tai *yliopisto*

huomautus
Käsitteen tunnus: c161

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta, Koulutustoimijat, Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka, Koulutusorganisaatiot, Opetussuunnitelma ja Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

94
ammattikorkeakoulu
sv yrkeshögskola
en university of applied sciences; UAS
not: polytechnic (obsolete)

määritelmä
koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on tarjota työelämän vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa *opetusta (1)*, joka tähtää ammatillisiin asiantuntijatehtäviin

huomautus
Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on harjoittaa työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa.

Suomen *koulutusjärjestelmän* ammattikorkeakouluja ovat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvat ammattikorkeakoulut, joilla on valtioneuvoston myöntämä toimilupa, ja sisäministeriön alaisuudessa toimiva Poliisiammattikorkeakoulu. Ahvenanmaalla toimii ammattikorkeakoulu Högskolan på Åland.

Ammattikorkeakoulujen toimiluvat myöntää valtioneuvosto.

Käsitteen tunnus: c163

Käsitekaaviot: Koulutustoimijat ja Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Palaute OKSAsta Kelan sanaston opiskeluterveydenhuollon asiantuntijoilta 5.11.2020: ”Kysymys ammattikorkeakoulun huomautuksesta: Pitäisikö myös Maanpuolustuskorkeakoulu mainita yhtenä Suomen ammattikorkeakouluna? Se ei kai ole OKM:n alainen. MPKK mainitaan Kelan sanastossa.”

95
ammatillinen opettajakorkeakoulu
sv yrkespedagogisk lärarhögskola
en tertiary-level institution for occupational teacher training
not: vocational teacher training institution

määritelmä
ammattikorkeakoulun yksikkö, joka tarjoaa opettajankoulutusta *ammatillisten oppilaitosten* ja ammattikorkeakoulujen *opettajille* ja opettajiksi aikoville

huomautus
Englannin termi ”vocational teacher training institution” ammatillisen opettajakorkeakoulun vastineena on virheellinen, sillä se viittaa *toisen asteen oppilaitokseen*.

Käsitteen tunnus: c164

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

96

yliopisto

sv universitet *n*

en university; ~ college /US/

määritelmä

koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta ja tieteellistä ja taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa korkeinta *opetusta (1)*

huomautus

Suomen korkeakoulutusjärjestelmän yliopistoja ovat yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä luetellut yliopistot ja puolustusministeriön hallinnonalaan kuuluva Maanpuolustuskorkeakoulu. Esimerkiksi Suomessa toimiva Estonian Business School ei ole yliopistolain tarkoittama yliopisto.

Yhdysvalloissa Suomen yliopisto-käsitettä vastaa käsite university ja osin myös käsite college. Collegessa suoritetaan ainoastaan *tutkintoja*, jotka vastaavat Suomen *alempaa korkeakoulututkintoa* (Bachelor's degree). Universityssä puolestaan suoritetaan sekä tutkintoja, jotka vastaavat Suomen alempia korkeakoulututkintoja (Bachelor's degree) että tutkintoja, jotka vastaavat Suomen *ylempiä korkeakoulututkintoja* (Master's degree).

Käsitteen tunnus: c162

Käsitekaaviot: Koulutustoimijat ja Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

97

tiedekunta; korkeakoulu (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; akatemia <Taideyliopisto>

sv fakultet; högskola (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; akademi <Taideyliopisto>

en faculty (1) /GB/; school (2) /US/; academy <Taideyliopisto>

huomautus

Yliopistolain (558/2009, 27 §) mukaan *yliopisto* voi tutkimuksen ja *opetuksen (1)* järjestämistä varten jakaantua tiedekuntiin tai niihin rinnastettaviin yksiköihin sen mukaan kuin yliopiston johtosäännössä määrätään.

Eräissä yliopistoissa edelläkuvatun kaltaisista yksiköistä käytetään termiä korkeakoulu; esimerkiksi Aalto-yliopiston muodostaa kuusi korkeakouluksi nimettyä yksikköä (Insinööritieteiden korkeakoulu, Kauppakorkeakoulu, Kemian tekniikan korkeakoulu, Perustieteiden korkeakoulu, Sähkötekniikan korkeakoulu ja Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu), ja yksi Turun yliopiston tiedekunnista on nimeltään kauppakorkeakoulu.

Taideyliopisto puolestaan koostuu kolmesta akatemiaksi kutsutusta yksiköstä: Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu ja Kuvataideakatemia.

Tiedekunta-käsitteen määritteleminen yleispätevästi on vaikeaa.

Tiedekunta-käsitteen englanninkielisenä vastineena käytetään termiä faculty, joka kuitenkin amerikanenglannissa viittaa *henkilöstöön*. Eri yliopistojen tiedekunta-termin englanninkieliset vastineet vaihtelevat; käytäntö on tarkistettava kustakin yliopistosta. Esimerkiksi Aalto-yliopiston tiedekunnista (korkeakouluista) käytetään termiä school.

Käsitteen tunnus: c151

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

98
yliopistokeskus
sv universitetscenter
en university consortium

määritelmä
yksikkö, joka kokoaa kahden tai useamman alueellaan olevan *yliopiston* toiminnan niin, että yksikön osat toimivat alueen näkökulmasta yhtenäisenä kokonaisuutena

huomautus
Käsitteen tunnus: c177

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

99
avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos
sv samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning
en partner institution for open university instruction

määritelmä
koulutusorganisaatio, joka on tehnyt *yliopiston* kanssa sopimuksen *avoimen yliopisto-opetuksen* järjestämisestä

huomautus
Käsitteen tunnus: c178

Käsitekaavio: Koulutusorganisaatiot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

hyväksytty

Käsitekaavio 9. *Koulutusorganisaatiot.*

3.4 Koulutuksen toimielimiä

100
(vanhentunut)
<ammatillinen koulutus>
koulutustoimikunta
sv utbildningskommission
en national education and training committee

määritelmä
ammatillisesti suuntautuneen *koulutuksen (1)* asiantuntijaelin, jollaisen opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kullekin alalle seuraamaan, arvioimaan ja ennakoimaan *koulutuksen (1)* ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *työelämätoimikunta*.

Käsitteen tunnus: c179

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

101
(vanhentunut)
tutkintotoimikunta
sv examenskommission
en qualification committee

määritelmä
Opetushallituksen yhteydessä toimiva luottamuselin, jonka tehtävänä on omalla alallaan johtaa *näyttötutkintojen* järjestämistä ja antaa niihin liittyvät *tutkintotodistukset*

huomautus
Tutkintotoimikunnassa ovat edustettuina työnantajat, työntekijät, *opettajat* ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c180

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

102
työelämätoimikunta
sv arbetslivskommission
en business and industry committee

määritelmä
Opetushallituksen yhteydessä toimiva valtakunnallinen alakohtainen toimielin, joka osallistuu *näyttöjen* toteutuksen ja *osaamisen arvioinnin (2)* laadun varmistamiseen, *ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen* sekä *ammatillisten tutkintojen* ja *tutkintojen perusteiden* kehittämiseen ja käsittelee *ammatillisen tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointia (2)* koskevat oikaisupyynnöt

huomautus
Työelämätoimikunnat ovat Opetushallituksen asettamia ja toimivat Opetushallituksen yhteydessä, mutta ovat riippumattomia toimielimiä.

Käsitteen tunnus: c1234

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (arbetslivskommission)

103
oppisopimustoimija
sv aktör inom läroavtalsutbildning

määritelmä
koulutuksen järjestäjää edustava taho, joka hoitaa koulutuksen järjestäjän *oppisopimuskoulutukseen* liittyviä viranomaistehtäviä

huomautus
Oppisopimustoimijan tehtävänä on järjestää *oppisopimukseen* liittyvät sopimusasiat, maksaa työnantajalle *koulutuskorvausta*, hankkia tietopuolista *koulutusta (1)* sekä tapauskohtaisesti maksaa *opiskelijalle* taloudellisia etuuksia.

Laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän omaavan koulutuksen järjestäjän oppisopimustoimija voi ostaa koulutusta (1) ja *arviointeja (2)* toiselta *koulutuksen järjestämisluvan* omaavalta koulutuksen järjestäjältä, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Käsitteen tunnus: c1693

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken>

3.5 Henkilöstö

Sanastojaoston kokous 26.2.2016: Sovittiin, että Henkilöstö-lukuun sisällytetään myös varhaiskasvatuksen henkilöstö (varhaiskasvatuksen käsitteistöä aletaan työstää keväällä 2016). Lukuun ei mahdollisesti tule lainkaan alalukuja (jos jaottelu varhaiskasvatuksen ja muun oeptuksen ja koulutuksen henkilöstöön on vaikea toteuttaa), mutta kylläkin useita käsitekaavioita (ainakin opettaja-kaavio ja varhaiskasvatuksen henkilöstö -kaavio).

104
henkilöstö
sv personal; anställda *pl*
en staff; personnel

määritelmä
organisaation palveluksessa olevat henkilöt

huomautus
Koulutusorganisaatioiden henkilöstössä on erotettavissa *opetushenkilöstö* ja muu henkilöstö lukuun ottamatta *korkeakouluja (1)*, joiden henkilöstössä voidaan erottaa *opetus- ja tutkimushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstössä on erotettavissa *varhaiskasvatushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Käsitteen tunnus: c185

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<vaka2021>

105

varhaiskasvatushenkilöstö

ei: varhaiskasvattajat *pl*

sv personal inom småbarnspedagogik; anställda inom småbarnspedagogik

en early childhood education and care staff; ECEC staff; early childhood education and care personnel; ECEC personnel

määritelmä

henkilöstö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa*

huomautus

Varhaiskasvatushenkilöstö koostuu varhaiskasvatuksen johto-, kehittämis-, kasvatus-, opetus-, ja hoito- ja avustajatehtävissä olevista henkilöistä. Siihen ei lasketa esimerkiksi toimisto- tai keittiö- ja siivoushenkilökuntaa.

varhaiskasvattaja; varhaiskasvattajat: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan varhaiskasvatuksen henkilöstön jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Sanan epätarkkuuden vuoksi sitä ei tule käyttää viitattaessa varhaiskasvatushenkilöstöön. Sitä ei tule käyttää myöskään viitattaessa *varhaiskasvatuksen työntekijään*, kuten *varhaiskasvatuksen opettajaan*, *varhaiskasvatuksen sosionomiin* tai *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa otetaan huomioon *kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö*.

Käsitteen tunnus: c1558

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

106

kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö; kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö; henkilöstömitoitukseen laskettava henkilöstö

ei: kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö

sv personal i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter

en staff members taken into account in the staff-child ratio

määritelmä

se osa *varhaiskasvatushenkilöstöstä*, joka otetaan huomioon *päiväkodin* henkilöstön mitoituksessa

huomautus

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa henkilöstöstä otetaan huomioon *varhaiskasvatuksen opettajat*, *varhaiskasvatuksen erityisopettajat*, *sosionomit* ja *lastenhoitajat* sekä *päiväkodin johtaja*, jos hän toimii *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Perhepäivähoitajat eivät ole osa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivaa henkilöstöä. *Perhepäiväkodissa* tulee olla *varhaiskasvatuksessa* olevien *lasten* määrään suhteutettuna varhaiskasvatukselle säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi riittävä määrä henkilöitä. Perhepäiväkodissa samanaikaisesti varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärästä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa varhaiskasvatuksesta (753/2018).

Käsitteen tunnus: c1842

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Uusi käsite!

107
varhaiskasvatuksen työntekijä
sv arbetstagare inom småbarnspedagogik; anställd inom småbarnspedagogik
en ECEC staff member; ECEC employee

määritelmä
henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* osana *varhaiskasvatushenkilöstöä*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1843

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Uusi käsite!

Terminologin kommentti varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 8.3.2022: Pitäisikö tälle(kin) ottaa hylättäväksi synonyymiksi varhaiskasvattaja? Vrt. varhaiskasvatushenkilöstö.

108
opetushenkilöstö
sv undervisningspersonal
en teaching staff; training staff

määritelmä
henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa

huomautus
Ks. *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c186

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

109
opetus- ja tutkimushenkilöstö
sv undervisnings- och forskningspersonal
en teaching and research staff; academic staff; faculty (2) /US/

määritelmä
henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa tai tutkia

huomautus
Korkeakoulujen (1) henkilöstö voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa opetus- ja tutkimushenkilöstöön ja muuhun henkilöstöön. Muuhun henkilöstöön kuuluu hallinnon, *opetuksen (1)* tukipalveluiden ja muiden tukipalveluiden tehtävistä vastaavia henkilöitä.

Ks. *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c187

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

110
rehtori
sv rektor
en principal <perusasteen oppilaitokset, toisen asteen oppilaitokset>; rector /GB/ <erit. korkeakoulut>; president /US/ <erit. korkeakoulut>; ~ school head

määritelmä
henkilö, jonka tehtävänä on johtaa *koulutusorganisaatiota*

huomautus
Rehtorin tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista on säädelty eri *koulutusasteita* koskevassa lainsäädännössä.

Perusasteen ja *toisen asteen oppilaitoksissa* sekä *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa* rehtori osallistuu usein myös opetustyöhön.

Englannin termi school head ei ole virkanimike vaan kuvaava nimitys *oppilaitoksen* ylimmälle johtajalle.

Käsitteen tunnus: c192

Käsitekaaviot: Koulutusorganisaatiot ja Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

111
<korkeakoulut>
vastuuhenkilö (1)
sv examinator; ansvarsperson; ansvarig lärare (2)
en person in charge; authority; designated person

määritelmä
korkeakoulun (1) henkilöstön jäsen, joka vastaa *tutkintoon*, *koulutusohjelmaan (2)* tai *opintojaksoon* liittyvän *opetuksen (1)* järjestämisestä

huomautus
Esimerkiksi koulutusohjelman (2) vastuuhenkilönä (1) voi toimia dekaani.

Englanniksi vastuuhenkilöstä (1) voidaan käyttää termiä person in charge, authority tai designated person; vastineen valinta riippuu kontekstista.

Käsitteen tunnus: c210

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

112
opintoneuvoja
sv studierådgivare
en student advisor

määritelmä
korkeakoulun (1) nk. muun *henkilöstön* jäsen, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus
Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opinto-ohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1544

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

113
aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja
sv ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet
en morning and afternoon activities instructor

määritelmä
henkilö, joka ohjaa *aamu- ja iltapäivätoimintaa*

huomautus
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan *kelpoisuudesta* on säädetty.

Vrt. *koulunkäyntiavustaja*.

Käsitteen tunnus: c216

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

114
ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö
sv undervisnings- och forskningspersonal på första nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett; undervisnings- och forskningspersonal på första steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1
en teaching and research staff on the first level of their career path; teaching and research staff on the 1st level of their career path

määritelmä
yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävänä on valmistaa oma väitöskirjatyönsä ja jonka tehtäviin saattaa tutkimuksen lisäksi kuulua *opettaminen*

huomautus
Ensimmäisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstöltä* edellytetään *ylempää korkeakoulututkintoa* ja hyväksyttyä tutkimussuunnitelmaa. Lisäksi edellytetään kykyä ja motivoitumista jatko-opintoihin ja *tohtorin tutkinnon* suorittamiseen. Ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat tohtorikoulutettava, tohtoriopiskelija, tutkija, nuorempi tutkija, assistentti, projektitutkija ja doktorand.

Käsitteen tunnus: c188

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

115
toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö
sv undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå två; undervisnings- och forskningspersonal på andra steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2
en teaching and research staff on the second level of their career path; teaching and research staff on the 2nd level of their career path

määritelmä
yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät ovat luonteeltaan itsenäisiä tutkimus- ja/tai opetustehtäviä, joissa henkilö toimii vastuullisena suunnittelijana ja toteuttajana

huomautus
Toisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstön* virkoihin edellytetään pääsääntöisesti *tohtorin tutkintoa*.

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat esimerkiksi yliopisto-opettaja, tutkijatohtori ja erikoistutkija.

Käsitteen tunnus: c189

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

116

kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre; undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3

en teaching and research staff on the third level of their career path; teaching and research staff on the 3rd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät sisältävät *toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviä enemmän johtamis- ja organisointivastuita ja taloudellista vastuuta ja tehtävissä vastataan myös muiden henkilöiden toiminnasta

huomautus

Kolmannen portaan tehtävissä edellytetään pääsääntöisesti tohtorintutkintoa. Lisäksi tehtäviin haettaessa katsotaan eduksi kokemus kansainvälisistä tehtävistä ja/tai työskentelykokemus oman organisaation ulkopuolella.

Toisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviin verrattuna kolmannen portaan tehtävät ovat itsenäisempiä ja vastuullisempia. Niissä on myös monipuolisempaa yhteistyötä oman organisaation ulkopuolisten tahojen kanssa ja vahvempi yhteys muuhun innovaatioympäristöön.

Kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeistä yleisimmät ovat yliopistonlehtori ja yliopistotutkija ja lääketieteen alalla kliininen opettaja. Käytössä ovat myös nimikkeet vanhempi tutkija, tutkijaopettaja ja erikoistutkija. Helsingin yliopistossa kolmannelle portaalle sijoittuvat myös tutkimuskoordinaattori ja intendentti.

Käsitteen tunnus: c190

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

117

neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra; undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4

en teaching and research staff on the fourth level of their career path; teaching and research staff on the 4th level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan erittäin laajoja kokonaisuuksia, tehtäviin sisältyy kokonaisvaltaista vastuuta organisaation toiminnasta ja taloudesta sekä kansallisen tai kansainvälisen tason kehittämistehtävistä ja tehtävissä vaikutetaan huomattavasti koko tutkimusjärjestelmään

huomautus

Laajat kokonaisuudet, joissa neljännen portaan tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan, ovat esimerkiksi huomattavia kansainvälisiä tutkimushankkeita.

Neljännen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstöön* valittavalta edellytetään *tohtorin tutkintoa*, korkeatasoista tieteellistä *pätevyyttä*, kokemusta tieteellisen tutkimuksen johtamisesta, kykyä antaa korkeatasoista tutkimukseen perustuvaa *opetusta (2)* ja ohjata *opinnäytetöitä* sekä näyttöjä edustamansa tutkimusalan kansainvälisestä yhteistyöstä.

Neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön päänimike on *professori*, ja lisäksi käytössä ovat nimikkeet tutkimusjohtaja ja tutkimusprofessori.

Käsitteen tunnus: c191

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutuksen henkilöstö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

118

professori

sv professor

en professor

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön jäsen, jonka tehtävänä on harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä tai taiteellista työtä, antaa siihen perustuvaa *opetusta (1)* ja seurata tieteen tai taiteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön

huomautus

Professorin tehtäviin voi kuulua *opettajana* toimiminen yliopistossa.

Ks. myös *neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö*.

Käsitteen tunnus: c219

Käsitekaaviot: Koulutuksen henkilöstö ja Opettaja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 10. *Koulutuksen henkilöstö.*

Seija-terminologin kommentti 16.1.2017: VAKAssa keskusteltiin siitä, onko tämä koostumus vai hierarkia. Henkilöstö ihmisinä voidaan jakaa osiin ja joukkoihin, mutta ovatko käsitteet silti enemmän hierarkiassa? VAKAssa noudatettiin nyt samaa kuin OKSAssa, mutta asiaa voisi miettiä myöhemmin.

Riina-terminologi 17.1.2017: Ok. Ei ole tullut mieleen, mutta kyllä hierarkiakin varmaan toimisi. Palataan kun yhdistetään VAKAa OKSAan.

Terminologin kysymys 16.1.2017: Tulisiko kaavioon lisätä *aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja*?

119

koulupsykologi <esiopetus, perusopetus>; **psykologi** <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; **opintopsykologi** <korkeakoulut>

sv skolpsykolog <esiopetus, perusopetus>; psykolog <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; studiepsykolog <korkeakoulut>

en school psychologist <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

psykologi, joka työskentelee koulunkäyntiin, *opiskeluun* ja *oppimiseen* liittyvien asioiden parissa *esiopetusta*, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa (1)*

huomautus

Koulupsykologi voi auttaa *oppilasta*, *opiskelijaa* tai *esiopetuksessa* olevaa lasta esimerkiksi oppimisvaikeuksissa, tarkkaavaisuuden ja työskentelyn pulmissa, tunne-elämän kehityksen solmukohdissa, kriiseissä, vuorovaikutusongelmissa tai kun on tarvetta opetusjärjestelyille. Koulupsykologi osallistuu myös yhteisöllisen *oppilas- ja opiskelijahuollon* kehittämiseen.

Koulupsykologi tekee psykologisia arviointeja, konsultoi ja antaa neuvontaa. Koulupsykologi myös kirjoittaa tarvittavat lausunnot opetusjärjestelyjä tai jatkotutkimuksia ja hoitoja varten.

Esiopetuksen osalta kunnat ovat jakaneet käytännöt niin, että *peruskoulussa (1)* järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset saattavat käyttää koulupsykologin palveluita, kun taas *varhaiskasvatuksen* yhteydessä järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset käyttävät neuvolan palveluita.

Korkeakouluissa (1) opintopsykologit tarjoavat yksilöohjausta ja ryhmiä *perustutkinto-opiskelijoille*, jotka kaipaavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, motivaatioon, ajankäyttöön, jaksamiseen, jännittämiseen tai tutkielmien tekoon liittyvissä kysymyksissä.

Käsitteen tunnus: c193

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Muu koulutuksen henkilöstö ja Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

120

koulukuraattori <esiopetus, perusopetus>; **kuraattori** <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, ammattikorkeakoulut>

sv skolkurator <esiopetus, perusopetus>; kurator <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

en school social worker <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

sosiaalialan ammattilainen, joka työskentelee *esiopetuksen* opetusyksikössä, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* taikka *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Kuraattorin kelpoisuusvaatimuksista on säädetty oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

Kuraattori auttaa *esiopetuksessa* olevia *lapsia*, perusopetuksen *oppilaita* ja *toisen asteen koulutuksen opiskelijoita*, joilla on koulunkäyntiin tai ihmissuhteisiin liittyviä vaikeuksia tai kasvuun ja kehitykseen liittyviä ongelmia tai pulmatilanteita. Kuraattorin tehtäväkuvaan kuuluu myös koko oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja toiminnan tukeminen sekä *kotien ja oppilaitoksen yhteistyön* tukeminen.

Kuraattorin työn tarkoituksena on järjestää *oppijoille* riittävä tuki ja *ohjaus* sekä muut tarpeelliset toimet koulunkäyntiin ja oppijoiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi sekä opetusyksikön tai oppilaitoksen ja kotien välisen yhteistyön kehittämiseksi. Kuraattoria voidaan tarvita esimerkiksi *luokan* työilmapiiriin ja työrauhan ylläpitämiseen liittyvissä asioissa, *opettajan* ja oppilaan välisissä ristiriitatilanteissa, koulupinnauksessa, kiusaamisessa, kotiongelmissa ja *oppilaitoksen* tai luokan vaihtumisesta johtuvissa siirtymävaiheissa.

Huom. *Yliopistoissa* termiä kuraattori käytetään eri käsitteestä. Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa, joiden osakunnat on kirjattu yliopistolakiin (558/2009), kuraattori toimii osakunnan luottamustehtävässä: kuraattorin tehtävänä on johtaa osakunnan toimintaa. Tämä perinne juontaa Turun Akatemiasta 1600-luvulta.

Käsitteen tunnus: c194

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Muu koulutuksen henkilöstö ja Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

121

koulunkäyntiavustaja <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus>

sv skolgångsbiträde *n*; skolgångsassistent

en teaching assistant; classroom assistant; education assistant; teaching aide /US/; teacher's aide /US/; instructor; > special needs assistant <perusopetuksessa, erityisen tuen oppilaan avustaja>

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on koulunkäynnin tai *opiskelun* yhteydessä auttaa ja tukea *oppijaa* tehtävissä, joista tämä ei kehitysvaiheensa, vammansa tai sosiaalisen tilanteensa vuoksi selviydy itse

huomautus

Koulunkäyntiavustaja voi työskennellä esimerkiksi *esiopetuksessa*, *perusopetuksessa*, *perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa* (ks. *aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja*) tai *ammatillisessa koulutuksessa*.

Englannin termiä special needs assistant voidaan käyttää *erityisen tuen (1) oppilaan* avustajasta.

Vrt. henkilökohtainen avustaja, jonka tehtävänä on antaa vammaiselle henkilölle tälle välttämätöntä apua tavanomaiseen elämään liittyvissä toimissa. Esimerkiksi *lukiokoulutuksessa* ei ole koulunkäyntiavustajia, mutta vaikkapa kuulovammaisella *opiskelijalla* on oikeus henkilökohtaiseen avustajaan, tulkkiin.

Käsitteen tunnus: c195

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Muu koulutuksen henkilöstö

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

tarkistettava / käsittelyyn amm 2019

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 21.9.2018: Tomi selvittää tätä ammatillisen osalta. Mitä termiä tästä käytetään? Onko määritelmä ym. kuvaus ammatillisen koulutuksen näkökulmasta ok?

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 valinnut nämä vastineet: classroom assistant, teaching assistant, instructor. Käsite koulunkäyntiavustaja on yhteinen esiopetukselle ja perusopetukselle. Osaatteko sanoa, käytetäänkö noita mainitsemianne englannin vastineita sekä esi- että perusopetuksen puolella? Entä muut tässä mainitut vastineet, kuten education assistant ja teacher's aide, ovatko edelleen ok (esi- ja perusopetuksen kannalta)? Ne ovat lukion englannin työryhmän käsialaa.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (skolgångsbiträde)

122

kouluterveydenhoitaja <perusopetus>; opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>; terveydenhoitaja <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>

sv skolhälsovårdare <perusopetus>

en school nurse <perusopetus, lukiokoulutus>; public health nurse <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>

määritelmä

terveydenhoitaja, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhoitajan ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tehtävät voivat liittyä koulu- tai opiskeluyhteisöön tai -ympäristöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa (1)* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhoitaja vastaa *perusopetuksen oppilaiden* vuosittaisista terveystarkastuksista, ja yhteistyössä *koululääkärin* kanssa laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8. Terveydenhoitaja tarjoaa tukea lisäkäynneillä ja pitää päivittäin avointa vastaanottoa, jonne oppilaat voivat itse hakeutua, ohjaa oppilaita tarvittaessa koululääkärin tai muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin sekä vastaa ensiavusta ja siihen liittyvästä hoitotyöstä *peruskoulussa (1)*. Terveydenhoitaja osallistuu kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamiseen.

Esiopetuksessa terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c196

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Muu koulutuksen henkilöstö

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus englanti kesken> <lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.3.2019: Onko lukiokoulutuksessakin käytettävä termi kouluterveydenhoitaja, vai esim. pelkkä terveydenhoitaja? (Ruotsiksi termiä skolhälsovårdare käytetään ainakin perusopetuksessa.) -- **OKSA-jaoksen vastaus lukion ruotsin kielityöryhmälle**: lukiokoulutuksessa käytetään suomeksi termiä ”terveydenhoitaja” (ja STM:n asiantuntijan mukaan myös ”opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja”).

123

koululääkäri <perusopetus>; kouluterveydenhuollon lääkäri <perusopetus>; opiskeluterveydenhuollon lääkäri <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>; lääkäri <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>

sv skolläkare <perusopetus>; läkare inom studerandehälsovård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

en school doctor <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lääkäri, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhuollon ja opiskelijaterveydenhuollon lääkärin tehtävät voivat liittyä oppilaitosyhteisöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä *kouluterveydenhoitajan* kanssa *perusopetuksen oppilaiden* laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8. ja kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Kouluterveydenhuollon lääkäri tukee oppilaita yksilöllisissä tarpeissa, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa koulutyöhön liittyvistä lääkärinlausunnoista.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan kanssa *toisen asteen koulutuksen opiskelijoiden* määräaikaisista terveystarkastuksista ja oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Opiskeluterveydenhuollon lääkäri tukee opiskelijoita yksilöllisissä tarpeissa, hoitaa heidän sairauksiaan, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa *opiskeluun* liittyvistä lääkärinlausunnoista.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina neuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c197

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Muu koulutuksen henkilöstö

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken><ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin korkeakoulut> <korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Käsitekaavio 11. *Muu koulutuksen henkilöstö.*

124
varhaiskasvatusjohtaja
sv direktör för småbarnspedagogik
en director of early childhood education and care; ECEC director
not: head of early childhood education and care

määritelmä
johtaja, jonka tehtävänä on johtaa kunnan *varhaiskasvatusta*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1004

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

125
päiväkodin johtaja
sv daghemsföreståndare; daghemschef
en head of early education centre

määritelmä
johtaja, jonka tehtävänä on johtaa yhtä tai useampaa *päiväkotia* tai *varhaiskasvatuksen* eri *toimintamuotoa*

huomautus
Päiväkodin johtaja voi toimia myös *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi olla myös päiväkodin sivutoimipisteitä ja *esiopetusta*.

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi toimia myös *perhepäivähoitajia*.

Päiväkodin johtajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1564

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

126
päiväkodin varajohtaja
sv biträdande daghemsföreståndare; vice daghemsföreståndare; biträdande daghemschef; vice daghemschef
en deputy head of early education centre

määritelmä
johtaja, jonka tehtävänä on *päiväkodin johtajan* kanssa johtaa yhtä tai useampaa *päiväkotia* tai *varhaiskasvatuksen* eri *toimintamuotoa*

huomautus
Päiväkodin varajohtaja toimii tarvittaessa päiväkodin johtajan sijaisena. Päiväkodin varajohtaja voi toimia myös *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Päiväkodin varajohtajan *kelpoisuudesta* ei ole säädetty. Jos päiväkodin varajohtajan tehtävät vastaavat päiväkodin johtajan tehtäviä, sovelletaan päiväkodin johtajan kelpoisuusvaatimuksia (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1844

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

127

perhepäivähoidon johtaja; perhepäivähoidon ohjaaja

sv familjedagvårdsföreståndare; familjedagvårdschef; familjedagvårdsledare

en head of family daycare; head of family-based daycare

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa *perhepäivähoitoa*

huomautus

Perhepäivähoidon johtajana voi toimia myös *päiväkodin johtaja*. Perhepäivähoidon johtajan nimike voi olla perhepäivähoidon ohjaaja.

Laissa ei säädetä perhepäivähoidon johtajan *kelpoisuudesta*.

Käsitteen tunnus: c1565

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

128

varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö; vastuuhenkilö (2)

sv ansvarig person inom småbarnspedagogik; ansvarsperson inom småbarnspedagogik

en person in charge in early childhood education and care

määritelmä

yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* nimeämä henkilö, joka vastaa siitä, että *varhaiskasvatuksen toimipaikka* ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset

huomautus

Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilönä voi toimia *päiväkodin johtaja*.

Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilöstä on säädetty (540/2018, 45 §).

Käsitteen tunnus: c1566

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

<vaka2022>

Seija-terminologi 7.12.2021: Termeiksi ehdotettu "palveluntuottajan vastuuhenkilö" tai "varhaiskasvatuksen palveluntuottajan vastuuhenkilö". Tämä käsite saattaa muuttua uuden lakiehdotuksen myötä. **Päätettiin olla muuttamatta termejä tässä vaiheessa.** Muutoksessa päiväkodin johtaja vastaa muuten ja vain perhepäiväkodilla olisi vastuuhenkilö.

Seija 2022: Ehdotettu termi myös perhepäivähoidon vastuuhenkilö. Pitääkö silloin myös määritelmää muuttaa?

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "person in charge in early childhood education and care" on ehdotus. Lain käännöksessä on "person in charge".

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: suomenkielinen termi kuulostaa kunnan tason virkamieheltä

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: suomenkielisessä työryhmässä keskustellaan fi-termin muuttamisesta

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: Pohdittiin voisiko termiä muuttaa esim. muotoon "varhaiskasvatuksen toimipaikan vastuuhenkilö" tai "varhaiskasvatustoiminnasta vastaava henkilö", mutta näihin kumpaankaan nopeasti syntyneeseen ehdotukseen ei oltu tyytyväisiä. (Ekassa pulmana, että vastuuhenkilöllä voi kaiketi olla vastuullaan useita toimipaikkoja (?). Ja toisessa, että sekin kuulostaa lähinnä kunnan tason virkahenkilöltä.)

Terminologin ehdotus "palveluntuottajan varhaiskasvatusvastuuhenkilö", mutta tämä voi olla liian pitkä ja kömpelö, ja meneekö edes asiallisesti oikein?

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: palataan englannin termiin suomenkielistä termiä koskevan keskustelun jälkeen.

Seija Suonuuti / suomenkielinen vaka-sanastotyöryhmä 7.12.2021: Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö: Termeiksi ehdotettu "palveluntuottajan vastuuhenkilö" tai "varhaiskasvatuksen palveluntuottajan vastuuhenkilö". Tämä käsite saattaa muuttua uuden lakiehdotuksen myötä. Päätettiin olla muuttamatta termejä tässä vaiheessa. Muutoksessa päiväkodin johtaja vastaa muuten toiminnasta ja vain perhepäiväkodilla olisi vastuuhenkilö. Tämä tieto on kirjattu myös VAKAn xml-ylläpitotiedostoon.

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 17.1.2022: nykypykälien mukainen käsite, joten pidetään tässä vaiheessa samana

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 17.1.2022: palataan kun käsitellään HE:n käsitteet EK:n käsittelyn jälkeen: ensin suomi ja sen jälkeen kieliversiointi

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 17.1.2022: Nykyinen englannin vastine on englannin kielen kannalta ok: prepositio "in" kertoo, ettei ole kunnan virkamies, kunnan virkamies olisi "for". Englannin kannalta nykyisen vastineen ainut pulma on se, että ei ole termimäinen.

129

varhaiskasvatuksen opettaja; lastentarhanopettaja **(vanhentunut)**

ei: < varhaiskasvattaja (1)

sv lärare inom småbarnspedagogik; barnträdgårdslärare (föråldrad)

en teacher in early childhood education and care; teacher (ECEC)
not: kindergarten teacher; preschool teacher (1); playschool teacher; < early childhood educator (1)

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja *arviointi*

huomautus

Varhaiskasvatuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 26 § ja 75 §, 1 ja 2 mom.).

varhaiskasvatuksen opettaja vs. lastentarhanopettaja: Nykyisin henkilöistä, jotka suorittaneet varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden tuovan *tutkinnon*, käytetään pääosin termiä varhaiskasvatuksen opettaja. Kuitenkin tapauksissa, joissa on kyse ennen varhaiskasvatuslain (540/2018) voimaantuloa suoritetuista varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden tuovista tutkinnoista, käytössä voi olla myös termi lastentarhanopettaja (englanniksi kindergarten teacher tai preschool teacher).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan *varhaiskasvatuksen henkilöstön* jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa varhaiskasvatuksen opettajaan, *varhaiskasvatuksen sosionomiin* eikä *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella käsitteiden varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi eikä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja englannin vastineena.

early years teacher: Kansainvälisissä yhteyksissä esiintyy myös englanninkielistä termiä early years teacher, mutta tämä käsite poikkeaa suomalaisesta varhaiskasvatuksen opettaja -käsitteestä. Early years teacher voi toimia *varhaiskasvatuksen* lisäksi tai sen sijaan *esiopetusta* tai alkuopetusta vastaavan toiminnan piirissä.

Ks. myös *pedagogisen toiminnan arviointi*.

Käsitteen tunnus: c202

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen henkilöstö ja Opettaja

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Kirsi Alila, OKM, 22.1.2021: vakaopettajan määritelmä voisi olla seuraavanlainen (muokkasin sitä vähän): "opettaja, joka työskentelee varhaiskasvatuksessa ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi (sekä kehittäminen)? Jos haluaa lisätä tuon kehittämisen niin koko toiminnallisuuden täyskäsi olisi määritelmässä! J

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 29.11.2021: Riina selvittää TK:n ammattiluokituksissa käytetyt termit. Mia Kokkinen, TK, kääntäjä ja ryhmäpäällikkö(?): häneltä voi kysyä jos ei selviä

Tilastokeskus, ammattiluokitus:

https://www2.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/?code=2342&name=Lastentarhanopettajat -> lastentarhanopettaja, varhaiskasvattaja ym.

https://www2.tilastokeskus.fi/en/luokitukset/ammatti/?code=2342&name=Early%20childhood%20educators

Terminologi 18.2.2022: Tilastokeskuksen ammattiluokituksessa luokka 2342 on "lastentarhanopettajat", ja luokkaan liittyyviä hakusanoja ovat mm. "erityislastentarhanopettaja" ja "varhaiskasvattaja". Luokka 2342 on englanniksi "early childhood educators". Näistä tulisi siis laittaa viestiä ja korjauspyyntöä Tilastokeskukseen. Aiemmassa kokouksessa todettiin, että Liisi on yhteydessä Tilastokeskukseen muissakin asioissa, joten hän välittää myös tämän viestin/pyynnön TK:lle. Riina on yhteydessä Tilastokeskuksen kääntäjiin Mia Kokkisen kautta.

130

varhaiskasvatuksen erityisopettaja; erityislastentarhanopettaja **(vanhentunut)**

sv speciallärare inom småbarnspedagogik; specialbarnträdgårdslärare (föråldrad)

en special education teacher in early childhood education and care; special education teacher (ECEC)
not: special needs teacher in ECEC (obsolete); special needs early education teacher (obsolete); kindergarten special teacher <erityislastentarhanopettaja> (obsolete); preschool special teacher; playschool special teacher; special needs early childhood educator; special early childhood educator

määritelmä
varhaiskasvatuksen opettaja, joka on erikoistunut *erityisopetukseen (1)* ja työskentelee *lapsen oppimisen* ja tuen tehtävissä

huomautus
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee yksittäisten lasten, lapsiryhmien, vanhempien, *varhaiskasvatuksen henkilöstö*n ja muiden asiantuntijoiden kanssa sekä konsultoi henkilöstöä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 30 § ja 75 §). Varhaiskasvatuksen erityisopettajasta on aikaisemmin käytetty termiä erityislastentarhanopettaja.

Käsitteen tunnus: c203

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen henkilöstö ja Opettaja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

131

varhaiskasvatuksen sosionomi
ei: varhaiskasvattaja (3)

sv socionom inom småbarnspedagogik

en social pedagogue in early childhood education and care; social pedagogue (ECEC)
not: < early childhood educator (3)

määritelmä
henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat moniammatillinen yhteistyö, perheiden palveluohjaus ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

huomautus
Varhaiskasvatuksen sosionomin *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 27 § ja 75 §).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan *varhaiskasvatuksen henkilöstön* jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa *varhaiskasvatuksen opettajaan*, varhaiskasvatuksen sosionomiin eikä *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella varhaiskasvatuksen sosionomi -käsitteen englannin vastineena.

Käsitteen tunnus: c1568

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

132
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja; lastenhoitaja
ei: < varhaiskasvattaja (2)
sv barnskötare inom småbarnspedagogik; barnskötare
en childcarer in early childhood education and care; childcarer (ECEC)
not: < early childhood educator (2)

määritelmä
henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuu *lapsen hoito*, *kasvatus* ja *ohjaus* sekä mahdollisesti sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen

huomautus
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 28 § ja 75 § sekä 753/2018, 3 § ja 4 §).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan *varhaiskasvatuksen henkilöstön* jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa *varhaiskasvatuksen opettajaan*, *varhaiskasvatuksen sosionomiin* eikä varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella varhaiskasvatuksen lastenhoitaja -käsitteen englannin vastineena.

Käsitteen tunnus: c1008

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

133
perhepäivähoitaja
sv familjedagvårdare
en family daycare childminder; childminder in family daycare

määritelmä
henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* omassa kodissaan, *lapsen* kodissa tai *ryhmäperhepäiväkodissa*

huomautus
Perhepäivähoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 29 §).

Käsitteen tunnus: c1009

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

134
varhaiskasvatuksen avustaja
sv assistent inom småbarnspedagogik
inte: biträde *n* inom småbarnspedagogik (föråldrad)
en assistant in early childhood education and care; assistant (ECEC)

määritelmä
henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* yhden tai useamman tukea tarvitsevan *lapsen* kanssa

huomautus
Varhaiskasvatuksen avustaja voi olla lapsi- tai ryhmäkohtainen avustaja.

Varhaiskasvatuksen avustajia ei lueta hoito- ja kasvatustehtävissä toimivaan *henkilöstöön*. Avustajan *kelpoisuudesta* ja työnkuvasta ei ole säädetty.

Ruotsin termiä biträde inom småbarnspedagogik käytetään lainsäädännössä ja assistent inom småbarnspedagogik on tavallisempi käytännön työssä.

Käsitteen tunnus: c1013

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

135

steinerpedagoginen varhaiskasvattaja

sv steinerpedagog inom småbarnspedagogik

en educator in early childhood Steiner education; educator in early childhood Steiner education and care

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* steinerpedagogisessa päiväkodissa *varhaiskasvatuksen opettaja*n tehtäviä vastaavissa tehtävissä

huomautus

Steinerpedagogisen varhaiskasvattajan *pätevyydestä* on säädetty (540/2018, 32 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1662

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen henkilöstö

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitekaavio 12. *Varhaiskasvatuksen henkilöstö.*

136
opettaja
sv lärare
en teacher; instructor

määritelmä
henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus
Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*). Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c200

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen henkilöstö ja Opettaja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

137
lehtori
sv lektor
en lecturer
not: full-time teacher

huomautus
Lehtori on *opettajan* virkanimike.

Käsitteen tunnus: c201

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opettaja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

138
esiopetuksen opettaja
sv lärare inom förskoleundervisning
en teacher in pre-primary education; pre-primary teacher
not: preschool teacher (2)

määritelmä
opettaja, joka työskentelee *esiopetuksessa*

huomautus
Esiopetuksen opettajana voi toimia *luokanopettaja* tai soveltuvan *tutkinnon* suorittanut opettaja.

Esiopetuksen opettaja voi toimia *päiväkodissa* annettavassa esiopetuksessa tai *peruskoulun (1)* esiopetusryhmässä.

Esiopetuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Käsitteen tunnus: c204

Luokka: <esiopetus>

Käsitekaavio: Opettaja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 työstänyt nämä englannin vastineet (kaksi ensimmäistä). Entä muoto "pre-school teacher", pidetäänkö mukana, merkitäänkö epäsuositettavaksi?

139

luokanvalvoja <perusopetus>**; luokanohjaaja** <perusopetus, lukiokoulutus>**; ryhmänohjaaja** <lukiokoulutus>

sv klassföreståndare <perusopetus>; grupphandledare <lukiokoulutus>

en > class teacher <perusopetus>; > homeroom teacher <lukiokoulutus>; > form teacher /GB/; tutor
not: class supervisor; group supervisor; group tutor

määritelmä
opettaja, joka on vastuussa *peruskoulun (1) luokasta* tai *lukiokoulutuksen opiskelijaryhmästä*

huomautus
homeroom teacher: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. ”Homeroom teacher” on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjaajan vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

form teacher: Brittienglannin termi form teacher viittaa suppeampaan käsitteeseen kuin suomen luokanvalvoja, sillä form teacher -nimikkeellä olevia opettajia on Isossa-Britanniassa ainoastaan tietyntyyppisissä oppilaitoksissa (ei Suomen *perusopetusta* vastaavissa *oppilaitoksissa*).

class supervisor, group supervisor: Supervisor-loppuisia englannin vastineita ei suositella käytettäväksi luokanvalvojan vastineina, sillä supervisor-sanan konnotaatiot liittyvät erityyppiseen valvojaan tai tarkastajaan kuin luokanvalvoja; esimerkiksi prosessin tai toiminnan valvoja.

group tutor: Termiä group tutor ei suositeta käyttämään tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena sen vuoksi, että sana tutor assosioituu ainakin Suomessa helposti virheellisesti *oppilaaseen* tai *opiskelijaan*, vaikka kyse on opettajasta.

Vrt. *luokanopettaja*.

Käsitteen tunnus: c205

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opettaja

<po en 2022>

<po sv 2022>

tarkistettava / käsittelyyn tarkistettavat 2019

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin työryhmä 21.4.20120: Termiä form teacher koskevat tarkemmat tiedot Merjalta.

Lukion sanastotyöryhmän kysymys ammatilliselle 21.5.2019: Onko ammatillisessa koulutuksessa ”kotiryhmiä” ja niistä vastaavia?

OKSA-jaos 24.5.2019: Tarkistetaan vielä TES-lähteet, Tero ja Marjaana tarkistelevat. Kaikki kolme termiä tarvitaan mukaan, mutta mietitään järjestys ja se, mitä mistäkin termivariantista sanotaan.

OKSA-jaos 14.6.2019: Katsotaan jaoksen kokousten välillä kokonaisuus: yhtäältä luokat/opetusryhmät ja toisaalta opettajat ja heidän vastuunsa. Tero, Marjaana, Erja katsovat.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (grupphandledare)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (tutor)

140
luokanopettaja
sv klasslärare
en class teacher; classroom teacher

määritelmä
perusopetuksen opettaja, joka opettaa suurinta osaa *oppiaineista* ja pääasiassa itselleen nimettyä *luokkaa*

huomautus
Luokanopettaja työskentelee yleensä *perusopetuksen vuosiluokilla* 1–6.

Luokanopetusta antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Vrt. *luokanvalvoja*.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c206

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opettaja

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus englanti kesken>

141
aineenopettaja
sv ämneslärare
en subject teacher

määritelmä
opettaja, joka opettaa *perusopetuksessa* tai *lukiokoulutuksessa* yhtä tai muutamaa *oppiainetta*, joissa on suorittanut yliopistotason *tutkinnon*

huomautus
Aineenopetusta perusopetuksessa tai lukiokoulutuksessa antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c207

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opettaja

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus englanti kesken>

142

erityisopettaja

sv speciallärare

en special education teacher; special educational needs teacher; SEN teacher <lyhenne special educational needs teacher -termistä>
not: special needs teacher (obsolete)

määritelmä
opettaja, jonka tehtävänä on antaa *perusopetuksen erityisopetusta (1)* tai *lukiokoulutuksen erityisopetusta (2)*

huomautus
Erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty niin *perusopetuksen* kuin *lukiokoulutuksenkin* osalta.

Käsitteen tunnus: c208

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opettaja

<po en 2022>

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmän kommentti perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 4.2.2022: "special needs teacher" on vanhentunut. (Ko. termiä on kyllä käytetty esiopetuksen perusteiden englannin käännöksessä, mutta käännös on tehty kauan aikaa sitten.)

Perusopetuksen englannin termeistä (Liisi Hakaliston kautta, helmikuu 2022): "'Special education teacher' näyttää olevan ainakin kasvatusalan tutkimusartikkeleiden otsikoissa viimeisen viiden vuoden ajalta selkeästi määrällisesti eniten käytetyin termi (haku ERIC-tietokannasta). Mutta kyllä 'special needs education(al) teacher' -termejä myös käytetään, samoin 'special needs teacher' -termiä tai jopa 'inclusion teacher' -käsitettä erityisopettajaan viitattaessa. Oppilaisiin vitaataan usein termillä 'students with special educational needs' ja siitä muokattuna special educational needs teacher ja sen lyhennyksestä SEN teacher. Toisin sanoen termeissä on vähän ehkä sävyeroja sen suhteen, korostetaanko ammattinimikkeessä lasten erityistarpeita vai erityisopetusta alana vai sitten erityisopettajan työnkuvaa inklusiivisessa koulussa. Yleisimmin on käytetty tuota 'special education teacher' -termiä ja koettu se neutraaleimmaksi. Mutta kaikki mainitut käännökset voidaan hyvin hyväksyä rinnakkaisiksi termeiksi, joita käytetään kansainvälisestikin sekä koulukentällä että tutkimuksessa."

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special needs teacher)

143

vastuuopettaja

sv ansvarig lärare (1); tentator

en coordinating teacher; teacher-in-charge; > course coordinator <kurssin vastuuopettaja>

määritelmä
opintojaksoa tai *tutkinnonosaa* varten nimetty *opettaja*, joka vastaa opintojakson tai tutkinnonosan sisällöstä, toimii sen sisällöllisenä asiantuntijana, opettaa sillä itse ja voi vastata sen *opetuksen (1)* organisoinnista

huomautus
Vastuuopettajan vastuulla voi olla esimerkiksi opintojakson tai tutkinnonosan *opetustilojen*, aikataulujen ja työnjaon organisointi.

Vastuuopettaja toimii usein opintojakson *opintosuoritusten* hyväksyjänä.

Käsitteen tunnus: c209

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opettaja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

144
oppilaanohjaaja
sv elevhandledare
en guidance counsellor (1)

määritelmä
opettaja, jonka tehtävänä on *oppilaanohjaus*

huomautus
Oppilaanohjaaja työskentelee *perusopetuksessa*.

Vrt. *opinto-ohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c211

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opettaja

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus englanti kesken>

145
opinto-ohjaaja
sv studiehandledare
en guidance counsellor (2) <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; student counsellor <lukiokoulutus>
not: careers adviser; study counsellor

määritelmä
opettaja, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus
careers adviser: Englannin termi careers adviser on muilta kulttuurialueilta kuin Suomesta peräisin oleva termi, joka viittaa eri käsitteeseen kuin Suomen opinto-ohjaaja, eikä sitä tule käyttää Suomen opinto-ohjaajan vastineena. Suomessa opinto-ohjaajat kuitenkin hoitavat osana omaa työtään myös vastaavia tehtäviä kuin muiden maiden careers adviser -nimikkeellä toimivat henkilöt.

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c212

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opettaja

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

146
ammatillisten opintojen opettaja
sv lärare i yrkesämnen
en vocational studies teacher; vocational school teacher; vocational teacher

määritelmä
opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* ammatillisia opintoja

huomautus
Esimerkkejä ammatillisten opintojen opettajista ovat koneistuksen ja asennuksen opettaja ja hoitotyön opettaja.

Vrt. *yhteisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c213

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opettaja

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

147
yhteisten opintojen opettaja
sv lärare i gemensamma ämnen
en teacher of common studies

määritelmä
opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* yhteisiä opintoja

huomautus
Esimerkkejä yhteisten opintojen opettajista ovat kielten opettaja ja matematiikan opettaja.

Ks. myös *yhteinen tutkinnon osa*.

Vrt. *ammatillisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c214

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opettaja

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

148
tuntiopettaja
sv timlärare
en untenured teacher <korkeakoulut>; part-time teacher; hourly-paid teacher; fee-paid teacher

määritelmä
opettaja, jonka kanssa *koulutusorganisaatio* on sopinut tietyn opetustuntimäärän pitämisestä tiettynä ajanjaksona

huomautus
Se, onko henkilö tuntiopettaja vai muu opettaja, ei riipu henkilön opetustuntimäärästä vaan virka- tai työsuhteen tyypistä.

Tuntiopettajat voivat olla pää- tai sivutoimisia.

Tuntiopettajia työskentelee esimerkiksi *korkeakouluissa (1)* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Käsitteen tunnus: c215

Käsitekaavio: Opettaja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

149
toisen asteen opettaja
sv lärare på andra stadiet
en upper secondary school teacher

määritelmä
toisen asteen oppilaitoksessa opettava *opettaja*

huomautus
Käsitteen tunnus: c217

Käsitekaavio: Opettaja

150
yliopettaja
sv överlärare
en principal lecturer

määritelmä
opettaja, joka opettaa *ammattikorkeakoulussa* ja jolta vaaditaan *lisensiaatin tutkinto* tai *tohtorin tutkinto*

huomautus
Käsitteen tunnus: c218

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Koulutuksen henkilöstö ja Opettaja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

151
vapaan sivistystyön opettaja
sv lärare i fritt bildningsarbete
en liberal adult education teacher

määritelmä
opettaja, joka työskentelee *vapaassa sivistystyössä*

huomautus
Käsitteen tunnus: c220

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Opettaja

Käsitekaavio 13. *Opettaja.*

3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa

152

oppija

sv inlärare <henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen>; > sökande *n* (3) <hakeutuja ja hakija>

en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen (1)* tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva *lapsi*, *oppilas*, *opiskelija* ja *hakija*.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan *koulutukseen (2)* hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös *hakeutuminen*, *esiopetukseen ilmoittautuminen*, *kouluun ilmoittautuminen*, *haku painotettuun opetukseen*, *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c221

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa, Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan, Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä ja Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

Terminologin kommentti 30.1.2017: Tämän käsitteen alakäsitteet tulisi käydä läpi. Eikö pitäisi olla niin, että oppija merkitään yläkäsitteeksi, jos yläkäsitteenä voi olla oppilas tai opiskelija. Mutta jos yläkäsitteeksi sopii vain joko oppilas tai opiskelija, silloin merkitään se (tarkin yläkäsite).

153

hakeutuja

sv sökande *n* (2)

en potential applicant

määritelmä

sopivaa *koulutusta (1)* etsivä ja *koulutukseen hakemista* suunnitteleva *oppija*

huomautus

Ruotsissa ei ole tarkkaa yksisanaista vastinetta termille hakeutuja (tässä tietueessa määritellyssä merkityksessä). Joidenkin säädösten ruotsinkielisissä versioissa suomen termin ”hakeutuja” vastineena on käytetty sanaa ”sökande”, jota kuitenkin käytetään myös termin *hakija* vastineena.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: c222

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa ja Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

154

opiskelun aloittaja

sv person som inlett studier; person som börjat studera; person som påbörjat studier

en entrant; ~ admitted student (2)
not: fresher /GB/; freshman /US/

määritelmä

hyväksytty hakija, joka on ottanut *opiskelupaikan* vastaan ja aloittanut *opiskelun*

huomautus

Aloittamista voidaan tarkastella esimerkiksi suhteessa tiettyyn *koulutukseen (2)*, *koulutusorganisaatioon* tai *koulutusasteeseen*.

Englannin kielen termit fresher ja freshman ovat kulttuurisidonnaisia (Iso-Britannia ja Yhdysvallat) eikä niitä tule käyttää Suomen kontekstissa.

Ks. *opiskelupaikan vastaanotto*.

Käsitteen tunnus: c223

Käsitekaavio: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa

<kieliversiointiin korkeakoulut>

155

<varhaiskasvatus>

lapsi

sv barn *n*

en child

määritelmä

varhaiskasvatukseen tai *esiopetukseen* osallistuva *oppija*

huomautus

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta lapsi on pääsääntöisesti alle oppivelvollisuusikäinen, ks. *oppivelvollisuus*. Esiopetuksessa oleva lapsi on myös *oppilas*.

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsi on alle 18-vuotias.

Käsitteen tunnus: c1574

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

156

huoltaja

sv vårdnadshavare
inte: målsman

en person who has custody of a child; person having custody; parent or other person who has custody of a student <selittävä ilmaus>; parent and carer; ~ parent or guardian; ~ guardian; ~ caregiver; > parent
not: custodian

määritelmä

henkilö, joka vastaa alaikäisen lapsen huollosta kokonaan tai osittain

huomautus

Lapsen huollolla tarkoitetaan lapsen *hoidon*, *kasvatuksen*, valvonnan ja huolenpidon muodostamaa kokonaisuutta.

Huoltaja on määritelty laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983, 3 §). Usein huoltaja on lapsen vanhempi.

parent or other person who has custody of a student: Suomessa huoltaja-käsite sisältää implisiittisesti alaikäisen vanhemmat, mutta englannin kielessä ilmaus ”person who has custody of a child” ei assosioidu vanhempiin (”parents”). Tämän vuoksi englanniksi voi olla tarpeen käyttää pidempää termimuotoa, jossa ”parent” on mainittu eksplisiittisesti. Ilmausta ”parent or other person who has custody of a student” on käytetty muun muassa lukiolain 714/2018 englanninkielisessä käännöksessä.

Käsitteen tunnus: c712

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa ja Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

<po en 2022>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (vårdnadshavare; målsman; försörjare)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (parent and carer)

157

oppilas; ~ koululainen

sv elev

en student; pupil

määritelmä

esi- tai *perusopetuksessa* opiskeleva *oppija*

huomautus

Oppilaaksi kutsutaan tyypillisesti esi- tai perusopetuksen piirissä opiskelevaa lasta tai nuorta, mutta oppilas voi olla myös muussa *oppilaitoksessa* (esimerkiksi musiikkikoulu) tai esimerkiksi yksityisopettajalta *opetusta (2)* saava henkilö.

Sana koululainen on yleiskielessä oppilaan lähisynonyymi; sillä viitataan *peruskoulua (1)* tai muuta koulua käyvään oppilaaseen.

Käsitteen tunnus: c225

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (elev; studerande)

158
opiskelija
sv studerande *n*; > student (1) <korkeakouluopiskelija>
en student

määritelmä
oppija, joka opiskelee muun kuin *esi-* tai *perusopetuksen* piirissä

huomautus
Opiskelijoita ovat esimerkiksi *lukiossa (1)*, toisen asteen *ammatillisessa koulutuksessa*, *korkeakoulussa (1)* ja *vapaan sivistystyön* piirissä opiskelevat henkilöt.

Myös perusopetuksen piirissä opiskelevia aikuisia kutsutaan opiskelijoiksi.

student: Ruotsin sana student viittaa korkeakouluopiskelijaan, mutta sitä käytetään myös muista opiskelijoista yhdyssanoissa.

Käsitteen tunnus: c227

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa, Opiskelijan rooleja, Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan, Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

159
oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt

määritelmä
oppivelvollinen, joka on saanut oikeuden keskeyttää *oppivelvollisuuden* suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi

huomautus
Oppivelvollisen oikeudesta keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi on säädetty oppivelvollisuuslaissa (1214/2020, 7 §). Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi esimerkiksi oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi tai äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan ajaksi. Keskeyttäminen voidaan tehdä toistaiseksi, jos opiskelun estävä pitkäaikainen sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä.

Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä päättää *opetuksen* tai *koulutuksen järjestäjä* tai asuinkunta.

Oppivelvollisuuteen kuulumattoman *lukiokoulutuksen* ja *ammatillisen koulutuksen* osalta tässä määriteltyä vastaava käsite on *väliaikaisesti keskeyttänyt*.

Ks. myös *oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen suorittamisen keskeyttäminen*.

Käsitteen tunnus: c1796

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

160

väliaikaisesti keskeyttänyt <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **keskeyttänyt** <ammatillinen koulutus>; **poissaoleva opiskelija** <korkeakoulut>

sv studerande som har tillfälligt avbrutit studierna <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; frånvaroanmäld studerande <korkeakoulut>

en non-attending student <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai *ammatillisen koulutuksen opiskelija*, joka on saanut oikeuden väliaikaisesti keskeyttää *opiskeluoikeutensa*, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on *lukukausi-ilmoittautumisella* ilmoittanut olevansa *lukukauden* tai *lukuvuoden* poissa

huomautus

Lukiokoulutuksen opiskelijan oikeudesta *opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen* säädetään lukiolaissa (714/2018, 23 §). Ammatillisen koulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään puolestaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 96 §). Sekä lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalla on oikeus keskeyttää opiskeluoikeutensa väliaikaisesti esimerkiksi siksi ajaksi, jonka hän on suorittamassa asevelvollisuuttaan.

Korkeakoulussa (1) opiskelijan tulee yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan ilmoittautua joka lukuvuosi läsnä- tai poissaolevaksi.

Ks. myös *opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen*, *poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Vrt. *opiskeluoikeuden menettänyt*.

Käsitteen tunnus: c864

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

161

eronneeksi katsottu oppivelvollinen; > oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu oppivelvollinen

sv läropliktig som anses ha avgått

määritelmä

oppivelvollinen, joka on luopunut tiettyjen aloittamiensa *oppivelvollisuuteen* kuuluvien opintojen suorittamisesta ja jonka *koulutuksen järjestäjä* toteaa näin ollen eronneen

huomautus

Jos oppivelvollinen luopuu suorittamasta tiettyjä oppivelvollisuuteen kuuluvia opintojaan ja aloittaa toiset oppivelvollisuuteen kuuluvat opinnot (eli esimerkiksi vaihtaa *oppilaitosta* oppivelvollisuuteen kuuluvassa *toisen asteen koulutuksessa*), koulutuksen järjestäjä voi katsoa hänet eronneeksi oman ilmoituksen perusteella.

Jos oppivelvollinen on luopunut tiettyjen oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojensa suorittamisesta mutta ei ole aloittanut uusia oppivelvollisuuteen kuuluvia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Ks. myös *oppivelvollisen eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c1793

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

162

oppivelvollisen eronneeksi katsominen

sv konstaterande av att en läropliktig anses ha avgått <ammatillinen koulutus>

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa *oppivelvollisen* luopuneen tiettyjen aloittamiensa *oppivelvollisuuteen* kuuluvien opintojen suorittamisesta

huomautus

Jos oppivelvollinen on luopunut tiettyjen oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojensa suorittamisesta muttei ole aloittanut uusia oppivelvollisuuteen kuuluvia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain silloin, jos oppivelvollinen on aloittanut uudet oppivelvollisuuteen kuuluvat opinnot.

Ks. myös *eronneeksi katsottu oppivelvollinen*.

Käsitteen tunnus: c1794

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

163

eronnut <tutkintokoulutukseen valmentava koulutus, ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus; yleis- ja puhekieless; yleis- ja puhekielessä>**; eroamisesta ilmoittanut** <lukiokoulutus>**; oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu** <tutkintokoulutukseen valmentava koulutus, ammatillinen>**; opiskeluoikeudesta luopunut** <korkeakoulut>**; luopunut** <korkeakoulut>

sv > den som avgått <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; > den som avstått <lukiokoulutus, korkeakoulut>

en student who has waived the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>; student who has relinquished the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>
not: student who has resigned

määritelmä
lukiokoulutuksen opiskelija, joka on itse ilmoittanut *koulutuksen järjestäjälle* eroamisestaan, tai *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen* opiskelija, joka on katsottu eronneeksi sillä perusteella, että hän on itse ilmoittanut koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on luopunut *opiskeluoikeudestaan*

huomautus
eronnut (lukiokoulutuksessa): Lukiolain (714/2018) mukaan jos opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan, hänen opiskeluoikeutensa päättyy siitä päivästä, jona ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamana myöhempänä ajankohtana. Itse eroamisestaan ilmoittavasta opiskelijasta käytetään yleis- ja puhekielessä termiä eronnut (säädöstekstiä mukaillen termi olisi ”eroamisesta ilmoittanut”).

eronnut (ammatillisessa koulutuksessa): Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) ei käytetä ilmaisua eronnut, vaan laajempaa ilmaisua eronneeksi katsottu (tilanteet, joissa opiskelija katsotaan eronneeksi: ks. *eronneeksi katsominen*). Yksi tilanne, jossa opiskelija katsotaan eronneeksi, on se, että opiskelija itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Yleis- ja puhekielessä eroamisestaan itse ilmoittaneesta opiskelijasta käytetään termiä eronnut.

eronnut (tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa): Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa (1215/2020) ei käytetä sanaa eronnut vaan laajempaa ilmaisua eronneeksi katsottu (tilanteet, joissa tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi: ks. *eronneeksi katsominen* ja *oppivelvollisen eronneeksi katsominen*). Yksi tilanne, jossa tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, on se, että opiskelija itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Yleis- ja puhekielessä eroamisestaan itse ilmoittaneesta opiskelijasta voidaan käyttää termiä eronnut.

student who has resigned: Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”student who has resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eroamisesta ilmoittaminen* (eli *opiskeluoikeudesta luopuminen)* ja *opiskeluoikeuden päättyminen*.

Käsitteen tunnus: c1630

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>(tarkistettava)

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin ja englannin kielityöryhmille 7.5.2019: Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi (’opiskeluoikeuden menettänyt’ ja ’opiskeluoikeudesta luopunut’).

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 7.5.2019: Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi (’opiskeluoikeuden menettänyt’ ja ’opiskeluoikeudesta luopunut’).

Lukion englannin kielityöryhmä 27.2.2020: Merja keskustelee terminologin kanssa (relinquish/waive)

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 27.2.2020: Sopiiko korkeakouluille lukiokoulutuksen hyväksymä termi (joka tullee olemaan joko waive tai relinquish; Merja Fleming keskustelee VNK:n terminologien kanssa).

Lukion englannin kielityöryhmä 19.5.2020: Lukion kannalta enkku ok, mutta harmonisointi korkeakoulujen kanssa auki; palataan jos tästä tulee uutta.

OKSA-jaos 23.4.2021 / Petra: Onko harkittu ratkaisu, että eronnut-käsitteen määritelmässä ei ole mukana tutkintoon valmentavaa koulutusta ja sen kesken lopettamista? -- **OKSA-jaos 23.4.2021**: Pohditaan myöhemmin, tulisiko määritelmää laajentaa näin vai onko perusteltua pitää nykyinen rajaus.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Onko niin, että jos oppija ilmoittaa erovansa oppivelvollisuuden piiriin kuuluvasta koulutuksesta (esim. TUVA, TELMA, ammatillinen, lukio), on kyseessä käsite *eronneeksi katsottu oppivelvollinen*. Ja jos oppija ilmoittaa eroavansa oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomasta koulutuksesta (esim. TUVA, TELMA, ammatillinen, lukio), niin silloin on kyse tässä määritellystä käsitteestä? Tulisiko tämän käydä jotenkin ilmi sanastosta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Pitäisikö tämän käsitteen "luokkia" eli käyttöaloja muuttaa jotenkin, esim. tarkentaa että kyse on oppivelvollisuuteen kuulumattomasta ammatillisesta ja lukiokoulutuksesta? Entä pitäisikö jollain tavalla lisätä käyttöaloihin esim. oppivelvollisuuteen kuulumaton TUVA-koulutus ja TELMA-koulutus?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Ja miten tarkalla tasolla halutaan kirjata eri koulutusten käsitteiden käyttöä, esim. voivatko TUVA-koulutuksen piirissä käytettävät käsitteet poiketa TELMA-koulutuksen käsitteistöstä jne.? Minkä kaikkien koulutusten käsitteet on tarpeen käydä läpi?

164

opiskeluoikeuden menettänyt <lukiokoulutus, korkeakoulut>; < **eronneeksi katsottu** < tutkintokoulutuksen valmentava koulutus, ammatillinen koulutus>

sv den som har förlorat sin studierätt <lukiokoulutus, korkeakoulut>; < den som anses ha avgått <ammatillinen, tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>

en student who has forfeited the right to study <lukiokoulutus>; student who has discontinued studies; > dropout <ammatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>; > school dropout <ammatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai *korkeakoulun (1) opiskelija*, joka on menettänyt *opiskeluoikeutensa*, tai *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen* opiskelija, joka on *katsottu eronneeksi* muusta syystä kuin siksi että hän on itse ilmoittanut eroamisestaan

huomautus

opiskeluoikeuden menettänyt (lukiokoulutus): Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelija menettää opiskeluoikeutensa, jos hän ei ole suorittanut opintojaan laissa säädetyssä ajassa tai hänelle mahdollisesti myönnetyssä lisäajassa. Opiskeluoikeutensa menettää myös opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa *opetuksesta (1)* ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

Aiemmassa lukiolaissa (629/1998) käytettiin ilmaisua eronneeksi katsominen; tätä ilmaisua ei käytetä nykyisessä lukiolaissa (714/2018).

eronneeksi katsottu (ammatillinen koulutus): Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) käytetään käsitettä eronneeksi katsottu. ”Eronneeksi katsottu” on käsitteenä laajempi kuin yllä määritelty, lukiokoulutuksessa ja *korkeakouluissa (1)* käytettävä käsite opiskeluoikeuden menettänyt. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetukseen (1)* ja *näyttöihin* tai muuhun *osaamisen osoittamiseen* eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai jos hän ei ole suorittanut *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta* säädetyssä ajassa. Lisäksi ammatillisen koulutuksen käsite ”eronneeksi katsottu” pitää sisällään tapauksen, jossa opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan.

eronneeksi katsottu (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus): Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain (*1215/2020*) mukaan opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaiseen opetukseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös, jos hän ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä suoritusajassa.

Ks. myös *opiskeluoikeuden menettäminen*.

Käsitteen tunnus: c224

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 17.9.2018: Onko tässä otettava ensisijaiseksi ruotsin termiksi ”den som har förlorat sin studierätt” myös lukiokoulutuksen osalta (eikä vain korkeakoulujen)? Lukiolain 714/2018 käännöksessä on näemmä käytetty tuota ilmaisua: ”En studerande som inte har slutfört sina studier inom den tid som föreskrivs i 23 § 2 mom. eller inom den extra tid som beviljats och en studerande som inte har beviljats extra tid för att slutföra studierna, förlorar sin studierätt.”

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 7.5.2019: Tarkistettava ruotsin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi (’opiskeluoikeuden menettänyt’ ja ’opiskeluoikeudesta luopunut’).

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 27.2.2020: Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi (’opiskeluoikeuden menettänyt’ ja ’opiskeluoikeudesta luopunut’). Aiemmat englannin vastineet olivat **student who has discontinued studies**; **dropout** (opiskelija joka on katsottu eronneeksi tai menettänyt opiskeluoikeutensa eikä jatka opintoja myöskään muualla) ja **> school dropout** (ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi tai menettänyt opiskeluoikeutensa eikä jatka opintoja myöskään muualla). Onko englannin osalta ok käyttää lukiokoulutuksen hyväksymää termiä ”student who has forfeited the right to study”?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 27.2.2020: Mitä termiä tai termejä ammatillisessa halutaan/tarvitaan ”eronneeksi katsotun” englannin vastineiksi? Lukion osalta päätettiin OKSAsta jättää pois dropout ja school dropout -termit. Mutta miten ammatillinen, onko siellä eronneeksi katsotun vastineina ”student who has discontinued studies” ja kenties myös dropout-termit?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 31.3.2020 / Merja: “student who has discontinued studies” ei sopiva ammatilliselle, sillä sitä on käytetty keskeyttämisestä.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 29.3.2022: Jos (oppivelvollisuuteen kuulumattoman) TUVA-koulutuksen opiskelija itse ilmoittaa eroamisestaan, niin onko hän silloin "eronneeksi katsottu"? Vai kenties "eronnut"? Tai "oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu"? (Ja nyt tosiaan kaiketi mietitään erityisesti oppivelvollisuuteen kuulumatonta TUVA-koulutusta, jos oppivelvollisuuteen kuuluvan TUVA-koulutuksen osalta ovat käytössä käsitteet *oppivelvollisen eronneeksi katsominen* ja *eronneeksi katsottu oppivelvollinen*?) Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen puolella näitä on jouduttu miettimään tarkkaan ja niissä asia on keskenään hiukan eri tavalla (lukiossa ei ole eronneeksi katsomista mutta on "eronnut / eroamisesta ilmoittanut" ja "opiskeluoikeuden menettänyt"; ja ammatillisessa jos itse ilmoittaa eroamisestaan, niin yleiskielessä käytetään termiä "eronnut", mutta säädöksissä on terminä "eronneeksi katsottu" riippumatta siitä onko ilmoittanut itse vai vain lakannut osallistumasta).

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 29.3.2022: Voiko oppivelvollisuuteen kuuluvissa koulutuksissa menettää opiskeluoikeuttaan millään tavalla, eli onko tällä käsitteellä mitään vastinetta oppivelvollisuuden puolella?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Pitäisikö tämän käsitteen "luokkia" eli käyttöaloja muuttaa jotenkin, esim. tarkentaa että kyse on oppivelvollisuuteen kuulumattomasta ammatillisesta ja lukiokoulutuksesta? Entä pitäisikö jollain tavalla lisätä käyttöaloihin esim. oppivelvollisuuteen kuulumaton TUVA-koulutus ja TELMA-koulutus?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Ja miten tarkalla tasolla halutaan kirjata eri koulutusten käsitteiden käyttöä, esim. voivatko TUVA-koulutuksen piirissä käytettävät käsitteet poiketa TELMA-koulutuksen käsitteistöstä jne.? Minkä kaikkien koulutusten käsitteet on tarpeen käydä läpi?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Jos ymmärrän oikein, tämä käsite koskee ainoastaan oppivelvollisuuteen kuulumatonta koulutusta, koska olemme lisänneet erikseen käsitteen *eronneeksi katsottu oppivelvolline*n. Onko siis ok merkitä tämän käsitteen kohdalle näkökulmarajaukseksi "oppivelvollisuuteen kuulumaton koulutus" (vai mikä olisi sopiva ilmaus)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Ja/tai olisiko hyvä lisätä määritelmään: "korkeakoulun (1) tai *oppivelvollisuuteen kuulumattoman* lukiokoulutuksen opiskelija, joka on menettänyt opiskeluoikeutensa, tai *oppivelvollisuuteen kuulumattoman* tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija, joka on katsottu eronneeksi, tai *oppivelvollisuuteen kuulumattoman* ammatillisen koulutuksen opiskelija, joka on katsottu eronneeksi muusta syystä kuin siksi että hän on itse ilmoittanut eroamisestaan"?

165

eronneeksi katsominen

sv ~ anses ha avgått *verb*; konstaterande att en studerande har avgått

en ~ deem to have discontinued studies *verb*; > deem to have dropped out *verb* <tilanteesta jossa opiskelija on katsottu eronneeksi eikä hän jatka opintojaan muualla>
not: deem to have resigned *verb*

määritelmä
toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa *opiskelijan* luopuneen opinnoistaan opiskelijan oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *ammatillisen koulutuksen* opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetukseen (1)* ja *näyttöihin* tai muuhun *osaamisen osoittamiseen* eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta* säädetyssä ajassa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse kirjallisesti ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan.

Kun ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, hänen *opiskeluoikeutensa* päättyy.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaiseen opetukseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös, jos hän ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä suoritusajassa. Opiskelija katsotaan eronneeksi myös, jos hän itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan.

Lukiolaissa 629/1998 käytettiin käsitettä eronneeksi katsominen; lukiolaissa 714/2018 sitä vastaa käsite *opiskeluoikeuden menettäminen*.

Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”deem a student to have resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eronneeksi katsottu* ja *eronnut*.

Oppivelvollisuuteen kuuluvan koulutuksen osalta vrt. *oppivelvollisen eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c1237

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan ja Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Tämän käsitteen kohdalle on nyt lisätty tieto TUVA-koulutuksen eronneeksi katsominen -käsitteestä. Tulisiko käsitteen "luokka"-tietoa eli käyttöalaa laajentaa, tällä hetkellä on vain <ammatillinen>? Tulisiko käyttöaloihin lisätä oppivelvollisuuteen kuulumaton TUVA-koulutus tm.? Ja miten tarkalle tasolle halutaan mennä eri koulutusten käsitteistön avaamisessa OKSAssa: jos lisätään oppivelvollisuuteen kuulumattoman TUVA-koulutuksen käsitteet, tulisiko lisätä myös esim. oppvelvollisuuteen kuulumattoman TELMA-koulutuksen tai oppivelvollisuuteen liittyvän aikuisten perusopetuksen käsitteet?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Jos ymmärrän oikein, tämä käsite koskee ainoastaan oppivelvollisuuteen kuulumatonta ammatillista koulutusta (ja nyttemmin oppivelvollisuuteen kuulumatonta TUVA-koulutusta), koska olemme lisänneet erikseen käsitteen oppivelvollisen eronneeksi katsominen. Onko siis ok merkitä tämän käsitteen kohdalle näkökulmarajaukseksi "oppivelvollisuuteen kuulumaton koulutus" (vai mikä olisi sopiva ilmaus)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Ja/tai olisiko hyvä lisätä määritelmään: "toimenpide, jossa koulutuksen järjestäjä toteaa *oppivelvollisuuteen kuulumattoman koulutuksen* opiskelijan TAI *oppivelvollisuuden suorittaneen* opiskelijan luopuneen opinnoistaan opiskelijan oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella"?

166
(vanhentunut)
<ammatillinen koulutus / näyttötutkinnot>
tutkinnon suorittaja
sv examinand
en adult student; candidate

määritelmä
opiskelija tai muu henkilö, joka on suorittamassa *ammatillista tutkintoa näyttötutkintona*

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tultua käsite näyttötutkinto poistui.

Käsitteen tunnus: c231

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (examinand)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (candidate)

167
tutkinto-opiskelija; tutkintokoulutuksen opiskelija <ammatillinen koulutus>
sv studerande i examensutbildning; studerande som deltar i examensutbildning; studerande inom examensutbildning <ammatillinen koulutus>
en student taking part in a program leading to an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; student studying for an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; degree student <korkeakoulut>

määritelmä
opiskelija, jolla on *opiskeluoikeus tutkintokoulutuksessa*

huomautus
Esimerkiksi *ammatillisessa koulutuksessa* käytetään termimuotoa ”tutkintokoulutuksen opiskelija”. Ammatillisessa koulutuksessa tällä tarkoitetaan opiskelijaa, joka opiskelee suorittaakseen *ammatillisen tutkinnon* taikka yhden tai useamman ammatillisen *tutkinnon osan*. Ammatillisessa koulutuksessa *tutkintokoulutuksen* opiskelija voi osallistua *ammatilliseen tutkintokoulutukseen* tai hän voi suorittaa *tutkinnon* ilman tutkintokoulutusta, jos hänen aiemmin hankkimansa osaaminen riittää *osaamisen osoittamiseen näytöissä* tai muulla tavoin. Vrt. käsite *valmentavan koulutuksen opiskelija*.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat voivat olla tutkinto-opiskelijoita tai *aineopiskelijoita*. Aineopiskelijalla tarkoitetaan yhden tai useamman lukiokoulutuksen *oppimäärään* kuuluvan *oppiaineen* opintoja suorittavaa opiskelijaa.

Käsitteen tunnus: c1622

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

168
perustutkinto-opiskelija
sv grundexamensstuderande
en undergraduate student

määritelmä
tutkinto-opiskelija, jolla on *opiskeluoikeus ammattikorkeakoulututkinnon*, *alemman korkeakoulututkinnon*, *ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon* tai *ylemmän korkeakoulututkinnon* suorittamiseen

huomautus
Käsitteen tunnus: c1623

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

169
jatko-opiskelija
sv forskarstuderande
en postgraduate student

määritelmä
tutkinto-opiskelija, jolla on *opiskeluoikeus jatkotutkinnon* suorittamiseen

huomautus
Käsitteen tunnus: c1624

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

Terminologin kysymys korkeakoulujen pikkusanastotyöryhmälle 25.6.2019: Onko määritelmä ok, tarvitaanko huomautusta?

170
tilauskoulutusopiskelija
sv studerande som deltar i uppdragsutbildning; uppdragsutbildningsstuderande
en person participating in commissioned education; commissioned education student

määritelmä
opiskelija, joka opiskelee *tilauskoulutuksessa*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1653

Luokka: <ammatillinen koulutus> <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

171

aineopiskelija

sv ämnesstuderande *n*

en subject student
not: syllabus student

määritelmä
opiskelija, joka opiskelee yksittäistä *peruskoulun (1)* tai *lukion (1) opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvaa *oppiainetta*, ei koko *oppimäärää*

huomautus
Käsitteen tunnus: c229

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

172
(vanhentunut)
<ammatillinen koulutus>
valmentavan koulutuksen opiskelija
sv studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning
en preparatory education student

määritelmä
opiskelija, joka opiskelee *ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa*

huomautus
Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus korvautuu tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen. Oppivelvollisuuslain mukaista oppivelvollisuutta voi kuitenkin suorittaa myös ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

Vrt. *tutkintokoulutuksen opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c1666

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Määritelmässä mainitaan ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus; miten muokataan? Jääkö tähän vain TELMA? Vrt. *valmentava koulutus*, c1221. Vai merkitäänkö tämä käsite valmentavan koulutuksen opiskelija kokonaan vanhenevaksi?

OKSA-jaos 10.9.2021: Määritelmästä pitäisi ehkä vain poistaa "ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa tai", eli määritelmäksi jäisi "opiskelija, joka opiskelee työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa"?

OKSA-jaos 10.9.2021 / Tomi: Mutta täytyy kuitenkin ensin pohtia, millä nimityksellä kutsutaan TUVA-koulutuksen opiskelijoita. Eli viittaako ilmaus "valmentavan koulutuksen opiskelija" vain TELMA-opiskelijoihin vai muuttuuko viittaamaan TUVA-koulutuksen opiskelijoihin vai miten?

OKSA-jaos 10.9.2021 / Tomi: Tästä kohdasta syytä kysyä TUVA-koulutuksen valmisteluun osallistuneilta: OKM:stä N.N ja OPH:sta Katri Kuukka ja Riia Palmqvist. Tomi selvittää OKM:n puolelta. Palataan tähän käsitteeseen.

Piritta Sirvio, OKM, 26.11.2021: tätä on aiemmin käytetty kattokäsitteenä lakiteknisistä syistä. Kuitenkin TUVA ja TELMA ovat varsin eriluonteisia, joten vaikka kummankin nimessä on valmentava koulutus, niin ehkei tarvita niputtaa niitä yhteen (sekoittaa enemmän kuin selventää). Tämän käsitteen voisi poistaa, ts. merkitä vanhentuneeksi.

Terminologin kysymys Piritta Sirviolle 26.11.2021: Tarvitaanko määritellä erikseen TUVA-koulutuksen opiskelija ja TELMA-koulutuksen opiskelija? -- **Piritta**: Ei kai, eihän meillä ole määritelty erikseen lukiokoulutuksen opiskelijaakaan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Piritta Sirvio OKM:stä oli sitä mieltä, että tämän käsitteen voisi merkitä vanhentuneeksi. Kysymys tällöin vain kaaviosta "Opiskelijan rooleja": Olisiko tarpeen, että kun valmentavan koulutuksen opiskelija poistetaan käsitteen "opiskelija, jolla ei ole opiskeluoikeutta tutkintokoulutuksessa" alta, tulisiko sinne laittaa nk. apukäsitteiksi esim. "TUVA-koulutuksen opiskelija" ja/tai "työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelija" (siis ilman määritelmiää)?

173
erillisopiskelija
sv fristående studerande
en non-degree student

määritelmä
opiskelija, jolla on oikeus suorittaa opintoja *erillisen opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus
Käsitteen tunnus: c1621

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

174
avoimen korkeakoulutuksen opiskelija
sv studerande i öppen högskoleundervisning

määritelmä
opiskelija, joka osallistuu *ammattikorkeakoulun* tai *yliopiston avoimeen korkeakouluopetukseen*

huomautus
Ks. myös *avoin ammattikorkeakouluopetus* ja *avoin yliopisto-opetus*.

Käsitteen tunnus: c1652

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

175
täydennysopiskelija

määritelmä
opiskelija, joka on suorittanut *korkeakoulututkinnon* ja valmistumisensa jälkeen käyttää oikeuttaan suorittaa samassa *korkeakoulussa (1)* opintoja ilmaiseksi korkeakoulun (1) sisäisten ohjeiden ja tutkintojohtosäännön mahdollistamalla tavalla

huomautus
Lainsäädännön näkökulmasta täydennysopiskelija opiskelee *erillisellä opiskeluoikeudella*.

Käsitteen tunnus: c1650

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

176
täydennyskoulutuksen opiskelija

määritelmä
opiskelija, joka ei ole tullut *korkeakoulun (1)* opiskelijaksi *yhteishaun* eikä *erillisvalinnan* kautta eikä ole *tutkinto-opiskelija*, vaan opiskelee *täydennyskoulutuksessa* tai sellaiseen vertautuvassa *opintokokonaisuudessa (2)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1616

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

177
siirto-opiskelija
sv överflyttande studerande *n*
en transfer student; migrant student

määritelmä
korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettu *opiskelija*, jonka *opiskeluoikeus* siirtyy *korkeakoulusta (1)* toiseen, tai *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, taikka *yliopiston* sisällä *tutkinnosta* toiseen

huomautus
Ammattikorkeakoulu tai yliopisto päättää siirtymisen edellytyksistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi siirtoa hakevan opiskelijan *opintosuorituksiin* tai opintomenestykseen. Siirtyminen edellyttää voimassaolevasta *opiskeluoikeudesta luopumista*.

Ks. myös *siirtohaku*.

Käsitteen tunnus: c230

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

178
ristiinopiskelija
en cross-institutional student

määritelmä
opiskelija, joka suorittaa opintoja toisessa *korkeakoulussa (1)* kotikorkeakoulunsa *opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus
Korkeakoulujen (1) opetusyhteistyön verkostosopimuksessa sovitaan, mitä opiskelijaryhmiä ristiinopiskeluoikeus koskee. Näitä ryhmiä voivat olla *tutkinto-opiskelijat*, *avoimen korkeakouluopetuksen* opiskelijat, *vaihto-opiskelijat* sekä muut sopimuksessa määriteltävät opiskelijaryhmät.

Verkostosopimuksen perusteella suoritetut opinnot hyväksytään yleensä ilman erillistä hyväksilukumenettelyä (ks. *opintosuorituksen hyväksilukeminen*) osaksi suoritettavaa *tutkintoa* tai opintoja. Verkostosopimus määrittelee toisesta korkeakoulusta (1) saatavan *opintopisteen (2)* korvaushinnan korkeakoulujen (1) välillä.

Käsitteen tunnus: c1656

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

179
väyläopiskelija

määritelmä
opiskelija, joka *avoimessa korkeakouluopetuksessa* suoritettujen opintojen perusteella hakee *avoimen väylän* kautta *tutkinto-opiskelijaksi*

huomautus
Ks. myös *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c1658

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijan rooleja

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

180
koulutulokas
sv barn *n* som ska börja skolan

määritelmä
oppija, joka on aloittamassa *perusopetukseen* osallistumisen

huomautus
Käsitteen tunnus: c226

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

181
alumni
sv alumn
en alumnus *m*; alumna *f*; alumni *m pl*; alumnae *f pl*

määritelmä
oppilaitoksessa tai *korkeakoulussa (1)* aiemmin opiskellut *oppija*

huomautus
Englannin kielessä termiä alumnus/alumna/alumni/alumnae käytetään kuten latinassa. Monikkomuotoa alumni käytetään miespuolisten henkilöiden joukosta tai joukosta, jossa on kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä. Monikkomuotoa alumnae käytetään naispuolisten henkilöiden joukosta.

Käsitteen tunnus: c233

Käsitekaavio: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa

<kieliversiointiin korkeakoulut>

182

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas <esiopetus, perusopetus>; erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija <ammatillinen koulutus>; erityisopetukseen oikeutettu opiskelija <lukiokoulutus>

ei: erityisoppilas <esiopetus, perusopetus> (vanhentunut); erityisopiskelija <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus> (vanhentunut)

sv elev som har fått ett beslut om särskilt stöd <esiopetus, perusopetus>; specialstuderande *n*; studerande med rätt till särskilt stöd

inte: specialelev

en pupil with special needs; student with special needs; student entitled to special needs education <lukiokoulutus>; student entitled to special needs support (?) <ammatillinen koulutus>

määritelmä

perusopetuksen oppija, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (1)*, *ammatillisen koulutuksen* oppija, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (2)* tai *lukiokoulutuksen* oppija, joka on oikeutettu *erityisopetukseen (2)*

huomautus

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas / erityisoppilas: Vuonna 2011 voimaan tulleen perusopetuslain (628/1998) muutokset toivat mukanaan muun muassa käsitteet *erityinen tuki (1)* ja erityisen tuen päätös. Uusien käsitteiden myötä ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisoppilas, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityisen tuen päätöksen saanut oppilas. Erityisen tuen tarve voi muun muassa olla lyhytaikainen.

erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija / erityisopiskelija: Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 64 §) säädetään *opiskelijan* oikeudesta erityiseen tukeen (2). Tämän myötä *toisen asteen koulutuksessa* ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisopiskelija, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija.

erityisopetukseen oikeutettu opiskelija: Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada *erityisopetusta (2)* ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c228

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa

<po en 2022>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 10.7.2018: Pitääkö esi- ja perusopetuksen kannalta englannin vastineena olla myös ”pupil with special needs”?

Terminologin kysymys lukion ruotsin ja englannin kielityöryhmille 30.9.2019: Tämän käsitteen ruotsin ja englannin vastineet oli jo kertaalleen mietitty, mutta nyt suomenkielisiä termisuosituksia muutettiin ja niiden perustelut kirjattiin huomautuksiin. Vaikuttaako tämä ruotsin ja englannin vastinetermeihin?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 27.2.2020: ammatillisen koulutuksen erityinen tuki: special support vai special needs support? Merja suosittaa jälkimmäistä. Varmistetaan ammatillisen koulutuksen enkkutyöryhmältä.

Perusopetuksen ruotsin kielityöryhmän kommentti ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 27.4.2022: Onko studerande med rätt till särskilt stöd ammatillisen koulutuksen alalla käytettävä termi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (specialstuderande; specialelev; elev med särskilda behov; elev i behov av särskilt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (pupil with special needs; student with special needs)

183

ylioppilas

sv student (2)

en secondary school graduate

määritelmä

ylioppilastutkinnon suorittanut *oppija*

huomautus

Ylioppilaalta edellytetään myös *lukiokoulutuksen oppimäärän* tai *ammatillisen perustutkinnon* suorittamista.

Käsitteen tunnus: c232

Käsitekaavio: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 14. *Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.*

Käsitekaavio 15. *Opiskelijan rooleja.*

Käsitekaavio 16. *Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan.*

3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

184

työpaikkaohjaaja; vastuullinen työpaikkaohjaaja **<ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>**
ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

sv arbetsplatshandledare; ansvarig arbetsplatshandledare <laissa 531/2017>
inte: arbetsplatsutbildare (föråldrad)

en workplace instructor; principal workplace instructor <vastuullinen työpaikkaohjaaja>

määritelmä
koulutussopimuksessa tai *oppisopimuksessa* sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa *opiskelijalle työpaikalla järjestettävää ohjausta*

huomautus
Työpaikkaohjaaja nimetään opiskelijan *henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa*, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai *työkokemukseltaan* pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa *osaamisen hankkimisessa*, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja *arviointiin (2)*, ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa *palautetta* opiskelijan osaamisen kehittymisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1695

Käsitekaavio: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

185

<ammatillinen koulutus>

mentori

sv mentor

en mentor

määritelmä
henkilö, joka toimii *työpaikkaohjaajan* tehtävässä *yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa*

huomautus
Oppisopimuskoulutusta saavan yrittäjän mentori voi olla kyseisen yrityksen tai jonkin toisen työnantajan palveluksessa. Mentorina voi toimia myös muu tehtävään soveltuva henkilö.

Käsitteen tunnus: c1696

Käsitekaavio: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

186
työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava (uudistermi);
> koulutussopimusvastaava; > oppisopimusvastaava

sv ansvarsperson för utbildning som ordnas på en arbetsplats; > ansvarsperson för utbildningsavtal <koulutussopimusvastaava>; > ansvarsperson för läroavtal <oppisopimusvastaava>

en > person responsible for training agreement

määritelmä
koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, joka vastaa *koulutussopimuksessa* tai *oppisopimuksessa* siitä, että *työpaikalla järjestettävä koulutus* täyttää lainsäädännöstä tulevat vaatimukset ja *opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan* kirjatut tavoitteet

huomautus
Termi ”työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava” on ehdotus koulutussopimusvastaavan ja oppisopimusvastaavan yhteisen yläkäsitteen nimitykseksi.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1699

Käsitekaavio: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

Ville, Sanastokeskus: en-termivastine-ehdotus lähempänä ”koulutussopimusvastaavaa”

187
koulutuksen hankintasopimusvastaava (uudistermi)

sv avtalsansvarig för anskaffning av utbildning (termförslag)

määritelmä
koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, joka hoitaa *koulutuksen hankintaa* koskevaan sopimukseen liittyvät asiat ja toimii koulutuksen hankintaan liittyvissä asioissa *koulutuksen järjestäjän* yhteyshenkilönä

huomautus
Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1700

Käsitekaavio: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

188

oppilaitosohjaaja **(uudistermi)**

sv ~ ansvarig handledare; ~ handledande lärare; ~ ansvarig lärare (3)

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, joka antaa *oppijalle työpaikalla järjestettävää ohjausta*

huomautus

Oppilaitosohjaajan roolissa voi *ammatillisesta koulutuksesta* annetun asetuksen (673/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä *opettaja* tai perustellusta syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

oppilaitosohjaaja-termi: ”Oppilaitosohjaaja” on työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanastoprojektissa luotu termi (eli nimitys). Termi tarvittiin luoda, koska tietojärjestelmiä ja tiedonsiirtoa varten oli tarpeen saada nimitys *työpaikkaohjaaja*-käsitteen vastinparille. Oppilaitosohjaaja-termi ei siis välttämättä ole käytössä *oppilaitosten* arjessa, sillä tässä roolissa voi toimia opettaja tai muulla nimikkeellä oleva koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

ansvarig handledare, handledande lärare, ansvarig lärare: Ruotsin kielellä termille oppilaitosohjaaja ei löydy täydellistä vastinetta (esimerkiksi termi ”läroanstaltshandledare” olisi kömpelö), joten tässä kohtaa on annettu eräitä ruotsinkielisiä tehtävänimikkeitä, joilla oppilaitosohjaajan roolissa voidaan toimia.

Käsitteen tunnus: c1704

Käsitekaavio: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

189

oppisopimusasiantuntija; oppisopimuskoordinoija

sv sakkunnig inom läroavtalsutbildning; läroavtalskoordinator
inte: läroavtalsexpert

en apprenticeship training coordinator (new term)

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava, joka hoitaa *koulutuksen järjestäjän oppisopimuskoulutukseen* liittyviä viranomaistehtäviä ja voi suorittaa *opiskelijalle* tehtävän *henkilökohtaistamisen* alkuvaiheen

huomautus

Oppisopimusasiantuntijan tehtäviin kuuluu muun muassa järjestää oppisopimuskoulutukseen liittyvät sopimusasiat, huolehtia *koulutuskorvauksista* ja tapauskohtaisesti *opintososiaalisista eduista,* hankkia tietopuolista *koulutusta (1)* sekä tapauskohtaisesti maksaa opiskelijalle taloudellisia etuuksia.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1705

Käsitekaavio: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

190
HOKS-ohjaaja
sv PUK-handledare
en PCDP instructor (new term)

määritelmä
koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, jonka vastuulla on yhdessä *opiskelijan* kanssa laatia ja päivittää *ammatilliseen koulutukseen* osallistuvan opiskelijan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*

huomautus
HOKS-ohjaajana voi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä *opettaja*, *opinto-ohjaaja* tai tarvittaessa muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1706

Käsitekaavio: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

191
<ammatillinen koulutus>
osaamisen arvioija
sv bedömare av kunnandet
en assessor of competence

määritelmä
henkilö, jonka ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* on nimennyt suorittamaan *osaamisen arvioinnin (2)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1312

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä ja Muutoksenhaku arviointiin (2)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Käsitekaavio 17. *Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä.*

4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit

4.1 Normatiivinen ohjaus

4.1.1 Säädökset

192

varhaiskasvatusoikeus; oikeus varhaiskasvatukseen

sv rätt till småbarnspedagogik

en right to early childhood education and care

määritelmä

lapsen oikeus saada *varhaiskasvatusta*

huomautus

Varhaiskasvatusoikeudesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 12 §). Jokaisella alle oppivelvollisuusikäisellä *lapsella* on oikeus saada varhaiskasvatusta. *Esiopetuksessa* olevalla lapsella on oikeus *täydentävään varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c953

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

193

tuntijako <perusopetus>; lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot <lukiokoulutus>

sv timfördelning

en distribution of lesson hours <perusopetus, lukiokoulutus>; distribution of study hours <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

valtioneuvoston asetuksella säädetty *opetukseen (1)* käytettävän ajan jakaminen eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien* opetukseen (1) sekä *oppilaanohjaukseen* tai *opinto-ohjaukseen*

huomautus

Perusopetuksen tuntijako on säädetty valtioneuvoston asetuksessa perusopetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (422/2012).

Lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvistä opinnoista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018).

Käsitteen tunnus: c278

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (timfördelning)

194

oppimäärä; > perusopetuksen oppimäärä; > lukiokoulutuksen oppimäärä; > oppiaineen oppimäärä; > oppimäärän laajuus (1) <perusopetus>

sv lärokurs; > den grundläggande utbildningens lärokurs <perusopetuksen oppimäärä>; > gymnasiets lärokurs <lukiokoulutuksen oppimäärä>; > ämneslärokurs <oppiaineen oppimäärä>; > omfattning av lärokurs <oppimäärän laajuus>

en > syllabus <kokonaisen koulutuksen oppimäärä>; > basic education syllabus <perusopetuksen oppimäärä>; > general upper secondary education syllabus <lukiokoulutuksen oppimäärä>; > subject syllabus <yksittäisen oppiaineen oppimäärä>; > scope of syllabus <oppimäärän laajuus>
not: course (3)

määritelmä
perusopetukseen, *lukiokoulutukseen* tai niiden *oppiaineeseen* kuuluvien opintojen laajuus ja sisältö

huomautus
perusopetuksen oppimäärä, lukiokoulutuksen oppimäärä, oppiaineen oppimäärä: *Perusopetuksessa* ja *lukiokoulutuksessa* on määritelty sekä koko *koulutuksen (2)* oppimäärä että yksittäisten *oppiaineiden* oppimäärät. Perusopetuksen oppimäärästä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Lukiokoulutuksen oppimäärästä on säädetty lukiolaissa (714/2018) ja kumotussa lukiolaissa (629/1998). Esimerkki yksittäisen oppiaineen oppimäärästä on matematiikan pitkä oppimäärä lukiokoulutuksessa.

oppimäärän laajuus: Perusopetuslain (628/1998) mukaan *perusopetuksen* oppimäärän laajuus on yhdeksän vuotta. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvän kunkin oppiaineen ja *aineryhmän* oppimäärän laajuus ilmaistaan *vuosiviikkotunteina* (ks. valtioneuvoston asetus 422/2012).

Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen ”oppimäärä” lisäksi myös käsitettä *opintojen laajuus*.

Ammatillisessa koulutuksessa oppimäärä-käsitettä vastaa käsite *osaamisen laajuus* ja *korkeakouluissa (1)* käsite *opintojen laajuus*.

Course (3): Course-termiä ei tulisi käyttää oppiaineen oppimäärän englanninkielisenä vastineena. Esim. ”matematiikan pitkä oppimäärä” ilmaistaan englanniksi ”advanced mathematics syllabus” mieluummin kuin ”advanced mathematics course”.

Käsitteen tunnus: c238

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia, Koulutustarjonta ja opetustarjonta ja Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

Anu Halvari 31.3.2020: lukion englanti ok?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (den grundläggande utbildningens lärokurs)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (gymnasiets lärokurs)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (lärokurs)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (basic education syllabus)

195

oppivelvollisuus

sv läroplikt /FI/; skolplikt /SE/

en ~ compulsory education; ~ compulsory schooling

määritelmä

velvollisuus suorittaa kaikilta Suomessa vakituisesti asuvilta alle 18-vuotiailta henkilöiltä edellytettävää *koulutusta (1)*

huomautus

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan henkilön tulee oppivelvollisuuden suorittamiseksi suorittaa *perusopetuksen oppimäärä* ja siirtyä sen jälkeen suorittamaan *toisen asteen tutkintoon* tähtäävää *koulutusta (2)* tai muuta kyseisessä laissa tarkoitettua koulutusta (2).

Toisen asteen tutkintoon tähtäävän koulutuksen (2) sijaan oppivelvollisuutta voi lain 1214/2020 mukaan suorittaa opiskelemalla esimerkiksi *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa*, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa* tai tietyissä tapauksissa *aikuisten perusopetuksessa*.

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta, ja päättyy, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai kun hän on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (*531/2017*) tarkoitetun *tutkinnon* taikka niitä vastaavan ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen koulutuksen (2).

Vrt. *pidennetty oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c239

Käsitekaaviot: Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan ja Opiskelun keskeyttäminen

<kieliversiointiin perusopetus>

<po sv 2022 tayd>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaoksen kommentti perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 19.3.2021: sv-termi edelleen sama lain 1214/2020 sv-versiossa

OKSA-jaoksen kommentti perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 19.3.2021: en-ryhmälle taustaksi, että education ja schooling ovat käytössä hiukan eri konteksteissa, eroa olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan tarkentaa

196
oppivelvollinen
sv läropliktig /FI/; skolpliktig /SE/
en person within the scope of compulsory education; person of compulsory school age; > pupil in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>; > student in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>

määritelmä
henkilö, jolla on *oppivelvollisuus*

huomautus
Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva 7–17-vuotias lapsi tai nuori, joka ei ole vielä suorittanut *perusopetuksen oppimäärää*.

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva henkilö siitä vuodesta lähtien, jona hän täyttää seitsemän vuotta, siihen saakka kun hän täyttää 18 vuotta tai on sitä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun *tutkinnon* taikka niitä vastaavan ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen *koulutuksen (2)*.

Käsitteen tunnus: c240

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<po en 2022>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (läropliktig)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (child of compulsory education age)

197
esiopetusvelvollisuus (1)
sv plikt att delta i förskoleundervisningen
en preschool education obligation

määritelmä
lapsen velvollisuus osallistua *esiopetukseen*

huomautus
Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestävään esiopetukseen tai *esiopetuksen tavoitteet* saavuttavaan toimintaan *oppivelvollisuutta* edeltävänä vuonna.

Perusopetuslain (628/1998, 6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös *varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c1066

Luokka: <esiopetus>

198
esiopetusvelvollisuus (2)
sv skyldighet att ordna förskoleundervisning
en statutory duty to arrange pre-primary education; obligation to arrange pre-primary education

määritelmä
kunnan velvollisuus järjestää sen alueella asuville *lapsille esiopetusta*

huomautus
Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta lasten *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta myös *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä oleville lapsille sekä vuotta myöhemmin *perusopetuksensa* aloittaville lapsille.

Kunta voi järjestää esiopetuspalvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Käsitteen tunnus: c957

Luokka: <esiopetus>

199
koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen
sv tidigareläggande *n* av inledandet av skolgången
en ~ start comprehensive school education one year earlier than enacted *verb*

määritelmä
perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää aikaisemmaksi

huomautus
Perusopetuslain (628/1998) mukaan lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua *opiskelusta*.

Käsitteen tunnus: c241

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

200
koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen; koululykkäys
sv senareläggande *n* av inledandet av skolgången
en ~ start comprehensive school education one year later than enacted *verb*

määritelmä
perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää myöhemmäksi

huomautus
Perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Käsitteen tunnus: c242

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat

201
varhaiskasvatussuunnitelman perusteet
sv grunderna för planen för småbarnspedagogik
en national core curriculum for early childhood education and care; national core curriculum for ECEC <lyhenteen sisältävä muoto, voi käyttää kun termi toistuu juoksevassa tekstissä>
not: national curriculum guidelines on early childhood education and care (obsolete)

määritelmä
Opetushallituksen antama *valtakunnallinen määräys varhaiskasvatuksen* yhdenvertaisesta toteuttamisesta

huomautus
Opetushallituksella on lain määräämä velvoite laatia varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (540/2018, 21 §).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä sisällöistä, *varhaiskasvatuksen järjestäjän* ja *lapsen huoltajien* välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä *lapsen varhaiskasvatussuunnitelman* sisällöstä.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen paikallista toteuttamista ja kehittämistä.

Käsitteen tunnus: c984

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatussuunnitelmat ja Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

202

paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

sv lokal plan för småbarnspedagogik

en local curriculum for early childhood education and care; local curriculum for ECEC

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, joka tukee ja ohjaa *varhaiskasvatuksen* toteuttamista ja kehittämistä *varhaiskasvatuksen järjestäjän* toimialueella

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestäjä laatii paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman, joka perustuu valtakunnalliseen *varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin* ja täydentää niitä alueellisilla ominaispiirteillä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä voi myös laatia *varhaiskasvatuksen toimintamuoto*-, *toimipaikka*- tai *lapsiryhmä*kohtaisia suunnitelmia. Yksityinen *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* voi myös soveltaa kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Käsitteen tunnus: c920

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatussuunnitelmat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021> Linkki lisätty.

203

lapsen varhaiskasvatussuunnitelma; lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

sv barnets plan för småbarnspedagogik; barnets individuella plan för småbarnspedagogik

en individual early childhood education and care plan for a child; child's individual early childhood education and care plan; individual ECEC plan

not: personal early childhood education and care plan (obsolete); personal ECEC plan (obsolete); personalised early childhood education and care plan; personalised ECEC plan

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan *lapsen* yksilöllinen *varhaiskasvatuksen* toteuttaminen *päiväkotitoiminnassa* ja *perhepäivähoidossa*

huomautus

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan myös lapsen *varhaiskasvatuksessa annettavan tuen*, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä *varhaiskasvatushenkilöstön* ja lapsen *huoltajan* sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Käsitteen tunnus: c921

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatussuunnitelmat

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

204

lapsen kehityksen ja oppimisen tuen suunnitelma

huomautus

lapsen kehityksen ja oppimisen tuen suunnitelma osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa

Väliraportista: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163069/OKM_2021_30.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite

Käsitekaavio 18. *Varhaiskasvatussuunnitelmat.*

4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

205

opetussuunnitelman perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för läroplanen; läroplansgrunderna *pl*

en national core curriculum; core curriculum <lyhyempi, epätäsmällisempi muoto>

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys *koulutuksen (1)* rakenteesta, tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä

huomautus

Opetussuunnitelman perusteita ovat esimerkiksi *esiopetuksen* opetussuunnitelman perusteet, *perusopetuksen* opetussuunnitelman perusteet ja *lukiokoulutuksen* opetussuunnitelman perusteet. Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi *taiteen perusopetukselle*, *perusopetukseen valmistavalle opetukselle*, *aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukselle* ja *aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle*.

Korkeakoulutuksessa ei määritellä opetussuunnitelman perusteita.

Ammatillisessa koulutuksessa opetussuunnitelman perusteita vastaavaa määräystä kutsutaan *tutkinnon perusteiksi*.

Opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaditaan *opetuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmat (2)*.

Käsitteen tunnus: c234

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet ja Opetussuunnitelma

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.20189: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

OKSA-jaos 10.9.2021: Poistetaan huomautuksesta "[Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi]lukiokoulutukseen valmistavalle koulutukselle."

206

lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet

sv grunderna *pl* för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning; grunderna *pl* för gymnasieförberedande utbildning

en national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education

määritelmä

opetussuunnitelman perusteet, joka koskee *lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta*

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteissa määritellään lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen, eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien opetuksen (1)* tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä *oppilaitoksen* ja kodin yhteistyön ja *opiskelijahuollon* keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet

Käsite lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet korvautuu käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet oppivelvollisuuslain voimaantulon myötä 1.8.2022 alkaen, jolloin *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* toteuttaminen alkaa.

Käsitteen tunnus: c1327

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

207
tutkinnon perusteet *pl*
sv grunderna *pl* för examen; examensgrunder *pl*
en national qualification requirements

määritelmä
Opetushallituksen antama *valtakunnallinen määräys*, joka koskee *ammatillisia tutkintoja* ja jossa määrätään ammatillisten tutkintojen *tutkintonimikkeet*, *osaamisalat*, *tutkinnon* muodostuminen *pakollisista tutkinnon osista* ja *valinnaisista tutkinnon osista*, *tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset* tai *osaamistavoitteet (2)*, *osaamisen laajuus osaamispisteinä* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus
Ammatillisten perustutkintojen perusteissa Opetushallitus määrää myös *yhteisten tutkinnon osien* osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä sekä sen, miltä osin *osaamisen arvioinnin (2) mukauttaminen* tai *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen* ei ole mahdollista.

Tutkinnon perusteet -niminen määräys koski aiemmin vain ammatillista perustutkintoa; *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* puolestaan koski *näyttötutkinnon perusteet* -niminen määräys. Nämä määräykset yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi tutkinnon perusteet -nimiseksi määräykseksi.

Käsitteen tunnus: c235

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

208
(vanhentunut)
näyttötutkinnon perusteet
sv grunderna *pl* för fristående examen
en requirements of competence-based qualification

määritelmä
Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* ja jossa määritellään *näyttötutkinnon* osat, *tutkinnossa* vaadittava ammattitaito, *ammattitaidon osoittamistavat* sekä tutkinnon yleiset *arviointikriteerit*

huomautus
Aiempi tutkinnon perusteet -niminen määräys, joka koski *ammatillista perustutkintoa*, sekä näyttötutkinnon perusteet -niminen määräys yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi *tutkinnon perusteet* -nimiseksi määräykseksi. Tässä yhteydessä näyttötutkinnon perusteet poistui käytöstä.

Käsitteen tunnus: c236

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

209
tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä
Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* tavoitteet, muodostuminen, koulutuksen järjestäminen sekä *oppijalle* annettava palaute ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1815

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <oppivelvollisuuskoulutus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Ensinnäkin kysymys, mitä merkitään tämän käsitteen "luokaksi", siis koulutusasteeksi/-asteiksi, joilla käsite on käytössä? OKM:n juristit ehdottivat, että OKSAan lisättäisiin uusi luokka, "oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus".

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Kuuluisiko käsite tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet muihin luokkiin kuin "oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen"? Voiko se osalle oppijoista olla muutakin kuin oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Terminologi laatinut käsitteelle määritelmäluonnosta; tarkistatteko ja muokkaatte?

210
työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä
Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* muodostuminen, *koulutuksen (2)* pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus *osaamispisteinä*, *osaamistavoitteet (2)* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1172

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

211
<ammatillinen koulutus>
valmentavan koulutuksen perusteet
sv grunderna för handledande utbildning <ammatillinen koulutus>; grunderna för förberedande utbildning <lukiokoulutus>
en requirements for preparatory education and training

määritelmä
Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* muodostuminen, *koulutuksen (2)* pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus *osaamispisteinä*, *osaamistavoitteet (2)* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus
Käsite valmentavan koulutuksen perusteet korvautuu käsitteellä *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet* 1.8.2022 alkaen.

Käsitteen tunnus: c878

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Huom. VET-lain 50 § sisältää termin ”koulutuksen perusteet” (ilman sanaa valmentavan). Pitäisi varmaan ottaa sanastoon?

Käsitekaavio 19. *Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.*

4.2 Tutkintorakenne (1)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 27.5.2021: Miten tämän luvun alla olevat käsitteet kannattaisi jaotella lukuihin ja alalukuihin? Kysymys koskee ehkä lähinnä käsitteitä osaamiskokonaisuus (1), osaamiskokonaisuus (2), pieni osaamiskokonaisuus ja moduuli (2). Nämä eivät taida olla (ainakaan pelkästään) tutkintorakenteeseen liittyviä käsitteitä. Millaisen otsikon alle ne kannattaisi OKSAssa sijoittaa (luultavasti täytyy luoda uusi otsikko)? Pitäisikö esim. ennen lukua Tutkintorakenne (1) olla uusi sen kanssa samantasoinen otsikko "Osaamiskokonaisuuksia"? Sopisiko tällainen otsikko yläotsikon "Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit" alle?

212

tutkintorakenne (1); tutkinnon rakenne; tutkinnon muodostuminen <ammatillinen koulutus>; koulutuksen rakenne

sv examensstruktur; uppbyggnad av examen

en degree structure <korkeakoulut>; qualification structure (1) <ammatilliset tutkinnot ja korkeakoulujen erikoistumiskoulutukset>; composition of qualification <tutkinnon muodostuminen>

määritelmä

osat, joista tiettyyn *tutkintoon* johtavat tai tiettyyn *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat

huomautus

Esimerkiksi *yliopistossa* suoritettavaan *korkeakoulututkintoon* johtavat opinnot voivat koostua seuraavista osista: pääaineopinnot, yleisopinnot, yhteiset opinnot, kieli- ja viestintäopinnot, sivuaineopinnot ja harjoittelu.

Käsitteen tunnus: c247

Luokka: <ammatillinen koulutus> <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Tutkintorakenne ja Ammatillisten tutkintojen rakenne

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 23.1.2020: OKSAssa ”tutkinnon muodostuminen” on synonyymina tutkintorakenteelle. Onko tämä näkemys ok? Ja pitääkö siis englannin termi ”composition of qualification” ottaa termien degree structure ja qualification structure synonyymiksi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (uppbyggnad av examen)

Käsitekaavio 20. *Tutkintorakenne.*

213

pakollinen tutkinnon osa; tutkinnon pakollinen osa

sv obligatorisk examensdel

en obligatory module; compulsory studies; compulsory unit

määritelmä

sellainen osa *tutkintoa* tai *ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, joka kaikkien kyseistä tutkintoa suorittavien *oppijoiden* on suoritettava suorittaakseen tutkinnon

huomautus

Mikään osa tutkintoa, tai ammatillisessa koulutuksessa mikään tutkinnon osa, ei itsessään ole pakollinen (tai valinnainen), vaan sama osa voi yhdessä tutkinnossa olla pakollinen ja toisessa valinnainen.

Käsitteen tunnus: c248

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan) ja Ammatillisten tutkintojen rakenne

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (obligatorisk examensdel)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (compulsory unit)

214

valinnainen tutkinnon osa; tutkinnon valinnainen osa

sv valfri examensdel; valbar examensdel

en optional module

määritelmä

sellainen osa *tutkintoa* tai *ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, jollaisia *oppijan* on valittava suoritettaviksi tietty määrä tutkinnon muodostumissääntöjen mukaisesti

huomautus

Mikään osa tutkintoa, tai ammatillisessa koulutuksessa mikään tutkinnon osa, ei itsessään ole valinnainen (tai pakollinen), vaan sama osa voi yhdessä tutkinnossa olla valinnainen ja toisessa pakollinen.

Käsitteen tunnus: c249

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan) ja Ammatillisten tutkintojen rakenne

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Käsitekaavio 21. *Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan).*

4.2.1 Eri koulutusasteille yhteisiä tutkintorakenteeseen tai opintojen rakenteeseen liittyviä käsitteitä

215

yhdistelmäopinnot **<opetus- ja koulutusalan yleis- ja puhekieli>**

sv kombinationsstudier

en combination studies

määritelmä

toisen asteen koulutuksen opinnot, joissa *opiskelija* suorittaa sekä *ammatilliseen koulutukseen* että *lukiokoulutukseen* sisältyviä opintoja

huomautus

Yhdistelmäopinnot voivat olla tutkintotavoitteisia; opiskelijan tavoitteena voi olla suorittaa esimerkiksi sekä *ammatillinen perustutkinto* että *ylioppilastutkinto* (ks. *kaksoistutkinto*) tai nk. kolmoistutkinto eli yhdistelmä, johon kuuluu *ylioppilastutkinnon* ja *ammatillisen perustutkinnon* lisäksi lukiokoulutuksen *oppimäärä*.

Yhdistelmäopintoja voi kuitenkin suorittaa myös opiskelija, jonka tavoitteena on vain yhden *tutkinnon*, esimerkiksi ammatillisen perustutkinnon, suorittaminen. Ammatilliseen perustutkintoon sisältyvien opintojen lisäksi opiskelija voi suorittaa yhden tai useamman *opintojakson* verran lukiokoulutukseen sisältyviä opintoja.

termi yhdistelmäopinnot: Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö mahdollistaa tässä tarkoitettujen opintojen suorittamisen, mutta termiä yhdistelmäopinnot ei ole lainsäädännössä käytetty. Termi yhdistelmäopinnot on käytössä opetus- ja koulutusalan yleis- ja puhekielessä.

Käsitteen tunnus: c1518

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

216

osaamiskokonaisuus (1)

määritelmä

opinnoista tai hankituista osaamisista muodostuva kokonaisuus

huomautus

Tässä määritelty käsite osaamiskokonaisuus (1) on sisällöltään geneerinen ja lähellä yleiskieltä. Käsitettä käytetään muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla; opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla sovelletaan useammin kansalliseen tutkintojen viitekehykseen liittyvää käsitettä *osaamiskokonaisuus (2)*.

Käsite osaamiskokonaisuus (1) kattaa laajat, vakiintuneet opintojen kokonaisuudet, kuten *osaamiskokonaisuus (2)*; suppeammat kokonaisuudet, kuten *opintokokonaisuus (2)*, *opintojakso* ja *moduuli (2)*; ja esimerkiksi sellaiset vakiintumattomat kokonaisuudet, jotka on muodostettu johonkin osaamistarpeeseen vastaamiseksi vaikkapa usean eri *korkeakoulun (1)* tarjoamien opintokokonaisuuksien (2) osista.

Käsitteen tunnus: c648

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 20.8.2021: Tämä Jatkuvan oppimisen sanastossa määritelty käsite sovittiin lisättäväksi OKSAan. Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautuksia, ja osaamiskokonaisuudet-työryhmä kommentoi näitä kesäkuussa. Ovatko nyt ok?

217
<tutkintojärjestelmä>
osaamiskokonaisuus (2)

määritelmä
tutkinto, *koulutuksen (1) oppimäärä* taikka tutkintoon rinnastettava tai muutoin laaja *osaamiskokonaisuus (1)*, jonka *osaamistavoitteista (1)* säädetään laissa tai säädetään tai määrätään lain nojalla ja joka on sijoitettu kansalliseen osaamisen tasoa kuvaavaan viitekehykseen

huomautus
Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annettua lakia (93/2017) sovelletaan tutkintoihin, *oppimääriin* ja niihin rinnastettaviin laajoihin osaamiskokonaisuuksiin (1), joista säädetään seuraavissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa:
1) perusopetuslaki (628/1998);
2) lukiolaki (714/2018);
3) ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017);
4) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettu laki (1215/2020);
5) ammattikorkeakoululaki (932/2014);
6) yliopistolaki (558/2009);
7) Maanpuolustuskorkeakoulusta annettu laki (1121/2008);
8) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annettu laki (1316/2006);
9) Poliisiammattikorkeakoulusta annettu laki (1164/2013); ja
10) Pelastusopistosta annettu laki (607/2006).

Laissa 93/2017 tarkoitetut tutkinnot, oppimäärät ja muut laajat osaamiskokonaisuudet (1) jaotellaan niiden edellyttämän *osaamisen* perusteella kahdeksaan vaativuustasoon niin kutsutussa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä.

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen on sijoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan ja muiden hallinnonalojen lainsäädännössä määritellyt tutkinnot ja oppimäärät. Tutkintojen ja oppimäärien lisäksi viitekehykseen on sijoitettu myös erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin koulutukset sekä muutamia muita tutkintojärjestelmän ulkopuolella olevia laajoja osaamiskokonaisuuksia eri hallinnonaloilta. Viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla niin sanottujen säänneltyjen ammattien kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksena olevia opintokokonaisuuksia tai sellaisia vakiintuneita, yleisesti tunnettuja ja laajasti suoritettuja osaamiskokonaisuuksia, joiden kautta täydennetään, päivitetään tai laajennetaan aiemmin suoritettua tutkintoa tai muuta osaamista tai jotka valmistavat *tutkintokoulutukseen* tai työelämään.

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla tutkintoihin rinnastettavia tai muutoin laajoja osaamiskokonaisuuksia (1) siten, että niiden vähimmäislaajuus on lähtökohtaisesti 30 *osaamispistettä* tai *opintopistettä (2)*. Muiden kriteerien täyttyessä ja perustellusta syystä myös vähintään 20 osaamis- tai opintopisteen laajuisia kokonaisuuksia voidaan esittää sijoitettavaksi viitekehykseen.

Käsitteen tunnus: c76

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 2.9.2021: Ovatko käsitteen tiedot nyt ok OKSA-jaoksen puolesta?

218

piensuoritus (termiehdotus)**; pieni osaamiskokonaisuus**
mieluummin kuin: mikrosuoritus
ei: mikromeriitti; mikrotutkinto

sv micro merit

en micro credential (1)

määritelmä
pieni määrä *oppimista*, johon liittyvät *osaamistavoitteet (1)* on kuvattu, jonka laajuus on mitoitettu, joka on arvioitu (ks. *arviointi (2)*) luotettavasti ja josta on annettu digitaalisesti hyödynnettävä ja muut kriteerit täyttävä todistus

huomautus
Yllä oleva määritelmä pohjautuu eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) MICROBOL-projektissa (Micro-credentials linked to the Bologna key commitments; käynnissä v. 2020–2022) tuotettuun kuvaukseen.

Määritelmä on yhteensovitettavissa myös Euroopan komission micro credential -käsitteelle antamaan kuvaukseen, joka sisältyy Euroopan komission ehdotukseen neuvoston suositukseksi eurooppalaisesta lähestymistavasta mikrotutkintoihin elinikäisen oppimisen ja työllistyvyyden tukemiseksi (COM/2021/770). Komission ehdotuksen mukaan termillä micro credential viitataan kuitenkin tarkkaan ottaen *todisteeseen* oppimistuloksista, jotka oppija on saavuttanut pienen oppimismäärän kautta. Ks. *todiste pienen osaamiskokonaisuuden saavuttamisesta*.

Sekä EHEAn että komission mukaan pienelle osaamiskokonaisuudelle on olennaista suhteellisen suppea oppimismäärä, oppimistulosten kuvaaminen, oppimisen arviointi (2) luotettavasti sekä oppimisesta annettu todistus.

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) näkökulmasta pienet osaamiskokonaisuudet ovat *korkeakoulujen (1)* tarjoamia tai niiden tunnustamia.

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) näkökulmasta pienen osaamiskokonaisuuden laajuuden täytyy olla välillä 1–59 *opintopistettä (2)* (ECTS-mitoituksen mukaista).

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) näkökulmasta pienillä osaamiskokonaisuuksilla tulee olla EHEA-viitekehykseen perustuvassa kansallisessa viitekehyksessä (QF-EHEA) määritellyt *osaamistavoitteet (1)* sekä ECTS-järjestelmän mukaisina *opintopisteinä* määritetty mitoitus, niiden tulee olla arvioituja (ks. *arviointi (2)*) ja niiden laadunvarmistuksen tulee olla eurooppalaisten korkeakoulutuksen laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden (ESG) mukaista.

Suomessa *korkeakoulujen (1)* tarjoamia pieniä osaamiskokonaisuuksia ovat esimerkiksi *tutkintokoulutukseen* kuuluvat *opintokokonaisuudet* (2) ja *opintojaksot* sekä *erikoistumiskoulutukset*, *avoimen korkeakouluopetuksen* opinnot, *täydennyskoulutuksena* suoritettavat opintokokonaisuudet (2) sekä maksullinen täydennyskoulutus.

Kaikkia *korkeakoulujen (1)* pieniä osaamiskokonaisuuksia voidaan pitää *moduuleina (2)*, mutta kaikki moduulit (2) eivät täytä pienten osaamiskokonaisuuksien rakennepiirteitä.

Euroopan komission näkökulmasta pieniä osaamiskokonaisuuksia voi tarjota mikä hyvänsä toimija, esimerkiksi koulutusalan toimija, julkisen hallinnon tai elinkeinoelämän organisaatio, työmarkkinajärjestö tai kansalaisjärjestö.

mikrotutkinto: Euroopan komission ehdotuksen suomennkielisessä käännöksessä on käytetty termiä mikrotutkinto, mutta sen käyttöä ei suositella muissa yhteyksissä, sillä pieni osaamiskokonaisuus ei ole tutkinto.

Käsitteen tunnus: c1795

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 23.4.2021: yläkäsite: todiste (komissiolla: ”proof”). Tämä on siis erihenkinen käsite kuin "osaamiskokonaisuus" (jonka määritelmäluonnos Jatkuvan oppimisen sanaston luonnoksesta: "tutkinto, koulutuksen (2) oppimäärä tai niihin rinnastettava laaja opintojen kokonaisuus")

OKSA-jaos 23.4.2021: mahd. pieni osaamiskokonaisuus on jotain lisää normaaliin opintosuoritusmerkintään opintorekisterissä

OKSA-jaos 23.4.2021: tuottaako osaamisen tunnustaminen pieniä osaamiskokonaisuuksia?

OKSA-jaos 23.4.2021: myös opetushallinnon ulkopuoliset tahot tulevat tuottamaan näitä, siinä mielessä jatkuvan oppimisen sanasto olisi oikea paikka tämän työstämiselle – tosin tämä käsite on toistaiseksi rajattu pois jatkuvan oppimisen sanastosta. Voidaan valmistella myös OKSAn puolella ja pyytää sitten kommentit jatkuvan oppimisen sanastosta.

OKSA-jaos 23.4.2021: valmistellaan tätä käsitettä OKSA-jaoksen kokousten välillä. Ilmari kutsuu koolle kokouksen, johon voisivat osallistua ainakin Jonna Korhonen, Annika Bussman, Kirsi Heinivirta, Riina Kosunen.

OKSA-jaos 23.4.2021: komission konsultaatio kesken parhaillaan, määrittely ei kannata ennen sitä? Komission tiekartta tähtää vuoteen 2024.

OKSA-jaos 23.4.2021: liittyvä käsite: osaamismerkki

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 24.5.2021: KOM-näkökulma on kaikki koulutusasteet ja myös yksityiset koulutuksen järjestäjät kattava. EHEA-määritelmä korkeakoulujen. OKSAssa (ainakin aluksi) lähtökohtana EHEA-määritelmä; KOM-näkökulma huomautuksiin (mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa).

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 24.5.2021: käsitellään (korkeakoulunäkökulmaa edustava) ehdotus seuraavassa OKSA-jaoston kokouksessa 11.6. muiden koulutusasteiden kanssa ja myöhemmin opetushallintoa laajemmasta näkökulmasta jatkuvan oppimisen ryhmässä

OKSA-jaos 11.6.2021: komission lausuntokierros edelleen kesken, päättyy 13.7.2021

https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/a-european-approach-to-micro-credentials_en

https://www.cedefop.europa.eu/en/news-and-press/news/microcredentials-are-they-here-stay

OKSA-jaos 11.6.2021: Määritelmän korkeakoulunäkökulmaa tulee laajentaa. Kun pientyöryhmä saanut ehdotuksensa valmiiksi, pyydetään kommentit muilta koulutusasteilta.

OKSA-jaos 11.6.2021: huomautuksissa ei näy esim. jatkuvan oppimisen näkökulma, joten kommenttipyyntöön olisi hyvä saada saatesanat, jotka liittävät käsitteet siihen. Aikataulu olisi pientyöryhmän seuraavan kokouksen jälkeen eli mahdollisesti elokuussa/syyskuussa.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 15.6.2021: Määritelmän ja huomautusten näkökulma (korkeakoulut) vaikuttaa suppealta; toivottavasti sitä laajennetaan.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 15.6.2021: Voitaisiinko huomautusteksteissä antaa esimerkkejä, millainen/minkäniminen määritelmässä mainittu ”todistus” voi olla: sertifikaatti, lupa (ajolupa), kortti (tulityö), passi (hygienia), todistus, diplomi, osaamismerkki...?

Totti T. osaamiskokonaisuudet-työryhmälle 18.6.2021: Jospa pyrimme ensin tuottamaan pienestä osaamiskokonaisuudesta suht' ilmaisuvoimaisen ja selvärajaisen korkeakoulukäsitteen. Myöhemmin sitä voidaan säätää geneerisemmäksi tai sen rinnalle voidaan perustaa pieni osaamiskokonaisuus (2), joka on ei-tutkintotavoitteisen ja ei-lakisääteisen koulutustoiminnan tarpeisiin soveltuva.

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 25.8.2021: Komission ja EHEA-määritelmän pitäisi olla yhteensopivia. Myös komissiolla on esim. laadunvarmistusasia.

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 25.8.2021: Pienen osaamiskokonaisuuden laajuudesta on EHEAssa erimielisyyttä: 1-5 ECTS tai sitten kaikki kokonaista tutkintoa suppeampi. (Tutkinnon laajuus voi olla 60 ECTS-opintopistettä.)

OKSA-jaos 15.10.2021: Komission määritelmä valmistuu vuoden 2022 puolella, ja koska se liittyy myös muihin koulutusasteisiin kuin korkeakouluihin, palataan muiden koulutusasteiden kuin korkeakoulujen näkökulmaan vuoden 2022 alussa. Sitä ennen joulukuussa 2021 tarkistetaan tilanne (mihin suuntaan komissio ja EHEA mahdollisesti menossa) Jonna Korhoselta ja OKSA-jaoksessa.

Komission aloite:

https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=10118&furtherNews=yes

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0770

Definitions 5.

For the purposes of this Recommendation, the following definitions apply:

(a) ‘Micro-credential’ means the record of the learning outcomes that a learner has acquired following a small volume of learning. These learning outcomes have been assessed against transparent and clearly defined standards. Courses leading to micro-credentials are designed to provide the learner with specific knowledge, skills and competences that respond to societal, personal, cultural or labour market needs. Micro-credentials are owned by the learner, can be shared and are portable. They may be standalone or combined into larger credentials. They are underpinned by quality assurance following agreed standards in the relevant sector or area of activity.

(b) ‘Providers of micro-credentials’ means any actor, including education and training institutions and organisations, social partners (i.e. organisations representing workers and employers), employers and industry, civil society organisations and national authorities, designing, delivering and issuing microcredentials for formal, non-formal and informal learning.

Totti Tuhkanen 9.3.2022: lopulta tuli päivitys myös MICROBOLin frameworkiin! Nyt on symmetrinen tilanne Komission linjauksen ja Microbolin linjauksen ajantaisuuden osalta.

EHEA/MICROBOL 3/2022: A micro-credential is a certified small volume of learning. Micro-credentials are designed to provide the learner with specific knowledge, skills, and competences that respond to societal, personal, cultural or labour market needs. Credentials are owned by the learner, are portable and may be combined into larger credentials or qualifications. Micro-credentials can be earned before, during and after higher education degree programmes and as a new way to certify competences acquired earlier in life

https://microcredentials.eu/wp-content/uploads/sites/20/2022/03/Micro-credentials_Framework_final-1.pdf

Totti 17.3.22: tämä ("Pitäisikö EHEAn ja komission micro credential -käsitteet esittää eri käsitteinä? Nyt niissä on eroa jo yläkäsitteessä: EHEAlla "oppimistulokset" ja komissiolla "kirjaus oppimistuloksista"...") lienee ydinkysymys. Sen ratkaisusta seuraa koko määrittelyn jatkologiikka. Juuri siksi olen kysynyt OKM:n kantaa näiden pää-frameworkien keskinäisestä asemasta ja ohjausvaikutuksesta koulutusjärjestelmässämme. Tästä asiasta siis tarvitaan linjaus. Muuten olemme haarautuvan kehityspolun alussa. Linjaamisen haasteellisuutta lisää se, että korkeakoulutuksen tarvenäkökulma asiaan voi painottua toisin kuin koko koulutuskentän tarvenäkökulma. Totti 17.3.22: toivon, että voisimme sitoutua yhteen määritelmään, jossa sisältö vs. muoto/todiste -lähtöiset näkökulmat voitaisiin selittää yhdeksi. Se olisi suuri helpotus kaikkien tarjonta- ja rekisteripalveluiden käyttöliittymäsuunnittelijoille. Totti 17.3.22: Mutta voi olla, että kyllä/ei-opintopistevastaavuus johtaa kahden määritelmän tarpeeseen. Kynnys tähän ratkaisuun on kuitenkin pidettävä korkeana. Ja kyllä: jos todistus täyttää EHEA:n tietomäärityksen kriteerit, on suoritus käytännössä arvioitu avointen ja selkeästi määriteltyjen standardien pohjalta. - sen tosin olen huomannut, miten vaikeata on löytää osoite, johon linkaten voisi todistukseen tuoda läpinäkyvän kytköksen korkeakoulun po. standardeihin/normatiiviseen toiminnanohjauskehykseen. Tutkintosääntö kyllä sisältää sidokset säädöskehykseen ja linjaukset myös jatkuvaan oppimiseen (vrt. TUNI:n tutkintosääntö § 6)"

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 23.3.2022: Viime kokouksessa päätettiin (kokeilla) yhdistää EHEAn ja komission kuvaukset saman määritelmän alle. Se onnistuu vain, jos ei välitetä siitä että komission mukaan micro-credential on todiste pienestä oppimismäärästä ja EHEAn mukaan itse pieni oppimismäärä (josta annetaan todiste). En tiedä, onko ero harkittu komissiossa ja EHEAssa. Mutta olisiko ok näin??

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 8.4.2022: Määritelmä, jonka laadimme 23.3. pidetyssä tapaamisessa ("todistettu pieni määrä oppimista"), tuntui jälkikäteen kovin geneeriseltä - ei kai enempää EHEAlla kuin komissiollakaan ole ajatusta, että mikä hyvänsä pieni oppimismäärä josta joku antaa todistuksen, olisi pieni osaamiskokonaisuus? Tämän vuoksi koetin tarkentaa määritelmää. Kommentoitteko? Pätevätkö määritelmässä annetut piirteet ymmärtääksenne sekä EHEAn että komission näkemykseen?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 8.4.2022: Määritelmässä puhutaan "todistuksesta". Pitäisikö tuosta EHEAn tai komission mukaisesta todistuksesta sanoa huomautuksissa jotain tarkempaa? (Jos sanotaan, niin kirjataanko se erillisen käsitteen "todiste pienen osaamiskokonaisuuden saavuttamisesta" kohdalle?)

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 23.3.2022: Kirjoitettu tuonne loppuun huomautus, jotka liittyy nimenomaan komission käsitteen kuvaukseen. Pitäisikö komission näkemystä kuvata huomautuksissa tarkemmin? Tehdä vaikka vertailua: mikä on EHEAlle ja komissiolle yhteistä, mikä poikkeaa?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 8.4.2022:

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 8.4.2022: EHEA käyttää kaiketi termiä learning outcomes, mutta varmistus, onko kyseessä nähdäksenne ennemmin *osaamistavoitteet (1)* vai *oppimistulokset*? Ks. määritelmä sekä huomautus "Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) näkökulmasta pienillä osaamiskokonaisuuksilla tulee olla EHEA-viitekehykseen perustuvassa kansallisessa viitekehyksessä (QF-EHEA) määritellyt osaamistavoitteet (1) --." --Edellyttääkö EHEA etukäteen määrittelemistä, täytyykö EHEAn mukaan pienen osaamiskokonaisuuden olla aina etukäteen määritelty, vai käykö myös esim. osaamisen tunnustaminen jälkikäteen? (Tällöinhän ei voi olla osaamistavoitteita ainakaan etukäteen kuvattuina.)

219

todistus piensuorituksesta; mikrotodiste

sv micro merit

en micro credential (2)

määritelmä

asiakirja, joka todistaa, että *oppija* on hyväksytysti(?) suorittanut *piensuorituksen*

huomautus

MICROBOL-projektin määrittelyn mukaisesti todisteen tulee sisältää mm. seuraavat tiedot:
-oppija
- pieni osaamiskokonaisuus (nimi, päivämäärä, aitoustodiste)
- taso, jolle osaamiskokonaisuus kuuluu tutkintojen viitekehyksessä
- pääsyvaatimukset
- myöntäjä
- tieto oppimisesta (oppimistulokset, työmäärä, arviointi, laadunvarmistus)
-osallistumismuoto.

Komission ehdotuksen mukaisesti todisteesta tulee käydä ilmi seuraavat tiedot: (1) oppijan tunnistetiedot, (2) pienen osaamiskokonaisuuden nimi, (3) myöntäjän maa/alue, (4) myöntävä elin, (5) myöntämispäivä, (6) oppimistulokset, (7) oppimistulosten saavuttamisen edellyttämä ohjeellinen työmäärä (mahdollisuuksien mukaan eurooppalaisessa opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmässä) (8) pieneen osaamiskokonaisuuteen johtavan oppimiskokemuksen taso (ja tarvittaessa sykli) (eurooppalainen tutkintojen viitekehys, eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehys) tapauksen mukaan (9) arvioinnin tyyppi (10) oppimiseen osallistumisen muoto (11) pienen osaamiskokonaisuuden perustana käytetyn laadunvarmistuksen tyyppi.

Käsitteen tunnus: c1816

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia ja Todistus

Terminologin kysymys osaaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmälle 1.7.2021: Pohdin, kannattaisiko tämä käsite määritellä erillään *pieni osaamiskokonaisuus* -käsitteestä. -- **Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 25.8.2021**: Pohdittiin, kannattaako tätä pitää erillisenä käsitteenään vai yhdistää käsitteeseen pieni osaamiskokonaisuus. Kumpaakin näkökulmaa käsitteeseen on kyllä tarvittu, mutta olisi myös mahdollista sisällyttää tämän käsitteen tiedot vain pienen osaamiskokonaisuuden huomautukseen (joskin huomautuksista tulisi tällöin hyvin pitkät). Pidetään erillisinä käsitteinä toistaiseksi, voidaan tarvittaessa yhdistää myöhemmin.

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 23.3.2022: Erotetaanko pienestä osaamiskokonaisuudesta tämä todistuspuoli erilliseksi käsitteeksi? Komissio tuntuu omissa teksteissään ajattelevan, että micro-credential on nimenomaan tämä todistuspuoli.

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 25.8.2021: Tästä käsittestä on Suomessa (jotkin organisaatiot) alettu käyttää myös termiä mikrotodiste. Pidetäänkö tämä termi OKSAssa sallittavana synonyymina?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 2.5.2022: Entä mitä mieltä olette sanasta todiste? Onko se ok, vai kannattaisiko olla (esim.) todistus? (Tästä on puhuttu aiemminkin, mutta päätöstä ei ole tehty.)

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 2.5.2022: Onko tämä käsite ok kohdassa todistus-käsitekaaviossa, kun se on "osaamiskokonaisuuksien suorittamisesta annettavien todistusten" joukossa siten, että ei oteta kantaa onko koulutusjärjestelmän mukainen vai ei? (Eikö komission näkemys nimenomaan ole, että pieniä osaamiskokonaisuuksia (tai niistä annettavia todistuksia) voi antaa mikä taho hyvänsä?)

220

opintojakso <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö>**; oppimisjakso** <vapaan sivistystyön oppijan näkökulma>**; opetusjakso** <vapaan sivistystyön opettajan näkökulma>**; kurssi (2)** <vapaa sivistystyö>**; ~ kurssi (3)** <korkeakoulut>

sv studieavsnitt *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>; studieperiod; studiekurs; ~ kurs (2)

en study unit <lukiokoulutus, korkeakoulut>; < course (1) <korkeakoulut; sekä opintojaksosta että opintojakson toteutuksesta>

määritelmä

tiettyä opiskeltavaa kokonaisuutta, osaamisen alaa, aihetta tai sisältöä käsittelevä, erikseen suoritettavissa oleva opintojen osa

huomautus

Yhden opintojakson voi usein suorittaa eri tavoilla (esim. luennoille osallistuminen, kirjatentti, *työharjoittelu*, osaamisen tunnustaminen).

Opintojaksojen laajuus vaihtelee. Kuitenkin esimerkiksi korkeakouluopinnot rakentuvat useimmiten niin, että opiskelija suorittaa muutamaa opintojaksoa rinnakkain, ja kunkin opintojakson laajuus on vaikkapa 2–7 opintopistettä.

Koulutuksen järjestäjän tai *korkeakoulun (1)* näkökulmasta opintojakso on opintojen järjestämisen yksikkö.

Opintojakso voidaan muodostaa pienemmistä osista, *moduuleista (2)*: esimerkiksi aloittava moduuli (kuten aloitusluento), ydinsisältömoduuli, syventävästi käsittelevä moduuli ja päättävä moduuli (kuten lopputentti).

opintojakso / kurssi lukiokoulutuksessa: *Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden* 2019 mukaisesti lukiokoulutuksen *pakolliset opinnot* ja *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* on jäsennelty entisten *kurssien (1)* sijaan opintopistemäärältään eri laajuisiksi *moduuleiksi*, joista paikallisesti rakennetaan *oppiaineiden* omia tai oppiaineiden yhteisiä opintojaksoja.

- Lukiolain (714/2018) mukaisesti lukio-opinnot myös arvioidaan (ks. *arviointi (2)*) opintojaksoittain.

- Lukiokoulutuksessa *koulutuksen järjestäjä* päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan *opiskelijalle*. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin tarjota opiskelijalle mahdollisuus suorittaa valtakunnallisia valinnaisia opintoja kahden *opintopisteen (1)* laajuisina opintojaksoina. Opintojaksoina voidaan tarjota myös *lukiodiplomeja* ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän *opetussuunnitelmassaan (2)* päättämällä tavalla.

opintojakso / kurssi yliopistoissa: Useissa *yliopistoissa* käsitteiden opintojakso ja kurssi välille tehdään ero, ja lisäksi käsite kurssi voidaan määritellä kahdella eri tavalla:

- Yleensä ’opintojakso’ ajatellaan abstraktimmaksi rakennekäsitteeksi, johon liittyvät pysyväluonteiset tiedot, kuten laajuus, sisältö ja *osaamistavoitteet (1)*.

- ’Kurssilla’ puolestaan tarkoitetaan yleensä opintojakson toteutusta, johon liittyvät vaihtuvaluonteiset tiedot, kuten aika ja paikka sekä mahdollisesti *opetusmuoto* ja suoritustapa. Yhdestä opintojaksosta voi siis olla eri vuosina samanlaisia tai toisistaan hiukan poikkeavia toteutuksia, kursseja.

- Joissakin yliopistoissa ’kurssilla’ viitataan rajatummin vain niihin ’opintojakson’ suoritustapoihin, joissa *opiskelija* osallistuu *lähiopetukseen* (kuten luennoille tai harjoituksiin). Muita opintojakson suoritustapoja voivat tällöin olla esimerkiksi itsenäinen opiskelu, esseen kirjoittaminen ja kirjatenttiin osallistuminen.

study unit / course (1): Englanniksi korkeakoulujen (1) opintojakso-käsitteen vastineena voi käyttää joko termiä study unit tai course (1). Opintojakson toteutus -käsitteeseen puolestaan voidaan viitata englanniksi esimerkiksi termillä course unit ja myös termillä course.

Vrt. *opintokokonaisuus (1)*, *opintokokonaisuus (2)*, *moduuli (2)*.

Käsitteen tunnus: c264

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia, Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti, Opintokokonaisuus ja opintojakso ja Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>, <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti OKSA-jaokselle (erityisesti korkeakouluille?) 8.12.2017: Pitäisikö OKSAssa olla ”opintojakson toteutus” (engl. mahdollisesti ”course unit”) omana käsitteenään? Vrt. käsitteet *koulutus (2)* ja *koulutuksen toteutus*.

Terminologin kysymys osaaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmälle 24.5.2021: Lisätty huomautus, jossa puhutaan mahdollisuudesta muodostaa opintojakso moduuleista. Onko ok näin, miten muokataan?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (studieperiod; studiekurs; studieavsnitt)

Käsitekaavio 22. *Osaamiskokonaisuuksia.*

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 2.9.2021: Kaavio muokattu osaamiskokonaisuudet-

työryhmän ja jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän keskustelujen pohjalta. Onko ok OKSAan vai tuleeko mieleen muokkaustarvetta?

4.2.2 Ammatillisten tutkintojen rakenne

221

<ammatillinen koulutus>

tutkinnon osa

sv del av examen; examensdel

en qualification unit; unit (2) <lyhyempi muoto ja EU-yhteyksissä käytettävä termi>; module (1) <koulutuksen alan yleiskielessä>
not: subunit

määritelmä
työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista *ammatillinen tutkinto* muodostuu

huomautus
Sanaliittoa ”tutkinnon osa” käytetään eri koulutussektoreilla, mutta *ammatillisessa koulutuksessa* termi esiintyy *tutkinnon perusteissa* ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat *ammatillinen tutkinnon osa* ja *yhteinen tutkinnon osa*. Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat *pakollisiin tutkinnon osiin* ja *valinnaisiin tutkinnon osiin*.

Ammatillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että *opiskelija* osoittaa osaamisen (ks. *osaamisen osoittaminen*) *näytössä* tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

Korkeakouluissa (1) ammatillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite *opintokokonaisuus (2)*. Tietojärjestelmissä sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen (1) opintokokonaisuuksia (2) pidetään yhdentyyppisinä *koulutuksina (2)*. Ammatillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa (1) tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa tutkintoa itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta tai myös yksittäistä *opintojaksoa*.

Ks. *arviointi (1)*.

Vrt. käsite *valmentavan koulutuksen osa*.

Käsitteen tunnus: c250

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Kasvatus, opetus ja koulutus, Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan), Osaamiskokonaisuuksia, Ammatillisten tutkintojen rakenne, Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Osaamistavoitteet, Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä ja Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 8.1.2020: OKSAssa on ”tutkinnon osan” alakäsitteiden (”ammatillinen tutkinnon osa”, ”yhteinen tutkinnon osa”) englannin vastineissa on käytetty sanaa ”unit”. Tulisiko myös tutkinnon osa -yläkäsitteen kohdalla käyttää pelkästään tuota unit-termimuotoa? OKSAssa on tutkinnon osan kohdalla ollut synonyymeina myös ”module” ja ”subunit”. Poistetaanko nämä, vai merkitään epäsuositettaviksi tms.? Viittaavatko module ja subunit samaan vai eri käsitteeseen kuin unit; onko esim. subunit ”tutkinnon osan osa”?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: pitää mielestäni lisätä sana preparatory. Ei toimi lain käännöksessä ilman sitä. ks esim. 50 § VET-laissa, ehdotus: Valmentavan koulutuksen osa on suoritettu… A unit of preparatory education and training is considered completed…

Terminologin kysymys 6.3.2020: Tulisiko siis ehdottaa OKSA-jaokselle, että lisättäisiin sanastoon käsite *valmentavan koulutuksen osa*?

222
ammatillinen tutkinnon osa
sv yrkesinriktad examensdel
en vocational unit

määritelmä
tutkinnon osa, joka sisältää ammatillista osaamista

huomautus
Käsitteen tunnus: c251

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisten tutkintojen rakenne ja Osaamistavoitteet

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: tutkinnon osa = qualification unit

Terminologin kysymys 9.3.2020: Tulisiko siis muuttaa ammatillinen tutkinnon osa = vocational qualification unit? Entä pidetäänkö vocational unit mukana myös (ja jos pidetään, merkitäänkö EU-termiksi)?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (yrkesinriktad examensdel)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational qualification unit)

223
yhteinen tutkinnon osa
ei: ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa (vanhentunut)
sv gemensam examensdel
inte: examensdel som kompletterar yrkeskompetensen (föråldrad)
en common unit

määritelmä
tutkinnon osa, joka sisältää yleissivistävää ja muuta työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaa osaamista

huomautus
Yhteiset tutkinnon osat ovat *ammatillisen perustutkinnon* osia. Yhteisiä tutkinnon osia on kolme: viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta ja työelämäosaaminen.

Käsitteen tunnus: c252

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisten tutkintojen rakenne ja Osaamistavoitteet

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: tutkinnon osa = qualification unit

Terminologin kysymys 9.3.2020: Tulisiko siis muuttaa yhteinen tutkinnon osa = common qualification unit? Entä pidetäänkö common unit mukana myös (ja jos pidetään, merkitäänkö EU-termiksi)?

224
(vanhentunut)
vapaasti valittava tutkinnon osa
sv fritt valbar examensdel
en free choice studies (?)

määritelmä
tutkinnon osa, jollaisia *oppija* voi valita suoritettaviksi osana *tutkintoaan* oman kiinnostuksensa mukaan

huomautus
Vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat *ammatillisten perustutkintojen* osia. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla oppijan opintojen tai harrastusten parista.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c254

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Kielenkääntäjä Merja Flemingin kommentti 14.12.2016: ENG vastine mietintään, merkitään ainakin kysymysmerkillä.

225
paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa
ei: paikallisesti tarjottava tutkinnon osa (vanhentunut)
sv examensdel som bygger på lokala krav på yrkesskicklighet
inte: examensdel som erbjuds lokalt (föråldrad)
en vocational unit based on local competence needs

määritelmä
ammatillinen tutkinnon osa, joka perustuu työelämän alueellisiin tai paikallisiin *ammattitaitovaatimuksiin* tai *opiskelijan* ammattitaidon syventämistarpeisiin ja jonka *koulutuksen järjestäjä* sisällyttää *opetussuunnitelmaansa (2)*

huomautus
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvien tutkinnon osien tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä *tutkinnon osat* nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat ovat *valinnaisia tutkinnon osia*.

Käsitteen tunnus: c255

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisten tutkintojen rakenne

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (examensdel som bygger på lokala krav på yrkesskicklighet)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational unit based on local competence needs)

226
(vanhentunut)
tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa
ei: ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävä osa (vanhentunut)
sv examensdel som individuellt breddar examen
inte: examensdel som individuellt fördjupar yrkeskompetensen (föråldrad)
en unit promoting individual vocational competence

määritelmä
ammatillinen tutkinnon osa tai *paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa*, jonka *oppija* voi yksilöllisesti sisällyttää *tutkintoonsa* yli tutkinnon laajuuden silloin, kun se on tarpeellista työelämän alakohtaisten tai paikallisten ammattitaitovaatimusten taikka oppijan ammattitaidon syventämisen kannalta

huomautus
Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa tutkintoa yksilöllisesti laajentavia tutkinnon osia sisältyi sekä *ammatillisena peruskoulutuksena* että *näyttötutkintona* suoritettaviin *ammatillisiin perustutkintoihin*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c253

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (examensdel som individuellt fördjupar yrkeskompetensen)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (unit promoting individual vocational competence)

227
ammattitaitovaatimus; ~ ammattitaitovaatimukset *pl*
sv krav *n* på yrkesskicklighet; krav *n* på yrkeskunskap
en vocational competence requirement
not: vocational skills requirement (obsolete)

määritelmä
työelämän tehtävä- ja taitoalueiden pohjalta muodostettu tavoite, joka kunkin *ammatillisen tutkinnon osan* osalta ilmaisee, mitä *ammatillisen koulutuksen* opiskelijan odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä

huomautus
Ammattitaitovaatimukset on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen järjestäjän* vahvistamissa *paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvissa tutkinnon osissa*.

Kuhunkin *ammatilliseen tutkinnon osaan* liittyy yleensä useita ammattitaitovaatimuksia.

Ammattitaitovaatimukset määritetään hallittavina tietoina, taitoina ja *pätevyytenä* ja kuvataan konkreettisena työn tekemisenä.

Käsitettä ammattitaitovaatimus käytetään *ammatillisissa tutkinnon osissa*. Vrt. käsite *osaamistavoite (2)*, jota käytetään ammatilliseen perustutkintoon kuuluvissa *yhteisissä tutkinnon osissa* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osissa.

ammattitaitovaatimukset (monikko): Monikkomuotoinen ammattitaitovaatimukset-termi viittaa kokoelmaan ammattitaitovaatimuksia; yleensä termillä viitataan yhden *ammatillisen tutkinnon osan* ammattitaitovaatimusten kokonaisuuteen tai kokonaisen *ammatillisen tutkinnon* ammattitaitovaatimusten kokonaisuuteen.

Vrt. myös *osaamistavoitteet (1)*.

Käsitteen tunnus: c621

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisten tutkintojen rakenne, Osaamistavoitteet ja Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

228

osaamistavoite (2); ~ osaamistavoitteet *pl* **(2)**

sv mål *n* för kunnandet (2)

en key competence requirement

määritelmä

yleissivistykseen liittyvien sekä yhteiskunnan ja työelämän yleisten osaamistarpeiden pohjalta muodostettu tavoite, joka kunkin *yhteisen tutkinnon osan* osalta tai kunkin *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osan osalta ilmaisee, mitä opiskelijan odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä

huomautus

Osaamistavoitteet (2) on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteissa*.

Kuhunkin *yhteiseen tutkinnon osaan* ja kuhunkin *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osaan liittyy yleensä useita osaamistavoitteita (2).

Osaamistavoitteet (2) määritetään hallittavina tietoina, taitoina ja *pätevyytenä*.

Käsitettä osaamistavoite (2) käytetään *ammatilliseen perustutkintoon* kuuluvissa *yhteisissä tutkinnon osissa* sekä *valmentavan koulutuksen* osissa; vrt. käsite ammattitaitovaatimus, jota käytetään *ammatillisissa tutkinnon osissa*.

Osaamistavoitteet on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa*. *Yhteisten tutkinnon osien* valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita.

osaamistavoitteet (monikko): Monikkomuotoinen osaamistavoitteet-termi viittaa kokoelmaan osaamistavoitteita; yleensä termillä viitataan yhden *yhteisen tutkinnon osan* tai yhden *valmentavan koulutuksen osan* osaamistavoitteiden kokonaisuuteen tai kokonaisen *ammatillisen perustutkinnon* tai *valmentavan koulutuksen* osaamistavoitteiden kokonaisuuteen.

Vrt. *osaamistavoitteet (1)*.

Käsitteen tunnus: c1648

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisten tutkintojen rakenne, Osaamistavoitteet, Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys itselleen 5.4.2022: Mitä tehdään määritelmässä ja huomautuksessa oleville viittauksille käsitteeseen työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osa? Säilyykö käsite *valmentavan koulutuksen osa* vai pitäisikö viittaus olla käsitteeseen "koulutuksen osa" vai...? Muista myös päivittää määritelmä kaikkiin tarvittaviin kaavioihin.

Käsitekaavio 23. *Ammatillisten tutkintojen rakenne.*

4.2.3 Lukio-opintojen rakenne

tarkistettava / käsittelyyn luk 2019

Sillanmäki Matti / OKM lukiokoulutus 28.8.2018: Tämä osio on mietittävä kokonaan uusiksi. Lukio-opintojen rakenne muuttuu kurssimuotoisesta opintopistemitoitukseen perustuvaksi. Opintojen järjestämisen perusyksikkö on opintojakso, jotka voivat olla eri laajuisia koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Jakoa syventäviin ja soveltaviin opintoihin ei jatkossa enää ole. Valtakunnallisia syventäviä kursseja vastaavat jatkossa lukioasetuksen liitteissä säädetyt valinnaiset opinnot. Muut ovat ns. ”paikallisia valinnaisia opintoja”.

4.2.3.1 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

Lukion sanastotyöryhmä 12.4.2019: OPH:laiset (Anu ja Mikko) pyrkivät hahmottelemaan kaavioluonnoksen, joka sisältää tarpeelliset käsitteet niin säädöksistä kuin LOPSistakin.

Terminologin kysymys lukion sanastotyöryhmälle 10.8.2020: Onko tässä luvussa jo kaikki tarvittavat käsitteet, vai puuttuuko vielä jotakin?

229

moduuli (1)

en study module (1)

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluvien opintojen rakenneosa, jollaisina *pakolliset opinnot* ja *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* vuonna 2019 annetuissa lukion *opetussuunnitelman perusteissa* tarjotaan

huomautus

Lukiokoulutuksen pakollisten opintojen moduulit ovat 1–3 *opintopisteen (1)* laajuisia ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen moduulit kahden opintopisteen (1) laajuisia. Moduulit ovat rakenneosia, joista *koulutuksen järjestäjä* muodostaa paikallisessa *opetussuunnitelmassa (2)* päätettävät *opintojaksot*.

Käsitteen tunnus: c1613

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Terminologin muistutus itselleen 26.2.2019: Muista lisätä käsite moduuli tarvittaviin käsitekaavioihin (mitkä ne ovat?).

Totti Tuhkanen 20.9.2019: M-määrityksissä todettiin kategorisesti: ”Opintojaksoja ei voi pilkkoa eli ne ovat atomisia.” Rakennepuussa opintojakso palautui koulutuksen alarakenteeksi, joka mahdollisti puhumisen siitä koulutuksena. OKSAn käsitekaavioista ei yhtä selkeää tulkintaa löytyne, jos kohta ei estettäkään tuolle tulkinnalle.
Nykytilannetta hämärtää myös amk-puolen tapa käyttää opintojaksotason sijaan *moduuli*-käsitettä, esim. HAMK: https://blog.hamk.fi/ohjeet/tutkintojen-osaamiskuvaukset/ ”Koulutuksen moduulirakenne muodostuu ammattialan vaatimusten ja tutkinnon osaamistavoitteiden pohjalta. Tutkinnon osaamiskuvauksessa kuvataan moduulirakenne ja kunkin moduulin osaamistavoitteet. Moduuli on pienin toteutettava yksikkö.”

Totti Tuhkanen 20.9.2019: OKSAssa ei moduulia ole määritelty kk-käsitteenä.

OKSA-jaos 17.12.2019: Mietitään, tarvitaanko ”moduuli” myös korkeakoulujen käsitteenä. Tai tarvitaanko (moduulin sijaan tai lisäksi) määritellä käsite modulaarisuus?

OKSA-jaos 17.12.2019: Totti ja Ilmari selvittävät kk-kentän näkemystä/tarvetta/ehdotusta.

OKSA-jaos 30.10.2020: kk-näkökulmaa ei ehditä OKSAn toiseen laitokseen, mutta Totti ja Ilmari aloittavat käsitekuvauksen laatimisen, ja asiaan palataan OKSAn 2. laitoksen julkaisemisen jälkeen.

230
opintokokonaisuus (1)
sv studiehelhet
en > study entity <opintojakson laajuinen tai sitä suppeampi opintojen kokonaisuus>; > set of study units <usean opintojakson muodostama kokonaisuus>

huomautus
Termillä opintokokonaisuus viitataan *lukiokoulutusta* koskevassa lainsäädännössä ja määräyksissä sekä *lukioissa (1)* useimmiten *opintojakson* laajuiseen opintojen kokonaisuuteen. Lisäksi termillä opintokokonaisuus voidaan viitata opintojaksoa laajempaan tai suppeampaan lukio-opintojen kokonaisuuteen.

Käsitteen tunnus: c1629

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

231
pakolliset opinnot
sv obligatoriska studier
en compulsory studies

määritelmä
opinnot, jotka *lukiokoulutuksen järjestäjän* tulee tarjota ja jotka *opiskelijan* tulee suorittaa suorittaakseen lukiokoulutuksen *oppimäärän*

huomautus
Lukiokoulutuksen pakollisista opinnoista on säädetty lukioasetuksessa (810/2018) ja sen liitteessä. Pakollisissa opinnoissa on tietty määrä variaatiota; esimerkiksi jostakin oppiaineesta voi pakollisina opintoina olla valittavana vaikkapa kaksi eri laajuista oppimäärää.

Käsitteen tunnus: c1667

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (obligatoriska studier)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (compulsory studies)

232
valtakunnalliset valinnaiset opinnot
sv riksomfattande valfria studier
en national optional studies

määritelmä
opinnot, jotka *lukiokoulutuksen järjestäjän* tulee tarjota ja joita *opiskelijan* tulee valita ja suorittaa tietty määrä suorittaakseen lukiokoulutuksen *oppimäärän*

huomautus
Lukiokoulutuksen valtakunnallisista valinnaisista opinnoista on säädetty lukioasetuksessa (810/2018) ja sen liitteessä.

Käsitteen tunnus: c1626

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

eri oppiaineiden oppimääriä syventävät valtakunnalliset valinnaiset opinnot

233
temaattiset opinnot
sv tematiska studier *pl*
en thematic studies *pl*

määritelmä
lukiokoulutuksen valtakunnalliset valinnaiset opinnot, joiden pääasiallisena tavoitteena on kehittää *opiskelijan laaja-alaista osaamista*

huomautus
Koulutuksen järjestäjän tulee tarjota temaattisia opintoja sekä nuorten että aikuisten lukiokoulutuksessa lukioasetuksessa (810/2018) säädetyssä laajuudessa. Temaattisten opintojen tavoitteista ja sisällöstä päätetään koulutuksen järjestäjän hyväksymässä *opetussuunnitelmassa (2)*.

Vrt. aiemmat käsitteet *teemaopinnot* ja *aihekokonaisuus.*

Käsitteen tunnus: c1505

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

234
paikalliset valinnaiset opinnot
sv lokala valfria studier
en local optional studies

määritelmä
opinnot, joiden tarjoamisesta päätetään *lukiokoulutuksen järjestäjän* hyväksymässä *opetussuunnitelmassa (2)* ja joita *opiskelija* voi sisällyttää suorittamaansa lukiokoulutuksen *oppimäärään*

huomautus
Paikalliset valinnaiset opinnot voivat olla esimerkiksi yhteen tai useampaan valtakunnalliseen *oppiaineryhmään* tai *oppiaineeseen* liittyviä opintoja, jotka syventävät *pakollisia opintoja* ja *valtakunnallisia valinnaisia opintoja*. Ne voivat olla myös muita *lukiokoulutuksen tehtävään* soveltuvia opintoja.

Käsitteen tunnus: c1627

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

235

lukiodiplomi

sv gymnasiediplom *n*

en general upper secondary school diploma

määritelmä

tapa, jolla *lukiokoulutuksen opiskelija* voi osana lukio-opintojaan suorittaa eri *oppiaineryhmissä* tai *oppiaineissa* erityistä osaamista tai harrastuneisuutta osoittavan näytön

huomautus

Lukiodiplomit ovat lukiokoulutuksen yleissivistävän koulutustehtävän mukaista toimintaa.

Lukiodiplomeja voi tällä hetkellä (helmikuu 2019) suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa.

Esimerkiksi musiikin lukiodiplomi perustuu lukiokoulutuksen musiikinopetuksen tavoitteisiin ja sisältöihin sekä opiskelijan lukioaikaiseen musiikinopiskeluun. Musiikin lukiodiplomin voi suorittaa musiikkiprojektina (esimerkiksi konsertti) tai näytesalkkuna lukioaikaisista töistä (esimerkiksi soittamisesta tai sävellystyöstä).

Valtioneuvoston asetuksen 942/2014 mukaisesti lukiodiplomin suorittamiseksi järjestetään lukiodiplomikurssi. Lukiodiplomikurssi on säännösten mukaan valtakunnallinen *soveltava kurssi*.

Opetushallitus on laatinut lukiodiplomeille 1.8.2016 alkaen valtakunnalliset *opetussuunnitelman perusteet*.

Lukioasetuksen 810/2018 mukaan lukiodiplomit ovat lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* kahden *opintopisteen (1)* laajuisia *moduuleja (1)*. Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden (LOPS 2019) mukaan lukiodiplomeja voi *koulutuksen järjestäjän* päätöksellä suorittaa yhdessä tai useammassa oppiaineryhmässä tai oppiaineessa. Lukiodiplomi voi koulutuksen järjestäjän *paikallisessa opetussuunnitelmassa* päättämällä tavalla sisältyä tietyn oppiaineen *paikallisiin valinnaisiin opintoihin*.

Lukio (1) antaa suoritetusta lukiodiplomista *lukiodiplomitodistuksen*, joka on *lukion päättötodistuksen* liite.

Käsitteen tunnus: c274

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti ja Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Käsitekaavio 24. *Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti.*

4.2.3.2 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

236

kurssi (1)

sv kurs (1)

en course (2)

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluva opiskeltava kokonaisuus, joka käsittelee tiettyä *oppiainetta* tai muuta aihepiiriä ja joka toimii lukiokoulutuksen opintojen järjestämisen ja suorittamisen yksikkönä

huomautus

Lukioasetuksen (810/1998) mukaan kurssi (1) kestää nuorten lukiokoulutuksessa keskimäärin 38 tuntia ja aikuisille tarkoitetussa lukiokoulutuksessa keskimäärin 28 tuntia.

Kurssi (1) on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Aiemman lukiolain (629/1998) ja lukioasetuksen (810/1998) mukaisesti kurssia (1) käytettiin opintojen järjestämisen ja suorittamisen yksikkönä. Tällaisena yksikkönä kurssi (1) -käsite korvautuu käsitteellä *opintojakso*. Lisäksi kurssia (1) käytettiin *opintojen mitoitusyksikkönä* (ks. yllä lukioasetuksessa 810/1998 kurssille (1) säädetty laajuus). Uudemmassa lukiolaissa 714/2018 ja lukioasetuksessa 810/2018 opintojen mitoitusyksiköksi on säädetty *opintopiste (1)*.

Käsitteen tunnus: c873

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

237

<lukiokoulutus>

pakollinen kurssi

sv obligatorisk kurs (2)

en compulsory course (2); compulsory studies *pl*; mandatory course (2); mandatory studies *pl*
rather than: obligatory course (2); obligatory studies *pl*

määritelmä

kurssi (1), jonka suorittaminen on edellytys *lukiokoulutuksen oppimäärän* suorittamiselle

huomautus

Lukiokoulutuksen *tuntijaossa* pakollisista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 942/2014 (9 §).

Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Pakollinen kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c271

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

238
<lukiokoulutus>
syventävä kurssi
sv fördjupad kurs
en specialisation course
not: in-depth course

määritelmä
kurssi (1), joka pääasiallisesti välittömästi liittyy aiempaan *pakolliseen kurssiin* ja lisää ja syventää sen tietoa ja jollaisia *opiskelijan* on valittava ja suoritettava säädetty määrä *lukiokoulutuksen oppimäärän* suorittamiseksi

huomautus
Syventävät kurssit voivat olla valtakunnallisia tai koulukohtaisia. Valtioneuvoston asetuksen 942/2014 mukaan valtakunnallisilla syventävillä kursseilla on valtakunnalliset, lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* määritellyt tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Koulukohtaisten syventävien sisällöstä päättävät *lukiot (1)* itse.

Kaikki syventävät kurssit eivät välittömästi liity pakolliseen kurssiin ja lisää tai syvennä sellaisen tietoja; esimerkiksi lukiokoulutuksessa alkavan B3-kielen kurssit (1) – B3-kielessä ei ole pakollisia kursseja (1).

Syventävä kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c272

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

239
<lukiokoulutus>
soveltava kurssi; > valtakunnallinen soveltava kurssi; > paikallinen soveltava kurssi
sv tillämpad kurs
en applied course

määritelmä
lukiokoulutuksen opiskelijalle vapaaehtoinen *kurssi (1)*, jollaisia *koulutuksen järjestäjä* voi tarjota valittaviksi ja joka voi olla menetelmäkurssi, eri *oppiaineiden* aineksia sisältävä eheyttävä kurssi taikka saman tai muun koulutuksen järjestäjän tarjoamia ammatillisia opintoja tai muita *lukiokoulutuksen tehtävää*n soveltuvia opintoja

huomautus
valtakunnallinen soveltava kurssi, paikallinen soveltava kurssi: Lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* (2015) mukaisesti soveltavat kurssit jaetaan valtakunnallisiin soveltaviin kursseihin ja paikallisiin soveltaviin kursseihin. Valtakunnallisia soveltavia kursseja ovat eri *oppiaineissa* ja *aineryhmissä* suoritettavat *koulutuksen järjestäjän* tarjoamat valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden mukaiset *lukiodiplomit* sekä ne taideopintokurssit, joille Opetushallitus on laatinut valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa Taiteiden väliset kurssit.

Lukiokoulutuksen soveltavista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 942/2014.

Soveltava kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c273

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

240
taiteiden välinen kurssi
sv ämnesövergripande kurser i konststudier

määritelmä
valtakunnallinen *soveltava kurssi*, joka muodostuu taiteenaloja yhdistävistä opinnoista

huomautus
Taiteiden välinen kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien *lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c1640

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus englanti kesken> <lukiokoulutus ruotsi kesken>

241
teemaopinnot
sv temastudier
en theme studies

määritelmä
lukiokoulutukseen kuuluvat opinnot, jotka muodostuvat kolmesta valtakunnallisesta *syventävästä kurssista*, joiden tavoitteena on eheyttää *opetusta (1)*, vahvistaa *opiskelijoiden* yksittäistä *oppiainetta* laajempien kokonaisuuksien hallintaa ja lisätä oppiaineiden välistä yhteistyötä

huomautus
Teemaopinnot on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Vrt. *temaattiset opinnot*.

Käsitteen tunnus: c1642

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Käsitekaavio 25. *Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti.*

4.2.4 Korkeakoulututkinnon rakenne

242
<yliopisto>
pääaine
sv huvudämne *n*
en major; major subject

määritelmä
yliopistossa suoritettavan *korkeakoulututkinnon* pääasiallinen *oppiaine*, josta edellytetään eniten *opintosuorituksia tutkintoa* suoritettaessa ja jota opiskelemaan *hakija opiskelijavalinnassa* hyväksytään tai jonka *opiskelija* myöhemmin valitsee

huomautus
Alemmassa korkeakoulututkinnossa pääaineesta edellytetään suoritettavaksi *perusopinnot* ja *aineopinnot* sekä kandidaatin tutkinto. *Ylemmässä korkeakoulututkinnossa* suoritetaan *syventävät opinnot* sekä pro gradu -tutkielma.

Käsitteen tunnus: c265

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

243
<yliopisto>
sivuaine
sv biämne *n*
en minor; minor subject

määritelmä
oppiaine, jonka *opiskelija* voi valita *pääaineen* ohella opiskeltavaksi *korkeakoulututkinnon* suorittamiseksi

huomautus
Sivuaineita voi valita yhden tai useamman.

Käsitteen tunnus: c266

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys 16.1.2017: Onko niin, että jonkinlainen sivuaine on pakollinen - pelkällä pääaineella ei voi valmistua? Siitä ei tässä mainita. Jos sivuaine on pakollinen, olisiko tarpeen mainita siitä huomautuksessa?

244
<korkeakoulut>
opintokokonaisuus (2)
sv studiehelhet (2)
en study module (2)

määritelmä
korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä *opintojaksosta*

huomautus
Yliopistoissa opintokokonaisuuksia (2) ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset *perusopinnot*, *aineopinnot* ja *syventävät opinnot*.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien (2) sijaan *tutkinnon osista*. Tietojärjestelmissä sekä *korkeakoulujen (1)* opintokokonaisuuksia (2) että tutkinnon osia pidetään yhdentyyppisinä *koulutuksina (2)*.

Laaja opintokokonaisuus (2) voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia (2).

Ks. myös *moduuli (2)*.

Vrt. *lukiokoulutuksen* käsite *opintokokonaisuus (1)*.

Käsitteen tunnus: c263

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia, Opintokokonaisuus ja opintojakso, Koulutustarjonta ja opetustarjonta ja Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

245
perusopinnot *pl*
sv grundstudier *pl*
en core studies *pl*
not: basic studies *pl* (obsolete)

määritelmä
yliopiston tai *ammattikorkeakoulun oppiaineen* tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden ensimmäisenä suoritettava *opintokokonaisuus (2)*

huomautus
Perusopintojen laajuus on vähintään 25 *opintopistettä (2)*.

Käsitteen tunnus: c267

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

246
aineopinnot
sv ämnesstudier *pl*
en intermediate studies *pl*

määritelmä
yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus (2)*, joka suoritetaan *perusopintojen* jälkeen

huomautus
Käsitteen tunnus: c268

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

247
syventävät opinnot *pl*
sv fördjupade studier *pl*
en advanced studies *pl*; specialisation studies

määritelmä
yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus (2)*, joka suoritetaan *aineopintojen* jälkeen

huomautus
Käsitteen tunnus: c269

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (specialisation studies)

248
pakollinen opintojakso
sv obligatoriskt studieavsnitt *n*; obligatorisk studieperiod; obligatorisk kurs (1)
en compulsory course (1); required course; mandatory course (1); compulsory study unit <tietojärjestelmissä, tilastoissa>; required study unit <tietojärjestelmissä, tilastoissa>; mandatory study unit <tietojärjestelmissä, tilastoissa>
rather than: obligatory course (1); obligatory study unit

määritelmä
opintojakso, joka *opiskelijan* on suoritettava suorittaakseen tietyn *opintokokonaisuuden (2)* tai *tutkinnon*

huomautus
Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Käsitteen tunnus: c270

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

249
<korkeakoulut>
moduuli (2)
en module (2)

määritelmä
suhteellisen itsenäinen opintojen rakenneosa, jonka sisältö ja tavoitteet on kuvattu erikseen, josta voi saada erillisen suoritusmerkinnän ja joka voidaan kytkeä osaksi useaa eri käyttöyhteyttä

huomautus
Määritelmässä mainitulla "käyttöyhteydellä" viitataan esimerkiksi erilaisiin *korkeakoulun (1) opintokokonaisuuksiin (2)* ja *opintojaksoihin*, joiden osaksi kyseinen moduuli (2) sopii.

Moduuli (2) voi olla hyvin suppea ja lyhytkestoinen rakenneosa (esimerkiksi *opintojakso* tai opintojakson osa) tai laajempi, pienemmistä osista koostuva rakenneosa (esimerkiksi *opintokokonaisuus (2)*).

Moduuliin (2) voi liittyä yhdistelyehtoja, kuten esitietovaatimuksia ja täydentävyyksiä, ja tämän vuoksi määritelmässä todetaan moduuleiden (2) olevan "suhteellisen" itsenäisiä.

Määritelmässä todetaan, että moduuleista "voi saada" erillisen suoritusmerkinnän. Poikkeuksena on esimerkiksi *korkeakoulujen (1) tutkintokoulutus*, jossa ei ainakaan toistaiseksi anneta opintosuoritusrekisteriin vietävää *arvosanaa* opintojaksoa pienemmistä moduuleista.

Opintojen jakaminen moduuleihin (2) perustuu sisältöön (eikä esimerkiksi ajalliseen kestoon): moduuli (2) on tiettyä sisältöteemaa käsittelevä kokonaisuus.

Sanaa moduuli esiintyy myös *ammatillisen koulutuksen* piirissä, mutta ei säädösteksteissä. Ammatillinen koulutus voidaan järjestää modulaarisesti, ja jotkut ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* jakavat tarjoamansa *koulutuksen (2)* moduuleiksi nimittämiinsä osiin.

Vrt. *pieni osaamiskokonaisuus*. Esimerkiksi kaikkia *korkeakoulujen (1)* pieniä osaamiskokonaisuuksia voidaan pitää moduuleina (2), mutta kaikki moduulit (2) eivät täytä pienten osaamiskokonaisuuksien rakennepiirteitä.

Ks. myös. *modulaarisuus*.

Käsitteen tunnus: c1788

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia ja Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 2.3.2021: Merkitäänkö, että käsite moduuli (2) on nimenomaan korkeakoulujen käsite? Vai millä koulutusasteilla moduuli (2) -käsite on käytössä? (Tunnistaako lukiokoulutus tällaisen moduuli-käsitteen; siellähän moduuli on käytössä eri käsitteeseen viittaavana terminä?) Onko perusteltua esittää moduuli (2)- käsite ja modulaarisuus-käsite korkeakoulujen opintojen rakennetta käsittelevässä sanastoluvussa vai olisiko niille jokin muu paikka sanastossa? -- **OKSA-jaos 9.5.2021**: kotoutumiskoulutuksessa ollut käytössä moduuli-käsite

Terminologin kysymys ammatilliselle 20.8.2021: Onko se, mitä moduulista on sanottu ammatillisen koulutuksen osalta, ok?

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmän kommentti englannin kielityöryhmälle 24.5.2021: Huom. sekä *opintokokonaisuuden (2)* että moduulin (2) englannin vastine on "module", mikä voi osaltaan sekoittaa asioita. Kannattaisiko asiaa selventää jonkinlaisella huomautuksella?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 3.9.2021: Moduuli-käsite määritelty ja kuvattu ainoastaan korkeakoulujen näkökulmasta. Ammatillisen koulutuksen näkökulmasta on yksi huomautus. Käsitteen tiedot lienevät ok näin ainakin toistaiseksi?

250
modulaarisuus

määritelmä
periaate, jonka mukaan opinnot rakentuvat porrasteisesti *moduuleista (2)*

huomautus
Määritelmässä mainittu porrasteisuus (tai hierarkkisuus) viittaa siihen, että päästäkseen suorittamaan jotakin moduulia (2) opiskelijan on mahdollisesti suoritettava määrättyjä esitietoina vaadittavia moduuleita (2).

Suomen korkeakouluissa (2) yleinen tutkintojen ”modulaarinen rakenne” on, että *tutkinto* koostuu opintopistemitoitetuista *opintokokonaisuuksista (2)*, jotka koostuvat edelleen *opintojaksoista*.

Moduuli-termiä käytetään joskus opintokokonaisuuksista (2), mutta joskus myös pienistä opintojakson osista (ks. *moduuli (2)*). Erityisesti työelämässä oleville suunnatusta *koulutuksesta (1)* puhuttaessa modulaarisuudella tarkoitetaan usein opintojen jaottelua hyvin lyhyisiin, esimerkiksi viikossa opiskeltaviin osiin. Myös englanninkielinen tutkimuskirjallisuus käsittelee modulaarisuutta useimmiten tässä merkityksessä.

Modulaarisuudesta puhuttaessa voidaan painottaa:
- Tutkintojen koostumista osista ja sitä, että osille on kuvattu itsenäisesti tavoitteet ja sisältö.
- *Opiskelijan* valinnanmahdollisuuksia ja opintojen joustavuutta yksilön kannalta (esimerkiksi opintokokonaisuudessa (2) suoritettavat opintojaksot ovat valinnaisia; tutkinnossa suoritettavat opintokokonaisuudet (2) ovat valinnaisia; valinnanmahdollisuuksia on yli korkeakoulurajojen).
- Samojen kokonaisuuksien tarjoamista eri tarkoituksiin (esimerkiksi osana tutkintoja, avoimena korkeakoulutuksena ja täydennyskoulutuksena).
- Opintojen (esimerkiksi *opintojaksojen*) jakamista hyvin pieniin paloihin helpottamaan työssäkäyvien opiskelua.
- Esitietovaatimusten kuvaamista geneerisesti, ei oman korkeakoulun (2) opintojaksoina.

Myös *ammatillinen koulutus* voidaan järjestää modulaarisesti, vaikkakaan termiä moduuli tai modulaarisuus ei esiinny ammatillisen koulutuksen säädösteksteissä. Ks. *moduuli (2)*.

Käsitteen tunnus: c1789

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintokokonaisuus ja opintojakso

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 2.9.2021: Hyväksytäänkö käsitteen modulaarisuus kuvaus OKSAan tällaisenaan? Kuvaus on siis tehty ainoastaan korkeakoulujen näkökulmasta; ammatillista koskee vain yksi huomautus.

OKSA-jaos 11.6.2021: Käsite ei käytössä varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa eikä perusopetuksessa. Ammatillisessa sanaa esiintyy, mutta ei säädösteksteissä. (Ammatillinen koulutus voidaan järjestää esim. modulaarisesti; jotkut koulutuksen järjestäjät käyttävät sanaa moduuli tarjoamastaan koulutuksesta.) Vapaan sivistystyön osalta olisi hyvä pyytää kommentteja käsitekaavioon; Annika Bussmanin voisi pyytää jaoksen kokoukseen tai käydä keskustelun erikseen.

Käsitekaavio 26. *Opintokokonaisuus ja opintojakso.*

4.3 Oppiaine

251

oppiaine; yhteisen tutkinnon osan osa-alue <ammatillinen koulutus>**; YTO** <ammatillinen koulutus>

sv läroämne *n*; ämne *n*

en subject; subject of common unit <yhteisen tutkinnon osan osa-alue>

määritelmä

opiskeltava tiedonala tai aihealue

huomautus

Määritelmässä sanalla aihealue ei tarkoiteta samaa kuin *esiopetuksessa*.

Käsitteen tunnus: c256

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Oppiaine

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

252

yhteinen oppiaine

sv gemensamt ämne *n*

en common subject

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine*, jota kaikki *oppilaat* opiskelevat

huomautus

Perusopetuksen yhteiset oppiaineet on säädetty perusopetuslaissa 628/1998 ja niiden *tuntijako* valtioneuvoston asetuksessa 422/2012 (valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta).

Käsitteen tunnus: c257

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppiaine

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

253
valinnainen aine
sv valfritt ämne *n*; valbart ämne *n*
inte: tillvalsämne *n*
en optional subject

määritelmä
perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine* tai opintokokonaisuus, jonka *oppilas* voi valita *opetustarjonnasta*

huomautus
Eri *koulutusasteilla* valinnaisten opintojen käsitteet vaihtelevat hiukan. Perusopetuksessa käytettävä käsite on valinnainen aine. *Lukiokoulutuksessa* käytettävät käsitteet ovat *syventävä kurssi*, *soveltava kurssi*, *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* ja *paikalliset valinnaiset opinnot*. *Ammatillisessa koulutuksessa* käytetään käsitettä *vapaasti valittava tutkinnon osa*.

Käsitteen tunnus: c258

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppiaine

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (tillvalsämne; valbart ämne)

Riinan kysymys perusopetuksen ruotsin ryhmälle 21.3.2022: Opetushallinnon sanastossa on ollut vastineena myös tillvalsämne, mutta OPH:n Karlsson ja Westerholm kommentoivat olikohan vuonna 2016, että se korvattaisiin valfritt ämnellä. Merkitäänkö tillvalsämne hylättäväksi synonyymiksi?

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (optional subject)

254
ainevalinta; > kielivalinta
sv ämnesval *n*; > språkval *n*
en subject selection

määritelmä
tapahtuma, jossa *opiskelija* tai perusasteen *oppilaan huoltaja* valitsee opiskeltavan kielen tai muun *oppiaineen opetussuunnitelman (2)* mukaisesta tarjonnasta

huomautus
Käsitteen tunnus: c259

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Oppiaine

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

255
aineryhmä <perusopetus, lukiokoulutus>; **oppiainekokonaisuus** <perusopetus>; **ainekokonaisuus** <perusopetus>; **oppiaineryhmä** <lukiokoulutus>
sv ämnesgrupp; läroämnesgrupp <lukiokoulutus>; ämneshelhet (1)
en subject group <lukiokoulutus>

määritelmä
kokonaisuus, joka muodostuu kahdesta tai useammasta *oppiaineesta*

huomautus
Perusopetuksen aineryhmiä ovat esimerkiksi ympäristö- ja luonnontieteet sekä taito- ja taideaineet.

Perusopetuksessa termiä oppiainekokonaisuus käytetään epävirallisena synonyymina termille aineryhmä.

Lukiokoulutuksessa oppiaineryhmiä ovat esimerkiksi humanistis-yhteiskunnalliset opinnot ja matemaattis-luonnontieteelliset opinnot.

Käsitteen tunnus: c260

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Oppiaine

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

256
katsomusaine
sv religion och livsåskådningkunskap
en religion and worldview studies

huomautus
Katsomusaineiksi kutsutaan *peruskoulun (1)* ja *lukiokoulutuksen oppiaineista* uskontoa ja elämänkatsomustietoa.

Käsitteen tunnus: c261

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Oppiaine

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

257
kieliohjelma
sv språkprogram *n*
en language programme

huomautus
Termillä kieliohjelma viitataan *peruskoulun (1)* ja *lukion (1) opetuksen järjestäjän tai koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman (2)* mukaiseen kielitarjontaan. Kieliohjelmasta ilmenee esimerkiksi, mitä kieliä peruskoulussa (1) tai lukiossa (1) voi opiskella ja kuinka laajasti (esimerkiksi miltä luokka-asteelta alkaen).

Käsitteen tunnus: c262

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Oppiaine

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Käsitekaavio 27. *Oppiaine.*

4.4 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta

4.4.1 Opetussuunnitelma

258
opetussuunnitelma (1)
sv läroplan
en curriculum

määritelmä
suunnitelma *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* valtakunnallisten, paikallisten tai oppilas- tai opiskelijakohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja *koulutukselle (1)* tai *koulutukselle (2)* asetettujen tehtävien suorittamiseksi

huomautus
Opetussuunnitelmassa (1) kuvataan myös opetuksen (1) järjestämistavat.

Käsitteen tunnus: c275

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet ja Opetussuunnitelma

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

259

opetussuunnitelma (2); opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma <perusopetus>; koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

sv lokal läroplan; undervisningsplan <korkeakoulut>; utbildningsanordnarens läroplan

en local curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; education provider-specific curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; institute-specific curriculum <korkeakoulut>

määritelmä

opetuksen järjestäjän, *koulutuksen järjestäjän* tai *korkeakoulun (1)* suunnitelma *opetuksen (1)* järjestämisestä ja toteuttamisesta

huomautus

Esiopetuksen ja *perusopetuksen* opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa ja *lukiokoulutuksen* koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan *opetussuunnitelman perusteita*.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan *ammatillisen perustutkinnon* perusteita.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa voi olla koulukohtainen osio.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi *kasvatusta* ja *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi *kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä* ja *opiskelijahuoltoa*.

Kansanopistojen ja *liikunnan koulutuskeskusten* tulee laatia opetussuunnitelma (2) *koulutukselle (2)*, jonka kesto on vähintään kahdeksan viikkoa tai joka sisältää *etäopetusta* tai *työssäoppimista*.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmassa (2) kuvataan mm. opintojen rakenne, opintojen *osaamistavoitteet (1)* sekä *opetuksen (1)* järjestämistavat.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmaa (2) ei välttämättä ole olemassa yhtenä dokumenttina, vaan se voi koostua osista, joista päätetään eri aikoina.

Käsitteen tunnus: c276

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet ja Opetussuunnitelma

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utbildningsanordnarens läroplan)

Perusopetuksen ruotsin työryhmän kysymys OKSA-jaokselle 29.4.2022: lokal läroplan on ok termi ruotsiksi, mutta kielityöryhmä mietti miksei termiä ”paikallinen opetussuunnitelma” ole myös suomen synonyymina.

Riina-terminologi 2.5.2022: OKSAn kommenttikierroksella 2015 saatiin palautetta OPH:sta, että termi paikallinen opetussuunnitelma ei ole virallinen, joten se jätettiin pois. Onko ratkaisu ok edelleen? (Saakohan sitten ruotsiksi käyttää kuitenkin ”lokal läroplan”?)

Riina-terminologi 2.5.2022: ”paikallinen opetusuunnitelma” olisi varmaan hyvä lisätä ainakin hakutermiksi eli hakemistoon

260

lukuvuosisuunnitelma <perusopetus, lukiokoulutus>**; oppilaitoksen työsuunnitelma** <ammatillinen koulutus>**; vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma** <lukiokoulutus>**; vuosisuunnitelma** <lukiokoulutus>**; ~ opetusohjelma** <korkeakoulut>

sv läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret <lukiokoulutus>; läsårsplan

en school-specific annual plan <perusopetus, lukiokoulutus>; annual plan for the implementation of the local curriculum

määritelmä

opetuksen järjestäjän tai *koulutuksen järjestäjän* laatima suunnitelma *lukuvuoden opetustarjonnasta*, *opetuksen (1)* järjestämisestä ja muusta toiminnasta sekä *oppilaitoksen* työajoista

huomautus

Tässä määritelty suunnitelma on käytössä *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* ja *ammatillisessa koulutuksessa*.

Perusopetusasetuksessa (852/1998) ja lukioasetuksessa (810/1998) lukuvuosisuunnitelma on säädetty opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tehtäväksi. Suunnitelmassa päätetään kuitenkin oppilaitoskohtaisista asioista, ja käytännössä suunnitelman laatiminen on delegoitu *koulutusorganisaatioille* (*peruskouluille (1)* ja oppilaitoksille).

Korkeakouluissa (1) vastaavansisältöistä asiakirjaa kutsutaan opetusohjelmaksi. Korkeakouluissa (1) *tutkintovaatimukset* ja kutakin lukuvuotta koskeva opetusohjelma muodostavat yhdessä *opetussuunnitelman (2)*.

Käsitteen tunnus: c277

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

<po en 2022>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (läsårsplan)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (annual plan for the implementation of the local curriculum)

261

<korkeakoulut>

tutkintovaatimukset

sv examensfordringar *pl*

en degree requirements *pl*

määritelmä

korkeakoulun (1) opetussuunnitelman (2) osa, jossa kuvataan *tutkinnon* suorittamisen edellyttämät tiedot ja osaaminen

huomautus

Tutkintovaatimuksia ei välttämättä kuvata erillisenä asiakirjana.

Käsitteen tunnus: c1034

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

262
<esiopetus, perusopetus>
oppimissuunnitelma
sv plan för elevens lärande
en learning plan

määritelmä
esiopetuksessa olevalle lapselle tai *perusopetuksen oppilaalle* laadittava kirjallinen, pedagoginen suunnitelma *oppimisen* ja/tai koulunkäynnin etenemisestä, opetusjärjestelyistä ja tarvittavasta tuesta

huomautus
Oppimissuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käyttää osana *yleistä tukea*, ja sitä tulee käyttää *tehostetun tuen* aikana. Oppimissuunnitelma tehdään myös, jos perusopetuksen oppilaalla on päätös oman *opinto-ohjelman* mukaan etenemisestä, *erityisistä opetusjärjestelyistä* tai hänet on otettu *joustavan perusopetuksen* toimintaan. *Erityistä tukea (1)* saavalle perusopetuksen oppilaalle tehdään oppimissuunnitelman sijaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c280

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

263
<perusopetus>
opinto-ohjelma
sv studieprogram *n* <perusopetus>
en study programme; course catalogue

määritelmä
ohjelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä opintoja ja missä laajuudessa *oppilaan* on tarkoitus tiettynä ajanjaksona suorittaa

huomautus
Perusopetusasetuksen (852/1998, 10 §) mukaan *perusopetuksen* oppilaalle tulee kunkin *lukuvuoden* päättyessä antaa *todistus*, johon merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain tai aineryhmittäin arvio siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet, sekä arvio oppilaan käyttäytymisestä.

Lisäksi käsite opinto-ohjelma liittyy perusopetuksen nk. vuosiluokkiin sitomattomaan *opiskeluun*. Perusopetusasetuksen (852/1998, 11 §) mukaan *opetussuunnitelmassa (1)* voidaan määrätä, että eri *oppiaineiden* opinnoissa voidaan edetä *vuosiluokkiin* jaetun *oppimäärän* sijasta oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c243

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

264

henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma; HOJKS

sv individuell plan för hur undervisning skall ordnas; IP

en individual educational plan; individualised curriculum; personalised educational plan (?); IEP

määritelmä

erityisen tuen (1) päätökseen perustuva suunnitelma *oppilaan oppimiseen* ja koulunkäyntiin liittyvistä tavoitteista sekä *opetuksen (1)* sisällöistä, tukimuodoista, pedagogisista menetelmistä ja *oppimisympäristöön* liittyvistä tukitoimista

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaisesti erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)). Kaikki erityistä tukea saavan oppilaan tuki kirjataan HOJKSiin. HOJKS on kirjallinen suunnitelma, jossa määritellään mm. *opiskelun* erityiset painoalueet, oppilaan edistymisen *seuranta* ja *arviointi (2)*, oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin, arviointitavat ja ajankohdat, oppilaan *itsearviointi (2)* sekä muut pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat ja *oppimateriaalit*.

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa *ammatillisen peruskoulutuksen koulutuksen järjestäjän* tuli erityisopetuksen toteuttamiseksi laatia *opiskelijalle* henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKS:n sisällöstä säädettiin valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta peruskoulutuksesta (811/1998, 8 §). Suunnitelma mainittiin myös laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998, 20 §). Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c281

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 19.10.2018: Ehdotimme tämän vastineeksi myös termiä ”personalised educational plan” (”individual” viittaa myös ’yksittäiseen’, ei aina pelkästään ’henkilökohtaiseen’). Kun perusopetuksen työryhmä on miettimässä tämän käsitteen englanninkielisiä vastineita, kannattaa kysyä kommentteja OPH:sta Kristiina Laitiselta.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (individuell plan för hur undervisningen skall ordnas)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (individual educational plan)

265

henkilökohtainen opintosuunnitelma <lukiokoulutus, korkeakoulut>; **HOPS** <lukiokoulutus, korkeakoulut>; **oma opinto-ohjelma** <perusopetukseen valmistava opetus>

sv individuell studieplan <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; ISP <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; personligt studieprogram *n*

en personal study plan; PSP
rather than: personalised study plan; individual study plan

määritelmä

oppijan omaan käyttöön tarkoitettu suunnitelma opintojen suorittamisesta

huomautus

Lukiokoulutuksessa henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu opiskelusuunnitelmasta, ylioppilastutkintosuunnitelmasta sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmasta.

rajattu HOPS: Termiä rajattu HOPS (sv begränsad; en narrow) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka sisältää esimerkiksi opintojen aikataulutukseen, valinnaisiin opintoihin ja korvaavuuksiin liittyvät valinnat.

avoin HOPS: Termiä avoin HOPS (sv öppen; en open-ended) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka liittyy laajemmin yksilöllisen opintopolun suunnitteluun osana henkilökohtaista kehittymistä.

personal study plan / personalised study plan: Englannin vastine personal study plan on tämän käsitteen kohdalla suositettavampi kuin personalised study plan, sillä oppija laatii suunnitelman itse. (Sana personalised viittaisi prosessiin, jossa suunnitelma henkilökohtaistetaan oppijalle.)

individual study plan: Englannin sana ”individual” voi viitata ’henkilökohtaisen’ lisäksi myös ’yksittäiseen’. Monitulkintaisuuden vuoksi termin ”individual study plan” käyttöä ei suositella henkilökohtaisen opiskelu- tai opintosuunnitelman vastineena.

Käsitteen tunnus: c279

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Mielestämme ”personlig studieplan” ei ehkä kuulosta oikein hyvältä, voisiko sen merkitä epäsuositettavaksi/hylättäväksi? Sitä on käytetty ammatillisen koulutuksen laissa.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 5.10.2021: Termin "henkilökohtainen opiskelusuunnitelma" todettiin olevan käytössä lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa. Tämä tieto on poistettu, koska oppivelvollisuuslain myötä lukiokoulutukseen valmistava koulutus poistuu. Mutta entä TUVA, onko siellä tällaista henkilökohtaista opintosuunnitelmaa? Pitäisikö TUVA lisätä tämän käsitteen käyttökonteksteihin?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (personlig studieprogram)

Riinan kysymys perusopetuksen ruotsin työryhmälle 21.3.2022: Opetushallinnon sanastossa on "oppilaan oma opinto-ohjelma" = "personlig studieprogram". OKSAn mukaan "oma opinto-ohjelma" liittyy (vain) perusopetukseen valmistavaan koulutukseen. Koskeeko sama ruotsin termiä? (Ja onko program en- vai ett-sukuinen?)

Perusopetuksen ruotsi OKSA-jaokselle 29.4.2022: oma opinto-ohjelma → tämän termin käyttökontekstiin tulee lisätä, että on käytössä myös perusopetuksen vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa (perusopetusasetus 11 §) (ruotsin termi kierretty asetuksessa: ett ”för eleven uppgjort studieprogram”)

Riinan kysymys OKSA-jaokselle 9.5.2022: perusopetuksen ruotsin kielityöryhmän mukaan ruotsin vastineet ”individuell studieplan” ja ”ISP” ovat ok perussopetukseen, mutta terminologin kysymys: minkä käsitteen vastineina nämä ruotsin termit perusopetuksessa ovat, jos perusopetuksessa ei ole tällaista suunnitelmaa muuten kuin valmistavassa opetuksessa ja vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa? (Kuuluisivatko nämä pikemminkin käsitteen *opinto-ohjelma* c243 kohdalle?)

266

henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

sv personlig studieplan

määritelmä

tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijalle tehtävä suunnitelma, johon kirjataan opiskelijan tavoitteet valmentavalle koulutukselle, opiskelijan aikaisempi koulutus (1) ja osaaminen, opiskelijan kielitaito ja opiskeluvalmiudet, suoritettavat koulutuksen osat, opiskelijan tarvitsema ohjaus ja tuki sekä opiskelijan jatkoopinto ja urasuunnitelma

huomautus

Kun tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestää *perusopetuksen järjestäjä* tai *lukiokoulutuksen järjestäjä*, tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain (1215/2020) 14 §:n mukaisesti.

Kun tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestää *ammatillisen koulutuksen järjestäjä*, henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tehdään ammatillisen koulutuksen *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* (HOKS) mukaisesti, kuten tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa (1215/2020, 14 §) säädetään.

Käsitteen tunnus: c1919

Luokka: <tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

Terminologin kysymys oppivelvollisuus-pikkusanastotyöryhmälle 9.5.2022: Riina muokkasi määritelmää ja huomautuksia 13.4.-tapaamisen perusteella, tarkistatteko onko ok?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 5.4.2022: Onko tarpeen luoda uusi luokka <tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>?

267

henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma; HOKS

sv personlig utvecklingsplan för kunnandet; PUK

en personal competence development plan

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma, joka sisältää *ammatillisen koulutuksen opiskelijalle* tehtävää *henkilökohtaistamista* koskevat tiedot

huomautus

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan opiskelijan yksilölliset *osaamisen tunnistamista*, *osaamisen tunnustamista*, osaamisen hankkimista ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan tietoja mm. opiskelijan *ammatillisen tutkinnon* suorittamiseen tai *oppimiseen* liittyvistä tavoitteista, valinnoista, *opetuksesta (1)* ja *oppimisympäristöistä* sekä esimerkiksi mahdollisesta.

Henkilökohtainen osaaminen kehittämissuunnitelma laaditaan ja päivitetään yhdessä opiskelijan kanssa. Henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään opintojen aikana tarvittaessa.

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laatimiseen, päivittämiseen ja hyväksymiseen osallistuvista tahoista on säädetty ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsitteen tunnus: c1240

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Opetussuunnitelma ja Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

268
henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma; HOVS
sv individuell studie- och träningsplan
en individual study and training plan

määritelmä
suunnitelma, jossa yhdistyy *opiskelijan* henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja hänen urheilulajinsa valmennussuunnitelma

huomautus
Käsitteen tunnus: c283

Luokka: <ammatillinen koulutus>?

Käsitekaavio: Opetussuunnitelma

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Työryhmä 24.10.2014: englannin termi selvitettävä (coaching?)

Terminologin kysymys Tuula Sumkinille ja Tomi Kytölälle 13.12.2021: Onko määritelmässä käytetty termi "henkilökohtainen opiskelusuunnitelma" ok ja mihin OKSAn käsitteeseen se tulisi linkittää? Se on ollut vahingossa linkitettynä vanhentuneeseen käsitteeseen henkilökohtainen opiskeluohjelma, mutta tämä lienee täysin väärin. OKSAssa on/oli määritelty henkilökohtainen opiskelusuunnitelma vain lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen käsitteenä, ja HOVS ei kai liity mitenkään entiseen LUVA-koulutukseen. Pitäisikö määritelmässä kenties viitata ammatillisen koulutuksen HOKS (henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma) -käsitteeseen?

269
(vanhentunut)
henkilökohtainen opiskeluohjelma
sv personligt studieprogram *n*
en individual study programme

määritelmä
oppisopimuskoulutuksessa tehtävä suunnitelma, johon kirjataan ammattitaito, johon *opiskelija* pyrkii, ja tapa, jolla opiskelija osoittaa saavuttamansa ammattitaidon

huomautus
Henkilökohtaiseen opiskeluohjelmaan voidaan kirjata myös *näyttötutkinnon henkilökohtaistamista* koskevat tiedot.

Henkilökohtaisen opiskeluohjelman laativat opiskelija, työnantaja ja *koulutuksen järjestäjä*.

Vrt. *henkilökohtaistamista koskeva asiakirja*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c935

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

270
(vanhentunut)
henkilökohtainen näyttösuunnitelma; HENSU
sv individuell plan för fristående examen
en individual plan for completing competence-based qualification

määritelmä
henkilökohtainen suunnitelma *näyttötutkinnon* osien suorittamisesta

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c282

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

271
(vanhentunut)
henkilökohtaistamista koskeva asiakirja
sv dokument om personlig tillämpning
en personalisation documentation

määritelmä
ammatillisessa aikuiskoulutuksessa käytettävä asiakirja, johon kirjataan tiedot *näyttötutkintoon* liittyvästä *henkilökohtaistamisesta*

huomautus
Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan laatii *koulutuksen järjestäjä* yhdessä *tutkinnon suorittajan* kanssa.

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksessa (25.6.2015) ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvästä henkilökohtaistamisesta.

Henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan merkitään muun muassa tutkinnon suorittajan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen, tiedot niistä *tutkinnon osista*, jotka on ilmoitettu *tutkintotoimikunnalle* niiden liittämiseksi tutkintosuoritukseen, tiedot niistä tutkinnon osista, joista on tehty tutkintotoimikunnalle esitys *osaamisen tunnustamista* varten; *näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen* ja muun ammattitaidon hankkimisen tarve; tarvittava *ohjaus* ja tuki; mahdollisesti tarvittavat opiskeluvalmiuksia parantavat opinnot.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c934

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 28. *Opetussuunnitelma.*

4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä

272

<lukiokoulutus>

aihekokonaisuus

sv temaområde; ämneshelhet (2); genomgående tema; ämnesområde

en cross-curricular theme

määritelmä

lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa (1) annettu, *opetuksen (1)* eheyttämiseen pyrkivä teema, jolla on liittymäkohtia useisiin *oppiaineisiin* ja jota käsitellään eri oppiaineiden yhteydessä ja *oppilaitoksen* muussa toiminnassa

huomautus

Esimerkkejä *lukiokoulutuksen* vuoden 2015 opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaisista aihekokonaisuuksista ovat ”ihmisenä kasvaminen”, ”kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys” sekä ”osallistuva kansalaisuus”.

Aihekokonaisuus on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteellä aihekokonaisuus, samoin kuin lukiolain 714/2018 myötä tulleilla käsitteillä *laaja-alainen osaaminen* ja *temaattiset opinnot*, on *opetusta (1)* eheyttävä tehtävä.

Käsite aihekokonaisuus on mainittu myös perusopetuslaissa (628/1998). OKSAn 2. laitoksessa käsite on kuitenkin määritelty vain lukiokoulutuksen näkökulmasta.

Käsitteen tunnus: c285

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle, erityisesti perusopetukselle, 11.1.2019: Onko tässä määritelty ”aihekokonaisuus” sama kuin asetuksessa 422/2012 (Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta) mainittu käsite ”ainekokonaisuus”? (ruotsiksi ”helheter som bildas av flera läroämnen”)? Vai ovatko nämä eri käsitteitä? -> **OKSA-jaos 24.5.2019**: Käsite oppiainekokonaisuus/ainekokonaisuus on eri käsite kuin tämä. Oppiainekokonaisuus on perusopetuksen käsite, aihekokonaisuus taas lukion. (POPS käyttää termiä oppiainekokonaisuus.)

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: laissa 629/1998 (vanha lukiolaki) puhutaan suomeksi aihekokonaisuuksista; ruotsiksi ämneshelhet

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: Tämä käsite saattaa olla vanhentunut (tai korvattu uudella), joten voisi ehkä jättää ruotsiksikin vain vanhan vastineen ”ämneshelhet”?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: Palataan tämän käsitteen ruotsin vastineisiin, kun OKSA-jaoksen lukiotyöryhmä ottanut kantaa

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: entä ”temahelhet”? Tämä voisi olla uudempi termi, ja sitä on käytetty perusopetuksen puolella

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: entä ”temastudier”? LOPS 2015

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: ”ämnesövergripande studier”?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: myös temaattiset opinnot ja ilmiöpohjaiset opinnot ovat läheisesti liittyviä käsitteitä

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 11.1.2019: Voisiko OKSAan lisätä myös käsitteet temaattiset opinnot [on OKSAssa] ja ilmiöpohjaiset opinnot ja tuoda esiin sitä, että käsitteissä aihekokonaisuus, temaattiset opinnot ja ilmiöpohjaiset opinnot on kyseessä pohjimmiltaan sama käsite, mutta nimitykset ovat vaihdelleet. Tai jos näiden käsitteiden välillä on jotain sisällöllistä/pedagogista eroa, niin voisi olla hyvä selventää sitä...? -- **OKSAn lukiosanastotyöryhmä 12.3.2020**: ilmiöpohjaiset opinnot: ei säädöksissä eikä LOPSissa. Esim. Helsingin kaupunki kyllä käyttänyt, mutta vaihtelua koulutuksenjärjestäjittäin. Jätetään määrittelemättä.

Lukion sanastotyöryhmä 12.3.2020: Temaattisilla opinnoilla on laajuus, aihekokonaisuudella ei, aihekokonaisuuksille ei ole varattu opetusaikaa. Näillä kaikilla, aihekokonaisuus, laaja-alainen osaaminen ja temaattiset opinnot, on sinällään opetusta eheyttävä tehtävä.

OKSA-jaos 30.10.2020: ei vakan käsite

OKSA-jaos 30.10.2020: esiopetus(?), perusopetus: näillä asteilla tämä käsite ollut aiemmin. Pitäisikö käsitteen kuvausta muokata sopivaksi myös näille asteille?

OKSA-jaos 30.10.2020: Erja palaa tähän vielä ennen OKSAn toisen laitoksen julkaisemista

Erja Vitikka 23.11.2020: Aihekokonaisuus-käsite on edelleen perusopetuslaissa (628/1998) kyllä, ja sen on ollut käytössä perusopetuksessa opetussuunnitelman perusteissa (2004). Nykyisissä (2014) opetussuunnitelman perusteissa aihekokonaisuus-käsite ei ole käytössä. Esiopetuksessa käsite ei ole ollut käytössä aiemminkaan.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle, erit. perusopetus, 23.11.2020: Miten määritelmää ja huomautusta muokattava, että ne sopisivat myös perusopetukseen (vai tehdäänkö perusopetukselle eri käsite, aihekokonaisuus (2), jos käsitteet ovat hyvin erilaiset?)?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (Temaområde; genomgående tema; ämnesområde)

273
<lukiokoulutus>
laaja-alainen osaaminen
sv mångsidig kompetens
en transversal competence

määritelmä
osaaminen, joka rakentuu tiedoista, taidoista, arvoista, asenteista ja tahdosta, jotka tarvitaan *lukiokoulutuksen opiskelijan* hyvää yleissivistystä ja hyväksi ihmiseksi kasvamista, kestävän tulevaisuuden rakentamista sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia varten

huomautus
Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. *Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa* 2019 laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukiokoulutuksen *oppiaineiden* yhteiset tavoitteet.

Laaja-alaisen osaamisen kuusi osa-aluetta ovat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Käsite laaja-alainen osaaminen on käytössä lukiokoulutuksen lisäksi myös *varhaiskasvatuksessa*, *esiopetuksessa* ja *perusopetuksessa*. OKSAn 2. laitoksessa käsite on kuitenkin määritelty vain lukiokoulutuksen näkökulmasta.

Vrt. *temaattiset opinnot*.

Käsitteen tunnus: c1638

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Osaaminen ja sen lähikäsitteitä ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle, erit. vaka, esi- ja perusopetus, 23.11.2020: Käsite on käytössä myös varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa. Miten määritelmää ja huomautusta muokattava, että ne sopisivat myös näihin?

OKSA-jaos 12.11.2021: Lisätään työlistalle laajentaa käsitteen määritelmä kattamaan tai ottamaan huomioon perusopetus

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (mångsidig kompetens)

274

opetuksen eriyttäminen

sv differentiering av undervisningen

en differentiation of teaching

määritelmä

toiminta, jossa samaan *opetusryhmään (2)* kuuluville *oppilaille* tai *opiskelijoille* annetaan *opetusta (1)* heidän toisistaan poikkeavien tarpeidensa mukaisesti

huomautus

Eriyttämisessä voidaan tarpeiden mukaan vaihdella *opiskelun* laajuutta, syvyyttä ja etenemisnopeutta. Eriyttäminen voi tapahtua esimerkiksi opetuksen (1) sisältöjä, käytettäviä *opetusmateriaaleja* ja menetelmiä, työtapoja, kotitehtävien määrää ja käytettävissä olevaa aikaa vaihtelemalla.

Käsitteen tunnus: c286

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

275

koulutuksen tavoitteet *pl*; **> esiopetuksen tavoitteet** *pl*; **> perusopetuksen tavoitteet** *pl*; **> lukiokoulutuksen tavoitteet** *pl* **<valtioneuvoston asetus 942/2014>; > lukiokoulutuksen tehtävät** *pl* **<lukion opetussuunnitelman perusteet 2015>; > lukiokoulutuksen tarkoitus <lukiolaki 714/2018>**
mieluummin kuin: opetuksen tavoitteet *pl* <esiopetus, perusopetus>

sv utbildningens mål *n pl*; > mål *n pl* för förskoleundervisningen; > mål *n pl* för den grundläggande utbildningen; > gymnasieutbildningens mål *n pl*
hellre än: mål *n pl* för undervisningen

en mission of education; > mission of general upper secondary education <ukiokoulutuksen tavoitteet>

määritelmä
niiden päämäärien kokonaisuus, joihin *koulutuksella (1)* pyritään

huomautus
Esiopetuksen ja *perusopetuksen* tavoitteista on säädetty perusopetuslaissa (628/1998) ja valtioneuvoston asetuksessa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen *tuntijaosta* (422/2012).

Lukiokoulutuksen tavoitteista on säädetty lukiolaissa (629/1998) sekä valtioneuvoston asetuksessa lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014).

Perusopetuksen tavoitteita ovat esimerkiksi tukea *oppilaan* kasvamista ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen, tarjota elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja, lisätä sivistystä ja tasa-arvoa ja turvata yhdenvertaisuutta.

Lukiokoulutuksen tavoitteita ovat lain 942/2014 mukaan esimerkiksi tukea *opiskelijan* tasapainoista henkistä, fyysistä ja sosiaalista kasvua sekä edistää elämän, ihmisoikeuksien, kestävän kehityksen, ympäristön ja kulttuurien monimuotoisuuden kunnioittamista.

Esi- ja perusopetuksella on yleis- ja erityistavoitteet. Valtioneuvoston asetuksessa 422/2012 säädetään perusopetuksen yleiset tavoitteet ja asetuksen 5 §:ssä lisäksi muille kuin *oppivelvollisuuttaan* suorittaville oppilaille annettavan *opetuksen (1)* erityiset tavoitteet.

opetuksen tavoitteet: Säädöksissä (esim. perusopetuslaki 628/1998 ja valtioneuvoston asetus 422/2012) käytetään lyhyttä termimuotoa ”opetuksen tavoitteet”, jolla viitataan sekä käsitteeseen esiopetuksen tavoitteet ja että käsitteeseen perusopetuksen tavoitteet. Termin opetuksen tavoitteet käyttäminen koulutuksen (1) tavoitteista ei kuitenkaan ole suositeltavaa, sillä termillä opetuksen tavoitteet viitataan myös yksittäisten *oppiaineiden* tavoitteisiin. Esimerkiksi perusopetuksen osalta oppiaineiden tavoitteista on säädetty *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c287

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn vaka 2019

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle / varhaiskasvatukselle 19.10.2018: varhaiskasvatussuunnitelman perusteet käyttää termejä ”varhaiskasvatuksen tehtävä” ja ”varhaiskasvatuksen yleiset tavoitteet”. Englanniksi nämä lienevät ”mission”. Riina, selvitä OKSA-jaokselta, miten nämä vakaa koskevat tiedot lisätään OKSAan.

OKSA-jaos 18.1.2019: Kirsi selvittää vaka-lain englannin käännöksestä, mitä termejä siellä käytetty. -- **Kirsi Alila, OKM, helmikuu 2019**: Englanniksi käytetään tavoitteista käsitettä ”aims”.

276

opetustunti

sv undervisningstimme; lektion

en lesson
not: teaching hour

määritelmä
yksikkö, joka ilmaisee *opetukseen (1)* käytettävää aikamäärää tuntia kohti

huomautus
Opetustuntia käytetään aikayksikkönä opetuksessa (1), opetuksen (1) suunnittelussa ja hallinnossa.

Käsitteen tunnus: c288

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Onko lukion ruotsin työryhmän ehdottama vastine undervisningstimme ok perusopetuksen kannalta? Entä Opetushallinnon sanaston lektion?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (lektion)

4.4.2 Koulutustarjonta

277

koulutustarjonta

sv utbildningsutbud *n*

en study opportunities available; provision of study opportunities; education and training provision

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tiettynä aikana tarjottavista *koulutusmahdollisuuksista*, tarjolla olevia *aloituspaikkoja* koskevista tiedoista sekä muista koulutusmahdollisuuksiin liittyvistä tiedoista

huomautus

Tarjottavista koulutusmahdollisuuksista voidaan antaa tietoa esimerkiksi verkkopalveluissa tai opinto-oppaissa.

Käsite koulutustarjonta voidaan ymmärtää myös muilla tavoilla. Esimerkiksi *hakijan* kannalta koulutustarjonta on kokonaisuus, joka muodostuu *koulutustoimijoiden* tarjoamista koulutusmahdollisuuksista yhteensä. Yksittäisen koulutustoimijan näkökulmasta koulutustarjonta voidaan ymmärtää toimijan itsensä tarjoamien *koulutuksen toteutusten* kokonaisuudeksi.

Käsitteen tunnus: c289

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Koulutustarjonta ja opetustarjonta ja Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiolaki>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Digivisio / Matti Riihimäki, Aalto, 1.12.2021: Digivisioissa yritetään noudattaa jatkuvan oppimisen sanastoa https://www.tsk.fi/tiedostot/luonnokset/jatkuvaoppiminen/jatkuvan_oppimisen_sanasto_lausuntoluonnos.pdf Koulutus on tosin vähän haastava :) Em. luonnoksessa sitä käsitellään ansiokkaasti erilaisilla ryhmittelyillä.

Tiedoksi että Digivisiossa (tai tarkemmin sen arkkitehtuurityössä ja RRF-projektihakemuksessa) koulutusta/koulutustarjontaa on toistaiseksi rakennettu ao standardin mukaisesti ottamalla lähtökohdaksi koulutuksen formaalisuuden...

Totti Tuhkanen 3.12.2021: Koulutus-käsitettä ei saada kattavasti haltuun ilman koulutus 1..n rinnakkaismäärityksiä. Koulutustarjonta ja opetustarjonta ovat näille alisteisia.

Digivision kuvauksessa koulutustarjonta ja opetustarjonta näyttävät käsitemerkityksinä hieman sekoittuvan.

Ja on huomattava, että kv-koulutustarjontaankin voi sisältyä sekä formaaleja että ei-formaaleja opetustarjonnan muotoja, eli se ei ole rinnasteisessa vaan hierakkisessa suhteessa edellisiin. Jotenkin tuntuu, että formaalisuuden astevaihtelu on johdettu jostain sellaisesta piirremäärittelymallista, joka ei ole suoraan yhteensopiva OKSA:n määrittelylogiikan kanssa. Asia pitää siis avata ja arvioida.

Lienee tarvetta tehdä attribuuttitason käsitteiden tarkennuksia.

Esim. seminaari, jos se on gradu-seminaari, on lähtökohtaisesti formaalia opetussuunnitelmaperustaista opetusta, joka sisältyy tutkintotavoitteiseen opiskeluuun.

Vapaasti valittava seminaari joka on tyypiltään vaikka konferenssi, voidaan taas mieltää joksikin muuksi kuin formaaliksi koulutustarjonnaksi.

Näyttäisi siltä, että tässä on OKSAlle työmaata/paimennettavaa. Matin kommentit alla ovat hyvää pohdintaa.

278

opetustarjonta <perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, korkeakoulut>; **opintotarjotin** <lukiokoulutus>; **opintojaksotarjotin** <lukiokoulutus>
ei: > kurssitarjotin <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv undervisningsutbud *n*

en teaching on offer; available courses and modules; > course selection <lukiokoulutuksen opintojaksoista>; > courses on offer <opintojaksoista>; > available courses <opintojaksoista>
rather than: available teaching; available instruction

määritelmä
kokonaisuus, joka muodostuu yksittäisistä *opintojaksoista*, *opintokokonaisuuksista (1)*, *opintokokonaisuuksista (2)* tai *tutkinnon osista*, joiden suorittamismahdollisuutta tiettynä aikana tarjotaan, tai (*perusopetuksen* osalta) *oppiaineiden oppimääristä*, joita tiettynä aikana on tarkoitus suorittaa

huomautus
Ero *koulutustarjonnan* ja opetustarjonnan välillä on, että koulutustarjonta on suunnattu henkilöille, jotka eivät toistaiseksi opiskele kyseisessä *koulutusorganisaatiossa* tai *koulutuksessa (2)*; opetustarjonta puolestaan on tarkoitettu tarjoavan koulutusorganisaation *oppilaille* tai *opiskelijoille*.

Käsitteen tunnus: c290

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 24.9.2018: Course selection on nykytilan mukainen termi; uuden lukiolainsäädännön ja lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaiset englannin termit varmistettava myöhemmin. (Jatkossakin pääsanana varmaankin selection, mutta mikä selection?)

279

koulutustarjonnan koulutuslaji; koulutuslaji

sv typ av utbildning inom utbildningsutbud

en type of education
not: form of education (2)

huomautus

Koulutuksen hakumenettelyn ja *opiskelijavalinnan* yhteydessä *hakijoille* näytettävät koulutuslajivaihtoehdot ovat tällä hetkellä (tammikuu 2018) nuorten koulutus ja *aikuiskoulutus*. Esimerkiksi nuorten ja aikuisten *lukiokoulutus*; aikuisten *perusopetus*.

Termi (koulutustarjonnan) koulutuslaji ei näy *hakijalle* (esim. Opintopolussa tai muussa viestinnässä), vaan se on käytössä lähinnä opintohallinnon puolella.

Käsitteen tunnus: c291

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Koulutustarjonta ja opetustarjonta ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019 (sv- ja en-kielityöryhmät)

OPH / Ruotsinkielinen koulutus / Karlsson, Westerholm ym.: Sv typ av utbildning

Terminologin kysymys 14.9.2015: Mikä valitaan ruotsinkieliseksi vastineeksi? OKSA-työryhmä päätyi 13.6.2014 termiin ”utbildningsslag”, kun taas OPH:n ruotsinkielisestä yksiköstä esitettiin kommenttikierroksella ”typ av utbildning”. Vipusessa koulutuslaji on ”utbildningsslag”.

Ruotsin kielityöryhmän kommentti 1.12.2015: slag on hieman epämääräinen

Terminologin kysymys 7.12.2015: Jos ja kun sv-termi muutetaan erilaiseksi kuin Vipusessa (ks.), mitä tehdään Vipusen nykyiselle termille? -> **OKSA-työryhmä 29.1.2016:** kysytään tästä Karilta ja Mariannelta -> **Terminologi 5.2.2016**: Kysytty Karilta ja Mariannelta, onko ok muuttaa Vipusen puolellekin ”typ av utbildning”.

Marianne Portin 8.2.2016: -- OKSAn kokouksessa 13.6.2014 hyväksytyt koulutuksen järjestämiseen liittyvien käsitteiden ruotsin- ja englanninkieliset käännökset. Siellä ”typ av utbildning” = ”koulutustyyppi” ja ”koulutuslaji” = ”utbildningsslag”. Termi ”typ av utbildning” on siis jo varattuna.

Terminologin kysymys ruotsin kielityöryhmälle 10.2.2016: Täytyykö tosiaan ottaa huomioon, että Vipusen puolella on myös käsitteet ja, joiden vastineet ovat vastaavassa järjestyksessä ”typ av utbildning inom yrkeshögskoleutbildning” ja ”typ av utbildning inom yrkesutbildning”. (Pelkkä *koulutustyyppi* on käsitteenä OKSAsta kokonaan poistettu. Vipusessakin termiä on tarkennettu yllä olevalla tavalla eli ”ammattikorkeakoulutuksen koulutustyyppi” ja ”ammatillisen koulutuksen koulutustyyppi”.)

Englannin kielityöryhmän kommentti: range of X / selection of X

Englannin kielityöryhmän kommentti 21.6.2016: Vipunen käyttää koulutuslajista vastinetta form of education, mutta eikö mene tällöin sekaisin *koulutusmuoto (2):n* kanssa? Näillä nyt molemmilla sama termi englanniksi.

Englannin kielityöryhmän kysymys 21.6.2016 OKSA-jaostolle: Onko OPH:lla englanninkielinen käännös koulutuslajille?

Ruotsin kielityöryhmä 5.9.2016: Tarkastetaan Vipusen ja Opintopolun termit -> pyritään yhtenäisyyteen käytettyjen termien kesken. Määritelmä tulee myös tarkastaa ja tarvittaessa päivittää.

Vipunen/Anssi Pänkäläinen 16.9.2016 (sähköpostilla): Koulutuslajia ei ole muistaakseni käytetty haku ja opiskelijavalinnan yhteydessä. Mutta esim. amk-opiskelijatilastoissa ”nuorten/aikuisten koulutus” on suomeksi koulutustyyppi ja se on käännetty ruotsiksi ”typ av utbildning” ja englanniksi ”type of education”.

Tilastokeskus/Anna Loukkola 19.9.2016 (sähköpostilla): Koulutuslaji-käsitettä on meillä käytetty lukiokoulutuksessa ja ammattikorkeakoulutuksessa juuri jaottelulla nuorten koulutus ja aikuiskoulutus. Ammatillisessa koulutuksessa koulutuslajeja on ollut enemmän ks. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__kou__aop/?tablelist=true
Koulutuslaji on meillä käännetty ”utbildningsslag” ja ”type of education”

Terminologin kysymys 6.10.2016 sv-kielityöryhmälle ja OKSA-jaostolle: Olisiko ok, että Vipusen koulutuslaji () olisi ruotsiksi utbildningsslag, koska se on monimuotoisempi kuin OKSAn puolella määritelty, ja OKSAn koulutustarjonnan koulutuslaji taas olisi ruotsiksi ”typ av utbildning”, koska se on suppeammin määritelty? (Jos ruotsin ”slag” on epämääräisempi kuin ”typ”, kuten yllä on kommentoitu?)

Terminologin kysymys 6.10.2016 sv-kielityöryhmälle ja OKSA-jaostolle: Olisiko ok, että Vipusen koulutuslaji () olisi englanniksi ”form of education and training”, koska se on monimuotoisempi kuin OKSAn puolella määritelty, ja OKSAn koulutustarjonnan koulutuslaji taas olisi englanniksi ”type of education” (tai jotain muuta, mitä englannin kielityöryhmä ehdottaa), koska se on suppeammin määritelty?

Ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaostolle 28.11.2016: ”” Vipusen termeissä on sisällöltään hieman laajempi kuin koulutustarjonnan koulutuslaji OKSA:ssa (vain nuorten ja aikuiskoulutus). Kysymys OKSA-sanastojaostolle: tulisiko näitä määritelmiä yhtenäistää jotenkin?

KK-valmisteluryhmä (Totti, Outi) 2.12.2016: Pohdintaa: Käyttöalan merkitseminen selkeästi (koulutustarjonnan koulutuslaji, ID291 ja koulutustyyppi, ID653)? Koulutustyyppi liittyy vain ammatilliseen puoleen; koulutustyyppiä ei tulisi käyttää ilman määrettä....? Mihin käsitteisiin tämä on suhteessa OKSA:ssa rinnakkaiskäsitteenä? Huomautuksiin selkeästi käyttöala ja ero toiseen termiin?

OKSA-jaosto 24.3.2017: kysymys sv- ja en-kielityöryhmille: voisiko sv- ja en-termeihin jotenkin lisätä termin ”koulutustarjonta” (niin saisi eron Vipusen koulutuslaji-käsitteeseen)? Siis esim. ruotsiksi koulutustarjonnan koulutuslaji = ”typ av utbildning *inom utbildningsutbud*”?

OKSA-jaosto 24.3.2017: kysymys sv-kielityöryhmille: Olisiko kovin huono ratkaisu, jos sekä koulutuslaji- että koulutustyyppi-käsitteet olisivat ruotsiksi typ av utbildning (jotenkin tarkennettuina)? Siis
- koulutustarjonnan koulutuslaji = typ av utbildning inom utbildningsutbud
- koulutuslaji (Vipunen-tilastopalvelu) = typ av utbildning
- ammattikorkeakoulutuksen koulutustyyppi (Vipunen-tilastopalvelu) = typ av utbildning inom yrkeshögskoleutbildning ja
- ammatillisen koulutuksen koulutustyyppi (Vipunen-tilastopalvelu) = typ av utbildning inom yrkesutbildning? -- **Terminologin kommentti 27.3.2017**: Tämä ei ilmeisesti käy, sillä Vipusessa koulutuslajilla ilmaistaan eri asiaa kuin koulutustyypillä, ja jos ruotsin vastineet olisivat kaikissa kohdissa muotoa ”typ av utbildning (+ tarkenne)”, niin tästä saisi virheellisen mielikuvan.

Ruotsin kielityöryhmä 27.9.2017: Pohdittiin, että mahdollista olisi tehdä ratkaisu, että koulutustarjonnan koulutuslaji ja Vipusen koulutuslaji olisivat kumpikin ”utbildningsslag” ja koulutustyypit olisivat ”typ av utbildning”. Tälle perusteluna olisi, että Tilastokeskus käyttää ”utbildningsslag”-termiä koulutuslajista. Kuitenkaan kaikki työryhmässä eivät pitäneet tätä ratkaisua kovinkaan hyvänä. Palataan myöhemmässä kokouksessa.

Ruotsin kielityöryhmä 13.10.2017: ”utbildningsslag” (OKSAn koulutustarjonnan koulutuslajille ja Vipusen koulutuslajille) olisi hyväksyttävä, jos katsotaan, ettei Vipusen ruotsin vastinetta (utbildningsslag) voi muuttaa. Selvitettävä, voidaanko Vipusen termiä muuttaa.

Ruotsin kielityöryhmä 13.10.2017: Ruotsin kielessä ei juuri ole yhdyssanoja (kuten ”utbildningstyp” tai ”utbilddningsslag”), vaan yhdyssanat ovat heijastumaa suomen kielestä. Enemmän ruotsin kielen mukaista olisikin, että koulutuslaji- ja koulutustyyppi-termit olisivat kaikki ruotsiksi ”typ av utbildning” (+ mahdollinen tarkenne, kuten ”inom utbildningsutbud”, ”inom yrkeshögskoleutbildning” tai ”inom yrkesutbildning”).

Ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 13.10.2017: Voidaanko Vipusen ruotsin termiä (utbildningsslag) muuttaa (tai sen muuttamisesta keskustella) ja jos, miten se tapahtuisi? Jos on hankalaa, niin ruotsin kielityöryhmä voinee elää sen kanssa, että koulutuslaji olisi utbildningsslag.

OKSA-jaoksen kommentti kielityöryhmille 26.1.2018: Termi koulutuslaji ei näy Opintopolussa hakijalle, on virkailijapuolen käsite jolla erotetaan nuorten koulutus ja aikuiskoulutus.

OKSA-jaoksen kommentti kielityöryhmille 26.1.2018: Koska Vipusen käsitteet jätetään pois OKSAn 1. julkaisusta, kielityöryhmien ei tarvitse tässä vaiheessa välittää siitä, mitkä vastineet Vipusessa on. Palataan asiaan, kun Vipunen käydään läpi ja yhdistetään OKSAan.

280

opintojen laajuus <lukiokoulutus, korkeakoulut>**; osaamisen laajuus** <ammatillinen koulutus>**;**
> oppimäärän laajuus (2) <lukiokoulutus>

sv studiernas omfattning; omfattning av studierna

en scope of studies; scope of competence (??) <ammatillinen>
rather than: range of studies; extent of studies

määritelmä
ominaisuus, joka liittyy suoritettavaan opintojen osaan tai kokonaisuuteen ja joka kuvaa kyseiseen yksikköön liittyvää *opiskelijan* työmäärää, annettavan *opetuksen (2)* määrää tai yksikköön sisältyvän osaamisen kattavuutta, vaikeusastetta ja merkittävyyttä

huomautus
Opintojen laajuus on ominaisuus, joka liittyy
- *ammatillisessa koulutuksessa*: *tutkintoon*, *tutkinnon osaan* tai *opintojaksoon*
- *lukiokoulutuksessa*: lukiokoulutuksen koko *oppimäärään*, yksittäisen *oppiaineen* oppimäärään, *moduuliin* ja *opintojaksoon*
- *korkeakouluissa (1)*: tutkintoon, opintojaksoon ja *opintokokonaisuuteen (1)*

ja kuvaa
- ammatillisessa koulutuksessa: osaamisen kattavuutta, vaikeusastetta ja merkittävyyttä suhteessa *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin (2)*
- lukiokoulutuksessa: opiskelijalle annettavan *opetuksen (2)* määrää ja
- korkeakouluissa (1): suorittamiseen vaadittavan opiskelijan työn määrää.

Ammatillisessa koulutuksessa osaamisen laajuus ilmaistaan *osaamispisteinä*.

Lukiokoulutuksessa pakollisten opintojen ja *valtakunnallisten valinnaisten opintojen* laajuudesta säädetään lukioasetuksella (810/2018). Lukiokoulutuksen oppimääriin kuuluvien opintojen laajuus ilmaistaan opintojen keston mukaan *opintopisteinä (1)*. Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen opintojen laajuus lisäksi käsitettä *oppimäärä*.

Korkeakouluissa (1) opintojen laajuus ilmaistaan *opintopisteinä (2)*.

Perusopetuksessa käsitettä opintojen laajuus vastaa käsite *oppimäärä*.

Ks. myös *opintojen laajuusyksikkö*.

Käsitteen tunnus: c293

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>

281
<ammatillinen koulutus>
osaamisala
ei: koulutusohjelma (1) (vanhentunut)
sv kompetensområde *n*; utbildningsprogram *n* (1); kunskapsområde
en competence area
not: training programme

määritelmä
itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen *ammatillisen tutkinnon* sisällä

huomautus
Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan *ammatillisessa perustutkinnossa* osaamisalana voi olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: c299

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kunskapsområde)

282
suuntautumisvaihtoehto **<yliopisto, ammattikorkeakoulu>**; **erikoistumisala** **<yliopisto, ammattikorkeakoulu>**; **opintosuunta** **<yliopisto>**; **linja**
sv studieinriktning; inriktningsalternativ; studieriktning
en specialisation; specialist option <yliopisto>

määritelmä
opintokokonaisuuksien (2) tai *tutkinnon osien* joukko, jonka valitseminen ja suorittaminen suuntaa *koulutuksen (2)* sisältöä tiettyyn aihepiiriin tai tietylle alalle

huomautus
Suuntautumisvaihtoehto-termillä viitataan keskenään vaihtoehtoisiin valintoihin, joilla on merkitystä myös *opiskeluoikeuden* suhteen. Kun *opiskelijan* opiskeluoikeuteen täsmennetään yksi suuntautumisvaihtoehto, muut vaihtoehtoiset suuntautumisvaihtoehdot opintoineen eivät ole opiskelijalle mahdollisia ilman eri menettelyä.

Yliopistossa suuntautumisvaihtoehdon valitseminen voi tulla kyseeseen *tutkintoon* johtavassa koulutuksessa (2).

Käsitteen tunnus: c302

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

283

osaamistavoitteet *pl* **(1); osaamisen tavoitteet** *pl*

sv lärandemål *n pl* <korkeakoulut>; mål *n pl* för kunnandet (1) <ammatillinen koulutus>

en learning outcomes *pl* (1); intended learning outcomes *pl* <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term); defined learning outcomes *pl* <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term); learning objectives

määritelmä

tavoitteet, jotka ilmaisevat, mitä *opiskelijan* odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä sen jälkeen, kun on suorittanut *koulutuksen (2)* tai *tutkinnon* hyväksytysti

huomautus

Koulutuksen (1) alan eurooppalaisen yhteistyön avulla on otettu laajasti käyttöön osaamistavoitteiden (1) kuvaaminen. Osaamista voidaan kuvata sekä koulutuksellisena että ammatillisena tavoitteena.

Vertaa käsitettä osaamistavoitteet (1) lähikäsitteeseen *oppimistulokset*. Osaamistavoitteilla (1) tarkoitetaan sitä, mitä opiskelijan odotetaan *opintojakson* tai -kokonaisuuden suoritettuaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä. *Oppimistuloksilla* taas tarkoitetaan samaa kuin termillä *saavutetut osaamistavoitteet* eli sitä tietämistä, ymmärtämistä ja osaamista, jonka opiskelija on oppimistyönsä tuloksena opintojakson tai -kokonaisuuden suoritettuaan saavuttanut. Osaamistavoitteet (1) -käsite esiintyy esimerkiksi *yliopistojen* opintojaksokuvauksissa; oppimistulokset taas esimerkiksi PISA-tulosten yhteydessä.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään *yhteisten tutkinnon osien* ja *valmentavan koulutuksen osien* kohdalla geneerisen käsitteen osaamistavoitteet (1) sijaan käsitettä *osaamistavoite (2)*. *Ammatillisten tutkinnon osien* kohdalla vastaava käsite on *ammattitaitovaatimus*.

lärandemål: Ruotsin käsitteen lärandemål voidaan hahmottaa koostuvan suppeammista käsitteistä, kuten kunskapsmål, färdighetsmål ja attitydmål.

learning outcomes (1), intended learning outcomes, defined learning outcomes: Termiä learning outcomes käytetään kahden eri käsitteen englannin vastineena: yhtäältä osaamistavoitteet (1) ja toisaalta *oppimistulokset*. (Sanan outcome(s) perusmerkitys englannin kielessä on ’tulos’, ’tulokset’.) Mikäli mahdollista, onkin suositettavaa käyttää tarkempia englanninkielisiä vastinetermejä, jotka kuvaavat, kummasta käsitteestä on kyse: osaamistavoitteista (1) vastinetta ”intended learning outcomes” tai ”defined learning outcomes” ja *oppimistuloksista* vastinetta ”achieved learning outcomes”.

Käsitteen tunnus: c303

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Osaamiskokonaisuuksia, Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Osaamistavoitteet ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin työryhmälle 19.11.2018: Onko tarpeen harkita osaamistavoitteille ruotsinkieliseksi vastineeksi myös termiä *kompetensmål*? Tämä on Merja Flemingin mukaan VNK:n termipankista löytyvä vastine termille oppimistulokset.

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen enkun ryhmälle 22.10.2020: Onko ammatillisen koulutuksen kannalta tarpeen lisätä englannin synonyymeihin ”learning targets” (jolle mahdollisesti laitettaisiin jokin käyttöalatarkenne)?

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (targeted learning outcome)

284

oppimistulokset *pl* **<perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; saavutetut osaamistavoitteet** *pl* **(uudistermi); ~ todennettu osaaminen <ammatillinen koulutus>**

sv inlärningsresultat

en learning outcomes (2); achieved learning outcomes <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term); learning achievements *pl*; learning attainments *pl*; ~ validated learning <ammatillinen koulutus: todennettu osaaminen>; ~ validated competence <ammatillinen koulutus: todennettu osaaminen>
rather than: learning outcomes (2)

määritelmä
tulokset, jotka ilmaisevat, mitä *oppilas* tai *opiskelija* tietää, ymmärtää tai osaa tehdä sen jälkeen, kun on suorittanut *koulutuksen (2)* tai *tutkinnon* hyväksytysti

huomautus
Vertaa käsitettä oppimistulokset lähikäsitteeseen *osaamistavoitteet (1)*. Osaamistavoitteilla (1) tarkoitetaan sitä, mitä opiskelijan odotetaan opintojakson tai -kokonaisuuden suoritettuaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä. Oppimistuloksilla taas tarkoitetaan samaa kuin ilmaisulla ”saavutetut osaamistavoitteet” eli sitä tietämistä, ymmärtämistä ja osaamista, jonka opiskelija on oppimistyönsä tuloksena *opintojakson* tai -kokonaisuuden suoritettuaan saavuttanut. Osaamistavoitteet (1) -käsite esiintyy esimerkiksi *yliopistojen* opintojaksokuvauksissa; oppimistulokset taas esimerkiksi PISA-tulosten yhteydessä.

learning outcomes (2): Termiä learning outcomes käytetään kahden eri käsitteen englannin vastineena: yhtäältä *osaamistavoitteet (1)* ja toisaalta oppimistulokset. Mikäli mahdollista, onkin suositettavaa käyttää tarkempia englanninkielisiä vastinetermejä, jotka kuvaavat, kummasta käsitteestä on kyse: *osaamistavoitteista (1)* vastinetta ”intended learning outcomes” tai ”defined learning outcomes” ja oppimistuloksista vastinetta ”achieved learning outcomes”.

Käsitteen tunnus: c1631

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (inlärningsresultat)

285

tutkinnon vaativuustaso

sv examens kvalifikationsnivå; examens kravnivå

en qualifications level <EQF-viitekehyksen yhteydessä>

määritelmä

luokka, jollaisiin *tutkinnot* jaotellaan niiden edellyttämän tai tuottaman osaamisen perusteella

huomautus

Suomessa tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys rakentuu eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) pohjalle. Viitekehyksen ja tutkinnon vaativuustasojen tarkoituksena on lisätä tutkintojen kansainvälistä vertailtavuutta. Viitekehyksen mukaan kuhunkin tutkinnon vaativuustasoon liittyvä osaaminen ilmaistaan tietoina, taitoina ja pätevyyksinä.

Viitekehyksen mukaisia tutkinnon vaativuustasoja on kahdeksan. Esimerkiksi *perusopetuksen oppimäärä* sijoittuu tasolle 2, *ylioppilastutkinto*, *lukiokoulutuksen* oppimäärä, *ammatilliset perustutkinnot* ja *ammattitutkinnot* sijoittuvat tasolle 4, *erikoisammattitutkinnot* tasolle 5, *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *alemmat korkeakoulututkinnot* tasolle 6, *ylemmät korkeakoulututkinnot* tasolle 7 ja *korkeakoulujen (1) jatkotutkinnot* tasolle 8.

Käsitteen tunnus: c305

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019 (kielityöryhmät)

<korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kommentti 19.9.2016: Aiemmin OKSAssa terminä olikin ”tutkinnon taso”, mutta se on muutettu muotoon ”tutkinnon vaativuustaso”. Kumpi parempi? Vai jokin muu?

Terminologin kysymys OKSA-työryhmälle 6.10.2016: Ks. englannin kielityöryhmän kysymys alla. Onko termi ”tutkinnon vaativuustaso” käyttökelpoinen tässä yhteydessä?

Englannin kielityöryhmän kommentti: Suvi googlaa EQF-vastineen

- Refecence level? (CERF)

- Level of competence?

- Qualification level?

Suvi Remes / kysymys, kesä 2016: Onkohan Suomi jo vahvistanut EQF:n käyttöönoton? (erityisesti englannin) vastinetta on ajateltu haettavan EQF-luokituksesta, mutta joku heitti epäilyn, että Suomi ei olisi ratifioinut sitä. Nyt määritelmän huomautus viittaisi suoraan viitekehyksen sisältöön. Asian valmistelusta kertova ministeriön sivu on aika vanhaa vuosikertaa: http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/ammatillisen_koulutuksen_koeoepenhamina-prosessi/Eurooppalainen_tutkintojen_ja_osaamisen_viitekehys_xEQFx.html Kansallinen viitekehys on lausunnolla. -> **Tre3-koulutuksen koordinaatioryhmä eli Tampereen korkeakoulujen yhdistämishankkeen toimijat**: ”qualifications level” on hyvä termi. Kansainvälisesti puhumme ”qualifications frameworkista”, jossa on nämä levelit.

Englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaostolle 30.8.2016: EQF-asiakirjan kääntäminen suomeksi, kuka tekee? On tarpeen arvioida suomenkielisen termin (”tutkinnon vaativuustaso”) käyttökelpoisuus tässä yhteydessä.

OKSA-jaoston kokous englannin kielityöryhmälle 21.10.2016: kansallinen viitekehys on ollut lausunnolla, sitä ei ole vielä ratifioitu; kääntäminen on tulevaisuutta.

Merja Flemingin kommentti 14.12.2016: Tutkinnon vaatimustasosta monta eri määritettä. Nykyisen määritelmän mukaan on laajempi käsite kuin vain EQF. -- **Terminologin kysymys OKSA-jaostolle 29.12.2016**: Onko muokattava huomautusta, jossa puhutaan EQF:stä?

Korkeakoulujen pikkusanastotyöryhmä 5.4.2019: termi ”vaativuustaso” on laissa 93/2017 (Laki tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä) käytetty termi

Korkeakoulujen pikkusanastotyöryhmä 5.4.2019: korkeakoulujen englannin kielityöryhmälle tiedoksi: https://ec.europa.eu/ploteus/search/site?f[0]=im_field_entity_type%3A97 ja lisäksi taulukko: https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/descriptors-page

Käsitekaavio 29. *Koulutustarjonta ja opetustarjonta.*

Käsitekaavio 30. *Osaamistavoitteet.*

4.5 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

286
asiointikieli
sv kontaktspråk; kommunikationsspråk
en communication language

määritelmä
asiakkaan tarjolla olevista kielistä valitsema kieli, jota viranomaisen halutaan käyttävän vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa

huomautus
Käsitteen tiedot perustuvat Julkisen hallinnon yhteisessä sanastossa julkaistuihin tietoihin, ks. asiointikieli.

Käsitteen tunnus: c1612

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

287
varhaiskasvatuksen toimintakieli
sv verksamhetsspråk inom småbarnspedagogik; språk inom småbarnspedagogik
en language used in early childhood education and care; language used in ECEC

määritelmä
kieli, jota käytetään *varhaiskasvatuksessa lapsen* ja *varhaiskasvatushenkilöstön* kesken

huomautus
Varhaiskasvatuslain (540/2018, 8 §) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi voi saada varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä.

Varhaiskasvatusta voidaan antaa myös muilla kielillä.

Käsitteen tunnus: c1610

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

288

koulutusorganisaation opetuskieli; opetuskieli (1); koulun opetuskieli <perusopetus>; perusopetuslain mukainen opetuskieli <perusopetus>; oppilaitoksen opetuskieli <lukiokoulutus>; ammatillisen koulutuksen opetuskieli <ammatillinen koulutus>; korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli <korkeakoulut>

sv undervisningsspråk *n* (1); undervisnings- och examensspråk *n*

en language of instruction (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; language of instruction, examinations and degrees <korkeakoulut>
rather than: language of instruction and degrees <korkeakoulut>
not: language of instruction and examination <yliopistolain 558/2009 käännöksessä>

määritelmä
kieli, jolla *koulutuksen järjestäjällä* tai *koulutusorganisaatiolla* on velvollisuus antaa *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tai *tutkinnon* ja tutkintoon sisältyvien opintojen suorittamismahdollisuus

huomautus
Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan *peruskoulun (1)* opetuskieli (1) ja muualla kuin *peruskoulussa (1)* järjestettävässä *perusopetuksessa* käytettävä kieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden ohella opetuskielenä (1) voi olla saame, romani tai *viittomakieli*. Lisäksi erillisessä *opetusryhmässä (2)* tai *oppilaitoksessa* koulutusorganisaation opetuskieli voi olla muu kuin jokin näistä kielistä.

Ammatillisen koulutuksen opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaan ammatillisen koulutuksen opetuskieli voi olla suomi, ruotsi tai saame. Koulutuksen järjestäjä voi olla myös kaksikielinen, jolloin opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn opetuskielen (1) lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa *opetusta (1)* toisella kotimaisella kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä (vrt. *opetuskieli (2)*).

Lukiolain (714/2018) mukaan *lukiokoulutuksessa* koulutusorganisaation opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Koulutusorganisaation opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden lisäksi koulutusorganisaation opetuskielenä voi olla saame, romani tai viittomakieli taikka muu *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätty kieli.

Ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli määrätään ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun toimiluvassa*.

Yliopistojen opetus- ja tutkintokielistä säädetään yliopistolaissa (558/2009). Lain mukaan esimerkiksi Helsingin yliopiston opetus- ja tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi ja Åbo Akademin ja Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkintokieli on ruotsi. Useiden muiden yliopistojen opetus- ja tutkintokieli on lain mukaan suomi. Yliopisto voi lisäksi päättää muun kielen kuin lain mukaisen opetus- ja tutkintokielensä käyttämisestä opetus- ja tutkintokielenä ja *opintosuorituksissa* (ks. *opintosuorituksen kieli*).

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämisluvissa on määritelty opetuskieli (1), suomi tai ruotsi; saamelaisalueilla yhdellä vapaan sivistystyön oppilaitoksella saamen kieli.

Käsitteen tunnus: c308

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 12.4.2022: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok myös ammatillisen koulutuksen kannalta? Tarvitaanko jotain ammatillisen koulutuksen omaa tarkempaa ruotsinkielistä termiä?

Ammatillisen englannin kielityöryhmä 16.1.2020: language of instruction and language of qualifications

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: OKSAssa on käsitteen ”koulutusorganisaation opetuskieli” kohdalla ammatillisen koulutuksen suomen termeissä ainoastaan ”opetuskieli”, mutta pitäisikö lisätä myös ”tutkintokieli”? Ainakin lain 531/2017 pykälän 24 teksti vaikuttaisi siltä, että OKSAn ”koulutusorganisaation opetuskieli”-käsitteen määritelmä kattaisi ammatillisen osalta niin opetuskielen kuin tutkintokielenkin.

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: Jos lisätään ammatillisen termeihin myös ”tutkintokieli”, niin pitäisikö englanninkielisten vastineiden osalta tarkentaa, että opetuskieli = language of instruction ja tutkintokieli = language of qualifications?

289

opetuskieli (2)

sv undervisningsspråk *n* (2)

en language of instruction (2)

määritelmä

(perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla osa *perusopetuksen*, *lukiokoulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen opetuksesta (1)* annetaan, tai (korkeakoulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla *korkeakoulutuksen opintojakson* tai *opintokokonaisuuden (2) opetus (1)* annetaan

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan perusopetuksessa erillisessä *opetusryhmässä (2)* tai *peruskoulussa (1)* opetus (1) voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin *koulun opetuskielellä*. Esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueella asuvien saamen kieltä osaavien *oppilaiden* opetus (1) tulee antaa pääosin saamen kielellä. Tällaisessa tapauksessa perusopetuslain mukainen *koulun opetuskieli* voi olla suomi tai ruotsi ja opetuskielenä (2) käytetään saamen kieltä.

Lukiolain (714/2018) mukaan osa *lukiokoulutuksen oppimäärän opetuksesta (1)* voidaan antaa myös muulla kuin koulutusorganisaation opetuskielellä, jos tämä ei vaaranna *opiskelijan* mahdollisuutta seurata opetusta (1) ja suorittaa oppimäärä ja *ylioppilastutkinto*. Opetuskielestä (2) voidaan päättää *lukion (1)* paikallisessa *opetussuunnitelmassa (2)*. Esimerkkinä voidaan mainita suomenkielisessä *lukiossa (1)* englannin kielellä annettava matematiikan *opetus (1)*.

Korkeakouluissa (1) opetuskielellä (2) viitataan kieleen, jota opetustilanteessa käytetään, ei *opintosuorituksen kieleen* (esimerkiksi *opintojakson* tai *opintokokonaisuuden (2)* suorituskieli).

Käsitteen tunnus: c865

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Koulutustarjonta ja opetustarjonta ja Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

290

kohdekieli

sv målspråk

en target language

määritelmä

kaksikielisessä *perusopetuksessa* käytettävä *opetuskieli (2)*, joka on eri kuin *koulun opetuskieli* ja jolla osa kaksikielisestä *opetuksesta (1)* annetaan

huomautus

Esimerkiksi *peruskoulun (1) opetuskieli (1)* voi olla suomi, mutta peruskoulussa voidaan antaa myös suomi–englanti-opetusta, jossa englanti on nk. kohdekieli.

Huom.: Kääntämisen ja tulkkauksen erikoisalalla termillä kohdekieli viitataan eri käsitteeseen: kieleen, jolle käännetään tai tulkataan (vs. lähtökieli, joka on kieli, josta käännetään tai tulkataan (lähde: Tieteen termipankki, viitattu 22.2.2019)). Tätä toista kohdekieli-käsitettä käytetään muun muassa asioimistulkkauksen *ammattitutkinnon tutkinnon perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1614

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

291

ammatillisen koulutuksen tutkintokieli <ammatillinen tutkintokoulutus>; opintosuorituksen kieli <lukiokoulutus, korkeakoulut>

sv examensspråk *n* <ammatillinen koulutus: tutkintokieli>; > utbildningsanordnarens examensspråk *n* <ammatillinen koulutus: koulutuksen järjestäjän tutkintokieli>; studiespråk *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut ??>

en language of qualification <ammatillisen koulutuksen tutkintokieli>; language of learning <lukiokoulutuksen ja korkeakoulun opintosuorituksen kieli>

määritelmä

kieli, jolla *oppija* suorittaa *ammatillisen tutkinnon* tai *tutkinnon osan* tai tekee *lukiokoulutukseen* tai *korkeakoulutukseen* kuuluvan *opintosuorituksen*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen tutkintokielellä *ammatillisen tutkintokoulutuksen opiskelija* osoittaa *tutkinnon* edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen. *Ammatillisessa koulutuksessa todistukset* annetaan tutkintokielellä. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* tutkintokieliä ovat *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyt *ammatillisen koulutuksen opetuskielet* sekä järjestämisluvassa tutkinnoittain määrätyt muut kielet.

Lukiokoulutuksessa opintosuorituksen kieli voi olla *koulutusorganisaation opetuskieli*, *opetuskieli (2)* tai muu kieli.

Yliopistojen osalta esimerkkinä opintosuorituksen kieli -käsitteestä voidaan mainita tapaus, jossa *opiskelija* suorittaa *opintojakson* kirjatentillä lukemalla englanninkielistä tenttikirjallisuutta ja vastaamalla kysymyksiin suomeksi. OKM:n tekemän yliopistojen opintopistetiedonkeruun mukaan opintosuorituksen kieli on tässä tapauksessa suomi.

Käsitteen tunnus: c309

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Onko ehdotettu ruotsin vastine ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

Lukion sanastotyöryhmän kommentti ammatillisen ja korkeakoulujen englannin kielityöryhmille 14.5.2019: Mielestämme ”language of learning” kuulostaa kovin samalta kuin ”language of instruction” (joka on opetuskieli (2) -käsitteen vastine). Sopisiko ”language of studies” tai ”study language”?

292

vieraskielinen opetus

sv undervisning på främmande språk

en teaching provided in a foreign language

määritelmä

muulla kielellä kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä annettu *opetus (1)*

huomautus

Termillä vieraskielinen opetus ei tarkoiteta opetusta (1), joka annetaan muulla kuin *koulutusorganisaation opetuskielellä* tai henkilön äidinkielellä.

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c306

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opetus (1)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

293

vieraskielinen koulutus

sv utbildning på främmande språk

en education provided in a foreign language

määritelmä

koulutus (1), jossa *opetus (1)* annetaan pääosin muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä

huomautus

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen opetus*.

Käsitteen tunnus: c307

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 31. *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.*

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.12.2019: Sanastoon ja tähän kaavioon on tullut mukaan käsite varhaiskasvatuksen toimintakieli, joten kaavion otsikkoa on muutettu.

-- Aiempi otsikko: Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

-- Nykyinen otsikko: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.12.2019: Onko uusi otsikko ok?

odottaa käsittelyä

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

4.6 Opintojen ja osaamisen mitoitus ja laajuus

294

opintojen laajuusyksikkö; opintojen mitoitusyksikkö; osaamisen laajuusyksikkö <ammatillinen koulutus>

sv enhet för studiernas omfattning

en unit of scope; unit of the scope of studies

määritelmä

yksikkö, jolla ilmaistaan *perusopetuksen* tai siihen kuuluvan *oppiaineen oppimäärän* laajuutta, *ammatillisen koulutuksen osaamisen laajuutta* taikka *lukiokoulutuksen* tai *korkeakoulujen (1) opintojen laajuutta*

huomautus

Perusopetuksessa opintojen laajuusyksikkö on *vuosiviikkotunti*, lukiokoulutuksessa opintojen mitoitusyksikkö on *opintopiste (1)*, ammatillisessa koulutuksessa osaamisen laajuusyksikkö on *osaamispiste* ja korkeakouluissa (1) opintojen laajuusyksikkö on *opintopiste (2)*.

Käsitteen tunnus: c294

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: TUVAssa ei opintopisteitä vaan laajuus on viikkoja

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: yksikkö on "koulutuksen osa", ja niiden kestot määritellään viikkoina

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: "viikko" on kalenteriviikko

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: oikeus saada opetusta ja ohjausta 28 tuntia viikkoa kohti

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: Koulutuksen laajuus on 38 viikkoa ja suoritusaika enintään yksi vuosi (1215/2020, 11 §5). Opiske-lija voi osallistua valmentavaan koulutukseen myös lyhyemmän ajanjakson omien tavoitteidensa ja osaamistarpeidensa mukaisesti ja siirtyä joustavasti tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Opiskelijan opinnot rakentuvat kaikille tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutukseen osallis-tuville yhteisestä Opinto- ja uraohjaus -koulutuksen osasta sekä vähintään kahdesta valinnaisesta koulutuksen osasta. Opiskelijan yksilöllinen opintopolku rakennetaan opiskelijan tavoitteiden ja osaamistarpeiden mukaisesti.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Näettekö, että OKSAssa olisi tarpeen määritellä "viikko" (tai "TUVA-koulutuksen viikko" tai jotain) opintojen laajuusyksikkönä? Meillä on määritelty VST:n "*opiskelijaviikko*", joka on määritelty "kansanopistojen rahoituksen valtionosuuden määrään vaikuttava yksikkö, joka muodostuu yhden opiskelijan sellaisesta viiden työpäivän pituisesta opiskelujaksosta kansanopistossa, jona opiskelija on saanut ohjattua opetusta (1) keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä". Samaan tapaan voisi kai määritellä "TUVA-viikon": "*tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen* liittyvä, joka muodostuu kalenteriviikon pituisesta opiskelujaksosta, jota kohti opiskelija saa 28 tuntia opetusta tai ohjausta".

295
vuosiviikkotunti
sv årsveckotimme
en weekly lesson per year; average weekly instruction time per year <selittävä käännös>

määritelmä
opintojen laajuusyksikkö, joka ilmaisee *opetuksen (1)* määrää siten, että yksi viikoittainen oppitunti *lukuvuoden* ajan vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus
Perusopetuksessa lukuvuosi sisältää 38 viikkoa, joten yksi vuosiviikkotunti vastaa 38 oppituntia.

Käsitteen tunnus: c298

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

296
opintopiste (1)
sv studiepoäng *n* (1)
en credit (1)

määritelmä
opintojen mitoitusyksikkö, joka kuvaa *lukiokoulutuksessa* annettavan *opetuksen (1)* määrää

huomautus
Opintopiste (1) on lukiokoulutuksen *oppimäärien* ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen peruste.

Lukiokoulutuksen opinnot pisteytetään niiden keston mukaan. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 op, aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 88 op ja lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen oppimäärän laajuus on 50 op.

Opetusta (1) annetaan nuorille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 14 h 15 min opintopistettä (1) kohden ja aikuisille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 9 h 20 min opintopistettä (1) kohden. Lisäksi opintoihin kuuluu niiden tavoitteiden ja sisällön kannalta tarpeellinen ja *opiskelijan* kannalta kohtuullinen määrä opiskelijan omatoimista työskentelyä.

Käsitteen tunnus: c1647

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

297
osaamispiste
sv kompetenspoäng *n*
en competence point

määritelmä
osaamisen laajuusyksikkö, joka kuvaa *ammatillisen tutkinnon*, *työhön ja itsenäiseen valmentavan koulutuksen* tai niiden osan laajuutta ja syvyyttä

huomautus
Ammatillisen tutkinnon *tutkinnon osien* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osien* osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys suhteessa koko ammatillisen tutkinnon tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin (2)*.

Käsitteen tunnus: c297

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: jos TUVA-opiskelija suorittaa ammatillisen koulutuksen osia (ammatillisia perustutkintojen tutkinnon osia, tutkinnon osia pienempiä kokonaisuuksia tai yhteisten tutkinnon osien osaalueita), ne arvioidaan ammatillisen koulutuksen tutkinnon perusteiden mukaisesti ja laajuus tulee osaamispisteinä

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Tulisiko mielestänne osaamispisteen määritelmässä tai huomautuksessa näkyä, että osaamispiste liittyy myös TUVA-koulutukseen sikäli kuin TUVAssa suoritetaan ammatillisen koulutuksen osia?

298
opintopiste (2)
sv studiepoäng *n* (2) <lukiokoulutus, korkeakoulut>
en credit (2) <lukiokoulutus, korkeakoulut>; cr; > ECTS credit; > ECTS cr

määritelmä
opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *korkeakoulun (1) koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden (2)* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että yhden *lukuvuoden* opintojen suorittamiseen *opiskelijalta* keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 tällaista yksikköä

huomautus
Suomen korkeakoulujen (1) opintopisteen (2) laajuus on ECTS-järjestelmän (European Credit Transfer System) mukainen, minkä vuoksi termin englanninkielisenä vastineena voidaan käyttää myös termiä ECTS credit.

Käsitteen tunnus: c295

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

<kieliversiointiin korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

Terminologin kommentti lukion englannin kielityöryhmälle 4.2.2018: Korkeakoulujen englannin työryhmä antanut englannin vastineet. Mikä englannin vastine tulee olemaan lukiokoulutuksessa?

Terminologin kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 4.2.2018: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

299
(vanhentunut)
opintoviikko
sv studievecka
en credit unit
rather than: study week

määritelmä
opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden (2)* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että *opiskelijan* noin 40 tunnin työ vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus
Käsite opintoviikko oli käytössä *ammatillisessa peruskoulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)*. Ammatillisessa peruskoulutuksessa käsite korvautui käsitteellä *osaamispiste* ja korkeakouluissa (1) puolestaan käsitteellä *opintopiste (2)*.

Käsitteen tunnus: c296

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

300
opiskelijaviikko
sv studerandevecka
en student instruction week

määritelmä
kansanopistojen rahoituksen valtionosuuden määrään vaikuttava yksikkö, joka muodostuu yhden *opiskelijan* sellaisesta viiden työpäivän pituisesta opiskelujaksosta kansanopistossa, jona opiskelija on saanut ohjattua *opetusta (1)* keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä

huomautus
Kansanopistojen *lähiopetusta* korvaavassa *etäopetuksessa* ja *työssäoppimisessa* opiskelijaviikolla tarkoitetaan *opetussuunnitelman (1)* perusteella arvioitua 40 tunnin ohjattua työmäärää.

Kansanopistojen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opiskelijaviikkojen määrä opiskelijaviikkoa kohden määrätyllä yksikköhinnalla.

Käsitteen tunnus: c875

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

Käsitekaavio 32. *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö.*

5 Haku ja valinta

5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

301

varhaiskasvatukseen hakeminen

sv ansökan till småbarnspedagogik

en applying for early childhood education; application procedure for early childhood education

määritelmä

toimenpide, jolla *lapsen huoltaja* hakee lapselle *varhaiskasvatuspaikkaa*

huomautus

Kunnan järjestämään *varhaiskasvatukseen* voi hakea ympäri vuoden, kuitenkin viimeistään 4 kuukautta ennen tarpeen alkamista. Jos varhaiskasvatuksen tarve johtuu ennakoimattomasta työllistymisestä, *koulutuksesta (2)* tai muutosta toiseen kuntaan työn tai opintojen takia, haetaan paikkaa niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen tarpeen alkamista.

Käsitteen tunnus: c958

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen haku ja valinta ja Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 23.8.2021: "application procedure" on OKSAssa muiden koulutusasteiden kohdalla ollut vastineena käsitteelle "koulutukseen hakumenettely" = menettely, jolla koulutustoimija mahdollistaa henkilöille pyrkimisen koulutuksen toteutuksiin ja jolla se valitsee ja ottaa opiskelijat koulutuksen toteutuksiin. Tämä käsite "varhaiskasvatukseen hakeminen" on kuitenkin määritelty huoltajan toimenpiteenä, joten "application procedure" ei ehkä käy? Sitten puolestaan "*koulutukseen hakeminen*" on OKSAssa englanniksi "applying for education", joten "applying" varmaan käy myös varhaiskasvatukseen hakemiseen?

302

varhaiskasvatukseen hakija

sv sökande till småbarnspedagogik

en applicant for early childhood education and care; ECEC applicant

määritelmä

huoltaja, joka hakee *varhaiskasvatuspaikkaa lapselleen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c959

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka20221>

303

varhaiskasvatuspäätös

ei: päätös päivähoidosta (vanhentunut)

sv beslut *n* om anordnande av småbarnspedagogik

en decision on the admission to early childhood education and care; administrative decision on the admission to early childhood education and care <kun halutaan viestiä että kyseessä on hallintopäätös>; early childhood education decision
not: decision on the organisation of early childhood education and care

määritelmä

kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hallintopäätös *lapselle* annettavasta *varhaiskasvatuksesta*

huomautus

Varhaiskasvatuspäätökseen voi sisältyä myös tieto *varhaiskasvatuksen toimipaikasta* ja aloituspäivästä.

Yksityinen varhaiskasvatus perustuu yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* ja asiakkaan väliseen sopimukseen.

Ks. myös *varhaiskasvatuspaikka*.

Käsitteen tunnus: c955

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

<vaka2022>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Kommentti 2021 projektin jälkeen englannin perusteella: Tulisiko määritelmässä mainita, että kyseessä on hallintopäätös? Tällöin en käännös voisi olla myös administrative decision **-> Seija:** Lähdemerkintöjen mukaan tämä muutos on tehty jo pää-OKSAn kokouksessa 2022?

304

varhaiskasvatuspaikka

ei: päivähoitopaikka (vanhentunut)

sv plats inom småbarnspedagogik
inte: dagvårdsplats (föråldrad)

en place in early childhood education and care; early childhood education and care place; place in ECEC; ECEC place

määritelmä

lapselle varattu paikka tietyssä *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

Yhtä varhaiskasvatuspaikkaa voi käyttää eri aikoina useampi lapsi. *Varhaiskasvatuspaikkojen määrään* lasketaan niiden lasten lukumäärä, jotka voivat maksimissaan samanaikaisesti olla *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*. Toimipaikassa kirjoilla olevien lasten lukumäärä voi olla suurempi. Vertaa *varhaiskasvatuspaikkojen määrä*.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) on säädetty varhaiskasvatuspaikan säilymisestä isyysrahajaksojen aikana.

Käsitteen tunnus: c954

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

305

varhaiskasvatuspaikkojen määrä

sv antal *n* platser inom småbarnspedagogik

en number of ECEC places; number of ECEC places available; ~ ECEC intake (tilastoissa)

määritelmä

lapsien laskennallinen lukumäärä, joka voi maksimissaan olla samanaikaisesti *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

Varhaiskasvatuspaikkojen määrää voi poiketa toimipaikassa kirjoilla olevista lapsista. Yksi *varhaiskasvatuspaikka* voi olla jaettu esimerkiksi kahdelle osa-aikaisesti varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle.

Varhaiskasvatuspaikkojen määrään vaikuttavat myös *varhaiskasvatuksessa* olevien lasten ikä sekä toimipaikassa *kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivan henkilöstön* määrä tai *perhepäivähoitajien* määrä. Lasten ja henkilökunnan välisestä suhdeluvusta säädetään varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018).

Käsitteen tunnus: c1845

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitekaavio 33. *Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.*

5.2 Haku

5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi

306
hakeutuminen
sv söka sig till utbildning *verb*
hellre än: ~ söka information om utbildningar *verb*; ~ söka utbildning *verb*
en screening of application opportunities; ~ pre-application stage

määritelmä
toiminta, jossa henkilö pohtii osaamistarpeitaan ja etsii itselleen sopivaa tutkinto- tai *koulutustarjontaa*

huomautus
Ks. myös *hakeutuja*.
Käsitteen tunnus: c310

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

307
esiopetukseen ilmoittautuminen
sv inskrivning till förskolan; anmälan till förskolan
en pre-primary education enrolment; early childhood education enrolment

määritelmä
toimenpide, jolla lapsen *huoltaja* ilmoittaa lapsen *esiopetukseen*

huomautus
Käsitteen tunnus: c313

Luokka: <esiopetus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen haku ja valinta ja Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin perusopetus>

Seija Suonuuti / vakan ruotsin kokous 7.12.2021: esiopetukseen ilmoittautuminen: Charlotta Rehnin mukaan inskrivning on vanhentunut termi. Hänen ehdotuksensa on anmälan till förskoleundervisning.

308
oppivelvollisuusilmoitus
sv meddelande *n* om läroplikt
en education note

määritelmä
ilmoitus, jolla asuinkunta tiedottaa *huoltajalle* lapsen *oppivelvollisuuden* alkamisesta

huomautus
Oppivelvollisuusilmoitus lähetetään sinä vuonna, jona *lapsi* tulee oppivelvollisuusikään.
Käsitteen tunnus: c312

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

309

kouluun ilmoittautuminen; peruskouluun ilmoittautuminen; perusopetukseen ilmoittautuminen

sv anmälan till skolan; anmälan till grundläggande utbildning

en school enrolment; comprehensive school enrolment

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen *huoltaja* ilmoittaa lapsen *perusopetukseen ensisijaiseen kouluun*

huomautus

Kouluun ilmoittautumisella lapsen huoltaja vastaanottaa kunnan osoittaman koulupaikan.

Vrt. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*.

Käsitteen tunnus: c314

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

310

opetukseen ilmoittautuminen; opintoihin ilmoittautuminen <lukiokoulutus>; opiskelijaksi ilmoittautuminen (2) <vapaa sivistystyö>; koulutukseen ilmoittautuminen <ammatillinen koulutus>; > kurssi-ilmoittautuminen <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>; ~ opintojaksovalinnat *pl* **<lukiokoulutus>; ~ kurssivalinnat** *pl* **<lukiokoulutus> (vanhentunut)**

sv anmälan till undervisning; > kursanmälan <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>

en registration (1); > course registration <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>; ~ decide which courses to take *verb* <lukiokoulutus: kurssivalinnat>

määritelmä

toimenpide, jolla henkilö ilmaisee haluavansa osallistua *opintojaksoon* tai (*korkeakouluissa (1)* myös) *opintokokonaisuuteen (2)*

huomautus

Ilmoittautumiseen voi – koulutussektorin mukaan – kuulua osallistumismaksun maksaminen tai sitoutuminen sen maksamiseen.

Termiä opetukseen ilmoittautuminen käytetään esimerkiksi *lukiokoulutuksessa* ja maahanmuuttajien *perusopetuksessa*.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään termiä koulutukseen ilmoittautuminen esimerkiksi kenelle tahansa tarkoitettuun kurssimuotoiseen tulityökorttikoulutukseen ilmoittautumisesta.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat tekevät opintojaksovalintansa sähköisesti, yleensä koko *lukuvuodeksi* samalla kertaa. Opintojaksovalintojen tekeminen toimii tavallaan samalla ilmoittautumisena opintojaksolle; erillistä opintojaksoilmoittautumista ei lukiokoulutuksessa *lukion (1)* itse tarjoamille opintojaksoille ole. Sen sijaan ilmoittautumista voidaan vaatia lukion (1) *opetustarjontaan* kuuluvan, mutta ulkopuoliselle taholle tentittävän suorituksen kohdalla (esimerkiksi hygieniapassin suorittaminen).

Käsitteen tunnus: c317

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<vapaa sivistystyö ruotsi kesken> <vapaa sivistystyö englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion englannin kielityöryhmälle 17.9.2018: Se osa tästä tietueesta, joka koskee lukiokoulutusta, lienee ”kurssi-ilmoittautuminen”. Eli mitä olisi kurssi-ilmoittautuminen (tai mikä se tulee jatkossa olemaankaan, opintojaksolle ilmoittautuminenko) englanniksi?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle / lukiokoulutukselle 24.9.2018: Tarkistettava tämän käsitteen tiedot lukiouudistuksen näkökulman mukaisiksi (tässä ainakin puhutaan kursseista).

311
kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun
sv ansökan till annan skola än den närskola som kommunen anvisat den läropliktiga

määritelmä
oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada oppivelvolliselle koulupaikka muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus
Kouluun hakeutumista muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun voi olla esimerkiksi *haku painotettuun opetukseen*.

Vrt. *kouluun ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c315

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

312
haku painotettuun opetukseen
sv ansökan till undervisning med särskild betoning
en applying to weighted-curriculum education

määritelmä
oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada *oppivelvolliselle* koulupaikka *painotettuun opetukseen*

huomautus
Painotettuun opetukseen voi hakea muuhun kuin *ensisijaiseen kouluun* (ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*) tai, mikäli ensisijainen koulu tarjoaa painotettua opetusta, ensisijaiseen kouluun.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: c318

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

313
koulutukseen hakeminen; koulutukseen haku (2)
sv ansökning till utbildning; ansökan till utbildning (1)
en applying for education; > applying for education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä
hakijan toiminta *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus
Käsitteen tunnus: c316

Käsitekaaviot: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi, Koulutukseen hakemisen vaiheita, Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

314
siirtohaku
sv ansökan om överflyttning; ansökan för överflyttande studerande
en transfer application procedure

määritelmä
koulutukseen hakeminen, jossa *korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin otettu *opiskelija* hakee *opiskeluoikeutensa* siirtämistä *korkeakoulusta (1)* toiseen, *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten, että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, tai *yliopiston* sisällä *tutkinnosta* toiseen

huomautus
Opiskelijaa, joka siirtohaun kautta siirtyy korkeakoulusta (1) tai koulutuksen toteutuksesta toiseen, kutsutaan *siirto-opiskelijaksi*.

Siirtohaku ei tarkoita kandidaatin- ja maisterintutkinnon välisessä *nivelvaiheessa* tapahtuvaa siirtymistä.

Käsitteen tunnus: c327

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

315
hakija; koulutukseen hakija
sv sökande *n* (1)
en applicant

määritelmä
oppija, joka on *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* päästäkseen jättänyt *hakemuksen (1)* tai *hakemuksen (2)*

huomautus
Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle ”hakija”: ”henkilö tai oikeushenkilö, joka on pannut asian vireille hakemuksella”.

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c311

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa, Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi, Koulutukseen hakemisen vaiheita, Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

316
ensikertalainen hakija; ensikertalainen; ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija
sv förstagångssökande *n*
en first-time applicant

määritelmä
hakija, jolla ei ole *korkeakoulututkintoa* tai voimassa olevaa korkeakoulututkintoon johtavaa *opiskeluoikeutta* ja jolla ei ole ollut tällaista opiskeluoikeutta myöskään aiemmin

huomautus
Käsitteen tunnus: c879

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa ja Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

317
ensikertalaisena kohdeltava hakija; ensikertalaisena kohdeltava
sv person som behandlas som förstagångssökande
en person who qualifies as a first-time applicant

määritelmä
hakija, jolla on *korkeakoulututkinto* tai joka on vastaanottanut korkeakoulututkintoon johtavan *opiskeluoikeuden* vuoden 2014 syksyn *opiskelijavalinnassa* tai sen jälkeen

huomautus
Käsitteen tunnus: c880

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa ja Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

318
hakemus (1); hakemus koulutukseen
sv ansökan till utbildning (2); ansökan (2)
en application

määritelmä
asiakirja, jolla pyydetään *opiskeluoikeutta* yhteen tai useampaan *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus
Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle ”hakemus”: ”asiakirja tai asiakirjojen muodostama kokonaisuus, jolla pyydetään tai vaaditaan etuutta, oikeutta tai toimenpidettä”.

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c346

Käsitekaaviot: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi ja Muita hakukäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

319
hakemus (2); hakemus kouluun; > hakemus painotettuun opetukseen; > hakemus toissijaiseen kouluun
sv ansökan (3); ansökan till skolan; > ansökan till betonad undervisning <haku painotettuun opetukseen>; > ansökan till sekundär skola <haku toissijaiseen kouluun>

määritelmä
asiakirja, jolla *oppivelvollisen huoltaja* pyytää oppivelvolliselle koulupaikkaa *painotettuun opetukseen* tai muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus
Perusopetuksessa termiä hakemus käytetään ainoastaan määritelmässä mainituissa tapauksissa; muuten puhutaan ilmoittautumisesta.

Ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun* ja *haku painotettuun opetukseen*.

Käsitteen tunnus: c347

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi ja Muita hakukäsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Käsitekaavio 34. *Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi.*

5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita

320

opiskelupaikan vastaanotto

sv mottagande *n* av studieplats

en accepting a student place; accepting an offered student place; accepting an offer of admission

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytty* ilmoittaa, ottaako hän *opiskelupaikan* vastaan

huomautus

Korkeakouluissa (1) on *opiskelupaikan* vastaanottamisen lisäksi tehtävä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* -toimenpidettä, vaan opiskelupaikan vastaanotto kattaa myös *oppilaitoksen opiskelijaksi* ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

Ks. myös *aloituspaikka*, *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Käsitteen tunnus: c345

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Koulutukseen hakemisen vaiheita ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

321

opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto

ei: jonotus (vanhentunut)

sv ta emot studieplatsen villkorligt *verb*; villkorligt mottagande *n* av studieplats

en conditional acceptance of student place; conditional acceptance of an offer of admission

määritelmä

opiskelupaikan vastaanotto, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytty* ilmoittaa ottavansa *opiskelupaikan* vastaan sillä ehdolla, ettei tule hyväksytyksi ylempään *hakutoiveeseensa varasijalta*

huomautus

Termi opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto on ainoastaan haun ja valinnan ammattilaisten käytössä. *Hakijalle* näkyvä ilmaus on ”ottanut paikan vastaan ja jonottaa ylempään”.

Käsitteen tunnus: c344

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutukseen hakemisen vaiheita

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 35. *Koulutukseen hakemisen vaiheita.*

5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä

322

koulutuksen hakumenettely; koulutukseen haku (1); haku (1); > ammatillisen koulutuksen hakumenettely

sv ansökningsförfarande *n* till utbildning; > ansökningsförfarande *n* inom yrkesutbildningen
<ammatillisen koulutuksen hakumenettely>

en application procedure; admissions procedure (1)

määritelmä
menettely, jolla *koulutustoimija* mahdollistaa henkilöille pyrkimisen *koulutuksen toteutuksiin* ja jolla se valitsee ja ottaa *opiskelijat* koulutuksen toteutuksiin

huomautus
Koulutuksen hakumenettely sisältää *opiskelijavalinnan* sekä sitä edeltäviä muita osia, jotka liittyvät *koulutukseen hakemisen* mahdollistamiseen, kuten *koulutustarjonnan* julkaisemisen sekä hakumenettelyn ohjeistamisen *hakeutujille*.

Koulutuksen hakumenettelyllä on mm. *hakutapa* ja *hakutyyppi*.

Ammatillisen koulutuksen hakumenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jolla *ammatillisen koulutuksen* järjestäjä mahdollistaa henkilölle *hakeutumisen* tai *hakemisen koulutuksen toteutukseen* tai suorittamaan *ammatillista tutkintoa* ja jolla se ottaa tämän opiskelijaksi.

Englanniksi koulutukseen hakumenettelystä suositetaan käytettäväksi vastinetta application procedure, jotta pystytään tekemään ero koulutukseen hakumenettelyn ja siihen sisältyvän opiskelijavalinnan (engl. student admissions) välille. Kansainvälisesti kuitenkin usein käytetään termiä admissions kokonaisuudesta, joka muodostuu hausta ja valinnasta; sen vuoksi application procedure -termin synonyymiksi on otettu myös admissions procedure (1).

Lisäksi englannin termissä application näkökulma on enemmän opiskelijan, termissä admissions taas *korkeakoulun (1)*.

Käsitteen tunnus: c890

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä, Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi ja Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

323

hakutapa

sv ansökningssätt

en type of application procedure

määritelmä
koulutuksen hakumenettelyn toteuttamistavan kertova tieto

huomautus
Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapoja ovat *yhteishaku* ja *erillishaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapa, *hakutyyppi* ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku (2)*-käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c329

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä ja Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

324
hakutyyppi
sv ansökningstyp; typ av ansökan
inte: ansökningsomgång (2)
en type of application round

määritelmä
hakutavan tyypin kertova tieto

huomautus
Hakutyyppejä ovat *varsinainen haku* ja *lisähaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä *hakutapa*, hakutyyppi ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku (2)* -käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c328

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä ja Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

325
hakuaika
sv ansökningstid
en application period

määritelmä
ajanjakso, jona *hakukohteeseen* voi hakea

huomautus
JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmä on määritellyt hakuaika-käsitteen yleisemmin ”ajanjakso, jonka aikana asian saa vireille *hakemuksella (2)*.”

Varhaiskasvatukseen voi hakea ympäri vuoden ja hakuaika määräytyy varhaiskasvatuksen tarpeen alkamisen mukaan, kuten varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 17 §) on säädetty.

Käsitteen tunnus: c330

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>, <varhaiskasvatus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen haku ja valinta, Hakutapoja ja -tyyppejä, Muita hakukäsitteitä ja Hakukohde

<vaka2022>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 18.10.2021: Muilla koulutusasteilla "application period", sopiiko varhaiskasvatukseen?

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 20.12.2021: Varhaiskasvatuksessa asian saa vireille koska tahansa, mutta paikan saa 2 vkossa tai viimeistään 4 kuukaudessa. Tämä ei kuulosta samalta käsitteeltä kuin muiden koulutusasteiden hakuaika.

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 20.12.2021: Varhaiskasvatukseen hakeminen vastaa koulutuspuolen jatkuvaa hakua, jossa määritelmän mukaan ”ei ole määrättyä hakuaikaa”

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 20.12.2021: Lisätään tämä käsite suomenkielisen vaka-sanastotyön listalle! Eli tarvitaanko varhaiskasvatukseen käsitettä hakuaika; sanaa ei esiinny laissa?

Kysymys VAKA-työryhmälle 2022: Onko käsite tarpeen varhaiskasvatuksessa?

326
yhteinen haku
sv ansökan till flera mål samtidigt (termförslag)
inte: gemensam ansökan (2)
en shared application procedure

määritelmä
koulutuksen hakumenettely, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea usean *koulutusorganisaation* useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus
Yhdellä hakulomakkeella voi hakea *erityisopetuksena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen*.

Käsitteen tunnus: c319

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä ja Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

327
yhteishaku
sv gemensam ansökan (1)
en joint application procedure

määritelmä
valtakunnallinen, lainsäädännössä määritelty *ammatillista koulutusta*, *lukiokoulutusta* ja *korkeakouluja (1)* koskeva *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus
Yhteishaussa *hakija* voi hakea tiettyyn määrään *koulutuksen toteutuksia*. Osassa yhteishauista hakijan tulee asettaa koulutuksen toteutukset ensisijaisuusjärjestykseen.

Yhteishaku on *ajallisesti määritelty* eli siihen liittyy *hakuaika* (vrt. *erillishaku*, joka voi olla ajallisesti määritelty tai *jatkuva*).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisessa* voidaan käyttää valtakunnallisia hakumenettelyitä (ruots. riksomfattande ansökningsförfarande, engl. national application procedure), kuten yhteishakua. Näissä hakumenettelyissä hakuaika ja mahdollisesti *valintaperusteet* on määrätty valtakunnallisesti (vrt. *jatkuva haku*, jolla ei ole valtakunnallisesti määrättyä hakuaikaa).

Kun puhutaan yhteishakujärjestelmästä, englanniksi käytetään yleisesti vastinetta ”joint application system”.

Käsitteen tunnus: c320

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä ja Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: Muutetaan valmentava koulutus -> työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: TUVAan voi myös hakea sekä yhteishaussa että jatkuvassa haussa

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Tulisiko OKSAan lisätä yhteishaku-käsitteen kohdalle myös TUVA-koulutuksen näkökulma? Pitäisikö asian näkyä jo määritelmätasolla? Vai vain huomautuksessa? Vai eikö tarvita lisätä TUVA-näkökulmaa?

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (joint application system)

328

erillishaku; erillisvalinta

mieluummin kuin: suorahaku

sv separat ansökan
hellre än: direkt ansökan

en separate application procedure; separate admissions procedure <korkeakoulujen erillisvalinta-termin vastineena>

määritelmä

yhden tai usean *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* hakee suoraan kyseisen koulutusorganisaation tiettyyn *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Erillishaku voidaan toteuttaa *ajallisesti määriteltynä hakuna* tai *jatkuvana hakuna*.

Termiä erillishaku käytetään, jotta voidaan tehdä ero *yhteishakuun*. Koulutusorganisaatiot, jotka eivät osallistu yhteishakuun, käyttävät (erillishaun tyyppisestä) *haustaan (1)* yksinkertaisesti termiä ”haku” (tai, jos haulla (1) ei ole määrättyä *hakuaikaa*, termiä ”jatkuva haku”).

Yliopistojen erillishausta on säädetty yliopistolaissa (558/2009, 36 a §) ja *ammattikorkeakoulujen* erillishausta ammattikorkeakoululaissa (932/2014, 28 a §). Näissä laeissa käytetään erillishaun sijaan termiä erillisvalinta.

Vertaa *yhteinen haku* ja *yhteishaku*.

Käsitteen tunnus: c321

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä ja Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

329

jatkuva haku

sv kontinuerlig ansökan; fortgående ansökan

en rolling application procedure; rolling admissions

määritelmä

koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jolla ei ole määrättyä *hakuaikaa*

huomautus

Jatkuva haku muistuttaa *erillishakua* siinä mielessä, että myös jatkuvassa haussa haetaan usein suoraan tiettyyn *koulutusorganisaatioon*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa haetaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjälle* tai *ammatilliseen oppilaitokseen*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa ei ole valtakunnallisesti määriteltyä hakuaikaa, mutta koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa asettaa erillisen hakuajan.

Lukiokoulutuksessa pääsääntöinen tapa ottaa *opiskelijoita* on valtakunnallinen *yhteishaku*. Tämän lisäksi *koulutuksen järjestäjä* voi ottaa opiskelijoita jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjän itse päättämällä tavalla.

Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c325

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Hakutapoja ja -tyyppejä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (continuous admission)

330
ajallisesti määritelty haku
sv ansökan med ansökningstid
en time-restricted application procedure; time-restricted admissions

määritelmä
koulutuksen hakumenettely, jolla on määrätty *hakuaika*

huomautus
Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c326

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Hakutapoja ja -tyyppejä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

331
varsinainen haku
sv egentlig ansökan
en primary application round

määritelmä
yhteishakuun kuuluvan *hakukierroksen* ensimmäinen *koulutuksen hakumenettely*, jossa ovat tarjolla seuraavana *lukukautena* alkavien *koulutuksen toteutusten* kaikki *hakukohteet*

huomautus
Yhteishaun jakaminen varsinaisen haun vaiheeseen ja *lisähaun* vaiheeseen on käytössä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Käsitteen tunnus: c322

Käsitekaavio: Hakutapoja ja -tyyppejä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

332
lisähaku
sv tilläggsansökan
en supplementary application round
rather than: additional application round

määritelmä
koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla aiemmin täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus
Lisähaku voidaan toteuttaa *erillishakuna*.

Yhteishaun jakaminen *varsinaisen haun* vaiheeseen ja lisähaun vaiheeseen on käytössä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Englannin termin additional application round käyttöä lisähaun vastineena ei suositella, sillä termistä voi saada mielikuvan, että haussa olisi ylimääräisiä aloituspaikkoja (eikä varsinaisessa haussa täyttämättä jääneitä).

Käsitteen tunnus: c324

Käsitekaavio: Hakutapoja ja -tyyppejä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

333
(vanhentunut)
täydennyshaku
sv kompletteringsansökan
en secondary application round

määritelmä
koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla varsinaisessa haussa täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus
Käsitteen tunnus: c323

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 36. *Hakutapoja ja -tyyppejä.*

5.2.4 Hakukelpoisuus

334

hakukelpoisuus; valintakelpoisuus (uudistermi)**; > kelpoisuus korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin** <korkeakoulut; lait 932/2014 ja 558/2009>**; ~ opiskelijaksi ottamisen edellytykset** <lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017>

sv ansökningsbehörighet; behörighet att ansöka; behörighet för viss utbildning; behörighet till viss utbildning; antagningsbehörighet <valintakelpoisuus; koulutusorganisaation näkökulma>

en eligibility (1); ~ prerequisites for admission of a student <opiskelijaksi ottamisen edellytykset>

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että *hakija* täyttää *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen* valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Termiä hakukelpoisuus käytetään laajasti, esimerkiksi Opintopolku-palvelussa, vaikka termiä voidaan pitää harhaanjohtavana – *koulutukseen hakeminenhan* on sallittua kaikille. Tässä määriteltyä käsitettä paremmin kuvaava termi olisi valintakelpoisuus, joka on käytössä useissa *korkeakouluissa (1)*.

Vrt. laajempi käsite *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c338

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

335

pohjakoulutusvaatimus

sv krav *n* på tidigare utbildning; krav *n* på grundutbildning

en required prior studies

määritelmä

koulutukselle (2) määritelty vaatimus, jonka mukaan *hakijalla* on oltava tietty *pohjakoulutus* voidakseen tulla valituksi kyseiseen koulutukseen (2)

huomautus

Pohjakoulutusvaatimuksen täyttäminen on yksi *hakukelpoisuuden* edellytyksistä.

Koulutuksen järjestäjät ja *korkeakoulut (1)* voivat valita hakijoita (1) *opiskelijoiksi* myös ilman pohjakoulutusvaatimusta, ks. *harkinnanvarainen valinta*.

Käsitteen tunnus: c339

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (basic educational requirements)

336

pohjakoulutus; ~ koulutustausta

sv tidigare utbildning; grundutbildning (1); > grundutbildning (2) <korkeakoulut>; > skolunderbyggnad <perusaste>; ~ utbildningsbakgrund <koulutustausta>

en previous qualifications; previous degree <korkeakoulut>; prior degree <korkeakoulut>; ~ educational background <koulutustausta>

määritelmä

koulutus (2) tai *tutkinto*, jonka *hakija* on suorittanut ennen toiseen koulutukseen (2) hakemista

huomautus

grundutbildning: Ruotsin yleiskielessä termiä grundutbildning käytetään samassa merkityksessä kuin suomen termiä pohjakoulutus (määritelty yllä). Kuitenkin *korkeakoulujen (1)* sisäisessä kielenkäytössä termillä grundutbildning viitataan suppeampaan käsitteeseen: korkeakoulun (1) perustutkintoon eli opintoihin, jotka *opiskelija* on suorittanut korkeakoulussa (1) ennen jatko-opintoja. Korkeakouluissa (1) onkin käytössä termipari grundutbildning ja forskarutbildning (joista jälkimmäinen viittaa *lisensiaatin tutkintoon* ja *tohtorin tutkintoon* tähtäävään koulutukseen).

Käsitteen tunnus: c340

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

337

jatko-opintokelpoisuus (1)

sv behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt)

en eligibility for further studies

määritelmä

tutkinnon tai opintojen henkilölle antama *hakukelpoisuus*, joka koskee suoritettujen opintojen jälkeiseen *koulutukseen (2)* valituksi tulemista

huomautus

Vrt. esivaatimukset

Käsitteen tunnus: c341

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

338

jatko-opintokelpoisuus (2)

sv behörighet för påbyggnadsstudier; behörighet för forskarutbildning; behörighet för doktorsutbildning; behörighet för doktorandstudier

en eligibility for third-cycle studies; > eligibility for doctoral studies
rather than: eligibility for postgraduate studies

määritelmä

korkeakoulututkinnon tai -opintojen *opiskelijalle* antama *jatko-opintokelpoisuus (1)*, joka koskee *yliopiston jatkotutkintoon* valituksi tulemista

huomautus

Englannin termi eligibility for doctoral studies on suppeampi kuin suomen jatko-opintokelpoisuus (2), sillä doctoral studies ei kata *lisensiaatin tutkintoa*.

Englannin termin eligibility for postgraduate studies käyttöä ei suositella, sillä termi postgraduate studies saattaa viitata myös *ylempään korkeakoulututkintoon* (esim. maisterin tutkinto) johtaviin opintoihin.

Käsitteen tunnus: c905

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

339

tutkintokohtainen terveydentilavaatimus

sv examensspecifikt krav *n* på hälsotillståndet

en qualification-specific health requirement

määritelmä

tutkinnolle määritelty vaatimus, jonka mukaan *opiskelijaksi* hakeutuvan ja valitun henkilön terveydentilan on oltava sellainen, että hän voi selviytyä tutkintoon johtavasta *koulutuksesta (2)*, koulutukseen (2) sisältyvästä työpaikalla tapahtuvasta *oppimisesta* ja alan tehtävissä toimimisesta

huomautus

Terveydentilavaatimukset on määritelty tutkintokohtaisesti säädöksissä.

Tutkintokohtaisilla terveydentilavaatimuksilla ei tarkoiteta pelkästään nk. SORA-lainsäädännössä (1.1.2012 voimaan tullut ”soveltumattomuuteen ratkaisuja”-lainsäädäntö, joka liittyy opiskelijoiden soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin) tarkoitettuja potilas- tai asiakasturvallisuuteen liittyviä rajoituksia, vaan myös muita terveydentilaan liittyviä vaatimuksia.

Käsitteen tunnus: c342

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

340

<koulutus>

hakuperuste

sv grund för ansökning

en demonstration of eligibility

määritelmä

hakukelpoisuuden täyttämistapa, jonka *hakija* on valinnut perusteeksi hakiessaan *koulutukseen (2)*

huomautus

Hakija voi valita hakuperusteeksi esimerkiksi *ylioppilastutkintotodistuksen* tai *ammatillisen peruskoulutuksen päättötodistuksen*.

Käsitteen tunnus: c343

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 37. *Hakukelpoisuus.*

5.2.5 Muita hakukäsitteitä

341
hakukausi
sv ansökningstermin
inte: ansökningsperiod
en application term; application semester /US/

määritelmä
lukukausi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea ilmoitettujen *hakuaikojen* mukaisesti

huomautus
Käsitteen tunnus: c348

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Muita hakukäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

342
hakuvuosi
sv ansökningsår *n*
en application year

määritelmä
kalenterivuosi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea

huomautus
Käsitteen tunnus: c349

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Muita hakukäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

343
koulutuksen alkamiskausi
sv starttermin för utbildningen; inledningstermin för utbildningen; ~ utbildningen inleds
inte: begynnelsetermin för utbildningen (föråldrad); begynnelseperiod (föråldrad)
en first term of studies; first semester of studies; first term of school <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä
lukukausi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus
Koulutuksen alkamiskausi voi olla syys- tai kevätlukukausi.

Ruotsiksi on useassa kontekstissa luontevampaa ilmaista koulutuksen alkamiskausi lauseella, kuten ”Utbildningen inleds hösten 2016”, kuin substantiivimuotoisella termillä.

Käsitteen tunnus: c350

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutustarjonta ja opetustarjonta ja Muita hakukäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

344
koulutuksen alkamisvuosi
sv begynnelseår *n* för utbildningen
en first calendar year of educational programme

määritelmä
kalenterivuosi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus
Käsitteen tunnus: c351

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Muita hakukäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

345
lukukausi
sv termin
en term; semester

määritelmä
opetuksen (1) järjestämistä jaksottava osa *lukuvuotta*

huomautus
Lukukausia ovat syys-, kevät- ja joissakin tapauksissa kesälukukausi.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa lukuvuosi jakautuu kolmeen lukukauteen, ja niistä käytetään englanniksi termiä ”term”. Suomessa lukuvuodessa on ainakin tällä hetkellä vain kaksi lukukautta, ja niistä käytetään englanniksi sekä termiä ”term” että termiä ”semester”.

Uudet *opiskelijat* aloittavat *opiskelun* yleensä lukukauden alussa.

Käsitteen tunnus: c352

Käsitekaaviot: Muita hakukäsitteitä ja Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

346
lukuvuosi
sv läsår *n*
en academic year <korkeakoulut>; school year
not: study year

määritelmä
vuoden mittainen jakso, jollaisiin *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* toiminta ja työskentely jaetaan

huomautus
Lukuvuosi alkaa useimmiten 1.8. ja päättyy 31.7. seuraavana kalenterivuonna.

Käsitteen tunnus: c353

Käsitekaaviot: Muita hakukäsitteitä ja Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 38. *Muita hakukäsitteitä.*

5.3 Valinta

5.3.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

347

hakukierros

sv ansökningsomgång (1)

en application cycle
rather than: application round

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa, kun *koulutustoimija* tai muu taho päättää *koulutustarjonnasta* ja *valintaperusteista*, ja joka päättyy, kun *opiskelupaikan vastaanottoon* ja *opiskelijaksi ilmoittautumiseen (1)* liittyvät tiedot ovat *haku- ja valintajärjestelmässä*

huomautus

Yhteishakuun kuuluvan *koulutuksen (1)* osalta hakukierrokseen liittyvistä asioista säädetään asetuksessa.

Englannin termin application round käyttöä hakukierroksen vastineena ei suositella, sillä termi ei sisällä viittausta niihin hakukierroksen vaiheisiin, jotka edeltävät sitä, että *hakija* voi toimia eli hakea *koulutuksen toteutuksiin*. Vrt. *hakutyyppi*.

Käsitteen tunnus: c354

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

348

opiskelijavalinta

sv antagning av studerande (1); studentantagning
inte: urval *n*; intagning av studerande (föråldrad)

en student admissions <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>; student selection <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulut tietyissä yhteyksissä>; ~ select students *verb* <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulut tietyissä yhteyksissä>

määritelmä
menettely, jota hyväksi käyttäen *koulutustoimija* valitsee ja/tai ottaa *hakijan opiskelijaksi koulutuksen toteutukseen hakemuksen (1)* ja *valintaperusteiden* perusteella

huomautus
Lainsäädännössä *lukiokoulutuksen*, *ammatillisen koulutuksen* ja *korkeakoulujen (1)* opiskelijavalinnasta käytetään termiä ”opiskelijaksi ottaminen”. Tässä sanastossa on kuitenkin tehty ero käsitteiden opiskelijavalinta ja opiskelijaksi ottaminen välillä: *opiskelijaksi ottaminen* on opiskelijavalinnan yksi vaihe.

urval: Ruotsin sanaa urval ei tule käyttää opiskelijavalinnan vastineena muun muassa siksi, että se on monimerkityksinen ja viittaa valinnan lisäksi muun muassa valikoimaan, otantaan ja otokseen. Joissakin yhdyssanoissa sanaa urval kuitenkin käytetään, esimerkiksi urvalsprov (valintakoe).

student admissions: Termi student admissions on suositettava englannin vastine opiskelijavalinta-käsitteelle niin *toisen asteen koulutuksen* kuin korkeakoulujenkin (1) osalta.

student selection: Opiskelijavalinnasta näkee käytettävän englanniksi myös vastinetta student selection; näin etenkin *toisen asteen koulutuksen* osalta. Myös korkeakouluissa (1) käytetään joissakin tapauksissa termiä student selection (tai ilmausta to select students). Esimerkiksi Taideyliopistossa opiskelijavalinnan yhteydessä voi toimia arviointiraateja, jotka valitsevat hakijoista (1) koulutuksen toteutukseen pääsevät, ja niiden toiminnasta voidaan käyttää select-verbiä. Myös jatko-opintoihin voidaan valita opiskelijat sopivan opintomenestyksen ja tutkimussuunnitelman perusteella, jolloin select saattaa olla sopiva verbi. Myös korkeakoulun (1) perustutkintoon jo valittujen opiskelijoiden valitsemisesta tietylle erikoiskurssille esim. opintomenestyksen perusteella voi olla sopivaa käyttää verbiä select.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c359

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi, Valintatyypit, Hakukohde ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ja ammatillisen ruotsin asiantuntijoille 14.10.2016: Mikä ruotsin termi on käytössä ammatillisessa ja lukiokoulutuksessa?

Seija-terminologi 20.1.2017: määritelmää voisi muokata niin, että esim. valintaperusteiden määritteleminen kuuluisi paremmin tähän sisälle. Esim. ”koulutustoimijan toimenpiteiden kokonaisuus, joka tähtää siihen, että koulutustoimija pystyy ottamaan hakijoita (1) opiskelijoiksi koulutuksen toteutukseen --”

349
opiskelijaksi ottaminen
sv antagning som studerande; antagning av studerande (2)
en admission of a student

määritelmä
toiminta, jossa *koulutustoimija* tai *koulutusorganisaatio* päättää *hakijan* ottamisesta *opiskelijaksi opiskelijavalinnan* lopputuloksena

huomautus
Opiskelijaksi ottaminen on opiskelijavalinnan viimeinen vaihe.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c947

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi ja Valintatyypit

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Korkeakoulujen ruotsin kielityöryhmän kommentti 28.11.2016: Termi ok korkeakoulujen osalta. Tätä on ehkä hyvä tiedustella vielä toiselta asteelta.

Terminologin kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

350
valintaperuste
sv antagningsgrund; antagningskriterium; urvalsgrund <ammatillinen koulutus>
hellre än: antagningsprincip (1)
en admissions criterion <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>; selection criterion <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulut tietyissä yhteyksissä>

määritelmä
lainsäädännön ja *koulutustoimijan* määrittämä peruste, jonka mukaan *hakijoita* valitaan *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2)*

huomautus
Valintaperusteita ovat esimerkiksi "*todistuksen* perusteella", "*valintakokeen* perusteella", "*soveltuvuuskokeen* perusteella" sekä näiden yhdistelmät.

selection criterion: Suositeltava englannin vastine valintaperusteelle on admissions criterion. Vastinetta selection criterion on kuitenkin johdonmukaista käyttää samoissa yhteyksissä, joissa opiskelijavalinnasta käytetään vastinetta student selection. Ks. tarkempi kuvaus käsitteen *opiskelijavalinta* kohdalla.

admissions criterion, selection criterion: Englannin sanan criterion monikkomuoto on criteria.

Käsitteen tunnus: c366

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi, Valintatyypit ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

351
lisänäyttö
sv tilläggsprestation
en additional proof of competence

määritelmä
valintaperuste, jota voidaan käyttää *opiskelijavalinnassa todistuksen* ja mahdollisen *valintakokeen* tai *pääsy- ja soveltuvuuskokeen* lisäksi

huomautus
Lisänäyttö on käytössä *lukiokoulutuksessa*.

Lisänäytön voi muodostaa esimerkiksi todiste tai näyttö osaamisesta, aiemmasta *koulutuksesta (2)* tai harrastuneisuudesta.

Käsitteen tunnus: c373

Luokka: <lukiokoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

352
valintapiste
sv antagningspoäng
en admission point; ~ admission score

määritelmä
tietyn *valintaperusteen* mukaan *hakijalle* annettu piste

huomautus
Kunkin hakijan saamien valintapisteiden yhteenlaskettu summa määrittää hakijoiden (1) keskinäisen järjestyksen *opiskelijavalinnassa*.

Englannin termi admission score viittaa yhteispisteisiin.

Käsitteen tunnus: c361

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

353
hakijaryhmä
sv grupp av sökande
en applicant category

määritelmä
hakijoiden joukko, johon sovelletaan tiettyjä *valintaperusteita* tai jolle varataan tietty osa *aloituspaikoista*

huomautus
Perusteista, joilla hakijoita (1) voidaan jakaa hakijaryhmiin, säädetään lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c368

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

354
valintakiintiö
sv antagningskvot
en intake quota

määritelmä
opiskelijavalinnassa käytettävä kiintiö, jossa tietylle *hakijaryhmälle* on varattu tietty määrä *aloituspaikkoja*

huomautus
Valintakiintiön perusteena voi olla esimerkiksi *hakijan pohjakoulutus*.

Käsitteen tunnus: c369

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

355
valintakoe; pääsykoe
sv urvalsprov *n*; antagningsprov *n*; inträdesprov *n* <pääsykoe>
en entrance examination; entrance exam; entrance test

määritelmä
koe, joka järjestetään osana *oppilas-* tai *opiskelijavalintaa*

huomautus
Valintakokeita on erityyppisiä. Usein valintakokeella mitataan *hakijan* tietoja esimerkiksi tietystä aineistosta (vrt. *soveltuvuuskoe*, jolla selvitetään tietojen sijaan edellytyksiä ja soveltuvuutta). Valintakoe voi sisältää soveltuvuus- ja *kielikokeen (1)* tai jommankumman näistä.

Toisaalta termejä valintakoe ja pääsykoe käytetään joskus termin *soveltuvuuskoe* synonyymina kokeista, joissa mitataan kykyjä ja ominaisuuksia (kuten musikaalisuus, rytmitaju).

Valintakokeessa menestyminen voi (esimerkiksi *todistusten* sijaan) olla *valintaperuste*.

Käsitteen tunnus: c371

Käsitekaaviot: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi ja Valintatyypit

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

Sabina Eerola, Hanken, 25.2.2019, OKSAn ruotsin kielityöryhmille: Lisäksi tiedoksi: Hankenilla olemme minimoineet termin “urvalsprov” käyttöä vaikka se onkin kansallisesti OKSA-määritelty termi valintakokeelle, koska ”urvalsprov” sanaa ei valitettavasti käytetä Google-hauissa Suomessa, eikä myöskään Ruotsin korkeakouluissa (haulla site:se urvalsprov = 3 900, inträdesprov = 14 300). Myönnän, että olin itse aikoinaan ”urvalsprov”:in kannattaja, koska se on oikeampi käännös suomenkielisestä sanasta valintakoe, mutta nyt olemme huomanneet että hakijat eivät käytä termiä (Google Analytics todistaa sen), joten käytämme ”inträdesprov” termiä.

356
soveltuvuuskoe; pääsy- ja soveltuvuuskoe <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>
sv lämplighetsprov *n*; antagnings- och lämplighetsprov *n* <toisen asteen koulutus>; inträdes- och lämplighetsprov *n* <toisen asteen koulutus>
en aptitude test

määritelmä
koe, jolla selvitetään *hakijan* edellytykset ja soveltuvuus *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2) oppilas-* tai *opiskelijavalintaa* varten

huomautus
Edellytyksillä ja soveltuvuudella voidaan tarkoittaa esimerkiksi taitoja (kuten vuorovaikutustaidot tai jonkin instrumentin käsittelytaito), kykyjä (kuten fyysinen koordinaatiokyky) tai henkilön luonteen tai muiden ominaisuuksien sopivuutta.

Käsitteen tunnus: c372

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kommentti ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ja lukion ruotsin työryhmät antaneet ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok ammatillisen näkökulmasta?

357
<opetushallinto>
kielikoe (1); opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä kielikoe
sv språkprov *n*
en language proficiency test (1); language test

määritelmä
koe, jonka tarkoituksena on *opetuskielen (1)* tai *opetuskielen (2)* hallinnan osoittaminen

huomautus
Kielikokeita (1) voidaan järjestää esimerkiksi *opiskelijavalintojen* yhteydessä tai *oppilaitoksen* sisäisesti.

Opiskelijavalinnassa *koulutuksen järjestäjä* tai *korkeakoulu (1)* voi edellyttää *hakijan* suorittavan kielikokeen (1) silloin, kun järjestettävän *koulutuksen (2)* kieli on eri kuin hakijan äidinkieli. Kielikoe (1) voi olla osa *valintakoetta*.

Vrt. *kielitutkinto*.

Käsitteen tunnus: c374

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

358
päätös oppilaaksi ottamisesta <perusopetus>; päätös opiskelijaksi ottamisesta <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; valintapäätös
sv beslut *n* om antagning som studerande; antagningsbeslut *n*
en admission decision <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulut>; administrative decision on admission <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulut; kun halutaan viestiä että kyseessä on hallintopäätös>; admission decision <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulut>; decision on admission <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulut>; decision on student admission <lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulut>
rather than: selection decision <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen>

määritelmä
koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation opiskelijaksi ottamisesta* tai *oppilaaksi ottamisesta* tekemä hallintopäätös

huomautus
Opiskelijaksi ottamista tai oppilaaksi ottamista koskevasta päätöksestä voidaan antaa *hakijalle* asiakirja tai muu ilmoitus. Myös tätä asiakirjaa tai ilmoitusta voidaan kutsua päätökseksi opiskelijaksi ottamisesta tai valintapäätökseksi.

Käsitteen tunnus: c375

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinta>

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ja ammatillisen englannin työryhmille 12.2.2019: Sopiiko perusopetukselle ja ammatilliselle ”decision on admission”, kuten lukiolle ja korkeakouluille?

359
ennakkotehtävät *pl*; **esitehtävät** *pl*
sv förhandsuppgifter *pl*
en preliminary assignments *pl*; advance assignments *pl*

määritelmä
tehtävät, joiden tekemistä *hakijalta valintaperusteiden* mukaisesti vaaditaan *opiskelijavalintaa* varten

huomautus
Käsitteen tunnus: c376

Käsitekaavio: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 39. *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.*

5.3.2 Valintatyyppejä

360

oppilaaksi ottaminen; oppilaaksiotto

sv antagning av elev (1); elevantagning (1)

en pupil admission (1); admission of pupils (1)

määritelmä

menettely, jolla *opetuksen järjestäjä* ottaa lapsen *esi-* tai *perusopetukseen*

huomautus

Oppilaaksi ottaminen suoritetaan viranhaltijan tekemällä päätöksellä.

Käsitteen tunnus: c357

Käsitekaavio: Valintatyypit

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin esiopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

<perusopetus englanti kesken>

<esiopetus ruotsi kesken>

<esiopetus englanti kesken>

Outi Tasalan kommentti 14.12.2016: Admissions ja application termien käyttö ja näiden ero ei täysin selvää: kerätään tähän liittyvät käsitteet yhteen dokumenttiin ja otetaan ENG kielityöryhmän käsittelyyn yhdessä kokouksessa.

Outi Tasalan kommentti 14.12.2016: Ks. opiskelijaksi ottaminen, ID947

Korkeakoulujen efnglannin kielityöryhmän kommentti 1.2.2017: Tapahtuu (pääsääntöisesti) koulupiirin perusteella ja poikkeaa tässä opiskelijavalinnasta. Merja tarkastaa lukiolain ja perusopetuslain.

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti 27.10.2017: Ehdotetaan siirrettäväksi toisen asteen/alempien asteiden ryhmien tehtäväksi. OPH:n kommenttia toivotaan, ettei ristiriitaa.

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 2.11.2017: Saadaanko oppilaaksi ottamisen ja *oppilasvalinnan* (ID358) englanninkielisiin vastineisiin ero?

361

oppilasvalinta

sv antagning av elev (2); elevantagning (2)

en pupil admission (2); admission of pupils (2); pupil admission based on selection criteria (??); pupil selection

määritelmä

menettely, jota hyväksi käyttäen *opetuksen järjestäjä* hyväksyy lapsen *esi-* tai *perusopetukseen hakemuksen (2)* ja *valintaperusteiden* perusteella

huomautus

Esimerkki oppilasvalintaa käyttävästä *perusopetuksesta* on *painotettu opetus*, kuten kuvataiteen, musiikin ja liikunnan erikoisluokat. Painotetun opetuksen oppilasvalintaan liittyy *soveltuvuuskoe*, haastattelu ja/tai arvonta.

Oppilasvalintaa käytetään myös haettaessa esimerkiksi *joustavan perusopetuksen opetusryhmään (2)* tai *taiteen perusopetukseen*.

Ks. myös *haku painotettuun opetukseen*.

Käsitteen tunnus: c358

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Valintatyypit ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys OPH:n Karlsson&Westerholmille 23.9.2015: Onko ruotsiksi eri vastineet suomen termeille oppilaaksi ottaminen ja oppilasvalinta? Edellinen viittaa viranhaltijan tekemällä päätöksellä suoritettavaan lapsen ottamiseen esi- tai perusopetukseen; jälkimmäisellä taas tarkoitetaan hakemuksen ja valintaperusteiden perusteella tapahtuvaa lapsen hyväksymistä esi- tai perusopetukseen.

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 2.11.2017: Saadaanko oppilaaksi ottamisen (ID357) ja oppilasvalinnan (ID358) englanninkielisiin vastineisiin ero? Jos ”admission of pupils” / ”pupil admission” sopii kumpaankin (ainakin tätä on käytetty perusopetuslain 628/1998 englanninkielisessä käännöksessä: ”In the admission of pupils referred to in this subsection, the applicants shall be subject to equal selection criteria. If education is given according to a curriculum with special emphasis on one or several subjects, the admission of pupils may also be based on a test showing aptitude for said education”), niin voisiko oppilasvalintaa lisäksi tarkentaa jotenkin (”pupil admission based on selection criteria” tms.)?

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 2.11.2017: Vai onko ”pupil selection” kenties sopivampi vastine oppilasvalinnalle kuin ”pupil admission”? Espoon kaupunki käyttänyt termiä ”pupil selection” omilla sivuillaan, kun puhuu esim. englanninkieliseen perusopetukseen valinnasta.

362

esivalinta

sv förurval; första urval
inte: förhandsantagning

en preliminary selection phase

määritelmä

opiskelijavalinnan mahdollinen osa, jossa osa tai kaikki *hakijoista* valitaan seuraavaan *valinnan vaiheeseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c364

Käsitekaavio: Valintatyypit

<kieliversiointiin korkeakoulut>

363
yhteisvalinta
sv gemensam antagning
en joint admissions

määritelmä
korkeakoulujen (1) yhteistyönä toteutettava *opiskelijavalinta*, jossa yhteistyöhön osallistuvilla *hakukohteilla* on yhteiset *valintaperusteet* ja/tai yhteinen *valintakoe*

huomautus
Yhteisvalinta on käytössä esimerkiksi kauppatieteen alalla.

Ks. *hakutoiveiden priorisointi*.

Käsitteen tunnus: c360

Luokka: <yhteinen/yleinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Valintatyypit

<kieliversiointiin korkeakoulut>

364
harkinnanvarainen valinta
ei: joustava valinta (vanhentunut)
sv antagning enligt prövning
en discretionary admission

määritelmä
opiskelijavalinta, joka tapahtuu henkilöön liittyvällä erityisellä perusteella *hakukelpoisuudesta* ja *valintaperusteista* riippumatta

huomautus
Koulutuksen järjestäjä tai *korkeakoulu (1)* voi käyttää harkinnanvaraista valintaa silloin, kun *hakijalla* ei ole hakukelpoisuutta. Koulutuksen järjestäjä tai korkeakoulu (1) voi valita esimerkiksi enintään 30 prosenttia hakijoista valintapistemääristä riippumatta hakijoiden (1) esittämien syiden perusteella.

Harkinnanvaraisessa valinnassa voi tulla valituksi esim. henkilö, jolta puuttuu vaadittava *pohjakoulutus* tai *työkokemus*, mutta jolla *oppilaitos* tai korkeakoulu (1) katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten.

Käsitteen tunnus: c362

Luokka: <yhteinen/yleinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Valintatyypit

<kieliversiointiin korkeakoulut>

365

todistusvalinta; ~ suoravalinta

sv antagning på basis av betyg; betygsbaserad antagning; ~ direktantagning <suoravalinnasta>

en certificate-based admission; < admission based on prior academic record; ~ direct admission <suoravalinnasta>

määritelmä

opiskelijavalinta, jossa *valintaperusteena* on erillisen *valintakokeen* sijaan *hakijan* aiemmasta *koulutuksesta (2)* saama *todistus*

huomautus

Esimerkki todistusvalinnasta on, että hakija valitaan *yliopiston* tai *ammattikorkeakoulun koulutukseen (2) ylioppilastutkintotodistuksen arvosanojen* perusteella tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtavaan koulutukseen (2) *alemman korkeakoulututkinnon* todistuksen perusteella.

Joskus termiä suoravalinta käytetään rajatusti tarkoittamaan sellaista todistusvalintaa, jossa pääsyn takaavat kriteerit on kerrottu etukäteen. Esimerkiksi tapaus, jossa valituiksi tulevat *hakijat*, jotka ovat kirjoittaneet *ylioppilastutkinnon* ainereaalin kemian kokeessa arvosanan laudatur.

Muutoin suoravalinta on todistusvalinnan lähikäsite; hiukan todistusvalintaa väljempi siinä mielessä, että suoravalinnassa valituksi tulemisen perusteena ei ole välttämättä todistus aiemmasta koulutuksesta (2). Esimerkki suoravalinnasta on, että hakija valitaan yliopiston koulutukseen (2) matematiikkakilpailumenestyksen perusteella.

Käsitteen tunnus: c365

Luokka: <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Valintatyypit

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (selection based on school certificate)

Käsitekaavio 40. *Valintatyypit.*

5.3.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

366
hyväksytty
sv antagen (2)
en admission offered

määritelmä
hyväksytylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1088

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn tarkistettavat 2019

Englannin kielityöryhmän kommentti OKSA-jaokselle 27.9.2017: Miksi hakijan rooleista on määritelty ainoastaan *hyväksytty hakija* (ID367) ja valinnan tiloista ainoastaan ”hyväksytty”? Kielivastineiden kannalta olisi hyödyllistä että sanastossa olisi määritelty myös esim. käsitteet ”varasijalla oleva hakija” ja ”hylätty hakija” ja näille annettaisiin vastineet ruotsiksi ja englanniksi. Mutta onko erikseen määritellyille käsitteille tarvetta tietojärjestelmien tai muun OKSAn kannalta?

Terminologin kommentti OKSA-jaokselle ja englannin kielityöryhmälle 5.10.2017: Mikäli käsitteitä ”varasijalta hyväksytty hakija”, ”varasijalla oleva hakija”, ”hylätty hakija” ym. ei jostain syystä määritellä, niin näillehän voitaisiin sanastossa esittää ainoastaan termit suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Mutta käsitteiden määritteleminen auttaisi kyllä myös kielivastineiden valinnassa. Lisätäänkö tulevien täydennysten listalle?

Englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 17.11.2017: Missä kontekstissa tämä käsite esiintyy? Onko ainoastaan tietojärjestelmässä virkailijalle?

Englannin kielityöryhmän kommentti 17.11.2017: Kontekstin tietäminen keskeistä tässä kohdassa – OKSA-jaoksen täsmennettävä tätä. Valittiin vastineeksi ”admission offered”. Voidaan tarkistaa vastineen toimivuus, mikäli ”hylätty” ja muut valinnan tilat lisätään sanastoon.

Katarina Repo, OPH, 11/2017: Näitä tiloja voisi määritellä muitakin [esim. hylätty ja hyväksyttävissä oleva]

OKSA-jaos 26.4.2019: Lisätään tiloja

Laila Puranen, OPH, 24.5.2019: OPH:n haku- ja valintajärjestelmissä (korkeakoulujen ja toisen asteen yhteishauissa) käytössä olevat valinnan tilat ovat: perunut, peruttu, peruuntunut, hylätty, varalla, hyväksytty varasijalta, hyväksytty. Tilastointi (vipunen) ei välttämättä käytä näitä.

OKSA-jaos 22.11.2019: Lisätään sanastoon erillisinä käsitteinä myös valinnan tilat ”hylätty” ja ”varasijalla”. Riina lisää.

367
ehdollinen valinta; ehdollisesti hyväksytty

määritelmä
ehdollisesti hyväksytylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1075

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

368
hylätty

määritelmä
hylätylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1262

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

369
varasijalla
sv på reservplats

määritelmä
varasijalla olevalle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1264

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

370
hyväksytty hakija
sv sökande *n* som antagits; antagen (1); > nyantagen
en admitted student (1); admittee
not: admitted

määritelmä
koulutuksen toteutukseen otettu *hakija*

huomautus
Ruotsiksi käytetään termiä nyantagen hakijoista, jotka on otettu koulutuksen toteutukseen kyseisenä vuonna.

Englannin kielessä attribuutti admitted vaatii pääsanan, jota se määrittää (esim. ”admitted student”). Mikäli esimerkiksi koodistossa halutaan käyttää lyhyempää muotoa, suositellaan sanaa ”admittee”.

Ks. myös *valinnan tila*, *hyväksytty*.

Käsitteen tunnus: c367

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa ja Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>, <lukiokoulutus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>, <ammatillinen englanti kesken>

371

ehdollisesti hyväksytty hakija

määritelmä

hakija, joka on otettu *koulutuksen toteutukseen* sillä ehdolla, että *opiskelijaksi ottamiseen* vaikuttavien seikkojen, joista on valintahetkellä käytettävissä vain ennakkotietoa tai oletuksia, voidaan myöhemmin osoittaa pitävän paikkansa

huomautus

Hakija voidaan hyväksyä ehdollisesti *korkeakoulutukseen* esimerkiksi, jos hän on suorittanut *IB*- tai *EB-tutkinnon*, mutta valintamenettelyn hyväksymisvaiheessa tutkinnon valmistumisesta ei ole varmuutta ja arvosanoista on tiedossa vasta opettajan tekemät ennakkoarviot, ei lopullisia arvosanoja. Tällöin *opiskelijavalinta* tehdään opettajan tekemien ennakkoarvioiden perusteella, ja hakija hyväksytään sillä ehdolla, että tutkinto tulee suoritetuksi ja mahdollisesti ennakkoarviosta poikkeavat lopulliset arvosanat eivät pudota hakijaa valittujen joukosta.

Ehdollisesti hyväksytyltä hakijalta voidaan edellyttää esimerkiksi virallisesti oikeaksi todistettuja asiakirjoja, kuten tutkintotodistusta lopullisine arvosanoineen, tai tietoa hakuajan jälkeen tapahtuneesta valmistumisesta.

Käsitteen tunnus: c1855

Luokka: <opiskelijavalinnat>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

<kieliversiointiin korkeakoulut> <korkeakoulut ruotsi kesken>, <korkeakoulut englanti kesken>

372

varasijalla oleva hakija

sv ~ på reservplats <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

en ~ on a waiting list <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

määritelmä

hakija, joka on *opiskelijavalinnassa varasijalla* tiettyyn *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Varasijalla olevan hakijan on mahdollista tulla valituksi koulutuksen toteutukseen, mikäli paikka vapautuu. Varasijalla oleva hakija täyttää *hyväksytyksi* tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. *Aloituspaikka* voi vapautua esimerkiksi silloin, kun *hakukohteeseen* aiemmin *hyväksytty* hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

Käsitteen tunnus: c1267

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>, <lukiokoulutus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>, <ammatillinen englanti kesken>

373

hylätty hakija

sv ~ du har inte fått en studieplats <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

en ~ you have not received a study place <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

määritelmä

hakija, joka ei *opiskelijavalinnassa* ole tullut otetuksi *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Hakija voi jäädä ottamatta koulutuksen toteutukseen eri syistä. Yleisimmin syynä on se, että vaikka hakija on hakukelpoinen (ks. *hakukelpoisuus*) ja hän täyttää muut kriteerit, hän jää koulutuksen toteutuksen aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Muita syitä ovat, että hakijalla ei ole hakukelpoisuutta tai ettei hän täytä muita *opiskelijavalinnan* kriteereitä, esimerkiksi kielitaitovaatimuksia, ja se, ettei hakijalle voida myöntää *opiskeluoikeutta* SORA-lainsäädännön perusteella.

Ks. myös *opiskelijaksi ottaminen*, *aloituspaikka*.

Käsitteen tunnus: c1268

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>, <lukiokoulutus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>, <ammatillinen englanti kesken>

374

aloituspaikka

sv nybörjarplats

en available student place; ~ initial intake; ~ available intake; ~ potential intake; ~ maximum intake

määritelmä

hakukohteeseen tietyssä *koulutuksen hakumenettelyssä* tarjolla oleva *opiskelupaikka*

huomautus

Aloituspaikkamäärä on määrä, joka *koulutustoimijalla* on oikeus ja suunnitelman mukaiset edellytykset ottaa *opiskelijoita*. Aloituspaikkamäärä on optio; se ei välttämättä toteudu.

Ilmaisulla ”aloituspaikat” viitataan *koulutuksen järjestäjän* tai *korkeakoulun (1)* ilmoittamaan tietoon siitä, kuinka monta opiskelupaikkaa hakukohteeseen on tietyssä koulutuksen hakumenettelyssä tarjolla.

Ilmaisulla ”päätöksen mukaiset aloituspaikat” (lyhenne ”palpa”) tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän, *oppilaitoksen* ylläpitäjän tai korkeakoulun (1) päättämää aloituspaikkojen lukumäärää.

Ilmaisulla ”valinnan aloituspaikat” (lyhenne ”valpa”) tarkoitetaan *opiskelijavalinnassa* käytettävää aloituspaikkamäärää, jossa on varauduttu peruutuksiin tai jossa osa päätöksen mukaisista aloituspaikoista on varattu opiskeluoikeuden aikaisemmin saaneille.

Englannin intake-loppuisilla vastineilla viitataan hakukohteeseen tarjolla olevien opiskelupaikkojen kokonaismäärään.

Käsitteen tunnus: c370

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Koulutustarjonta ja opetustarjonta

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

375

varasija

sv reservplats (???)

määritelmä

ilman *aloituspaikkaa* jääneen *hakijan* asema, jossa hakijan on vielä mahdollista tulla valituksi *koulutuksen toteutukseen*, mikäli paikka vapautuu

huomautus

Varasijalla oleva hakija täyttää *hyväksytyksi* tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Aloituspaikka voi vapautua esimerkiksi silloin, kun *hakukohteeseen* aiemmin *hyväksytty* hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

Ks. myös *varasijalla oleva hakija*.

Käsitteen tunnus: c882

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 41. *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.*

5.3.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä

5.3.4.1 Hakukohde

376
<koulutukseen haun ja valinnan tietojärjestelmä>
haku (2)
sv ansökan (1); urvalsparti <Svenska handelshögskolan>
en application data

määritelmä
kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksen toteutuksista*, jotka on tietojärjestelmässä luokiteltu samaan ryhmään *opiskelijavalintaa* varten tiettynä ajankohtana

huomautus
Tässä tarkoitettu haku (2) on tekninen käsite. Tietojärjestelmässä hakuun (2) kiinnitetään tiedot muun muassa *hakutavasta*, *hakutyypistä* ja *hakuajasta*.

Käsitteen tunnus: c336

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä ja Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

377
hakukohdejoukko
sv grupp av ansökningsmål; grupp av ansökningsobjekt; grupp av ansökningsalternativ
en set of study options available for applicants

määritelmä
joukko *hakukohteita*, joita sitovat toisiinsa tietyt säännöt

huomautus
Hakukohdejoukkoa sitova sääntö voi koskea esimerkiksi sitä, mihin hakukohteisiin tulee hakea tai mihin ei saa hakea, jos hakee tiettyyn hakukohteeseen. Sääntö voi koskea myös esimerkiksi sitä, missä järjestyksessä tietyt hakukohteet tulee priorisoida.

Esimerkki hakukohdejoukosta ovat lääketieteen hakukohteet *korkeakoulujen (1) yhteishaussa*.

Käsitteen tunnus: c334

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

378
valintaryhmä
sv urvalsgrupp

määritelmä
hakukohdejoukko, joka käyttää *opiskelijavalinnassa* yhteisiä laskentakaavoja

huomautus
Valintaryhmä-käsitettä ei tule sekoittaa valintakoeryhmä-käsitteeseen. Valintaryhmä on tietojärjestelmiin liittyvä käsite; se on tapa ryhmitellä *hakukohteita valintaperusteiden* mallinnuksessa. Valintaryhmän hakukohteilla ei välttämättä ole minkäänlaista valintakoeyhteistyötä keskenään (vrt. *valintakoeryhmä*).

Käsitteen tunnus: c335

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken>

379
hakukohde
sv ansökningsmål *n* <Studieinfo.fi, Svenska handelshögskolan>; ansökningsobjekt *n* <Helsingfors universitet>; ansökningsalternativ *n* <Aalto-universitetet>
en option available for application; study programme available for application

määritelmä
koulutuksen toteutus, joka on liitetty tiettyyn *hakuun (2)*

huomautus
Esimerkki *ammatillisen koulutuksen* hakukohteesta *yhteishaussa* on puualan perustutkinto (180 *osaamispistettä*) kevään 2015 yhteishaussa.

Esimerkki *korkeakoulutuksen* hakukohteesta yhteishaussa on yleinen kielitiede (180 *opintopistettä (2)*) kevään 2015 *korkeakoulujen (1)* yhteishaussa.

Käsitteen tunnus: c331

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakutapoja ja -tyyppejä, Hakukohde, Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

380
hakutoive
sv ansökningsönskemål *n*
en preferred option for application; preferred study programme <lukiokoulutus, jossa linjoja; korkeakoulut>

määritelmä
hakukohde, jonne *hakija* hakee *opiskeluoikeutta*

huomautus
Käsitteen tunnus: c332

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 21.2.2019: Korkeakoulujen ja lukion ruotsin työryhmät antaneet ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok ammatillisen näkökulmasta?

381
hakutoiveiden priorisointi
mieluummin kuin: hakukohteiden priorisointi
sv prioritering av ansökningsönskemål; rangordning av ansökningsönskemål
en ~ order of preference

määritelmä
hakijan tekemä *hakukohteiden* etusija- tai mieluisuusjärjestykseen asettaminen

huomautus
Käsitteen tunnus: c333

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

382

valintakoeryhmä

sv grupp för urvalsprovssamarbete
hellre än: urvalsprovgrupp

en entrance examination group

määritelmä
koulutuksen toteutukset, joissa käytetään yhteistä *valintakoetta*

huomautus
Valintakoeryhmäyhteistyössä olevat *koulutusorganisaatioilla* valintakoe voi olla kaikilla koulutuksen toteutuksilla sama tai osalla eri, mutta koulutusorganisaatiot hyväksyvät toisessa samaan yhteistyöryhmään kuuluvassa koulutusorganisaatiossa tehdyn valintakokeen tuloksen.

Käsitteen tunnus: c337

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Hakukohde

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OPH / Katarina Repo sähköpostilla Outille 12.12.2016: Voi olla eri koe mutta sen tulos kelpaa valintakoeryhmän sisällä. Palaan tähän käsitteeseen vielä sen ruotsinnoksen osalta.

Käsitekaavio 42. *Hakukohde.*

5.3.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi

383

haku- ja valintajärjestelmä

sv ansöknings- och antagningssystem *n*

en application and admissions system

määritelmä

opiskelijavalintarekisteriä hyödyntävä tietojärjestelmä, jonka avulla voi hakea ja tulla valituksi *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Ks. myös *koulutukseen hakeminen*, *opiskelijavalinta*.

Käsitteen tunnus: c377

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

384

valintalaskenta

sv urvalskörning; antagningskörning

en admission ranking phase

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jonka tuloksena *hakijat* ovat *valintaperusteiden* mukaan *valintatapajonoittain* keskinäisessä järjestyksessä ja kunkin *hakijan valinnan tila* on joko ’hyväksyttävissä oleva’ tai ’hylätty’

huomautus

Käsitteen tunnus: c906

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

385

<koulutuksen haku- ja valintajärjestelmä>

sijoittelu

sv placering

en placement

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jossa *hakija* valitaan *valintalaskennan* tuloksen perusteella ylimpään sellaiseen *hakutoiveeseensa*, johon hänen on *aloituspaikkojen* puitteissa mahdollisuus päästä

huomautus

Käsitteen tunnus: c907

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

386

opiskelijavalintarekisteri

ei: hakijarekisteri (vanhentunut)

sv antagningsregister *n*

en student admissions register
rather than: student selection register

määritelmä

erityislailla säädetty rekisteri, joka sisältää tiedot *opiskelijavalinnan* toteuttamiseksi

huomautus

Opiskelijavalintarekisteristä on säädetty laissa 1058/1998.

Opiskelijavalintarekisteri voi sisältää tiedot *hakijoista*, *hakutoiveista*, *hakukohteista*, *valintaperusteista*, *opiskelijavalinnoista*, *opiskelupaikan vastaanotosta* ja *opiskelijaksi ilmoittautumisesta (1)*. Sitä käytetään myös opinnoista tiedottamiseen ja *arviointiin (2)*.

Opiskelijavalintarekisteri koostuu seuraavista osarekistereistä: 1) *korkeakoulujen (1)* hakurekisteri ja 2) *ammatillisen koulutuksen*, *lukiokoulutuksen* ja muun *perusopetuksen* jälkeisen *koulutuksen (1)* hakurekisteri.

Student selection register -termiä tavataan joissakin suomalaisissa lähteissä, mutta kansainvälisesti vakiintunut englanninkielinen termi on student admissions register.

Käsitteen tunnus: c355

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 43. *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi.*

5.3.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

387

<koulutuksen haku- ja valintajärjestelmä>

valintatapa; valintamenettely

sv antagningssätt *n*; antagningsförfarande *n*; urvalsmetod <ammattikorkeakouluissa>
hellre än: urvalssätt *n* <Svenska handelshögskolan>; urvalsförfarande *n*
inte: antagningsprincip (2) <Helsingfors universitet> (föråldrad)

en selection procedure <perusaste, lukiokoulutus, ammatillinen>; admissions procedure (2) <korkeakoulut>
rather than: selection method

määritelmä

tieto, joka ilmaisee, mitä *valintaperustetta* käytetään *hakijan* hyväksymisessä *koulutukseen (2)*

huomautus

Valintatapoja ovat esimerkiksi *todistuksen*, *valintakokeen* tai näistä yhdessä muodostuvien kriteerien perusteella. Samassa *hakukohteessa* hakijoita voidaan valita eri valintatavoilla.

antagningsprincip (2): Valintatavan ruotsinkielisenä vastineena käytettiin aiemmin esimerkiksi Helsingin yliopistossa termiä antagningsprincip. Nykyisin termiä antagningsprincip käytetään *valintaperusteen* ruotsinkielisenä vastineena, joten termin käyttöä valintatavan vastineena ei enää suositella.

selection method: *Ammattikorkeakoulujen* valintaperustesuosituksessa käytetään termiä selection method. Tässä sanastossa termi selection on kuitenkin varattu *toisen asteen koulutuksen* käyttöön, ja tästä syystä myöskään termin selection method käyttöä ei suositella muuten kuin toisen asteen koulutuksen yhteydessä.

Ks. *todistusvalinta*.

Käsitteen tunnus: c378

Luokka: <opiskelijavalinnat>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: lukiolaissa 714/2018 ei käytetä termiä valintatapa

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: entä antagningsförfarande?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: antagningsmetod ja urvalsmetod kuulostavat oudoilta; Riina voisi varmistaa korkeakoulujen ruotsin ryhmältä, ovatko edelleen sitä mieltä että perusteltu. antagningsmetod-termillä ei tule myöskään yhtään google-osumaa.

Terminologin kommentti lukion ruotsin työryhmälle 22.2.2019: kysytty korkeakoulujen ruotsin työryhmältä termeistä antagningsmetod ja urvalsmetod

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: antagnigssätt löytyy erään korkeakouluja koskevan lain perusteluista

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: palataan asiaan, kun Pamela pääsee mukaan, hänellä saattaisi olla tietoa

Puck Sumelius 22.2.2019: Hei, Google-haku *”antagningsmetod site:.se”* antaa kyllä osumia. Vain kourallisen verran (36 kpl) ruotsalaisilta sivuilta, sen sijaan suomalaiset osumat (hakuehdolla site:.fi tai rajaamalla hakua vain Suomeen) liittyvät kaikki jollain tapaa OKSA-sanastotyöhön. Sen sijaan ”ansökningsförfarande” esiintyy m.m. Finlexissä: Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoulujen yhteishausta (1044/2009, 3§: Haku- ja valintamenettelyt, Ansöknings- och antagningsförfarande) Antagningsförfarande Google-hakuna antaa 87 .se –osumaa, 586 kpl .fi –osumaa, ja se tuntuu olevan yleisesti käytössä meillä korkeakoulukontekstissa. HY:n kääntäjät eivät enää aikoihin ole käyttäneet urval-alkuisia valinnoista puhuttaessa; ainoa käytössä oleva lienee ”urvalsprov”, valintakoe. Toki on tilanteita joissa urval on osana antagning –prosessia. Toivottavasti tästä oli apua. Mitä mieltä muut ovat?

Lilian Sjöberg, Arcada, 25.2.2019: Ammattikorkeakoulut käyttävät käsitettä urvalsmetod.

Sabina Eerola, Hanken, 25.2.2019: Olen ollut mukana OKSA-ryhmässä, ja muistaakseni olin mukana kyseisessä kokouksessa. Hankenilla käytetään eniten “antagningssätt” tässä yhteydessä, kun valitaan näistä termeistä: antagningssätt, antagningmetod, urvalsmetod. Ruotsissa tehdään toisin (kansallisella tasolla, en tiedä miten tämä näkyy yksittäisten yliopistojen sivuilla): Ruotsin opintopolku.fi- sivustolla antagning.se käytetään urval-sanaa ainakin mm. termissä ”urvalsgrupp”. esim. ”När det är fler behöriga sökande än det finns platser till en utbildning, fördelas platserna genom urval. Vilken studiebakgrund du har avgör i vilken urvalsgrupp du konkurrerar. [...] Alla platser till en utbildning på grundnivå fördelas så att minst 1/3 av platserna går till sökande med betyg (betygsurval) och minst 1/3 till sökande som gjort högskoleprovet (provurval). Utöver det får högst 1/3 av platserna tillsättas utifrån de förutsättningar eller urvalsgrunder som varje universitet eller högskola beslutat om, till exempel alternativt urval utifrån intervjuer.” (https://www.antagning.se/sv/Ta-reda-pa-mer-/Platsfordelning-och-urval/)

Terminologi Riina Kosunen OKSAn korkeakoulujen ruotsin ryhmälle 15.4.2019: Vastaustenne perusteella vaikuttaa siltä, että

- antagningssätt kannattaa edelleen säilyttää (esim. Hanken käyttää sitä valintatavan ruotsin vastineena)

- urvalsmetod-termin voisi merkitä ammattikorkeakouluissa käytettäväksi termiksi

- antagningsmetod-termin voisi ehkä poistaa (Puckin mukaan kaikki .fi-osumat Google-haussa viittaavat OKSA-työhön).

1) Oletteko samaa mieltä noista yllä olevista kolmesta ratkaisusta?

2) Olisiko mielestänne järkevää lisätä valintatavan ruotsin vastineeksi Puckin mainitsema antagningsförfarande? Tuota ruotsin termiä on siis käytetty mm. valtioneuvoston asetuksessa ammattikorkeakoulujen yhteishausta (1044/2009, 3§), jossa valintamenettely = antagningsförfarande. OKSAn mukaan valintatapa ja valintamenettely ovat synonyymeja, mutta itse en ole varma, onko tuossa ammattikorkeakoulujen yhteishausta annetussa asetuksessa tarkoitettu valintamenettelyllä nimenomaan tätä ”todistuksen, valintakokeen tai näistä yhdessä muodostuvien kriteerien perusteella” -asiaa, johon OKSAssa valintatavalla viitataan. Onko sinulla näkemystä, Puck?

Sabina Eerola, Hanken, ja Maria Ljung, ÅA, 16.4.2019: Riina: understödes! Kohta 1: Ok, käy. Kohta 2: antagningsförfarande lisätään = OK. Mielestäni “tapa” = todistusvalinta tai valintakoe ja “menettely” = viittaa enemmänkin prosessiin/työtapoihin.

388

avoimen väylä

sv öppna universitetsleden; öpu-leden

en open university route
rather than: open university track

määritelmä

korkeakoulun (1) opiskelijavalinnassa hakijoille tarjottu mahdollisuus tulla valituksi *avoimessa korkeakouluopetuksessa* suoritettujen opintojen perusteella

huomautus

Avoimen väylä on yksi *valintatavoista*.

Käsitteen tunnus: c379

Luokka: <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

389
valintatapajono
sv antagningskö
en listing based on admissions type; admissions type listing
rather than: admission queue

määritelmä
jono, joka muodostuu *valintaperusteiden* mukaan järjestykseen asetetuista *hakijoista*

huomautus
Samassa *hakukohteessa* voi olla useita valintatapajonoja (esim. *todistusvalinta*, valintakoevalinta tai näiden yhdistelmä).

Ammattikorkeakoulujen valintaperustesuosituksessa valintatapajonosta käytetään englanniksi termiä admission queue. Termit listing based on admissions type ja admissions type listing kuvaavat kuitenkin käsitettä paremmin, ja tämän vuoksi termin admission queue käyttöä ei suositella.

Käsitteen tunnus: c380

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

390
valinnan vaihe
sv antagningsskede *n*
hellre än: > urvalsskede *n*
en stage of admissions procedure

määritelmä
kukin *opiskelijavalinnan* prosessin osista, jossa käsitellään kerralla kyseiseen osaan liittyvät *valintatapajonot*

huomautus
Valinnan vaiheita on useita, esimerkiksi hakukelpoisuusvaihe, lähtöpisteiden laskemisvaihe, koekutsuvaihe, esivalintavaihe ja varsinainen valinta. Kun kaikki valinnan vaiheet on suoritettu, *hakija* on joko hyväksyttävissä jatkoon tai *hylätty*.

Käsitteen tunnus: c381

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

391

valinnan tila; hakijan valinnan tila; valintatieto

sv antagningsstatus; urvalsstatus

en admission status

määritelmä

hakijalle opiskelijavalinnan tietojärjestelmään valintaprosessin aikana tai sen päättyessä määritetty tila

huomautus

Valinnan tiloja ovat muun muassa *hyväksytty*, *hylätty*, *varasijalta* hyväksytty, *varasijalla* ja peruuntunut.

Valinnan tila on lähinnä *haku- ja valintajärjestelmässä* käytettävä tieto/käsite. *Hakijoille* suunnatussa viestinnässä näytettävä tieto on *valinnan tulos*.

Käsitteen tunnus: c389

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Laila Puranen, OPH, 24.5.2019: OPH:n haku- ja valintajärjestelmissä (korkeakoulujen ja toisen asteen yhteishauissa) käytössä olevat valinnan tilat ovat: perunut, peruttu, peruuntunut, hylätty, varalla, hyväksytty varasijalta, hyväksytty. Tilastointi (vipunen) ei välttämättä käytä näitä.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 24.5.2019: Onko tarpeen muuttaa huomautusta, jossa annetaan esimerkkejä valinnan tiloista?

392

valinnan tulos

sv antagningsresultat *n*
inte: urvalsresultat *n*

en admissions result

määritelmä

hakijan hakukohdekohtainen *valinnan tila*

huomautus

Ruotsiksi termin urvalsresultat käyttöä valinnan tulos -käsitteen vastineena ei suositella, sillä urvalsresultat assosioituu pikemminkin esimerkiksi *valintakokeen* (ruotsiksi urvalsprov) tulokseen.

Käsitteen tunnus: c383

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutukseen hakemisen vaiheita, Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

393
valintaehdotus; valintalaskennan tulos
sv antagningsförslag *n*
hellre än: urvalsförslag
en proposal for placement phase

määritelmä
joukko *valinnan tuloksia*, joka ilmaisee *hakijat* hakukohdekohtaisesti keskinäisessä valintatapajonokohtaisessa järjestyksessä ennen *sijoittelua*

huomautus
Valintaehdotus syntyy *valintalaskennan* tuloksena.

Valinnan tulos on hakijakohtainen; valintaehdotus puolestaan on joukko valinnan tuloksia eli se muodostuu listasta hakijoita (1).

Ks. myös *hakukohde*.

Käsitteen tunnus: c382

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

394
sijoittelun tulos
sv resultat *n* av placeringen
en placement results *pl*

määritelmä
valinnan tulos, joka muodostuu tietojärjestelmässä *sijoittelun* päätteeksi *hakutoiveiden priorisointia* käyttävissä *koulutuksen hakumenettelyissä*

huomautus
Sijoittelun tulosta käytetään *yhteishaussa* ja *sijoittelua* käyttävissä *erillishauissa*.

Käsitteen tunnus: c384

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

395
valintaesitys
sv antagningsframställning
en admissions proposal

määritelmä
haku- ja valintajärjestelmän oppilaitokselle tuottama *valintaperusteiden* mukainen esitys valittavista *hakijoista*

huomautus
Valintaesityksen perusteella tehdään *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c385

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: Koulutukseen hakemisen vaiheita, Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

396
valintaperustemalli
sv modell för antagningsgrunderna
en computation model for admissions
not: < data model for admissions

määritelmä
haku- ja valintajärjestelmään tallennettu laskentakaava, jolla lasketaan kunkin *valintaperusteen* perusteella *opiskelijavalinnassa* saatavat pisteet

huomautus
Valintaperustemalli voidaan liittää *hakukohteeseen* tai *valintaryhmään*.

Käsitteen tunnus: c387

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

397
hakemusnumero
sv ansökningsnummer *n*; ansökans nummer *n*
en application ID
rather than: application number

määritelmä
haku- ja valintajärjestelmän hakemukselle (1) antama tunnus

huomautus
Hakemusnumero voi koostua numeroista ja kirjainmerkeistä.

Englannin termin application number käyttöä hakemusnumeron vastineena ei suositella, koska hakemusnumero voi sisältää myös kirjainmerkkejä.

Käsitteen tunnus: c388

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 44. *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.*

5.4 Peruskoulun määräytyminen tai valinta

398

koulutarjonta; kouluverkko

sv skolutbud *n*; skolnät *n*

määritelmä

joukko, joka muodostuu kunnan tarjoamista *peruskouluista (1)* ja niiden *opetuspisteistä*, joihin *oppilas* voidaan ilmoittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c390

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Peruskoulun määräytyminen tai valinta

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

399

ensisijainen koulu; lähikoulu

sv primär skola; närskola

en ; neighbourhood school; local school

määritelmä

kunnan *oppivelvolliselle* osoittama *peruskoulu (1)*

huomautus

Ensisijainen koulu osoitetaan *oppilaan* asuinpaikan mukaiselta *oppilaaksiottoalueelta*.

Tässä määritellystä käsitteestä käytetään perusopetuslaissa 628/1998 termiä lähikoulu. Lähikoulu ei nimityksestään huolimatta välttämättä ole oppilaan asuinpaikkaa maantieteellisesti lähimpänä sijaitseva peruskoulu (1).

Käsitteen tunnus: c391

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Peruskoulun määräytyminen tai valinta

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

400

toissijainen koulu

sv sekundär skola

en secondary school

määritelmä

peruskoulu (1), joka ei ole kunnan/kaupungin *oppivelvolliselle* osoittama peruskoulu (1) ja josta *huoltaja* hakee oppivelvolliselle koulupaikkaa

huomautus

Toissijainen koulu voi olla esimerkiksi *painotettua opetusta* tarjoava koulu.

Termi toissijainen koulu ei ole käytössä kaikissa kunnissa.

Toissijaiseen kouluun hakevaa oppilasta kutsutaan toissijaiseksi hakijaksi.

Ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*, *haku painotettuun opetukseen*, *hakemus (2)*.

Käsitteen tunnus: c392

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Peruskoulun määräytyminen tai valinta

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

401

oppilaaksiottoalue

sv elevupptagningsområde *n*

en school admission area

määritelmä

maantieteellinen alue, jolta kukin *peruskoulu (1)* ottaa *oppilaansa*

huomautus

Se, mihin oppilaaksiottoalueeseen *oppivelvollinen* kuuluu, määräytyy hänen asuinpaikkansa mukaan. Oppivelvollisella on oikeus päästä siihen peruskouluun (1), jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu.

Joissakin kunnissa oppilaaksiottoalueella voi sijaita useampi kuin yksi peruskoulu (1). Esimerkiksi Helsingin kaupungissa oppilaaksiottoalueesta, jolla sijaitsee useampi kuin yksi peruskoulu (1), käytetään termiä laajennettu oppilaaksiottoalue.

Käsitteen tunnus: c394

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Peruskoulun määräytyminen tai valinta

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Käsitekaavio 45. *Peruskoulun määräytyminen tai valinta.*

6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit

6.1 Varhaiskasvatus

6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja

402
varhaiskasvatuspalvelu
ei: päivähoito (2) (vanhentunut)
sv småbarnspedagogisk service; småbarnspedagogiska tjänster *pl*; tjänster *pl* inom småbarnspedagogik
inte: dagvårdsservice (föråldrad)
en early childhood education and care service; ECEC service

määritelmä
varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista *varhaiskasvatusta* tuottava palvelu

huomautus
Kunnalla tai kuntayhtymällä on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta. *Varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta* riippuen kunta voi toimia myös *varhaiskasvatuksen palveluntuottajana*.

Yksityinen varhaiskasvatus on ilmoituksenvaraista toimintaa.

småbarnspedagogiska tjänster / tjänster inom småbarnspedagogik: Jos ruotsinkielisessä tekstissä käsitellään sekä virkoja (tjänst) että palveluja, suositellaan varhaiskasvatuksen viroista käytettäväksi muotoa tjänster inom småbarnspedagogik.

Käsitteen tunnus: c395

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

403
varhaiskasvatustoiminta
sv verksamhet inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (2)
en early childhood education and care activities; ECEC activities

määritelmä
ammatillinen toiminta, joka perustuu varhaiskasvatuslakiin (540/2018) ja *varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin*

huomautus
Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito*, mukaan lukien *ryhmäperhepäivähoito*, ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1582

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

404
varhaiskasvatuksen toimintamuoto
sv verksamhetsform inom småbarnspedagogik
en type of ECEC activity

määritelmä
tapa, jolla *varhaiskasvatustoiminta* toteutetaan

huomautus
Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito*, mukaan lukien *ryhmäperhepäivähoito*, ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*.

Vertaa *opetusmuoto*.

Käsitteen tunnus: c1848

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<vaka2021>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

405
päiväkotitoiminta
sv daghemsverksamhet
en early education centre activities; centre-based early education activities

määritelmä
varhaiskasvatuksen toimintamuoto, jota toteutetaan *päiväkodissa*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1024

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "centre-based early education activity". Lain en-käännöksestä. Päiväkoti-käsitteen käännös pitää sopia ennen tämän käsittelyä.

406
perhepäivähoito
sv familjedagvård
en family daycare (1); family-based daycare <rinnastettaessa perhepäivähoitoa päiväkotitoimintaan / as opposed to centre-based early education activities>

määritelmä
varhaiskasvatuksen toimintamuoto, jota toteutetaan *perhepäiväkodissa*

huomautus
Perhepäivähoitoa järjestetään pääsääntöisesti *perhepäivähoitajan* kotona, mutta sitä voidaan antaa myös *lapsen* tai lasten kotona tai *ryhmäperhepäivähoitona*.

Käsitteen tunnus: c397

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 muotoillut omaan käännösvastinelistaansa seuraavaa: "Jos joskus käytetään termiä perhepäivähoitotoiminta ja se rinnastetaan päiväkotitoimintaan, joka olisi centre-based early education activities, vastine voi olla family-based daycare activities." Muotoilin tietoa OKSAa varten, tarkistatteko että on ok? Onko termin "family-based daycare" jälkeen laitetussa käyttöalatarkenteessa ilmaus "as opposed to centre-based early education activities" ok?

407
ryhmäperhepäivähoito
sv gruppfamiljedagvård
en group family daycare (1)

määritelmä
perhepäivähoito, jota antaa kaksi tai kolme *perhepäivähoitajaa* yhdessä

huomautus
Käsitteen tunnus: c1584

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

408
avoin varhaiskasvatustoiminta
ei: muu varhaiskasvatus (vanhentunut); avoin päiväkotitoiminta (2) (vanhentunut)
sv öppen småbarnspedagogisk verksamhet
en open early childhood education and care activities; open activities in early childhood education and care; open ECEC activities; open activities in ECEC

määritelmä
kerholuonteinen *varhaiskasvatuksen toimintamuoto*, jota tarjotaan *lapsille* tai lapsille yhdessä aikuisen kanssa

huomautus
Avoin varhaiskasvatustoiminta on pääsääntöisesti suunnattu lapsille, jotka eivät osallistu *osa-* tai *kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen*. Toiminta voi olla kohdennettu tietyille ikäryhmille ja sen nimi voi vaihdella toiminnan painotuksen mukaan.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa ovat esimerkiksi leikkipuistotoiminta, lasten leikki- ja kerhotoiminta ja *avoin päiväkotitoiminta (1)*.

Lainsäädännössä ei säädetä avoimen varhaiskasvatustoiminnan *henkilöstön* mitoituksesta tai kelpoisuusehdoista.

muu varhaiskasvatus: Termiä muu varhaiskasvatus käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

övrig småbarnspedagogik: Ruotsin termiä övrig småbarnspedagogik käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c398

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

409
avoin päiväkotitoiminta (1)
sv öppen daghemsverksamhet
en open centre-based early education activities

määritelmä
avoin varhaiskasvatustoiminta, jota järjestetään sitä varten varatuissa tiloissa

huomautus
Avoimen päiväkotitoiminnan (1) toimintamuodot voivat vaihdella.

Käsitteen tunnus: c412

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

410
varhaiskasvatuksen järjestämismuoto
sv form för anordnandet av småbarnspedagogik
en form in which early childhood education and care is organised

määritelmä
tapa, jolla *varhaiskasvatustoiminta* on järjestetty

huomautus
Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä *varhaiskasvatus*, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ja *yksityinen varhaiskasvatus* ilman yksityisen hoidon tukea.

Käsitteen tunnus: c1849

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

411
yksityinen varhaiskasvatus
sv privat småbarnspedagogik; privat småbarnspedagogisk verksamhet
en private early childhood education and care; privately run early childhood education and care; private ECEC
not: private daycare

määritelmä
ilmoituksenvarainen liike- tai ammattitoimintaan perustuva *varhaiskasvatustoiminta*

huomautus
Kunta, aluevalvontavirasto ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvovat yksityistä varhaiskasvatusta.

Käsitteen tunnus: c994

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Käsitekaavio 46. *Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.*

6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

412

varhaiskasvatuksen toimintavuosi

sv verksamhetsår *n* inom småbarnspedagogik

en working year in early childhood education and care; working year in ECEC; ECEC working year

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa elokuun alusta ja loppuu seuraavan vuoden heinäkuun loppuun

huomautus

Vertaa *koulutuksen (1)* käsite *lukuvuosi*.

Käsitteen tunnus: c967

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

413

varhaiskasvatuksen toimintakausi

sv verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik

en working term in early childhood education and care; working term in ECEC; ECEC working term

määritelmä

varhaiskasvatuksen järjestämistä jaksottava osa *varhaiskasvatuksen toimintavuodesta*

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi jakautuu syys- ja kevätkauteen.

Vertaa *koulutuksen (1)* käsite *lukukausi*.

Käsitteen tunnus: c968

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

414

kokoaikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på heltid

en full-time early childhood education and care; full-time ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 35 tuntia tai enemmän viikossa

huomautus

Kokoaikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c404

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja ja Varhaiskasvatuksen maksut

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

415
osa-aikainen varhaiskasvatus
sv småbarnspedagogik på deltid
en part-time early childhood education and care; part-time ECEC

määritelmä
varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan alle 35 tuntia viikossa

huomautus
Osa-aikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c940

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja ja Varhaiskasvatuksen maksut

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

416
kokopäiväinen varhaiskasvatus; kokopäivähoito
sv heldagsverksamhet inom småbarnspedagogik; heldagsvård
en full-day early childhood education and care; full-day ECEC
not: full-time early childhood education and care

määritelmä
varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan yli 5 tuntia päivässä

huomautus
Kokopäiväisen varhaiskasvatuksen raja, yli viisi tuntia päivässä, perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatus saa pääsääntöisesti kestää enintään kymmenen tuntia yhtäjaksoisesti.

Käsitettä kokopäiväinen varhaiskasvatus käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Kokopäiväinen varhaiskasvatus voi olla varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaan joko *kokoaikaista* tai *osa-aikaista varhaiskasvatusta*.

full-day early childhood education and care vs. full-time early childhood education and care: Englannin termit full-day early childhood education and care ja full-time early childhood education and care voisivat periaatteessa viitata samaan käsitteeseen, ja varhaiskasvatuslain (540/2018) englanninkielisessä käännöksessä on käytetty kokopäiväisestä varhaiskasvatuksesta vastinetta full-time early childhood education and care. Lakikäännöksen julkaisemisen jälkeen opetus- ja kulttuuriministeriössä on kuitenkin linjattu, että termiä full-day early childhood education and care käytetään käsitteestä kokopäiväinen varhaiskasvatus ja termiä full-time early childhood education and care varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaisesta käsitteestä *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Vertaa *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Käsitteen tunnus: c1591

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 17.1.2022: Perustelu full-day- ja full-time -termiversioiden välillä on hyödyllinen, vaikka vaka-lakikäännös tullaan muuttamaan (eli lakikäännökseen tulee kokopäiväisen vastineeksi full-day). Muokataan huomautusta, kun lakikäännös on muutettu.

417

osapäiväinen varhaiskasvatus

ei: osapäivähoito

sv halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogik; halvdagsvård

en part-day early childhood education and care; part-day ECEC; ~ half-day early childhood education and care; ~ half-day ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 5 tuntia tai vähemmän päivässä

huomautus

Osapäiväisen varhaiskasvatuksen raja viisi tuntia tai vähemmän päivässä perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen. Käsitettä käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Termejä osapäivähoito ja halvdagsvård on käytetty aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c405

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

418

osaviikkoinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik under en del av veckan

en part-weekly early childhood education and care; part-weekly ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan vain tiettyinä viikonpäivinä

huomautus

Osaviikkoisen varhaiskasvatuksen viikonpäivät sovitaan asiakaskohtaisesti.

Käsitteen tunnus: c941

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

419

päivittäinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik som ordnas dagligen

en daily early childhood education and care; daily ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan kaikkina arkipäivinä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1595

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

420
varhaiskasvatuspäivä
sv dag inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk dag
en day in early childhood education and care; early childhood education and care day; day in ECEC; ECEC day

määritelmä
päivä, jona *lapsen* on sovittu osallistuvan *varhaiskasvatukseen*

huomautus
Lapsen varhaiskasvatuspäivät ja säännölliset poissaolopäivät sovitaan aina etukäteen.

Käsitteen tunnus: c943

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

421
varhaiskasvatuksen toimintapäivä
sv verksamhetsdag inom småbarnspedagogik
en operating day of the early childhood education and care unit

määritelmä
päivä, jona *varhaiskasvatuksen toimipaikka* tarjoaa *varhaiskasvatusta*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1596

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

422
varhaiskasvatuksen vuorohoito; vuorohoito
ei: vuoropäivähoito (vanhentunut)
sv skiftomsorg inom småbarnspedagogik; skiftomsorg; skiftesvård inom småbarnspedagogik; skiftesvård
en flexibly scheduled early childhood education and care; flexibly scheduled ECEC; non-standard hour early childhood education and care; non-standard hour ECEC; ~ extended hours in ECEC (1)
not: shift care in early childhood education and care; shift care in ECEC

määritelmä
varhaiskasvatus, jota järjestetään myös *varhaiskasvatuksen toimipaikkojen* normaalin aukioloajan lisäksi

huomautus
Varhaiskasvatuksen vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan myös illalla, yöllä, viikonloppuna tai arkipyhinä. Varhaiskasvatuksen toimipaikkojen normaali aukioloaika on yleensä kello 6.00 ja 18.00 välinen aika maanantaista perjantaihin.

Varhaiskasvatuksen vuorohoidon muotoja ovat *ympärivuorokautinen varhaiskasvatus*, *varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito* ja *varhaiskasvatuksen iltahoito*.

Käsitteen tunnus: c406

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

423
ympärivuorokautinen varhaiskasvatus; ympärivuorokautinen hoito
ei: ympärivuorokautinen päivähoito (vanhentunut)
sv småbarnspedagogisk verksamhet dygnetrunt; dygnetruntvård
en 24/7 early childhood education and care; 24/7 ECEC; ECEC services which operate 24/7; around-the-clock early childhood education and care

määritelmä
varhaiskasvatuksen vuorohoito, jota järjestetään kaikkina vuorokauden aikoina ja kaikkina viikonpäivinä

huomautus
Tarpeen mukaan *lapsi* voi osallistua ympärivuorokautiseen varhaiskasvatukseen myös useita vuorokausia peräkkäin.

Käsitteen tunnus: c407

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: around-the-clock early childhood education and care. Käsitettä ei vakalaissa. Tässä käännösehdotus keskustelun pohjaksi ja paranneltavaksi.

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 14.3.2022: Riina kysy Liisiltä, käytetäänköhänen ehdottamaansa around-the-clock, jos käytetään, laitetaan sallittavaksi tai rather than; pohditaan Liisin tietojen pohjalta

424
varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito; viikonloppuhoito
sv småbarnspedagogik under veckoslut; vård under veckoslut
en weekend care in early childhood education and care; weekend care in ECEC

määritelmä
varhaiskasvatuksen vuorohoito, jota järjestetään perjantai-illan ja maanantaiaamun välisenä aikana

huomautus
Käsitteen tunnus: c1598

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

425
varhaiskasvatuksen iltahoito; iltahoito; ~ varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo
sv kvällsvård inom småbarnspedagogik; kvällsvård
en evening care in early childhood education and care; evening care in ECEC; ~ extended hours in ECEC (2)

määritelmä
varhaiskasvatuksen vuorohoito, jota järjestetään normaalin aukioloajan lisäksi myös kello 18.00 ja 22.00 välisenä aikana

huomautus
Ilmaus varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo viittaa toimintaan, jossa varhaiskasvatusta tarjotaan illasta pidennetyllä aukioloajalla maanantaista perjantaihin.

Käsitteen tunnus: c1599

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

426

sairaalavarhaiskasvatus

huomautus

Väliraportista: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163069/OKM_2021_30.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite

Käsitekaavio 47. *Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.*

6.2 Opetus (1)

427
ryhmäopetus
sv gruppundervisning
en team study

määritelmä
opetusryhmälle (2) tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus
Ryhmäopetusta ovat esimerkiksi pienryhmäopetus, seminaariopetus, ryhmässä suoritettavat harjoitukset, lukupiiri ja vertaisryhmäopetus.

Käsitteen tunnus: c413

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä ja Opetus (1)

428
luokkaopetus
sv klassundervisning
en class teaching

määritelmä
oppilaitoksen tiloissa annettava *ryhmäopetus*

huomautus
Käsitteen tunnus: c414

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Opetus (1)

429
yksilöopetus
sv individuell undervisning

määritelmä
yhdelle *oppijalle* tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c415

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä ja Opetus (1)

Ruotsi: Terminologi 28.12.2012: Tarkistettava onko ruotsin vastine ok

430
luento-opetus
sv föreläsningsundervisning; föreläsning
en lecture; lectures; instruction given in the form of lectures

määritelmä
luentoina järjestettävä *opetus (1)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c416

Luokka: <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

431
tukiopetus
sv stödundervisning
en remedial teaching

määritelmä
opetus (1), joka on tarkoitettu tilapäistä tai lyhytaikaista tukea opinnoissaan tarvitsevalle *oppilaalle*

huomautus
Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee *oppimisessaan* lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta heti, kun oppimiseen liittyvät vaikeudet on havaittu. Tukiopetuksella voidaan myös ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiopetus on *opetuksen eriyttämisen* muoto, jolle ovat ominaisia yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja *ohjaus*. Sitä voidaan antaa *yleistä*, *tehostettua* ja *erityistä tukea (1)* saavalle oppilaalle.

Tukiopetuksen antamiseen ei tarvita erityistä päätöstä kuten esimerkiksi *erityisopetuksen (1)* antamiseen.

Käsitteen tunnus: c417

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Opetus (1) ja Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (stödundervisning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (remedial teaching)

432
osa-aikainen erityisopetus
sv specialundervisning på deltid; deltidsspecialundervisning
en part-time special needs education

määritelmä
opetus (1), jota annetaan *yleisen*, *tehostetun* tai *erityisen tuen (1)* piirissä olevalle, *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään lieviä vaikeuksia omaavalle *oppilaalle* muun opetuksen (1) ohessa

huomautus
Osa-aikaista erityisopetusta annetaan esimerkiksi *oppijalle*, jolla on vaikeuksia yksittäisissä *oppiaineissa*, opiskelutaidoissa, sosiaalisissa taidoissa tai koulunkäynnissä. Sitä annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai *yksilöopetuksena*.

Käsitteen tunnus: c418

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Opetus (1) ja Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

433

erityisopetus (1)

sv specialundervisning (1)

en special needs education (1)

määritelmä

opetus (1), jota annetaan *erityisen tuen (1)* piirissä olevalle *perusopetuksen oppilaalle* osana erityistä tukea (1)

huomautus

Perusopetuksessa erityisopetus on erityisen tuen (1) keskeinen pedagoginen osa-alue. Sellaisen oppilaan, jolle on tehty erityisen tuen päätös, opetus (1) ja muu tuki annetaan hänelle laaditun *henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman* mukaisesti.

Perusopetuksen erityisopetuksessa (1) voidaan poiketa *oppiaineista* ja niitä koskevasta valtakunnallisesta *tuntijaosta* sen mukaan kuin erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään. Perusopetuksen erityisopetus (1) voidaan järjestää joko muun opetuksen (1) yhteydessä tai osittain tai kokonaan *erityisluokalla* tai muussa soveltuvassa paikassa.

Käsitteen tunnus: c419

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Opetus (1) ja Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "*erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus*" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "*erityiset opetusjärjestelyt*" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (specialundervisning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special needs education)

434
erityisopetus (2)
sv specialundervisning (2)
en special needs education (2)

määritelmä
opetus (1), jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa *lukiokoulutuksen opiskelijaa*, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus
Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta (2) ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Mahdollinen tuen tarve kirjataan opiskelijan *henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan* sisältyvään opiskelusuunnitelmaan. Tuen tarvetta seurataan opintojen ajan.

Ks. myös *erityisopettaja*.

Käsitteen tunnus: c1659

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Opetus (1) ja Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "*erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus*" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "*erityiset opetusjärjestelyt*" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

435
starttiluokka; starttiopetus
sv startklass
en start class

määritelmä
koulunkäynnin aloittamisen lykkäämisen tapauksessa järjestettävä, *perusopetuksessa* tarvittavien valmiuksien kehittämiseen tähtäävä *opetus (1)*

huomautus
Perusopetuslain (628/1998, 27 §) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c451

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

VAKA-sanastotyöryhmän terminologin kommentti 4.7.2016: Tämäkin on kai vain tarkastettava VAKAssa. Laittaisin kysymyksen kuuluuko tämä esi- vai perusopetuksen puolelle. Jos kukaan on sitä miettinyt.

436
joustava perusopetus
sv flexibel grundläggande utbildning
en flexible basic education; flexible comprehensive education

määritelmä
perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 yhteydessä järjestettävä *opetus (1)* ja *oppimisen* ja kasvun tuki, jonka tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä

huomautus
Joustava perusopetus järjestetään *opetussuunnitelman perusteiden* mukaan.

Joustava perusopetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa ja muissa *oppimisympäristöissä* moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c453

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

437
verkko-opetus
sv nätbaserad undervisning; nätundervisning; webbaserad undervisning; ~ webbkurs; ~ e-kurs; ~ kurs via Internet
en online teaching; web-based teaching; ~ e-teaching; ~ computer-aided teaching

määritelmä
tietoverkossa tai sen avulla toteutettu *opetus (1)*

huomautus
Yleisimmin verkko-opetus tapahtuu internetin kautta tai avulla.

Käsitteen tunnus: c427

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

438
aineenopetus
sv ämnesundervisning
en subject teaching

määritelmä
tiettyyn *oppiaineeseen* liittyvä, kyseiseen oppiaineeseen pätevöityneen *aineenopettajan* antama *opetus (1)*

huomautus
Perusopetuksessa aineenopetusta on pääosin *vuosiluokilla* 7–9; tätä alemmilla vuosiluokilla lähes kaikkien oppiaineiden opetusta (1) antaa *luokanopettaja*. *Lukiokoulutuksessa* kaikkien oppiaineiden opetus (1) on aineenopetusta.

Käsitteen tunnus: c428

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

439
korvaava opetus
sv ersättande undervisning

määritelmä
perusopetuksen oppilaalle jonkin *oppiaineen* opetuksen (1) sijaan järjestettävä *opetus (1)* tai *ohjaus*

huomautus
Korvaavaa opetusta saava oppilas vapautuu korvatun oppiaineen opetuksesta (1).

Käsitteen tunnus: c429

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

440
kaksikielinen opetus
sv tvåspråkig undervisning; undervisning på två språk
en bilingual education; bilingual instruction

määritelmä
opetus (1), jossa käytetään kahta kieltä

huomautus
Perusopetuksen kaksikielisessä opetuksessa osa *opetuksesta (1)* annetaan jollain muulla kielellä kuin *koulun opetuskielellä*. Opetusta (1) voidaan myös antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin koulun opetuskielellä.

Ks. myös *opetuskieli (2)*.

Käsitteen tunnus: c438

Luokka: <perusopetus>

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (undervisnings på två språk)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (bilingual instruction)

441
kielikylpy
sv språkbad *n*
en language immersion

määritelmä
kielenopetusmenetelmä, jossa on tavoitteena opetella muuta kieltä kuin *oppijan* äidinkieltä siten, että kyseistä kieltä käytetään tarkoituksellisesti oppijan toimintaympäristössä

huomautus
Kielikylpyä voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* sekä *esi*- ja *perusopetuksessa*. Perusopetuksessa järjestettävässä kielikylpyopetuksessa oppija oppii usein lukemaan ja kirjoittamaan suoraan opeteltavalla kielellä ja eri *oppiaineita* opetetaan opeteltavalla kielellä.

Ks. myös *kielisuihku*.

Käsitteen tunnus: c439

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin perusopetus>

442
kielisuihku
sv språkdusch
en language shower

määritelmä
kielikylvyn kevyt muoto, jossa *oppijan* kosketukset opetettavaan kieleen ovat lyhyitä ja tapahtuvat muun toiminnan ohessa

huomautus
Kielisuihkussa kosketukset kieleen voivat tapahtua esimerkiksi laulujen, leikkien tai lorujen avulla.

Kielisuihku-käsitettä ei ole määritelty varhaiskasvatuksen lainsäädännössä eikä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa.

Käsitteen tunnus: c1056

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

443
vuosiluokka <perusopetus>; vuosikurssi (1) <lukiokoulutus>; vuositaso <lukiokoulutus>
sv årskurs (1)
en grade (1) <perusopetus>; year <lukiokoulutus>

määritelmä
joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista *oppilaista*

huomautus
Vuosiluokan muodostavat esimerkiksi tietyn *peruskoulun (1)* kuudensien *luokkien* oppilaat.

Perusopetuksen käsite vuosiluokka on määritelty perusopetusasetuksen (852/1998) 2 §:ssä.

Termillä vuosiluokka viitataan perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* myös toiseen käsitteeseen eli *lukuvuoden* mittaiseen jaksoon, jollaisiin perusopetuksen *oppimäärän* suorittaminen on jaettu; esim. ”ensimmäisen vuosiluokan oppimäärä”, ”seitsemännen vuosiluokan oppimäärä”.

Käsitteen tunnus: c1049

Luokka: <perusopetus> <lukiokoulutus>

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

444

luokka <perusopetus>**; opetusryhmä (1)** <perusopetus>**; ryhmänohjausryhmä** <lukiokoulutus>**; lähiohjausryhmä** <lukiokoulutus>**; < opiskelijaryhmä** <lukiokoulutus>**; < ryhmä** <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

sv klass; > sammansatt klass <yhdysluokka>

en class <perusopetus>; homeroom group <lukiokoulutus>; < group <ammatillinen koulutus>; > multi-grade class <yhdysluokka>
not: tutor group

määritelmä
joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista, hallinnollisesti saman *opettajan* valvontaan kuuluvista *oppilaista* tai *opiskelijoista*, tai *ammatillisessa koulutuksessa* joukko opiskelijoita jotka hankkivat samaa osaamista ja kuuluvat hallinnollisesti saman opettajan valvontaan

huomautus
Pienessä *peruskoulussa (1)* voi olla esimerkiksi vain yksi 3. luokka; suuremmassa oppilaat on jaettu esim. luokkiin 3A ja 3B. Yhden luokan oppilaat voivat muodostaa *opetusryhmän (2)*, tai luokan oppilaat voivat jakaantua eri *opetusryhmiin (2)* esimerkiksi valinnaisten kielten *opettamista* varten.

Yhdysluokalla tarkoitetaan *perusopetuksen opetusryhmää (2)*, joka muodostuu kahden tai useamman peräkkäisen *vuosiluokan* oppilaista, esimerkiksi pienen peruskoulun (1) yhdistetty viides ja kuudes luokka.

Lukiokoulutuksen osalta terminkäyttö vaihtelee. Lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* käytetään termiä *ryhmänohjaus*, ja siitä johdettu termi ryhmänohjausryhmä on suhteellisen yleinen.

homeroom group: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. ”Homeroom group” on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjausryhmän vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

group: Englannin termi group viittaa laajempaan käsitteeseen kuin suomen luokka; *koulutuksen (1)* alalla group viittaa mihin tahansa opetusryhmään.

Ks. myös *luokanvalvoja; ryhmänohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c445

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<po en 2022>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen englannin työryhmälle 21.4.2020: Onko ammatillisessa käytössä jokin täsmällisempi termi kuin ”group”? Meillä oli aluksi lukiokoulutuksessa vain tuo ”group”, mutta löysimme sitten tarkemman ilmaisun ”homeroom group”.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (sammansatt klass)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (multi-grade class)

Perusopetuksen ruotsin työryhmän kysymys OKSA-jaokselle 9.5.2022: Kielityöryhmässä oli noussut kysymys, käytetäänkö perusopetuksessa tosiaan myös termiä opetusryhmä luokan synonyymina. OKSA-jaokselta varmistus, onhan näin. (Pitäisikö myös ruotsiin lisätä undervisningsgrupp tm.?)

445
opetusryhmä (2)
sv undervisningsgrupp
en teaching group
not: study group

määritelmä
joukko, joka muodostuu yhtä aikaa opetettavista *oppilaista* tai *opiskelijoista*

huomautus
Opetusryhmä (2) voi muodostua esimerkiksi yhden tai useamman *luokan* tai *oppilaitoksen* oppilaista tai tietyn *oppiaineen* valinneista oppilaista tai opiskelijoista.

study group: Englannin termin study group käyttöä opetusryhmä-käsitteen vastineena ei suositella, sillä se viittaa myös toiseen käsitteeseen, tiettyä aihetta opiskelemaan kokoontuvien, toisiaan tukevien henkilöiden ryhmään.

Käsitteen tunnus: c444

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

446
erityisluokka
sv specialklass
en special needs class

määritelmä
opetusryhmä (2), joka muodostuu *erityistä tukea (1)* tarvitsevista *oppilaista*

huomautus
Erityisluokan oppilaat voivat opiskella samalla *vuosiluokalla* tai erityisluokka voi muodostua useamman luokka-asteen oppilaista.

Käsitteen tunnus: c434

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opetus (1)

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

447
opetusryhmäkoko
sv undervisningsgruppens storlek
en teaching group size

määritelmä
yhteen *opetusryhmään (2)* kuuluvien *oppilaiden* tai *opiskelijoiden* määrä

huomautus
Käsitteen tunnus: c446

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

448
vuosikurssi (2)
sv årskurs (2)
en students who begin their studies in the same year; student year group

määritelmä
joukko *opiskelijoita*, jotka ovat aloittaneet opintonsa *koulutusorganisaatiossa* samana vuonna

huomautus
Esimerkiksi vuosikurssi 2002 eli vuonna 2002 aloittaneet.

Käsitteen tunnus: c1052

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

449
varhaiskasvatusympäristö
sv småbarnspedagogisk miljö
en early childhood education and care environment; ECEC environment

määritelmä
varhaiskasvatuksen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja digitaalisen ympäristön kokonaisuus, joka on kehittävä, *oppimista* edistävä sekä terveellinen ja turvallinen

huomautus
Varhaiskasvatusympäristössä tulee ottaa huomioon *lapsen* ikä, kehitys ja muut edellytykset ja sen tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä.

Varhaiskasvatusympäristö kattaa myös piha-alueet ja muun lähiympäristön. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Vertaa *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c1600

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

450
oppimisympäristö; opiskeluympäristö
sv lärmiljö; lärandemiljö; inlärningsmiljö
en learning environment

määritelmä
fyysisen tai digitaalisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden, sosiaalisten suhteiden ja pedagogisten ratkaisujen kokonaisuus, jossa *opetus (1)*, *ohjaus*, *opiskelu* ja *oppiminen* tapahtuvat

huomautus
Oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi *oppilaitos*, työpaikka ja erilaiset verkkoympäristöt.

Säädöksissä (kuten perusopetuslaki 628/1998 ja laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) käytetään termiä opiskeluympäristö; esimerkiksi säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön.

Vrt. *opetustila*.

Käsitteen tunnus: c244

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

451

nivelvaihe; siirtymävaihe <varhaiskasvatus>

sv etappmål *n*; övergångsskede *n*; övergångsperiod (?)

en transition phase; transition

määritelmä

vaihe, jossa henkilö siirtyy *opetuksen (1)* vaiheesta toiseen niin että opetuksen (1) menetelmät, sisällöt, tavoitteet tai *opiskelumuoto (1)* muuttuvat merkittävästi, tai jossa henkilö siirtyy *koulutusasteelta* toiselle tai *koulutuksesta (1)* työelämään

huomautus

Nivelvaiheina voidaan pitää esimerkiksi *varhaiskasvatukseen* kuuluvan *esiopetuksen* aloittamista sekä siirtymistä esiopetuksesta perusopetuksen alkuopetukseen, *perusopetuksen* toiselta *vuosiluokalta* kolmannelle, *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulusta perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 kouluun* ja perusopetuksesta sitä seuraavaan koulutukseen (1).

Käsitteen tunnus: c246

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus> <kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <varhaiskasvatus ruotsi kesken>

Ruotsi: Terminologi 27.12.2012: Mikä ruotsin vastineista laitetaan ensisijaiseksi? Ovatko ruotsin termit sellaisia, että niistä kutakin käytetään vain jossakin tietyssä yhteydessä (esim. termiä etappmål kun siirrytään perusopetuksen toiselta vuosiluokalta kolmannelle ja termiä övergångsperiod kun siirrytään koulutusasteelta toiselle)? Ovatko jotkut termivaihtoehdoista sellaisia että ne pitäisi poistaa? Termiä overgångsperiod on käytetty Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2004 termin ”siirtymävaihe” käännöksenä (”Erilaisia kodin ja koulun vuoropuhelua tukevia yhteistyömuotoja tulee kehittää koko perusopetuksen ajan ja erityisesti siirryttäessä kouluasteelta toiselle tai muissa *siirtymävaiheissa*.” -> ”Olika samarbetsformer som stöder dialogen mellan hemmet och skolan skall utvecklas under hela den grundläggande utbildningen och speciellt vid övergången från en skolnivå till en annan eller under andra *övergångsperioder*.”)

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 17.1.2022: Käyttävätkö muut koulutusasteet nivelvaiheen synonyymina termiä siirtymävaihe? (Varhaiskasvatuksessa käytetään.)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (övergångsskede; etappmål)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (transition phase; transition point)

452

<perusopetus, lukiokoulutus>

toimintakulttuuri

sv verksamhetskultur

en school ethos; school values, practices and procedures <selittävä vastine>; school culture
not: operating culture

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *oppilaitoksessa* vallitsevista ajattelu-, käyttäytymis- ja toimintamalleista ja joka on määritelty *opetussuunnitelman perusteissa*

huomautus

Toimintakulttuuriin sisältyvät myös oppilaitoksen työn laadun perustana olevat säännöt, arvot, periaatteet ja kriteerit.

Käsitteen tunnus: c447

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Käsitekaavio 48. *Opetus (1).*

6.2.1 Opetusmuotokäsitteitä

OKSA-jaos 29.3.2019: koulutustarjonnan uudistamisessa tulisi varmistaa, että koodistokäsitteistä käytetyt termit ovat ajan tasalla

OKSA-jaos 29.3.2019: Palataan OKSAn koodistokäsitteisiin (opetusmuoto, opiskelumuoto (2), opetustapa, opetusajankohta) myöhemmin koulutustarjontauudistuksen yhteydessä. Laila Purasen mukaan käsitteiden tulisi olla selvillä alkusyksystä 2019. Saisiko Laila myös käsitelistauksen nykyisin käytössä olevista käsitteistä?

OKSA-jaos 29.3.2019: Koodistokäsitteet tulevat esiin myös eHOKSin yhteydessä!

OKSA-jaos 28.8.2020: Koodistokäsitteistä ei ole varsinaisesti tullut palautetta, joten julkaistaan OKSAn 2. laitoksessa kuten nyt ovat. Koodistokäsitteiden omistajuus epäselvä!

453

<koodistot>

opetusmuoto; opiskelumuoto (1) **<opiskelijan näkökulmasta tarkasteltaessa>**

sv undervisningsform

en mode of teaching

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)* ja *opiskelu* järjestetään ja johon sisältyvät käytettävät toimintatavat, välineet, ajankohdat ja paikat

huomautus

Opetusmuotoa voidaan kuvata *opiskelumuodon (2)*, *opetustavan* ja *opetusajankohdan* yhdistelminä; esimerkiksi ohjattu opiskelu *lähiopetuksena* iltaisin.

Näkökulman mukaan (esim. opettaja/opiskelija) käsitteestä opetusmuoto käytetään myös termiä opiskelumuoto (1). Vrt. myös näkökulma yhtäältä termeissä päivä- ja iltaopetus sekä *monimuoto-opetus* ja toisaalta termeissä päivä- ja iltaopiskelu sekä monimuoto-opiskelu.

Varhaiskasvatuksen puolella tätä käsitettä vastaa käsite *varhaiskasvatuksen toimintamuoto*, ks. myös käsitteen *varhaiskasvatus* kohdalla oleva huomautus.

Vrt. *opetuksen järjestämismuoto; koulutuksen järjestämismuoto*.

Käsitteen tunnus: c420

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Englannin kielityöryhmän kommentti: englanti ok, kun opiskelumuoto korjattu (erotettu eri käsitteeksi)

Merja Flemingin kommentti 14.12.2016: Opetusmuoto ja opiskelumuoto ovat eri käsitteitä; tulee jakaa kahdeksi ja tehdä määritelmät sen mukaan. Kyseessä ei ole pelkkä näkökulmaero [opettaja/opiskelija].

OKSA-jaoksen kysymys korkeakoulujen englannin kielityöryhmälle 15.6.2018: Jos opetusmuoto- ja opiskelumuoto-termeillä/-käsitteillä on jokin muu kuin näkökulmaero, niin siitä tarvittaisiin lisäselvitystä tai esimerkkejä.

454
<koodistot>
opiskelumuoto (2)
sv studieform
en form of learning

määritelmä
koulutuksen (2) osaamistavoitteiden (1) saavuttamistapa, joka ilmaisee, onko *opiskelu* ohjattua vai itsenäistä

huomautus
Opiskelumuotoja (2) ovat ohjattu opiskelu ja itsenäinen opiskelu.

Käsitteen tunnus: c421

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

455
<koodistot>
opetustapa
sv undervisningssätt *n*
inte: undervisningsmetod
en form of instruction

määritelmä
opetuksen (1) muoto tarkasteltuna sen mukaan, missä ympäristössä tai millä välineillä *opettaja* ja *oppija* ovat yhteydessä toisiinsa ohjatun *opiskelun* aikana

huomautus
Opetustapoja ovat *lähi-* ja *etäopetus*.

Opetustapa-tiedon ruotsinkielisenä vastineena koodistoissa on suositeltavaa käyttää termiä undervisningssätt. Termiä undervisningsmetod ei tulisi tässä yhteydessä käyttää, sillä se kuuluu lähinnä pedagogiikan alaan ja viittaa opetusmetodiin.

Vrt. *verkko-opetus*.

Käsitteen tunnus: c422

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

456

<koodistot>

opetusajankohta

mieluummin kuin: opetusaika

sv undervisningstidpunkt

en time period when teaching takes place; > time period when instruction takes place
not: teaching time

määritelmä

ajankohta, jona *opetus (1)* tai *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opetusajankohta voi olla esimerkiksi päivä, ilta tai viikonloppu, jolloin kyseessä on vastaavasti päivä-, ilta- tai viikonloppuopetus.

Englanniksi voidaan käyttää termimuotoa ”time of day or week day when *instruction* takes place”, kun viitataan esimerkiksi *varhaiskasvatukseen*.

Englannin termi teaching time viittaa opetuksen (1) tai opettamisen kestoon, esim. kaksi tuntia.

Käsitteen tunnus: c423

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

457

lähiopetus

sv kontaktundervisning; närundervisning

en contact teaching

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat samassa tilassa

huomautus

Lähiopetus on yksi *opetustapa*.

Ks. myös *opetuksen järjestämismuoto; koulutuksen järjestämismuoto*

Käsitteen tunnus: c424

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Opetus (1) ja Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

458

etäopetus

sv distansundervisning

en distance teaching; remote teaching; distance education

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti eri tiloissa, mutta yhteydessä tieto- ja viestintätekniikan välityksellä

huomautus

Etäopetus on yksi *opetustapa*.

Lähtökohtaisesti etäopetus on synkronista *opetusta (1):* opettaja ja oppija ovat samanaikaisessa yhteydessä toisiinsa. Tällaisessa etäopetuksessa oppija voi siis valita etäyhteyspaikan, mutta opetuksen (1) aika on opetusjärjestelyissä määrätty.

Etäopetuksella voidaan kuitenkin tarkoittaa laajemmin kaikkea opetusta (1), jossa opettaja ja oppija ovat yhteydessä toisiinsa tieto- ja viestintätekniikan välityksellä, riippumatta siitä onko tämä yhteys samanaikainen. Näin käytettynä käsitettä etäopetus voidaan ajatella yläkäsitteeksi muun muassa käsitteille *monimuoto-opetus* ja *verkko-opetus* (jonka piiriin puolestaan kuuluvat muun muassa kaikille avoimet verkkokurssit eli MOOCit).

Etäopetukseksi voidaan mieltää myös opiskelua tukevien materiaalien avulla tapahtuva *opettaminen*, jossa opettajan rooli on minimoitu ja vuorovaikutus tapahtuu lähinnä oppijan ja opiskelumateriaalin välillä. Tästä esimerkkejä ovat aiemmilla vuosikymmenillä yleiset kirjekurssit sekä Yleisradion yhteistyössä *koulutustoimijoiden* kanssa tuottamat televisioidut opetusohjelmat.

Käsitettä etäopetus käytetään *toisen asteen koulutuksen*, *korkeakoulujen* ja *vapaan sivistystyön* lisäksi myös *aikuisten perusopetuksessa* mutta ei lasten ja nuorten *perusopetuksessa*. Viimeksi mainitun osalta ks. *etäyhteyksiä hyödyntävä opetus*.

Vrt. *opetuksen järjestämismuoto; koulutuksen järjestämismuoto*

Käsitteen tunnus: c425

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Opetus (1) ja Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin ammatillinen>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

<korkeakoulut englanti kesken> <- korkeakoulujen englanti tarkistettava, koska käsitekuvaus muuttunut vuoden 2016 jälkeen

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (distansundervisning; distansstudier)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (distance learning)

459

etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

sv ~ fjärruppkoppling i undervisningen

määritelmä

perusopetukseen kuuluvaa *lähiopetusta* tietyissä erityistilanteissa täydentävä *opetus (1),* jota *opettaja* antaa etäyhteyksiä hyödyntäen *lukuvuosisuunnitelman* mukaisina työaikoina

huomautus

Määritelmässä mainittu etäyhteys voidaan muodostaa tieto- ja viestintätekniikan avulla, esimerkiksi videon tai tietokoneen välityksellä.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan lasten ja nuorten perusopetus on annettava lähiopetuksena, eikä laki mahdollista opetuksen (1) järjestämistä sellaisena *etäopetuksena*, jossa *oppilas* itse voisi valita *opiskelun* ajan ja paikan. Tämän vuoksi lasten ja nuorten perusopetuksessa käytetään käsitteen etäopetus sijaan käsitettä etäyhteyksiä hyödyntävä opetus.

Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta voidaan käyttää täydentämään lähiopetusta. Etäyhteyksiä hyödyntämällä voidaan tukea esimerkiksi harvemmin opiskeltujen kielten, uskontojen ja valinnaisten *oppiaineiden* opetusta (1). Etäyhteyksiä hyödyntävällä opetuksella voidaan edistää myös oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen ja laadukkaaseen perusopetukseen koulun koosta ja sijainnista riippumatta.

Esimerkiksi pandemiasta johtuvien poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana perusopetukseen kuuluva opetus (1) voidaan järjestää osittain tai kokonaan etäyhteyksiä hyödyntävänä opetuksena, kunhan perusopetuksessa annettavaa opetusta (1) koskevat edellytykset (opettajan antama opetus lukuvuosisuunnitelmassa määriteltyinä työaikoina) täyttyvät.

Käsitteen tunnus: c1889

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaos 11.3.2022: määritellään tämä käsite erillään etäopetus-käsitteestä; Riina muotoilee määritelmäluonnoksen

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 28.3.2022: Tarkistatteko määritelmäluonnoksen ja huomautukset (osa huomautuksista on jo muokattukin Mikan ja Erjan maaliskuisten kommenttien perusteella).'

OKSA-jaos 1.4.2022: Huomautukset ovat ok. Käsitteelle laadittu määritelmäluonnos käytävä kuitenkin vielä läpi juristin kanssa. Mika palaa asiaan.

460

monimuoto-opetus; ~ sulautuva opetus; > hybridiopetus; joustava hybridiopetus; HyFlex

sv flerformsundervisning

en blended teaching; > hybrid teaching
not: multiform teaching (obsolete)

määritelmä
opetus (1), joka toteutetaan yhdistämällä *etäopetusta* ja *lähiopetusta* sekä ohjattua opiskelua ja *opiskelijoiden* itsenäistä työskentelyä

huomautus
Monimuoto-opetukseen voi sisältyä eri *opetustapoja* (*lähi-* ja *etäopetus*) ja *opiskelumuotoja (2)* (ohjattua ja itsenäistä opiskelua).

Termit monimuoto-opetus, sulautuva opetus ja hybridiopetus ovat eri aikoina syntyneitä tai käyttöön otettuja nimityksiä. Monimuoto-opetus on termeistä vanhin ja hybridiopetus tuorein. Termit viittaavat lähes samaan käsitteeseen, mutta painotukset poikkeavat jonkin verran.

Käsitteen **monimuoto-opetus** syntymisen taustalla on ollut tarve organisoida *opetusta (1)* tarkoituksenmukaisella tavalla tilanteessa jossa muun muassa internet ja tietoliikenneyhteyksien nopeutuminen ovat mahdollistaneet aiempaa huomattavasti laajemman *etäopetuksen*.

Käsitteeseen **sulautuva opetus** liittyy kokonaisvaltaisempaa pedagogista suunnittelua kuin käsitteeseen monimuoto-opetus: sulautuvassa opetuksessa oppimisympäristöt pyritään sulauttamaan uudeksi kokonaisuudeksi. Sulauttamisen kohteena voivat olla muun muassa lähi- ja etäopetuksen ja ohjatun opiskelun ja opiskelijoiden itsenäisen työskentelyn lisäksi muun muassa synkroninen ja asynkroninen opetus, oppilaitoksessa tapahtuva opetus ja *työelämässä oppiminen*, opetuksen eri metodit sekä tiedon ja toiminnan eri muodot. Sulautuva opetus toteutetaan yleensä opettajakeskeisesti. Vaikka käsitteiden monimuoto-opetus ja sulautuva opetus välille on mahdollista tehdä eroja, esimerkiksi tietojärjestelmissä näitä termejä saatetaan käyttää täysin synonyymisesti.

Termillä **hybridiopetus** viitataan monimuoto-opetusta suppeampaan käsitteeseen, sillä hybridiopetus tapahtuu pääasiassa ohjatusti eikä siihen yhdistetä opiskelijoiden itsenäistä työskentelyä. Hybridiopetuksella tarkoitetaan lähi- ja etäopetusta yhdistävää opetusta, jota annetaan joko niin, että opettaja opettaa samanaikaisesti lähiopetukseen osallistuvia oppijoita ja etäyhteyden kautta osallistuvia oppijoita (oppijat voivat valita, kummalla tavalla osallistuvat) tai sitten niin, että opettaja antaa opetusta vuoroin lähiopetuksena ja vuoroin etäyhteyksien kautta. Edellinen vaihtoehto voi olla opettajan työn kannalta hyvin haastava: on pyrittävä ottamaan huomioon yhtä aikaa sekä lähi- että etäopetuksessa olevien oppijoiden tarpeet. Jälkimmäisessä vaihtoehdossa opettaja voi paremmin etukäteen suunnitella, mikä osa opetuksesta kannattaa antaa lähiopetuksena ja mikä etäopetuksena. Hybridiopetus soveltuu lähinnä pienille opetusryhmille, se ei skaalaudu laajalle osallistujajoukolle [TERMINOLOGI: MISTÄ SYYSTÄ? ja mitkä opetusmuodot sopivat laajoille joukoille?].

joustava hybridiopetus: Hybridiopetuksessa on mahdollista käyttää myös menetelmiä, joiden avulla etäopetuksessa olevat opiskelijat voivat opiskella *opetusajankohdasta* riippumattomasti ja eri opiskelumuodon (2) (itsenäinen opiskelu) mukaan kuin lähiopetuksessa opiskelevat (jotka opiskelevat ohjatusti). Tällaisia menetelmiä käyttävästä hybridiopetuksesta voidaan käyttää termiä joustava hybridiopetus (engl. hybrid flexible, HyFlex). Joustava hybridiopetus on lähestulkoon sama käsite kuin monimuoto-opetus.

Käsitteen tunnus: c426

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Opetus (1) ja Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Onko käsite käytössä vst:ssä (Tero?)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Tarkistatteko, onko käsitteistä monimuoto-opetus ja sulautuva opetus ja niiden yhtäläisyyksistä ja eroista kirjattu järkevää? Pohjautuu viime kokouksessa puhuttuun.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Onko käsitteen monimuoto-opetus syntymisestä huomautuksessa sanottu asiasisällöllisesti oikein, tai tarvitaanko tällaista taustatietoa sanastossa kertoa? Onko monimuoto-opetusta ollut ennen internetiä ja nopeita tietoliikenneyhteyksiä?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Tarkistatteko, onko se, mitä hybridiopetuksesta on huomautukseen kirjattu (viime kokouksen perusteella), järkevää ja olennaista? Tarkoituksena olisi siis saada sanastoon ne tiedot, jotka auttavat hahmottamaan hybridiopetuksen ja monimuoto-opetuksen ja/tai sulautuvan opetuksen välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Mikä tekee hybridiopetuksesta sellaista, että se ei sovellu laajoille opiskelijajoukoille? Ja mitkä opetusmuodot sopivat laajoille joukoille?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Tarkistatteko vielä onko oikein tulkittu, että termi joustava hybridiopetus tai HyFlex viittaa samaan käsitteeleen kuin termi monimuoto-opetus (mitä eroa näette näillä olevan?)?

461

etäopiskelu

en distance learning

määritelmä

opiskelu, jossa opettaja ja oppija ovat fyysisesti eri tiloissa, mutta yhteydessä tieto- ja viestintätekniikan välityksellä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1920

Ks. myös *etäopetus*.

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin ammatillinen>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Tarvitaanko opiskelu-loppuisia käsitteitä (etäopiskelu, monimuoto-opiskelu ja hybridiopiskelu) määritellä, kun on määritelty opetus-loppuiset käsitteet? Mietin myös, onko esim. englannin distance learning sama kuin etäopiskelu vai viittaako distance learning jotenkin oppimiseen? Oppimisen lukuisat alakäsitteet olemme rajanneet OKSAn ulkopuolelle.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Terminologi laatinut määritelmäluonnoksen etäopetus-käsitteen määritelmän pohjalta. Onko ok?

462

monimuoto-opiskelu; > hybridiopiskelu

sv ~ blandade lärmiljöer *pl*

en blended learning; hybrid learning

määritelmä

opiskelu, joka toteutetaan yhdistämällä *lähiopetusta* ja *etäopetusta* sekä ohjattua opiskelua ja opiskelijoiden itsenäistä työskentelyä

huomautus

Monimuoto-opiskeluun voi sisältyä eri *opetustapoja* (*lähi-* ja *etäopetus*) ja *opiskelumuotoja (2)* (ohjattua ja itsenäistä opiskelua).

Monimuoto-opiskeluun voi sisältyä esimerkiksi opettajan luentoja luentosalissa ja opettajan tekemiä videoita verkossa, keskusteluja ja ryhmätöitä verkossa, tenttejä tenttisalissa ja verkossa, tuutorin ohjaamaa opintoryhmätyöskentelyä, tutustumiskäyntejä ja itsenäistä opiskelua (esimerkiksi esseen kirjoittamista ja tentteihin valmistautumista kotona).

Hybridiopiskelu on monimuoto-opiskelua suppeampi käsite. Sillä tarkoitetaan -- [KÄYKÖ TÄHÄN HYBRIDIOPETUKSESTA KIRJOITETTU HUOMAUTUS MUOKATTUNA?]

Vrt. *monimuoto-opetus*.

Käsitteen tunnus: c1059

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Suvi Remes 3.8.2016: Olen saanut toiveen, että seuraavat käsitteet määriteltäisiin ja lisättäisiin OKSA-sanastoon: monimuoto-opiskelu ja päiväopinnot (engl. daytime studies). Kata, onko teillä OPH:ssa näille olemassa olevia määritelmiä (kun esiintyvät ainakin Opintopolussa koodistoarvoina jo)? Jos ei, niin muotoillaan J.

Terminologin kysymys 19.8.2016: Monimuoto-opetus ja monimuoto-opiskelu on mainittu käsitteen opetusmuoto yhteydessä. Nämä ovat myös sanaston hakemistossa ja niistä on viittaus ”ks. opetusmuoto”. Tarvitaanko monimuoto-opiskelu kuitenkin määritellä myös erikseen?

OKSA-jaos 15.6.2018: Kysymys, lisätäänkö tämä käsite OKSAan, jäi vielä auki. Käsite liittyy *opetusmuoto*-käsitteeseen; tämän käsitteen OKSAan ottaminen riippuu siitä, mitä opetusmuoto-käsitteelle tehdään.

OKSA-jaos 10.9.2021: Viitearkkitehtuurissa opiskelumuotoja ovat lähi-, etä- ja hybridiopiskelu. Viitearkkitehtuuri sanallistettu kuitenkin oppijalähtöisesti; keskustellaan OKSAn näkökulma. -- **Totti T, helmikuu 2022**: Yleispätevämpi ja selkeämmin ymmärretty olisi jako lähi-, etä- ja monimuoto-opiskelu.

OKSA-jaos 15.10.2021: Vertaa käsite hybridiopetus (hybrid learning), jolla tarkoitetaan ryhmä + verkko (=etäopetus, käy myös puhelin)

Blended learning: "Blended learning combines in-person teaching with asynchronous learning methods, where students work on online exercises and watch instructional videos during their own time."

Hybrid learning: "Hybrid learning is a teaching method where teachers instruct in-person and remote students at the same time. In hybrid learning models, asynchronous teaching methods can be used to supplement synchronous, face-to-face instruction."

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 1.11.2021: Käsitteelle on nyt kaksi vaihtoehtoista määritelmää. Ensimmäinen perustuu OKSAn käsitteen monimuoto-opetus määritelmään. Jälkimmäinen on tavallaan vain muotoiltu eri tavalla, käsitteiden opiskelumuoto (2) ja opetustapa avulla. Kumpi näistä vaihtoehdoista vaikuttaa toimivammalta? Monimuoto-opetuksen ja monimuoto-opiskelun määritelmien kannattaa varmaan muuten olla samanlaiset, mutta toinen on toimintana opetusta ja toinen opiskelua (näkökulmaero opettaja vs. opiskelija)?

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 2.11.2021: hybridiopetus tai -opiskelu olisi opetustapa; monimuoto-opetus tai -opiskelu tarkistettava: Opintopolussa monimuoto on sekä opiskelumuoto että opetustapa

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 2.11.2021: ehdotetaan jaokselle, että pidetään sekä monimuoto-opetus että -opiskelu

https://www.uhr.se/: **blandade lärmiljöer / blended learning**: Definition: utbildningsform där fysiska moment varvas med digitala verktyg och moment (synkrona eller asynkrona) i avsikt att främja lärande genom att ta tillvara fördelar med de olika formaten

Anmärkning: Det kan till exempel handla om klassrumsundervisning och en digital lärplattform som inte behöver användas synkront. Den engelska termen används ibland även på svenska. Blandade lärmiljöer ska inte förväxlas med hybridundervisning.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.12.2021: Onko nykyinen määritelmä ok? Vrt. Ruotsin UHR:n määritelmä.

OKSA-jaos 28.1.2022: lukio: itsenäisesti suoritettavat opinnot, lähiopetuksessa suoritettavat opinnot, ”etäopetus toteutetaan monimuoto-opetuksena” -- **Totti T, helmikuu 2022**: tarkoittaa että siihen sisältyy myös synkronista/kontaktiopiskelua jokin osa.

OKSA-jaos 28.1.2022: https://opintopolku.fi/wp/aikuiskoulutus/mietitko-aikuiskoulutusta/opiskelumuodot/monimuoto-opiskelu/

OKSA-jaos 28.1.2022: Totti, Tuula ja Mikko selvittävät monimuoto-opiskelua ja hybridiopiskelua (ja monipaikkaista opiskelua, onko synonyymi hybridiopiskelulle)

OKSA-jaos 11.3.2022 / Totti: monimuodossa ja hybridissä samat välineet ja organisoidut toiminnan muodot

OKSA-jaos 11.3.2022: ei kuitenkaan ole konsensusta, että nämä kaksi olisivat synonyymit

O**KSA-jaos 11.3.2022**: pandemian myötä hybridi on alkanut tarkoittaa ”osa läsnä ja osa etänä samassa hetkessä”

OKSA-jaos 11.3.2022: valmisteluryhmä: Tuula, Mikko, Ilmari, Totti

https://www.uhr.se/: hybridundervisning / hybrid teaching:

Definition: undervisningsform där vissa studenter deltar fysiskt på plats och andra digitalt på distans vid ett och samma undervisningstillfälle (synkront)

Anmärkning: Hybridundervisning kan till exempel innebära att vissa studenter sitter tillsammans i ett fysiskt rum, medan andra studenter går in i ett virtuellt mötesrum, där också läraren och en annan dator i det fysiska rummet är inloggade. Hybridundervisning ska inte förväxlas med blandade lärmiljöer.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.12.2021: Näettekö, että hybridiopiskelussa (tai -opetuksessa) on kyse aina eri opetustapojen (lähi- ja etäopetus) samanaikaisesta (synkronisesta) käytöstä? Tähän viittaisi Ruotsin UHR:n määritelmä "undervisningsform där vissa studenter deltar fysiskt på plats och andra digitalt på distans vid ett och samma undervisningstillfälle (synkront)"? Vai voiko olla, kuten huomautusluonnoksessa on hahmoteltu, eli että "Hybridiopiskelussa opettaja voi opettaa lähiopetukseen ja etäopetukseen osallistuvia opiskelijoita samaan aikaan tai käyttää menetelmiä, joiden avulla etäopetuksessa olevat opiskelijat voivat opiskella opetusajankohdasta riippumattomasti ja käyttää eri opiskelumuotoa2 (itsenäistä opiskelua) kuin lähiopetuksessa opiskelevat (jotka opiskelevat ohjatusti)."

OKSA-jaos 28.1.2022: Ovatko hybridiopiskelu ja monipaikkainen opiskelu synonyymeja? Selvitetään. Jos ovat synonyymeja, voisiko omakielinen "monipaikkainen opiskelu" olla ensisijainen termi?

OKSA-jaos 28.1.2022: Onko hybridiopiskelu myös lukiokoulutuksen puolella käytettävä käsite? Mikko selvittää.

Totti T, helmikuu 2022: Piirremäärittelyn perusteella ne [monimuoto-opiskelu ja hybridiopiskelu] ovat synonyymeja. Hybridiopetusta/opiskelua käytetään kuitenkin myös (ongelmallisella) tavalla, jossa korostuu logistiikka eikä pedagogiikka: että se on opettajajohtoista luennointia salille ja verkon yli, siis lähiopetuksen jakamista saliin ja verkkoon.

Totti T, helmikuu 2022: Pedagogisesti perusteltu hybridiopetus tarkoittaa ohjelmallisesti läpisuunniteltua opintojaksoa, jossa läsnäolo ja etäosallistuminen vuorottelevat tarkoituksenmukaisella ja tasa-arvoistavalla tavalla, ja toiminnan aktiviteetit suunnitellaan läsnä olevan ja verkossa yksin/ryhminä toimivan opiskelumuodon vahvuuksia ja mahdollisuuksia hyödyntäen. Nämä ovat tunnuspiirteitä myös monimuoto-opetukselle.

Totti T, helmikuu 2022: Jos osallistumismuodon määrää lisätään, siirrytään HyFlex-opiskelumuotoon. Siihen voi sisältyä myös asynkronisen osallistumisen mahdollistavia osatoteutuksia. Kuten monimuoto-opetuksessakin. https://figshare.com/articles/figure/Modes_of_learning_FINAL/16624510

Totti T, helmikuu 2022: vaihtoehtoisista määritelmistä jälkimmäinen on täsmällisempi.

Totti T, helmikuu 2022: Huomautuksen jälkiosa "tai käyttää menetelmiä, joiden avulla etäopetuksessa olevat opiskelijat voivat opiskella opetusajankohdasta riippumattomasti ja käyttää eri opiskelumuotoa (2) (itsenäistä opiskelua) kuin lähiopetuksessa opiskelevat (jotka opiskelevat ohjatusti)" viitannee enempi HyFlex-opiskeluun.

Totti T, helmikuu 2022: Monipaikkaisuus:
- on toteutuva piirre hybridi- ja monimuoto-opiskelussa. Mutta monipaikkaopetukselle ei tällä nimellä löydy hyvin määriteltyä merkitystä. Pelkkä logistinen näkökulma ei ehkä ole riittävä, vaikka suomalainen vastine on kuvaava?
- mainitaan kerran opiskelun yhteyssä Sitran selvityksessä https://media.sitra.fi/2017/02/27172901/SelvityksiC3A454-2.pdf

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Tarvitaanko opiskelu-loppuisia käsitteitä (etäopiskelu, monimuoto-opiskelu ja hybridiopiskelu) määritellä, kun on määritelty opetus-loppuiset käsitteet? Mietin myös, onko esim. hybrid learning sama kuin hybridiopiskelu vai viittaako hybrid learning jotenkin oppimiseen? Oppimisen lukuisat alakäsitteet olemme rajanneet OKSAn ulkopuolelle.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Terminologi laatinut määritelmäluonnoksen *monimuoto-opetus*-käsitteen määritelmän pohjalta. Onko ok?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Ovatko monimuoto-opiskelun ja hybridiopiskelun väliset yhtäläisyydet ja erot samat kuin monimuoto-opetuksen ja hybridiopetuksen väliset yhtäläisydet ja erot?

Käsitekaavio 49. *Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä.*

OKSA-jaos 1.4.2022: Kaavion opiskelukäsitteet: olisi lisättävä etäopiskelu ja kenties lähiopiskelu, jotta olisi symmetrinen. Pohditaan lisätäänkö puuttuvat opiskelukäsitteet vai jätetäänkö opiskelukäsitteet kokonaan pois. Riina valmistelee.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 22.4.2022: Tarvitaanko opiskelu-loppuisia käsitteitä (etäopiskelu, monimuoto-opiskelu ja hybridiopiskelu) määritellä, kun on määritelty opetus-loppuiset käsitteet?

6.3 Koulutus (1)

6.3.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

463

yleissivistävä koulutus

sv allmänbildande utbildning

en general education

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa tietoja ja taitoja, jotka auttavat toimimaan ja vaikuttamaan yhteiskunnassa

huomautus

Yleissivistävää koulutusta ovat *esiopetus*, *perusopetus*, *lukiokoulutus* ja muut ei-ammatilliset opinnot esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Vrt. *ammatillinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c448

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan, Työpaikalla järjestettävä koulutus ja Perusopetuksen lajeja

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

464

ammatillinen koulutus; ammattikoulutus

sv yrkesutbildning

en vocational education and training; vocational upper secondary education and training; VET
not: upper secondary vocational education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; technical vocational education and training <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>; TVET <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>

määritelmä
koulutus (1), jonka tarkoituksena on tuottaa ammatillista osaamista ja tukea *elinikäistä oppimista* sekä ammatillista kasvua

huomautus
Ammatillisessa koulutuksessa voi suorittaa *ammatillisia perustutkintoja* sekä *ammatti*- ja *erikoisammattitutkintoja*.

Ammatillisessa koulutuksessa voi *tutkinnon* suorittamisen lisäksi suorittaa *tutkinnon osia*, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta* tai työhön ja itsenäiseen elämään *valmentavan koulutuksen osia* sekä *muuta ammatillista koulutusta*.

Ammatillisen koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet on tarkemmin kuvattu ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

vocational education and training: Myös termi vocational education and training viittaa nimenomaan toisen asteen ammatilliseen koulutukseen, vaikkei termissä ole eksplisiittisesti mukana koulutusastetta (”upper secondary”). Sana ”vocational” assosioituu *toisen asteen koulutukseen*; *korkeakouluissa (1)* käytetään sanaa ”professional”.

upper secondary vocational education: Ammatillinen koulutus -käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja vocational upper secondary education ja general upper secondary education.

technical vocational education and training (TVET): Termiä technical vocational education and training käytetään ammatillisen koulutuksen englanninkielisenä vastineterminä erityisesti Euroopan ulkopuolella. Termillä tarkoitetaan (sanasta ”technical” huolimatta) laajasti koko ammatillista koulutusta, ei pelkästään tekniikan alan *koulutusta (1)*.

Käsitteen tunnus: c449

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö, Ammatillisten tutkintojen rakenne, Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö, Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan, Työpaikalla järjestettävä koulutus, Ammatillisen koulutuksen lajeja, Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa ja Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja ammatilliselle koulutukselle 14.9.2020: Onko ok, että ammatillisen koulutuksen määritelmässä on mainittuna *elinikäinen oppiminen*? OKSA-jaos totesi 28.8.2020, että ammatillisen koulutuksen aiemmassa lainsäädännössä oli maininta elinikäisestä oppimisesta, mutta sitä ei ole enää nykyisessä laissa.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentavan koulutuksen osa; miten muokataan?

Terminologin kysymys itselleen 11.12.2021: Mitä tehdään huomautuksessa olevalle valmentavan koulutuksen osa -viittaukselle? Muutetaanko viittaamaan käsitteeseen "koulutuksen osa" vai säilyykö käsite valmentavan koulutuksen osa vai...?

465

vapaa sivistystyö; vapaan sivistystyön koulutus

sv fritt bildningsarbete

en liberal adult education

määritelmä

kaikille avoin, omaehtoinen ja vapaatavoitteinen *koulutus (1)*

huomautus

Vapaa sivistystyö on *tutkintoon* johtamatonta koulutusta (1). Vapaa sivistystyö voi olla luonteeltaan esimerkiksi harrastuspohjaista.

Vapaasta sivistystyöstä säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998).

Vapaan sivistystyön järjestämiseen vaaditaan *oppilaitoksen ylläpitämislupa*, ks. *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*.

Käsitteen tunnus: c463

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Koulutusjärjestelmä, Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan ja Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan

<lukiolaki>

Terminologin kysymys vapaan sivistystyön englannin työryhmälle 12.2.2019: Tämä käsite esiintyy lukiolaissa, ja lukion englannin työryhmä hyväksyi tämän vastineen, koska se on vakiintunut. Pulmana on, että eihän VST rajoitu vain aikuisiin. Onko teillä kantaa, tai parempaa ehdotusta englanninkieliseksi termiksi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (fritt bildningsarbete)

466
varhaiskasvatus
ei: päivähoito (2) (vanhentunut)
sv småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (1); förskola /SE/
inte: dagvård (föräldrad)
en early childhood education and care; ECEC; < early years education <kansainvälisissä yhteyksissä käytetty termi; voi sisältää varhaiskasvatuksen lisäksi esiopetusta ja alkuopetusta>
not: daycare (obsolete); kindergarten (1) (obsolete); playschool (1); preschool (1)

määritelmä
suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toiminta, joka tarjoaa *lapselle kasvatusta*, *opetusta (1)* ja *hoitoa* sekä painottaa erityisesti pedagogiikkaa

huomautus
Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito* ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*. Opetuksen (1) ja *koulutuksen (1)* puolella käsitettä varhaiskasvatuksen toimintamuoto vastaa käsite *opetusmuoto*.

early years education: Englanninkielistä termiä early years education esiintyy kansainvälisissä yhteyksissä. Se on kuitenkin käsitteenä laajempi kuin Suomen varhaiskasvatus; early years education voi käsittää varhaiskasvatuksen lisäksi *esiopetusta* ja alkuopetusta (eli *perusopetuksen* ensimmäisen ja toisen vuosiluokan *opetusta (1)*) vastaavaa toimintaa.

Käsitteen tunnus: c125

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Varhaiskasvatuksen toimintamuodot, Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: englannin vastineiden kohdalle olisi hyvä jotenkin (esim. tähdellä??) merkitä, että kun käsitteestä puhutaan englanniksi, olisi hyvä mainita ikävuodet joina tähän osallistutaan.

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: Näin erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kohdalla; toinen aste ei niinkään, koska siellä on myös aikuisopiskelijoita.

<vaka021)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (småbarnsfostran)

Riinan kysymys varhaiskasvatuksen ruotsin työryhmälle 21.3.2022: Opetushallinnon sanastossa on vastineena småbarnsfostran, pitäisikö se merkitä vanhentuneeksi tai muuten hylättäväksi?

467
täydentävä varhaiskasvatus
sv kompletterande småbarnspedagogik
en supplementary early childhood education and care; supplementary ECEC

määritelmä
varhaiskasvatus, johon *lapsi* voi osallistua ennen oppivelvollisuusikää *esiopetuksen*, *esiopetuksen tavoitteet* saavuttavan toiminnan tai *perusopetuksen* lisäksi

huomautus
Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) perusteella.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään perusopetuksen *oppilaille*.

Käsitteen tunnus: c1669

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021> ruotsi päivitetty

468
erityisvarhaiskasvatus; varhaiserityiskasvatus; erityisopetus varhaiskasvatuksessa

<vaka2022>

Mahdollinenn uusi VAKA-käsite

469
esiopetus
ei: esikouluopetus (vanhentunut)
sv förskoleundervisning
en pre-primary education; < preschool (3) <kansainvälisissä yhteyksissä käytettävä käsite, joka viittaa esiopetuksen lisäksi osaan varhaiskasvatuksesta>

määritelmä
varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntävä *koulutus (1)*, johon osallistutaan pääsääntöisesti *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna ja jonka tavoitteena on edistää lapsen oppimisedellytyksiä

huomautus
Esiopetuksesta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuslain (6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös varhaiskasvatukseen.

Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia sen muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Esiopetusta voi järjestää kunta tai yksityinen *perusopetuksen* järjestäjä, jolla on *opetuksen järjestämisluvan* myötä oikeus järjestää myös esiopetusta.

Esiopetusta voidaan antaa *päiväkodissa* tai *peruskoulussa (1)*.

Määritelmän sana ”pääsääntöisesti” viittaa siihen, että nk. *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä olevilla *oppilailla* esiopetus kuuluu oppivelvollisuuden alkuun.

pre-primary education: Esimerkiksi Britannian, Ranskan tai Yhdysvaltain *koulutusjärjestelmissä* ei ole Suomen esiopetusta vastaavaa, nimenomaan vuotta ennen oppivelvollisuusikää annettavaa, koulutusta (1). Termi pre-primary education on luotu kuvaamaan Suomen esiopetus-käsitettä, mutta jotta termi ymmärrettäisiin oikein kansainvälisissä yhteyksissä, sen yhteydessä kannattaa mainita, että Suomessa esiopetukseen osallistutaan vuosi ennen oppivelvollisuusikää ja oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää seitsemän vuotta. (Pelkkä termi pre-primary education saattaa kansainvälisissä yhteyksissä herättää mielikuvan esiopetusikää nuoremmille lapsille annettavasta *varhaiskasvatuksesta*.)

preschool: Kansainvälisissä yhteyksissä ja monien maiden koulutusjärjestelmissä käytetään käsitettä preschool, mutta preschool kattaa Suomen esiopetusta vastaavan koulutuksen (1) lisäksi 2,5- tai 3-vuotiaille ja sitä vanhemmille lapsille annettavan varhaiskasvatuksen. Tämän vuoksi myös termi preschool Suomen esiopetuksen vastineena kaipaa usein tarkennusta siitä, missä iässä Suomessa esiopetukseen osallistutaan.

Käsitteen tunnus: c450

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<po en 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (pre-primary education)

470

perusopetus; peruskoulu (2)

sv grundläggande utbildning; grundskola (2)

en primary and lower secondary education; basic education; comprehensive education; comprehensive school education <nimenomaan koulussa annettava perusopetus>

määritelmä

kaikille tarkoitettu *yleissivistävä koulutus*, jonka lakisääteinen *oppimäärän* laajuus on yhdeksän vuotta

huomautus

Perusopetusta annetaan *peruskouluissa (1)*. Sen lisäksi sitä voidaan antaa myös *kansanopistoissa*, aikuislukioissa tai muissa *oppilaitoksissa*. Perusopetukseen osallistumalla tai hankkimalla muulla tavoin vastaavat tiedot suoritetaan perusopetuslakiin (628/1998) perustuva oppimäärä.

Perusopetus antaa *jatko-opintokelpoisuuden (1) toisen asteen koulutukseen*.

primary and lower secondary education: Ilmaisu ”primary and lower secondary education” on suositettava englannin vastine Suomen perusopetus-käsitteelle, sillä se antaa oikean mielikuvan käsitteestä myös Suomen *koulutusjärjestelmää* tuntemattomalle vastaanottajalle. Tätä ilmaisua kannattaa kuitenkin tarpeen mukaan täydentää Suomessa usein käytetyllä perusopetuksen vastineella ”basic education”, jonka voi kirjoittaa esimerkiksi sulkuihin: ”primary and lower secondary education (basic education)”.

basic education: Perusopetuksesta käytetään monissa yhteyksissä englanniksi sanasanaista käännöstä basic education. Englannin yleiskielessä basic education -termillä viitataan kuitenkin *oppimisen* alkeisiin (esim. lukemaan oppiminen, yhteen- ja vähennyslaskun oppiminen), joten jos termiä käytetään kansainvälisissä yhteyksissä, kannattaa varmistaa, että käsitteen sisältö on vastaanottajalle selvä (esimerkiksi käyttämällä monissa maissa tunnettua ilmaisua ”primary and lower secondary education”).

comprehensive education: Suomessa perusopetukseen osallistutaan oppivelvollisuusikäisenä, ja *oppivelvollisuus* alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen perusopetus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa comprehensive education -tason *koulutukseen (1)* osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

comprehensive school education: Englannin termillä comprehensive school education viitataan perusopetukseen, jota annetaan nimenomaan peruskouluissa (1) (vrt. esim. kotiopetus).

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c452

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö, Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö, Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan, Perusopetuksen lajeja ja Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

<po sv 2022 tayd>

<lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

471
toisen asteen koulutus
sv utbildning på andra stadiet
en upper secondary education

määritelmä
perusopetuksen jälkeen annettava *ammatillinen koulutus* tai *lukiokoulutus*

huomautus
Käsitteen tunnus: c455

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

472
lukiokoulutus; lukio (2)
sv gymnasieutbildning
en general upper secondary education
not: upper secondary general education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>

määritelmä
perusopetuksen oppimäärään perustuva *yleissivistävä koulutus*, joka antaa valmiudet aloittaa *opiskelu yliopistossa* tai *ammattikorkeakoulussa*

huomautus
Lukiokoulutus antaa myös valmiudet aloittaa opiskelu lukiokoulutuksen *oppimäärään* perustuvassa *ammatillisessa koulutuksessa*.

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan *ylioppilastutkinto*.

Lukiokoulutusta annetaan pääasiassa *lukioissa (1)*.

general upper secondary education: Suomessa suoraan *perusopetuksesta* lukiokoulutukseen jatkavat *opiskelijat* ovat lukiokoulutuksen aikana tyypillisesti 16–19 vuoden ikäisiä. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen lukiokoulutus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa upper secondary education -tason *koulutukseen (1)* osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

upper secondary general education: Lukiokoulutus-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary education vs. upper secondary general education. Myös *ammatillinen koulutus* -käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary education ja vocational upper secondary education.

Ks. myös *perusopetus*.

Käsitteen tunnus: c456

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö, Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

473
korkeakoulutus
sv högskoleutbildning; utbildning på högskolenivå
en higher education; tertiary education

määritelmä
toisen asteen koulutuksen jälkeen *korkeakoulussa (1)* annettava *koulutus (1)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c457

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Koulutusjärjestelmä ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

474
ammattikorkeakoulutus
sv yrkeshögskoleutbildning
en university of applied sciences education; education provided by universities of applied sciences
not: polytechnic education (obsolete)

määritelmä
ammattikorkeakoulussa annettava *korkeakoulutus*

huomautus
Käsitteen tunnus: c459

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

475
yliopistokoulutus
sv universitetsutbildning
en university education

määritelmä
yliopistossa annettava *korkeakoulutus*

huomautus
Käsitteen tunnus: c458

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

476
taiteen perusopetus
sv grundläggande konstundervisning
en basic education in arts

määritelmä
peruskoulun (1) ulkopuolinen, ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettu eri taiteenalojen *koulutus (1)*, joka ei johda *tutkintoon*

huomautus
Taiteen perusopetusta annetaan mm. musiikkioppilaitoksissa, kuvataidekouluissa, tanssioppilaitoksissa ja käsityökouluissa.

Käsitteen tunnus: c462

Käsitekaaviot: Koulutusjärjestelmä ja Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan

<kieliversiointiin vst>

<vst ruotsi kesken> <vst englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (grundläggande konstundervisning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (basic education in the arts)

477
avoin korkeakouluopetus
sv öppen högskoleundervisning
en open higher education studies

määritelmä
tutkintovaatimusten mukainen *korkeakoulutus*, jota tarjotaan henkilöille, joilla pääsääntöisesti ei ole tutkinnonsuorittamisoikeutta

huomautus
Käsitteen tunnus: c431

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

478
avoin yliopisto-opetus
sv öppen universitetsundervisning
en open university studies

määritelmä
yliopistossa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus
Käsitteen tunnus: c432

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (open university instruction)

479
avoin ammattikorkeakouluopetus
sv öppen yrkeshögskoleundervisning
en open university of applied sciences studies; open UAS studies
not: open polytechnic education (obsolete)

määritelmä
ammattikorkeakoulussa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus
Käsitteen tunnus: c433

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

480

aikuiskoulutus

sv vuxenutbildning

en adult education and training

määritelmä

aikuisille suunniteltu ja järjestetty *koulutus (1)*

huomautus

Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta* tai *tutkintoon* johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla omaehtoista koulutusta (1), *henkilöstökoulutusta* tai *työvoimakoulutusta*.

Käsite *ammatillinen aikuiskoulutus* poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c464

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Koulutustarjonta ja opetustarjonta ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 50. *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan.*

6.3.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

481

tutkintokoulutus; > tutkintoon johtava koulutus

sv examensutbildning; examensinriktad utbildning; utbildning som leder till examen

en > programme leading to a general upper secondary qualification <lukiokoulutus>; > education and training to complete a qualification <ammatillinen koulutus>; > degree programme (4) <korkeakoulut>; > graduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>; > graduate studies <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtavat opinnot>; > postgraduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>

määritelmä

tutkintoon tai – *ammatillisessa koulutuksessa* myös – *tutkinnon osaan* johtava *koulutus (1)*

huomautus

programme / studies: Englannin sana programme viittaa määrämuotoiseen koulutukseen (1); studies voi olla vähemmän määrämuotoinen kokoelma opintoja.

graduate programme, graduate studies: Englannin termit graduate programme ja graduate studies viittaavat yleisesti ainoastaan *ylempään korkeakoulututkintoon* ja *jatkotutkintoihin* johtavaan koulutukseen (1) tai opintoihin, eivät muuhun tutkintokoulutukseen.

Käsitteen tunnus: c1488

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Opiskelijan rooleja ja Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiolaki>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta? Tarvitaanko vastine myös suppeammalle käsitteelle ”tutkinnon osaan johtava koulutus”?

Päivi Creber, VNK, 3.4.2019: Andrew Carnegie-Brown on täällä englannin asiantuntijana EU-puheenjohtajuuden ajan. Kysäisin häneltä graduate studies -juttua. Kävimme yhdessä läpi monen eri maan yliopistojen graduate studies -ohjelmia/osastoja/henkilöstöä (Singapore, USA, Kanada, Etelä-Afrikka, Britannia). Kaikissa graduate studies viittasi ylempään korkeakoulututukintoon ja jatko-opintoihin sen jälkeen. Sitä näytetään käytettävän lyhempänä versiona sanasta postgraduate studies. Tätä tukee ainakin yksi sanakirjavastine. Substantiivin määritteenä graduate on Collins Cobuild -sanakirjan mukaan yksiselitteisesti sama kuin postgraduate, esimerkkeinä gradute students in the philosophy department ja the graduate prospectus.

Terminologin kysymys korkeakoulujen englannin työryhmälle 3.5.2019: Lukion englannin työryhmä haki tälle käsitteelle vastinetta lukiokoulutuksen näkökulmasta, mutta törmäsi myös korkeakoulukontekstissa käytettäviin vastineisiin (graduate programme, graduate studies ja postgraduate programme). Mitä mieltä olette näistä vastineista, niiden suositettavuusjärjestyksestä ja niitä koskevista huomautuksista?

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin työryhmälle 3.5.2019: Lukion ruotsin työryhmä haki tälle käsitteelle vastineita. Ovatko nämä löydetyt vastineet (examensutbildning; examensinriktad utbildning; utbildning som leder till examen) ok myös korkeakoulukontekstiin? Vrt. myös englannin vastineet, joissa on omat terminsä korkeakoulututkintoon johtavalle koulutukselle.

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Pitäisikö sanastoon lisätä termi ”valmistava tutkintokoulutus”? Esiityy VET-laissa pykälässä 33. -- **Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 9.3.2020**: Olisiko siis olennaista käyttää eri verbiä (johtaa vs. valmistaa)? Tulisiko ammatillisen koulutuksen osalta ottaa suomenkieliseksi termiksi ”tutkintoon valmistava koulutus”?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: englannin termeissä on ammatillisen osalta ”education and training to complete a qualification”. Vrt. ammatillinen koulutus = vocational education and training. Miten saadaan ero näkyviin ja samalla säilytettyä VET-ajatus termin käännöksessä?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: pitäisikö tässä (”education and training to complete a qualification”) olla myös ”or a unit of a qualification”, kun määritelmän mukaan voi olla tutkinnon osa…?

482
muuntokoulutus
sv examensinriktad fortbildning
en retraining and upgrading of qualifications

määritelmä
tietyn *pohjakoulutuksen* suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa *opetussuunnitelma (1)* on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen *tutkintoon*

huomautus
Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: c461

Käsitekaavio: Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan

Käsitekaavio 51. *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan.*

tarkistettava / käsittelyyn yht 2020

Terminologi-Riinan kommentti 26.11.2020: Pitäisikö tämän kaavion käsitteitä ja kaavion ”Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)” käsitteitä yhdistää yhteen kaavioon tai erottaa eri kaavioihin?? Toisaalta OKSAn 2. laitokseen jäivät vielä auki ammatillisen koulutuksen käsitteet ”ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus” ja ”työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus”: muutetaanko ne olemaan koulutus (2):ia ammatillisen koulutuksen eli koulutus (1):n sijaan.

6.3.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

483

tilauskoulutus

sv uppdragsutbildning

en commissioned education

määritelmä

yhteisötilaajan rahoittamana opiskelijaryhmälle järjestettävä *tutkintokoulutus*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *ammatillisen koulutuksen* järjestäjä voi järjestää tilauskoulutuksena *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjä *ammatillisia tutkintoja* ja *tutkinnon osia* sekä niihin valmistavaa *tutkintokoulutusta*.

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *yliopisto* ja *ammattikorkeakoulu* voivat järjestää tilauskoulutuksena *korkeakoulututkintoon* johtavaa *koulutusta (1)*.

Tilauskoulutuksen tilaajan on oltava yhteisö (ei yksittäinen henkilö).

Yliopistolain (558/2009), ammattikorkeakoululain (932/2014) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) säännösten mukaan tilauskoulutuksen voi tilata ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö.

Lukiokoulutuksessa tilauskoulutusta saa järjestää *koulutuksen järjestäjä*, jonka *koulutuksen järjestämislupaan* sisältyy lupa järjestää *IB-tutkintoon* johtavaa koulutusta (1).

Ammattikorkeakouluissa tilauskoulutuksena annettavan *opetuksen (1)* on liityttävä *ammattikorkeakoulun toimiluvassa* määrättyyn koulutustehtävään.

Yliopistoissa tilauskoulutuksena annettavan opetuksen (1) on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus.

Korkeakoulujen (1) on perittävä tilauskoulutuksen tilaajalta koulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta *opiskelijoilta* koulutuksen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Käsitteen tunnus: c1299

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin kielityöryhmälle 3.12.2018: Onko korkeakoulujen puolesta uppdragsutbildning ok? Esiintyy myös yo-laissa 558/2009.

484

henkilöstökoulutus

sv personalutbildning

en personnel training

määritelmä

työnantajan *henkilöstölleen* järjestämä tai hankkima *koulutus (1)*

huomautus

Henkilöstökoulutuksen voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. *julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus*.

Vrt. omaehtoinen koulutus, jonka sisällön *opiskelija* itse valitsee *koulutustarjonnasta*.

Käsitteen tunnus: c1300

Käsitekaavio: Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään mukana, katsotaan pitääkö OKSAn tietoja muuttaa

485
julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus
sv offentligfinansierade personalutbildning; offentligt finansierade personalutbildning; > statligt finansierade personalutbildning

määritelmä
henkilöstökoulutus, joka on osin työnantajan rahoittamaa ja osin julkisesti rahoitettua

huomautus
Käsitteen tunnus: c1095

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Harjoittelija Riikka Suursalmi-Seppälä, TSK, kommentti ruotsin kielityöryhmille (kesä 2018): ”Statligt finansierade personalutbildning” vain siinä tapauksessa, että rahoitus tulee valtiolta.

486
oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus

määritelmä
koulutus (1), jossa henkilö suorittaa *oppivelvollisuuttaan*

huomautus
Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta (1) voivat olla *perusopetus* ja sen jälkeen suoritettava *toisen asteen tutkintoon* tähtäävä *koulutus (1)* tai viimeksimainitulle vaihtoehtoisesti esimerkiksi *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus*, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus* tai tietyissä tapauksissa *aikuisten perusopetus*.

Käsitteen tunnus: c1340

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <oppivelvollisuuskoulutus>

Käsitekaavio: Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

487

täydennyskoulutus

sv fortbildning (1)

en continuing education; continuing professional development; in-service training <toisen asteen koulutus>; further training <toisen asteen koulutus>
rather than: extension studies

määritelmä

aikaisempaa *koulutusta (2)* tai *pätevyyttä* täydentävä ja ajanmukaistava *koulutus (1)*

huomautus

Täydennyskoulutus on yleistermi, jolla voidaan viitata hyvin monenlaisiin, muun muassa *toisen asteen oppilaitoksissa*, *yliopistoissa* ja *ammattikorkeakouluissa* järjestettäviin *koulutuksiin (2)*.

Täydennyskoulutuksella ei tarkoiteta *erillisiä opintoja*, esim. *aineenopettajaksi* pätevöittäviä erillisiä opintoja.

Englanninkielisellä termillä extension studies on eri maissa eri merkityksiä, minkä vuoksi sen käyttöä täydennyskoulutuksen vastineena ei suositella.

Vrt. *korkeakoulujen täydennyskoulutus*, *ammatillinen lisäkoulutus*.

Käsitteen tunnus: c460

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Koulutustoiminta ja Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä OKSA-jaokselle 25.3.2021: Jatkuvan oppimisen sanastoon tämän käsitteen määritelmään lisättiin sana osaaminen: "aikaisempaa osaamista, koulutusta2 tai pätevyyttä täydentävä ja ajanmukaistava koulutus1". Onko muutos ok myös OKSAan?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä OKSA-jaokselle 25.3.2021: Jatkuvan oppimisen sanastoon huomautusta muokattiin seuraavasti: "Täydennyskoulutuksia voidaan järjestää toisen asteen oppilaitoksissa, yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä muissa viranomaisen hyväksymissä organisaatioissa. Täydennyskoulutuksina pidetään esimerkiksi työtehtäviin tarvittavien lupien tai todistusten saamiseksi järjestettäviä lyhyitä koulutuksia (2)." Halutaanko OKSAssa tehdä vastaavat muokkaukset?

488

korkeakoulujen täydennyskoulutus

sv högskolornas fortbildning; fortbildning (2)

en academic continuing education

määritelmä

korkeakoulututkinnon suorittaneelle tarjottava, liiketaloudellisin perustein järjestettävä, asiakkaalle maksullinen *täydennyskoulutus*

huomautus

Täydennyskoulutuksen kesto vaihtelee yhden päivän mittaisesta *koulutuksesta (2)* usean *lukukauden* mittaiseen koulutukseen (2). Täydennyskoulutusta järjestetään avoimina ohjelmina sekä *henkilöstökoulutuksena*, joka suunnitellaan vastaamaan asiakkaan osaamistarpeisiin.

Käsitteen tunnus: c891

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

489

työvoimakoulutus

ei: työvoimapoliittinen koulutus (vanhentunut)

sv arbetskraftsutbildning

en labour market training

määritelmä

koulutus (1), jonka toteutus perustuu työ- ja elinkeinohallinnon ennakointitoimintaan sekä työ- ja elinkeinoelämän tarpeista lähtien tuotettuun suunnitelmaan

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla *ammatillista koulutusta* tai sitä voidaan järjestää *korkeakouluissa (1)*.

Työvoimakoulutuksen *opiskelijat* valitaan työ- ja elinkeinoviranomaisen toteaman koulutustarpeen perusteella. Työvoimakoulutusta järjestetään ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille.

Työvoimakoulutuksesta ja *opiskelijavalinnasta* säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012).

Käsitteen tunnus: c466

Käsitekaavio: Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken>

tarkistettava / käsittelyyn

tarkistettava / käsittelyyn tarkistettavat 2019

Luonnos ehdotukseksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista annettavaksi laiksi: ”Kasvupalvelukoulutuksena tarjottaisiin ammatillisesti suuntautunutta koulutusta, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen. Lisäksi kasvupalvelukoulutuksena voitaisiin tarjota yrittäjyyskoulutusta ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kotoutumiskoulutusta. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 1 §:n 2 momentista poiketen kasvupalvelukoulutuksena ei voitaisi järjestää koulutusta, jonka tavoitteena olisi ammatillisen tutkinnon tai sen osan suorittaminen. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformin yhteydessä tutkintoon johtava ammatillinen koulutus esitetään siirrettäväksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alan järjestämisvastuulle. Tutkintoon johtavan koulutuksen järjestämisestä säädettäisiin ammatillisesta koulutuksesta annettavassa laissa, jonka mukaan ammatilliseen tutkintoon johtavaa koulutusta järjestettäisiin työvoimakoulutuksena. Erotuksena ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetusta työvoimakoulutuksesta maakunnan järjestämästä nykyistä työvoimakoulutusta vastaavasta koulutuksesta käytettäisiin nimitystä kasvupalvelukoulutus.

Terminologin kysymys 23.5.2017: Pitäisikö määritelmässä sanoa, että työvoimakoulutus on tutkintoon johtavaa koulutusta? (Onko näin tosiaan myös korkeakouluissa annettavassa työvoimakoulutuksessa?) Vrt. kasvupalvelukoulutus, joka ei johda tutkintoon.

Terminologi Mari Suhonen 31.8.2017: TEM:n TE digi -sanastotyöpajassa oltiin vahvasti sitä mieltä, että tutkintotavoitteinen työvoimakoulutus on OKM:n/opetushallinnon käsite eikä TE-käsite. Tämä käsite liittyy näihin maakuntien ja kasvupalvelujen uudistuksiin.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (arbetskraftsutbildning)

Käsitekaavio 52. *Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan.*

6.3.4 Työpaikalla järjestettävän koulutuksen peruskäsitteitä

490

työpaikalla järjestettävä koulutus <säädöksissä>**; työpaikalla opiskelu; ~ työelämässä oppiminen; ~ työpaikalla oppiminen**

ei: ~ työssäoppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>; ~ työssä oppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>; työharjoittelu (2) <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

sv utbildning som ordnas på en arbetsplats <säädöksissä>; UA (1); ~ lärande i arbetslivet <työelämässä oppiminen>

hellre än: ~ inlärning i arbetslivet <työelämässä oppiminen>; ~ inlärning i yrkeslivet <työelämässä oppiminen>

inte: ~ inlärning i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ lärande i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ IA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ LIA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>

en workplace education and training

määritelmä

koulutus (1), jossa *opiskelijan osaamisen hankkiminen* tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa *ammatillisesta koulutuksesta* annetussa laissa (531/2017) säädetyt muodot eli *koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen* ja *oppisopimuskoulutuksen*. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan *koulutuksen järjestäjän* ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan *henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan*.

työelämässä oppiminen, työpaikalla oppiminen: Lähikäsitteet työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen poikkeavat käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus (eli työpaikalla opiskelu). Työpaikalla järjestettävä koulutus on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan organisoimaa toimintaa: määrämuotoista, sovittua, suunnitelmallista, tavoitteellista ja ohjattua. Sen sijaan työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen ovat yksilön toimintaa, jota tapahtuu, vaikkei kyse olisi suunnitelmallisesta osaamisen hankkimisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt, että termejä työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen voidaan käyttää esimerkiksi yrityksille suunnatussa viestinnässä viittaamaan työpaikalla järjestettävään koulutukseen silloin, kun asiayhteydestä on selvää, että kyse on nimenomaan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ei suositella käytettäviksi *ammatillisen koulutuksen* yhteydessä, sillä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (mm. hallituksen esityksessä 93/2018 julkisista rekrytointipalveluista ja osaamisen kehittämispalveluista annettavaksi laiksi) näitä termejä käytetään eri merkityksessä.

työharjoittelu: Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määriteltyyn käsitteeseen viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä.

inlärning / lärande: Ruotsin sana inlärning assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, *opettajalta* opiskelijalle tapahtuvaan *opettamiseen*, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsityksineen. Sana lärande puolestaan viittaa *oppimiseen*, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tietyssä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsitteen tunnus: c1709

Käsitekaavio: Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kommentti OKSA-jaokselle 15.12.2020: Nimitys "työpaikalla järjestettävä koulutus" kuulostaa paljon laajemmalta kuin on tarkoitettu (koulutussopimuskoulutus ja oppisopimuskoulutus). Voidaanko termille tehdä jotain vielä tässä vaiheessa?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kommentti OKSA-jaokselle 15.12.2020: Tämänhetkiset määritelmät eivät tuo eroa työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja työvoimakoulutuksen välille: myös työvoimakoulutuksessa osaaminen hankitaan pääosin työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 30.4.2021: Jatkuvan oppimisen sanastossa muokattiin tämän käsitteen tietoja. Pohdittava, ovatko muutokset tai osa niistä tarpeen myös OKSAssa.

1) Jatkuvan oppimisen sanastossa muokattiin käsitteen määritelmää seuraavaan muotoon: "opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluva ammatillinen koulutus tai työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluva koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä". Tämä siksi, että saataisiin tarkennetuksi eroa käsitteiden työpaikalla järjestettävä koulutus ja työharjoittelu välillä. Muokataanko myös OKSAn määritelmää seuraavasti: "ammatillinen koulutus, jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä"? Näin saataisiin näkyviin ero, että työharjoittelu on korkeakouluopintoihin liittyvää.

2) Muut muutokset koskevat termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ja niihin liittyvää huomautusta. Nämä termit on Jatkuvan oppimisen sanastossa merkitty sallittaviksi synonyymeiksi (eikä hylättäviksi termimuodoiksi, kuten OKSAssa). Niitä koskeva huomautusteksti kuuluu seuraavasti: "työssäoppiminen, työssä oppiminen: Työssäoppiminen ja työssä oppiminen ovat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla käytettyjä nimityksiä käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus." Onko OKSAn termisuositusta tarpeen muuttaa? Ehkä riittäisi suositusmerkintä "mieluummin kuin", ja selitykseksi, että termejä ei suositella käytettäväksi OKM:n hallinnonalalla, sillä ne ovat TEMin hallinnonalalla käytettyjä nimityksiä.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 27.9.2021: Jatkuvan oppimisen sanastossa käsite "työelämässä oppiminen" erotettiin käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus erilliseksi käsitteeksi. Toimitaanko OKSAssa niin vai pidetäänkö nämä käsitteet kuten ovat?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (arbetslivsorienterad inlärning)

Riinan kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 21.3.2022: Tämän käsitteen ruotsin vastineet on käyty läpi Parasta DigiTukea -hankkeen ruotsin työryhmässä, mutta tarkistatteko vielä, onko Opetushallinnon sanaston vastine "arbetslivsorienterad inlärning" lainkaan tarpeen?

491

koulutussopimus

sv utbildningsavtal; UA (2)

en training agreement

määritelmä

koulutustoimijan ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus *opiskelijan osaamisen hankkimisesta* työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutussopimukseen kuuluu, että opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ilman, että on työsuhteessa työpaikkaan. *Yliopistoissa* koulutussopimuksia tehdään esimerkiksi lääkäreiden *erikoistumiskoulutuksen* suorittamiseksi kliinisessä ympäristössä. Yliopistojen sopimuksiin kuuluu, että opiskelija solmii työnantajaansa normaalin työsuhteen.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa* koulutussopimus sovitaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaisesti *tutkinnonosa*- tai koulutuksenosakohtaisesti. Koulutussopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee koulutussopimukseen perustuvaa *koulutusta (2)*. Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta ilmenevät ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Vrt. *oppisopimus*.

Käsitteen tunnus: c1232

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Työpaikalla järjestettävä koulutus ja Ammatillisen koulutuksen lajeja

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

492

koulutussopimukseen perustuva koulutus

sv utbildning som grundar sig på utbildningsavtal

en training based on a training agreement

määritelmä

koulutus (1), jossa *opiskelijan osaamisen hankkiminen* järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa perustana on *koulutustoimijan* ja työpaikan välinen *koulutussopimus*

huomautus

Koulutussopimus on käytössä sekä ammatillisessa koulutuksessa että *yliopistoissa*. Näin ollen koulutussopimukseen perustuva koulutus voi olla *ammatillista koulutusta* tai *korkeakoulutusta*.

Käsitteen tunnus: c1710

Käsitekaavio: Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

493

oppisopimus

sv läroavtal; LA

en apprenticeship agreement

määritelmä

ammatillisen koulutuksen opiskelijan ja työnantajan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus, jonka perusteella järjestetään *oppisopimuskoulutusta*

huomautus

Oppisopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen voimassaoloaika, sovellettava työaika ja opiskelijan palkkauksen perusteet. Oppisopimukseen tulee myös liittää *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma* siltä osin kuin suunnitelma koskee oppisopimuskoulutusta.

Joskus näkee käytettävän termiä yrittäjän oppisopimus, mutta termi on virheellinen, sillä yrittäjälle ei solmita varsinaista oppisopimusta, vaan tehdään ainoastaan sopimus *oppisopimuskoulutuksen* järjestämisestä. Ks. myös *yrittäjän oppisopimuskoulutus*.

Käsitteen tunnus: c1430

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Työpaikalla järjestettävä koulutus ja Ammatillisen koulutuksen lajeja

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

494

oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning

en apprenticeship training

määritelmä

ammatillinen koulutus, jossa *opiskelijan osaamisen hankkiminen* järjestetään pääosin tai kokonaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa opiskelija on työnantajaan työsopimussuhteessa, virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tai toimii yrittäjänä

huomautus

Määritelmän sana ’pääosin’ viittaa siihen, että oppisopimuskoulutuksessa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvaa oppimista täydennetään tarvittaessa muissa *oppimisympäristöissä*, kuten *oppilaitoksessa*, tapahtuvalla osaamisen hankkimisella. Tässä mielessä oppisopimuskoulutus poikkeaa *koulutussopimukseen perustuvasta koulutuksesta*.

Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat (eli tekevät sopimuksen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä).

Oppisopimuskoulutuksessa olevan *opiskelijan* viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

Työpaikalla järjestettävää oppisopimuskoulutusta täydennetään muissa *oppimisympäristöissä* tapahtuvalla osaamisen hankkimisella.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Oppisopimuskoulutus perustuu työnantajan ja opiskelijan väliseen *oppisopimukseen* sekä *koulutuksen järjestäjän* ja työnantajan väliseen sopimukseen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä.

Vrt. *koulutussopimus*.

Käsitteen tunnus: c483

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Työpaikalla järjestettävä koulutus, Ammatillisen koulutuksen lajeja ja Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (läroavtalsutbildning)

495

työsuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning som grundar sig på arbetsavtalsförhållande

en apprenticeship training based on an employment relationship

määritelmä

oppisopimuskoulutus, jossa *opiskelija* on työnantajaan työsopimussuhteessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1711

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

496
virkasuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus
sv läroavtalsutbildning som grundar sig på tjänsteförhållande
en apprenticeship training based on a public service relationship

määritelmä
oppisopimuskoulutus, jossa *opiskelija* on työnantajaan virkasuhteessa

huomautus
Käsitteen tunnus: c1712

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ville, Sanastokeskus: englanninkielinen vastine johdettu OKM:n OKM-training_agreement-lomakkeessta, jossa ”virkasuhteinen” = ”public service relationship”

497
virkasuhteeseen verrattavaan julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus
sv läroavtalsutbildning som grundar sig på ett offentligrättsligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande
en apprenticeship training based on a comparable service relationship in a public corporation

määritelmä
oppisopimuskoulutus, jossa *opiskelija* on työnantajaan virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa

huomautus
Käsitteen tunnus: c1713

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ville, Sanastokeskus: englanninkielinen vastine johdettu OKM:n OKM-training_agreement-lomakkeessta, jossa ”virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa” = ”comparable service relationship in a public corporation”

498
yrittäjän oppisopimuskoulutus
sv läroavtalsutbildning för företagare; företagarens läroavtalsutbildning
en entrepreneur’s apprenticeship training

määritelmä
oppisopimuskoulutus, jossa *opiskelija* toimii yrittäjänä ja työpaikkana on opiskelijan yritys

huomautus
Ammatillisen koulutuksen opiskelijalle, joka toimii yrittäjänä, voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat. Yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa toisessa yrityksessä tai organisaatiossa toimiva kokenut yrittäjä tai työntekijä toimii opiskelijan *mentorina*.

Käsitteen tunnus: c1714

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Työpaikalla järjestettävä koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

499

osaamisperusteisuus

sv ~ kompetensbaserat lärande *n*

en ~ competence-based

määritelmä

pedagogista toimintaa ohjaava periaate, jonka mukaan *koulutuksessa (1)* tärkeintä on se, että *oppija* saavuttaa hänelle tavoitteeksi asetetun osaamisen, ei se, millä tavoin ja minkä ajan kuluessa osaaminen on hankittu

huomautus

Osaamisperusteisen pedagogiikan mukaan koulutuksessa (1) ei pyritä opiskelemaan tiettyjä *oppiaineita* ja suorittamaan vakiomäärää opintoja, vaan tärkeintä on, että oppijalle tavoitteeksi asetettu osaaminen tulee *koulutuksen (2)* aikana hankittua. Lähtökohtana on oppijan aikaisemmin hankittu *tutkinnon* kannalta olennainen osaaminen, jonka päälle kerrytetään tarvittavin osin uutta osaamista. Oppijat voivat saavuttaa osaamisensa erilaisissa *oppimisympäristöissä* (ei esimerkiksi pelkästään oppilaitoksessa), keskenään eri tavoin ja eri tahdissa.

Ammatillinen osaaminen on kokonaisuus, joka muodostuu ammatissa tarvittavista tiedoista ja taidoista ja niiden soveltamisesta käytännön työtehtäviin.

Käsitteen tunnus: c1715

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kompetensbasering)

Käsitekaavio 53. *Työpaikalla järjestettävä koulutus.*

6.3.5 Perusopetuksen lajeja

500
painotettu opetus
sv betonad undervisning
en ~ weighted-curriculum

määritelmä
perusopetus, jossa jonkin *oppiaineen*, *aineryhmän* tai muun sisältöalueen *opetusta (2)* annetaan enemmän ja vaativammin tavoittein kuin muussa perusopetuksessa

huomautus
Esimerkkejä painotusalueista ovat musiikki, kuvataide, ilmaisutaito, matemaattis-luonnontieteelliset aineet ja liikunta. Painotettua opetusta annetaan esimerkiksi musiikin, kuvataiteen, ilmaisutaidon ym. erikoisluokilla.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: c435

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetuksen lajeja

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

501
sairaalaopetus
sv sjukhusundervisning
en hospital education

määritelmä
perusopetus, jota annetaan *peruskoulun (1) oppilaalle* sairaala- tai avohoidon aikana

huomautus
Käsitteen tunnus: c437

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetuksen lajeja

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Käsitekaavio 54. *Perusopetuksen lajeja.*

6.3.6 Ammatillisen koulutuksen lajit ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti

502

ammatillinen tutkintokoulutus

sv yrkesinriktad examensutbildning

määritelmä

ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava *ammatillinen koulutus*, jonka tavoitteena on *ammatillisen tutkinnon*, ammatillisen *tutkinnon osan* tai ammatillisten tutkinnon osien suorittaminen

huomautus

Vrt. *tutkintokoulutus*.

Käsitteen tunnus: c1213

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan, Ammatillisen koulutuksen lajeja, Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2) ja Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Tällä käsitteellä ei ole OKSAssa englannin vastinetta. Vocational education and training to complete a qualification?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Pitäisikö sanastoon lisätä termi ”workplace education and training” = workplace education and training (VET-laki 51§)? -- **Riinan kommentti 9.3.2020**: Tämä käsite (työpaikalla järjestettävä koulutus) on jo määritelty Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanastossa; se on tulossa osaksi OKSAa. Merkkasin tuohon sanastoon tämän englannin vastineen ”workplace education and training”.

503

muu ammatillinen koulutus

sv övrig yrkesutbildning

en other vocational education and training; other VET

määritelmä

ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus tai *ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1218

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: OKSA-jaoksen kokouksessa 30.10.2020 (johon Tomi osallistui) keskusteltiin OKSAn käsitteiden koulutus (1) ja koulutus (2) alakäsitevalikoimasta. Todettiin, että on epäloogista ja -systemaattista, jos esim. lukiokoulutukseen valmistava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (2) ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (1). Sovittiin, että ammatillisen koulutuksen puolella kuuden käsitteen määritelmiä muokattaisiin niin, että niiden yläkäsitteeksi tulee koulutus (2), jotta saadaan OKSAn sisäinen systematiikka toimimaan. Ehtisittekö kommentoida, ovatko seuraavien käsitteiden määritelmämuutokset ok: valmentava koulutus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus, muu ammatillinen koulutus, ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus ja ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus?

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: muu ammatillinen koulutus, UUSI MÄÄRITELMÄEHDOTUS: tutkintoon johtamaton ammatillinen koulutus, jonka puitteissa järjestetään ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta ja ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta

504

ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus

sv utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen

en advanced or supplementary vocational education and training; advanced or supplementary VET

määritelmä

ammatillinen koulutus, jonka tavoitteena ei ole *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen ja joka syventää tai täydentää ammatillista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: c1219

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: OKSA-jaoksen kokouksessa 30.10.2020 (johon Tomi osallistui) keskusteltiin OKSAn käsitteiden koulutus (1) ja koulutus (2) alakäsitevalikoimasta. Todettiin, että on epäloogista ja -systemaattista, jos esim. lukiokoulutukseen valmistava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (2) ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (1). Sovittiin, että ammatillisen koulutuksen puolella kuuden käsitteen määritelmiä muokattaisiin niin, että niiden yläkäsitteeksi tulee koulutus (2), jotta saadaan OKSAn sisäinen systematiikka toimimaan. Ehtisittekö kommentoida, ovatko seuraavien käsitteiden määritelmämuutokset ok: valmentava koulutus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus, muu ammatillinen koulutus, ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus ja ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus?

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus, UUSI MÄÄRITELMÄEHDOTUS: ammatilliseen koulutukseen kuuluva koulutus (2), jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaminen ja joka syventää tai täydentää ammatillista osaamista

505

ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus

sv utbildning som förbereder för yrkesuppgifter

en education (and training?) for a particular vocational task

määritelmä

ammatillinen koulutus, jonka tavoitteena ei ole *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen ja joka valmistaa ansio- ja liikennelentäjän, lennonjohtajan tai kaupunkiraideliikenteen kuljettajien tehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: c1220

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn amm 2019

Terminologi Seija Suonuuti 3.2.2017: Kommentti: Jatkossa voisi miettiä yleisempää määritelmää. Esimerkiksi ”-- valmistaa tiettyyn ammatilliseen tehtävään, joka ei ole tarpeeksi laaja tai soveltuva tutkintoon ja johon voi saada valtion rahoitusta”.

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: On nyt laissa näin: ”education (and training?) for a particular vocational task”. Seija ottanee kantaa?

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: OKSA-jaoksen kokouksessa 30.10.2020 (johon Tomi osallistui) keskusteltiin OKSAn käsitteiden koulutus (1) ja koulutus (2) alakäsitevalikoimasta. Todettiin, että on epäloogista ja -systemaattista, jos esim. lukiokoulutukseen valmistava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (2) ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (1). Sovittiin, että ammatillisen koulutuksen puolella kuuden käsitteen määritelmiä muokattaisiin niin, että niiden yläkäsitteeksi tulee koulutus (2), jotta saadaan OKSAn sisäinen systematiikka toimimaan. Ehtisittekö kommentoida, ovatko seuraavien käsitteiden määritelmämuutokset ok: valmentava koulutus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus, muu ammatillinen koulutus, ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus ja ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus?

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus, UUSI MÄÄRITELMÄEHDOTUS: ammatilliseen koulutukseen kuuluva koulutus (2), jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaminen ja joka valmistaa ansio- ja liikennelentäjän, lennonjohtajan tai kaupunkiraideliikenteen kuljettajien tehtäviin

506
(vanhentunut)
<ammatillinen koulutus>
valmentava koulutus
sv handledande utbildning; förberedande utbildning
en preparatory education and training

määritelmä
ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus*

huomautus
Valmentavista koulutuksista ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus korvautui *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä 1.8.2021 alkaen. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus jäi tällöin edelleen voimaan.

Käsitteen tunnus: c1221

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

OKSA-jaos 30.10.2020: Tämän käsitteen määritelmää pitää laajentaa: tulee sisältää maahanmuuttajien AMK-koulutukseen valmentava jne.

OKSA-jaos 30.10.2020: jatkuvan oppimisen sanastosta saadaan määritelmän pohjaa

OKSA-jaos 30.10.2020: oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä tarkistettava tämän käsitteen tiedot

OKSA-jaos 10.9.2021 / Tomi: Käsiteversiointi (valmentava koulutus 1 ja valmentava koulutus 2) tarvitaan, jotteivat vanhat tietomallit mene rikki. Vanhoissa lähteissä ilmaisu "valmentava koulutus" viittaa edelleen tähän käsitteeseen (yhteinen yläkäsite VALMAlle ja TELMAlle), nykyisin taas eri käsitteeseen.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 5.10.2021: Ratkaisun taustaksi vielä kysymys, että tarvitaanko tietomalleissa jatkuvasti viitata myös vanhentuneisiin käsitteisiin? Maallikko voisi kuvitella, että tietomallit pyrittäisiin päivittämään niin, että viittaukset olisivat ajantasaisiin käsitteisiin. Tai ehkä kysymys voisi kuulua, *miten kauan* on tarvis viitata myös vanhentuneisiin käsitteisiin.

Piritta Sirvio, OKM, 26.11.2021: Tätä on aiemmin käytetty kattokäsitteenä lakiteknisistä syistä. Kuitenkin TUVA ja TELMA ovat varsin eriluonteisia, joten vaikka kummankin nimessä on valmentava koulutus, niin ehkei tarvita niputtaa niitä yhteen (sekoittaa enemmän kuin selventää). Tämän käsitteen voisi poistaa, ts. merkitä vanhentuneeksi.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Piritta Sirvion mukaan tämän käsitteen voi merkitä OKSAssa vanhentuneeksi. Tällöin vielä kysymys kaaviosta "ammatillisen koulutuksen lajeja", jossa esiintyy käsite valmentava koulutus. Mitkä ovat ammatillisen koulutuksen lajit nykyisin? Ammatillinen tutkintokoulutus, muu ammatillinen koulutus ja mitä muuta? Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus?

507

koulutuksen osa; valmentavan koulutuksen osa

sv del i den handledande utbildningen; utbildningsdel

en unit of preparatory education and training (?); education and training unit

määritelmä

arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus* muodostuu

huomautus

Esimerkkejä koulutuksen osista ovat *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* osa ”opiskelu- ja urasuunnittelutaidot” ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osa ”ammatillisen toimintakyvyn vahvistaminen” (???).

Vrt. käsite *tutkinnon osa*, jollaisista *ammatillinen tutkintokoulutus* muodostuu.

Käsitteen tunnus: c1491

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko maininta vain kokonaan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Määritelmässä mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

OKSA-jaos 10.9.2021: Palataan tähän käsitteeseen, kun käsite valmentava koulutus on käsitelty.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Viime palaverissamme todettiin, että käsitteen valmentava koulutus voi merkitä OKSAssa vanhentuneeksi. Piritta Sirvio ja Katri Kuukka olivat sitä mieltä, että käsitteen "valmentavan koulutuksen osa" sijaan voi määritellä käsitteen "koulutuksen osa", jonka määritelmä voisi olla "arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista tutkintokoulutukseen valmentava koulutus muodostuu". Vielä kysymys, ovatko TELMAn osat "koulutuksen osia" vai "valmentavan koulutuksen osia"? Pohdin, onko OKSAssa tärkeä näkyä, että ammatillisessa koulutuksessa on olemassa "tutkinnon osia" ja toisaalta "valmentavan koulutuksen osia" (TELMA). Vrt. esim. *ammatillinen koulutus* -käsitteen huomautus, jossa todetaan: "Ammatillisessa koulutuksessa voi tutkinnon suorittamisen lisäksi suorittaa tutkinnon osia, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osia sekä muuta ammatillista koulutusta."

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Vai voisiko olla, että ammatillisessa koulutuksessa on nykyisin "tutkinnon osia" ja toisaalta "koulutuksen osia" (TELMA ja jos TUVAssa suoritetaan ammatillisia opintoja)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Jos myös TELMAssa on "koulutuksen osia", niin lisättävä TELMA määritelmään. Jos TELMAssa EI ole "koulutuksen osia", niin muokattava huomautusta jossa mainitaan edelleen TELMA.

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: *koulutuksen osa* -käsitteestä esimerkkejä (TUVA):

Kaikille yhteinen koulutuksen osa: • Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot (2-10 viikkoa)

Valinnaiset koulutuksen osat, joista opiskelija suorittaa vähintään kaksi: • Perustaitojen vahvistaminen (1-30 viikkoa) • Ammatillisen koulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen (1-30 viikkoa) • Lukiokoulutuksen opinnot ja niihin valmentautuminen (1-30 viikkoa) • Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus (1-20 viikkoa) • Työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen (1-20 viikkoa) • Valinnaiset opinnot (1-10 viikkoa)

Terminologin huomautus itselleen 5.4.2022: Jos valmentavan koulutuksen osa -käsite halutaan pitää, niin palauta tietue c1491 valmentavan koulutuksen osa -käsitteeksi ja tee koulutuksen osa -käsitteelle uusi tietue uudella ID:llä. Ja jos valmentava koulutus merkitään vanhentuneeksi, niin tee silloinkin ID:llä c1491 olevasta tietueesta se vanhentunut tietue (valmentavan koulutuksen osa) ja anna uusi ID tietueelle koulutuksen osa. Tarkista myös kaavio(t): //*/DIAG[contains(.,'koulutuksen osa')]

508

ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus; VALMA

ei: ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus (vanhentunut)

sv utbildning som handleder för grundläggande yrkesutbildning; utbildning som handleder för yrkesutbildning

en preparatory education and training for VET; preparatory education and training for vocational education and training; preparatory education for vocational training

määritelmä

tutkintoon johtamaton *ammatillinen koulutus*, joka antaa *opiskelijalle* valmiuksia *ammatilliseen tutkintokoulutukseen* hakemiseksi sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa *ammatillinen tutkinto*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* voivat järjestää tutkintoon johtamattomana *valmentavana koulutuksena* ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*.

Ennen ammatillista perusopetusta koskevan lain (630/1998) vuonna 2015 voimaantullutta muutosta koulutuksen järjestäjät saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä *koulutuksia (2)*: *ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus 1. (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkojakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus korvautuu *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen. Oppivelvollisuuslain mukaista oppivelvollisuutta voi kuitenkin suorittaa myös ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: c861

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn tarkistettavat 2019

Lukion englannin kielityöryhmän (Anu Halvari, OPH) kysymys ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 5.12.2018: Pitääkö ”valmentavien” koulutusten englannin vastineiden poiketa jotenkin ”valmistavien” koulutuksen englannin vastineista? Siis jotain sellaista kuin ”coaching(???)” vs. ”preparatory”. Tämä jää ammatillisen koulutuksen englannin työryhmän pohdittavaksi.

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: OKSA-jaoksen kokouksessa 30.10.2020 (johon Tomi osallistui) keskusteltiin OKSAn käsitteiden koulutus (1) ja koulutus (2) alakäsitevalikoimasta. Todettiin, että on epäloogista ja -systemaattista, jos esim. lukiokoulutukseen valmistava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (2) ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (1). Sovittiin, että ammatillisen koulutuksen puolella kuuden käsitteen määritelmiä muokattaisiin niin, että niiden yläkäsitteeksi tulee koulutus (2), jotta saadaan OKSAn sisäinen systematiikka toimimaan. Ehtisittekö kommentoida, ovatko seuraavien käsitteiden määritelmämuutokset ok: valmentava koulutus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus, muu ammatillinen koulutus, ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus ja ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus?

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: *ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, UUSI MÄÄRITELMÄEHDOTUS*: ammatilliseen koulutukseen kuuluva, tutkintoon johtamaton koulutus (2), joka antaa opiskelijalle valmiuksia ammatilliseen tutkintokoulutukseen hakemiseksi sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen tutkinto

Oppivelvollisuuden laajentaminen -kartoitus, TH, kevät 2021: Merkitään vanhentuneeksi, linkitys TUVA-koulutus käsitteeseen

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 18.6.2021: Käsitteen korvautumisesta tutkintokoulutukseen valmentava koulutus -käsitteellä kirjoitettu huomautus. Tarkistatteko ja muokkaatte?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utbildning som handleder för yrkesutbildning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (preparatory education for vocational training)

509

työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus; TELMA

sv utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

en preparatory education and training for work and independent living

määritelmä

tutkintoon johtamaton *ammatillinen koulutus*, joka antaa sairauden tai vamman vuoksi *erityistä tukea (2)* tarvitsevalle *opiskelijalle* henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista *opetusta (1)* ja *ohjausta*

huomautus

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus on yksi tapa suorittaa *oppivelvollisuutta*.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus sisältää ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta ammatillista perusopetusta koskevan lain (630/1998) muutosta järjestetyn työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen (nk. valmentava II; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*).

Ammatillista perusopetusta koskevan lain (630/1998) elokuussa 2015 voimaan tulleen muutoksen mukaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* saattoivat järjestää tutkintoon johtamattomana valmentavana koulutuksena ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta (nyk. ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus) sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Käsitteen tunnus: c862

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: OKSA-jaoksen kokouksessa 30.10.2020 (johon Tomi osallistui) keskusteltiin OKSAn käsitteiden koulutus (1) ja koulutus (2) alakäsitevalikoimasta. Todettiin, että on epäloogista ja -systemaattista, jos esim. lukiokoulutukseen valmistava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (2) ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus on yhdentyyppinen koulutus (1). Sovittiin, että ammatillisen koulutuksen puolella kuuden käsitteen määritelmiä muokattaisiin niin, että niiden yläkäsitteeksi tulee koulutus (2), jotta saadaan OKSAn sisäinen systematiikka toimimaan. Ehtisittekö kommentoida, ovatko seuraavien käsitteiden määritelmämuutokset ok: valmentava koulutus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus, muu ammatillinen koulutus, ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus ja ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus?

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 10.11.2020: työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus, UUSI MÄÄRITELMÄEHDOTUS: ammatilliseen koulutukseen kuuluva, tutkintoon johtamaton koulutus (2), joka antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea (2) tarvitsevalle opiskelijalle henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta (1) ja ohjausta

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv)

510

ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus

sv utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens; utbildning för förvärvande av yrkeskompetens

en education required for achieving vocational competence

määritelmä

ammatillinen koulutus, jota ammatillisen koulutuksen *opiskelija* tarvitsee *tutkinnon perusteissa* tai *valmentavan koulutuksen perusteissa* edellytetyn osaamisen osoittamiseksi tai muun ammatillisen osaamisen hankkimiseksi

huomautus

Ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus tarkoittaa kaikkea ammatillista koulutusta, jossa opiskelija hankkii häneltä puuttuvaa, *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaista osaamista. Kuten ammatillinen koulutus yleensä, ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus voi olla *ammatillista tutkintokoulutusta*, *valmentavaa koulutusta* tai *muuta ammatillista koulutusta*.

Ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus voidaan toteuttaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävänä tai *koulutuksen järjestäjän* omissa *oppimisympäristöissä* annettavana *koulutuksena (1)*.

Ks. myös *osaamisen osoittaminen*, *osaamisen hankkiminen*.

Käsitteen tunnus: c1302

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utbildning för förvärvande av yrkeskompetens)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (education required for achieving vocational competence)

Riinan kysymys ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 21.3.2022: Parasta DigiTukea -projektin ruotsin työryhmä päätyi suosittamaan "utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens". Entä Opetushallinnon sanastossa oleva "utbildning för förvärvande av yrkeskompetens", onko se sallittava synonyymi vai tarvitaanko sitä lainkaan?

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 23.1.2020: Työryhmänne oli pohtinut, että laissa 531/2017 ”osaamisen hankkiminen” voitaisiin kääntää ”acquiring competence”. Pitäisikö tätä samaa termiä käyttää myös ”ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus”-termin englanninkielisessä vastineessa? Nyt se on ”education required for achieving vocational competence”.

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: vai acquiring vocational competence? Achieve = sisältää konnotaation ”saavuttaminen” kun taas acquire on mielestäni ”hankkiminen” -- **Riinan kommentti 9.3.2020**: Tästä muistaakseni puhuttiin kokouksessamme 18.2.2020, ja silloin päädyttiin siihen, että tässä yhteydessä achieving olisi ok?

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Määritelmässä ja huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan? Korvataan TUVAlla??

Oppivelvollisuus-pikkusanastotyöryhmä 13.4.2022: TUVAn tavoite on valmentaa tutkintokoulutukseen, plus voi suorittaa koulutuksen tai tutkinnon osia. TUVA-perusteita ei siis määritelmään.

Oppivelvollisuus-pikkusanastotyöryhmä 13.4.2022: Entä tulisiko TELMAn perusteet lisätä määritelmään? Tarja Heikkinen OPH:sta.

511
urheilijan ammatillinen koulutus
sv yrkesutbildning för idrottare
en vocational education and training for athletes

määritelmä
ammatillinen koulutus, jossa *opiskelijalle* tarjotaan *opiskelun* ohella mahdollisuus urheilulajiin valmentautumiseen

huomautus
Urheilijan ammatillista koulutusta järjestetään niissä *koulutusorganisaatioissa*, joilla on *erityinen koulutustehtävä* tällaisen *koulutuksen (1)* järjestämiseksi.

Käsitteen tunnus: c485

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

512
erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus
sv yrkesutbildning som anordnas som specialundervisning

määritelmä
ammatillinen koulutus, joka on tarkoitettu erityisopetusta tarvitseville *opiskelijoille*

huomautus
Koulutuksen järjestäjällä tulee olla *erityinen koulutustehtävä* erityisopetuksen järjestämiseen, jotta se voi suunnata *hakukohteita* erityisopetuksena järjestettäviksi. Myös koulutuksen järjestäjä, jolla ei ole erityistä koulutustehtävää erityisopetuksen järjestämiseen, voi järjestää ammatillista koulutusta erityisopetuksena erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille.

Käsitteen tunnus: c486

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva *erityisopetus (1)* (joka on perusopetuksen käsite) tai *erityisopetus (2)* (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus" määritelmässä ja huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

513
<ammatillinen koulutus>
opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot
sv studier som stöder studiefärdigheterna
en studies supporting learning skills

määritelmä
osana *ammatillista tutkintokoulutusta* järjestettävät opinnot, joiden tarkoituksena on mahdollistaa *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen osallistuminen ja *osaamisen osoittaminen näytössä* silloin, kun *opiskelijalla* ei ole riittäviä opiskeluvalmiuksia

huomautus
Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot perustuvat kunkin opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin.

Käsitteen tunnus: c1303

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Käsitekaavio 55. *Ammatillisen koulutuksen lajeja.*

6.3.7 Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämismuodot ja -tavat ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa

514
(vanhentunut)
ammatillinen peruskoulutus
sv grundläggande yrkesutbildning
en vocational upper secondary education and training; vocational upper secondary education

määritelmä
ammatilliseen perustutkintoon johtava tai valmistava *ammatillinen koulutus*

huomautus
Ammatillinen peruskoulutus antaa laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet ja yleisen *jatko-opintokelpoisuuden (1) korkeakouluihin (1)*.

Ammatillista peruskoulutusta järjestävät esimerkiksi *ammatilliset oppilaitokset*, *ammatilliset erityisoppilaitokset* ja *kansanopistot*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c481

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (grundläggande yrkesutbildning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational upper secondary education and training)

515
(vanhentunut)
ammatillinen lisäkoulutus
sv yrkesinriktad tilläggsutbildning
en vocational further education and training

määritelmä
ammatillinen koulutus, joka valmistaa *ammatti-* tai *erikoisammattitutkintoon*, tai ei *tutkintoon* valmistava ammatillinen jatko- ja *täydennyskoulutus*

huomautus
Ammatti- ja erikoisammattitutkinto suoritetaan aina *näyttötutkintona*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c482

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (yrkesinriktad tilläggsutbildning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational further education and training)

516
(vanhentunut)
ammatillinen aikuiskoulutus
sv yrkesinriktad vuxenutbildning
en vocational upper secondary education for adults; vocational adult education and training

määritelmä
aikuisille suunnattu ja järjestetty *ammatillinen koulutus*

huomautus
Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa voi suorittaa *ammatillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon*, *erikoisammattitutkinnon* tai osan jostain tutkinnosta (ks. *tutkinnon osa*). Opintoja voi tehdä työn ohessa, *oppisopimuskoulutuksena*, *työvoimapoliittisena koulutuksena* tai *henkilöstökoulutuksena*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c484

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa

Käsitekaavio 56. *Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa.*

6.4 Koulutus (2)

517
(vanhentunut)
näyttötutkintoon valmistava koulutus
sv utbildning som förbereder för fristående examen
en preparatory training for a competence-based qualification

määritelmä
koulutus (2), jonka aikana *tutkinnon suorittaja* hankkii riittävät valmiudet suorittaa *tutkinto* tai *tutkinnon osa näyttötutkintona*

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c474

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

518
erilliset opinnot *pl*
sv fristående studier utan rätt att avlägga examen
en non-degree studies

määritelmä
koulutus (2), joka suoritetaan *erillisen opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus
Käsitteen tunnus: c478

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

519
erikoistumiskoulutus
ei: erikoistumisopinnot *pl* (vanhentunut)
sv specialiseringsutbildning; specialiseringsstudier *pl*
en professional specialisation education; specialist education; specialist training <lääketieteen koulutukset>

määritelmä
ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia *yliopistot* ja *ammattikorkeakoulut* järjestävät *korkeakoulututkinnon* suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla *korkeakoulu (1)* toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus
Käsitteen tunnus: c477

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

520
koulutuskokeilu
sv utbildningsförsök
en education trial; education pilot; training trial <toisen asteen koulutus>
rather than: educational trial

määritelmä
toiminta, jolla selvitetään *koulutuksen (2)*, *tutkinnon* tai *ammatillisen koulutuksen osaamisalan* toimivuutta ja sitä, miten se vastaa siihen kohdistuviin tarpeisiin tai vaatimuksiin

huomautus
Koulutuskokeilussa *koulutustoimijalle* voidaan myöntää *opetuksen järjestämislupa* tai *koulutuksen järjestämislupa* kyseessä olevan koulutuksen (2) järjestämiseksi esimerkiksi muutaman *lukuvuoden* ajan.

Englannin termit education trial ja education pilot ovat synonyymisia ilmauksia. Kuitenkin esimerkiksi pääministeri Juha Sipilän hallitus (v. 2015–2019) käytti termiä education pilot, kun viitattiin hallituksen kokeilukulttuurin mukaisiin, pienimuotoisiin ja lyhytkestoisiin koulutuskokeiluihin.

Termiä education trial voi käyttää kaikilla *koulutusasteilla*, termiä training trial puolestaan käytetään vain *toisen asteen koulutuksessa*.

Käsitteen tunnus: c480

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

521
työpaikkaohjaajakoulutus
sv arbetsplatshandledarutbildning
en workplace instructor training

määritelmä
koulutus (2), jonka tavoitteena on tuottaa työelämässä toimivalle henkilölle valmiudet toimia *työpaikkaohjaajana*

huomautus
Koulutuksen järjestäjät järjestävät työpaikkaohjaajakoulutuksia. Työpaikkaohjaajien on suositeltavaa osallistua työpaikkaohjaajakoulutukseen, mutta osallistumista ei edellytetä.

Käsitteen tunnus: c1717

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

522
osaamisen arvioijan perehdytys
sv introduktion av bedömare

määritelmä
koulutuksen järjestäjän vastuulla oleva perehdytys, jonka tavoitteena on varmistaa, että *osaamisen arviointia (2)* suorittavalla henkilöllä on tähän tarvittava osaaminen

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 54 §) mukaan koulutuksen järjestäjällä on velvoite järjestää perehdytys *osaamisen arvioijille*. Vrt. *työpaikkaohjaajakoulutus*, jonka järjestämistä suositellaan.

Käsitteen tunnus: c1718

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

523

perusopetuksen lisäopetus; lisäopetus; 10. luokka; kymppiluokka

sv påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen; tionde klass

en voluntary additional basic education

määritelmä

lukuvuoden kestävä vapaaehtoinen, yleissivistävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu *perusopetuksen päättötodistuksen* samana tai edellisenä vuonna saaneille

huomautus

Perusopetuksen lisäopetuksen laajuus on vähintään 1100 tuntia.

Perusopetuksen lisäopetus korvautuu *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen. Oppivelvollisuuslain mukaista *oppivelvollisuutta* voi kuitenkin suorittaa myös perusopetuksen lisäopetuksessa siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

Käsitteen tunnus: c430

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (voluntary additional basic education)

524

aikuisten perusopetus

ei: oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus (vanhentunut)

sv grundläggande utbildning för vuxna

en basic education for adults

määritelmä

perusopetuksen päättötodistuksen saamiseen tähtäävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu 17 vuotta täyttäneille henkilöille, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen *oppimäärää*

huomautus

Aikuisten perusopetus koostuu *opiskelijan* osaamistarpeen mukaan alku- ja päättövaiheen tai ainoastaan päättövaiheen *opetuksesta (1)*. Opiskelijan osaamistarpeen mukaan alkuvaihe voi sisältää lisäksi lukutaitovaiheen.

Aikuisten perusopetuksessa voi perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisen sijaan opiskella myös yksittäisiä perusopetuksen oppimäärään kuuluvia *oppiaineita* (nk. aineopiskelija) tai korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen *arvosanaa*.

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus: Perusopetuslaki (628/1998) käytti vuoteen 2020 saakka termiä oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus, koska termi aikuisten perusopetus ei sopinut tapaukseen, jossa opiskelija oli oppivelvollisuusiän ylittänyt (eli esimerkiksi 17-vuotias) muttei kuitenkaan vielä aikuinen eli 18 vuotta täyttänyt. Oppivelvollisuuslain (1214/2020) käyttämä termi on kuitenkin aikuisten perusopetus.

Ks. myös *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen alkuvaihe*, *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen päättövaihe*, *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe*.

Käsitteen tunnus: c479

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (grundläggande utbildning för vuxna)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (basic education for adults)

525

aikuisten perusopetuksen alkuvaihe

sv inledningsskedet *n* i den grundläggande utbildningen för vuxna

en introductory phase to basic education for adults

määritelmä

aikuisten perusopetuksen vaihe, jossa annettavan *opetuksen (2)* tavoitteena on antaa *oppijalle* sellaiset tiedot ja taidot, että hänellä on mahdollisuus jatkaa opintojaan *aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa*

huomautus

Aikuisten perusopetuksen alkuvaihe voi sisältää lukutaitovaiheen (ks. *aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe*).

Käsitteen tunnus: c1643

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (introductory phase to basic education for adults)

526

aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe

sv läskunnighetsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna

en literacy training phase of basic education for adults

määritelmä

aikuisten perusopetuksen alkuvaiheeseen mahdollisesti sisällytettävä vaihe, jossa annettava *opetus (2)* on tarkoitettu henkilöille, joilla ei ole luku- ja kirjoitustaitoa tai joiden luku- ja kirjoitustaito ovat puutteellisia

huomautus

Aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe sisältää luku- ja kirjoitustaidon alkeita, numeerisia perustaitoja ja kotoutumista tukevia sisältöjä.

Vrt. *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*.

Käsitteen tunnus: c1644

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (läskunnighetsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (literacy training phase of basic education for adults)

527

aikuisten perusopetuksen päättövaihe

sv slutskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna

en final phase of basic education for adults

määritelmä

aikuisten perusopetuksen vaihe, jossa annettavan *opetuksen (2)* tavoitteena on *perusopetuksen* koko *oppimäärän* suorittaminen ja *päättötodistuksen* saaminen ja joka on tarkoitettu henkilöille, joilla on opinnoista suoriutumiseen riittävät opiskelutaidot sekä riittävä *opetuskielen (1)* hallinta

huomautus

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opinnot vastaavat perusopetuksen *vuosiluokkien* 7–9 opintoja.

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa voi perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisen sijaan opiskella myös yksittäisiä perusopetuksen oppimäärään kuuluvia *oppiaineita* (nk. aineopiskelija) tai korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen *arvosanaa*.

Käsitteen tunnus: c1645

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (slutskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (final phase of basic education for adults)

Käsitekaavio 57. *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä.*

Terminologi-Riinan kommentti 8.7.2020: Muutettu kaaviossa ”Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)” olleiden käsitteiden (kuten perusopetukseen valmistava opetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus, vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus, aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus jne.) yläkäsitteeksi koulutus (1) koulutus (2):n sijaan. Syynä se, että ammatillisen koulutuksen puolella käsitteet ”ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus” ja ”työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus” (ja niiden yhteinen yläkäsite ”valmentava koulutus”) oli määritelty yhdentyyppiseksi ammatilliseksi koulutukseksi, ja ammatillinen koulutus on koulutus (1):ä. On vaikeaa ajatella (ainakaan terminologin ilman asiantuntijoiden tukea), missä kohtaa ammatillisen koulutuksen lajit konkretisoituvat yhdentyyppiseksi koulutus (2):ksi (= ”suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen”). Ja eikö toisaalta vaikkapa ”lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta” voida ajatella yhtä hyvin koulutus (1):nä kuin koulutus (2):na?? Riippuu näkökulmasta, nähdäänkö se ”toimintana, jonka tavoitteena on lisätä osaamista” vai ”suunniteltuna opintojen ja järjestelyjen kokonaisuutena”. Vai?

Terminologi-Riinan kommentti 8.7.2020: Samalla kun teki tuon muutoksen em. kaavion käsitteisiin (ja antoi uuden kaavion nimeksi ”Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan”), piti tehdä remonttia moneen koulutus (2):n alakäsitteeseen ja muuttaa ne koulutus (1):n alakäsitteiksi. Tässä saattoi mennä rikki jotain, mikä oli aikanaan pohdittu Suvi Remeksen ja Katarina Revon kanssa... Mutta nämä (= kaikki koulutus 1:n ja koulutus 2:n alakäsitteet) pitäisi joskus käydä läpi jonkun työryhmän kanssa niin että olisivat yhtenäisesti, sillä Suvin ja Katan kanssa aikanaan ajateltu linja on muutenkin saattanut vuosien saatossa pettää.

Terminologi-Riinan kommentti 8.7.2020: Esimerkiksi ”täydennyskoulutus” ja ”henkilöstökoulutus” on (alusta lähtien) määritelty koulutus (1):nä. Missä se ratkaiseva ero (vaikkapa ”lukiokoulutukseen valmentavaan koulutukseen”) on? Se että lukiokoulutukseen valmentavalla koulutuksella on opetussuunnitelman perusteet, ei riitä, koska myös perusopetuksella ja lukiokoulutuksella on opetussuunnitelman perusteet.

Terminologi-Riinan kommentti 8.7.2020: Koulutus (2):n alakäsitteiksi on nyt jäänyt opintokokonaisuus, tutkinnon osa ja koulutuksen toteutus, ja ”konkreettisempina” alakäsitteinä on nyt ainoastaan erilliset opinnot ja erikoistumiskoulutus. Tosin ei liene mitään varmuutta, että jälkimmäiset tulisi määritellä nimenomaan koulutus (2):na eikä niitä missään tapauksessa voisi ajatella koulutus (1):nä. Keskusteltava korkeakoulujen asiantuntijoiden kanssa (Totti, Ilmari, Lara?).

6.4.1 Tutkintoon johtamattomia koulutuksia (2)

528

perusopetukseen valmistava opetus

sv undervisning som förbereder för grundläggande utbildning

en preparatory education for basic education

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *esiopetukseen* tai *perusopetukseen* siirtymistä varten

huomautus

Käsitteen tunnus: c1633

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Riina Kosunen Katri Kuukalle, OPH, 8.6.2020: Onko niin, että sekä termistä ”perusopetukseen valmistava opetus” että termistä ”lukiokoulutukseen valmistava koulutus” on jätetty pois sana ”maahanmuuttajille”, mutta kuitenkin sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen” että ”lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen” määritelmässä kuuluu olla, että opetuksen/koulutuksen kohderyhmänä ovat nimenomaan ”maahanmuuttajataustaiset lapset” tai ”maahanmuuttajat ja vieraskieliset”? -- **Katri Kuukka 18.6.2020**: Määritelmissä voi edelleen olla, mutta tuo LUVA tosiaan poistuu syksystä 2022.

529

lukiokoulutukseen valmistava koulutus

ei: maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus (vanhentunut)

sv utbildning som förbereder för gymnasieutbildning

en preparatory education for general upper secondary education

not: course preparatory to general upper secondary education <kielellisesti virheellinen muoto>; instruction preparing for general upper secondary education; instruction preparatory to general upper secondary education <kielellisesti virheellinen muoto>; preparatory education for general upper secondary education for immigrants and foreign-language speakers (obsolete)

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja vieraskielisille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *lukiokoulutukseen* siirtymistä varten

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus korvautuu *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen. Oppivelvollisuuslain mukaista *oppivelvollisuutta* voi kuitenkin suorittaa myös lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

Käsitteen tunnus: c469

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

530

tutkintokoulutukseen valmentava koulutus; toisen asteen tutkintokoulutukseen valmentava koulutus; TUVA-koulutus; < nivelvaiheen koulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään henkilöille, jotka ovat suorittaneet *perusopetuksen oppimäärän* tai sitä vastaavan aiemman oppimäärän ja jotka tarvitsevat parantaa valmiuksiaan hakeutua *lukiokoulutukseen* tai *ammatilliseen tutkintokoulutukseen* tai suorittaa *toisen asteen tutkinto*

huomautus

Tutkintokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta annetun lain (1215/2020) mukaan tutkintokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen, ohjata opiskelijaa jatko-opinto- ja työelämäsuunnitelman laadintaan sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä ja sen päätteeksi suoritettava *ylioppilastutkinto* taikka *ammatillinen tutkinto*.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus on tarkoitettu sellaisille *oppivelvollisille* ja muille ilman toisen asteen tutkintoa oleville henkilöille, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta; opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame; sekä opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet perusopetuksen tai sitä vastaavan koulutuksen muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai saameksi.

Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen on yhdistetty aiemmat perusopetuksen ja toisen asteen tutkintotavoitteisen koulutuksen väliin sijoittuneet nivelvaiheen koulutukset eli *perusopetuksen lisäopetus*, *lukiokoulutukseen valmistava koulutus* ja *ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus*.

Tutkintoon valmistavan koulutuksen kesto on enintään vuosi, mutta opiskelija voi siirtyä jo aiemmin opiskelemaan lukio- tai ammatilliseen koulutukseen.

Käsitteen tunnus: c1688

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <oppivelvollisuuskoulutus>

Käsitekaaviot: Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2) ja Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

531
(vanhentunut)
aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus
sv utbildning i läs- och skrivfärdigheter för vuxna invandrare
en literacy training for adult migrants

määritelmä
koulutus (2), jota järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on, etjä *oppija* oppii suomen tai ruotsin kielen alkeet sekä luku- ja kirjoitustaidon perusteet

huomautus
Käsite aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus on vanhentunut 1.1.2018. Aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus oli työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla järjestetty koulutus (2), joka oli tarkoitettu oppijoille, jotka eivät osanneet lukea millään kielellä tai osasivat lukea muulla kuin latinalaisella kirjaimistolla, mutta lukutaito ei ollut riittävä tietoyhteiskunnan vaatimusten näkökulmasta. Vuoden 2018 alussa aikuisten luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle osaksi *koulutusjärjestelmää*.

Vuoden 2018 alusta lähtien aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus on korvautunut käsitteillä *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe* sekä *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*. Myös *aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksessa* on mahdollisuus vahvistaa latinalaisen kirjaimiston hallintaa.

Käsitteen tunnus: c471

Luokka: ?

532
vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus
sv utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete
en literacy training in liberal adult education

määritelmä
koulutus (2), jota annetaan *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa* maahanmuuttajille kotoutumisen tueksi ja jonka tarkoituksena on kehittää *oppijan* luku- ja kirjoitustaitoa

huomautus
Luku- ja kirjoitustaidon kehittämisen ohella vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen tavoitteena on tutustuttaa oppijaa suomalaiseen yhteiskuntaan, kulttuuriin ja arkielämään.

Vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus on tarkoitettu kotoutumisen tueksi sellaisille maahanmuuttajille, joilla ei omassa kotimaassaan tai muualla ole ollut mahdollisuutta saada riittävästi koulutusta ja yleissivistystä, jotta he voisivat selviytyä *opiskelun*, työssäkäynnin sekä käytännön arjen toimintojen haasteista suomalaisessa yhteiskunnassa.

Opetushallitus on antanut vapaan sivistystyön lukutaitokoulutukseen opetussuunnitelmasuosituksen, joka tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c1646

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

<kieliversiointiin vst>

<vst ruotsi kesken> <vst englanti kesken>

533

kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

sv integrationsutbildning av vuxna invandrare; integrationsutbildning

en integration training for adult migrants; integration training for migrants

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on kehittää *oppijan* suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy 1) suomen tai ruotsin kielen *opetusta (1)*; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta (1), ammatillista suunnittelua ja *ohjausta* jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien *opetussuunnitelman perusteiden* ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti *työvoimakoulutuksena*.

Vrt. *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe*, *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*.

Käsitteen tunnus: c472

Luokka: ?

Käsitekaavio: Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 20.2.2020: Mille koulutusasteelle tämän käsitteen ajatellaan kuuluvan? Pitäisikö perustaa uusi aihepiiriluokka ”työvoimakoulutus” (tm.)? -- **OKSA-jaos 15.5.2020**: Todettiin, että ei sovi nykyisiin luokkiin.

Terminologin kysymys englannin kielityöryhmälle 30.4.2020: Tämän käsitteen englannin termissä on käytetty sanaa ”migrant”; joissakin muissa maahanmuuttajille tarkoitetuissa koulutuksissa ”immigrant”.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (integrationsutbildning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (integration training for migrants)

Käsitekaavio 58. *Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2).*

tarkistettava / käsittelyyn yht 2020

Terminologi-Riinan kommentti 26.11.2020: Pitäisikö tämän kaavion käsitteitä ja kaavion ”Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)” käsitteitä yhdistää yhteen kaavioon tai erottaa eri kaavioihin?? Toisaalta OKSAn 2. laitokseen jäivät vielä auki ammatillisen koulutuksen käsitteet ”ammatilliseen koulutukseen

valmentava koulutus” ja ”työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus”: muutetaanko ne olemaan koulutus (2):ia ammatillisen koulutuksen eli koulutus (1):n sijaan.

Oppivelvollisuuden laajentaminen -kartoitus, TH, kevät 2021: Huomio: käsitekaavio tutkintoon johtamattomat koulutukset tarkistettava

Terminologin kysymys 18.5.2021: Tästä kaaviosta poistetaan varmaankin ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus ja lukiokoulutukseen valmentava koulutus. Tarvitaanko muita muokkauksia?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.6.2021: Poistettu kaaviosta vanhentuvat käsitteet valmentava koulutus, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus ja lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Tarkistuspyyntö: onhan kaavio nyt ok?

6.4.1.1 Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2)

Terminologi-Riinan kysymys 10.7.2020: Ks. kommentit kaavion ”Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan” kohdalta. Onko tässä luvussa olevat ammatillisen koulutuksen käsitteet syytä määritellä nimenomaan koulutus (2):n alakäsitteinä, vai olisiko syytä noudattaa samaa linjaa kuin kaaviossa ”Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan”, jossa valmentava koulutus on määritelty yhdentyyppisenä ammatillisena koulutuksena eli sitä kautta tutkintoon johtamattomana koulutus (1):nä?

534
(vanhentunut)
ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus; ammattistartti

sv orienterande och förberedande utbildning före den grundläggande yrkesutbildningen; utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning

en preparatory training and guidance for vocational upper secondary education; pre-vocational programme; preparatory education for vocational studies

määritelmä
koulutus (2), jonka tavoitteena on täydentää *oppijan* valmiuksia hakeutua *ammatilliseen perustutkintoon* johtavaan koulutukseen (2) sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto

huomautus
Ammatilliseen koulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on tarjota *opiskelijalle ammatillisessa peruskoulutuksessa* tarvittavat perustiedot ja -taidot ja yksilöllistä tukea vastuulliseksi ja tasapainoiseksi ihmiseksi ja aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi kehittymiseen.

Ammatilliseen koulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta voidaan järjestää esimerkiksi opiskelijoille, joilla on heikko *perusopetuksen päättötodistuksen* keskiarvo tai joilla ei ole riittäviä valmiuksia ammatilliseen koulutukseen *hakeutumiseen* tai opinnoista suoriutumiseen. Kohderyhmään voivat lukeutua muun muassa maahanmuuttajat ja vammaiset.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus* 1. (ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus eli nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkojakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c476

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

535
(vanhentunut)
maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus
sv förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för invandrare
en preparatory education for immigrants for vocational education and training

määritelmä
koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *ammatilliseen peruskoulutukseen* siirtymistä varten

huomautus
Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammatilliseen koulutukseen* hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): *ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, *kotitalousopetus*, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkojakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c470

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

536
(vanhentunut)
<ammatillinen peruskoulutus>
kotitalousopetus
sv undervisning i huslig ekonomi
en course in home economics

määritelmä
tutkintoon johtamaton *koulutus (2)*, jonka tavoitteena on antaa *oppijalle* kotitalouden hoitamisessa sekä hyvinvoinnin edistämisessä tarvittavia käytännön tietoja ja taitoja

huomautus
Tässä määritelty kotitalousopetus ei tarkoita *perusopetuksen* kotitalous-*oppiainetta*.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammatilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, kotitalousopetus, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkojakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c467

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen><ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (undervisning i huslig ekonomi, hushållsskola)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (course in home economics)

537
(vanhentunut)
vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus
sv undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte
en rehabilitative instruction and guidance for the disabled

määritelmä
opetus (1) ja *ohjaus*, joiden tarkoituksena on täydentää *oppijan* valmiuksia hakeutua *ammatilliseen perustutkintoon* johtavaan *koulutukseen (2)* sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto, tai joiden tarkoituksena on antaa *erityistä tukea (2)* runsaasti tarvitsevalle oppijalle lisää valmiuksia, mahdollisuuksia ja edellytyksiä *ammatilliseen peruskoulutukseen*, työhön ja itsenäiseen elämään

huomautus
Vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus on vammaisille *opiskelijoille* järjestettävää *tutkintoon* johtamatonta *koulutusta (2)*. Se voi olla ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava I) tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava II).

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammatilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkojakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c475

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen><ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (undervisning och handledning för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (rehabilitative instruction and guidance for the disabled)

6.5 Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

538

opiskeluoikeus; opinto-oikeus; opiskelupaikka; > tutkintoon johtava opiskeluoikeus; > tutkintoon johtava opinto-oikeus; > tutkinnonsuoritusoikeus; > rajattu opiskeluoikeus; > rajattu opinto-oikeus

sv studierätt; studieplats <opiskelupaikasta>
inte: examensrätt

en right to study; student place <opiskelupaikasta>
rather than: study right
not: study entitlement; study place

määritelmä
oikeus suorittaa *tutkinto* tai osallistua *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)*

huomautus
Yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädellään tutkintoon johtavia opiskeluoikeuksia. Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaan opiskeluoikeuden määritelmä on siis yllä annettua suppeampi: opiskeluoikeudella tarkoitetaan nimenomaan oikeutta suorittaa tutkinto (ei oikeutta osallistua koulutukseen (2) tai opetukseen (1)).

Ammatillisessa koulutuksessa ja *lukiokoulutuksessa* opiskeluoikeus syntyy, kun *koulutuksen järjestäjä* ottaa *hakijan opiskelijaksi*. Opiskeluoikeus alkaa *koulutuksen järjestäjän* päättämänä ajankohtana.

Lukiokoulutuksessa opiskelijan opiskeluoikeus alkaa koulutuksen järjestäjän päättämänä ajankohtana. Opiskeluoikeus päättyy, kun opiskelija saa opintonsa suoritetuiksi, mutta kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta tai opiskelijalle mahdollisesti myönnettävän lisäajan jälkeen. Opiskeluoikeus voi päättyä myös siihen, että opiskelija menettää opiskeluoikeutensa (ks. *opiskeluoikeuden menettänyt*) tai siihen, opiskelija itse eroaa eli luopuu opiskeluoikeudestaan (vrt. *eroamisesta ilmoittaminen*).

tutkintoon johtava opiskeluoikeus; tutkintoon johtava opinto-oikeus; tutkinnonsuoritusoikeus sekä **rajattu opiskeluoikeus; rajattu opinto-oikeus**: Termin opiskeluoikeus käyttöyhteydessä täytyy erikseen tarkentaa, onko kyse tutkintoonjohtavasta oikeudesta (termit ”tutkintoon johtava opiskeluoikeus”, ”tutkintoon johtava opinto-oikeus” ja ”tutkinnonsuoritusoikeus”) vai oikeudesta osallistua *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* (termit ”rajattu opiskeluoikeus” ja ”rajattu opinto-oikeus”).

opiskelupaikka: Termit opiskeluoikeus ja opiskelupaikka ovat (ainakin lähes) synonyymeja, mutta niillä on hiukan eri käyttökontekstit. Esimerkiksi puhutaan *opiskelupaikan vastaanotosta* eikä opiskeluoikeuden vastaanotosta.

examensrätt: Ruotsin termiä examensrätt käytetään joskus virheellisesti viittaamaan opiskeluoikeuteen, vaikka se merkitsee tutkinnon myöntämislupaa.

study place: Englannin termi study place sisältää myös viittauksen fyysiseen paikkaan, joten sen käyttöä ei suositella suomen opiskelupaikka-termin vastineena.

Ks. myös *opiskeluoikeuden päättyminen*.

Käsitteen tunnus: c487

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä, Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä ja Opiskelun keskeytyminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 30.6.2020: Suomenkielisiin synonyymeihin on lisätty termit tutkintoon johtava opiskeluoikeus; tutkintoon johtava opinto-oikeus; tutkinnonsuoritusoikeus sekä rajattu opiskeluoikeus; rajattu opinto-oikeus. Olisiko näille tarpeen hakea ruotsin- ja englanninkieliset vastineet?

539

opiskeluoikeuden tila

sv studierättens status

en status of the right to study
not: study entitlement status

määritelmä

oppijan opiskeluoikeudelle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Opiskeluoikeuden tiloja voivat olla esimerkiksi aktiivinen, optio, päättynyt, passivoitu, luopunut ja peruutettu. Tilaa ”aktiivinen” tarkennetaan *lukukausi-ilmoittautumisen tila* -tiedolla.

Käsitteen tunnus: c488

Käsitekaavio: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

540

opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen **<ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>**

en ~ put studies on hold *verb*

määritelmä

ammatillisen koulutuksen tai *lukiokoulutuksen koulutuksen järjestäjän* toimenpide, jolla *opiskelijan opiskeluoikeus* keskeytetään väliaikaisesti

huomautus

Kun opiskeluoikeus keskeytetään väliaikaisesti, opiskelijan opiskeluoikeus säilyy, mutta hän ei aktiivisesti opiskele keskeytyksen aikana. Vrt. *opiskeluoikeuden menettänyt*, joka menettää opiskeluoikeutensa kokonaan.

Opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen tehdään käytännössä yleensä *opiskelijan* hakemuksesta.

Korkeakouluissa (1) opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen -käsitettä vastaa lähinnä käsite *poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Ks. myös *väliaikaisesti keskeyttänyt*.

Käsitteen tunnus: c1628

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä ja Opiskelun keskeyttäminen

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 24.6.2020: Lukion englannin kielityöryhmän valitsema termi; sopiiko ammatilliselle?

OKSA-jaos 19.3.2021: Tero selvittää tarvitaanko OKSAan lisätä aiempien käsitteiden lisäksi oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen vai selvitäänkö aiempien käsitteiden päivittämisellä

OKSA-jaos 19.3.2021: myös käsite ”opiskeluoikeuden menettäminen”, 8 §

OKSA-jaos 19.3.2021: 1214/2020, 7 § ja 8 § selvitettävä juristeilta

541
opiskeluoikeuden peruuttaminen
sv indragning av studierätten
en revocation of the right to study; revoking the right to study

määritelmä
koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* toimenpide, jolla soveltumattomaksi osoittautuneen *opiskelijan opiskeluoikeus* peruutetaan

huomautus
Opiskeluoikeuden peruuttaminen voi tulla kysymykseen *koulutuksessa (2)*, johon liittyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Peruuttaminen voidaan tehdä esimerkiksi, jos opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan koulutukseen (2) liittyvissä käytännön tehtävissä tai jos hän on terveydentilansa vuoksi soveltumaton. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta on säädetty ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017), yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Opiskeluoikeuden peruuttaminen voidaan tehdä myös kurinpidollistyyppisestä syystä. Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa esimerkiksi tapauksessa, jossa opiskelijan *opiskelijavalinnassa* käyttämä dokumentaatio todetaan vilpilliseksi.

Käsitteen tunnus: c489

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä ja Opiskelun keskeytyminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle (lukio) 13.5.2019: Onko tämä käsite käytössä lukiokoulutuksessa? Nyt käsite merkitty vain korkeakoulujen ja ammatillisen käsitteeksi. Ovatko käsitteen tiedot (termi, määritelmä, huomautus) lukion kannalta ok?

542
opiskeluoikeuden palauttaminen
sv återställande *n* av studierätten
en reinstatement of the right to study <peruutetun opiskeluoikeuden palauttamisesta>; ~ readmission <menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta>

määritelmä
koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* päätös, jolla *opiskelijan* peruutettu *opiskeluoikeus* palautetaan

huomautus
Peruutettu opiskeluoikeus (ks. *opiskeluoikeuden peruuttaminen*) tulee palauttaa, jos *opiskelija* osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole.

Termillä opiskeluoikeuden palauttaminen viitataan joskus myös menetetyn opiskeluoikeuden (ks. *opiskeluoikeuden menettäminen*) takaisin antamiseen, vaikka esimerkiksi *ammatillisessa koulutuksessa* ja yliopistolaissa (558/2009) sillä tarkoitetaan nimenomaan peruutetun opiskeluoikeuden palauttamista.

Englanniksi (peruutetun) opiskeluoikeuden palauttamisesta käytetään termiä reinstatement of the right to study (esimerkiksi yliopistolain 558/2009 englanninkielisessä käännöksessä). Menetetyn opiskeluoikeuden takaisin hakemisesta puolestaan käytetään epävirallisesti termiä reapplication ja menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta termiä readmission.

Käsitteen tunnus: c491

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

543

opiskeluoikeuden menettäminen

sv förlust av studierätten

en forfeiture of the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

koulutuksen järjestäjän toimenpide, joka seuraa säännösten noudattamatta jättämisestä ja jossa *opiskelija* menettää *opiskeluoikeutensa*

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelija menettää opiskeluoikeutensa, jos hän ei ole suorittanut opintojaan laissa säädetyssä ajassa tai hänelle mahdollisesti myönnetyssä lisäajassa. Opiskeluoikeutensa menettää myös opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa *opetuksesta (1)*, mikäli on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

Korkeakoulun (1) opiskelija voi menettää *opiskeluoikeutensa* esimerkiksi mikäli hän on laiminlyönyt yliopistolain mukaisen ilmoittautumisvelvollisuuden (ks. *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*) tai ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä ajassa.

Menetetty opiskeluoikeus on mahdollista saada takaisin.

Ks. myös *opiskeluoikeuden menettänyt*.

Vrt. *ammatillisen koulutuksen* käsite *eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c490

Luokka: <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan, Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä ja Opiskelun keskeytyminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

544

eroamisesta ilmoittaminen <ammatillinen, lukiokoulutus>; eroaminen <ammatillinen, lukiokoulutus>; opiskeluoikeudesta luopuminen <korkeakoulut>

sv avstå sin studierätt *verb*

en waiver of the right to study <korkeakoulut>; renouncement of the right to study <korkeakoulut>

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jossa opiskelija ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* eroavansa tai *korkeakoululle (1)* luopuvansa *opiskeluoikeudestaan*

huomautus

Ks. myös *eronnut* (eli opiskeluoikeudesta luopunut).

Käsitteen tunnus: c504

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä ja Opiskelun keskeyttäminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion englannin työryhmälle 6.11.2020: Nämä englannin vastineet ovat korkeakoulujen englannin työryhmän työstämät. Varmistus: sopivatko lukionkin näkökulmasta? Vrt. *eronnut*, jonka enkun vastineet ovat ”student who has waived the right to study”; ”student who has relinquished the right to study” ja hylättävä ”student who has resigned”.

545

opiskeluoikeuden päättyminen

sv studierättens upphörande

en termination of the right to study

määritelmä

opiskelijan opiskeluoikeuden loppuminen

huomautus

Lukiokoulutuksessa opiskeluoikeuden päättymisen perusteita ovat *eroamisesta ilmoittaminen*, *opiskeluoikeuden menettäminen* sekä se, että opiskelija on suorittanut *koulutuksen (2)*, johon hänet on otettu opiskelijaksi. Lukiolain (714/2018) mukaan *koulutuksen järjestäjä* antaa opiskeluoikeuden päättymisestä erillisen päätöksen.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskeluoikeuden päättymisen perusteita ovat opiskelijan *eronneeksi katsominen* sekä se, että opiskelija on suorittanut *tutkinnon*, *tutkinnon osan* tai koulutuksen (2), johon hänet on otettu opiskelijaksi. *Työvoimakoulutuksessa* opiskeluoikeus päättyy *koulutuksen järjestäjän* ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston sopimana ajankohtana.

Korkeakouluissa (1) opiskeluoikeuden päättymisen perusteita ovat *opiskeluoikeudesta luopuminen*, *opiskeluoikeuden menettäminen* sekä se, että opiskelija on suorittanut tutkinnon tai koulutuksen (2), johon hänet on otettu opiskelijaksi.

Käsitteen tunnus: c1615

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin ammatillinen>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys lukiokoulutukselle 27.9.2019: Ammatillinen koulutus lisäsi päättymisen perusteisiin ”tai kun henkilö on suorittanut tutkinnon, tutkinnon osan tai koulutuksen (2), johon hänet on otettu opiskelijaksi”. Voiko tämän (tai vastaavan) katsoa pätevän myös lukiokoulutukseen? (Ks. lukiota koskeva huomautus.)

546

lisäajan myöntäminen opiskeluoikeuteen; opiskeluoikeuden jatkaminen <korkeakoulut>

ei: suoritusajan pidennys <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv förlängning av studierätt <korkeakoulut>; förlängning av studietid <korkeakoulut>; ~ fortsatt studierätt <korkeakoulut>

en extension of the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>; extension of the time for completing studies <lukiokoulutus>

määritelmä

koulutusorganisaation toimenpide, jolla opintojen suorittamisen sallittua kestoa tai *opiskeluoikeuden* kestoa jatketaan *opiskelijan* hakemuksesta

huomautus

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus suorittaa lukiokoulutuksen *oppimäärä* enintään neljässä vuodessa, jollei *koulutuksen järjestäjä* myönnä opiskelijalle sairauden, vamman tai muun erityisen syyn vuoksi lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen.

Korkeakoulutuksessa opiskelijan on opiskeluoikeuden jatkamista koskevan hakemuksen yhteydessä esitettävä suunnitelma opintojen loppuun saattamisesta. Opiskeluoikeutta voidaan jatkaa, mikäli opiskelijalla on suunnitelman perusteella mahdollisuus saattaa opintonsa loppuun kohtuullisessa ajassa. Yliopistolain (558/2009) mukaan opiskeluoikeutta voidaan *korkeakoulussa (1)* jatkaa korkeintaan kaksi vuotta tavoiteaikaa pidemmäksi.

Käsitteen tunnus: c892

Luokka: <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 19.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 29.11.2018: Missä tästä on säädetty? Lukiolaista ei löydy. OPS-perusteet?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: Mats selvittää mitä ilmaisua käytetty. Ja voihan mukaan ottaa kaksikin vastinetta, mietitään järjestys.

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: kysymys OKSAn lukiotyöryhmälle: pitäisikö suomen termiä (”suoritusajan pidennys”) muuttaa uuden lukiolain mukaiseksi, esim. ”lisäajan myöntäminen suoritusaikaan”? Tämä vaikuttaa siihen, mikä termi valitaan ruotsinkieliseksi vastineeksi. -- **Lukion sanastotyöryhmän kommentti englannille 21.5.2019**: Muutettu ensisijaiseksi suomen termiksi ”lisäajan myöntäminen opiskeluoikeuteen”.

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: palataan ruotsin vastineeseen

547

ensisijainen opiskeluoikeus

sv primär studierätt

en primary right to study

määritelmä

useasta yhdessä *korkeakoulussa (1)* samaan aikaan voimassaolevasta *opiskeluoikeudesta* se, jonka *opiskelija* ilmoittaa ensisijaiseksi

huomautus

Eri tavoitetutkintoihin tähtäävistä, samassa korkeakoulussa (1) samaan aikaan voimassaolevista opiskeluoikeuksista vain yksi voi kunakin ajanjaksona olla ensisijainen.

Käsitteen tunnus: c493

Käsitekaavio: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

548

erillinen opiskeluoikeus; erillinen opinto-oikeus

sv separat studierätt

en non-degree right to study; right to complete non-degree studies
not: separate non-degree right to study

määritelmä
ajallisesti rajattu *opiskeluoikeus*, joka oikeuttaa *opiskelijan* suorittamaan rajatun määrän *korkeakoulun (1) tutkintoon* kuuluvia opintoja ilman tutkinnonsuoritusoikeutta

huomautus
Käsitteen tunnus: c494

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 59. *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä.*

6.6 Ilmoittautuminen

549

oppilaaksi ilmoittautuminen

sv anmälning (1)

määritelmä

toimenpide, jolla *oppilasvalintaa* käyttävään *esi-* tai *perusopetukseen* hyväksytty *oppilas* ilmoittaa, aikooko hän osallistua *opetukseen (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c495

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

550

opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)

ei: kirjoittautuminen (vanhentunut)

sv anmälning (2)

inte: inskrivning (1)

en enrolment

not: registration (2)

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelupaikan* vastaanottanut *hakija* ilmaisee *korkeakoululle (1)* aloittavansa *opiskelun*, minkä jälkeen hänet merkitään korkeakoulun (1) opiskelijarekisteriin *opiskelijaksi*

huomautus

Henkilön on tehtävä opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), kun hän saa uuden *opiskeluoikeuden*.

Opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) yhteydessä korkeakouluopiskelija tekee *lukuvuosi-ilmoittautumisen* läsnä olevaksi tai, mikäli laissa määritellyt ehdot täyttyvät, poissa olevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Mikäli korkeakouluopiskelijalla ei ole aiempia opiskeluoikeuksia, opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) tuloksena tapahtuu *kirjoilletulo*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä ”opiskelijaksi ilmoittautuminen”-toimenpidettä, vaan *opiskelupaikan vastaanotto* kattaa myös *oppilaitoksen* opiskelijaksi ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

enrolment, registration: Englannin registration-termiä käytetään ilmoittautumisesta *lukuvuosille* tai *lukukausille* (ks. *lukuvuosi-ilmoittautuminen* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*), kun taas opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), engl. enrolment, tehdään vain kerran, opintojen alussa.

Ks. myös *opiskelupaikan vastaanotto*.

Myös *vapaassa sivistystyössä* käytetään termiä opiskelijaksi ilmoittautuminen, mutta sillä viitataan eri käsitteeseen; ks. *opetukseen ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c496

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

551

opiskelun alkamisen siirtäminen

sv skjuta upp studiestarten *verb*

en deferral of the start of studies; postponement of the start of studies

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jolla *opiskelun* alkamista ensimmäisenä *lukuvuonna* siirretään myöhempään ajankohtaan

huomautus

Opiskelun alkamisen siirtäminen on mahdollista ainoastaan laissa säädetyistä syistä.

Opiskelun alkamisen siirtäminen tapahtuu ilmoittautumalla ensimmäiseksi lukuvuodeksi - tai poikkeuksellisesti ensimmäiseksi *lukukaudeksi* - poissa olevaksi (ks. *lukukausi-ilmoittautuminen*).

Vrt. *poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c492

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä ja Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

552

<korkeakoulut>

kirjoilletulo

sv inskrivning (2); inskrivning i matrikeln <historiallinen, juhlallinen>

en entry into the student register

määritelmä

henkilön ensimmäinen kirjaaminen *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisteriin *tutkintoon* johtavien opintojen aloittamisen yhteydessä

huomautus

Ks. myös *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1).*

Käsitteen tunnus: c500

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Ilmoittautumiskäsitteitä ja Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

553

lukuvuosi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (1)

sv läsårsanmälan /FI/

en registration for the academic year
rather than: annual registration

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyn *lukuvuoden lukukausia* koskevista *lukukausi-ilmoittautumisista*

huomautus

Opiskelijan velvollisuudesta ilmoittautua joka lukuvuosi säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Lukuvuosi-ilmoittautumisella opiskelija voi ilmoittautua lukuvuoden lukukausiksi läsnä [olevaksi tai, mikäli laissa mainitut ehdot täyttyvät, poissaolevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa.

Lukuvuosi-ilmoittautuminen voi kohdistua *korkeakouluun (1)* tai tiettyyn *opiskeluoikeuteen*.

Käsitteen tunnus: c883

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

554
lukukausi-ilmoittautuminen
mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (2)
sv terminsanmälan
en registration for the academic term

määritelmä
toimenpide, jolla *opiskelija* ilmoittaa olevansa läsnä tai poissa tietyn *lukukauden* ajan

huomautus
Käsitteen tunnus: c497

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Ilmoittautumiskäsitteitä ja Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

555
poissaolevaksi ilmoittautuminen
sv anmäla sig som frånvarande *verb*
en register as non-attending *verb*

määritelmä
lukukausi-ilmoittautuminen, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* ilmoittaa olevansa *lukukauden* poissa

huomautus
Korkeakoulujen (1) poissaolevaksi ilmoittautuminen -käsitettä vastaa *toisen asteen koulutuksessa* lähinnä käsite *opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen*.

Ks. myös *väliaikaisesti keskeyttänyt; poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c1660

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Ilmoittautumiskäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

556
lukukausi-ilmoittautumisen tila; ~ lukuvuosi-ilmoittautumisen tila
sv status för terminsanmälan
en registration status for the academic term; ~ registration status for the academic year

määritelmä
opiskelijan lukukausi-ilmoittautumiselle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus
Lukukausi-ilmoittautumisen tila liittyy tarkentavana tietona *opiskeluoikeuden tilaan* ”aktiivinen”.

Lukukausi-ilmoittautumisen tiloja ovat ”läsnä”, ”poissa” ja ”poissa, ei kuluta opintoaikaa”.

Lukuvuosi-ilmoittautumisen tila muodostuu tietyn *lukuvuoden* lukukausi-ilmoittautumisten tilatiedoista.

Käsitteen tunnus: c884

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Ilmoittautumiskäsitteitä

Käsitekaavio 60. *Ilmoittautumiskäsitteitä.*

557
<korkeakoulut>
kirjoilletulopäivämäärä; kirjoihintulopäivämäärä
sv inskrivningsdatum *n*
en date of entry into the student register

määritelmä
päivämäärä, jona *opiskelijan kirjoilletulo* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tapahtunut

huomautus
Käsite kirjoilletulopäivämäärä on eri kuin käsite *opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä*.

Käsitteen tunnus: c501

Käsitekaavio: Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

558
lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä; ~ lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä
sv datum *n* för terminsanmälan
en date of registration for the academic term; ~ date of registration for the academic year
not: enrolment date

määritelmä
päivämäärä, jona *opiskelija* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt *lukukausi-ilmoittautumisen*

huomautus
Tietojärjestelmiin merkitään hienomman jaon mukainen tieto eli tieto lukukausi-ilmoittautumisesta. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä päätellään lukukausi-ilmoittautumispäivämääristä. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä on siis päivämäärä, jona opiskelija on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt tiettyyn *lukuvuoteen* liittyvät lukukausi-ilmoittautumiset.

Käsitteen tunnus: c499

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

559
<korkeakoulut>
opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä
sv startdatum *n* för studierätten
en start date of the right to study

määritelmä
päivämäärä, jona *opiskelijan opiskeluoikeus* on *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisterin merkinnän mukaan alkanut

huomautus
Opiskeluoikeus alkaa korkeakoulussa (1) yleensä ensimmäinen elokuuta tai ensimmäinen tammikuuta.

Käsitteen tunnus: c502

Käsitekaavio: Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

560

opintojen aloittamispäivämäärä

sv studiernas startdatum *n*

en start date of studies

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelija* on *korkeakoulussa (1)* ensimmäistä kertaa läsnä olevana

huomautus

Käsitteen tunnus: c908

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 61. *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä.*

6.7 Opintojen keskeytyminen ja keskeyttäminen

6.7.1 Opiskelun keskeytyminen

Käsitekaavio 62. *Opiskelun keskeytyminen.*

6.7.2 Oppivelvollisuuden suorittamisen tai muun opiskelun keskeyttäminen

561

esiopetuksen keskeyttäminen

sv avbrytande *n* av förskoleundervisning

määritelmä

tilanne, jossa *lapsi* lakkaa osallistumasta *esiopetukseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c877

Luokka: <esiopetus>

Käsitekaavio: Opiskelun keskeyttäminen

562

(vanhentunut)

koulunkäynnin keskeyttäminen

sv avbrytande *n* av skolgång

määritelmä

tilanne, jossa *oppilas* lakkaa suorittamasta *oppivelvollisuuttaan*

huomautus

Käsite koulunkäynnin keskeyttäminen vanhentui oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen.

Vrt. *oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen*.

Käsitteen tunnus: c503

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaos 23.4.2021: ”lakkaa suorittamasta”, mistä ilmaisu peräisin? Ja sopiiko etenkään nykyiseen oppivelvollisuuslakiin

OKSA-jaos 23.4.2021: korvataanko tämä käsitteellä ”oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen suorittamisen keskeyttäminen”? Tero tarkistaa juristeilta.

OKSA-jaos 23.4.2021: Kysymystä ei tarvitse miettiä, jos käsite poistuu.

OKM:n juristien kysymys OKSA-jaokselle 14.6.2021: Tarvitaanko OKSAan vanhentuvan käsitteen koulunkäynnin keskeyttäminen tilalle käsite oppivelvollisuuden luvattomalle keskeyttämiselle (*oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen* on "luvallista")? Jos tarvitaan, termi voisi olla esim. ”oppivelvollisuuden luvaton keskeyttäminen”, ja käsite olisi yhteinen kaikille oppivelvollisuuteen kuuluville koulutuksille.

563
oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen

määritelmä
koulutuksen järjestäjän tai *oppivelvollisen* asuinkunnan toimenpide, jolla mahdollistetaan se, että oppivelvollinen keskeyttää oppivelvollisuuden suorittamisen määräajaksi

huomautus
Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen koskee kaikkia oppivelvollisuuteen kuuluvia opintoja.

Oppivelvollisen oikeudesta keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi on säädetty oppivelvollisuuslaissa (1214/2020, 7 §). Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi esimerkiksi oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi.

Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä päättää *opetuksen järjestäjä*, *koulutuksen järjestäjä* tai asuinkunta.

Ks. myös *oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt*.

Käsitteen tunnus: c1791

Luokka: <perusopetus> <lukiokoulutus> <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opiskelun keskeyttäminen

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin perusopetus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

564
(vanhentunut)
opintojen työvoimapoliittinen keskeyttäminen
sv < avbrott i studierna
en temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds

määritelmä
toimenpide, jossa yliopisto-opiskelija ilmoittaa luopuvansa *opiskeluoikeudestaan* väliaikaisesti vähintään vuoden ajaksi, jona aikana häntä ei työttömyysturvalain mukaan pidetä päätoimisena *opiskelijana*

huomautus
Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaan yliopisto-opiskelijaa, joka on keskeyttänyt opintonsa vähintään vuoden ajaksi, ei keskeytysaikana pidetä päätoimisena opiskelijana.

Vrt. *opiskeluoikeudesta luopuminen*.

Käsitteen tunnus: c506

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 63. *Opiskelun keskeyttäminen.*

6.8 Ohjaus

Käsitekaavio 64. *Ohjauskäsitteitä.*

565
työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus
sv arbetsplatshandledning
en workplace tutoring

määritelmä
työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä annettava *ohjaus*, joka pyrkii edesauttamaan *oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus
Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata *opiskelijaa osaamisen hankkimisessa* ja valmistaa opiskelijaa *näyttöön*.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa *työpaikkaohjaaja* ja *oppilaitosohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1720

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä ja Ohjauskäsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

566
ohjausmerkintä; ohjauskirjaus
sv dokumentering av handledning

määritelmä
tietojärjestelmään kirjattava merkintä, joka tehdään suunnitellusta tai tapahtuneesta *ohjauksesta*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1721

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Ohjauskäsitteitä

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

6.9 Opiskelun tuki

Seija-terminologin kysymys 16.1.2017: Eikö näitä lukuja saisi (myöhemmässä vaiheessa) yhdisteltyä tai osaa käsitteistä siirrettyä muualle?

6.9.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus

567

oppilaanohjaus <perusopetus>**; opinto-ohjaus (1)** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>**; opintoneuvonta** <korkeakoulut>**; > opinto-ohjaus (2)** <yliopistot>**; ~ opiskelijaneuvonta** <korkeakoulut>

sv elevhandledning <perusopetus>; studiehandledning <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; < studierådgivning <korkeakoulut>

en guidance for studies (1) <lukiokoulutus>; study guidance <lukiokoulutus, korkeakoulut>; student advice <korkeakoulut>; academic advice <yliopistojen opinto-ohjaus (2)>; > guidance counselling <lukiokoulutus; oppiaineeseen rinnastettava opinto-ohjaus>

määritelmä

ohjaus, jonka tarkoituksena on tukea *oppilaita* ja *opiskelijoita* käynnissä olevan *opiskelun* eri vaiheissa sekä opiskelun jälkeistä tulevaisuutta koskevien ratkaisujen tekemisessä

huomautus

Tässä määriteltyyn ohjaustoimintaan sisältyy *perusopetuksessa* ja *lukiokoulutuksessa* myös opintoja: perusopetuksessa kaikille yhteiseen *oppiaineeseen* rinnastettava oppilaanohjauksen *oppimäärä* ja *lukiokoulutuksessa oppiaineeseen* rinnastettava opinto-ohjauksen pakollinen *oppimäärä*.

Perusopetuksen oppilaanohjaukseen, *ammatillisen koulutuksen* opinto-ohjaukseen (1) ja *lukiokoulutuksen* opinto-ohjaukseen (1) kuuluu oppilaiden ja opiskelijoiden tukeminen opintojen etenemisessä, auttaminen oppimisongelmissa sekä henkilökohtainen ohjaus. Perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa ohjaus on oppilaiden, *oppilaitoksen henkilöstön* ja *huoltajien* yhteistoimintaa. Perusopetuksen oppilaanohjaus ja lukiokoulutuksen opinto-ohjaus (1) tutustuttaa *oppijoita* myös työntekoon järjestämällä tutustumiskäyntejä yrityksiin ja toteuttamalla käytännön tutustumista työelämään.

Ammatillisessa koulutuksessa opinto-ohjauksen (1) tavoitteena on muun muassa turvata opintojen sujuminen, tukea ja edistää henkilökohtaista kehitystä ja ammatillista kasvua sekä antaa tietoa työmarkkinoista, työllisyystilanteesta, työllistymismahdollisuuksista ja jatko-opintoihin *hakeutumisesta*.

Lukiokoulutuksen osalta vertaa myös opinto-ohjausta (1) laajempi käsite *opintojen ohjaus*. Jälkimmäiseen sisältyy opinto-ohjauksen (1) lisäksi henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Korkeakouluissa (1) käytetään termiä opintoneuvonta. Opintoneuvonnan tavoitteena on neuvoa opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä (esimerkkinä *pääaineen* vaihtamiseen tai tietyn *sivuaineen* saamiseen liittyvät menettelyt).

Yliopistoissa käsite opinto-ohjaus (2) on suppeampi kuin tässä määritelty käsite opintoneuvonta. Yliopistojen opinto-ohjauksella (2) tarkoitetaan kunkin *opintoalan* toimintaa, jota voi tehdä *professori* tai muu *opetushenkilöstön* edustaja.

Korkeakoulujen (1) käsite opiskelijaneuvonta on tässä määriteltyä laajempi käsite, johon sisältyy esimerkiksi *opiskelijavaihtoa* koskeva neuvonta.

studierådgivning: Ruotsin termi studierådgivning viittaa tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, esimerkiksi opintososiaalisiin teemoihin liittyvään ohjaamiseen.

guidance counselling: Termi guidance counselling viittaa yhtäältä *lukiokoulutuksen oppiaineeseen* rinnastettavaan opinto-ohjaukseen ja toisaalta *opinto-ohjaajan* tekemään ryhmä- tai henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka liittyy em. oppiaineeseen rinnastettavaan opinto-ohjaukseen.

Käsitteen tunnus: c902

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Ohjauskäsitteitä

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion sanastotyöryhmälle 28.9.2020: Pahoittelut että palataan tähän, mutta kun käsitteiden tietoja on tässä välillä muokattu, niin tarkistatteko vielä kerran, ovatko tämän opinto-ohjaus (1) -käsitteen tiedot ok, kun niitä vertaa käsitteeseen *opintojen ohjaus*? Näiden käsitteiden erohan vaikuttaa olevan veteen piirretty viiva, mutta onko ero nyt kuvattu siten kuin haluamme/kykenemme sen sanastossa kuvaamaan?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (elevhandledning)

6.9.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

568

opintososiaalinen etu <perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>**; opintososiaalinen etuus** <ammatillinen koulutus>**; ~ opintosiaalinen palvelu**

sv studiesocial förmån

en social benefit for students

määritelmä

lakisääteinen etu, jolla ylläpidetään ja edistetään *perusopetuksen oppilaan* tai *toisen asteen koulutuksen opiskelijan* oppimista, terveyttä ja hyvinvointia

huomautus

Etuudella tarkoitetaan taloudelliselta arvoltaan määriteltävissä olevaa hyödykettä, joka myönnetään saajan aseman tai elämäntilanteen perusteella ennalta määritellyin perustein. Etuudet eivät aina ole rahamääräisiä, mutta niiden rahallinen arvo on laskettavissa. [Lähde: Kelan terminologinen sanasto – Etuuksiin liittyvät käsitteet, 4. laitos (TSK 49, 2017).] Etu puolestaan on yleiskielen sana ja viittaa hyödylliseen tai myönteiseen asiaan ottamatta kantaa siihen, voidaanko asian taloudellista arvoa määrittää. Opetus- ja koulutusalalla termejä opintososiaalinen etu ja opintososiaalinen etuus käytetään kuitenkin osin synonyymisesti.

Opintososiaaliset edut tai opintososiaaliset etuudet on laaja käsite, ja nämä edut tai etuudet voivat olla myös palveluita (nk. opintososiaaliset palvelut). Esimerkkejä opintososiaalisista palveluista ovat *opiskeluhuolto* sekä niihin sisältyvät *opiskeluterveydenhuolto* ja *kouluterveydenhuolto*.

Perusopetukseen, *lukiokoulutukseen* ja *ammatilliseen perustutkintoon* johtavaan *ammatilliseen koulutukseen* sekä *tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen* liittyviä opintososiaalisia etuja ovat esimerkiksi *opetuksen (1)* ja *kouluaterian* maksuttomuus.

Ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuuksia ovat esim. avustajapalvelut ja erityiset apuvälineet sekä ammatillisessa koulutuksessa lisäksi *oppisopimuskoulutuksessa* päiväraha ja korvaus majoitus- ja matkakustannuksista.

Vertaa Kelan maksamat opintoetuudet eli etuudet, joilla tuetaan *peruskoulun (1)* jälkeisiä päätoimisia opintoja. Kelan myöntämiä opintoetuuksia ovat opintotukeen kuuluvat opintoraha, opintotuen asumislisä ja opintolainan valtiontakaus sekä koulumatkatuki, ateriatuki ja korkoavustus.

Käsitteen tunnus: c636

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut ja Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 19.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (studieförmån)

569

oppilashuolto <esiopetus, perusopetus>; **opiskelijahuolto** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **opiskeluhuolto** <yhteinen nimitys oppilashuollolle ja opiskelijahuollolle>

sv elevvård <esiopetus, perusopetus>; studerandevård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; elevhälsa <opiskeluhuolto>

en student welfare <oppilashuolto, opiskelijahuolto ja niiden yhdessä muodostama opiskeluhuolto>; ~ student welfare body <opiskeluhuoltoryhmä>
not: pupil and student welfare <opiskeluhuolto>; student care services

määritelmä
oppilaitoksessa tapahtuva toiminta, jonka tavoitteena on edistää *esiopetuksessa* olevan lapsen, *perusopetuksen oppilaan* tai *lukiokoulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen opiskelijan oppimista* ja tukea hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan

huomautus
Esiopetuksessa oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina lastenneuvolapalveluina.

Perusopetuksen oppilashuollon palvelut muodostuvat *kouluterveydenhuollon* sekä *koulukuraattorin* ja *koulupsykologin* palveluista.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon palvelut muodostuvat *opiskeluterveydenhuollon* palveluista sekä opiskeluhuollon *kuraattorin* ja *psykologin* palveluista.

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin antamaa koulunkäynnin ja *opiskelun* tukea ja *ohjausta*, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä *oppijoiden* perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan oppijoiden *oppimista* ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Oppilas- ja opiskelijahuolto on maksutonta.

oppilashuolto, opiskelijahuolto, opiskeluhuolto: Oppilas- ja opiskelijahuollosta on säädetty laissa 1287/2013. Laissa käytetään termiä opiskeluhuolto, jolla viitataan sekä perusopetuslain (628/1998) mukaiseen oppilashuoltoon että lukiolain (714/2018) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaiseen opiskelijahuoltoon.

Käsitteen tunnus: c508

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

<po en 2022>

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen kielityöryhmälle 26.11.2018: pupil welfare –termi pohdittavaksi perusopetuksen kielityöryhmälle. Olisiko tarpeen ottaa sanastoon oppilashuollon englanninkieliseksi vastineeksi pupil welfare? Käyttöalaksi kuitenkin pitäisi ehkä merkitä vain ”esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-6”? Eli perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 ei enää käytettäisi pupil-termiä? Onko pulmallista, että termiä pitäisi vaihtaa perusopetuksen sisällä vuosiluokkien 6 ja 7 välillä...?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen kielityöryhmälle 26.11.2018: Amerikanenglannista ”pupil” on hävinnyt, ja mm. somen kautta amerikanenglanti on vaikuttanut myös brittienglantiin, niin että brittienglannissakin pupil harvinaistunut.

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (student welfare services)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (pupil welfare; student welfare)

570

kouluterveydenhuolto

sv skolhälsovård

en school health care; school health service

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on seurata ja tukea *perusopetuksen oppilaiden* kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan

huomautus

Kouluterveydenhuollon tehtäviin kuuluu myös tarjota ja järjestää tukea oppilaiden tarpeen mukaan, tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään sekä varmistaa kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja yhteisön hyvinvointi.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat muun muassa *koululääkärin* ja *kouluterveydenhoitajan* tekemät terveystarkastukset, terveysneuvonta ja suun terveyden huolto.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Kouluterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on *peruskoulun (1)* sijaintikunnalla.

Kouluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010).

Käsitteen tunnus: c198

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: Muu koulutuksen henkilöstö ja Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (Opetushallinnon sanastossa kouluterveydenhoito = skolhälsovård)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (Opetushallinnon sanastossa kouluterveydenhoito = school health service)

571

opiskeluterveydenhuolto

mieluummin kuin: opiskelijaterveydenhuolto

sv studerandehälsovård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; studenthälsovård <korkeakoulut>

en student health care; student health service

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on edistää *toisen asteen oppilaitosten* ja *korkeakoulujen (1) opiskelijoiden* terveyttä, ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan sekä parantaa ja hoitaa sairaita opiskelijoita

huomautus

Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat *lukioiden (1)*, *ammatillista koulutusta* antavien *oppilaitosten* sekä *korkeakoulujen (1) opiskelijoille*. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen, oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, opiskelijan *erityisen tuen (2)* ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

Opiskeluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (695/2019).

Käsitteen tunnus: c199

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Muu koulutuksen henkilöstö ja Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (student health service)

Käsitekaavio 65. *Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.*

6.9.2.1 Työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviä etuuksia ja korvauksia

572

opiskelijan ateriakorvaus; ruokaraha

sv måltidsersättning för studerande

määritelmä

opiskelijan ateriointikulujen kattamiseen tarkoitettu korvaus, joka maksetaan *ammatilliseen perustutkintoon* johtavan *koulutuksen (2)* opiskelijalle sellaisina opiskelupäivinä, joina opiskelija on ollut oikeutettu *maksuttomaan ateriaan* mutta ei ole voinut käyttää tätä oikeuttaan

huomautus

Opiskelijan ateriakorvausta maksetaan muun muassa *työpaikalla järjestettävän koulutuksen* ajalta.

Vrt. käsite *maksuton ateria*.

Tässä määriteltyä käsitettä ei tule sekoittaa toiseen ateriakorvaus-nimiseen käsitteeseen, jolla tarkoitetaan esimerkiksi työnantajan työntekijälle maksamaa kustannusten korvausta ateriointikuluista, jotka johtuvat työmatkasta.

Käsitteen tunnus: c1724

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: ateriakorvauksesta ei säädetä missään. Ateriakorvaus käytössä työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä, mutta käytännöt vaihtelevat. Voisi harkita, pitäisikö käsite poistaa OKSAsta kokonaan.

573

koulutuskorvaus

sv utbildningsersättning

en financial compensation for education and training

määritelmä

korvaus, jota *koulutuksen järjestäjä* maksaa työnantajalle *oppisopimuskoulutuksesta* aiheutuvista kustannuksista

huomautus

Koulutuksen järjestäjä maksaa koulutuskorvausta oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c1726

Käsitekaavio: Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

Käsitekaavio 66. *Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.*

6.9.3 Muut opiskelua tukevat palvelut

574

opiskelun tukipalvelut

sv stödtjänster för studerande

en ancillary student support services; non-academic student support services <korkeakoulut>
rather than: study support services; student services
not: academic support services

määritelmä
koulutusorganisaation tarjoamat, varsinaista *opiskelua* tukevat palvelut

huomautus
Esimerkkejä opiskelun tukipalveluiksi luettavista *korkeakoulujen (1)* palveluista ovat opiskelijapalvelut, terveydenhuoltopalvelut (ks. *opiskeluterveydenhuolto*), esteettömyyspalvelut, vakuutuspalvelut, vapaa-ajanpalvelut ja liikuntapalvelut.

Monissa *korkeakouluissa (1)* opiskelun tukipalveluihin sisältyvät myös tieto- ja viestintätekniikan tukipalvelut.

Käsitteen tunnus: c509

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

6.9.4 Lapsen, oppilaan ja opiskelijan tukeminen varhaiskasvatuksesa, perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

575

varhaiskasvatuksessa annettava tuki

sv stöd inom småbarnspedagogik

en support provided in early childhood education and care; support provided in ECEC

määritelmä
tuki, jonka lähtökohtana ovat *varhaiskasvatuksessa* olevan *lapsen* vahvuudet sekä *oppimiseen*, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet

huomautus
Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan lapsen tarvitsema tuki kirjataan *lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan*. Siihen kirjataan varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen liittyvät vastuut ja työnjako, tukitoimenpiteet sekä niiden toteuttamistapa ja arviointi.

Varhaiskasvatuksessa annettava tuki rakentuu lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista.

Käsitteen tunnus: c1851

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<vaka2022>

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

576

tuen tarpeen arviointi

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi?

577
tuen vaikuttavuuden arviointi

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi?

578
päätös annettavasta tuesta

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi?

579
tuen päätöksen muutoksenhaku

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi? Onko tarpeen?

580
varhaiskasvatuksen tukipalvelut; tukipalvelut

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: verrattava muihin tukipalvelukäsitteisiin. Ehdotettu tarkempaa termiä.

581
varhaiskasvatuksen tukitoimenpiteet; tukitoimenpiteet

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

582
pedagogiset toimenpiteet; pedagogiset järjestelyt; pedagogiset ratkaisut

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

583
rekenteelliset toimenpiteet; rakenteelliset järjestelyt; rakenteelliset ratkaisut

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

584
hoidolliset toimenpiteet; hoidolliset järjestelyt; hoidolliset ratkaisut

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

585
moniammatillinen yhteistyö; monialainen yhteistyö

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

586
inklusiivisuus

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

587
pedagoginen dokumentointi

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

588
kolmiportainen tuki varhaiskasvatuksessa; kolmitasoinen tuki varhaiskasvatuksessa

huomautus
Väliraportista https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163069/OKM_2021_30.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

589
tukimuoto

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: Myös muiden koulutusasteiden tukia on määritelty tukimuodon kautta. Tämä pitää määritellä pää-OKSAssa tai rajata vain varjaiskasvatukseen. Riittäisikö apukäsite, kun muuallakaan ei ole nähty tarpeelliseksi?

590
<varhaiskasvatus>
yleinen tuki varhaiskasvatuksessa

huomautus
Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa tai hyvinvointinsa edellyttämää tukea heti tuen tarpeen ilmettyä osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa.

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite. Verrattava yleisiin tukikäsitteisiin.

591
<varhaiskasvatus>
tehostettu tuki varhaiskasvatuksessa

en intensified support

huomautus
Jos 1 momentissa tarkoitettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee vahvempaa tukea, on tukea tehostettava lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite. Verrattava yleisiin tukikäsitteisiin.

592
<varhaiskasvatus>
erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite. Verrattava yleisiin tukikäsitteisiin.

593

<varhaiskasvatus>

vaativa erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

en highly intensive (special) support

huomautus

Jos 2 momentissa tarkoitettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästymisestä tai muusta lapsen oppimisen ja kehityksen tuentarpeesta johtuen, on tukea annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena.

Väliraportista: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163069/OKM_2021_30.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite. Verrattava yleisiin tukikäsitteisiin.

594

yleinen tuki

sv allmänt stöd *n*

en general support

määritelmä

kaiken *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* osana *opettajan arvioinnin (2)* perusteella annettava tuki, jonka tehtävänä on tukea *oppijaa* tavoitteiden saavuttamisessa

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata *oppilaan* tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana *peruskoulun (1)* arkea. Perusopetuslain (628/1998, 30 §) mukaan *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Yleisen tuen aikana voidaan käyttää kaikkia tukimuotoja lukuun ottamatta *erityisen tuen (1)* päätökseen perustuvaa *erityisopetusta*. Tuen tarpeen kasvaessa ja oppilaan tarvitessa suunnitelmallista tukea hänen tulee saada *tehostettua tukea*.

Käsitteen tunnus: c510

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<po en 2022>

<vaka2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (allmänt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (general support)

595

tehostettu tuki

sv intensifierat stöd *n*

en intensified support

määritelmä

tuki, jota annetaan *oppijalle*, joka tarvitsee *yleistä tukea* voimakkaampaa, säännöllisempää ja suunnitelmallista tukea

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 16a §) mukaan *oppilaalle*, joka tarvitsee *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn *oppimissuunnitelman* mukaisesti.

Tehostettu tuki sisältää erityisesti *tukiopetusta* ja *osa-aikaista erityisopetusta*, *opetukseen (1)* osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustajapalveluita, muita opetuspalveluita, erityisiä apuvälineitä, *oppilashuollon* palveluita sekä tarvittavia pedagogisia järjestelyjä. Tehostetun tuen ja oppimissuunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c511

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<po en 2022>

<vaka2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (intensifierat stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (intensified support)

Riinan kommentti perusopetuksen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 22.3.2022: Jos olen ymmärtänyt oikein, varhaiskasvatukseen voisi tulla neljä tukikäsitettä: yleinen tuki, tehostettu tuki, erityinen tuki ja vaativa erityinen tuki varhaiskasvatuksessa (?). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa on käsitteet erityinen tuki (2) ja vaativa erityinen tuki. Vakan, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen tukikäsitteiden ruotsin ja englannin vastineet kannattaisi tietysti sovittaa yhteen, mikäli mahdollista. Vakan tukikäsitteitä määritellään kuitenkin vasta kevään 2022 aikana.

596

<esiopetus, perusopetus>

erityinen tuki (1)

sv särskilt stöd *n*

en special support

määritelmä

tuki, jota annetaan *esiopetuksen* ja *perusopetuksen oppijalle*, jonka kasvun, kehityksen tai *oppimisen* tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi *tehostetun tuen* avulla

huomautus

Perusopetuksessa peruste sille, että *oppilas* kuuluu erityisen tuen (1) piiriin, voi olla esimerkiksi vammaisuus, sairaus, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriö.

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaan erityinen tuki (1) muodostuu *erityisopetuksesta (1)* ja muusta *oppilaan* tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.

Erityisen tuen (1) antamiseksi *opetuksen järjestäjän* tulee tehdä kirjallinen päätös. Erityisopetus (1) ja oppilaan saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden. Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot. Erityinen tuki (1) järjestetään joko yleisen *oppivelvollisuuden* tai *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä. Erityistä tukea saava oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee *oppiaineittain*, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn *oppimäärän* mukaisesti.

Perusopetuksen erityistä tukea varten oppilaasta tehdään *pedagoginen selvitys*, minkä jälkeen tehdään erityistä tukea koskeva hallintopäätös.

Perusopetuksen oppilaalle laaditaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*, josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen *opetuksen (1)* ja muun tuen antaminen.

Käsitteen tunnus: c512

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<po en 2022>

<vaka2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 28.1.2019: Ammatillisen koulutuksen puolella erityinen tuki -käsitteen englanninkielinen vastine-ehdotus näyttää olevan ”special needs support” (en tiedä, jääkö tämä lopulliseksi). Mutta onko perusteltua, että perusopetuksen erityinen tuki -käsitteellä ja ammatillisen koulutuksen erityinen tuki -käsitteellä on eri vastineet englanniksi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (särskilt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special support)

Riinan kommentti perusopetuksen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 22.3.2022: Jos olen ymmärtänyt oikein, varhaiskasvatukseen voisi tulla neljä tukikäsitettä: yleinen tuki, tehostettu tuki, erityinen tuki ja vaativa erityinen tuki varhaiskasvatuksessa (?). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa on käsitteet erityinen tuki (2) ja vaativa erityinen tuki. Vakan, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen tukikäsitteiden ruotsin ja englannin vastineet kannattaisi tietysti sovittaa yhteen, mikäli mahdollista. Vakan tukikäsitteitä määritellään kuitenkin vasta kevään 2022 aikana.

597

pedagoginen arvio tehostettua tukea varten

sv pedagogisk bedömning för intensifierat stöd

en pedagogical evaluation

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *yleisestä tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *tehostetun tuen* tarpeesta

huomautus

Tehostetun tuen aloittaminen ja käsittely moniammatillisessa oppilashuoltotyössä perustuu kirjalliseen pedagogiseen arvioon. Arvion laativat *oppilaan opettaja* tai opettajat yhdessä, ja tarvittaessa muut asiantuntijat yhteistyössä oppilaan ja *huoltajan* kanssa. Pedagogisessa arviossa kuvattavat asiat, kuten oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena, oppilaan saaman *yleisen tuen* vaikutukset sekä arvio tarvittavista tukijärjestelyistä, sisältyvät *opetussuunnitelman perusteisiin*.

Käsitteen tunnus: c513

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

Ruotsi: Terminologi 30.12.2012: Ruotsin termi on terminologin (lähteiden perusteella) muodostama, pitäisi natiivin tarkistaa!

598

pedagoginen selvitys erityistä tukea varten

sv pedagogisk utredning för särskilt stöd

en pedagogical investigation for the type of support to be provided for the pupil

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *tehostetusta tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *erityisen tuen (1)* tarpeesta

huomautus

Pedagogisessa selvityksessä arvioidaan *oppilaan* erityisen tuen (1) tarvetta. Pedagoginen selvitys tehdään ennen erityistä tukea koskevaa päätöstä.

Käsitteen tunnus: c515

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

599
perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä
sv individualiserad lärokurs i den grundläggande utbildningen
en individualised curriculum

määritelmä
oppimäärä, joka on määritelty *erityistä tukea (1)* saavan *oppilaan* tavoitetasolle hänen omien edellytystensä mukaiseksi

huomautus
Käsitteen tunnus: c516

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ruotsi: Terminologiharjoittelija 30.12.2012: Ruotsin termi on terminologin (lähteiden perusteella) muodostama, pitäisi natiivin tarkistaa!

600
pidennetty oppivelvollisuus
sv förlängd läroplikt
en extended compulsory education

määritelmä
oppivelvollisuus, joka alkaa vuotta säädettyä aiemmin

huomautus
Jos *perusopetukselle* säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää kuusi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset ja sairaat lapset. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään aina myös päätös *erityisestä tuesta (1)*.

Käsitteen tunnus: c517

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

601
toiminta-alueittain järjestetty opetus
sv undervisning enligt verksamhetsområde

määritelmä
oppiainejaon sijasta käytettävä *perusopetuksen* järjestämistapa, jota voidaan käyttää vammaisen tai vakavasti sairaan *oppilaan* kohdalla ja josta tehdään päätös *erityisen tuen (1)* päätöksessä

huomautus
Vaikeimmin kehitysvammaisten *oppilaiden opetus (1)* voidaan järjestää oppiainejaon sijasta *koulutuksen järjestäjän* toiminta-alueittain. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus (1) voi olla perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Perusopetuksen *opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot.

Käsitteen tunnus: c518

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

602

erityiset opetusjärjestelyt <perusopetus>; erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt <ammatillinen koulutus>

sv särskilda undervisningsarrangemang

määritelmä

hallintopäätökseen perustuva *opetuksen (1)* järjestäminen toisin kuin laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään

huomautus

Perusopetuksessa erityisiä opetusjärjestelyitä voidaan käyttää, kun kyse on *erityistä tukea (1)* saavasta *oppilaasta*. Tällaisen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä määrätään erityisen tuen päätöksessä.

Erityisiä opetusjärjestelyjä voidaan käyttää myös tietyissä muissa perusopetuslain (628/1998) mukaisissa tilanteissa, kuten jos oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen *oppimäärää* vastaavat tiedot ja taidot, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan *oppimissuunnitelma*.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyitä voidaan käyttää, kun on kyse erityisopetuksessa olevasta *opiskelijasta*.

Erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyitä voidaan käyttää myös tietyissä muissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisissa tilanteissa, kuten jos *opiskelijalla* katsotaan joltakin osin ennestään olevan tutkinnon sisältämiä opintoja vastaavat tiedot ja taidot, jos *tutkinnon* sisältämien opintojen suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja opiskelijan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisten opetus- ja opiskelujärjestelyiden käyttämisen tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa *tutkinnon* tai *koulutuksen (2)*, vaikka hän joiltakin osin ei voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai koulutuksen (2) perusteiden mukaisia *ammattitaitovaatimuksia* tai *osaamistavoitteita (2)*. Ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) voidaan poiketa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c519

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "erityiset opetusjärjestelyt" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

603
<ammatillinen koulutus>
erityinen tuki (2); ammatillisen koulutuksen erityinen tuki
sv särskilt stöd *n* (2)
en special needs support

määritelmä
tuki ja siihen liittyvät erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt, jota annetaan *ammatillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi

huomautus
Erityinen tuki (2) on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea.

Käsitteen tunnus: c1306

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa ja Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 28.1.2019: Perusopetuksen puolella erityinen tuki -käsitteen englanninkielinen termiehdotus näyttää olevan ”special support” (en tiedä, jääkö tämä lopulliseksi). Mutta onko perusteltua, että perusopetuksen erityinen tuki -käsitteellä ja ammatillisen koulutuksen erityinen tuki -käsitteellä on eri vastineet englanniksi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (särskilt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special support)

604
<ammatillinen koulutus>
vaativa erityinen tuki
sv krävande särskilt stöd *n*
en intensive special needs support

määritelmä
erityinen tuki (2), jota annetaan *ammatillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hänellä on vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi hän tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista tukea

huomautus
Vaativaa erityistä tukea voivat antaa vain vaativan erityisen tuen tehtävän saaneet *koulutuksen järjestäjät*.

Käsitteen tunnus: c1307

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

605

osaamisen arvioinnin mukauttaminen

sv anpassning av bedömningen av kunnandet

en adjustment of competence assessment

määritelmä

järjestely, jossa *erityistä tukea (2)* saavan *opiskelijan ammatillisen perustutkinnon perusteiden* mukaista *osaamisen arviointia (2)* muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2), jossa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa erityisen tuen (2) tavoitteena on, että opiskelija voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai *koulutuksen (2)* perusteiden mukaiset *ammattitaitovaatimukset* ja *osaamistavoitteet (2)*. Erityistä tukea (2) saavan opiskelijan osalta ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaista osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2). Osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa vain siinä määrin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c881

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa ja Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: Kääntäjät pohtivat tätä. Adjust vai adapt?

606

oppimisen tuki

en support for learning

määritelmä

tuki, jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa *lukiokoulutuksen opiskelijaa*, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Yksi lukiokoulutuksessa käytetty oppimisen tuen muoto on *erityisopetus (2)*. Muita tuen muotoja ovat esimerkiksi *aineenopettajan* antama pedagoginen tuki, erilaiset opetusjärjestelyt ja *ylioppilaskokeen* suorittamiseen annettava lisäaika.

Käsitteen tunnus: c1686

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Käsitekaavio 67. *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.*

6.9.5 Turvallisuuteen ja työrauhaan liittyvät ja kurinpidolliset toimenpiteet

6.9.5.1 Kurinpito

Lukion englannin kielityöryhmä 26.11.2018: Englannissa useita pääsanavaihtoehtoja: action, procedure, proceedings, measures; miten valita näistä kurinpidolle, kurinpitotoimille ja –rangaistuksille sopivat?

Lukion englannin kielityöryhmä 26.11.2018: Näitä on tarpeen verrata yleishallintotoimenpiteiden englanninkielisiin nimityksiin. Merja ja Niina-terminologi vertaavat näitä VNK:n Yleishallintotermit-sanastoon.

Lukion englannin kielityöryhmä 14.9.2020: Kurinpitokäsitteiden enkun vastinetyöryhmä oli VNK:ssa, mutta se ei ehtinyt työtään loppuun.

Lukion englannin kielityöryhmä 14.9.2020: Merja tehnyt lukiolain käännökseen jotkin ratkaisut kurinpitokäsitteiden vastineille (eivät välttämättä samat joihin OKSassa päädytään); niitä päivitetään myöhemmin jos tarvis. Lukiolain termit tulevat LOPSiin (Anu Halvari).

Lukion englannin kielityöryhmä 14.9.2020 / Merja Fleming: Palataan kurinpitokäsitteiden englannin vastineisiin, kun VNK:n kieli- ja käännöstoimialan muutoksenhakukäsitteitä pohtinut ryhmä saa aikaa tämän pohtimiseen.</COMM>

607

kurinpito

sv disciplin

en discipline

määritelmä

opetuksen (1) yhteydessä *oppilasta* tai *opiskelijaa* kohtaan käytettävä menettely, joka tähtää järjestyksen ylläpitämiseen, *oppimisympäristön* turvallisuuteen ja *vilppiä* koskevien sääntöjen noudattamiseen

huomautus

Ks. myös *järjestyssäännöt*.

Käsitteen tunnus: c522

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin perusopetus>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

608
vilppi
sv fusk
en cheating

määritelmä
tahallinen, epärehellinen teko tai keino, jonka tarkoituksena on antaa väärä kuva *oppijan* omasta tai toisen henkilön osaamisesta taikka tutkittavaa aihetta koskevista havainnoista tai tutkimustuloksista

huomautus
Korkeakouluopinnoissa vilpin eri muotoja ovat esimerkiksi tenttivilppi eli lunttaaminen (ruots. luntning, engl. cheating), plagiointi (ruots. plagiering, engl. plagiarism) eli luvaton toisen julkituoman tutkimussuunnitelman, käsikirjoituksen, artikkelin tai muun tekstin tai sen osan esittäminen omana, autoplagiointi (engl. autoplagiarism) eli omien töiden kierrättäminen uusissa *opintosuorituksissa*, sepittäminen (engl. fabrication) eli tekaistujen havaintojen tai tulosten esittäminen tiedeyhteisölle, havaintojen vääristely (engl. misrepresentation, falsification) eli alkuperäisten havaintojen tarkoituksellinen muokkaaminen tai esittäminen niin, että havaintoihin perustuva tulos vääristyy, ja anastaminen (engl. misappropriation) eli luottamuksella esitetyn aineiston luvaton esittäminen tai esittäminen omissa nimissään.

Käsitteen tunnus: c1530

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin perusopetus>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

609
järjestyssäännöt; järjestysmääräykset
sv ordningsregler; ordningsstadga; ordningsbestämmelser
en rules; rules of procedure; rules and regulations; > school rules <perusopetus, toisen asteen koulutus>; > school rules and regulations <perusopetus, lukiokoulutus>
not: school ordinance

määritelmä
koulutuksen järjestäjän oppilaitokselle hyväksymät tai *korkeakoulun (1)* itselleen hyväksymät säännöt, joilla edistetään sisäistä järjestystä, *opiskelun* esteetöntä sujumista sekä *opiskeluympäristön* ja yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä

huomautus
Järjestyssääntöjen loukkaaminen voi johtaa *kurinpitokeinojen* käyttöön.

Käsitteen tunnus: c1309

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 19.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 10.1.2020: Työryhmänne on miettinyt, että englannin vastineiksi tulisi rules tai rules of procedure. OKSAssa on myös lukion englannin työryhmän pohtima vastine rules and regulations. Onko se ok myös ammatillisen koulutuksen näkökulmasta? Otetaanko mukaan sekä rules of procedure että rules and regulations?

Ammatillisen englannin kielityöryhmä 16.1.2020: ’Rules’ ammatillisen koulutuksen näkökulmasta riittävä. Katsottava myös lukiokoulutuksen näkökulma.

610
<opetus ja koulutus>
kurinpitokeino **<perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, korkeakoulut>**; **kurinpitotoimenpide** **<perusopetus, korkeakoulut>**
sv disciplinär åtgärd
en disciplinary action (1); disciplinary measure

määritelmä
keino *kurinpidon* toteuttamiseksi

huomautus
Kurinpitokeinot voidaan jakaa lievempiin keinoihin ja *kurinpitorangaistuksiin*.

Perusopetuksessa, *lukiokoulutuksessa* ja *ammatillisessa koulutuksessa* lievempiä kurinpitokeinoja ovat esimerkiksi *oppijan* poistaminen *opetustilasta* sekä *opetukseen osallistumisen epääminen*.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjän* tulee *opetussuunnitelman (2)* yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen ja *kasvatuskeskustelun* käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Käsitteen tunnus: c1310

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kommentti ammatillisen englannin työryhmälle 22.10.2020: Merja Flemingin selvittelyn mukaan kurinpitokeinosta käytetään sekä action että measure, joten pelkällä lukiokoulutuksen englannin työryhmällä ei kannata yrittää suosittaa vain jompaa kumpaa. Pidetään siis ainakin toistaiseksi molemmat.

611

<opetus ja koulutus>

kurinpitorangaistus

sv disciplinärt straff *n*; disciplinstraff *n*

en sanction; disciplinary sanction; < disciplinary action (2)
rather than: punishment

määritelmä

kurinpitokeino, jota käytetään vakavassa tai toistuvassa rikkomuksessa ja jossa *opiskelijaa* tai *oppilaan huoltajaa* on kuultava ennen toimenpiteitä

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan kurinpitorangaistuksia ovat *kirjallinen varoitus* ja *määräaikainen erottaminen*.

Lukiolain (714/2018) mukaan kurinpitorangaistuksia ovat *kirjallinen varoitus* ja *määräaikainen erottaminen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan kurinpitorangaistuksia ovat kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen sekä *asuntolasta erottaminen*.

Yliopistolain (558/2009) mukaisia kurinpitorangaistuksia ovat kirjallinen varoitus ja opiskelijan määräaikainen erottaminen. Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää *yliopiston rehtori* ja opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta yliopiston hallitus. Ennen asian ratkaisemista on kurinpitorangaistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti yksilöitävä, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Perusopetuksessa, *lukiokoulutuksessa* ja *ammatillisessa koulutuksessa* kurinpitorangaistusten antamista voivat rajoittaa syytteen vireilläolo ja tuomioistuinten ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1311

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<lukiokoulutus englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 14.9.2020: action/sanction: uudessa lukiolaissa kurinpitorangaistus oli luontevampaa kääntää action kuin sanction, joten OKSAssa on tarpeen selostaa, että joissakin konteksteissa on luontevampaa jotain ja joissakin jotain muuta…

Lukion englannin kielityöryhmä 14.9.2020 / Merja Fleming: Palataan kurinpitokäsitteiden englannin vastineisiin, kun VNK:n kieli- ja käännöstoimialan muutoksenhakukäsitteitä pohtinut ryhmä saa aikaa tämän pohtimiseen.

6.9.5.2 Kurinpitokeinoja perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, lukiokoulutuksessa ja korkeakouluissa

612
kasvatuskeskustelu
sv fostrande samtal
en disciplinary educational discussion

määritelmä
toimenpide, jossa *opetusta (1)* häirinneen tai muutoin *peruskoulun (1)* järjestystä rikkoneen, vilpillisesti menetelleen tai epäkunnioittavasti käyttäytyneen *oppilaan* kanssa keskustellen yksilöidään tämän teko tai laiminlyönti, tarvittaessa selvitetään sen syyt ja seuraukset sekä keinot oppilaan käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi

huomautus
Kasvatuskeskustelusta on säädetty perusopetuslain muuttamisesta annetussa laissa (1267/2013). Kasvatuskeskustelu on yllä mainitussa tapauksessa ensisijainen toimenpide. Keskustelu kestää yhteensä enintään kaksi tuntia, ja se voidaan järjestää kerralla tai useassa osassa. Kasvatuskeskusteluun määrää *peruskoulun (1) opettaja* tai *rehtori*.

Ks. myös *vilppi*.

Vrt. *kurinpito*.

Käsitteen tunnus: c523

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (fostrande samtal)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (disciplinary educational discussion)

613
jälki-istunto
sv kvarsittning
en detention

määritelmä
perusopetuksessa käytettävä *kurinpitokeino*, jossa *oppilas opetuksen (1)* häiritsemisen, *oppilaitoksen* järjestyksen rikkomisen tai *vilpin* käytön vuoksi määrätään jäämään *oppilaitoksen* tiloihin normaalin koulupäivän päättymisen jälkeen

huomautus
Jälki-istunto on perusopetuslain (628/1998) mukainen kurinpitokeino. Jälki-istunnon pituus voi olla enintään kaksi tuntia. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä ja harjoituksia. Tehtävien ja harjoitusten tulee olla *kasvatusta*, opetusta (1) ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia.

Käsitteen tunnus: c524

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

614

poistumismääräys; oppilaan poistumaan määrääminen <perusopetus>; opiskelijan poistumaan määrääminen <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut>

sv bestämmelse om att lämna utrymmet; uppmaning att avlägsna sig

en order to leave; ~ order someone to leave *verb*

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *opetusta (1)* häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai turvallisuutta vaarantava *oppilas* tai *opiskelija* määrätään poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta (1) annetaan, taikka *koulutusorganisaation* järjestämästä tilaisuudesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1538

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin perusopetus>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

615

oppilaan poistaminen; opiskelijan poistaminen

sv avlägsnande av en elev; avlägsnande av en studerande

en > removal from the class <poistaminen oppitunnilta>; > removal from the premises <poistaminen koulun alueelta>

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *oppilas* tai *opiskelija*, joka ei noudata *poistumismääräystä*, poistetaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa *opetusta (1)* annetaan, taikka *oppilaitoksen* järjestämästä tilaisuudesta, tarvittaessa käyttäen tarpeellisia voimakeinoja

huomautus

Oppilaan poistaminen on käytössä *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* ja *ammatillisessa koulutuksessa*. Näiden *koulutusasteiden* lainsäädännön mukaan *rehtorilla* ja *opettajalla* on lisäksi oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta oppilas tai opiskelija, joka ei poistu alueelta saatuaan tiedon *opetukseen osallistumisen epäämisestä*.

Perusopetuslaissa (628/1998), lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) todetaan, että jos poistettava *oppija* koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, *rehtorilla* ja *opettajalla* on oikeus käyttää sellaisia oppijan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Käsitteen tunnus: c1540

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin perusopetus>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

616

opetukseen osallistumisen epääminen

sv ~ förvägra (någon) rätt att delta i undervisning *verb*; förvägrande av rätten till undervisning

en banning a student from attending instruction

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *oppilaan* tai *opiskelijan* häiritsevän, uhkaavan tai väkivaltaisen käyttäytymisen vuoksi häneltä kielletään *opetukseen (1)* osallistuminen

huomautus

Opetukseen osallistumisen epääminen on perusopetuslain (628/1998), lukiolain (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) sekä ammattikorkeakoululain (932/2014) ja yliopistolain (558/2009) mukainen kurinpito- ja turvaamiskeino. Opetukseen osallistumisen epääminen voidaan tehdä vain lain nojalla.

Perusopetuksessa, *lukiokoulutuksessa*, *ammatillisessa koulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)* *oppijan* osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai opiskelijan tai *oppilaitoksessa*, korkeakoulussa (1) tai muussa *opetustilassa* työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi tai jos opetus (1) tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan tai opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Perusopetuksessa oppilaan osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi.

Lukiokoulutuksessa ja *ammatillisessa koulutuksessa* opiskelijan osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä enintään kolmeksi työpäiväksi.

Vrt. *poistumismääräys*, *oppilaan poistaminen*.

Käsitteen tunnus: c527

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <lukiokoulutus englanti kesken> <lukiolaki englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 26.11.2018: Merja vertaa yo-lakiin, amk-lakiin ja vaka-lakiin

Lukion englannin kielityöryhmä 26.11.2018: palataan

617

kirjallinen varoitus

sv skriftlig varning

en written warning
not: written caution

määritelmä
kurinpitorangaistus, jossa *oppilaalle* tai *opiskelijalle* annetaan asiakirja, jossa todetaan hänen *opetusta (1)* häiritsevä, vilpillinen tai muuten *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* järjestystä rikkova toimintansa tai – *ammatillisessa koulutuksessa* ja korkeakouluissa (1) – huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä kieltäytymisensä tai toimintakykyä heikentävä huumausaineiden käyttämisensä sekä varoitetaan häntä toiminnan tai menettelyn mahdollisista seurauksista

huomautus
Kirjallinen varoitus on käytössä *perusopetuksessa*, *ammatillisessa koulutuksessa*, *lukiokoulutuksessa*, *ammattikorkeakouluissa* ja *yliopistoissa*.

Perusopetuslain (628/1998) ja lukiolain (629/1998) mukaan kirjallinen varoitus voi seurata *opetuksen (1)* häiritsemisestä, koulun järjestyksen rikkomisesta ja vilpillisestä menettelystä.

Ammatillisessa koulutuksessa, yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa opiskelijalle voidaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), yliopistolain (558/2009) tai ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan antaa kirjallinen varoitus, jos opiskelija häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai korkeakoulun (1) järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Ammatillisessa koulutuksessa kirjallinen varoitus voidaan antaa myös *koulutuksen järjestäjän* asuntolassa asuvalle, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa tai rikkoo asuntolan järjestystä.

written caution: Englannin termin written caution käyttöä kirjallisen varoituksen vastineena ei suositella, sillä termi viittaa poliisiin liittyvissä yhteyksissä eri käsitteeseen.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c529

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

618

opiskeluoikeuden pidättäminen; ~ pidättää oikeus opiskeluun *verbi*

sv avstängning från studierna; avhållande *n* från studierätt; avhållande *n* från studierna; ~ avhålla från studier *verb*

en suspension of a student from school

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän kurinpitotoimenpide*, jolla *ammatillisen koulutuksen* tai *korkeakoulun (1) opiskelijan opiskeluoikeus* pidätetään, kunnes opiskelija suostuu todistamaan täyttävänsä opiskeluoikeuden säilyttämisen edellytykset terveydentilan, toimintakyvyn ja mahdollisen rikostaustan osalta, tai jolla *lukiokoulutuksen* opiskelijan opiskeluoikeus pidätetään siihen saakka, kunnes opiskelija ei enää ole tutkimuksen alaisena rikoksesta

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa ja *korkeakouluissa (1)* opiskeluoikeuden pidättäminen tulee ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), ammattikorkeakoululain (932/2014) ja yliopistolain (558/2009) mukaan kyseeseen tapauksessa, jossa opiskelija kieltäytyy tietyistä em. laeissa tarkoitetuista terveydentilansa tai toimintakykynsä toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista tai tutkimuksista tai em. laeissa tarkoitetusta rikosrekisteriotteen nähtäväksi antamisesta. Opiskeluoikeus voidaan pidättää siihen saakka, kunnes opiskelija suostuu tarvittaviin tarkastuksiin tai tutkimuksiin tai rikosrekisteriotteen toimittamiseen nähtäväksi.

Lukiolain (629/1998) mukaan lukiokoulutuksessa opiskeluoikeuden pidättäminen tulee kyseeseen tapauksessa, jossa opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta ja jos pidättäminen on opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden perusteltua.

Käsitteen tunnus: c1539

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 26.11.2018: Tulisiko termeille ”opiskeluoikeuden pidättäminen” ja ”pidättää oikeus opiskeluun” antaa synonyymiksi myös ”koulutuksesta pidättäminen”? 714/2018, 41 §:ssä mainitaan ”pidättää oikeus opiskeluun” ja 714/2018, 50 §:ssä ”koulutuksesta pidättäminen”. Onko kyseessä sama asia?

Terminologin kysymys lukiokoulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 4.9.2018: Onko tarpeen ottaa mukaan muoto ”avhålla från studier” (vastineeksi suomen ilmaisulle ”pidättää oikeus opiskeluun”), käytetäänkö tuollaista muotoa joskus?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 29.11.2018: pohdittiin, onko eroa opiskeluoikeuden pidättämisellä ja opiskelusta pidättämisellä tms.

Lukion ruotsin kielityöryhmä 29.11.2018: Riina, kysy tästä Matti Sillanmäeltä OKM:stä. Palataan kysymykseen.

Lukion sanastotyöryhmä 21.5.2019: maallikkoarvio on, että 41 §:ssä oleva opiskeluoikeuden pidättäminen ja 50 §:ssä oleva koulutuksesta pidättäminen olisivat sama asia

Lukion sanastotyöryhmä 21.5.2019: tästä kannattaa kysyä Matti Sillanmäeltä (on juristi)

Terminologin kysymys Matti Sillanmäelle, OKM, 27.5.2019: OKSAn ruotsin kielityöryhmä, joka pohtii käsitteiden vastineita ruotsiksi, totesi työssään, että laissa 714/2018, 41 §:ssä, mainitaan ”pidättää oikeus opiskeluun” ja saman lain 50 §:ssä mainitaan ”koulutuksesta pidättäminen”. Työryhmä tarvitsisi tietää, onko kyseessä sama asia (siis onko lukiolain kontekstissa opiskeluoikeuden pidättäminen = koulutuksesta pidättäminen).

Matti Sillanmäki, OKM, 28.5.2019: Kyllä, 41 § opiskeluoikeuden pidättäminen / ”pidättää oikeus opiskeluun” ja 50 §:ssä mainittu koulutuksesta pidättäminen tarkoittaa samaa asiaa. Lain 42 §:ssä käytetään myös käsitettä ”opiskelusta pidättäminen”.

619

<perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut>

määräaikainen erottaminen

sv avstängning för viss tid; uppsägning för viss tid

en suspension; suspension for a fixed term; suspension for a fixed period

määritelmä

kurinpitorangaistus, jossa *oppilas* tai *opiskelija*, jonka tekemä *opetuksen (1)* häiritseminen, vilpillinen tai muuten *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* järjestystä rikkova toiminta tai – *ammatillisessa koulutuksessa* ja korkeakouluissa (1) – huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä kieltäytyminen tai toimintakykyä heikentävä huumausaineiden käyttö on vakava tai oppilas tai opiskelija, joka jatkaa epäasiallista käyttäytymistään *kirjallisen varoituksen* saatuaan, erotetaan *oppilaitoksesta* tai *korkeakoulusta (1)* määräajaksi

huomautus

Määräaikainen erottaminen merkitsee opiskelijalle *opiskeluoikeuden menettämistä* määräaikaisesti.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilas, jonka opetuksen (1) häiritseminen, muu oppilaitoksen järjestyksen rikkominen tai vilpillinen menettely on vakava, samoin kuin oppilas, joka jatkaa aiempaa epäasiallista käyttäytymistään *jälki-istunnon* tai kirjallisen varoituksen saatuaan, voidaan erottaa määräaikaisesti, enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi. Ks. myös *asuntolasta erottaminen*.

Lukiolain (629/1998) mukaan opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c530

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Opiskelun keskeytyminen ja Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiokoulutus englanti kesken> <lukiolaki englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 26.11.2018: Merja tutkii yo-lain ja amk-lain

Lukion englannin kielityöryhmä 26.6.2019: ”for a fixed term”: ei ehkä tarvita?

Lukion englannin kielityöryhmä 26.6.2019: Merjan evästys: katsotaan myös yo-lain en-käännöksestä

yo-laki 558/2009, 45 §, en-käännös: ”he or she may be suspended from the university for a fixed period of one year at most”

Lukion englannin kielityöryhmä 22.10.2020: Käsitteen tiedot päivitettävä suomeksi; ainakin lukiokoulutuksen lakiviittaus on vanhaan lakiin. Riina laita viestiä Anulle, Mikolle ja Akille.

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 22.10.2020: miten määräaikainen erottaminen ja *opiskeluoikeuden pidättäminen* eroavat? englannin vastineet riipuvat tästä erosta. käykö sama termi kumpaankin?

Terminologin kysymys lukion englannin työryhmälle ja OKSA-jaokselle ja lukion suomen työryhmälle 6.11.2020: Itse pohdin tässä nyt, voisiko opiskeluoikeuden pidättäminen olla englanniksi suspension of the right to study ja määräaikainen erottaminen jotain sellaista kuin suspension (for a fixed period?) of a student from school.

620

asuntolasta erottaminen

sv uppsägning från elevhemmet <lukiokoulutus>; uppsägning från internatboendet <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>
inte: uppsägning från studiebostaden

en denial of access to dormitory accommodation

määritelmä
kurinpitorangaistus, jossa *opiskelija*, jonka tekemä *oppilaitoksen* tai *koulutuksen järjestäjän* asuntolan järjestyksen rikkominen tai vilpillinen menettely on vakava tai joka jatkaa epäasiallista käyttäytymistään *kirjallisen varoituksen* saatuaan, erotetaan *koulutuksen järjestäjän* asuntolasta

huomautus
Asuntolasta erottamista voidaan käyttää *lukiokoulutuksessa* ja *ammatillisessa koulutuksessa*, ja lukiolain (714/2018) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan se voidaan tehdä määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

uppsägning från studiebostaden: Termiä uppsägning från studiebostaden ei tule käyttää asuntolasta erottamisen vastineena, sillä sana studiebostad viittaa ylipäänsä opiskelija-asuntoon, ei pelkästään asuntolaan.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c528

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Kurinpitoon liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 68. *Kurinpitoon liittyviä käsitteitä.*

6.10 Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

621

<ammatillinen koulutus>

henkilökohtaistaminen

sv personlig tillämpning

en personalisation

määritelmä

toiminta, jossa tehdään *opiskelijan* aiemmin hankkiman *osaamisen tunnistaminen* ja *tunnustaminen* sekä suunnitellaan opiskelijan tarvitseman *osaamisen hankkiminen* ja *osoittaminen* ja tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet

huomautus

Määritelmän ilmaisu ”suunnitellaan opiskelijan tarvitseman osaamisen hankkiminen ja osoittaminen” kattaa tarvittaessa *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisen* ja *osaamisen arvioinnin mukauttamisen*.

Henkilökohtaistaminen tehdään opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella. Henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon opiskelijan edellytykset ja valmiudet sekä hänen *urasuunnitelmansa*.

Määritelmässä mainittuihin ”tarvittaviin ohjaus- ja tukitoimiin” voivat opiskelijan tarpeesta riippuen sisältyä myös *opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot* ja *erityinen tuki (2)*.

Henkilökohtaistamisesta laaditaan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantuloa henkilökohtaistamisella tarkoitettiin ”näyttötutkintoon tai siihen valmistavaan *koulutukseen (2)* hakeutumisen, näyttötutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen suunnittelua ja toteuttamista asiakaslähtöisesti”. Lain (531/2017) mukaisesti vuoden 2018 jälkeen ei ole enää näyttötutkintojärjestelmää eikä näyttötutkintoja, joten henkilökohtaistamisen käsite on muuttunut yllä kuvatun kaltaiseksi.

Käsitteen tunnus: c440

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

622

urasuunnitelma

sv karriärplan

en career plan (new term)

määritelmä

henkilökohtaiseen osaamiseen kehittämissuunnitelmaan sisältyvä suunnitelma, joka koskee toimenpiteitä, joilla edistetään *opiskelijan* työllistymistä tai jatko-opintoihin sijoittumista välittömästi *tutkinnon* tai *koulutuksen (2)* suorittamisen jälkeen

huomautus

Opiskelijan tavoitteena voi olla esimerkiksi työllistyminen määrättyihin työtehtäviin, yrittäjyys tai jatko-opinnot.

Urasuunnitelma koskee opiskelijan opintojen aikaisen *osaamisen hankkimisen* sisällön ja toteutuksen suunnittelua sekä yksilöllisten valintojen tekemistä, jotta yksilön osaaminen vastaisi työelämän tarpeita ja edesauttaisi työllistymistä. Toisaalta urasuunnitelmaan voi sisältyä jatko-opintosuunnitelma taikka suunnitelma työelämään siirtymiseksi tai työuralla etenemiseksi.

Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan urasuunnitelman sisältöön vaikuttavista tekijöistä sovitaan opintojen aloittamisesta lähtien tutkinnon suorittamisen loppuun asti.

Käsitteen tunnus: c1728

Käsitekaavio: Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

623

ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen; ammatillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen

sv avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet

en exception to vocational competence requirements or to key competence requirements

määritelmä

järjestely, jossa *ammatillisen perustutkinnon* suorittajan ei tarvitse osoittaa jotakin *tutkinnon perusteiden* edellyttämää osaamista

huomautus

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen tehdään osana *henkilökohtaistamista*. Siitä on tehtävä päätös, josta *opiskelijalla* on oikeus hakea oikaisua.

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen on mahdollista siinä tapauksessa, että *tutkinnon perusteiden* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteiden* mukaiset *ammattitaitovaatimukset* tai *osaamistavoitteet (2)* ovat joko olosuhteet tai aiemmin hankittu osaaminen huomioiden joltakin osin *opiskelijalle* kohtuuttomia tai jos poikkeaminen on perusteltua opiskelijan vammaan tai terveydentilaan liittyvistä syistä.

Esimerkiksi maahanmuuttanut, joka ei ole koskaan opiskellut ruotsin kieltä, voi suorittaa vastaavan osaamispistemäärän suomen kieltä tai omaa äidinkieltään.

Käsitteen tunnus: c1308

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ammatillisen englannin kielityöryhmä 9.1.2020: exception to vocational competence requirements or recognition of professional qualificationskey competence requirements

624

(vanhentunut)

hakeutumisen henkilökohtaistaminen

sv personlig tillämpning vid ansökan

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkintoon* tai siihen valmistavaan *koulutukseen (1)* *hakeutuminen* suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

Hakeutumisen henkilökohtaistamisessa selvitetään *hakijan* näyttötutkinnon suorittamiseen ja *opiskeluun* vaikuttavat lähtökohdat, soveltuva *tutkinto*, aiemmin hankittu osaaminen, koulutustarve sekä *ohjauksen* ja *erityisen tuen (2)* tarve. Hakeutumisvaiheeseen sisältyy hakijan saavutetun *osaamisen tunnistaminen* sekä osoitetun *osaamisen tunnustaminen*. Henkilökohtaistaminen alkaa viimeistään silloin, kun *koulutuksen järjestäjä* vastaanottaa *hakemuksen (1)* ja käsittelee sen.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c441

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

625
(vanhentunut)
tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen
sv personlig tillämpning vid genomförandet av examen

määritelmä
henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkinnon* suorittaminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus
Tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisessa etsitään *tutkinnon suorittajalle* soveltuvat ja perustellut tutkintosuoritustavat ja toteutetaan ne. Henkilökohtaistetussa tutkinnon suorituksessa noudatetaan *tutkinnon perusteissa* määriteltyjä *ammattitaitovaatimuksia*, *arvioinnin (2)* kriteereitä sekä *ammattitaidon osoittamistapoja*. Tutkintosuorituksiksi hyväksytään myös aikaisemmin osoitettu osaaminen (vrt. *osaamisen tunnustaminen*).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c442

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

626
(vanhentunut)
tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen
sv personlig tillämpning vid anskaffandet av behövlig yrkesskicklighet

määritelmä
henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkintoon* liittyvä tarvittavan ammattitaidon hankkiminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus
Tarvittavan ammattitaidon hankkiminen tarkoittaa *opiskelijan* osaamisen täydentämistä niiltä osin kuin tavoitteena oleva osaaminen tai ammattitaito on vielä vajaa.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen tarkoittaa sellaisten joustavien opiskelujärjestelyjen ja oppimismahdollisuuksien suunnittelua ja toteutusta sekä *oppimisympäristöjen* valintaa, joissa otetaan huomioon *opiskelijan* elämän- ja työtilanne, aikaisemmin hankittu osaaminen ja todetut oppimistarpeet ja oppimisvalmiudet. Ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisessa käytetään *ohjauksen*, neuvonnan ja *opetuksen (1)* menetelmiä sekä erilaisia tukitoimia.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c443

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 69. *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.*

6.11 Opiskelijaliikkuvuus

627

opiskelijaliikkuvuus

sv studentmobilitet; studerandemobilitet; studentrörlighet

en student mobility; > credit mobility (1); > degree mobility

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* tekee *tutkintoonsa* tai *henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaansa* sisältyviä opintoja muualla kuin varsinaisessa *oppilaitoksessaan*, *korkeakoulussaan (1)* tai koulutustyöpaikassaan tai jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa maassa, johon on muuttanut opintojen suorittamista varten ja joka on muu kuin se maa, jossa hän on suorittanut *hakukelpoisuuden* antavan *pohjakoulutuksensa*

huomautus

Opiskelijaliikkuvuus on käsite, joka kattaa esimerkiksi kansainvälisen *opiskelijavaihdon*, kotimaisen opiskelijaliikkuvuuden (esimerkiksi korkeakoulujen (1) välisiin sopimuksiin perustuva kotimainen liikkuvuus, ks. *joustava opiskeluoikeus*) ja tutkintoon johtavan kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden.

Tutkinnon suorittamisen sisällä tapahtuvaa opiskelijaliikkuvuutta ovat mm. kansainvälinen *opiskelijavaihto* sekä *oppilaitoksen* tai korkeakoulun (1) ulkopuolella suoritettava *työharjoittelu*.

Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1) osan lähtömaan tutkintoonsa sisältyvistä opinnoista, käytetään englanniksi termiä credit mobility.

Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa muussa maassa kuin siinä jossa on suorittanut korkeakoulun (1) hakukelpoisuuden antavan pohjakoulutuksensa, käytetään englanniksi termiä degree mobility.

Ruotsin yhdyssana-alkuosa ”student-” on modernimpaa kieltä kuin ”studerande-”. Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

Käsitteen tunnus: c531

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijaliikkuvuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn amm 2019

Parasta digitukea -sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 18.6.2019: OKSAn opiskelijaliikkuvuus-käsitteen määritelmässä kohta ”suorittaa tutkintoonsa sisältyviä opintoja muualla kuin varsinaisessa oppilaitoksessaan” ei päde ammatilliseen, vrt. oppisopimus ja koulutussopimus. Kuitenkin myös ammatillisessa koulutuksessa on käytössä käsite opiskelijaliikkuvuus. Joten OKSAn opiskelijaliikkuvuus-käsitteen tiedot pitäisi tarkistaa ammatillisen koulutuksen kannalta. -> **OKSA-jaos** lisäsi määritelmään ”koulutustyöpaikassaan”

Parasta digitukea -sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 14.10.2019: Onko tämänhetkisen määritelmän mukaan opiskelijaliikkuvuuden alainen sellainen ulkomailta Suomeen [esim. humanitaarisen kriisin takia] muuttanut henkilö, joka on suorittanut lähtömaassaan pohjakoulutuksen ja hankkii tutkinnon Suomessa?

Parasta digitukea -sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 14.10.2019: määritelmässä on käytetty sanaa ”suorittaa”: ammatillisessa opiskelija ei välttämättä tee suorituksia: ulkomailla voidaan oppia asioita, mutta näyttö järjestetään Suomessa. Silti kyse on liikkuvuudesta. Voisiko määritelmässä olla ”opiskelee”?

Parasta digitukea -sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 14.10.2019: Sopisiko määritelmäksi ”toiminta, jossa opiskelija opiskelee tutkintoonsa tai henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunitelmaansa sisältyviä opintoja muualla kuin varsinaisessa oppilaitoksessaan, korkeakoulussaan (1) tai koulutustyöpaikassaan tai jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa muussa maassa kuin siinä jossa on suorittanut hakukelpoisuuden antavan pohjakoulutuksensa ja tutkinnon suorittamisen alkaessa vaihtaa opintojen vuoksi maata”? Jälkimmäisen tarkennuksen on tarkoitus sulkea pois esim. muista syistä tulleet maahanmuuttajat, jotka alkavat opiskella Suomessa.

628

opiskelijavaihto; oppilasvaihto <lukiokoulutus>

sv studentutbyte; studerandeutbyte *n*

en student exchange; credit mobility (2) <tilastot>

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* suorittaa osan yhden maan *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1) tutkinnosta* toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1)

huomautus

Opiskelijavaihto-termin englanninkielinen vastine on student exchange. Euroopan komission alainen tilastotietoa tuottava Eurostat käyttää kuitenkin termiä credit mobility erottaakseen käsitteen nk. degree mobility -käsitteestä (ks. määritelmät kohdasta *opiskelijaliikkuvuus*).

Ruotsin yhdyssana-alkuosa ”student-” on modernimpaa kieltä kuin ”studerande-”. Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

Käsitteen tunnus: c532

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä ja Opiskelijaliikkuvuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

629

vaihto-opiskelija; vaihto-oppilas <lukiokoulutus>

sv utbytesstudent; utbyteselev <lukiokoulutus>

en exchange student

määritelmä

opiskelija, joka osallistuu *opiskelijavaihtoon*

huomautus

Käsitteen tunnus: c533

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Opiskelijan rooleja ja Opiskelijaliikkuvuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

630

lähtevä vaihto-opiskelija

sv utresande utbytesstudent

en outgoing exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka lähtee *oppilaitoksesta* tai *korkeakoulusta (1) opiskelijavaihtoon* toiseen maahan

huomautus

Käsitteen tunnus: c534

Käsitekaavio: Opiskelijaliikkuvuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

631

saapuva vaihto-opiskelija

mieluummin kuin: tuleva vaihto-opiskelija

sv inkommande utbytesstudent

en incoming exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka saapuu *opiskelijavaihtoon oppilaitokseen* tai *korkeakouluun (1)* toisesta maasta

huomautus

Termiä tuleva vaihto-opiskelija ei suositella sen monitulkintaisuuden vuoksi.

Käsitteen tunnus: c535

Käsitekaavio: Opiskelijaliikkuvuus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

632

joustava opiskeluoikeus; joustava opinto-oikeus; JOO

sv flexibel studierätt

määritelmä

määräaikainen *opiskeluoikeus*, joka mahdollistaa suomalaisen *yliopiston opiskelijalle tutkintoonsa* sisällytettävien opintojen suorittamisen toisessa suomalaisessa yliopistossa

huomautus

Joustavaa opiskeluoikeutta koskeva kansallinen sopimus, nk. JOO-sopimus, on tehty 11. kesäkuuta 2003. JOO-sopimuksen piiriin kuuluvat perustutkinto- ja jatkotutkinto-oikeuden saaneet opiskelijat. Joustavan opiskeluoikeuden tarkoittamat opinnot ovat lähtökohtaisesti sellaisia, joita ei ole tarjolla opiskelijan kotiyliopistossa, mutta jotka on mahdollista ja tarkoituksenmukaista liittää osaksi opiskelijan tutkintoa. JOO-opinnot ovat opiskelijalle maksuttomia, mutta opiskelijan kotiyliopisto sitoutuu suorittamaan korvauksen joustavan *opiskelijaliikkuvuuden* kustannuksista kohdeyliopistolle. JOO-opiskelijaksi pääseminen edellyttää kotiyliopiston puoltoa ja kohdeyliopiston vahvistusta määräaikaiselle *opiskeluoikeudelle*. Yliopistoilla on myös alueellisia JOO-sopimuksia yhteistyöyliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* kanssa.

Joustavan opiskeluoikeuden käyttäminen on *kotimaista opiskelijaliikkuvuutta*.

Käsitteen tunnus: c903

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskelijaliikkuvuus

633

<ammatillinen koulutus>

ulkomaanjakso

sv period av utbildning utomlands

määritelmä

ammatillisen koulutuksen opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjattu ajanjakso, jonka aikana opiskelijan *osaamisen hankkiminen* tapahtuu ulkomailla

huomautus

Osaamisen hankkiminen ulkomailla voi tapahtua *koulutussopimuksen* perusteella tai muulla sovitulla tavalla, kuten *opiskelijavaihdossa*.

Tietojärjestelmissä oletuksena on, että osaamisen hankkiminen tapahtuu kotimaassa, ja tämän vuoksi tietojärjestelmissä rajataan erikseen ainoastaan ne tapaukset, joissa osaamisen hankkiminen tapahtuu ulkomailla.

Käsitteen tunnus: c1729

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 70. *Opiskelijaliikkuvuus.*

6.12 Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

634

työelämään tutustuminen; TET

sv praktisk arbetslivsorientering; orientering i arbetslivet

en period of work experience

määritelmä

perusopetukseen kuuluva jakso, jonka aikana *oppilas* tutustuu työelämään ja ammatteihin aidossa työympäristössä

huomautus

Käsitteen tunnus: c536

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (praktisk arbetslivsorientering; orientering i arbetslivet)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (period of work experience)

635

työharjoittelu (1) <korkeakoulut>**; korkeakouluharjoittelu** <korkeakoulut>**; työssäoppiminen** <vapaa sivistystyö>**; ~ koulutussopimukseen perustuva koulutus** <ammatillinen koulutus>

sv arbetspraktik <korkeakoulut>; praktik <korkeakoulut>; högskolepraktik <korkeakouluharjoittelu>; inlärning i arbetet <ammatillinen koulutus>

en traineeship <korkeakoulut>; placement; traineeship for university students <yliopistojen korkeakouluharjoittelu>; internship /US/ <korkeakoulut, erityisesti lääketiede ja eläinlääketiede>; on-the-job learning <ammatillinen koulutus>; on-the-job training <ammatillinen koulutus>; job placement; work-study (?)

määritelmä

tavoitteellinen *oppiminen*, joka tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammattikorkeakouluissa ja *yliopistoissa* käytetään termejä työharjoittelu ja korkeakouluharjoittelu.

Käsitteen tunnus: c537

Luokka: <yleinen/yhteinen>?, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019 (kielityöryhmät)

tarkistettava / käsittelyyn amm 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken>

Englannin kielityöryhmä 17.2.2016: Tarkistettava amk-terminkäyttö: Miten korkeakouluharjoittelu käännetään amk-puolella, kun yo-puolella se käännetään traineeship for university students?

Englannin kielityöryhmä 8.4.2016: Merja Flemingin selvitys:
teaching practice (opetusharjoittelu)
practical traineeship (yleensä)

Englannin kielityöryhmä 8.4.2016: kopioi tähän Suvin muistiinpanot (hahmottelua siitä onko työssäoppiminen ym. yläkäsite)

Englannin kielityöryhmä 8.4.2016: työelämäjakso -> vaaditaan kaikilta, ei välttämättä olla korkeakouluharjoittelua

Englannin kielityöryhmä 8.4.2016: huom. entä oppisopimus ja kisällioppiminen -> **OKSA-jaosto / Kari Korhonen 22.4.2016**: asiaa käsitellään ammatillisen koulutuksen reformissa

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: harjoittelujen mahdollisia jakoperusteita:

-- työsuhde (oppisopimuskoulutus, korkeakouluharjoittelu) vs ei työsuhdetta

-- opintoihin sisältyvyys vs ei

-- ohjausvastuu (koulutusorganisaatio vs työnantaja)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja ammatilliselle koulutukselle 12.10.2017: Otetaanko ammatillisen koulutuksen puolelta (lähi)synonyymiksi ”koulutussopimukseen perustuva koulutus” ja jos, voisiko kertoa tarkemmin, miten poikkeaa muiden asteiden työharjoittelu-käsitteestä? Ainakaan koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa ei ole työsopimusta/työsuhdetta, kuten oppisopimuskoulutuksessa tai korkeakouluharjoittelussa.

Terminologi Seija Suonuutin kysymys kesäkuu 2017: Onko harkittu ratkaisu, että työharjoittelua ei ole määritelty yhdentyyppiseksi harjoitteluksi, vrt. *kliininen harjoittelu*, *auskultointi (1)* ja *opetusharjoittelu*, jotka ovat kaikki harjoitteluja? Voisiko työharjoittelun määritelmä olla esim. ”harjoittelu, jonka tarkoituksena on työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuva tavoitteellinen oppiminen”?

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: palataan syksyllä

Englannin kielityöryhmän kommentti 6.10.2017: Entä (EU-konteksteissa käytettävä ja esim. IATE-termipankin antama) ”work placement”?

Englannin kielityöryhmän kommentti 6.10.2017: Onko käytössä eri vastineita sen mukaan, onko harjoittelu pakollinen vai vapaaehtoinen? (Vaihtoehtojahan englannin vastineissa riittää, esim. traineeship, practical training...)

Englannin kielityöryhmän kommentti 6.10.2017: Myös suomenkielinen termistö vakiintumatonta. Esim. HY:ssä käytössä oleva ”työelämäjakso” - onko sama asia kuin työharjoittelu?

Englannin kielityöryhmän kommentti 6.10.2017: Termit työharjoittelu, korkeakouluharjoittelu ym. ovat kyllä erittäin tärkeitä ja tulevat usein vastaan, joten vastineita kaivattaisiin. Palataan asiaan kuitenkin vasta, kun OKSA-jaos on käsitellyt asiaa lisää.

Terminologi Mari Suhonen, Sanastokeskus, 13.12.2017: Teimme TE digissä pieniä muutoksia seuraaviin OKSAsta lainattuihin käsitteisiin: oppisopimus, työharjoittelu. Muutokset liittyvät työelämän näkökulmaan. Jos ja kun työt jatkuvat, olisi hyvä käsitellä näitä jotenkin yhdessä.

Terminologi Päivi Kouki, Sanastokeskus, 21.9.2020: Työllisyyspalveluiden sanastossa on määritelty oppisopimussuhde ja työharjoittelusuhde.

Terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 11.11.2019: Enää ei liene järkevää pitää koulutussopimukseen perustuva koulutus -termiä työharjoittelun lähisynonyymina? Se on määritelty erikseen Parasta DigiTukea -sanastossa: ”koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa perustana on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välinen koulutussopimus”. Ehkä riittää vain tehdä viittaus työharjoittelu-käsitteen kohdalta: ”Ks. myös koulutussopimukseen perustuva koulutus”?

Terminologi 25.9.2020: Työharjoittelu-käsite jätetty pois OKSAn 1. julkaisusta, koska käsitekuvaus kesken. Julkaisua varten on luotu käsitettä kaaviossa edustava apukäsite.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kommentti OKSA-jaokselle 20.4.2021: Jatkuvan oppimisen sanastoa varten tämän käsitteen OKSAsta lainattua luonnosmääritelmää muokattiin seuraavaan muotoon: "korkeakoulutukseen sisältyvä, kestoltaan määritelty tavoitteellisen oppimisen jakso, jossa oppiminen tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä". Tällä määritelmämuodolla pyrittiin saamaan esiin ero käsitteen työpaikalla järjestettävä koulutus ja työharjoittelu välillä. Muokataanko myös OKSAn työharjoittelun määritelmäluonnosta tähän suuntaan?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kommentti OKSA-jaokselle 20.4.2021: Myös huomautuksia täydennettiin Jatkuvan oppimisen sanastoa varten seuraavilla kappaleilla:

1. huomautus: Korkeakoulutukseen liittyvä työharjoittelu on pääosin palkallista. Työharjoittelusta tehdään sopimus korkeakoulun, työnantajaorganisaation ja opiskelijan välillä, ja harjoitteluun voi liittyä myös harjoittelijan ja työnantajaorganisaation välinen sopimus.

2. huomautus: Toisen asteen koulutuksessa ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tätä käsitettä vastaa osittain käsite työpaikalla järjestettävä koulutus / työssäoppiminen.

636

kliininen harjoittelu

sv klinisk praktik

en clinical training

määritelmä

lääketieteen tai terveysalan *korkeakoulututkintoon* johtavan *koulutuksen (2)* tai erikoislääkärikoulutuksen aikana aidossa toimintaympäristössä tapahtuva harjoittelu

huomautus

Käsitteen tunnus: c1033

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

<kieliversiointiin korkeakoulut>

637
auskultointi (1); tuomioistuinharjoittelu
sv auskultering
en court training

määritelmä
oikeustieteen *ylemmän korkeakoulututkinnon* jälkeen tuomioistuimessa suoritettavissa oleva harjoittelu

huomautus
Auskultointi (1) pätevöittää varatuomariksi, ja siinä perehdytään käräjäoikeuden, hovioikeuden ja hallinto-oikeuden lainkäyttötehtäviin.

Käsitteen tunnus: c538

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

<kieliversiointiin korkeakoulut>

638
opetusharjoittelu
ei: auskultointi (2) (vanhentunut)
sv undervisningspraktik
en teaching practice
not: teacher training

määritelmä
opettajankoulutukseen kuuluva, *oppilaitoksessa* tapahtuva *opettamisen* harjoittelu

huomautus
Käsitteen tunnus: c904

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OKSA-jaosto 22.4.2016: erotettu eri käsitteiksi

Käsitekaavio 71. *Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.*

HUOM! Työharjoittelu kaaviossa apukäsitteenä, koska käsitteen käsittely on kesken eikä se ehdi ensimmäiseen julkaisuun.

6.13 Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt

6.13.1 Todistus

639

todistus (1)

määritelmä

jonkin seikan todistava asiakirja

huomautus

Todistus toimii OKSA-sanastossa yläkäsitteenä niin koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutukseen kuin myös koulutusjärjestelmän ulkopuoliseen koulutukseen liittyville todistuksille. Todistus- käsitteen alakäsitteitä ovat myös esimerkiksi työtodistus, pätevyystodistus, mutta niitä ei ole määritelty tässä sanastossa.

Käsitteen tunnus: c1867

Käsitekaavio: Todistus

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: Mitä mieltä olette jotenkin tähän tapaan kuvatun geneerisen todistus-käsitteen ottamisesta OKSAan? Ehdotan terminologina tällaisen lisäämistä, koska vaikuttaa, että kaikki määriteltäviksi tulevat todistus-käsitteet eivät mene OKSAn aiemman todistus-yläkäsitteen alle.

640

todistus

sv betyg

en certificate; diploma (3); report card; ~ licence

määritelmä

koulutusjärjestelmän mukaiseen *opetukseen (1)* ja *koulutukseen (1)* liittyvä asiakirja, joka todistaa tällaiseen *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (1)* osallistumisesta, *koulutuksen (2)*, *tutkinnon*, *oppimäärän* tai *näytön* suorittamisesta, *oppimisen* tai opintojen etenemisestä tai muusta *oppijan* koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on *lukuvuoden* päätteeksi annettava esiopetuksen *osallistumistodistus*.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyypit ovat *lukuvuositodistus*, *välitodistus*, *päättötodistus* ja *erotodistus* sekä *erityiseen tutkintoon* liittyvät todistukset eli *todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta*, *todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä* ja *todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta*.

Ammatillisessa koulutuksessa todistustyypit ovat *tutkintotodistus*, *todistus suoritetuista tutkinnon osista*, todistus *opiskelijan* osaamisesta, *todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta*, *todistus suoritetuista koulutuksen osista* ja *todistus koulutukseen osallistumisesta* (yhtäältä *tutkintokoulutukseen* ja toisaalta *valmentavaan koulutukseen* osallistumisesta). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa todistus osaamisesta.

Lukiokoulutuksessa käytettävät todistustyypit ovat *päättötodistus*, *todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta* ja *erotodistus*. Päättötodistukseen voi sisältyä liitteinä muita todistuksia.

Korkeakouluissa (1) käytettäviin todistustyyppeihin kuuluu muiden muassa *tutkintotodistus*. Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan todistuksia esimerkiksi *erikoistumiskoulutuksen* suorittamisesta. Korkeakoulun (1) opiskelijalle voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista myös *opiskelun* kestäessä. *Yliopistojen* ja *ammattikorkeakoulujen* todistuksista säädetään asetuksissa 794/2004 ja 1129/2014.

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä todistustyyppi on *osallistumistodistus*. Käytössä on myös *todistus opiskelijan osaamisesta*.

Käsitteen tunnus: c1386

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: Todistus ja Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

OKSA-jaos 15.5.2020: korkeakouluissa todistuksista on säädetty myös, Ilmarilta tieto mitä ja missä

OKSA-jaos 15.5.2020: vapaa sivistystyö: Tero pyytää Annikalta tietoa

Annika Bussman, OKM, 15.5.2020: Käsittääkseni [VST:ssä] yleisimmin tänään annetaan todistuksia, jotka sisältävät tietoja koulutuksen nimestä, koulutuksen laajuudesta ja madollisesti kurssin osa-alueet lueteltuna ja niiden laajuudet lueteltuna, mikäli on kyseessä pitkä kokopäiväinen koulutus. Poikkeuksena tästä annetaan tietyissä tapauksissa todistuksia, joissa osaaminen on arvioitu, joko numero-asteikolla tai hyväksytty – hylätty asteikolla, eli käytännössä todistus hyväksytystä suorituksesta. Liikunnan koulutuskeskuksissa järjestetään muun muassa lukukauden kestävä kokopäiväinen linja, kaikille opistoille yhteisen opetussuunnitelman pohjalta, jossa on numeroarviointi.

Tämä tulee nyt muuttumaan työryhmätyön johdosta, eli moni oppilaitos työstää nyt opetussuunnitelmiaan siten, että ne pohjautuvat osaamisen kuvaamiseen ja yhä enemmän ryhdytään myös arvioimaan koulutusta. Kuulin viime viikolla, että Helsingfors arbis ja käsittääkseni myös Helsingin työväenopisto ovat molemmat muuttamassa koko koulutustarjontansa kuvaustapaa osaamisperusteiseksi jo ensi syksyksi, mikä on aika hurja juttu. Tämä ei kuitenkaan vielä tarkoita, että kaikkea arvioitaisiin, mutta peruspalikat laaditaan siis siten, että voidaan myös lähteä arvioimaan, mikäli tämä nähdään tarkoituksenmukaiseksi. Eli jos mietit Kosken osalta mitä tarkoittaa, niin he eivät ole tehneet mitään päätöstä Koskeen viemisestä, mutta katsovat, että uusi kuvaustapa palvelee heidän tavoitteitaan nostaa paremmin esille mitä koulutuksissa on tarkoitus oppia.

Eli tällä hetkellä siis pääasiassa todistuksia osallistumisesta ja jatkossa liikutaan suuntaan todistuksia osaamisesta.

Terminologin kysymys Annika Bussmanille (vst) 14.9.2020: Onko vapaan sivistystyön huomautus ok? Muotoiltu Annikan 15.5.2020 viestissään antamien tietojen pohjalta.

Terminologin kysymys kielityöryhmille (perusopetus, lukio, ammatillinen, korkeakoulut) 10.9.2020: Käsite lisätty OKSAan syksyllä 2020. Ruotsin- ja englanninkieliset vastineet tulisi täydentää eri koulutusasteiden näkökulmasta.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 12.10.2021: Huomautuksessa mainitaan todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta ja valmentava koulutus. Kun nämä käsitteet on käsitelty, palattava tarkistamaan ovatko nämä viittaukset ok.

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: Viime kokouksessa muokkasimme Ilmarin kanssa määritelmän niin, että mainitaan eksplisiittisesti, että käsite liittyy koulutusjärjestelmän mukaiseen opetukseen ja koulutukseen. Tarkistatteko, että muokkaus on toteutettu ok?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 29.4.2022: Terminologiselta kannalta pelkkä termi "todistus" OKSAssa ei ole enää riittävän täsmällinen vaan sitä kannattaisi tarkentaa. OKSAssahan on määritelty tai ollaan nyt määrittelemässä käsitteitä kielitodistus, osallistumistodistus, osaamismerkki ja osaamistodistus, jotka ovat kyllä yhdentyyppisiä "todistuksia" mutta eivät ole pelkästään koulutusjärjestelmän mukaisiin koulutuksiin liittyviä käsitteitä.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (betyg)

641
päättötodistus
ei: päästötodistus (vanhentunut)

sv avgångsbetyg *n*
en school-leaving certificate; diploma (2)

määritelmä
todistus tietyn *koulutuksen (2)* koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus
Käsite päättötodistus on käytössä mm. *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* sekä *taiteen perusopetuksessa* (kuten musiikki- ja tanssiopistoissa).

Ks. myös *perusopetuksen päättötodistus*, *lukion päättötodistus*.

Käsitteen tunnus: c539

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Todistus ja Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

642

todistus suoritetuista opinnoista (1) **<lukiokoulutus>**

sv betyg *n* över slutförda studier <lukiokoulutus>

en transcript of completed studies <lukiokoulutus>; > transcript of completed study units <lukiokoulutus; opintojaksoista>

määritelmä

todistus, jossa on tieto *oppilaan* tai *opiskelijan opintosuorituksista*

huomautus

Suoritetuista opinnoista voidaan antaa todistus opintojen aikana tai keskeytyneen *koulutuksen (2)* jälkeen.

Lukiokoulutuksessa todistus suoritetuista opinnoista (1) ei kuulu lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* lueteltuihin todistustyyppeihin, mutta lukiokoulutuksessa voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista (1) esimerkiksi jos opiskelija opiskeluaikanaan tarvitsee todisteen opiskelijastatuksestaan.

Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta oppija saa *todistuksen suoritetuista koulutuksen osista*. Lisäksi opiskelija saa erillisen todistuksen koulutuksen (2) aikana suoritetuista perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opinnoista.

transcript of completed studies / transcript of completed study units: *Lukiokoulutuksessa* englanninkielinen termi transcript of completed studies on suositettavampi (kuin transcript of completed study units), sillä opintosuoritukset eivät välttämättä ole *opintojaksoja*.

Vrt. *ammatillisen koulutuksen* käsitteet *todistus suoritetuista tutkinnon osista* ja *todistus suoritetuista koulutuksen osista*.

Vrt. *opintosuoritusote*, *erotodistus*.

Käsitteen tunnus: c546

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Todistus

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: TUVAssa "todistus suoritetuista koulutuksen osista". Opiskelija saa lisäksi erillisen todistuksen tai opintosuoritusotteen koulutuksen aikana suoritetuista perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opinnoista. Eli TUVA-koulutuksessa suoritetuista lukio-opinnoista saa "todistuksen suoritetuista opinnoista" koulutuksen aikana suoritetuista lukiokoulutuksen opinnoista.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Lisätty TUVAa koskeva huomautus. Pitäisikö käsitteen "luokkaa" laajentaa nykyisestä <lukiokoulutus>-merkinnästä? Esim. merkinnällä <tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>?

643

opintosuoritusote; opintorekisteriote; ote opintosuoritusrekisteristä

sv studieprestationsutdrag *n*; utdrag över studieprestationer); drag över studieprestationer

en transcript of study records

määritelmä

koulutustoimijan antamа asiakirja, jossa on tieto *opiskelijan* rekisteröidyistä *opintosuorituksista*

huomautus

Lukiokoulutuksessa käsite opintosuoritusote on käytössä, mutta siitä ei ole säädetty lukiolainsäädännössä.

Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta oppija saa *todistuksen suoritetuista koulutuksen osista*. Lisäksi opiskelija saa erillisen todistuksen koulutuksen (2) aikana suoritetuista perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opinnoista; näistä ammatillisen koulutuksen opinnot ilmenevät opintosuoritusotteelta.

Korkeakouluissa (1): Tarvitessaan todisteen opintosuorituksistaan opiskelija voi ladata *korkeakoulun (1)* tietojärjestelmästä epävirallisen sähköisen opintosuoritusotteen tai tilata virallisen, allekirjoituksella ja korkeakoulun (1) leimoilla varmennetun opintosuoritusotteen.

Vrt. *todistus suoritetuista opinnoista (1)* ja *erotodistus*.

Käsitteen tunnus: c1625

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Todistus

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021: TUVAssa "todistus suoritetuista koulutuksen osista". Opiskelija saa lisäksi erillisen todistuksen tai opintosuoritusotteen koulutuksen aikana suoritetuista perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opinnoista. Eli TUVA-koulutuksessa suoritetuista ammatillisen koulutuksen opinnoista saa opintosuoritusotteen.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Lisätty TUVAa koskeva huomautus. Pitäisikö käsitteen "luokkaa" laajentaa nykyisestä <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>-merkinnästä? Esim. merkinnällä <tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utdrag över studieprestationer)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (drag över studieprestationer)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (transcript of record)

644
todistus suoritetuista tutkinnon osista; todistus tutkinnon osan suorituksesta
sv betyg *n* över avlagda examensdelar; betyg *n* över avlagd examensdel
en certificate of completed qualification units

määritelmä
todistus, jonka *koulutuksen järjestäjä* antaa *opiskelijalle ammatillisen tutkinnon osan* tai osien suorittamisesta

huomautus
Ennen 1.1.2018 voimaan astunutta ammatillisen koulutuksen reformia todistuksen suoritetuista tutkinnon osista antoi *tutkinnon suorittajalle tutkintotoimikunta*.

Vrt. *todistus suoritetuista koulutuksen osista* sekä *todistus suoritetuista opinnoista (1)*.

Käsitteen tunnus: c547

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Todistus

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (betyg över avlagda examensdelar)

645
todistus suoritetuista koulutuksen osista

määritelmä
todistus, jonka *koulutuksen järjestäjä* antaa *opiskelijalle tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* osan tai osien tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osan tai osien suorittamisesta

huomautus
Vrt. *todistus suoritetuista tutkinnon osista* sekä *todistus suoritetuista opinnoista (1)*.

Käsitteen tunnus: c1682

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Todistus

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 10.9.2021: Myös *pienet osaamiskokonaisuudet* saattavat aiheuttaa tarvetta muokata sisältöä niin että kattaa muutakin valmentavaa koulutusta

OKSA-jaos 10.9.2021: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/todistusmaarays_oph-54-2018.pdf ➔ tästä pitäisi olla uudempi määräys, voimaan 2/2021

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Todistusm%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ys%20OPH-2147-2020.pdf

https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/todistuksiin-ja-niiden-liitteisiin-merkittavat-tiedot-0

Tuulalta tieto, kumpi ylläolevista kahdesta on voimassaoleva!

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Pitäisikö tämän käsitteen käyttöalaksi/luokaksi merkitä ammatillisen lisäksi perusopetus ja lukiokoulutus? Siis TUVA-koulutuksen takia. Vai lisätäänkö omaksi luokakseen TUVA-koulutus? (**Huom., terminologi**: tee vastaava muokkaus kaikkiin tietueisiin, joissa mukana TUVA-koulutuksen näkökulma.)

646

todistus suoritetusta koulutuksesta; > todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta
<ammatillinen koulutus>

sv betyg *n* över slutförd utbildning

en certificate of completed education and training; > certificate of completed preparatory education and training <todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta>

määritelmä

todistus, joka annetaan *tutkintoon* johtamattoman *koulutuksen (2)* suorittamisesta

huomautus

Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista (2), joista saa todistuksen, ovat *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus*.

Korkeakoulujen (1) puolelta esimerkki tutkintoon johtamattomasta koulutuksesta (2), josta saa todistuksen, ovat *yliopistossa* suoritettavat erilliset *opettajan* pedagogiset opinnot.

Vrt. *tutkintokoulutuksesta* annettava *tutkintotodistus*.

Käsitteen tunnus: c545

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Todistus

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle (erit. ammatillinen) 11.4.2022: Tälle käsitteelle on suppeammaksi synonyymiksi annettu "todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta", joka on merkitty ammatillisessa koulutuksessa käytettäväksi termiksi. Entä nyt, kun kun oppivelvollisuuslain ja TUVA-koulutuksen myötä käsite *valmentava koulutus* merkitään OKSAssa vanhentuneeksi: millä tavalla termiä todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta halutaan jatkossa käyttää? Jatkaako tämä nimitys olemassaoloaan? Jos jatkaa, viitataanko sillä sekä tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen että työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen?

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Marraskuussa todettiin, että esimerkiksi TUVAsta ja TELMAsta saa todistuksen suoritetusta koulutuksesta. Entä OKSAssa oleva termi "todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta", onko se mielestänne edelleen relevantti vai poistetaanko tai merkitään vanhentuneeksi? Nythän OKSAaan oltiin merkitsemässä käsitettä valmentava koulutus vanhentuneeksi (aiempi lakitekninen kattokäsite), mutta silti TUVAn ja TELMAn yhteydessä voi tietysti mahdollisesti käyttää joko termiä "todistus suoritetusta koulutuksesta" tai termiä "todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta".

647

tutkintotodistus

sv examensbetyg *n*

en qualification certificate <ammatillinen koulutus>; degree certificate <korkeakoulut>; degree diploma <korkeakoulut>; < certificate (2)

määritelmä

suoritetusta *tutkinnosta* annettava *todistus*

huomautus

Tutkintotodistus on käsitteenä käytössä *lukiokoulutuksessa*, *ammatillisessa koulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)*. Lukiokoulutuksessa tutkintotodistuksena pidetään *ylioppilastutkintotodistusta*.

Tutkintotodistuksiin voidaan rinnastaa myös *perusopetuksen päättötodistus* ja *lukion päättötodistus*, mutta ne eivät ole tutkintotodistuksia, sillä *perusopetuksen* tai lukiokoulutuksen *oppimäärän* suorittamista ei tavata pitää tutkinnon suorittamisena.

certificate, diploma: Englannin termeillä certificate ja diploma viitataan todistuksen lisäksi joskus myös tutkintoon. Certificate viittaa myös muihin todistuksiin kuin tutkintotodistukseen, mutta sitä voidaan käyttää termin tutkintotodistus käännöksenä, kun kontekstista on muuten selvää, että kyseessä on tutkintotodistus (esim. käännettäessä tutkintotodistuksen otsikkoa).

Vrt. *todistus suoritetusta koulutuksesta*.

Käsitteen tunnus: c550

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Todistus, Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset, Tutkintotodistus ja Tutkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kommentti ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ja lukion ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

Anu Halvari: LOPSissa ”tutkinto” vain viittauksena ylioppilastutkintoon. (LL2018 myös muihin tutkintoihin)

Totti T., huhtikuu 2020: Lukion päättötodistuksella on sidos hakukelpoisuuteen esim. amk-opintoihin.

648

<ammatillinen koulutus>

todistus osaamisesta; todistus opiskelijan osaamisesta

määritelmä

todistus, joka osoittaa, mitä *ammatillisen koulutuksen opiskelija* tietää, ymmärtää tai osaa tehdä sen jälkeen kun on suorittanut *ammatillisen tutkinnon* tai *tutkinnon osan* siten, että *osaamisen arviointia (2)* on mukautettu tai *ammattitaitovaatimuksista* tai *osaamistavoitteista (2)* on poikettu ja todetaan ettei opiskelija ole saavuttanut tutkinnon osien keskeisiä ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita (2)

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa todistus opiskelijan osaamisesta voidaan antaa, kun on kyseessä *osaamisen arvioinnin mukauttaminen* tai *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen*. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* arvioi, onko opiskelija saavuttanut *tutkinnon osien* keskeiset *ammattitaitovaatimukset* ja *osaamistavoitteet (2)*. Jos opiskelija ei ole saavuttanut tutkinnon osien keskeisiä ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita (2), koulutuksen järjestäjä ei voi antaa *tutkintotodistusta*. Jos opiskelija ei ole saavuttanut tutkinnon osien keskeisiä ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita (2), koulutuksen järjestäjä antaa opiskelijalle todistuksen siitä opiskelijan osaamisesta, jonka hän on osoittanut.

Käsitteen tunnus: c1687

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Todistus ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin vst>

<vst ruotsi kesken> <vst englanti kesken>

OKSA-jaos 12.6.2020: Tuula tarkistaa ammatillisen lainsäädännön

OKSA-jaos 12.6.2020: e-perusteissa löytyy ammatillisesta, kun on mukautettu ja on poikettu vaatimuksista, kun ei voida antaa todistusta tutkinnon osasta

O**KSA-jaos 12.6.2020**: Riina muotoilee määritelmäluonnoksen ammatillisen näkökulmasta, palataan muihin asteisiin elokuussa

Terminologin kysymys ammatilliselle, korkeakouluille ja vapaalle sivistystyölle 30.6.2020: Miten terminologin hahmottelemaa määritelmää pitää koulutusasteenne näkökulmasta muokata?

Terminologin kysymys ammatilliselle 30.6.2020: Onko (ammatillisen koulutuksen osalta) totta, että tutkinnon osa on pitänyt ”suorittaa hyväksytysti” - suorittaako opiskelija hyväksytysti jos ei saavuta keskeisiä ammattitaitovaatimuksia?

Terminologin kysymys ammatilliselle, korkeakouluille ja vapaalle sivistystyölle 30.6.2020: Pitäisikö määritelmässä mainittua kohtaa ”hankkinut osaamista” tarkentaa: ”hankkinut osaamista, joka on tunnistettu ja tunnustettu”?

Seija Rasku elokuu 2020: ammatillisessa koulutuksessa todistus opiskelijan osaamisesta annetaan nimenomaan silloin, kun opiskelija ei saavuta tutkinnon osan keskeisiä osaamistavoitteita tai ammattitaitovaatimuksia mukauttamisen tai poikkeamisen vuoksi. Hänelle ei näin ollen voi antaa todistusta suoritetusta tutkinnon osasta tai tutkintotodistusta, vaan hän saa todistuksen osaamisestaan (= siitä osaamisesta, jonka on osoittanut). Tuo kaavaillun määritelmän alkuosa on siis ok, mutta jälkimmäinen osa (”sen jälkeen, kun on suorittanut hyväksytysti”) ei istu ammatilliseen.

OKSA-jaos 28.8.2020: Käsite on olemassa paitsi ammatillisessa, myös vapaassa sivistystyössä.

OKSA-jaos 28.8.2020: Tomi, Tuula, Seija ja Riina laativat määritelmän joka sopii ammatilliseen koulutukseen (ja toistaiseksi vain siihen).

Annika Bussman, OKM, 12.6.2020: VST-laissahan on kovin vähän pykäliä sisällöistä. oppivelvollisuusuudistuksessa sinne on tulossa tällainen pykälä: 25 g § Todistukset ja osaamisen arviointi Tämän luvun mukaiseen koulutukseen osallistumisesta opiskelijalle annetaan todistus. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusten liitteistä. Kansanopiston ylläpitäjän tulee antaa opiskelijan pyynnöstä todistus suoritetuista opinnoista, jos opiskelija eroaa tai keskeyttää koulutuksen suorittamisen. Opiskelijan osaamista arvioidaan vertaamalla sitä opetussuunnitelman perusteissa määrättyyn osaamiseen. Arvioinnin tulee kattaa kaikki suoritettavan opetussuunnitelman perusteiden mu-kaiset vaatimukset ja tavoitteet. Opiskelijalle on annettava mahdollisuus itsearviointiin. Itsearviointi ei vaikuta osaamisen ar-viointiin. Osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Kansanopiston ylläpitäjän tulee järjestää mahdollisuus osaamisen uusimiseen, jos opiskelijan osaamisen arviointi on hylätty

Annika Bussman, OKM, 12.6.2020: Myös meidän työryhmän työn tuloksena koulutus tulee menemään yhä enemmän siihen suuntaan, että osaamista arvioidaan ja minusta silloin nimenomaan annetaan osaamisesta todistus. Sanoitus tässä pykäläluonnoksessa ole aivan kohdallaan, mutta minusta tämä todistus osaamisesta on juuri se tapa miten meidän pitäisi vst:ssä ilmaista asia, kun koulutusta nyt kehitetään osaamisperusteiseen suuntaan

Annika Bussman, OKM, 12.6.2020: [pykäläluonnostekstissä olisi ollut hyvä] kirjoittaa todistus osaamisesta, koska siitä tässä on kyse. Joten minusta vst saisi olla tuossa kohdassa mainittuna, jos se tulee oksaan.

Terminologin kysymys ammatilliselle (Tomi, Tuula, Seija Rasku) 18.9.2020: Kommentoitteko käsitteen määritelmää ja huomautusta? Olen hyvin epävarma monesta määritelmän kohdasta (esim. voidaanko sanoa, että opiskelija ”suorittaa” tutkinnon tai tutkinnon osan, jos tehdään mukauttaminen ja/tai poikkeaminen), joten muokkausehdotukset tai -kehotukset ovat tervetulleita!

OKSA-jaos 19.2.2021: Korkeakoulujen käsitteenä "todistus osaamisesta" olisi eri käsite kuin ammatillisen alalla määritelty ➔ ei määritellä ainakaan toistaiseksi korkeakoulujen käsitteenä.

649

osallistumistodistus; > todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta <ammatillinen koulutus>; > todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta <ammatillinen koulutus>

sv intyg *n* över deltagande i förskoleundervisningen <esiopetus>; intyg *n* över deltagande i…; intyg *n* över deltagande i övrig yrkesutbildning

en certificate of attendance; certificate of participation in VET <ammatillinen koulutus>; > certificate of participation in education and training to complete a qualification <todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta>; > certificate of participation in preparatory education and training <todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta>

määritelmä

todistus opetukseen (1) tai *koulutukseen (2)* osallistumisesta

huomautus

Esiopetuksessa on käytössä *lukuvuoden* päätteeksi annettava esiopetuksen osallistumistodistus.

Osallistumistodistus annetaan myös esimerkiksi *perusopetukseen valmistavaan opetukseen* osallistumisesta, maahanmuuttajien oman äidinkielen *opetukseen (2)* osallistumisesta ja *muuhun ammatilliseen koulutukseen* osallistumisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa ovat käytössä käsitteet todistus *tutkintokoulutukseen* osallistumisesta ja todistus *valmentavaan koulutukseen* osallistumisesta.

Käsitteen tunnus: c549

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Todistus

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (intyg över deltagande i…)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (certificate of attendance)

<po en 2022>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmä 7.2.2022: (Totin selvityksessä korkeakouluista): osallistumistodistukseen liittyy vähemmän vaatimuksia: ”tiedon äärellä oltu”. Liittyy siis käsitteeseen oppimiskokemus.

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 23.2.2022: Tulisiko tämän käsitteen kuvausta muokata viime kokouksessa keskustellun perusteella? Määritelmässä puhutaan opetukseen (1) ja koulutukseen (2) osallistumisesta, mutta pitäisikö olla myös jotain koulutusjärjestelmän ulkopuolista, "tiedon äärellä oltu", kuten Totti sanoi viime kokouksessamme?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 23.2.2022: Määritelmäksi esimerkiksi "todistus opetukseen (1) tai koulutukseen (2) tai tietoa tai osaamista tarjoavaan tilaisuuteen tai tilanteeseen osallistumisesta"? Ja huomautukseen, että opetus ja koulutus voivat olla koulutusjärjestelmään sisältyvää opetusta tai koulutusta tai sitten järjestelmän ulkopuolista. Huom. tällöin yläkäsite "todistus" ei voisi rajautua pelkästään koulutusjärjestelmään.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle (erit. ammatillinen) 11.4.2022: Huomautuksessa mainitaan todistus valmentavasta koulutuksesta, miten muokataan? Korvataanko ilmauksella "todistus työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen osallistumisesta"?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: Ilmari oli sitä mieltä, että nykyinen määritelmä riittää kattamaan myös esim. videon katsomisen, josta saa osallistumistodistuksen (videon katsominen voidaan lukea opetukseksi tai koulutukseksi). Lisäksi käsitteitä opetus (1) ja koulutus (2) ei ole rajattu koulutusjärjestelmään, joten määritelmän pitäisi toimia myös koulutusjärjestelmän ulkopuolisissa tapauksissa (esim. Tieturin koulutus).

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: MUTTA: Tämän käsitteen yläkäsite "todistus" on rajattu vain koulutusjärjestelmän mukaisiin koulutuksiin. Tässä kohtaa siis paljastuu, että OKSAssa tarvittaisiin geneerinen yläkäsite "todistus", jonka kuvaus ei ota kantaa todistuksen koulutusjärjestelmän mukaisuuteen tai koulutusjärjestelmän ulkopuolella olemiseen.

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: Ilmarin kanssa todettiin viime kerralla, että osallistumistodistuksia antavat koulutusjärjestelmään kuuluvien toimijoiden lisäksi myös koulutusjärjestelmän ulkopuoliset toimijat. Tulisiko tämä mainita huomautuksissa?

650

osaamismerkki

en competence badge (?); open badge

määritelmä

sähköisessä, kuvallisessa/visuaalisessa(?) muodossa oleva merkki/todistus/*osaamistodistus*/??, jolla myöntäjätaho todistaa, että henkilö on osallistunut tietoa, taitoa tai *osaamista* tuottavaan toimintaan tai saavuttanut tietyt kriteerit täyttävän *osaamisen*

vanha: sähköisessä muodossa oleva, visuaalinen dokumentti, jolla jokin taho todistaa, että henkilö on saavuttanut tietyt kriteerit täyttävän osaamisen

huomautus

Osaaminen voi liittyä esimerkiksi tietoon, taitoon, pätevyyteen, rooliin, tehtävään tai asenteeseen.

Osaamismerkki koostuu kuvasta ja siihen liitetyistä metatiedoista. Metatiedoista selviää mm. merkin nimi, merkin myöntäjän tiedot ja osaamiskriteerit.

Osaamismerkkejä on otettu käyttöön ja voidaan hyödyntää monella eri sektorilla, esimerkiksi työelämässä työntekijöiden perehdyttämisessä sekä yhdistys- ja järjestötoiminnan toimijoiden osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa.

Käsitteen tunnus: c1818

Luokka:

Käsitekaaviot: Todistus ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

OKSA-jaos 23.4.2021: Tarvitaanko OKSAan? On mm. käsitteeseen *pieni osaamiskokonaisuus* liittyvä käsite.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 15.6.2021: Voitaisiinko esim. käsitteen pieni osaamiskokonaisuus huomautuksissa antaa esimerkkejä, millainen/minkäniminen määritelmässä mainittu ”todistus” voi olla: sertifikaatti, lupa (ajolupa), kortti (tulityö), passi (hygienia), todistus, diplomi, osaamismerkki...?

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 29.6.2021: Suomessa osaamismerkkejä myöntää esim. TIEKE

Osaamiskokonaisuudet-pikkusanastotyöryhmä 29.6.2021: Onko osaamismerkeillä laajuus? Vrt. pienille osaamiskokonaisuuksille määriteltävä laajuus.

OKSA-jaos 15.10.2021: Vakiintumatonta: miten myönnetään, kuka myöntää, merkin sisältö. Moni järjestelmä myöntää näitä, mutta mikään ei virallinen; tällä ei ole julkisesti tunnustettua leimaa. Onko niin, ettei erilaisia osaamismerkkejä edes haluta yhtenäistää?

OKSA-jaos 15.10.2021: kuitenkin merkin funktio on ymmärretty melko yhtenäisesti

OKSA-jaos 15.10.2021: vaikea suhde opintopistepohjaiseen ajattelutapaan

OKSA-jaos 15.10.2021: Tälle voi tehdä yleispätevän määritelmän, mutta onko tarvetta määritellä käsite OKSAssa?

OKSA-jaos 15.10.2021: Osaamismerkki liittyy pieneen osaamiskokonaisuuteen, joten käsitellään sen yhteydessä: katsotaan silloin sisällytetäänkö OKSAan geneerisellä määritelmällä tai ainakin käsitekaavioon.

Terminologin kysymys (Jonna, Ilmari, Totti) 11.1.22: Onko teidän nähdäksenne tarpeen tarkastella tai valmistella seuraavia kahta käsitettä korkeakoulunäkökulmasta (eli meidän työryhmällämme): osaamistodistus ja osaamismerkki? Vai kannattaako ne käsitellä alusta saakka laajemmassa (= usean koulutusasteen yhteisessä) työryhmässä?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 4.2.2022: Olisiko tarpeen antaa esimerkkejä korkeakoulujen käytöstä tälle käsitteelle? Mikähän olisi mahdollisimman yleispätevä esimerkki?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 14.3.2022: Onko osaamismerkki yhdentyyppinen todistus, kuvamuotoinen todistus? Vai onko osaamismerkki yhdentyyppinen merkki? Erotetaanko käsitteistössämme merkit (kuvamuotoisista) todistuksista? (Ainakin uintimerkin voi varmaan erottaa todistuksista, mutta onko osaamismerkki samalla tavalla merkki kuin uintimerkki?) Joillakin korkeakouluilla oliko ajatus, että osaamismerkki on yhdentyyppinen osaamistodistus, osaamistodistuksen alalaji?

Terminologin kysymys (Jonna, Ilmari, Totti) 14.3.22: Totin korkeakouluilta saamissa kommenteissa todetaan, että osaamismerkki on osaamistodistuksen erityistapaus. Yksi mahdollisuus on siis laittaa osaamismerkin yläkäsitteeksi osaamistodistus... Mutta päteekö tämä aina?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: Ilmarin kanssa todettiin viime kerralla, että osaamismerkkejä antavat koulutusjärjestelmään kuuluvien toimijoiden lisäksi myös koulutusjärjestelmän ulkopuoliset toimijat. Tulisiko tämän näkyä huomautuksissa?

651
kielitodistus
sv språkintyg *n*; > intyg *n* över avlagd allmän språkexamen <yleisestä kielitutkinnosta>
en certificate of language proficiency; language proficiency certificate

määritelmä
todistus, joka osoittaa henkilön osaavan tiettyä kieltä määrätyllä tasolla

huomautus
Käsitteen tunnus: c559

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Todistus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: Ilmarin kanssa todettiin viime kerralla, että kielitodistuksia antavat koulutusjärjestelmään kuuluvien toimijoiden lisäksi myös koulutusjärjestelmän ulkopuoliset toimijat. Tulisiko tämän näkyä huomautuksissa?

652

osaamistodistus

en certificate of competence (?)

määritelmä

asiakirja, joka osoittaa todeksi lyhytkestoisen *koulutuksen (2)* avulla tai työelämässä tai vapaa-ajan toiminnassa saavutetun *osaamisen*

huomautus

Osaamistodistuksena voi toimia lyhytkestoisen *koulutuksen (2)*, kuten *opintojakson* tai opintojakson osan, suorittamisesta myönnetty todistus, tai työtodistus. Myös pätevyystodistus voi samalla toimia osaamistodistuksena.

Esimerkki osaamistodistuksesta voi olla *ammattikorkeakoulussa* verstastilan työkoneiden käyttöön perehdyttävän *opintojakson* suorittamisesta myönnettävä todistus.

Osaamistodistuksia on eriluonteisia. Esimerkiksi monet luvat, kuten ajolupa tai lupa henkilönostimen käyttöön rakennustyömaalla, toimivat samalla myös osaamistodistuksina.

Osaamistodistuksina toimivien asiakirjojen nimitykset vaihtelevat; nimityksiä voivat olla esimerkiksi todistus, diplomi, sertifikaatti, kortti (kuten tulityökortti), passi (kuten hygieniapassi) ja *osaamismerkki*.

Käsitteen tunnus: c1829

Luokka:

Käsitekaaviot: Todistus ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Liittyy myös micro credentials -käsitteeseen, joka on myös todiste osaamisesta. Esim. rakentamisessa todistus, joka ilmaisee että osaa tehdä tiettyä vaihetta.

KMP maaliskuu 2021: todistus, joka osoittaa todeksi viranomaisen tai lainsäädännön edellyttämän kelpoisuuden tai rekisteröintiä edellyttävän pätevyyden tai muun valmiuden suoriutua erilaisista tehtävistä ja rooleista

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.4.2021: Määritelmä on terminologin luonnos. Miten muokataan? Onko kyseessä mikä hyvänsä osaaminen, vai liittyykö osaamistodistus nimenomaan tietyssä oppimisympäristössä saavutettuun osaamiseen?

Sanastotyöryhmä 15.6.2021: osaamistodistuksen ja pätevyystodistuksen ero? Jos lainsäädännössä edellytetään tiettyä pätevyyttä, nimetään todistus pätevyystodistukseksi.

KMP elokuu 2021: edelleen mietin tuota maaliskuussa laatimaani määritelmää - henkilön koulutuksessa (2) hankkiman tai muuten ansiotyön vaatimukset täyttävän osaamisen oikeaksi todistava asiakirja

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 27.9.2021: Onko niin, että osaamistodistus on tavallaan roolikäsite: koulutukseen liittyvät todistukset, työtodistukset ja pätevyystodistukset (tai muun muassa nämä) voivat toimia osaamistodistuksen roolissa? Käsitteen tietoja muokattu nyt tämänsuuntaisesti. Kommentoitteko käsitteen tietoja (määritelmä, huomautukset)?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.10.2021: lukion päättötodistus ei ole osaamistodistus

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.10.2021: osaamistodistus liittyy pieniin osaamiskokonaisuuksiin (tutkinnon osaa pienempää osaamista) (eri koulutusasteiden yhteinen käsite)

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.10.2021: työpajatoiminnassa osaamistodistuksia

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.10.2021: VST:n puolella myös alettu puhua osaamistodistuksista

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.10.2021: entä työnantajan antama suositus, onko osaamistodistus?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.10.2021: Riina vie tämän käsitteen OKSAan ja pienen osaamiskokonaisuuden määrittelytyöryhmälle. Jatkuvan oppimisen sanaston todistuskäsitteisiin vain maininta osaamistodistuksesta.

OKSA-jaos 15.10.2021: Millainen käsitesuhde on käsitteiden osaamistodistus ja osaamismerkki välillä? Onko esim. osaamismerkki yhdentyyppinen osaamistodistus?

OKSA-jaos 15.10.2021: käsitellään pienten osaamiskokonaisuuksien yhteydessä

Terminologin kysymys (Jonna, Ilmari, Totti) 11.1.22: Onko teidän nähdäksenne tarpeen tarkastella tai valmistella seuraavia kahta käsitettä korkeakoulunäkökulmasta (eli meidän työryhmällämme): osaamistodistus ja osaamismerkki? Vai kannattaako ne käsitellä alusta saakka laajemmassa (= usean koulutusasteen yhteisessä) työryhmässä?

Terminologin kysymys (Jonna, Ilmari, Totti) 2.2.22: Tuleeko osaamistodistus OKSAn käsitteen *todistus* vieruskäsitteeksi? Koska osaamistodistushan ei välttämättä todista "koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta", joten ei ehkä käy OKSAssa määritellyn todistus-käsitteen alakäsitteeksi - vai käykö?? (Käy ainakin, jos todistus-käsitteen määritelmää muokataan.) Pitäisikö todistus-käsitekaaviossa olla siis yhtäältä koulutukseen, opiskeluun, oppimiseen ym. liittyvät todistukset ja toisaalta koulutuksen ulkopuolella hankittuun osaamiseen liittyvät todistukset?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 4.2.2022: Onko tarpeen/mahdollista tarkentaa, millaisista opintojaksoista voi saada osaamistodistuksia? Entä tulisiko mainita jotain käsitteiden osaamistodistus ja *moduuli (2)* tai osaamistodistus ja *pieni osaamiskokonaisuus* välisestä suhteesta?

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet-teemasanastotyöryhmälle 29.4.2022: Ilmarin kanssa todettiin viime kerralla, että osaamistodistuksia antavat koulutusjärjestelmään kuuluvien toimijoiden lisäksi myös koulutusjärjestelmän ulkopuoliset toimijat. Tulisiko tämän näkyä huomautuksissa?

Käsitekaavio 72. *Todistus.*

Terminologin kommentti itselleen 23.2.2022: Muuta alimman hierarkiatason käsitteiden viivat nuoliksi, jos pidetään nämä käsitesuhteet

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 14.3.2022: Todistus-käsitettä jaettu alakäsitteisiin erilaisin jaotteluperustein, kuten viime kokouksessa puhuttiin. Kuitenkin ainakin toistaiseksi vaikuttaisi, että ainoastaan jaotteluperusteen "sen mukaan liittyykö todistus koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutusprosessiin" alle tulee käsitteitä. Onko kommentteja tähän kaavioon yleisellä tasolla? (Ainakin osaamismerkki-käsitteen sijoittuminen kaavioon on epäselvää...)

Terminologin kysymys osaamiskokonaisuudet -pikkusanastotyöryhmälle 14.3.2022: Ovatko mielestänne merkit (kuten uimamaisterin merkki) yhdentyyppisiä todistuksia? Itse aloin ajatella, että todistukset (joiden tarkoitus on osoittaa jotakin todeksi) ja merkit (joiden tehtävänä on viestittää jotakin) olisivat ehkä kaksi erillistä käsitehierarkiaa. (Mutta minne kuuluu osaamismerkki, onko se todistus vai

merkki?)

653

välitodistus

sv mellanbetyg *n*

en interim report card
rather than: intermediate report

määritelmä

perusopetuksessa lukuvuoden aikana, muulloin kuin lopussa, annettava *todistus*

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan lukuvuoden aikana voidaan antaa välitodistuksia *opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa* päätettävällä tavalla. Välitodistuksen sisällöstä määrätään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.

Vrt. *lukuvuositodistus* sekä mm. *lukiokoulutuksessa* käytettävä käsite *opintosuoritusote*.

Käsitteen tunnus: c558

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<po en 2022>

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 7.5.2020: Ehdotamme englannin termiksi ”interim report card”; POPS 2014:n englannin käännöksessä on ”intermediate report”. Mitä mieltä olette?

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (intermediate report)

654

lukuvuositodistus

sv läsårsbetyg *n*

en school year report card

määritelmä

perusopetuksessa lukuvuoden päättyessä annettava *todistus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c557

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (läsårsbetyg)

655
perusopetuksen päättötodistus
sv avgångsbetyg *n* från den grundläggande utbildningen
en primary and lower secondary education certificate; basic education certificate
not: final certificate

määritelmä
päättötodistus perusopetuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus
Käsitteen tunnus: c540

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen)

656
lukion päättötodistus
sv avgångsbetyg *n* från gymnasiet
en general upper secondary education certificate
not: high school diploma /US/

määritelmä
päättötodistus lukiokoulutuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus
Amerikanenglannin termi high school diploma viittaa suunnilleen Suomen lukion päättötodistusta vastaavaan käsitteeseen Yhdysvalloissa. Termiä ei kuitenkaan voi käyttää suomalaisesta lukion päättötodistuksesta.

Ks. myös *lukio (1)*.

Käsitteen tunnus: c541

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset ja Tutkintotodistus

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

657
todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
sv betyg *n* i en ämneslärokurs i den grundläggande utbildningen

määritelmä
todistus perusopetuksen jonkin *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus
Käsitteen tunnus: c542

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

658

todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä

sv betyg *n* över delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen

määritelmä

todistus perusopetuksen oppimäärän osan suorittamisesta

huomautus

Todistus voidaan antaa esimerkiksi yhden *vuosiluokan* oppimäärän suorittamisesta.

Käsitteen tunnus: c543

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

659

todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

sv betyg *n* över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen; betyg över slutförd lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen; betyg *n* från hela lärokursen i den grundläggande utbildningen

en certificate of completion of the basic education syllabus

määritelmä

todistus perusopetuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c544

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (betyg över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen; betyg över slutförd lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (certificate of completion of the basic education syllabus)

660

todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

sv betyg *n* över en slutförd lärokurs i ett läroämne inom gymnasieutbildningen

en certificate for completion of a subject syllabus

määritelmä

todistus lukiokoulutuksen jonkin *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c887

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

661
<lukiokoulutus>
todistus suullisesta kielitaidosta; todistus suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta
sv intyg *n* över muntlig språkfärdighet
en certificate of oral skills

määritelmä
todistus, joka annetaan *lukion päättötodistuksen* liitteenä kielen suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta

huomautus
Käsitteen tunnus: c1057

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

662
lukiodiplomitodistus
en certificate of a general upper secondary school diploma

määritelmä
todistus, joka annetaan *lukion päättötodistuksen* liitteenä *lukiodiplomin* suorittamisesta

huomautus
Käsitteen tunnus: c1678

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

hyväksytty

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

663
puheviestintätaitojen päättökokeen todistus; puhvi-todistus <arkikielessä>
en certificate of final examination for oral communications skills
not: certificate for puhvi test; puhvi certificate

määritelmä
todistus, joka annetaan *lukiokoulutuksen* aikana puheviestintätaitojen päättökokeen suorittamisesta

huomautus
Puheviestintätaitojen päättökoe (engl. final examination for oral communications skills) on Opetushallituksen vuosittain lukiolaisille ja *ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoille* laatima koe, jossa arvioidaan opiskelijan puhe- ja vuorovaikutustaitoja. Kokeen järjestämisestä päätetään paikallisesti.

certificate for puhvi test; puhvi certificate: Näitä termimuotoja ei tulisi käyttää, sillä englannin kielen termissä ei pitäisi käyttää suomenkielistä lyhennettä.

Käsitteen tunnus: c1680

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

664

erotodistus <perusopetus, lukiokoulutus>**; > todistus lukiosta eroamisesta** <lukiokoulutus>**; > todistus suoritetuista opinnoista (2)** <lukiolaissa 714/2018>

sv skiljebetyg *n*

en certificate of termination of studies <perusopetus, lukiokoulutus>
rather than: > proof of completed study units <lukiokoulutus>
not: certificate of resignation; > certificate of resignation from general upper secondary school <lukiokoulutus>

määritelmä
todistus, josta ilmenevät todistuksen antamisajankohtaan mennessä suoritetut opinnot ja joka annetaan *perusopetuksen oppilaalle*, joka vaihtaa toiseen *peruskouluun (1)*, eroaa koulusta kesken perusopetuksen *oppimäärän* suorittamista tai ei ole saanut *oppivelvollisuutta* suoritetuksi oppivelvollisuusiän aikana, taikka *lukiokoulutuksen opiskelijalle*, joka eroaa *lukiosta (1)* ennen lukiokoulutuksen koko oppimäärän suorittamista tai jonka *opiskeluoikeus* on päättynyt kesken lukiokoulutuksen

huomautus
Perusopetuksen erotodistuksesta säädetään perusopetusasetuksessa (852/1998).

Lukiokoulutuksen erotodistuksesta säädetään lukioasetuksessa (810/1998).

certificate of resignation; certificate of resignation from general upper secondary school: Erotodistuksen vastineena ei pitäisi käyttää sanan ”resignation” sisältäviä termejä, sillä verbi ”resign” viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei *opiskelupaikan* jättämiseen, ja lisäksi ’resignation’ tapahtuu aina henkilön omasta aloitteesta.

Käsitteen tunnus: c548

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Käsitekaavio 73. *Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset.*

665
ylioppilastutkintotodistus
sv studentexamensbetyg *n*
en matriculation examination certificate

määritelmä
tutkintotodistus ylioppilastutkinnon suorittamisesta

huomautus
Ks. myös *lukion päättötodistus*.

Käsitteen tunnus: c551

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Hakukelpoisuus, Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset ja Tutkintotodistus

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

666
(vanhentunut)
ammatillisen peruskoulutuksen päättötodistus
sv avgångsbetyg *n* från grundläggande yrkesutbildningen (?)
en vocational upper secondary certificate

määritelmä
ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen osa, johon on merkitty tiedot kaikkien *ammatilliseen perustutkintoon* kuuluvien *tutkinnon osien* suorittamisesta

huomautus
Toisen osan ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksesta muodostaa *näyttötodistus*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c886

Käsitekaavio: Hakukelpoisuus

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

ruotsi tarkistettava (termi terminologin itse muodostama)

OPH / Westerholm 13.11.2015:

Examensbetyg från den grundläggande yrkesutbildningen
examensbetyg = avgångsbetyg + yrkesprovsbetyg

Ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotodistus
tutkintotodistus = päättötodistus + näyttötodistus

Maarit Luhtala selvitti ammatillisen opolta 26.3.2019, että ammatillisessa koulutuksessa on nykyisin tutkintotodistus = näytöt + opintokortti

667
(vanhentunut)
näyttötodistus
sv yrkesprovsbetyg *n*
en certificate of skills demonstration

määritelmä
ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen osa, johon on merkitty *opiskelijan* hyväksytysti suorittamat *näytöt*

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c552

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

668
(vanhentunut)
näyttötutkintotodistus
sv betyg *n* över fristående examen
en competence-based qualification; certificate of skills demonstration

määritelmä
tutkintotodistus ammatillisen tutkinnon suorittamisesta *näyttötutkintona*

huomautus
Näyttötutkintotodistuksen voi saada *ammatillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon* suorittamisesta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c553

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Korkeakoulujen eglannin kielityöryhmän kommentti 27.4.2017: Merja tiedustelee OKM:stä tätä ammatillisen koulutuksen reformiin liittyen.

Terminologin kysymys englannin kielityöryhmälle 22.8.2017: Termi competence-based qualification on tällä hetkellä sekä *näyttötutkinnon* että näyttötutkintotodistuksen englanninkielisenä vastineena. Onko ok näin? Jos, niin täytyy merkitä homonyyminumerot (competence-based qualification (1) ja competence-based qualification (2).

669
(vanhentunut)
ammattikirja
sv yrkesbevis
en certificate of vocational skills

määritelmä
Opetushallituksen hyväksymä asiakirja, jonka voi saada *ammatillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon* hyväksytysti suorittanut henkilö ja johon tehty merkintä *tutkinnosta* tai *tutkinnon osasta* on erilliseen todistukseen verrattava *todistus* tutkinnon tai sen osan suorittamisesta

huomautus
Ammattikirjaan merkitään seuraavat tiedot: ammattikirjan haltija henkilötunnuksineen, suoritetut tutkinnot ja tutkinnon osat, muut *koulutukset (2)* ja *pätevyydet* sekä työ- ja muut palvelussuhteet.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c554

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (yrkesbevis)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (certificate of vocational skills)

Käsitekaavio 74. *Tutkintotodistus.*

6.13.2 Tutkinto

670

tutkinto

sv examen

en qualification (1); degree (1) <korkeakoulut>; < certificate (1) <sekä tutkinnosta että todistuksesta>; < diploma (1) <sekä tutkinnosta että todistuksesta>; ~ studies (3) <tutkinnon edellytyksenä oleva koulutus (2)>

määritelmä

opetuksesta (1) vastaavan viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukainen suoritus, josta tehdään hallintopäätös

huomautus

Tutkinnon saaminen edellyttää A) jonkin *koulutuksen (2)* suorittamista ja/tai B) osallistumista *tutkintotilaisuuteen* ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. Esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto edellyttää tietyn koulutuksen (2) läpikäymistä, kun taas esimerkiksi *näyttö* edellyttää tutkintotilaisuuteen osallistumista ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. *Ylioppilastutkinto* puolestaan edellyttää kumpaakin: A) *lukiokoulutuksen* suorittamista sekä B) tutkintotilaisuuteen osallistumista ja suorituksen hyväksymistä.

Se, mitä viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukaisia suorituksia pidetään tutkintoina, perustuu osin konventioihin. Esimerkiksi *perusopetuksen* ja lukiokoulutuksen koko *oppimäärä* ei pidetä tutkintoina eikä niiden suorittamista tutkinnon suorittamisena.

certificate, diploma: Englannin termit certificate ja diploma viittaavat tutkinnon lisäksi todistukseen (ks. *tutkintotodistus*).

studies: Englanniksi suomen tutkinto-termin vastineena voidaan joissakin tilanteissa käyttää myös termiä studies. Tällöin on yleensä kyseessä terminologisesti epätäsmällinen kielenkäyttö, jossa suomen termillä tutkinto viitataan tutkinnon edellytyksenä olevaan *koulutukseen (2)*.

Käsitteen tunnus: c560

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Koulutusjärjestelmä, Tutkintorakenne, Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan), Osaamiskokonaisuuksia, Ammatillisten tutkintojen rakenne, Osaamistavoitteet, Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan, Tutkinto, Ulkomainen tutkinto, Aiemmat ammatilliset tutkinnot ja Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

671
tutkintonimike
sv examensbenämning; ~ akademisk grad
en qualification title <toisen asteen koulutus>; degree title <korkeakoulut>

määritelmä
nimike, jota henkilö voi käyttää suoritettuaan sen käyttöön oikeuttavan *tutkinnon*

huomautus
Ammatillisten perustutkintojen sekä *ammatti-* ja *erikoisammattitutkintojen* osalta tutkintonimikkeistä on 1.8.2015 lähtien päättänyt Opetushallitus.

Ammattikorkeakoulujen osalta tutkintonimikkeistä säädetään asetuksella (1129/2014).

Yliopistoissa tutkintonimikkeiden säätely ei ole yhtä yksityiskohtaisella tasolla kuin ammattikorkeakouluissa. Esimerkkejä yliopistojen tutkintonimikkeistä ovat filosofian maisteri, tekniikan tohtori ja proviisori.

Epätäsmällisessä kielenkäytössä termiä tutkintonimike käytetään joskus myös viitattaessa tutkinnon nimeen. Tutkinnon nimi ja tutkintonimike ovat kuitenkin kaksi eri käsitettä. Esimerkki tutkinnon nimestä on ”filosofian maisterin tutkinto” ja esimerkki tutkintonimikkeestä ”filosofian maisteri”.

Ruotsin termi akademisk grad ei viittaa tutkintonimikkeeseen eikä tutkintoon, vaan arvoon (esimerkiksi kunniatohtorin arvo).

Käsitteen tunnus: c588

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Tutkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

672
(vanhentunut)
perusasteen tutkinto
sv examen på grundstadiet; examen på grundnivå <Tilastokeskus>
en comprehensive school qualification; basic education qualification

määritelmä
perusopetuksen oppimäärän mukainen *tutkinto*

huomautus
Käsite perusasteen tutkinto on ollut käytössä aiemmin muun muassa tilastoinnissa, mutta koska *perusopetuksen oppimäärää* ei pidetä *tutkintona*, käsitteen perusasteen tutkinto käyttöä ei harhaanjohtavuuden vuoksi enää suositella.

Käsitteen tunnus: c561

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

673
toisen asteen tutkinto
sv examen på andra stadiet
en upper secondary qualification

määritelmä
toisen asteen koulutuksessa suoritettava *tutkinto*

huomautus
Toisen asteen tutkintoja ovat esimerkiksi *lukiokoulutuksen tutkinnot* (*ylioppilastutkinto*, *EB-tutkinto*, *IB-tutkinto*, *Reifeprüfung-tutkinto*) ja *ammatillinen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c562

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Tutkinto, Toisen asteen tutkinnot ja Aiemmat ammatilliset tutkinnot

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

674
korkeakoulututkinto
sv högskoleexamen
en > university degree <yliopistotutkinto>; > university of applied sciences degree <ammattikorkeakoulututkinto>; academic degree; degree (2)
rather than: higher education degree
not: polytechnic degree <ammattikorkeakoulututkinto> (obsolete)

määritelmä
toisen asteen tutkinnon jälkeen *korkeakoulussa (1)* suoritettava *tutkinto*

huomautus
Käsitteen tunnus: c573

Käsitekaaviot: Opintokokonaisuus ja opintojakso, Tutkinto, Korkeakoulututkinto ja Aiemmat ammatilliset tutkinnot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

675
kielitutkinto
sv språkexamen
en language proficiency test (2)

määritelmä
kielitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus
Kielitutkintoja ovat *yleiset kielitutkinnot* ja *valtionhallinnon kielitutkinto*.

Viranomaisten määrittelemien kielitutkintojen lisäksi on olemassa esimerkiksi kaupallisten tahojen järjestämiä kokeita, kuten TOEFL-kielikoe.

Käsitteen tunnus: c581

Käsitekaavio: Tutkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

676
yleinen kielitutkinto
sv allmän språkexamen
en national certificate of language proficiency
not: national language examination

määritelmä
kielitaidon hankkimistavasta riippumaton, toiminnallisen kielitaidon osoittamiseksi järjestetty *kielitutkinto*

huomautus
Yleisellä kielitutkinnolla mitataan viestinnällistä kielitaitoa tehtävissä, joita aikuinen voi kohdata henkilökohtaisissa, julkisissa, *koulutukseen (1)* ja työhön liittyvissä kielenkäyttötilanteissa, joissa puhutaan, kuunnellaan, kirjoitetaan tai luetaan vierasta kieltä joko Suomessa tai ulkomailla. Yleisen kielitutkinnon voi suorittaa seuraavissa kielissä: englanti, espanja, italia, ranska, ruotsi, saame, saksa, suomi, venäjä (tilanne v. 2014).

Englannin sana examination viittaa koetilaisuuteen, joten termimuotoa national language examination ei suositella yleisen kielitutkinnon vastineeksi.

Käsitteen tunnus: c582

Käsitekaavio: Tutkinto

677
valtionhallinnon kielitutkinto
sv språkexamen för statsförvaltningen
en public administration language examination
rather than: > state administration language examination

määritelmä
julkishallinnon *henkilöstöltä* vaadittavan toisen kotimaisen kielen hallinnan osoittamiseen tarkoitettu *kielitutkinto*

huomautus
Laissa julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003) käsitteestä käytetään termiä valtionhallinnon kielitutkinto. Tutkintoa käytetään kuitenkin nykyisin paitsi valtion, myös esimerkiksi kuntien ja evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa olevalta henkilöstöltä vaadittavan kielitaidon osoittamiseen. Tässä mielessä termi on suppea.

Valtionhallinnon kielitutkinnosta suositellaan käyttämään englanninkielistä termiä public administration language examination mieluummin kuin termiä state administration language examination, sillä edellinen kattaa valtionhallinnon lisäksi muun julkishallinnon, kuten kunnallishallinnon ja kirkon. Termiä state administration language examination on kuitenkin käytetty lain 424/2003 englanninkielisessä käännöksessä.

Käsitteen tunnus: c583

Käsitekaavio: Tutkinto

678
auktorisoidun kääntäjän tutkinto
sv examen för auktoriserade translatorer
en examination for authorised translators; authorised translators' examination

määritelmä
tutkinto, joka järjestetään auktorisoidun kääntäjän ammatinharjoittamisessa tarvittavan kieli-, kääntämis- ja muun taidon osoittamiseksi

huomautus
Käsitteen tunnus: c584

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: Tutkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

679
(vanhentunut)
opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto
sv läroplansbaserad examen

määritelmä
opetussuunnitelmaan (2) perustuvana *koulutuksena (2)* suoritettava *tutkinto*

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c589

680
(vanhentunut)
näyttötutkinto
sv fristående examen
en competence-based qualification; competence-based vocational qualification for adults

määritelmä
ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa ammattitaito osoitetaan työtä tekemällä *tutkintotilaisuudessa*

huomautus
Näyttötutkintona on mahdollista suorittaa *ammatillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* tai *erikoisammattitutkinto*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c590

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

681
<perusopetus, lukiokoulutus>
erityinen tutkinto
sv särskild examen
en separate examination <perusopetus, lukiokoulutus>
not: special examination

määritelmä
tietojen ja taitojen hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa osoitetaan tietojen ja taitojen vastaavan *perusopetuksen* tai *lukiokoulutuksen oppimäärää* tai jommankumman oppimäärän osaa

huomautus
Erityisestä tutkinnosta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998) ja -asetuksessa (852/1998) sekä lukiolaissa (714/2018) ja -asetuksessa (810/1998).

Käsitteen tunnus: c580

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Tutkinto

<po en 2022>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

24.9.2020: Määrittely ok arviointityöryhmälle, ei muutoksia. Lisätty lakilinkit.

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (separate basic education examination)

682

kaksoistutkinto

sv dubbelexamen

en ~ parallel studies to complete two or more qualifications <toisen asteen koulutus>; > double degree <korkeakoulut>; > dual degree <korkeakoulut>

määritelmä

koulutusorganisaatioiden väliseen sopimukseen perustuva kahden eri *tutkinnon* muodostama kokonaisuus

huomautus

Yleiskielessä sanalla kaksoistutkinto viitataan usein nimenomaan *ylioppilastutkinnosta* ja *ammatillisesta perustutkinnosta* muodostuvaan kokonaisuuteen. Lainsäädännöstä ei kuitenkaan löydy kaksoistutkinnolle tällaista määritelmää. Yleiskielen ilmaus kaksoistutkinto on tässä tapauksessa myös osin harhaanjohtava, sillä kyseessä on kaksi erillistä tutkintoa.

Korkeakouluissa (1) termillä kaksoistutkinto puolestaan tarkoitetaan useimmiten nimenomaan kansainvälistä kaksoistutkintoa eli kaksoistutkintoa, jonka *opiskelija* saa kahden eri maissa sijaitsevan korkeakoulun (1) opintojen suorittamisesta.

Vrt. myös termi kolmoistutkinto, jolla viitataan *lukiokoulutuksen oppimäärän*, *ylioppilastutkinnon* ja *ammatillisen perustutkinnon* muodostamaan kokonaisuuteen. Termi kolmoistutkinto ei esiinny lainsäädännössä, mutta sitä käytetään yleiskielessä. Termi on myös osin harhaanjohtava, sillä lukiokoulutuksen oppimäärä ei ole tutkinto.

Ks. myös *yhdistelmäopinnot*.

Käsitteen tunnus: c1038

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Tutkinto ja Ulkomainen tutkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 75. *Tutkinto.*

6.13.2.1 Toisen asteen tutkinnot

683

lukiokoulutuksen tutkinto

sv gymnasieexamen

en general upper secondary qualification

määritelmä

ylioppilastutkinto tai *tutkinto*, jonka suorittaminen tuottaa samat oikeudet kuin ylioppilastutkinnon suorittaminen

huomautus

Lukiokoulutuksen tutkinnot ovat *toisen asteen tutkintoja*. Lukiokoulutuksen tutkinnot antavat keskenään yhteneväiset *jatko-opintokelpoisuudet (1)*.

Lukiokoulutuksen tutkintoja ovat ylioppilastutkinnon lisäksi *EB-tutkinto*, *IB-tutkinto*, *Reifeprüfung-tutkinto* ja *DIA-tutkinto*.

Käsitettä lukiokoulutuksen tutkinto käytetään tilastoissa.

Ruotsin termi gymnasieexamen pienellä alkukirjaimella kirjoitettuna viittaa tässä määriteltyyn käsitteeseen; isolla alkukirjaimella kirjoitettuna se viittaa ahvenanmaalaiseen tutkintoon (*Gymnasieexamen*). Myös Ruotsissa termi gymnasieexamen on käytössä merkityksessä ’lukiokoulutuksen tutkinto’.

Ks. myös *lukiokoulutus*.

Käsitteen tunnus: c563

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: Pyydetään Pamelan kanta tähän. Palataan.

684

ylioppilastutkinto

sv studentexamen; finländsk studentexamen

en matriculation examination; Finnish matriculation examination; national school-leaving examination <selittävä käännös>

määritelmä

lukiokoulutuksen oppimäärän mukainen valtakunnallinen yleissivistävä *tutkinto*

huomautus

Ylioppilastutkinto laaditaan valtakunnallisesti ja sen kokeet tarkastetaan keskitetysti yhtenäisin perustein. Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Kokeita järjestetään keväisin ja syksyisin. Kokelas saa suorittaa tutkinnon kerralla tai osina enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.

finländsk studentexamen: Ruotsinruotsalaiselle yleisölle viestittäessä voi olla tarpeen käyttää pelkän termin ”studentexamen” sijaan täsmentävää synonyymia ”finländsk studentexamen”, jottei käsite sekoittuisi Ruotsin studentexamen-käsitteeseen. Ruotsissa ei ole suomalaistyyppistä lukiokoulutuksesta erillistä ylioppilastutkintoa kokeineen, vaan kun *opiskelija* on suorittanut kaikki *lukiokoulutuksen kurssit (1)*, hän saa ylioppilastutkinnon. Ruotsissa on erikseen vapaaehtoinen nk. högskoleprov, jota voidaan käyttää pyrittäessä *korkeakoulutukseen*.

Käsitteen tunnus: c564

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: Toisen asteen tutkinnot ja Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Terminologin kysymys Nordisk mobilitet -projektille (Mari Suhonen) 16.6.2016: Olisiko sinulla kanavia kysyä tuon [Ruotsin systeemiä selvittävän] huomautuksen asiasisällön oikeellisuudesta? Jos ei - tai jos menee vaikeaksi - niin ei mitään! (Varmaan ainakin pitäisi kääntää huomautus ruotsiksi, jos haluaisi asiasisältöön kommentteja, vai?)

685

EB-tutkinto; European Baccalaureate -tutkinto

sv European Baccalaureate-examen; Europaskolornas European Baccalaureate -examen; EB-examen

en European Baccalaureate diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; EB diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; ~ European Baccalaureate certificate <päättötodistus>; ~ EB certificate <päättötodistus>; < European Baccalaureate

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava *Eurooppa-koulujen tutkinto*, joka suoritetaan kaksivuotisen *lukiokoulutuksen* päätteeksi

huomautus

European Baccalaureate: Englannin termi European Baccalaureate viittaa paitsi EB-tutkintoon myös tämän tutkinnon suorittaneeseen henkilöön.

Käsitteen tunnus: c565

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

686

IB-tutkinto; International Baccalaureate -tutkinto

sv International Baccalaureate-examen; IB-examen

en International Baccalaureate diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; IB diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; ~ International Baccalaureate certificate <todistus osin suoritetusta IB-tutkinto-ohjelmasta>

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava kansainvälinen englanninkielinen *tutkinto*, johon johtavaa *opetusta (1)* annetaan Suomessa *erityisen koulutustehtävän* saaneissa *lukioissa (1)*

huomautus

Englannin termi International Baccalaureate viittaa paitsi IB-tutkintoon myös tämän tutkinnon suorittaneeseen henkilöön.

International Baccalaureate diploma, International Baccalaureate certificate: Englanninkieliset termit International Baccalaureate diploma ja International Baccalaureate certificate viittaavat eri käsitteisiin. IB diploma annetaan *opiskelijalle*, joka suorittaa koko IB-tutkinto-ohjelman eli kuusi ainetta, kun taas IB certificate annetaan opiskelijalle, joka suorittaa ohjelman vain osittain (esimerkiksi viisi ainetta).

Käsitteen tunnus: c566

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

687

Reifeprüfung-tutkinto; Abiturprüfung-tutkinto

sv Reifeprüfung-examen; RP-examen

en Reifeprüfung diploma

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava vanhempi *tutkinto*

huomautus

Suomessa Reifeprüfung -tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa.

Reifeprüfung-tutkinnon korvaa keväästä 2019 lukien *DIA-tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c567

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

688

DIA-tutkinto; Deutsche Internationale Abitur -tutkinto

sv Deutsche Internationale Abitur-examen; DIA-examen

en German International Abitur Diploma

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava uusi *tutkinto*, joka korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon*

huomautus

Suomessa DIA-tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa. DIA-tutkintoon tähtäävä *koulutus (2)* on alkanut lukuvuonna 2016–2017.

DIA-tutkinto korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon* keväästä 2019 lukien.

Käsitteen tunnus: c1498

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

689

Gymnasieexamen

sv Gymnasieexamen

en Gymnasieexamen diploma; general upper secondary school Gymnasieexamen diploma
not: Gymnasieexamen high school diploma

määritelmä

ahvenanmaalaisen Ålands lyceum -lukion myöntämä *tutkinto*, joka yhdessä kansallisen *ylioppilastutkinnon* kanssa muodostaa yleissivistävän *lukiokoulutuksen tutkinnon*, tai Ålands yrkesgymnasium -ammattilukion myöntämä tutkinto, joka yhdessä *näyttötutkinnon* kanssa muodostaa ammattisuuntautuneen lukiokoulutuksen tutkinnon

huomautus

Opiskelija voi käyttää Gymnasieexamen-tutkinnosta saamaansa *todistusta* (gymnasieexamensbetyg) esimerkiksi hakeutuessaan opiskelemaan Ruotsiin.

Käsitteen tunnus: c568

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

690

ammatillinen tutkinto

sv yrkesinriktad examen

en vocational qualification

määritelmä

ammatillisen osaamisen kohottamiseen ja ylläpitämiseen sekä ammattitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus

Ammatillisia tutkintoja ovat *ammatillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*.

Käsitteen tunnus: c569

Käsitekaaviot: Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä, Ammatillisten tutkintojen rakenne, Osaamistavoitteet, Toisen asteen tutkinnot ja Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

OKM:n kääntäjien kommentti englannin vastineista 21.4.2017: vocational qualification. yleiskielinen termi, ei varsinainen tutkintotaso; käsittää ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon

691
ammatillinen perustutkinto
sv yrkesinriktad grundexamen
en initial vocational qualification

määritelmä
ammatillinen tutkinto, jossa osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvällä osa-alueella

huomautus
Ks. myös tilastokäsite ammatillisen koulutuksen tutkintotyyppi.

Käsitteen tunnus: c570

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken>

692
ammattitutkinto
sv yrkesexamen
en further vocational qualification

määritelmä
ammatillinen tutkinto, jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on *ammatillista perustutkintoa* syvällisempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin

huomautus
Ks. myös tilastokäsite ammatillisen koulutuksen tutkintotyyppi.

Käsitteen tunnus: c571

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin ammatillinen>

OKM:n kääntäjien kommentti englannin vastineista 21.4.2017: further vocational qualification (OPH). Perustermi on noin; erilaisten tutkintojen nimet rakennetaan Further Qualification in/for, esim. Further Qualification in Food Processing, Further Qualification for Car Mechanics http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/kaannossuosituksia

Terminologin kysymys englannin kielityöryhmälle 23.8.2017: Onko tarkoitus, että laitetaan huomautukseen tietoa tarkempien tutkintonimien rakenteesta ja esimerkkejä vastineista (kuten Further Qualification in Food Processing, Further Qualification for Car Mechanics)?

693
erikoisammattitutkinto
sv specialyrkesexamen
en specialist vocational qualification

määritelmä
ammatillinen tutkinto, jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on *ammattitutkintoa* syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista

huomautus
Ks. myös tilastokäsite ammatillisen koulutuksen tutkintotyyppi.

Käsitteen tunnus: c572

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Toisen asteen tutkinnot

<kieliversiointiin ammatillinen>

Käsitekaavio 76. *Toisen asteen tutkinnot.*

6.13.2.2 Korkeakoulututkinto

694

ammattikorkeakoulututkinto

sv yrkeshögskoleexamen

en bachelor’s degree (2); Bachelor’s degree (2)
not: first-cycle polytechnic degree (obsolete); polytechnic Bachelor’s degree (obsolete)

määritelmä
alin *ammattikorkeakoulussa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus
Termin bachelor’s degree / Bachelor’s degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa ammattikorkeakouluissa Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor’s degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja *tutkintojen* nimistä, esim. Bachelor of Health Care, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Käsitteen tunnus: c575

Käsitekaaviot: Korkeakoulututkinto ja Aiemmat ammatilliset tutkinnot

<kieliversiointiin korkeakoulut>

695

alempi korkeakoulututkinto

sv lägre högskoleexamen

en bachelor’s degree (1); Bachelor’s degree (1); first-cycle degree
not: lower university degree

määritelmä
alin *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus
Termin bachelor’s degree / Bachelor’s degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa *korkeakouluissa (1)* Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor’s degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä alempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan alemman korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja *tutkintojen* nimistä, esim. Bachelor of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Englannin termi first-cycle degree (samoin kuin second-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulualueen luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen *tutkintorakenteen (2)* (alempi ja *ylempi korkeakoulututkinto* sekä *jatkotutkinnot*) vakiinnuttaminen. Termiä first-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c574

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 3.5.2022: Onko termiä first-cycle degree koskeva huomautus nähdäksenne ok nyt, kun OKSAan on lisätty myös käsite ensimmäisen syklin tutkinto?

696

ylempi ammattikorkeakoulututkinto

sv högre yrkeshögskoleexamen

en master’s degree (2); Master’s degree (2)
not: second-cycle polytechnic degree (obsolete); polytechnic Master’s degree (obsolete)

määritelmä
ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon pohjalta *ammattikorkeakoulussa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus
Termin master’s degree / Master’s degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa *korkeakouluissa (1)* Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master’s degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja *tutkintojen* nimistä, esim. Master of Business Management, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Käsitteen tunnus: c577

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

697

ylempi korkeakoulututkinto

sv högre högskoleexamen

en master’s degree (1); Master’s degree (1); second-cycle degree
not: higher university degree

määritelmä
alemman korkeakoulututkinnon tai vastaavien opintojen pohjalta *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus
Termin master’s degree / Master’s degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa *korkeakouluissa (1)* Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master’s degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylemmän korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja *tutkintojen* nimistä, esim. Master of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Englannin termi second-cycle degree (samoin kuin first-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulualueen luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen *tutkintorakenteen (2)* (alempi ja ylempi korkeakoulututkinto sekä *jatkotutkinnot*) vakiinnuttaminen. Termiä second-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c576

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 3.5.2022: Onko termiä second-cycle degree koskeva huomautus nähdäksenne ok nyt, kun OKSAan on lisätty myös käsite toisen syklin tutkinto?

698

jatkotutkinto

sv påbyggnadsexamen; forskarexamen

en third-cycle degree; ~ licenciate and doctoral degrees *pl*; ~ licenciate or doctoral degree
rather than: < postgraduate degree

määritelmä
ylemmän korkeakoulututkinnon jälkeen *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus
Jatkotutkintoja ovat *tohtorin tutkinnot* ja *lisensiaatin tutkinnot* lukuun ottamatta eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoja.

Termiä jatkotutkinto käytettiin myös *ammattikorkeakoulujen* jatkotutkintokokeilussa (v. 2002–2005). Tästä kokeilusta annetussa laissa tarkoitettuja ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoja olivat ammattikorkeakoulun liiketalouden jatkotutkinto, ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan jatkotutkinto ja ammattikorkeakoulun tekniikan jatkotutkinto. Kokeilun jälkeen ammattikorkeakouluihin vakiintui kuitenkin termin jatkotutkinto sijaan termi *ylempi ammattikorkeakoulututkinto*. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto vastaa yliopistojen *ylempää korkeakoulututkintoa*.

Englannin postgraduate-termiä käytettäessä tulee ottaa huomioon, että sillä voidaan viitata tässä määritellyn jatkotutkinnon lisäksi myös ylempään korkeakoulututkintoon (esim. maisterin tutkinto).

Käsitteen tunnus: c593

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 3.5.2022: Termillä jatkotutkinto näyttää olevan ensisijaisena englannin vastineterminä third-cycle degree. Onko tämä ratkaisu mielestänne ymmärrettävä nyt, kun OKSAan on lisätty myös käsite *kolmannen syklin tutkinto*? (Eli jatkossa jatkotutkinto olisi englanniksi third-cycle degree (1) ja kolmannen syklin tutkinto olisi varmaankin third-cycle degree (2).)

699

lisensiaatin tutkinto; lisensiaatintutkinto

sv licentiatexamen

en licentiate degree; Licentiate degree; interim degree preceding the doctorate <kuvaileva vastine>; pre-doctoral degree <kuvaileva vastine>

määritelmä
yliopistossa suoritettava alempi *jatkotutkinto*

huomautus
Lisensiaatin tutkinto on jatkokoulutuksen välitutkintona toiseksi ylin *korkeakoulututkinto*.

Poikkeuksia ovat lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen alat, joilla lisensiaatin tutkinto on *ylempi korkeakoulututkinto*. Näiden alojen lisensiaatintutkinnot ovat laajempia kuin tavanomainen ylempi korkeakoulututkinto, maisterintutkinto.

Jatkokoulutukseen otettu *opiskelija* voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista, *tutkintoon* mahdollisesti sisältyvän *erikoistumiskoulutuksen* sekä laatinut *opinnäytetyönä* lisensiaatintutkimuksen, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Musiikin, teatterin ja tanssin alalla lisensiaatintutkimuksen voi korvata myös julkisilla opin- ja taidonnäytteillä.

Termin licentiate degree / Licentiate degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto.

Englanniksi ensisijainen termi on licentiate degree, mutta mikäli tarvitaan kuvailevaa vastinetta, niin voidaan käyttää muotoja ’interim degree preceding the doctorate’ tai ’pre-doctoral degree’.

Käsitteen tunnus: c578

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

700

tohtorin tutkinto; tohtorintutkinto

sv doktorsexamen

en doctoral degree; doctorate; Doctor’s degree
rather than: PhD /US/

määritelmä

yliopistossa suoritettava ylin *jatkotutkinto*

huomautus

Tohtorin tutkinto koostuu tieteellisen tai taiteellisen jatkokoulutuksen opinnoista sekä julkisesti puolustetusta väitöskirjatutkimuksesta tai kuvataiteen, musiikin, taideteollisella ja teatteri- ja tanssialalla väitöskirjalle vaihtoehtoisesti julkisesta opin- ja taidonnäytteestä. Tutkintoon liittyvissä opinnoissa ja *opinnäytetöissä* tulee *tutkinnon* suorittajan osoittaa hyvää perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Yhdysvalloissa termiä PhD käytetään tohtorin tutkinto -käsitteen vastineena (ei esimerkiksi vain filosofian tohtorin tutkinto -käsitteen vastineena).

Käsitteen tunnus: c579

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

701

yhteistutkinto

sv gemensam examen

en joint degree

määritelmä

korkeakoulututkinto, jonka *opiskelija* saa kahden tai useamman *korkeakoulun (1)* yhdessä kehittämän ja järjestämän *koulutusohjelman (2)* suorittamisesta

huomautus

Yhteistutkinnon suorittamisesta annetaan yksi *tutkintotodistus*. Kun kahden tai useamman korkeakoulun (1) yhdessä järjestämän koulutusohjelman (2) suorittaminen tuottaa kaksi tutkintotodistusta, kyseessä on *kaksoistutkinto*.

Käsitteen tunnus: c888

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

702
<korkeakoulut>
koulutusohjelma (2); ~ tutkinto-ohjelma
sv utbildningsprogram *n* (2)
en degree programme (3); degree studies

määritelmä
kokoelma opintoja, joiden perusteella *opiskelija* saa *korkeakoulututkinnon*

huomautus
Korkeakouluissa (1) termillä koulutusohjelma (2) viitataan tapaan järjestää *tutkintoon* johtavat opinnot. Opintojen järjestäminen koulutusohjelmapohjaisesti on vaihtoehto oppiainepohjaiselle järjestämiselle.

Joskus termejä koulutusohjelma (2) ja tutkinto-ohjelma käytetään synonyymisesti, mutta usein näitä käsitteitä pidetään toistensa lähikäsitteinä tai jompaa kumpaa käsitettä pidetään toisen yläkäsitteenä.

Esimerkiksi Tampereen yliopistossa tutkinto-ohjelmaksi kutsutaan tutkintoon johtavaa koulutusohjelmaa (2). Tällöin tutkinto-ohjelma on koulutusohjelman (2) hierarkkinen alakäsite.

Jossakin korkeakoulussa (1) puolestaan koulutusohjelma (2) (kuten sähkötekniikan koulutusohjelma) voi koostua useista tutkinto-ohjelmista (kuten sähkötekniikan kandidaattiohjelmasta ja sähkötekniikan DI-ohjelmasta). Tällaisessa tapauksessa koulutusohjelma (2) voidaan hahmottaa tutkinto-ohjelman koostumussuhteiseksi yläkäsitteeksi.

Vrt. toisen asteen *ammatillisen koulutuksen osaamisala*, josta käytetään myös termiä koulutusohjelma (1).

Vrt. *erikoistumiskoulutus*.

Käsitteen tunnus: c300

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

703
maisteriohjelma
sv magisterprogram
en Master’s degree programme; Master’s programme

määritelmä
koulutusohjelma (2), joka tähtää *ylempään korkeakoulututkintoon* ja pohjautuu *alempaan korkeakoulututkintoon* tai sitä tasoltaan vastaavaan *koulutukseen (2)* ja johon on erillinen *opiskelijavalinta*

huomautus
Opetusministeriön asetuksessa 767/2008 on lueteltu maisteriohjelmat, jotka kussakin *yliopistossa* voi suorittaa. Asetuksessa mainittujen maisteriohjelmien lisäksi on olemassa muita maisterivaiheen *koulutuksia (2)*, joihin on erilliset opiskelijavalinnat. Myös niistä käytetään arkikielessä termiä maisteriohjelma.

Käsitteen tunnus: c301

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

704

ensimmäisen syklin tutkinto

en first-cycle degree

määritelmä

Bolognan prosessissa käyttöönotetun korkeakoulututkintojen kolmiportaisen luokituksen ensimmäiselle tasolle kuuluva eli *alempaa korkeakoulututkintoa* vastaava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Ensimmäisen syklin tutkinnot ovat laajuudeltaan tyypillisesti 180–240 opintopistettä (ECTS); vähintään 60 opintopistettä lukuvuotta kohti. Useimmiten ensimmäisen syklin tutkinnon suorittaminen vaatii 3–4 lukuvuoden opiskelua.

Tavallinen esimerkki ensimmäisen syklin tutkinnosta on kandidaatin tutkinto.

Käsitteen tunnus: c1500

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

OKSA-jaos / Ilmari 24.11.2017: Sanastoon voisi lisätä myöhemmin Bolognan [korkeakoulututkintojen?] luokittelun: ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto.

Terminologin kysymys 28.11.2017: Tai riittäisikö näistä huomautus käsitteen *korkeakoulututkinto* kohdalla?

OKSA-jaos 12.11.2021: Lisätään käsite OKSAan, Riina työstää eteenpäin

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.3.2022: Kommentoitteko määritelmä- ja huomautusluonnoksia? Pohjautuvat Wikipediaan, joten kannattaa olla kriittinen.

Terminologin kysymys 22.1.2022: Tarvitaanko määritellä/kuvata Bolognan prosessi?

Terminologin luonnosta 22.1.2022: Bolognan prosessi on Euroopan maiden ministerikokousten sarja, joka käynnistyi Bolognan julistukseksi kutsutun asiakirjan allekirjoittamisesta Bolognassa vuonna 1999. Bolognan prosessin alkuperäisenä tarkoituksena oli lisätä eurooppalaisen korkeakoulutuksen kilpailukykyä ja vetovoimaa muihin maanosiin verrattuna. Tavoitteeseen on pyritty muun muassa yhdenmukaistamalla tutkintorakenteita, luomalla yhteinen opintojen mitoitusjärjestelmä ja lisäämällä opiskelijoiden liikkuvuutta.

Terminologin kysymys korkeakouluille 22.1.22: Määritelmässä ei ehkä pelkkä "luokituksen ensimmäiselle tasolle kuuluminen" riitä, jos on tullut myös short cycle (lyhyen syklin???) -tutkinnot tai -koulutusohjelmat? Siksi mietin, pitäisikö tasoa kuvata "alemman korkeakoulututkinnon vastaamisella". Mitä mieltä olette? Tai sitten EQF:n tasolla (taso 6?)?

T**erminologin kysymys OKSA-jaokselle/korkeakouluille 22.4.2022**: Mikä suhde on yhtäältä käsitteillä *alempi* ja *ylempi korkeakoulututkinto* ja *jatkotutkinto* ja sitten toisaalta ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto? Voiko jälkimmäiset määritellä edellisten avulla? (Ainakin käsitteiden alempi korkeakoulututkinto ja ylempi korkeakoulututkinto kohdalla olevat huomautukset Bolognasta ja sykleistä kannattaa varmaan poistaa tai siirtää käsitteiden ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto kohdalle.)

705
toisen syklin tutkinto
en second-cycle degree

määritelmä
Bolognan prosessissa käyttöönotetun korkeakoulututkintojen kolmiportaisen luokituksen toiselle tasolle kuuluva eli *ylempää korkeakoulututkintoa* vastaava *korkeakoulututkinto*

huomautus
Toisen syklin tutkinnot ovat laajuudeltaan tyypillisesti 60–120 opintopistettä (ECTS); vähintään 60 opintopistettä lukuvuotta kohti. Toisen syklin tutkinnon suorittaminen vaatii useimmiten 1–2 lukuvuoden opiskelua ensimmäisen syklin tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Tavallinen esimerkki toisen syklin tutkinnosta on maisterin tutkinto.

Käsitteen tunnus: c1501

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

OKSA-jaos / Ilmari 24.11.2017: Sanastoon voisi lisätä myöhemmin Bolognan [korkeakoulututkintojen?] luokittelun: ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto.

Terminologin kysymys 28.11.2017: Tai riittäisikö näistä huomautus käsitteen *korkeakoulututkinto* kohdalla?

OKSA-jaos 12.11.2021: Lisätään käsite OKSAan, Riina työstää eteenpäin

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.3.2022: Kommentoitteko määritelmä- ja huomautusluonnoksia? Pohjautuvat Wikipediaan, joten kannattaa olla kriittinen.

706
kolmannen syklin tutkinto
en third-cycle degree

määritelmä
Bolognan prosessissa käyttöönotetun korkeakoulututkintojen kolmiportaisen luokituksen kolmannelle tasolle kuuluva eli *jatkotutkintoa* vastaava *korkeakoulututkinto*

huomautus
Kolmannen syklin tutkinnoissa on suuria alakohtaisia kesto- ja kattavuuseroja, joten niille on vaikea ilmoittaa laajuuden vaihteluväliä. Joidenkin maiden tohtorintutkinnoilla on kuitenkin vähimmäislaajuus; useimmiten 120-420 opintopistettä (ECTS).

Kolmannen syklin tutkinto edellyttää tavallisesti 2–4 lukuvuoden opiskelua, josta pääosan muodostaa ohjauksessa tehtävä oma tutkimus.

Käsitteen tunnus: c1502

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Korkeakoulututkinto

OKSA-jaos / Ilmari 24.11.2017: Sanastoon voisi lisätä myöhemmin Bolognan [korkeakoulututkintojen?] luokittelun: ensimmäisen, toisen ja kolmannen syklin tutkinto.

Terminologin kysymys 28.11.2017: Tai riittäisikö näistä huomautus käsitteen *korkeakoulututkinto* kohdalla?

OKSA-jaos 12.11.2021: Lisätään käsite OKSAan, Riina työstää eteenpäin

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.3.2022: Kommentoitteko määritelmä- ja huomautusluonnoksia? Pohjautuvat Wikipediaan, joten kannattaa olla kriittinen.

Käsitekaavio 77. *Korkeakoulututkinto.*

6.13.2.3 Ulkomainen tutkinto

707

ulkomainen tutkinto

mieluummin kuin: ulkomailla suoritettu tutkinto

sv examen som avlagts utomlands; utomlands avlagd examen; > utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier <Helgingin yliopisto>

en foreign qualification; foreign diploma; foreign degree <korkeakoulut>

määritelmä

muun maan kuin Suomen *koulutusjärjestelmässä* suoritettu *tutkinto*

huomautus

Ulkomainen tutkinto voi tuottaa *hakijalle hakukelpoisuuden koulutukseen (2)* Suomessa.

Yliopistolain (558/2009) mukaan pelkästään *alempaan korkeakoulututkintoon* tai sekä alempaan että *ylempään korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin voidaan ottaa *opiskelijaksi* henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa *kelpoisuuden* vastaaviin korkeakouluopintoihin.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.

Käsitteen tunnus: c591

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Tutkinto ja Ulkomainen tutkinto

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 78. *Ulkomainen tutkinto.*

6.13.2.4 Aiemmat ammatilliset tutkinnot

708
(vanhentunut)
kouluasteen tutkinto
sv examen på skolstadiet

määritelmä
ammatillisten *oppilaitosten* aikaisempien, alemman asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus
Käsite kouluasteen tutkinto poistui käytöstä 1990-luvun puolivälissä *ammatillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin kouluasteen tutkintoja vastaavat *toisen asteen tutkinnot*.

Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *opistoasteen tutkinto*, *ammatillisen korkea-asteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c585

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Aiemmat ammatilliset tutkinnot

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

709
(vanhentunut)
opistoasteen tutkinto
sv examen på institutnivå; institutexamen

määritelmä
ammatillisten *oppilaitosten* aikaisempien, keskimmäisen asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus
Opistoasteen *koulutuksen (1)* sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa *ammatillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin opistoasteen tutkintoja vastaavat lähinnä *toisen asteen tutkinnot* ja *ammattikorkeakoulututkinnot*.

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa opistoasteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *kouluasteen tutkinto*, *ammatillisen korkea-asteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c586

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Aiemmat ammatilliset tutkinnot

710
(vanhentunut)
ammatillisen korkea-asteen tutkinto
sv examen inom yrkesutbildning på högre nivå

määritelmä
ammatillisten *oppilaitosten* aikaisempien, ylimmän asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus
Ammatillisen korkea-asteen *koulutuksen (1)* sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa *ammatillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin ammatillisen korkea-asteen tutkintoja vastaavat lähinnä *ammattikorkeakoulututkinnot*.

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa ammatillisen korkea-asteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *kouluasteen tutkinto*, *opistoasteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c587

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Aiemmat ammatilliset tutkinnot

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 79. *Aiemmat ammatilliset tutkinnot.*

6.13.3 Opintosuorituksia

711

opintosuoritus

sv studieprestation

en completed study unit <suoritettu opintojakso>; completed course <suoritettu opintojakso korkeakoulussa>; completed credit <lukiokoulutus, korkeakoulut>; completed unit (?) <ammatillinen koulutus>; performance; study attainment <erityisesti säädöksissä>; successful pass <hyväksytty opintosuoritus, esim. ylioppilastutkinnon koe>; ~ assessment result

määritelmä

oppijan koulutukseen (2) liittyvä suoritus, jonka laajuus on määritetty ja joka arvioidaan

huomautus

Opintosuorituksen laajuus voidaan ilmaista esimerkiksi *opintopisteinä (1)*, *opintopisteinä (2)*, *opintoviikkoina* tai *osaamispisteinä*.

Opintosuoritus-käsitteelle tarvitaan englanniksi useita eri vastinetermejä, joita kutakin käytetään hiukan eri konteksteissa. Käyttöesimerkkejä:

[opiskelijan omassa tietojärjestelmänäkymässä, jossa opintosuoritukset pisteinä:] 'completed study units: --' tai 'completed courses: --'

fi: Matin opintosuoritus liittyy kokonaisuuteen "Maantieteen perusopinnot".
en: Matti's study attainment is a part of the module 'Basic Studies in Geography'.

fi: *Opettaja* syöttää tulevaisuudessa opintosuoritukset itse tietojärjestelmään.
en: In the future, the teacher enters the assessment results to the data system.

fi: *Opiskelijalla* on hyväksytty opintosuoritus *opintojaksosta* "Johdatus kasvatustieteeseen".
en: The student has successfully passed the course 'Introduction to Educational Science'.

fi: Voitko tulostaa minulle opintosuoritusotteeni?
en: Can you print me my transcript of study records, please?

Vrt. *opintosuoritusote*.

Ks. myös *arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c624

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opintosuorituksia

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti/kysymys ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 29.8.2017: OKSA-jaoksessa esitettiin kysymysmerkillä, että ammatillisen koulutuksen "opintosuorituksesta" käyttämä englannin vastine olisi "completed unit". Termi täytyy tarkistaa ammatillisen koulutuksen englantia tuntevalta.

712

opinnäytetyö; ~ opinnäyte

sv lärdomsprov *n*; examensarbete *n* <akademisk>; ~ vetenskapligt arbete *n* <akademisk>

en final project <lähinnä toisen asteen koulutus>; thesis <lähinnä korkeakoulut>; thesis project <lähinnä korkeakoulut>

määritelmä

opiskelijan koulutuksen (1) aikana hankkimaa tietoa ja osaamista kokoava ja osoittava kirjallinen tai muu työ

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa opinnäytetyö voi olla esimerkiksi *opiskelijan* suunnittelema ja tekemä tuote, portfolio tai esitys. *Korkeakouluissa (1)* opinnäytetöitä ovat esimerkiksi pro gradu- ja diplomityöt sekä väitöskirjat.

Opinnäyte-termiä käytetään usein opinnäytetyö-termin synonyymina. Toisaalta opinnäyte-termillä voidaan viitata opinnäytetyön koostumussuhteiseen yläkäsitteeseen (opinnäyte voi koostua useista opinnäytetöistä). Kolmanneksi opinnäyte-termillä voidaan viitata *tutkinnon* osaan, jonka suorittamistapa on opinnäytetyön tekeminen.

Ruotsin termi lärdomsprov on käytössä myös akateemisessa ympäristössä; esim. Åbo Akademi viittaa tällä termillä pro gradun ja *kypsyysnäytteen* muodostamaan kokonaisuuteen.

Helsingin yliopisto käyttää opinnäytetyöstä (esim. pro gradu) ruotsiksi vastinetta examensarbete.

Englannin kielessä sana thesis viittaa kirjalliseen tuotokseen. Tämän vuoksi thesis-sanaa ei voi käyttää (ainakaan yksinään), jos opinnäytetyökokonaisuus sisältää kirjallisen työn lisäksi myös muuta.

Ruotsin termillä ”vetenskapligt arbete” viitataan tietoa ja osaamista kokoavaan ja osoittavaan *opintojaksoon* tai *kurssiin (3)*.

Käsitteen tunnus: c606

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintosuorituksia

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

713

kypsyysnäyte; maturiteetti

sv mognadsprov *n*; mogenhetsprov *n*
inte: maturitetsprov *n* (föråldrad)

en maturity essay; maturity test

määritelmä
kirjallinen työ, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* osoittaa perehtyneisyytensä *opinnäytetyönsä* alaan sekä *tutkintoa* varten vaadittavan suomen tai ruotsin kielen taitonsa

huomautus
Kypsyysnäyte muodostuu lyhyehköstä opinnäytetyön alaan liittyvästä esseekirjoitelmasta. Kypsyysnäytteellä pyritään varmentamaan opinnäytetyön ja sen tekijän yhteys.

Kypsyysnäyte vaaditaan *ammattikorkeakoulututkintoa* sekä *alempaa korkeakoulututkintoa* ja *ylempää korkeakoulututkintoa* varten. Kun kypsyysnäyte edellytetään jo alempaa korkeakoulututkintoa varten, sillä usein kuitataan myös ylempään tutkintoon liittyvä näytevaatimus.

Mikäli *yliopiston* opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

Mikäli *ammattikorkeakoulun* opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, ammattikorkeakoulu päättää kypsyysnäytteestä.

Käsitteen tunnus: c1050

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opintosuorituksia

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ruotsin kielityöryhmälle 5.12.2017: Olisin vielä kysynyt tarkennusta kypsyysnäytteen vastineisiin mogenhetprov ja maturitetsprov. Ovatko kumpikin tosiaan hylättäväksi merkittäviä termimuotoja? Ja onko kumpikin myös vanhentunut termimuoto? -- **Puck Sumelius 5.12.2017**: Tässä näkyy käytäntö vaihtelevan, huomaan Google-haun perusteella. HY:n ruotsin kääntäjät käyttävät vain mognadsprov. Muualla HY:ssä saattaa olla kaksi muuta vielä käytössä, mutta ainakin minun korvissani maturitetsprov tuntuu hieman vanhanaikaiselta. Päädyn siihen, että vannomatta paras – voin kysellä hieman HY:n ulkopuolisilta tutuilta, miten tämän asian laita oikein on. Älä hylkää kumpaakaan.

Käsitekaavio 80. *Opintosuorituksia.*

6.13.4 Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

714

<ammatillinen koulutus>

osaamisen osoittaminen

sv påvisande av kunnandet

en demonstration of competence
not: skills demonstration (obsolete)

määritelmä

toiminta, jolla *ammatillisen tutkintokoulutuksen* tai *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija* osoittaa *ammatillisen tutkinnon perusteissa* tai tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteissa määritellyn ammattitaidon tai osaamisen

huomautus

Osaamisen osoittaminen voi tapahtua *näytön* kautta tai muulla tavalla.

Käsitteen tunnus: c1317

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

715
<ammatillinen koulutus>
näyttö
ei: näyttökoe (vanhentunut)
sv yrkesprov *n*
en competence demonstration

määritelmä
toiminta, jossa *opiskelija* osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut *ammatillisen tutkinnon perusteissa* määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus
Ammatilliset tutkinnot (*ammatillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö arvioidaan suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin *arviointikriteereihin*.

Näyttö on yhdenlaista *osaamisen osoittamista*.

Näyttö korvaa *ammatillisen koulutuksen* aikaisemmat käsitteet *ammattiosaamisen näyttö* ja *tutkintotilaisuus*.

Ks. myös *osaamisen arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c1318

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Vrt. *osaamisen osoittaminen*, jonka englannin vastine on demonstration of competence. Vaikea tehdä eroa englanniksi pelkällä sanajärjestyksellä…

Terminologin kysymys 9.3.2020: Onko mahdollista muodostaa osaamisen osoittamiselle ja näytölle eri englanninkieliset vastineet? Jos ei, niin sitten pitää vain laittaa competence demonstration (1) ja competence demonstration (2), mutta tämä ei tietysti toimi käännöstekstissä.

Arviointisanastotyöryhmän ja Seija-terminologin kysymys ammatilliselle koulutukselle 15.6.2020: Olisiko tarpeen lisätä näyttö-käsitteen kohdalle viittaus käsitteeseen arviointiaineisto? Viittaus voisi tulla esim. sitä kautta, että laissa säädetään (141 §) näyttöön liittyvän arviointiaineiston säilyttämisestä.

716
näyttöympäristö
sv yrkesprovsmiljö; omgivning där yrkesprovet genomförs; miljön för examenstillfället; > plats för yrkesprovet <fyysinen paikka>
en environment for competence demonstration

määritelmä
ympäristö, jossa *opiskelija* osoittaa ammatillisen osaamisen käytännön työtehtäviä tekemällä

huomautus
Näyttöympäristö on paikka, jossa *näyttö* suoritetaan.

Tavoitteena on, että näyttöympäristö on mahdollisimman autenttinen eli ensisijaisesti todellinen työympäristö tai, mikäli se ei ole mahdollista, mahdollisimman pitkälle todellista työympäristöä vastaava.

Näyttöympäristönä toimii usein työpaikka, mutta perustellusta syystä näyttöympäristö voi olla myös muu paikka, esimerkiksi *oppilaitoksen* oma ympäristö tai simulaattori.

Käsitteen tunnus: c1730

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (miljön för examenstillfället)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (authentic environment for competence demonstration)

717
(vanhentunut)
ammattiosaamisen näyttö
sv yrkesprov *n*

määritelmä
ammatillisessa peruskoulutuksessa käytettävä *tutkinnon osien arviointimenetelmä (2)*, jossa *opiskelija* osoittaa osaamisensa käytännön työtehtäviä tekemällä

huomautus
Erityistä tukea (2) tarvitseva opiskelija voi suorittaa näytön mukautetuin ammattitavoittein ja *arviointikriteerein*; ks. *osaamisen arvioinnin mukauttaminen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c604

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: ”vocational skills demonstration” - tätä on käytetty OPH:n nettisanastoissa. Miten erotetaan ammattitaidon hankkiminen ja osaamisen hankkiminen englanniksi?

718
(vanhentunut)
<ammatillisen koulutuksen näyttötutkinnot>
tutkintotilaisuus
sv examenstillfälle *n*
en demonstration of skills

määritelmä
tilaisuus, jossa *näyttötutkinnon* suorittaja osoittaa *tutkinnon perusteissa* määritellyn, tiettyyn *tutkinnon osaan* liittyvän ammattitaidon

huomautus
Tutkintotilaisuuksia järjestetään tutkinnonosittain.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c605

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

719
(vanhentunut)
näyttötutkinnon tutkintosuoritus
sv examensprestation vid fristående examen
en execution

määritelmä
näyttötutkinnon suorittajan *tutkintotilaisuudessa* antama osoitus *tutkinnon perusteissa* vaadittavasta ammattitaidosta

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c619

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

720
<ammatillinen koulutus>
ammattitaidon osoittamistavat
sv olika sätt *n pl* att visa yrkesskicklighet; sätt *n pl* att visa yrkesskickligheten
en method of demonstrating competence

määritelmä
määräys siitä, miten *ammatillisten tutkinnon osien* edellyttämä ammattitaito osoitetaan

huomautus
Ammattitaito osoitetaan *ammattiosaamisen näytöissä* tai *tutkintotilaisuuksissa*.

Käsitteen tunnus: c620

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 10.1.2020: Työryhmä sopinut, että ”ammattitaidon osoittaminen” käännetään laissa 531/2017 englanniksi ”demonstration of vocational skills”. Tämän pohjalta tulisi varmaan muodostaa myös tämän ammattitaidon osoittamistavat -käsitteen englannin vastine.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (sätt att visa yrkesskickligheten)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (method of demonstrating competence)

Käsitekaavio 81. *Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.*

Oppivelvollisuuden laajentaminen -kartoitus, TH, kevät 2021: Huomio: käsitekaavio tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa tarkistettava

Terminologin kysymys 11.3.2021: Mitä kohtia kaaviossa muokattava? Valmentava koulutus varmaan ainakin.

OKSA-jaos 21.5.2021: valmentava koulutus poistuu; Riina poista kaaviosta

6.13.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi

721

arviointi (2); oppilaan arviointi; opiskelijan arviointi; opintosuorituksen arviointi <korkeakoulut>; > arvostelu

sv bedömning; elevbedömning <oppilaan arviointi>; bedömning av eleven <oppilaan arviointi>; bedömning av den studerande <opiskelijan arviointi>; bedömning av studieprestationer <opintosuorituksen arviointi korkeakouluissa>
inte: utvärdering (2); evaluering (2)

en assessment (1); pupil assessment <oppilaan arviointi>; student assessment <opiskelijan arviointi>; > assessment of learning; > assessment of learning outcomes <oppimistulosten arviointi>; > assessment for learning <formatiivisessa arvioinnissa>; > marking <arvostelu>; > grading <arvostelu>
not: evaluation (2)

määritelmä
arviointi (1), jonka tavoitteena on *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai *oppimistulosten* arvottaminen

huomautus
Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaan arvioinnissa arvioidaan oppilaan oppimista, työskentelyä, käyttäytymistä ja *opintosuorituksia*.

Arviointia (2) voidaan tehdä opintojen aikana ja opintojen päättyessä (nk. *päättöarviointi*). Opintojen aikaista arviointia (2) on esimerkiksi kokeen tai tentin pisteyttäminen ja kurssiarvosanan antaminen.

Arvioinnin (2) tyyppejä ovat *numeerinen arviointi* ja *sanallinen arviointi*.

Termiä arvostelu käytetään suppeammassa merkityksessä; esimerkiksi kokeen arvostelu.

Englannin termi assessment viittaa tavoitteen ja tuloksen vertailuun mittausten perusteella, joten se voidaan kääntää suomeksi paitsi sanalla ”arviointi”, myös sanalla ”mittaaminen”.

assessment / evaluation: Kun on kyse yksilön oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvioinnista (2), englannin kielessä käytetään termiä assessment, ei evaluation. Englannin termi evaluation tarkoittaa arvottavaa analyysia, ja koulutuksen alalla evaluation liittyy lähinnä järjestelmän *arviointiin (1)* (esimerkiksi *koulutuksen arviointi*).

assessment / evaluation: Esimerkki englannin termien evaluation ja assessment käytöstä opetus- ja koulutusalalla:
fi: Tämän oppimisen ja osaamisen arviointiin perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kohdentuneen arvioinnin tarkoituksena on [--].
en: The purpose of this evaluation focusing on the assessment of learning and competence in basic education and general upper secondary education is to [--].

Käsitteen tunnus: c594

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi, Muutoksenhaku arviointiin (2), Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen, Arviointi ja Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<po en 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus englanti kesken>

<lukiolaki>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti ammatillisen ruotsin kielityöryhmälle 22.2.2019: Korkeakoulujen ja lukion ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok ammatillisen koulutuksen näkökulmasta?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 18.12.2018: suomenkielisistä synonyymeista puuttuu ”oppimisen arviointi” (engl. assessment of learning). Tätä termiä käytetty LOPSissa. Tulisiko se lisätä myös OKSAan, samoin kuin englanninkielinen vastine? -- **Najat Ouakrim-Soivio 11.2.2019**: HUOM! Assessment for learning tarkoittaa oppimisen aikaista arviointia, osaamisen arviointi on puolestaan assessment of learning. En missään tapauksessa käyttäisi englanninkielisiä käsitteitä vaan oppimisen arvioinnin synonyyminä formatiivista arviointia ja osaamisen arvioinnin synonyyminä summatiivista arviointia. -- **OKSA-jaos 15.2.2019**: Tässä käsitteessä lienee yhdistetty oppimisen aikainen eli formatiivinen arviointi ja oppimistulosten arviointi eli summatiivinen arviointi. Voisiko tämä toimia yhteisenä yläkäsitteenä näille molemmille?

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (pupil assessment; student assessment)

Riinan kysymys perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmille 21.3.2022: Tarvitaanko tehdä ero pupil ja student (perusopetus vs. toisen asteen koulutus)?

722

arviointiaineisto

sv bedömningsmaterial *n*; evalueringsmaterial *n*

en evaluation data; > assessment data <oppilaan, opiskelijan tai opintosuorituksen arviointi>

määritelmä

kaikki *arvioinnissa (1)* tai *arvioinnissa (2)* käytetty ja sitä varten kerätty tieto ja materiaali tai annettu näyttö, johon arviointi (1) tai arviointi (2) perustuu

huomautus

Arviointiaineisto voi olla tuotettu esimerkiksi myös kyselyillä, haastatteluilla tai muilla *arviointimenetelmillä (1)*.

Arviointiaineistoa voi olla esimerkiksi kirjallinen tai muuten tallennettu opintoja tai osaamista koskeva aineisto.

Määritelmässä käytetty sana näyttö on merkitykseltään laajempi kuin *ammatillisessa koulutuksessa* käytettävä käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c609

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi

Kysymys arviointisanastoryhmän kokouksessa 15.6.2020: Pitäisikö ammatillisen koulutuksen osalta arviointiaineiston ja näytön välillä olla suhde? Termi näyttö esiintyy myös yleissivistävässä koulutuksessa, mutta käsite ei ole sama kuin ammatillisessa koulutuksessa. Voisiko joku ammatillisen koulutuksen asiantuntija ottaa kantaa? Laissa on näytön kohdalla viittaus arviointiaineiston säilyttämisestä. **Jan** voisi kysyä Karvissa. Toisaalta näyttö on tässä määritelmässä yleisemmässä merkityksessä ja sitä ei linkitetä näyttö-käsitteeseen.

Vastaus 2.7. Janilta: Tällaisen vastauksen sain: Itse miellän asian seuraavasti: näyttö on toiminnallinen tilanne, jossa opiskelija osoittaa osaamisensa työtehtäviä tekemällä aidoissa työelämän tilanteissa. Arviointiaineisto on taas puolestaan se, johon kirjataan opiskelijan näytöstä tai muusta arviointimenetelmästä (esim. koe) saama arvosana sekä arvioinnin perustelut. Koulutuksen järjestäjien tulee lain mukaan säilyttää tätä aineistoa vähintään puoli vuotta mahdollisten opiskelijan pyytämien tarkistus- ja oikaisupyyntöjen vuoksi.

Vastaus ammatillisen koulutuksen työryhmältä 8.7.2020: Arviointisanastotyöryhmä kysyi OKSAn ammatillisen koulutuksen työryhmältä 15.6.2020, olisiko tarpeen lisätä ammatillisen koulutuksen näyttö-käsitteen kohdalle viittaus käsitteeseen ”arviointiaineisto”. Viittaus voisi tulla esim. sitä kautta, että laissa säädetään (141 §) näyttöön liittyvän arviointiaineiston säilyttämisestä. Ammatillisen koulutuksen sanastotyöryhmä ei 26.6. pidetyssä kokouksessaan nähnyt järkeväksi lisätä huomautusta näyttö-käsitteen kohdalle, vaan osaamisen arviointi (c1099) -käsitteen kohdalle. Sinne lisättiin huomautus: ”Osaamisen arviointi tehdään arviointiaineiston pohjalta.” **Lisäksi:** ”Arviointiaineisto-käsitteen määritelmässä on ok käyttää näyttö-sanaa yleisemmässä merkityksessä kuin ammatillisessa koulutuksessa määritelty näyttö-käsite. Kuitenkin ammatillisen koulutuksen sanastotyöryhmä ehdottaa, että arviointiaineisto-käsitteen (c609) kohdalle merkittäisiin esim. viimeiseksi huomautukseksi seuraava: ”Määritelmässä käytetty sana ’näyttö’ on merkitykseltään laajempi kuin ammatillisessa koulutuksessa käytettävä käsite /näyttö/.”

Seija 5.8.2020: Kirjattu ehdotus uudeksi huomautukseksi ammatillisen koulutuksen työryhmän mukaan.

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 17.8.2020

723

arviointikriteeri; arvioinnin kriteeri <ammatillinen koulutus>**; arviointiperuste** <lukiokoulutus>

sv bedömningskriterium *n*; utvärderingskriterium *n*; kriterium *n* för bedömning; kriterium *n* för utvärdering

en > evaluation criterion <arvioinnin (1) kriteeri>; > assessment criterion <arvioinnin (2) kriteeri>

määritelmä

peruste, jonka avulla *arvioinnin (1)* tai *arvioinnin (2)* kohteen tai kohteiden arvo, tila tai keskinäinen järjestys määritetään

huomautus

Arvioinnissa (1) ja arvioinnissa (2) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Toiminnan arvioinnissa (1) arviointikriteerit kertovat millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan.

Arviointikriteeri on *varhaiskasvatuksessa laatuindikaattoria* tarkemmin määrittävä tai erotteleva ominaisuus.

Oppilaan tai *opiskelijan* arvioinnissa (2) arviointikriteerit määrittelevät eri *arvosanoihin* vaadittavan osaamisen tason. Arviointikriteerit on määritelty esimerkiksi *perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa* ja *lukiokoulutuksen* opetussuunnitelman perusteissa. Vertaa *päättöarvioinnin kriteeri*.

Ammatillisessa koulutuksessa arvioinnin kriteereitä ovat *osaamisen arvioinnissa (2)* käytettävät kuvaukset kunkin *arvosanan* edellyttämästä osaamisesta. Määritelmässä mainittu ”kohteiden keskinäisen järjestyksen määrittäminen” ei päde ammatilliseen koulutukseen, sillä ammatillisessa koulutuksessa *arvioinnin (2)* tarkoitus on osoittaa *opiskelijan* osaamisen taso suhteessa ennalta määrättyihin arvioinnin kriteereihin, ei esimerkiksi asettaa opiskelijoita paremmuusjärjestykseen.

evaluation criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”One evaluation criterion used in evaluating learning outcomes is the number of students who enter higher education.”

assessment criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”When assessing a pupil’s knowledge and skills for the purpose of issuing reports and certificates, assessment criteria derived from the objectives defined in the core curriculum are used.”

Käsitteen tunnus: c613

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi, Arviointi ja Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 17.8.2020 ja tarkennettu 2.9.2020

724

<perusopetus>

päättöarvioinnin kriteeri

sv kriterium *n* vid slutbedömning

en final assessment criteria

määritelmä

arviointikriteeri, jota käytetään *perusopetuksen oppilaan* kunkin *oppiaineen* päättöarvosanaa muodostettaessa ja joka perustuu oppiaineelle määriteltyihin *arvosanoihin* vaadittavaan tieto- ja taitotasoon

huomautus

Arvioinnissa (2) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Perusopetuksen *yhteisten oppiaineiden* päättöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa*.

Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen. Tätä aikaisemmin kriteerit on määritelty vain arvosanalle 8.

Käsitteen tunnus: c614

Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020.

725

arvosana; > numeroarvosana

sv vitsord *n*; > siffervitsord *n* <numeroarvosana>

en grade (2); mark; > matriculation examination grade <ylioppilastutkinnon arvosana>; > matriculation examination test grade <ylioppilaskokeen arvosana>

määritelmä

arvioinnin (2) tuloksena *oppilaalle* tai *opiskelijalle* annettava, järjestetystä joukosta valittava numeerinen tai sanallinen ilmaus

huomautus

Numeromuotoinen arvosana voidaan antaa esimerkiksi asteikolta 4–10 (*perusopetus* ja *lukiokoulutus*) tai 1–5.

Esimerkki sanallisen ilmauksen muotoisesta arvosanasta on magna cum laude approbatur.

Käsitteen tunnus: c617

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen

<po sv 2022 tayd>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ei muutoksia arviointisanastoryhmässä

726
arvosana-asteikko
sv vitsordsskala; betygsskala
hellre än: bedömningsskala
en grading scale; marking scale; assessment scale

määritelmä
asteikko, joka määrittää *arvosanojen* keskinäisen järjestyksen ja suhteet

huomautus
Eri *koulutusasteilla* käytetään eri asteikkoja. Esimerkiksi *perusopetuksessa* käytetään numeroasteikkoa 4–10.

Arvosana-asteikoista on säädetty lainsäädännössä, esimerkiksi perusopetusasetuksessa (1998/852) ja asetuksessa lukiokoulutuksesta (1998/810).

Ruotsin termi bedömningsskala viittaa mihin tahansa arviointiasteikkoon.

Käsitteen tunnus: c618

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 19.10.2020

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (bedömningsskala; betygsskala)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (assessment scale)

727
arviointimenetelmä (2)
sv bedömningsmetod; metod för bedömning; utvärderingsmetod
en assessment method; evaluation method

määritelmä
oppilaan tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai *oppimistulosten arvioinnissa (2)* käytettävä kohdekohtainen *arviointimenetelmä (1)*

huomautus
Käsitteen tunnus: c610

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<po en 2022>

<po sv 2022>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020 ja 2.9.2020 (määritelmän muokkaus)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (bedömningsmetod; utvärderingsmetod)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (assessment method; evaluation method)

728
osaamisen arviointi (1)

määritelmä
oppilaan tai *opiskelijan* tiedollisen ja taidollisen osaamisen tason *arviointi (2)*

huomautus
Perusopetuksessa osaamisen arvioinnissa (1) käytetään perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* määriteltyjä, tavoitteista johdettuja *arviointikriteereitä* kuudennen *vuosiluokan* päätteeksi annettavassa arvioinnissa (2) ja *päättöarvioinnissa*.

Käsitteen tunnus: c1736

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

729
<ammatillinen koulutus>
osaamisen arviointi (2)
sv bedömning av kunnandet
en competence assessment

määritelmä
ammatillisen tutkintokoulutuksen tai *valmentavan koulutuksen opiskelijan* osaamisen olemassaolon ja tason *arviointi (2)*

huomautus
Osaamisen arviointi (2) tapahtuu vertaamalla osaamista *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen (2)* perusteissa määrättyihin *ammattitaitovaatimuksiin* tai *osaamistavoitteisiin (2)* ja niiden *arviointikriteereihin*.

Erityistä tukea (2) saavalle opiskelijalle voidaan laatia yksilöllinen osaamisen arviointi (2) (ks. *osaamisen arvioinnin mukauttaminen*). Lisäksi ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) on mahdollista poiketa (ks. *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen*).

Osaamisen arviointia (2) tehdään *osaamisen tunnistamisen* ja *osaamisen tunnustamisen* yhteydessä sekä erilaisten osaamisen osoittamistapojen, kuten *näyttöjen*, yhteydessä.

Osaamisen arviointi (2) tehdään *arviointiaineiston* pohjalta.

Käsitteen tunnus: c1099

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä, Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi, Muutoksenhaku arviointiin (2), Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

730
<oppijan arviointi>
sanallinen arviointi
sv verbal bedömning; verbalt omdöme
en written assessment; verbal assessment

määritelmä
arviointi (2), jonka tulos ilmaistaan tekstinä

huomautus
Sanallinen arviointi voidaan ilmaista yhteydestä riippuen määrätyssä muodossa tai yksilöllisenä tekstinä.

Käsitteen tunnus: c595

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi

<po en 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (verbal assessment)

731
numeerinen arviointi
sv numerisk bedömning
en numerical assessment

määritelmä
arviointi (2), jonka tulos ilmaistaan numerona *arvosana*-asteikolla

huomautus
Käsitteen tunnus: c1535

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

732
päättöarviointi
sv slutbedömning
en final assessment

määritelmä
opintojen päättyessä tehty *arviointi (2)*

huomautus
Perusopetuksessa päättöarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin *oppilas* on saavuttanut perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille* asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä.

Käsitteen tunnus: c1423

Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Muutoksenhaku arviointiin (2)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (slutbedömning)

733
itsearviointi (2); oppilaan itsearviointi; opiskelijan itsearviointi
sv självbedömning; självvärdering (2); självutvärdering; självevaluering (2)
en self-assessment

määritelmä
arviointi (2), jossa *oppilas* tai *opiskelija* itse arvottaa *oppimistaan*, osaamistaan tai työskentelyään

huomautus
Itsearvioinnin (2) tulee tapahtua suhteessa tavoitteeseen ja perustellusti.

Vrt. *itsearviointi (1)*, jossa arvioinnin kohde on yleisempi.

Käsitteen tunnus: c616

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Arviointi

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: kysytään vielä Pamelalta

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: självbedömning olisi ensisijainen termi

Lukion ruotsin kielityöryhmä 7.2.2019: entä värdering ja utvärdering? Ovatko esim. joillakin toisilla koulutusasteilla käytössä, esim. perusopetus?? Kysytään tosiaan Pamelalta näistä.

Hyväksytty arviointisanastoryhmässä 19.10.2020

734
<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>
palaute
sv respons
en feedback

määritelmä
oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä tai toiminnasta saatava kommentti tai arvio, joka tukee kohteen kehittymistä tai kehittämistä

huomautus
Palaute voi olla luonteeltaan hyvin erilaista ja se voi olla henkilökohtaista tai kohdistua esim. *koulutuksen* tai *varhaiskasvatuksen järjestäjään* tai *koulutukseen (1)*.

Palaute voi olla positiivista tai negatiivista.

Jotta palautetta voidaan saada tai antaa, tavoitteen saavuttamista on pitänyt ensin arvioida.

Palautetta voidaan käsitellä palautekeskustelussa tai siitä voidaan laatia palauteraportti.

Palaute on osa *formatiivista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1737

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Arviointi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020

735
vertaispalaute
en peer feedback

määritelmä
palaute, jonka ryhmän jäsenet antavat toisilleen

huomautus
Esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* toisen oppilaan tai opiskelijan *oppimisesta*, osaamisesta tai työskentelystä antama palaute.

Vertaispalautteen tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää palautetaitoja.

Vertaispalaute on lähellä *vertaisarviointia (1)*.

Perusopetuksessa itsearviointi (2) ja vertaispalaute ovat osa *formatiivista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1739

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Arviointi

<arviointi ruotsi kesken>

Käsite erotettu vertaisarvioinnin (1) käsitteestä omaksi käsitteekseen arviointityöryhmän kokouksessa 7.5.2020. Siirretään ehkä jatkossa muiden palautekäsitteiden yhteyteen?

Terminologin kommentti 12.5.2020: Korkeakouluissa on käytössä lähikäsite **vertaisoppiminen**, jolla tarkoitetaan yhteisöllistä työtapaa, jossa oleellista on toiselta yhteisöltä oppiminen, aktiivinen vuorovaikutus ja yhteiseen kehittämiseen sitoutuminen. Vertaisoppiminen on parhaimmillaan osa pitkäkestoista kehittämiskumppanuutta. (Korkeakoulujen auditointikäsikirja 2019 - 2024, Karvi Julkaisut 19:2019). Vastavuoroinen oppimisprosessi, jossa organisaatiot tai yhteisöt jakavat tietoa, osaamista ja kokemuksia. Vertaisoppimisessa organisaatio voi saada vertaispalautetta omasta toiminnastaan sekä uusia oivalluksia ja ideoita oman organisaation ja sen toiminnan kehittämiseen. Vertaisoppimista voi tapahtua eri tasoilla: yksilö, organisaatio tai verkostot. (Karvi.fi: Arvioinnin ja laadunhallinnan tuen käsitteet). **Vertaisoppiminen lisätään sanastoon, jos OKSA-työryhmä niin päättää. Ei kuulu arviointiryhmän rajaukseen.** Välitetty pääryhmälle / Riina Kosuselle

<arviointi ruotsi kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 28.5.2020. Tarkistettu 17.8.2020.

736

<ammatillinen koulutus>

palaute osaamisen kehittymisestä

sv respons på hur kunnandet utvecklats

määritelmä

ammatillisen koulutuksen opiskelijalle annettava *palaute*, jolla ohjataan ja kannustetaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä *itsearviointiin (2)*

huomautus

Opiskelijan osaamisen kehittymistä arvioi ja siitä palautetta voi antaa esimerkiksi *opetuksesta (2)* vastaava *opettaja* tai *työpaikkaohjaaja*. Palaute osaamisen kehittymisestä annetaan *ammatillisen tutkintokoulutuksen* aikana tai *ammatillisen tutkinnon* suorittamisen ja *osaamisen arvioinnin (2)* yhteydessä.

Ks. myös *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c1313

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OKSA-jaos / Tim L. 15.2.2019: Kun OKSAn arviointiluvut ovat valmiit, niin tämän käsitteen kohdalle lisätään viittaus käsitteeseen ’opintojen/opetuksen/oppimisen aikainen arviointi’ (mikä käsitteen termiksi sitten lopullisessa arviointiluvussa tuleekaan, ’formatiivinen arviointi’ vai??)

737

tieteellisen julkaisun vertaisarviointi; vertaisarviointi (2)

sv referentgranskning

en peer review

määritelmä

menettely, jossa tutkimustuloksia julkaiseva taho pyytää tieteenalan asiantuntijoita ennakolta arvioimaan julkaistavaksi tarjotun käsikirjoituksen tieteellisen julkaisukelpoisuuden

huomautus

Tieteellisen julkaisun vertaisarvioinnilla pyritään varmistamaan, että tutkimustulokset ovat valideja, ajanmukaisia ja kiinnostavia. Vertaisarviointi (2) liittyy myös julkaisukanavien tasoluokitusvaatimuksiin.

Vertaisarviointia (2) voivat käyttää esimerkiksi lehdet, konferenssit ja kirjankustantajat.

Käsitteen tunnus: c1547

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

Korkeakoulujen pikkusanastotyöryhmä 5.4.2019: käsite liittyy tähän lukuun vain assosiaation kautta. Tässä ei ole kyse vuorovaikutteisesta toiminnasta, jollaista tässä luvussa määritelty vertaisarviointi on.

738
(vanhentunut)
<ammatillisen koulutuksen näyttötutkinnot>
arviointikeskustelu
sv bedömningssamtal *n*; utvärderingssamtal *n*
en assessment discussion

määritelmä
keskustelu, joka käydään *tutkinnon suorittajan* sekä opetusalan ja työelämän edustajien välillä osana *arviointia (2)*

huomautus
Arviointikeskustelu käydään esimerkiksi *tutkintotilaisuuden* arvioinnin (2) yhteydessä.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c607

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (bedömningssamtal)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (assessment discussion)

739
(vanhentunut)
näyttötutkinnon arviointikokous
sv bedömningsmöte *n*

määritelmä
kokous, jossa työnantajia, työntekijöitä ja *opettajia* edustavat, *tutkintotoimikunnan* hyväksymät arvioijat tekevät *arviointiaineiston* perusteella esityksen *tutkinnon osan arvioinnista (2)* tutkintotoimikunnalle

huomautus
Arvioijilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka arvioivat *opiskelijan* oppimista, osaamista tai tutkintosuoritusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c608

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

740
(vanhentunut)
tutkinnon osan arviointisuunnitelma
sv bedömningsplan för examensdel

määritelmä
suunnitelma *tutkinnon osan arvioinnin (2)* tekemisestä ja *arviointimenetelmistä (2)*

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c611

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

741
(vanhentunut)
<ammatillinen koulutus>
arviointiesitys
sv bedömningsförslag *n*

määritelmä
työnantajia, työntekijöitä ja *opettajia* edustavan arvioijaryhmän tekemä tutkinnonosakohtainen esitys, joka tehdään *tutkintotoimikunnalle* päätöksentekoa varten ja joka perustuu kattaviin *näyttötutkintojen tutkintosuoritusten arviointeihin (2)*

huomautus
Arvioijaryhmä esittää tutkintotoimikunnalle, miltä osin *opiskelijan todennettu osaaminen* soveltuu tunnustettavaksi vastaamaan suoritettavan *tutkinnon tutkinnonosia*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c615

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 82. *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi.*

6.13.5.1 Muutoksenhaku arviointiin (2)

742

arvioinnin tarkistaminen

sv kontroll av bedömningen

en rectification of assessment (1)

määritelmä

ratkaisu, jossa *osaamisen arvioijat opiskelijan* kirjallisesta pyynnöstä tarkistavat *osaamisen arviointia (2)* tai hylkäävät pyynnön

huomautus

Jos *ammatillisen tutkintokoulutuksen* opiskelija on tyytymätön arvioinnin tarkistamista koskevaan päätökseen, hän voi pyytää *arvioinnin oikaisua* asianomaiselta *työelämätoimikunnalta*. *Valmentavan koulutuksen* opiskelija pyytää arvioinnin oikaisua *rehtorilta*.

Ks. myös *arvioinnin tarkistuspyyntö*.

Perusopetuksessa ammatillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistaminen vastaa lähinnä käsite *arvioinnin uusiminen (1)*.

Yliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* osalta vrt. *arvioinnin oikaisu*.

Käsitteen tunnus: c1314

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Muutoksenhaku arviointiin (2)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: Työryhmänne ehdottama termimuoto ”request for rectification of assessment” kuulostaa terminologisesti ajateltuna ennemminkin arvioinnin tarkistuspyynnöltä kuin arvioinnin tarkistamiselta...? Voisiko OKSAssa olla ”arvioinnin tarkistuspyyntö” = ”request for rectification of assessment” ja ”arvioinnin tarkistaminen” = ”rectification of assessment”? Tällöin pitäisi vielä ottaa huomioon, että ”rectification of assessment” on OKSAssa tällä hetkellä myös ”arvioinnin oikaisun” englannin vastineena (sellaisessa tapauksessa, että arvioinnin oikaisussa on kyse virheellisten tietojen korjaamisesta). Eli tarvittaisiin homonyyminumerot (1 ja 2).

Lukion englannin kielityöryhmän kommentti ammatillisen englannin työryhmälle 19.5.2020: Näkisimme, että rectification-ilmaisu olisi hyvä muuttaa (vrt. muut koulutusasteet, joilla rectification-termi on vaihdettu muihin ilmaisuihin).

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan? Korvataan TUVAlla ja/tai TELMAlla?

Oppivelvollisuus-pikkusanastotyöryhmä 13.4.2022: TUVA-laki: Arvioinnin tarkistamiseen ja oikaisuun sovelletaan, mitä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 55 ja 116 §:ssä valmentavasta koulutuksesta säädetään.

Poiketen siitä, mitä 2–4 momentissa säädetään, valmentavan koulutuksen aikana suoritettavien perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opintojen arviointiin sovelletaan, mitä asianomaista koulutusmuotoa koskevassa laissa säädetään.

Oppivelvollisuus-pikkusanastotyöryhmä 13.4.2022: palataan Pirittan kanssa

743
arvioinnin tarkistuspyyntö
sv begäran om kontroll av bedömningen
en request for rectification of assessment

määritelmä
kirjallinen pyyntö, jolla *ammatillisen koulutuksen opiskelija* hakee *arvioinnin tarkistamista* saamaansa *osaamisen arviointiin (2)*

huomautus
Mikäli opiskelija on tyytymätön osaamisen arviointiin (2), hän voi tehdä *osaamisen arvioijille* arvioinnin tarkistuspyynnön.

Perusopetuksessa ammatillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistuspyyntö vastaa lähinnä käsite arvioinnin uusimispyyntö.

Yliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* osalta vrt. *arvioinnin oikaisupyyntö*.

Käsitteen tunnus: c1315

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: Muutoksenhaku arviointiin (2)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Tämän englannin vastine pitää tarkastaa Päivi Koskelaiselta.

744
arvioinnin uusiminen (1)
sv ombedömning
en reassessment
not: revised decision on assessment

määritelmä
ratkaisu *huoltajan*, *oppilaan* tai *opiskelijan* pyyntöön tehdä uusi sellainen *arviointi (2)*, johon liittyy opinnoissa etenemistä tai (*perusopetuksessa*) *vuosiluokalle* jättämistä koskeva päätös, tai ratkaisu huoltajan, oppilaan tai opiskelijan pyyntöön tehdä uusi *päättöarviointi*

huomautus
Arvioinnin uusimista (1) voi itse pyytää 15 vuotta täyttänyt oppilas.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* arvioinnin uusimista (1) koskevan ratkaisun antaa *oppilaitoksen rehtori*.

Ratkaisu voi olla uuden arvioinnin (2) tekeminen tai pyynnön hylkääminen.

Ammatillisessa koulutuksessa perusopetuksen käsitettä arvioinnin uusiminen (1) vastaa lähinnä *arvioinnin tarkistaminen*.

Yliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* osalta vrt. *arvioinnin oikaisu*.

Käsitteen tunnus: c601

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Muutoksenhaku arviointiin (2)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 19.10.2020

745

arvioinnin oikaisuvaatimus **<perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>**; **arvioinnin oikaisupyyntö** **<ammatillinen koulutus, korkeakoulut>**

sv begäran om omprövning; ~ begära omprövning av bedömningen *verb*

en request for an administrative review of an assessment
not: claim for a revised assessment; request for rectification of an assessment; appeal (2) <valitus>; challenge <yleiskieltä>

määritelmä
pyyntö, jolla *arvioinnin uusimiseen (1)*, *arvioinnin tarkistamiseen* tai – *korkeakoulussa (1)* – opintosuorituksen *arviointiin (2)* tai *opintosuorituksen hyväksilukemiseen* tyytymätön *huoltaja* tai *oppija* hakee oikaisua arvioinnin uusimista (1), arvioinnin tarkistamista, *opintosuorituksen* arviointia (2) tai *hyväksilukemista* koskevaan päätökseen

huomautus
Arvioinnin oikaisuvaatimuksen tai -pyynnön voi tehdä oppilaan huoltaja tai 15-vuotias tai sitä vanhempi *oppilas* tai *opiskelija* itse.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* arvioinnin oikaisuvaatimus osoitetaan aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa arvioinnin oikaisupyynnön on myös oltava kirjallinen, ja pyyntö osoitetaan ammatillista koulutusta koskevan lain mukaisesti *työelämätoimikunnalle* ja *valmentavassa koulutuksessa rehtorille*.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voi yliopistolain 558/2009 ja ammattikorkeakoululain 932/2014 mukaan suullisesti tai kirjallisesti pyytää oikaisua *opintosuorituksensa arviointiin (2)* tai muualla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa hyväksilukemiseen. Opintosuorituksen arviointia (2) koskeva oikaisupyyntö on tehtävä arvostelun suorittaneelle *opettajalle*. Hyväksilukemista koskeva oikaisupyyntö on tehtävä päätöksen tehneelle henkilölle.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* arvioinnin oikaisupyynnön johdosta tehtyyn päätökseen (*arvioinnin oikaisu*) saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrätyltä toimielimeltä siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Käsitteen tunnus: c1316

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus> <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Muutoksenhaku arviointiin (2)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ammatillisen englannin kielityöryhmä 9.1.2020: arvioinnin oikaisu = request for review of assessment

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 10.1.2020: Työryhmänne ehdottama termimuoto ”request for review of assessment” kuulostaa ennemminkin arvioinnin oikaisupyynnöltä eikä arvioinnin oikaisulta...? OKSAssa arvioinnin oikaisupyynnön englannin vastineena on ollut ”request for an administrative review of an assessment”. Voisiko OKSAssa tämän pitkän muodon sijaan tai synonyymiksi siis ottaa lyhyemmän (ja hiukan epätarkemman) muodon ”request for review of assessment”? Kumpi muoto otetaan ensisijaiseksi?

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan? Korvataan TELMAlla?

746

arvioinnin oikaisu

sv omprövning av bedömning; rättelse av bedömning; > rättelse av bedömning av kunnande <ammatillinen koulutus, osaamisen arvioinnin oikaisu>

en administrative review of an assessment; ~ correction of an assessment <virheellisten tietojen korjaaminen>
not: revised decision; rectification of assessment (2); assessment rectification

määritelmä

ratkaisu *arvioinnin oikaisuvaatimukseen tai -pyyntöön*

huomautus

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* kirjallinen *arvioinnin oikaisuvaatimus* osoitetaan aluehallintovirastolle. Aluehallintoviraston ratkaisuna voi olla kyseisen *arvioinnin uusimista (1)* koskevan hallintopäätöksen muuttaminen, hallintopäätöksen kumoaminen, arvioinnin oikaisua koskevan vaatimuksen hylkääminen tai asian palauttaminen *rehtorille* uudelleen käsiteltäväksi.

Ammatillisessa koulutuksessa arvioinnin oikaisu koskee vain *osaamisen arviointia (2)* ja *ammatillisen koulutuksen järjestäjä* voidaan perustellusta syystä myös edellyttää asettamaan uudet *osaamisen arvioijat*.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa opiskelija* voi yliopistolain 558/2009 ja ammattikorkeakoululain 932/2014 mukaan pyytää oikaisua *opintosuorituksensa arviointiin (2)* tai muualla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa *hyväksilukemiseen* (ks. *arvioinnin oikaisupyyntö*).

Yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa arvioinnin oikaisupyynnön johdosta tehtyyn arvioinnin oikaisuun saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrätyltä toimielimeltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Käsitteen tunnus: c602

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Muutoksenhaku arviointiin (2)

<po en 2022>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken>

OKSAn ja Opetushallinnon sanaston harmonisointi: Lukion englannin kielityöryhmä 26.6.2019: rectification: tämä termi peräisin Opetushallinnon sanastosta. Kuitenkin sopii yhteyteen, jossa pyydetään esim. virheellisten tietojen korjaamista, ei niinkään hyvä tähän. Anu Halvari puhuu rectification-termistä OPH:ssa, onko harkittu ratkaisu vai voidaanko OPH:n sanastossakin korvata review'llä.

Lukion englannin kielityöryhmä 26.6.2019: Anu H. toivoo, että pidetään rectification toistaiseksi sallittavana synonyymina. Huom. Merja ja Päivi näkevät, että rectification olisi oikeastaan eri käsitteen termi, arvioinnin oikaisu (2) –käsitteen (jollaista ei ole OKSAssa) vastine.

Ammatillisen englannin kielityöryhmä 9.1.2020: request for review of assessment

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 10.1.2020: Työryhmänne ehdottama termimuoto "request for review of assessment" kuulostaa ennemminkin arvioinnin oikaisupyynnöltä eikä arvioinnin oikaisulta...? OKSAssa arvioinnin oikaisun englannin vastineina on ollut "administrative review of an assessment", "administrative review of a reassessment" ja "rectification of an assessment". Mitkä kaikki näistä muodoista halutaan pitää mukana? Otetaanko OKSAan mukaan myös lyhyempi (ja hiukan epätarkempi) muoto "review of assessment"? Mikä termimuodoista tulee ensisijaiseksi? Halutaanko/tarvitaanko mukaan myös tuo "rectification of an assessment" - työryhmännehän on ehdottanut, että käsitteen "arvioinnnin tarkistaminen" vastineeksi tulisi "rectification of assessment".

Ammatillisen englannin työryhmän kommentti lukion englannin ryhmälle 20.2.2020: Muuttaisimme rectification-termin muotoon correction, sillä rectification on OKSAssa käytössä eri käsitteen (*arvioinnin tarkistaminen*) vastineena.

Lukion englannin kielityöryhmä 19.5.2020: Pohdittiin, onko lukion englannin termi ”administrative review of a reassessment” vai ”administrative review of an assessment”. Lukiokoulutuksessahan oikaisuvaatimus ei koske alkuperäistä arviointia, kuten vaikkapa korkeakouluissa, vaan arvioinnin _uusimista_. Mutta pitäisikö englannin termin olla sama kaikille koulutusasteille, vai olisiko hyvä, että englannin termeissä näkyisivät nämä erot...? Merja pyytää kommentit (ainakin) tähän kohtaan VNK:n Päivi Koskelaiselta; Riina, muistuta Merjaa.

Lukion englannin kielityöryhmä 19.5.2020: Käännösmuisteista löytyy myös esim. ”rectification of decision” (päätöksen oikaisu). ”Rectification” laitettiin hylättäväksi, tämä pätee ainakin lukion puolella, ammatillisella täytyy vielä käydä tästä keskustelu (Merja, Tomi, Seija).

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen englannin työryhmälle 19.5.2020: Ainakin lukiokoulutuksen puolella on todettu, että ”rectification of assessment” ei ole juridisessa mielessä hyvä käännös, vaan se laitettiin hylättäväksi vastineeksi. Kannattaisiko myös ammatillisen koulutuksen puolella ottaa käyttöön termi ”administrative review of an assessment” ja merkitä ”rectification of assessment” hylättäväksi?

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 26.10.2020

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (rättelse av bedömning)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (rättelse av bedömning av kunnande)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (rectification of assessment)

Käsitekaavio 83. *Muutoksenhaku arviointiin (2).*

6.13.5.2 Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen

747

suorituksen uusiminen; opintosuorituksen uusiminen; arvioinnin uusiminen (2) **<laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017>; osaamisen osoittamisen uusiminen** **<ammatillinen koulutus>**

sv omtagning; omtagning av bedömningen <laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017>

en ~ resit a test *verb* <kokeen uusiminen>; ~ resit an exam *verb* <kokeen uusiminen>; ~ retake a test *verb* <kokeen uusiminen>; ~ retake an exam *verb* <kokeen uusiminen>

määritelmä

toiminta, jossa *oppilas* tai *opiskelija* tekee *opintosuorituksensa* uudelleen tai osoittaa osaamisensa uudelleen ja saa siitä uuden *arvioinnin (2)* tai *osaamisen arvioinnin (1)*

huomautus

Perusopetuksessa suorituksen uusiminen tulee kyseeseen tilanteissa, joissa *oppija* ei ole suorittanut hyväksytysti *koulutukseen (2)* kuuluvia opintoja tai hänen *arviointinsa (2)* on hylätty.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän tulee järjestää *opiskelijalle* mahdollisuus osaamisen osoittamisen uusimiseen, jos opiskelijan *osaamisen arviointi (2)* on hylätty.

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus suorituksen uusimiseen sekä hylätyn että hyväksytyn opintosuorituksen kohdalla. Sekä hyväksytyn että hylätyn opintosuorituksen uusimisessa voi olla kyse myös *arvosanan korottamisesta*.

Korkeakouluissa (1) suorituksen uusiminen voi tulla kyseeseen sekä hylätyn että hyväksytyn opintosuorituksen kohdalla. Korkeakoulu (1) voi määrätä vähimmäis- ja enimmäismäärän *opetukseen (1)* liittyvien kuulusteluiden ja muiden opintosuoritusten uusimiskerroille.

Ks. myös *osaamisen osoittaminen*, *arvioinnin uusiminen (1)* ja *arvosanan korottaminen*.

Käsitteen tunnus: c600

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 14.2.2020: Eri koulutusasteille tarvitaan varmaan eri vastineet englanniksi. Lukiossa resit/retake a test/exam.

748

arvosanan korottaminen

sv höjning av vitsord

en grade improvement; mark improvement; improving a grade; improving a mark; ~ raise a grade *verb*; ~ raise a mark *verb*

määritelmä

toiminta, jossa *oppilas* tai *opiskelija* uusii *arvioinnin (2)* tai *osaamisen arvioinnin (1)* perustana olleen *opintosuorituksen* tai muun *osaamisen osoittamisen* tai tekee lisäsuorituksen saadakseen korkeamman *arvosanan*

huomautus

Perusopetuksessa oppilas voi *opetukseen (1)* osallistumatta korottaa *lukuvuositodistukseen* merkittyä hylättyä arvosanaa. Hyväksytyn arvosanan korottamisesta ei ole erikseen säädetty, mutta *opetuksen järjestäjä* voi antaa tällaisen mahdollisuuden oppilaalle. Muu kuin perusopetuksen oppilas voi korottaa perusopetuksen arvosanojaan *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa*, *aikuisten perusopetuksessa* tai *erityisessä tutkinnossa*.

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksyttyä että hylättyä arvosanaa *suorituksen uusimisen* kautta.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän tulee järjestää opiskelijalle mahdollisuus osaamisen arvioinnin perusteella annetun hyväksytyn arvosanan korottamiseen (hylätyn arvosanan kohdalla käytetään käsitettä *osaamisen osoittamisen uusiminen*).

Korkeakouluissa (1) arvosanan korottaminen tapahtuu *suorituksen uusimisen* kautta.

Vrt. *suorituksen uusiminen*, *arvioinnin oikaisuvaatimus*.

Käsitteen tunnus: c603

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kommentti ammatillisen englannin kielityöryhmälle 18.12.2018: Korkeakoulujen ja lukion englannin työryhmät antaneet englannin vastineita; varmistatteko että ok ammatillisen koulutuksen näkökulmasta?

Käsitekaavio 84. *Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen.*

6.14 Opintosuorituksen hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä tutkinnon tunnustaminen

749

opinnollistaminen

sv godkännande av kunnande som förvärvas utanför den formella utbildningen; godkännande av kunnande som förvärvas på annat sätt; godkännande av kunskaper som visats på annat sätt <selittävä käännös>

en identification and documentation of planned learning; recognition of non-formal learning; recognition of informal learning; accreditation of experiential learning; accreditation of learning demonstrated in some other manner <selittävä käännös>

määritelmä

toimenpide, jossa sovitaan, että osaaminen, jota *opiskelija* tulee hankkimaan *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* ulkopuolella muuten kuin opiskelemalla, tullaan dokumentoimaan, tunnistamaan (ks. *osaamisen tunnistaminen*) ja tunnustamaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) osaksi tavoitteena olevaa *tutkintoa*

huomautus

Opinnollistamisessa voidaan jo ennen osaamista tuottavaa toimintaa (esimerkiksi työ tai harrastustoiminta) pohtia, miten kyseinen toiminta olisi sellaista, että se edistäisi oppimistavoitteiden saavuttamista.

Opinnollistaminen eroaa *osaamisen tunnustamisesta* siten, että opinnollistamisesta sovitaan ennen osaamisen hankkimista (esimerkiksi työn aloittamista).

Käsitteen tunnus: c1636

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

OKSA-jaoksen kommentti kielityöryhmille / terminologille 31.1.2020: Tämä on AMKien käsite ja työpajojen. Näiltä voisi tiedustella sv- ja en-vastineita.

Terminologin kysymys Glossary Groupille, erit. korkeakouluedustajille, 24.2.2020 (sähköposti): Mitä termiä/ilmaisua teidän korkeakoulussanne tai oppilaitoksessanne on käytetty ruotsin- ja englanninkielisenä vastineena tälle käsitteelle?

HY / Irma Hallberg-Rautalin 28.2.2020: ”Termi on minulle ihan uusi, mutta huomasin että tosiaan lääketieteellisessä tiedekunnassa käyttävät tuota termiä. Aallon sivuilta löysin tämmöisen: https://into.aalto.fi/display/enopisk/Accrediation+of+learning+demonstrated+in+some+other+manner. Vilja ja Bill, onko tuttu asia? Selvittelen alkuviikosta lääkiksen opintohallinnosta josko heillä olisi jo käytössä englanninkielinen termi.

Aalto / Vilja Pitkänen 28.2.2020: ”Moi, nopeana vastauksena Irmalle: meillä Aallossa tuo on hyväksilukujen yhteydessä käytössä, mutta mitään näppärää termiä ei ole, vaan juuri tuo selittävä hässäkkä minkä Irma löysitkin, mutta pohdintaa on ollut muistakin varianteista. Meillä on vähän kiireinen työrupeama menossa, mutta lupasimme Riinalle palata asiaan vähän tuonnempana.”

TY / Antti Koskinen 28.2.2020: Täältä Turusta myös sellainen pikakommentti, että tuntuu vaikealta (tai jopa mahdottomalta) keksiä tuolle vähän keinotekoiselle uudissanalle mitään yhtä englannin sanaa vastineeksi, tai edes sopivaa fraasia. Meillä ei ole koettu tarvetta ko. termin käyttämiselle muutenkaan, ainakaan vielä.

Yrkeshögskolan Novia / Thomas Böckelman 28.2.2020: Tietääkseni meillä (yh Novia) ei ole käytetty termiä ainakaan missään yleisessä käytössä. Täytyypä kysyä omalta väeltä.

HY / Puck Sumelius 28.2.2020: Meilläkään (HY/Kielipalvelut/ruotsin käännökset) tätä ei ole mielestäni käytetty, AHOT on tietenkin tuttu. Huomasin, että Aallossa on käytössä ”godkännande av kunskaper som förvärvats på annat sätt”. Jos AHOT on ”identifiering (och godkännade) av tidigare förvärvad kunskap” niin mikä ruotsin sana toisi esiin opinnollistamisen etukäteissuunnitteluaspektin? Minustakin koko sana on vähän keinotekoinen.

Arcada / Lilian Sjöberg 2.3.2020: Ei ole Arcadassa käytössä vielä. Olen itse miettinyt tätä asiaa toisessa yhteydessä, enkä keksinyt mitään hyvää sanaa. Suomeksi ei saisi keksiä mitään uuttaa termiä miettimättä samalla käännöksiä ☺, koska suomen rakenne mahdollistaa melkein rajattomasti uusia sanoja. AMK-puolella ainakin Laurea ja Humak käyttävät termiä work-based learning (https://wiki.humak.fi/display/IE/Work-based+learning+guide).

Taideyliopisto / Minna Salomaa 2.3.2020: Kysyin vastaavalta opintopäälliköltämme asiasta, on kuulemma tuttu termi mutta se ei ole meillä vakiintuneessa käytössä, enkä itse ole kääntänyt sitä mitään tekstiä varten. Käännöksessä täytyy varmaan tyytyä selittämiseen ja varautua siihen, ettei eroa ahotointiin saada itsestään selvästi esille.

Aalto / Bill Hellberg 2.3.2020: Kuten sanottiin, termi on tullut vastaan mutta mitään näppärä termi ei ole käytössä meillä Aallossa. Vaikka ei kysytty, annan joitakin ajatuksia mahdollisista uusista vastineista.
Work-based learning voi olla kelpo vastine. Jos on tärkeä tuo esille, että opinnollistaminen tapahtuu ennen suorittamista, pitäisikö olla intended/planned/target tai jokin vastaava? Määritelmässä mainitaan, että kyseessä voi olla myös harrastustoiminta, onko sitten work liian rajoitettu sana? Ajattelin, että ehkä riittää, jos sanotaan vaan learning, kunhan learning on dokumentoitu ja tunnistettu/tunnustettu. Tunnistettu ja tunnustettu ehkä sulattaisin yhteen recognition-sanan alle. Joten (esim.): identification and documentation of planned learning (?)
Tämä on vaan tämän hetken heittoni. Hyvä vastine riippuu tietysti siitä, miten termi tulee olemaan käytetty, eli kenelle. Onko tärkeä, että termi avautuisi ulkomaasta tuleville maksaville opiskelijoille? Vai onko tärkeämpi, että on yksi, mieluummin lyhyt hallinnollinen termi, jolla olisi tietty vakio määritelmä ja olisi lähinnä vain koulutushallintoihmisten käytössä?

Hämeen ammattikorkeakoulu / Irina Aittomäki 9.3.2020: Meillä HAMKissa on käytetty myös jossain määrin work-based learning termiä, mutta juuri tuon saman problematiikan kanssa olemme painineet, ettei termi kata kuin murto-osan siitä, mitä suomenkielinen termi kattaa ja termin erottaminen työharjoitteluun liittyvistä ohjeistuksista on hankalaa. Mieluummin sisällyttäisin termin osaamisen tunnistamiseen.
Ehkä AHOTissakin on turha raahata mukana enää sanoja ”aiemmin hankitun”. Mitä tulevat tai nykyiset opiskelijat tekevät historiatiedolla, jos ajatusmaailma on muuttunut hyväksymään myös koulutuksen aikana hankitun osaamisen hyväksilukemisen ja näytön? Tarkoitan sitä, että onko tarve erottaa AHOT ja OT (? osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen) korkeakoulujen henkilökunnasta lähtöisin oleva tarve, jonka sisällyttäminen väkisin näihin termeihin tekee asiasta hyvin sekavan opiskelijoille? Voisiko määrittelyssä lukea jotenkin: aiempi termi AHOT.
Identification and recognition of learning kattaisi menneen ja tulevan osaamisen. Vaihtoehtona voisi olla Accreditation of learning. Näyttö (skills demonstration) ja hyväksiluku (credit transfer) kuuluvat osaamisen tunnistamiseen.

Tampereen yliopisto / Anna Naukkarinen 9.3.2020: Termi ei ole juurikaan esiintynyt käännöksissäni täällä Tampereen yliopistossa, mutta olen jossain yhteydessä kääntänyt sen ”recognition of non-formal learning” (termiin sisältyi mm. tieteellisten käsikirjoitusten arviointia, konferenssiesityksiä, tutkimushankkeen suunnitteluun osallistumista yms.)

Aalto / Vilja Pitkänen 9.3.2020: OKSAn määritelmää katsoessa olennaista on se, että opinnollistaminen on muun kuin opintojen kautta saadun osaamisen, eli työkokemuksen tai muun tunnustamista osaksi tutkintoa. Siksi minusta ideaalitapauksessa [englanninkielisessä] termissä pitäisi näkyä se, että kyse *ei ole aiemmista opinnoista*. Toisin sanoen OKSAssa (ja näin myös Aallossa) aiempien *opintojen* tunnustaminen on *hyväksilukua*, kun taas *työ- tai muun kokemuksen laskeminen mukaan opintoihin* tai tavallaan ”opinnoiksi muuttaminen” on *opinnollistamista*. Siitä näkökulmasta tämänhetkinen OKSAn englannin vastine hyväksiluvulle ”accreditation of prior learning” on liian laaja, kun määritelmän mukaan puhutaan nimenomaan aiempien opintosuoritusten eli opintojen eikä minkä tahansa osaamisen hyväksiluvusta. Ennen kuin opinnollistamista oli keksitty termiksi, tämä ei tietenkään ollut ongelma, mutta nyt se vähän on. Eli pitäisi olla ylätermi ”aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen”, joka jakautuu hyväksilukuun ja opinnollistamiseen. Tai näin olen ymmärtänyt asian täällä Aallossa ja siltä se OKSAssakin näyttää.

Aalto / Vilja Pitkänen 10.3.2020: Minusta tässä vain on sellainen ristiriita, että hyväksiluku vaikuttaa tässä yläkäsitteeltä, jonka alle menee sekä aiempien opintojen että muun osaamisen tunnustaminen, mikä ei sitten taas vastaa OKSAn määritelmää. Myönnettäköön, että minusta Aallon termien käyttö on välillä minusta kähmäistä tai sitten en ymmärrä sitä. Välillä vaikuttaa siltä, että Aallossa opinnollistaminen olisi hyväksiluvun alakäsite, mutta sitten kuitenkin sanotaan, että opinnollistaminen ei ole hyväksilukua. Aallon hyväksilukuohjeissa sanotaan näin (boldaukset minun):

-- Muuten kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamisessa noudatetaan Aalto-yliopistossa pääosin kahta vaihtoehtoista toimintamallia: Kun opiskelija tunnistaa saavuttaneensa jonkin Aallon kurssin osaamistavoitteet muualla kuin muodollisessa koulutuksessa, voi opiskelija hakea kurssin hyväksilukua. Silloin opiskelijan hankkimaa osaamista verrataan korvattaviksi esitettyjen kurssien osaamistavoitteisiin ja opiskelijalta voidaan edellyttää kirjallisen dokumentoinnin lisäksi näyttöä osaamisestaan. Lisänäyttönä voi olla esimerkiksi suullinen tai kirjallinen tentti, essee, portfolio tai harjoitustyö.

-- Aalto-yliopisto tunnistaa joitakin vakiintuneita tapoja (esimerkiksi Aalto-yhteisön luottamustoimet, harjoittelu) hankkia osaamista muodollisen koulutuksen ulkopuolella. Tällaisella tavalla hankittua osaamista varten on olemassa kursseja, joista opiskelija voi kokemuksensa pohjalta hakea opintopisteitä kurssille määritetyn suorittamistavan mukaisesti. Opinnollistamiseen voidaan myös käyttää ns. vaihtuvasisältöistä kurssikoodia, jolloin osaamista tarkastellaan suhteessa koulutusohjelman tai tutkinnon osaamistavoitteisiin. Tällä menettelyllä mikä tahansa tutkintoon soveltuva muualla hankittu osaaminen voidaan opinnollistaa ohjelmajohtajan päätöksellä. Kyse ei ole tällöin hyväksiluvusta.

Aalto / Vilja Pitkänen 10.3.2020: [po.] ohjeessa *ei ole mainintaa siitä, että opinnollistamisen tapauksessa pitäisi sopia asiasta etukäteen*. Voisin olla asiasta yhteydessä vielä meidän opintolakimiehiin, joiden kanssa näitä käännöksiä olemme pyöritelleet.

Aalto / Vilja Pitkänen 9.3.2020: Kun tutkimme tätä Aallon hyväksilukukäännöksiä varten, tuli vastaan erilaisia vastineita. Yksi oli tuo Annan mainitsema non-formal learning. Oli myös informal learning ja vähän lähteestä riippuen oli erilaisia rajanvetoja, mikä näiden kahden ero on. UK:ssa näytti olevan käytössä tällaiset kuin ”accreditation of prior certificated learning” (APCL) joka on muodollisen oppimisen hyväksilukua ja ”accreditation of prior experiential learning” (APEL) joka on työkokemuksen tms. muun osaamisen hyväksilukua. Minusta näissä ollaan oikeilla jäljillä siinä mielessä, että on tehty termitasolla ero opintojen ja muun osaamisen välillä. Emme kuitenkaan Aallossa päätyneet ottamaan näitä toistaiseksi tällaisenaan käyttöön, kun täällä on aiemmissa materiaaleissa käytetty mm. ”muualla hankittua osaamista” ja ”muuten osoitettua osaamista” ja ehkä vielä jotakin muutakin, ja opinnollistamisen suhde noihin oli osittain epäselvä. Siksi päädyimme siihen kauheaan selittävään rimpsuun, jonka Irmakin oli löytänyt 😊. Jos päätyisimme yhteiseen ratkaisuun jotenkin, todella mieluusti ehdottaisimme niitä käyttöön myös Aallossa.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle, erit. korkeakouluille, 10.3.2020: Glossary Groupin englannin jaoksella haasteita saada käsitteelle englannin vastinetta.

Pitääkö opinnollistamisen erota ensisijaisesti opintosuorituksen hyväksilukemisesta (opinnollistaminen kohdistuisi muuten kuin muodollisesti opiskelemalla saavutettuun osaamiseen ja hyväksilukeminen opintosuorituksiin) (Aallon näkökanta, ainakin mahdollisesti)

VAI

pitääkö opinnollistamisen erota ennen kaikkea osaamisen tunnustamisesta (opinnollistaminen on suunnittelua joka tapahtuu ennen osaamisen hankkimista, ja osaamisen tunnustaminen tapahtuu sitten osaamisen hankkimisen jälkeen) (OKSAn tämänhetkinen näkökanta)?

Korkeakouluissa tuntuu olevan käsitystä, että osaamisen tunnustaminen on yläkäsite, joka jakaantuu opinnollistamiseen (muuten kuin opiskelemalla saavutetun osaamisen tunnustaminen) ja opintosuorituksen hyväksilukemiseen.

OKSA-jaos 12.6.2020: kaaviomme pitää sinällään paikkansa [esim. Aallon kommentitkin huomioon ottaen], mutta organisaatiokohtaiset käytännöt voivat poiketa

OKSA-jaos 12.6.2020 / Totti: Voisi käsitellä yliopistojen OHA-forumissa. Totti ottaa esille siellä, Lara mukana käsittelyssä.

OKSA-jaos 12.6.2020: AMKeilla on oma OHA-forum, ja näillä myös yhteinen kokous

Terminologin kysymys OKSAn ruotsin Glossary Groupille 24.8.2020: Sain yhteydenoton Åbo Akademista, jossa hankkeessa ”Yrittäjyysosaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) ja yrittäjyysosaamista kerryttävän työskentelyn opinnollistaminen” pohdittiin näin: ”Varsinkin ruotsinkieliset käsitteet ovat tuottaneet meillekin päänvaivaa, koska yliopistossamme hankitun osaamisen tunnistamisesta ja opinnollistamisesta puhutaan vielä vähän. Hankitun osaamisen tunnistamisesta olemme Åbo Akademilla paremman puutteessa käyttäneet puhekielistä sanaa ”ahotering”. Hankkeen yhteydessä olemme taas kääntäneet suomenkieliset käsitteet seuraavasti: ”Identifiering och erkännande av tidigare förvärvad entreprenörskapskunnande (AHOT) och tillgodoräknande av erfarenheter relaterade till entreprenörskapskunnande”. ”

Eli tuon hankkeen nimen käännöksen pohjalta ”opinnollistamisen” ruotsinkielinen vastine olisi jotain sellaista kuin ”tillgodoräknande av erfarenheter”. Ja Glossary Groupin ruotsin asiantuntijoiden kesken on tähän saakka ollut esillä selittävä käännös ”godkännande av kunskaper som visats på annat sätt”. Olisiko kenellekään tullut mieleen mitään näppärää ja/tai informatiivista ilmaisua? Mietin itse, että olisiko se opinnollistamisen tiivistetty idea, joka pitäisi kääntää ruotsiksi, jotain sellaista kuin ”osaamisen muuttaminen tunnustetuiksi opinnoiksi ennalta sovitusti”. Hyvin kömpelön kouluruotsin pohjalta ”konvertering av kunnande till studier som bestäm(t)s i förhand”??? (Tuossa tuo ”som” kyllä näyttää viittaavan sanaan ”studier”, vaikka haluaisin sen viittaavan ”konvertering”iin.)

OHA-forum 18.9.2020: OHA-forum (toimeksisaaneet Kati Toikkanen (TUNI) ja Soili Törmälä) selvittänyt vuonna 2019 kansallisia ahot-linjauksia yliopistoille. Tässä työssä Kati Toikkanen perehtynyt OKSAn käsitteiden (opinnollistaminen, osaamisen tunnistaminen, osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen) kuvauksiin ja toteaa, että käsitekuvaukset sopivat hyvin yhteen kansallisten ahot-linjausten taustalla olevan ajattelun kanssa.

Charlotta Wendelin, project mamager, Handelshögskolan vid Åbo Akademi 17.12.2020: Olemme Åbo Akademilla syksyn mittaan keskustelleet paljon näistä termeistä useiden henkilöiden kanssa ja yrittäneet keksiä niille ruotsinkieliset vastineet, jotka kuvaisivat näitä prosesseja/ilmiöitä mahdollisimman hyvin ja selkeästi. Kuten ensimmäisessä viestissäni mainitsin, olemme mukana OKM:n rahoittamassa kansallisessa opiskelijayrittäjyyden ja yrittäjyystaitojen kehittämishankkeessa (HOTIT OPIT, 2018-2020), jonka aikana olemme mm. kehittäneet yoop.fi –nimisen digityökalun (www.yoop.fi) yrittäjyysosaamisen ahotoinnin ja opinnollistamisen helpottamiseksi. Työkalun suomenkielistä sisältöä käännettäessä ruotsiksi havahduimme käännösfirman kanssa siihen, että ahotoinnista ja opinnollistamisesta puhutaan suomeksi usein samassa lauseessa, esim. näin: ”Ahotoinnin- ja opinnollistamisen käytännöt vaihtelevat korkeakouluittain”, joten totesimme tarvitsevamme ilmaisun ruotsiksi, joka kattaa nämä kaksi termiä. Emme nimittäin keksineet ahotoinnille ja opinnollistamiselle yksittäisiä termejä, vaan muokkasimme jo olemassa olevia selittäviä käännöksiä, jotka löytyvät OKSA:sta ja/tai lähettämästäsi viestistä. Ehdotuksemme ovat seuraavat:

Osaamisen tunnustaminen (Ahotointi/Hottaus)

Erkännande av tidigare förvärvat kunnande

Totesimme, että sana ”tidigare” on hyvä olla mukana ilmaisussa, vaikka sana ”förvärvat” viittaakin menneeseen aikaan, jotta käy selkeästi ilmi, että osaaminen on hankittu ennen tarkasteluhetkeä. Sana ”kunnande” taas viittaa osaamiseen laajemmin eikä vain yksittäiseen taitoon (kompetens). Jos halutaan, niin koko ilmaisun voi myös kirjoittaa muotoon ”identifiering och erkännande av…”, vaikka tunnistaminen on edellytys tunnustamiselle, joten sanaa ”identifiering” ei välttämättä tarvita (vrt. osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen).

Opinnollistaminen

Godkännande av kunnande som förvärvas på annat sätt

Totesimme, että sana ”förvärva” pitäisi olla muodossa ”förvärvas”, jotta käy ilmi, että osaaminen hankitaan tarkasteluhetken jälkeen. Totesimme myös, että ”på annat sätt” ilmaus kertoo jo, että osaaminen hankitaan muulla tavalla kuin muodollisessa koulutuksessa, joten ei ole tarvetta käyttää esim. ilmaisua ”…som förvärvas utanför den formella utbildningen”, jotta tämä käy ilmi. Kun puhutaan siitä, että opiskelija on jo opinnollistanut osaamistaan, niin ilmaisu pitää tietenkin muuttaa muotoon ”godkännande av kunnande som förvärvats på annat sätt”.

Yhteisnimike näille kahdelle:

Tillgodoräknande av icke-formellt lärande

Totesimme OKSA:n termejä analysoidessamme, että hyvä yhteisnimike ahotoinnille ja opinnollistamiselle voisi olla ”tillgodoräknande av icke-formellt lärande”. Tämä siitä syystä, että termit sisällyttäminen ja korvaaminen koskevat muodollista opetusta ja ahotointi (osaamisen tunnustaminen) ja opinnollistaminen viittaavat muodollisen opetuksen ulkopuolelta hankittuun/hankittavaan osaamiseen. Olemme tietoisia siitä, että on olemassa formaalia, non-formaalia ja informaalia oppimista, ja että ahotointi ja opinnollistaminen viittaavat niin non-formaaliin kuin informaaliinkin oppimiseen. Totesimme kuitenkin, että ilmaus ”Tillgodoräknande av lärande som förvärvas utanför den formella utbildningen” on liian pitkä käytettäväksi, joten olemme sitä mieltä, että ns. maallikko ymmärtää ilmauksen ydinajatuksen sanasta ”icke-formell”, vaikka tieteellisestä näkökulmasta katsottuna sana itsessään ei ota huomioon esim. vapaa-ajalla hankittua osaamista (informaali oppiminen). Mainittakoon vielä, että sana ”validering” nousi esiin monessa eri yhteydessä, mm. ehdotuksena tälle yhteisnimikkeelle, mutta tulimme siihen lopputulokseen, että ”validering” viittaa pikemminkin itse tilaisuuteen (esim. näyttöpäivä tai keskustelu), jossa opetushenkilökunnan edustaja varmistaa, että opiskelijalla on väittämäänsä osaamista ja näyttöä siitä.

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin työryhmälle 16.1.2021: Åbo Akademista on ehdotettu kahta termiä/ilmaisua, godkännande av kunnande som förvärvas utanför den formella utbildningen ja godkännande av kunnande som förvärvas på annat sätt (perustelut yllä). Sopivatko nämä tai toinen niistä? Entä tarvitaanko muotoa ”godkännande av kunskaper som visats på annat sätt” lainkaan?

Terminologin kysymys korkeakoulujen englannin työryhmälle 16.1.2021: Mitkä ehdotetuista muodoista pidetään OKSAssa mukana? Entä onko mitään apua ruotsin kielityöryhmän pohdinnoista (mm. Åbo Akademista saadut ehdotukset)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 16.1.2021: Åbo Akademista saatiin kommentteja/ehdotuksia etenkin OKSAn ruotsinkielisiä vastinetermejä ajatellen. Mutta OKSA-jaokselta tarvittaisiin kommentteja, onko ruotsinkielisten termien taustalla oleva ajattelu ok. Voidaanko ajatella, että opintosuorituksen korvaaminen, opintosuorituksen hyväksilukeminen, osaamisen tunnustaminen ja opinnollistaminen ovat kaikki yhdentyyppistä hyväksilukemista? Entä onko kommentteja ruotsinkieliseen vastineeseen "godkännande av kunnande som förvärvas utanför den formella utbildningen"?

OKSA-jaos 9.3.2021: ÅA:sta tullut ruotsin termiä koskeva ehdotus: On opinnollistaminen tuotakin, mutta hiukan yllättävä näkökulma, erilainen painotus kuin OKSAssa ajateltu. Totti käy keskustelua aiheesta korkeakoulujen, muidenkin kuin ÅA:n, kanssa.

Tove Ahlskog-Pursiainen, Hanken, 10.3.2021: Opinnollistaminen on edelleen mahdoton käännettävä J, ÅA:n ehdotus "godkännande av kunnande som förvärvas på annat sätt" varmaan paras mahdollinen.

Terminologin kysymys Hankenille 12.3.2021: Entä täsmällisempi vastine-ehdotus eli "godkännande av kunnande som förvärvas utanför den formella utbildningen"?

750

osaamisen tunnistaminen

sv identifiering av kunnande

en identification of prior learning; identification of learning; identification of competence

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutustoimija* selvittää *hakijan*, *oppilaan* tai *opiskelijan* esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella hänen osaamisensa sekä muut lähtökohtansa suhteessa vaatimuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä ’osaaminen’ viittaa myös ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomaan osaamiseen, josta *oppijalla* ei ole asiakirjoja, jotka riittävästi ilmaisisivat taidon tason vastaavuutta *tutkinnon perusteissa* määrättyjen *ammattitaitovaatimusten* tai *osaamistavoitteiden (2)* kanssa.

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä *koulutuksen järjestäjän* edustaja selvittää hakijan tai opiskelijan saavuttaman osaamisen erilaisin menetelmin, mukaan lukien verkkosivusto www.osaan.fi. Niiltä osin kuin todennettu osaaminen vastaa suoritettavan *tutkinnon* osia tai *yhteisten tutkinnon osien* osa-alueita, osaaminen tunnustetaan osaksi tutkintoa. Jos opiskelijalla on asiakirjojen tai muiden selvitysten perusteella osaamista, jonka perusteella *tutkinto*, *tutkinnon osa* tai *yhteisten tutkinnon osien* osa-alue on mahdollista suorittaa ilman osaamisen hankkimista, koulutuksen järjestäjän tulee ohjata opiskelija osoittamaan osaamisensa (ks. *osaamisen osoittaminen*). Osaaminen osoitetaan vain siltä osin, kuin sitä ei ole aiemmin arvioitu ja todennettu.

identification of prior learning: Englannin termi identification of prior learning on peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin sitä käytetään laajemminkin. Termin ilmaus ”prior learning” ei viittaa siihen, että tunnistettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnistamistoimenpidettä.

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*, *osaamisen arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c628

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa, Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>, <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken>

OKSA-jaos 1.4.2022: OPH:n juristilta yllättävää palautetta käsitteisiin osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen liittyen: toisin kuin (muun muassa OKSA-jaoksen keskusteluissa) on ajateltu, näihin ei välttämättä liittyisi aina hallintopäätöstä. Palataan, kun Mikko saanut asiasta tarkempaa tietoa.

751

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi

sv erkännande av kunnande

hellre än: erkännande av tidigare förvärvat kunnande; > erkännande av tidigare förvärvad kompetens

en recognition of prior learning; accreditation of prior learning (2); recognition of learning; recognition of competence; accreditation of competence

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* osaaminen, joka vastaa suoritettavan *tutkinnon perusteita*, suoritettavan *koulutuksen (2)* perusteita tai *opetussuunnitelman (2)* mukaisia tavoitteita mutta on hankittu ja osoitettu toisessa yhteydessä sekä todennettu, sisällytetään osaksi *tutkintoa*

huomautus

Toisessa yhteydessä hankittu osaaminen tulee todentaa, mikä voi tapahtua esimerkiksi opiskelijan esittämällä *todistuksella*.

Esimerkiksi *korkeakoulujen (1)* osaamisen tunnustamisen prosessissa yksi tai useampi asiantuntija arvioi todennetun osaamisen ja valitun tutkinnon *tutkintovaatimusten* vastaavuuden sekä esittää tutkinnon myöntäjälle osaamisen tunnustamista tutkinnoksi tai sen osaksi.

Osaamisen tunnistaminen ja osaamisen tunnustaminen muodostavat yhdessä vastaavan toimenpiteen kuin *opintosuorituksen hyväksilukeminen*, mutta tunnistettava ja tunnustettava osaaminen voi olla muutakin kuin *opintosuorituksia*.

aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi: Suomenkielinen termi aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen on tässä sanastossa merkitty epäsuositettavaksi termiksi, koska siitä saattaa syntyä virheellinen mielikuva, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen koulutuksen (2) aloittamista. (Osaaminen on kuitenkin aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.)

erkännande av tidigare förvärvad kompetens: Ruotsin sana kompetens (ilmauksessa ”tidigare förvärvad kompetens”) viittaa yksittäiseen taitoon. Taito-käsite on suppeampi kuin käsite osaaminen.

recognition of prior learning, accreditation of prior learning (2): Englannin termit recognition of prior learning ja accreditation of prior learning (2) ovat peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin niitä käytetään laajemminkin. Termien ilmaus ”prior learning” ei viittaa siihen, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.

Vrt. tutkinnon tunnustaminen.

Käsitteen tunnus: c629

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa, Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>, <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatteko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

HAMK / Irina Aittomäki 10.3.2020: käytämme edelleen AHOT-termiä suomeksi ja englanniksi, mutta olen aiemminkin osallistunut vastaavanlaisen keskusteluun, jossa korkeakoulujen kesken vertailimme käsityksiämme siitä, onko nykyaikaista puhua AHOTista, HOTista vai jopa OTista. Tämän keskustelun osallistujat eivät tosin olleet kielenkääntäjiä tai terminologeja. Konsultoin tuolloin ”osaamisen asiantuntijoita”, mutta siitä huolimatta käytämme edelleen AHOTia (englanniksi RPL:ää, jota käyttää myös osa UK:n korkeakouluista). Olemme vain lisänneet mukaan kuvausta opinnollistamisesta, joka tuo mukaan näkökulman opintojen aikaisen osaamisen kertymisestä muulla tavalla kuin formaalissa korkeakoulutuksessa. https://minedu.fi/documents/1410845/5554689/Alustus+2.+11.2017+LVN.pdf Yläkäsitteenä AHOT häiritsee, koska se ei ohjaa opiskelijaa hakemaan osaamisen tunnistamista esim. opintojen ohella tehtävästä työstä tai ei-korkeakoulutasoisesta osaamisesta kuten puolustusvoimain palveluksesta tai partiotoiminnasta, joista meillä voi saada opintopisteitä. Lisäksi tuleviin kehityssuuntiin kuuluvat esiahotointi (joka nimi voisi olla jotain muuta) ja ristiinopiskelu, joka lisääntyy koko ajan.

OHA-forum 18.9.2020: Määritelmässä ”tutkintovaatimusten” sijaan tulisi mahdollisesti puhua ”opetussuunnitelmasta” ja/tai ”osaamistavoitteista”. [Tämä kysymys riittää ottaa keskusteluun vuoden 2021 puolella.]

OKSA-jaos 1.4.2022: OPH:n juristilta yllättävää palautetta käsitteisiin osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen liittyen: toisin kuin (muun muassa OKSA-jaoksen keskusteluissa) on ajateltu, näihin ei välttämättä liittyisi aina hallintopäätöstä. Palataan, kun Mikko saanut asiasta tarkempaa tietoa.

752

oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista (uudistermi)**; ~ esi-HOKS** <ammatillinen koulutus>

mieluummin kuin: esiahotointi <korkeakoulut>

määritelmä

toiminta, jossa *oppija* vertaa jo hankittua tai tavoitteena olevaa osaamistaan tarjolla olevan *koulutuksen (2)* sisältöön ja arvioi mahdollisuuksia *osaamisen tunnustamiseen* tai *opintosuoritusten hyväksilukemiseen*

huomautus

Oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista voi sisältää pohdintaa siitä, mihin vaihtoehtoiseen *oppilaitokseen* tai *koulutukseen (2)* hakemalla oppija voisi tarkoituksenmukaisimmin saada hyväksiluetuksi olemassa olevaa tai tavoitteena olevaa osaamistaan.

Korkeakoulun (1) opiskelija voi tehdä arvion osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista (eli nk. esiahotoinnin) ennen koulutusta (2), koulutuksen (2) aikana tai uuteen koulutukseen (2) hakeutuessaan.

Käsitteen tunnus: c1634

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

753

ennakollinen hyväksilukeminen; ennakollinen hyväksiluku

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* kotikorkeakoulu päättää, että opinnot, jotka opiskelija tulee suorittamaan muussa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa (1)*, tullaan sisällyttämään osaksi opiskelijan tavoitteena olevaa *tutkintoa opintosuorituksen hyväksilukemisen* kautta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1635

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

754

opintosuorituksen hyväksilukeminen; opintosuorituksen hyväksiluku

sv tillgodoräknande *n* av studieprestation; tillgodoräknande av studier

en accreditation of prior learning (1); credit transfer

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* aiempi *opintosuoritus* sisällytetään osaksi tavoitteena olevaa *tutkintoa*

huomautus

Opintosuorituksen hyväksilukeminen voi tapahtua *opintosuorituksen korvaamisen* tai *opintosuorituksen sisällyttämisen* kautta.

Ammatillisen koulutuksen osalta käsite opintosuorituksen hyväksilukeminen on vanhentunut. Ammatillisessa koulutuksessa *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen* muodostavat yhdessä vastaavan toimenpiteen kuin opintosuorituksen hyväksilukeminen, mutta tunnistettava ja tunnustettava osaaminen voi olla muutakin kuin opintosuorituksia.

Lukiokoulutuksessa lukiolain (714/2018) mukaan *koulutuksen järjestäjän* on tunnustettava toisessa lukiolain mukaista koulutusta antavassa *oppilaitoksessa* suoritetut lukiokoulutuksen *oppimäärään* kuuluvat opinnot hyväksilukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää.

sisällyttää: Opintosuorituksen hyväksilukeminen -käsitteen määritelmässä esiintyvää sanaa ”sisällyttää” käytetään tässä sanastossa (ja ylipäänsä opintosuoritusten hyväksilukemisen ja osaamisen tunnustamisen yhteydessä) kahdessa merkityksessä. Laajemmin ajateltuna sisällyttäminen toimii opintosuorituksen korvaamisen ja opintosuorituksen sisällyttämisen yhteisenä yläkäsitteenä. Suppeammin ajateltuna sisällyttämisellä viitataan nimenomaan sanastossa määriteltyyn *opintosuorituksen sisällyttämiseen* (erotukseksi opintosuorituksen korvaamisesta).

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c625

Luokka: <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<korkeakoulut englanti kesken>

Ilmari Hyvönen 12.9.2019: hiukan kyllä mietityttää tämä tutkintokeskeisyys. Eli voisi olla niin että hyväksiluetaan osaksi tutkinnon osaa, opintokokonaisuutta tms. tutkintoa pienempää moduulia.. mutta ei ehkä avata tätä nyt.

Totti Tuhkanen 12.9.2019: OKSA on pääosiltaan tuotettu tutkintokeskeisen koulutusjärjestelmän aikana ja tarpeisiin. Nyt viritellään paradigmaan muutosta, ja se on haaste johdonmukaisen näkökulman säilyttämiselle. Asiasta on otettava koppi, mutta periaatteista on ryhmässä keskusteltava. Ilmarin ehdotus määrittelyratkaisuksi on mahdollinen sillä rajauksella, että en käyttäisi moduuli-termiä ennen kuin se on kk-tarpeisiin määritelty. (Löytyy OKSAsta lukiosanastosta).

Aalto / Vilja Pitkänen 9.3.2020: OKSAn [opinnollistamisen] määritelmää katsoessa olennaista on se, että opinnollistaminen on muun kuin opintojen kautta saadun osaamisen, eli työkokemuksen tai muun tunnustamista osaksi tutkintoa. Siksi minusta ideaalitapauksessa [englanninkielisessä] termissä pitäisi näkyä se, että kyse ei ole aiemmista opinnoista. Toisin sanoen OKSAssa (ja näin myös Aallossa) aiempien opintojen tunnustaminen on hyväksilukua, kun taas työ- tai muun kokemuksen laskeminen mukaan opintoihin tai tavallaan ”opinnoiksi muuttaminen” on opinnollistamista. Siitä näkökulmasta tämänhetkinen OKSAn englannin vastine hyväksiluvulle ”accreditation of prior learning” on liian laaja, kun määritelmän mukaan puhutaan nimenomaan aiempien opintosuoritusten eli opintojen eikä minkä tahansa osaamisen hyväksiluvusta. Ennen kuin opinnollistamista oli keksitty termiksi, tämä ei tietenkään ollut ongelma, mutta nyt se vähän on. Eli pitäisi olla ylätermi ”aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen”, joka jakautuu hyväksilukuun ja opinnollistamiseen. Tai näin olen ymmärtänyt asian täällä Aallossa ja siltä se OKSAssakin näyttää.

Terminologi Riina Kosunen 9.3.2020: Tosiaan osaamisen tunnistaminen ja osaamisen tunnustaminen voivat OKSAn mukaan kohdistua osaamiseen, joka on hankittu ”millä tavalla hyvänsä”, mutta opintosuorituksen hyväksiluku kohdistuu nimenomaan opintosuorituksiin. Tässä mielessä opintosuorituksen hyväksiluvun enkkuvastine ”accreditation of prior learning” on liian laaja, ja tämän me itse asiassa totesimme aikanaan Glossary Groupin korkeakoulukokouksessakin, mutta silloin oltiin sitä mieltä, että opintosuoritukselle on vaikea löytää hyvää vastinetta ja niinpä tuo prior learning saa olla. Mutta sittemmin tilanne on tosiaan tainnut muuttua, koska tämän jälkeen sanastoon on lisätty tuo ”osaamisen tunnustaminen”, joka sekin on tuollaista accreditation/recognition-tyyppistä toimintaa mutta voi kohdistua myös vaikkapa työssä tai harrastuksessa hankittuun osaamiseen. Eli opintosuorituksen hyväksiluvulle tarvittaisiin ehkä täsmällisempi vastine? ”opintosuoritus” on OKSAssa ”completed study unit”, ”completed course” tai ”study attainment”. Mitä mieltä tosiaan olette Viljan mainitsemasta UK-termistä ”accreditation of certificated learning” opintosuorituksen hyväksilukemisen vastineena?

Aalto / Vilja Pitkänen 10.3.2020: sekä aiempien opintojen että muun osaamisen hyväksyminen osaksi tutkintoa vaatii ymmärtääkseni aiemman osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen. Siksi on epäloogista, jos hyväksiluvun määritelmässä ei ole [osaamisen tunnistamista ja tunnustamista] ja opinnollistamisen määritelmässä on.

HAMK / Aittomäki 10.2.2020: Jako on meilläkin selkeä tältä osin: vain korkeakoulutasoisista opinnoista voi saada hyväksiluvun ja kaikki muu osaaminen osoitetaan näytöllä. Hyväksiluku on siis osaamisen tunnustamisen alikäsite.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle, erit. korkeakouluille, 10.3.2020: Voiko ajatella - ja OKSAssa kuvata - että hyväksilukeminen on osaamisen tunnustamisen erikoistapaus, siis sellainen, jossa hyväksyminen kohdistuu nimenomaan opintosuoritukseen (eikä muulla tavoin hankittuun osaamiseen)? -- **Totti T., huhtikuu 2020**: Kiinnostava näkökulma.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle, erit. korkeakouluille, 10.3.2020: Tai jos noin ei voi ajatella, niin pitäisikö näkyä, että opintosuorituksen hyväksilukeminen edellyttää osaamisen tunnistamista ja osaamisen tunnustamista (vrt. Aallon kommentti yllä)? Nythän OKSAn huomautus vaikuttaa siltä kuin osaamisen tunnistaminen ja osaamisen tunnustaminen olisivat (vain?) ammatillisen koulutuksen käsitteitä ja että siellä osaamisen tunnistaminen ja osaamisen tunnustamisen muodostavat yhdessä [korkeakoulujen ja lukion] opintosuorituksen hyväksilukemista vastaavan käsitteen? Millä tavalla tai missä tilanteissaä osaamisen tunnistaminen ja osaamisen tunnustaminen toteutuvat korkeakouluissa?

OKSA-jaos 12.6.2020 / Totti: Voisi käsitellä yliopistojen OHA-forumissa. Totti ottaa esille siellä, Lara mukana käsittelyssä.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (tillgodoräknande av studier)

755

opintosuorituksen korvaaminen

sv ersättande av studieprestation

en substitution of studies; substitution of a course; > substitution of a credit <korkeakoulut>

määritelmä

opintosuorituksen hyväksilukemisen muoto, jossa *opiskelijan* eri yhteydessä suorittaman *opintosuorituksen* todetaan vastaavan jotakin tavoitteena olevan *tutkinnon tutkintovaatimusten* kohtaa ja jossa kyseisen tutkintovaatimusten kohdan suorittaminen kokonaan tai osittain korvataan eri yhteydessä suoritetulla opintosuorituksella

huomautus

Esimerkiksi Helsingin yliopistossa matematiikkaa opiskeleva voi mahdollisesti korvata tutkintovaatimusten edellyttämän *opintojakson* Analyysi I Turun yliopistossa tehdyllä suorituksella Analyysi I.

Ammatillisessa koulutuksessa ei käytetä käsitteitä opintosuorituksen korvaaminen ja *opintosuorituksen sisällyttäminen*, vaan näitä vastaavan toimenpiteen muodostavat *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c626

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

756

opintosuorituksen sisällyttäminen

sv inkluderande av studieprestation

en inclusion of studies; inclusion of a course; > inclusion of a credit

määritelmä

opintosuorituksen hyväksilukemisen muoto, jossa *opiskelijan* jossakin *koulutusorganisaatiossa* tekemä *opintosuoritus* sisällytetään osaksi toisen *koulutusorganisaation tutkintoa* ilman, että suoritus korvaa mitään sisällöllisesti tarkasti määriteltyä kohtaa *tutkintovaatimuksissa*

huomautus

Esimerkiksi opiskelija sisällyttää kauppatieteen *perusopinnot sivuaineeksi* tutkintoonsa *yliopistossa*, jossa ei järjestetä kauppatieteen *koulutusta (2)*.

sisällyttäminen: Opintosuorituksen sisällyttäminen -käsitteen nimityksessä esiintyvää sanaa ”sisällyttäminen” käytetään tässä sanastossa (ja ylipäänsä opintosuoritusten hyväksilukemisen ja *osaamisen tunnustamisen* yhteydessä) kahdessa eri merkityksessä. Suppeammin ajateltuna sisällyttämisellä viitataan nimenomaan tässä määriteltyyn opintosuorituksen sisällyttämiseen (erotukseksi *opintosuorituksen korvaamisesta*). Laajemmin ajateltuna sisällyttäminen toimii opintosuorituksen korvaamisen ja opintosuorituksen sisällyttämisen yhteisenä yläkäsitteenä.

Ammatillisessa koulutuksessa ei käytetä käsitteitä opintosuorituksen sisällyttäminen ja *opintosuorituksen korvaaminen*, vaan näitä vastaavan toimenpiteen muodostavat *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c627

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

<kieliversiointiin korkeakoulut>

757

tutkinnon tunnustaminen; tutkinnon rinnastaminen <Opetushallituksen käyttämä termi>**; tutkinnon laillistaminen** <Valviran käyttämä termi>**; > ammatillinen tunnustaminen; > akateeminen tunnustaminen**

sv erkännande av examina

en recognition of qualifications

määritelmä

toimenpide, jossa selvitetään, millaisen *kelpoisuuden* tai *pätevyyden* jossakin maassa suoritettu *tutkinto* tai *opintosuoritus* antaa haettaessa työtä tai *opiskelupaikkaa* toisessa maassa, ja jonka lopputuloksena on asiaa koskeva (hallinto?)päätös

huomautus

Tutkinnon tunnustamisessa selvitetään työn tai opiskelupaikan hakemista varten muussa maassa suoritetun tutkinnon tai opintosuorituksen vastaavuus suomalaisen tutkinnon tai opintosuorituksen kanssa ja tehdään asiaa koskeva päätös. Tutkinnon tunnustamisen lopputuloksena on päätös tutkinnon tunnustamisesta.

Tutkinnon tunnustaminen eroaa käsitteistä *osaamisen tunnustaminen* ja *opintosuorituksen hyväksilukeminen* siten, että tutkinnon tunnustamisesta ei seuraa päätöstä tutkinnon, osaamisen tai opintosuorituksen hyväksilukemisesta osaksi laajempaa kokonaisuutta, vaan siinä tehdään ainoastaan päätös muussa maassa suoritetun tutkinnon tai opintosuorituksen vastaavuudesta suomalaisen tutkinnon tai opintosuorituksen kanssa.

Tutkinnon tunnustamisesta vastaa tilanteen mukaan työnantaja tai viranomainen (ns. ammatillinen tunnustaminen) tai koulutuksen järjestäjä (ns. akateeminen tunnustaminen). Joissakin tilanteissa tunnustamisen ehdoksi voidaan määrätä täydentäviä opintoja tai muita täydentäviä suorituksia. [lähde: Montonen/OPH]

ammatillinen tunnustaminen: Kun ulkomailla suoritetun tutkinnon tai opintosuorituksen perusteella haetaan työtä, puhutaan käsitteestä ammatillinen tunnustaminen. Mikäli haettuun tehtävään vaaditaan lain mukaan tietty tutkinto, opintosuoritus tai ammatinharjoittamisoikeus, tutkinnon tunnustamisesta vastaa viranomainen. Päätöksiä tekeviä viranomaisia ovat esimerkiksi Valvira (sosiaali- ja terveysala) ja Opetushallitus (mm. opetus- ja varhaiskasvatusala, yleinen virkakelpoisuus ja virkakelpoisuus oikeustieteellistä tutkintoa edellyttäviin tehtäviin). [lähde: Montonen/OPH]

Esimerkiksi Valvira voi hakemuksesta myöntää oikeuden harjoittaa Suomessa sosiaali- ja terveydenhuollon alan ammattia (kuten lääkäri tai geronomi) laillistettuna ammattihenkilönä henkilölle, jolle on jossakin muussa valtiossa kuin Suomessa suoritetun koulutuksen perusteella myönnetty tutkintotodistus tai muu asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan kyseiseen ammattiin.

akateeminen tunnustaminen: Kun ulkomailla suoritetun tutkinnon tai opintosuorituksen perusteella haetaan opiskelupaikkaa, puhutaan käsitteestä akateeminen tunnustaminen. Akateemisella tunnustamisella viitataan opinto-oikeuden myöntämiseen suomalaisiin opintoihin ulkomailla suoritetun *koulutuksen (2)* perusteella, sekä ulkomaisten opintojen hyväksilukemiseen osaksi Suomessa suoritettavaa tutkintoa. Näistä päätöksistä vastaavat *koulutuksen järjestäjät* ja *korkeakoulut (1)*.

Tutkinnon tunnustaminen on yleistermi. Samasta toiminnasta voidaan käyttää muitakin termejä, joista useat ovat peräisin lainsäädännöstä. Esimerkkejä synonyymisista nimityksistä ovat tutkinnon rinnastaminen (Opetushallitus), tutkinnon laillistaminen (Valvira) ((ja *hyväksiluku* (koulutuksen järjestäjät)???)).

Vrt. *opintosuorituksen hyväksilukeminen*, *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c1035

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (recognition of qualifications)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (erkännande av examina)

Suvi 19.4.2016: http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/tutkintojen_tunnustaminen

Heli Hiltunen / Tilastokeskus, 12.10.2021: Lupasin aiemmassa OKSAn kokouksessa selvittää tunnustettujen tutkintojen käsitteeseen liittyen sitä, mistä kaikkialta tulee Tilastokeskuksen tutkintorekisteriin tutkintoja. Lähteitä on kaksi: 1) Ulkomailla suoritetut ja Suomessa laillistetut terveydenhuollon tutkinnot (VALVIRA) Vuosittain n. 1000 tutkintoa. Päivitysaineistosta väestöön kuuluu 70-80 prosenttia. 2) Ulkomailla suoritettujen tutkintojen tunnustamis- ja rinnastamispäätökset (OPH) Vuosittain 600-800 tutkintoa. Osa tutkinnon tunnustamista hakeneista ei kuulu väestöön.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.11.2021: OPH:lta saatujen muokkausten perusteella vaikuttaa siltä, että tähän käsitteeseen on toisaalta yhdistetty sekä ammatillinen tutkinnon tai opintosuorituksen tunnustaminen että akateeminen tunnustaminen, mutta toisaalta määritelmä ei nähdäkseni nykyisellään täysin kata akateemista tunnustamista (määritelmäluonnoksessa puhutaan opiskelupaikan hakemisesta, mutta ei muusta opintosuorituksen hyväksilukemisesta tai osaamisen tunnustamisesta osaksi suoritettavaa tutkintoa).

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.11.2021: Onko OPH:n käyttämä käsite akateeminen tunnustaminen synonyymi OKSAssa aiemmin määritellylle käsitteelle *opintosuorituksen hyväksilukeminen* ja/tai *osaamisen tunnustaminen*? Onko toimiva lähestymistapa tehdä tutkinnon tunnustaminen -käsitteen määritelmästä niin laaja, että se kattaa sekä ammatillisen tutkinnon/opintosuorituksen tunnustamisen että opintosuorituksen hyväksilukemisen tai osaamisen tunnustamisen? Vai pidetäänkö nämä eri käsitteinä?

OKSA-jaos 28.1.2022: tutkinnon tunnustaminen on vain vastaavuuspäätöksiä kelpoisuuteen ja pätevyyteen liittyen, eli kun tehdään päätös siitä että joku vastaa jotain. Näistä ei seuraa sisällyttämispäätöksiä, tästä ero ahotointiin

OKSA-jaos 28.1.2022: akateeminen tunnustaminen: tätä tapahtuu sekä opiskelijavalintatilanteissa että opintosuorituksen hyväksilukemisessa

https://www.oph.fi/fi/palvelumme/tutkintojen-tunnustaminen

https://www.oph.fi/fi/palvelut/tutkintojen-ja-opintojen-akateeminen-tunnustaminen

Terminologin kysymys Ilmarille ja Mikolle ja OKSA-jaokselle 14.2.2022: Miten käsitekuvausta saataisiin muokattua niin, ettei siinä ole sisäistä ristiriitaa? Nyt ensimmäisessä huomautuskappaleessa todetaan, että tutkinnon tunnustaminen on eri käsite kuin opintosuorituksen hyväksilukeminen ja osaamisen tunnustaminen, mutta viimeisessä sanotaan, että hyväksiluku on yksi synonyyminen termi tutkinnon tunnustamiselle.

Terminologin kysymys Ilmarille ja Mikolle ja OKSA-jaokselle 14.2.2022: Lisäksi terminologin näkökulmasta vaikuttaa, että tuo mitä sanotaan akateemiseksi tunnustamiseksi ei ole tässä määritellyn tutkinnon tunnustamisen alakäsite, koska tutkinnon tunnustamisen määritelmässä ei mainita hyväksilukemista mutta akateemisen tunnustamisen kuvaukseen hyväksilukeminen sisältyy.

OKSA-jaos 18.2.2022: pohditaan, olisiko käsitettä supistettava ja rajattava: akateeminen tunnustaminen eri käsitteeksi kuin tutkinnon tunnustaminen? ja ammatillisesta tunnustamisesta pois työnantajan tekemä ”tunnustaminen”?

OKSA-jaos 1.4.2022: Ilmarilta muotoilu akateemiseen tunnustamiseen liittyvän huomautuksen korjaamiseksi

OKSA-jaos 1.4.2022: Mikko saanut tiedon OPH:sta, että työnantajan rekrytoinnin yhteydessä tekemiä päätöksiä ei voi rinnastaa tutkinnon tunnustamiseen

Mikolta: "Rekrytointiprosessissa työnantajan tekemää arvioita rekrytoivan henkilön kelpoisuudesta ei voida nähdäkseni katsoa tutkinnon tunnustamista koskevaksi päätökseksi. Prosessissa ei myöskään laadita erillistä hallintopäätöstä yksittäisen hakijan kelpoisuudesta. Kysymyksestä voi halutessaan konsultoida vielä Carita Blomqvistiä."

OKSA-jaos 1.4.2022: Hyvä vuokaavio asiasta: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/11439%20OPH%20Flow%20Chart%20FIN_korjattu_1.pdf

OKSA-jaos 1.4.2022: akateeminen tunnustaminen (OPH:n verkkosivun mukaan): ulkomaisten opintojen hyväksilukemista osaksi suomalaista tutkintoa

OKSA-jaos 1.4.2022: akateeminen → menee akatemisen henkilön pöydälle

OKSA-jaos 1.4.2022: ammatillinen ja akateeminen tunnustaminen vain tutkinnon tunnustamisen huomautuksiin -> **Riina**, poista erilliset tietueet

Terminologin kysymys Ilmarille 26.4.2022: Muokkasin akateemista tunnustamista koskevaa huomautustekstiä seuraavasti, kommentoitko:

akateeminen tunnustaminen: Kun ulkomailla suoritetun tutkinnon tai opintosuorituksen perusteella haetaan opiskelupaikkaa, puhutaan käsitteestä akateeminen tunnustaminen. Akateemsella tunnustamisella tarkoitetaan toimenpidettä, jossa koulutuksen järjestäjä tai korkeakoulu (1) selvittää hakijan muussa maassa suorittaman tutkinnon tai opintosuorituksen vastaavuuden suomalaisen tutkinnon tai opintosuorituksen kanssa ja tekee asiaa koskevan päätöksen. Akateemisen tunnustamisen perusteella hakijalle voidaan myöntää opinto-oikeus suomalaisiin opintoihin ulkomailla suoritetun koulutuksen (2) perusteella ja hänen ulkomailla suorittamansa opinnot voidaan mahdollisesti hyväksilukea osaksi Suomessa suoritettavaa tutkintoa (???).

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 26.4.2022: Muokattava OKSA-jaoksen keskustelun pohjalta viimeistä huomautusta, jossa puhutaan tunnustamisen synonyymeista. Tulisiko termi "hyväksiluku" yksinkertaisesti poistaa tästä huomautuskappaleesta? Jos hyväksilukeminen ei milloinkaan ole tutkinnon tunnustamisen synonyymi (vaan voi tapahtua akateemisen tunnustamisen pohjalta??)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 26.4.2022: Tehdäänkö tutkinnon tunnustamisesta aina hallintopäätös, olipa kyse sitten ammatillisesta tai akateemisesta tunnustamisesta? (Määritelmään siis "hallintopäätös" vai pelkkä "päätös"?)

Käsitekaavio 85. *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.*

6.15 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

758

varhaiskasvatuksen asiakasmaksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik; kundavgift för småbarnspedagogik

en early childhood education and care client fee; client fee for early childhood education and care; ECEC client fee

määritelmä

varhaiskasvatuksesta perittävä asiakasmaksu

huomautus

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on aina lapsikohtainen ja kunta tekee siitä maksupäätöksen tai *yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* sopimuksen.

Laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016) säädetään kunnan järjestämässä *päiväkotitoiminnassa* ja *perhepäivähoidossa* perittävistä asiakasmaksuista. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esimerkiksi *avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta* kunta voi periä päättämänsä asiakasmaksun.

Käsitteen tunnus: c1602

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen maksut

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

759

kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik på heltid; kundavgift för småbarnspedagogik på heltid

en client fee for full-time early childhood education and care; full-time ECEC client fee

määritelmä

kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta perittävä *varhaiskasvatuksen asiakasmaksu*

huomautus

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1603

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen maksut

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

760

osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik på deltid; kundavgift för småbarnspedagogik på deltid

en client fee for part-time early childhood education and care; part-time ECEC client fee

määritelmä

osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta perittävä *varhaiskasvatuksen asiakasmaksu*

huomautus

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 6 §:ssä (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1604

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: Varhaiskasvatuksen maksut

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitekaavio 86. *Varhaiskasvatuksen maksut.*

761

opiskelumaksu; opintomaksu; opiskelijamaksu; maksu opetukseen osallistumisesta <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu>**; opetuksesta perittävä maksu** <korkeakoulut>**; ~ materiaalimaksu**

sv studieavgift

en > course fee <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu opetukseen osallistumisesta>; > education and training fee <ammatillinen koulutus>; ~ materials fee <materiaalimaksu>

määritelmä

koulutukseen (1) osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Toisen asteen koulutukseen (*lukiokoulutus* ja *ammatillinen koulutus*) liittyvä *opetus (1)* ja *ohjaus* on maksutonta, mutta *opiskelijoilta* voidaan periä esimerkiksi materiaalimaksuja.

Ammattitutkintokoulutuksessa, *erikoisammattitutkintokoulutuksessa* ja *muussa ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjä* voi periä opiskelijalta kohtuullisen opiskelumaksun, jolla katetaan osittain *koulutuksen (2)* järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Aikuisten *lukiokoulutuksessa* yksittäisen *oppiaineen* opiskelijalta (nk. aineopiskelija) voidaan periä maksu opetukseen osallistumisesta.

Vapaan sivistystyön lainsäädännössä käytetään termiä opiskelumaksu, mutta yleiskielessä vapaan sivistystyön opiskelumaksuista käytetään nimityksiä kurssimaksu, *lukukausimaksu* ja lukuvuosimaksu. Vapaan sivistystyön koulutuksessa voi olla myös materiaalimaksuja.

Ammattikorkeakoulujen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1440/2014) mukaan *ammattikorkeakoulu* voi periä maksuja avoimista ammattikorkeakouluopinnoista ja *erillisellä opiskeluoikeudella* suoritettavista opinnoista.

Yliopistojen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1082/2009) mukaan *yliopisto* voi periä maksuja avoimista yliopisto-opinnoista ja *erillisellä opiskeluoikeudella* suoritettavista opinnoista.

Korkeakouluissa (1) voidaan edellä mainittujen opetuksesta perittävien maksujen lisäksi periä myös mm. materiaalimaksuja.

Käsitteen tunnus: c634

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 10.1.2017: Onko tämä sellainen käsite, joka tulisi ottaa korkeakoulujen kielityöryhmien kieliversioitavaksi? Vai mille asteelle kuuluu (nyt merkitty lukio, ammatillinen, vapaa sivistystyö, vai onko kaikille yhteinen? Onko määritelmä ok?

OKSA-jaos 28.8.2020: Palataan tähän, sillä käsite menee osin uusiksi oppivelvollisuuden laajentamisen vuoksi. Joko syksyllä 2020 tai viimeistään vuoden 2021 alussa.

762

lukukausimaksu; ~ lukuvuosimaksu

sv terminsavgift; ~ läsårsavgift <lukuvuosimaksu>

en tuition fee /GB/; ~ annual tuition fee <lukuvuosimaksu>
rather than: tuition (2) /US/

määritelmä
koulutuksesta (1) lukukautta kohti perittävä *opiskelumaksu*

huomautus
Termillä lukuvuosimaksu viitataan *lukuvuotta* kohti perittävään opiskelumaksuun.

Lainsäädännössä termi lukuvuosimaksu (tai lukukausimaksu) on käytössä ainoastaan *korkeakoulujen (1)* osalta. Kuitenkin myös muilla *koulutusasteilla* (esim. *perusopetuksessa erityisen koulutustehtävän* saaneilla *oppilaitoksilla* sekä *vapaassa sivistystyössä*) perittäviä maksuja voidaan nimittää lukukausi- tai lukuvuosimaksuiksi.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukukausimaksu on käytössä EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville *opiskelijoille vieraskielisessä koulutuksessa*.

Englannin sana tuition viittaa *opettamiseen*. Amerikanenglannissa termi tuition viittaa myös *opetukseen (1)* liittyvään maksuun, kuten lukukausimaksuun; brittienglannissa tuition-sanan perään on lisättävä 'fee'. On suositettavampaa käyttää sanaa tuition *opettamisesta* ja tuition fee opetukseen liittyvästä maksusta, jotta käsitteiden välille saadaan tehtyä ero.

Käsitteen tunnus: c630

Luokka: <perusopetus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

763

lukuvuosimaksuvelvollisuus

määritelmä
opiskelijan velvollisuus suorittaa lukuvuosimaksu

huomautus
Lukuvuosimaksulla tarkoitetaan *koulutuksesta (1) lukuvuotta* kohti perittävää *opiskelumaksua*, ks. *lukukausimaksu*.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukuvuosimaksu ja lukuvuosimaksuvelvollisuus liittyy *koulutukseen (1)*, joka on muun kuin suomen- tai ruotsinkielistä, johtaa *alempaan* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* eikä ole *tilauskoulutusta*. Esimerkki tällaisesta koulutuksesta (1) on vieraskielinen perustutkintokoulutus, kuten englanninkielisen *maisteriohjelman koulutus (2)*.

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan opiskelijalla ei ole lukuvuosimaksuvelvollisuutta, mikäli hän on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai mikäli hänet Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen, tai mikäli hän on edellä mainittujen perheenjäsen. Lukuvuosimaksuvelvollisuutta ei ole myöskään opiskelijalla, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu Euroopan unionin sininen kortti, jatkuva tai pysyvä oleskelulupa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai jos hän on edellä mainittujen perheenjäsen.

Käsitteen tunnus: c1541

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

tarkistettava / käsittelyyn krk 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

764
lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija

määritelmä
opiskelija, jolla on *lukuvuosimaksuvelvollisuus*

huomautus
Lukuvuosimaksuvelvollisia ovat *korkeakoulujen (1) tutkinto-opiskelijat*, joilta korkeakoulu (1) lain mukaisesti perii *opiskelusta* lukuvuosimaksun.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopiston* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen *alempaan* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtavaan *koulutukseen (2)* hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu *lukuvuodessa*.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen *ammattikorkeakoulututkintoon* tai *ylempään ammattikorkeakoulututkintoon* johtavaan koulutukseen (2) hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu lukuvuodessa.

Ks. myös *lukukausimaksu*.

Käsitteen tunnus: c1542

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

765
tutkintomaksu
sv examensavgift
en qualification fee

määritelmä
tutkintoon osallistumisesta perittävä maksu

huomautus
Esimerkiksi *ylioppilastutkintoon* osallistuvalta tutkintomaksu peritään tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä.

Käsitteen tunnus: c631

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (examensavgift)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (qualification fee)

766
ylioppilaskunnan jäsenmaksu
sv studentkårens medlemsavgift; studentkårsavgift
en student union membership fee

määritelmä
maksu, joka peritään *ylioppilaskunnan* jäsenyydestä

huomautus
Ylioppilaskunnan jäsenmaksu on *yliopistojen perustutkinto-opiskelijoille* pakollinen.

Käsitteen tunnus: c632

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

767
opiskelijakunnan jäsenmaksu
sv studerandekårens medlemsavgift; studerandekårsavgift
en student association membership fee

määritelmä
maksu, joka peritään *opiskelijakunnan (1)* jäsenyydestä

huomautus
Käsitteen tunnus: c1051

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

Terminologin kysymys korkeakoulujen englannin työryhmälle 25.6.2018: Onko ehdotettu englannin vastine ok?

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin työryhmälle 25.6.2018: Ovatko em. ruotsinkieliset vastineet ok; ovat terminologin ”itse kehittämiä?

768
YTHS-maksu; Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu
sv SHVS-avgift; avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse
en Finnish Student Health Service fee
rather than: FSHS fee

määritelmä
terveydenhuoltopalveluista *korkeakoulun (1) lukukausi-ilmoittautumisen* yhteydessä perittävä maksu

huomautus
YTHS-maksu on *opiskelijalle* pakollinen, jos hän ilmoittautuu läsnä olevaksi.

Käsitteen tunnus: c633

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

<kieliversiointiin korkeakoulut>

769
(vanhentunut)
maksu tutkinnon järjestämisestä
sv avgift för examensarrangemangen

määritelmä
maksu, joka voidaan periä *ammattitutkintoon* tai *erikoisammattitutkintoon* osallistuvalta, joka suorittaa *tutkinnon* osallistumatta tutkintoon valmistavaan *koulutukseen (2)*

huomautus
Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c635

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 87. *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.*

6.16 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä

770

aamu- ja iltapäivätoiminta

sv morgon- och eftermiddagsverksamhet

en morning and afternoon activities

määritelmä

perusopetuksen oppilaille ennen koulupäivää tai sen jälkeen järjestettävä vapaaehtoinen toiminta

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1- ja 2-luokkalaisille sekä niille muiden *vuosiluokkien* oppilaille, jotka saavat *erityistä tukea (1)*.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa ovat esimerkiksi *koulun kerhotoiminta* ja *taiteen perusopetus*. Toiminnan järjestäjinä voivat olla esimerkiksi *peruskoulut (1)*, kunnan nuorisopalvelut, järjestöt tai seurakunnat.

Käsitteen tunnus: c454

Käsitekaavio: Muu koulutuksen henkilöstö

771

koulun kerhotoiminta

sv skolans klubbverksamhet

määritelmä

perusopetuksen oppilaille järjestetty vapaa-ajan toiminta, jonka lähtökohtana ovat *peruskoulun (1)* kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 47 §) mukaan perusopetuksen yhteydessä voidaan oppilaille järjestää kirjastotoimintaa, kerhotoimintaa ja muuta *opetukseen (1)* läheisesti liittyvää toimintaa.

Koulun kerhotoimintaa järjestetään *perusopetuksen* yhteydessä oppituntien ulkopuolella. Kerhotoiminnan tavoitteena on olla monipuolista, lasten ja nuorten kasvua tukevaa toimintaa, joka vakiintuu osaksi lasten ja nuorten iltapäivää.

Käsitteen tunnus: c876

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

772

varhaiskasvatuksen ruokailu

sv måltider inom småbarnspedagogik

en meals *pl* in early childhood education and care; ECEC meals *pl*

määritelmä

varhaiskasvatuksessa olevalle *lapselle* järjestetty tarkoituksenmukainen ja ohjattu ruokailu

huomautus

Vertaa *kouluateria*.

Käsitteen tunnus: c976

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021> ruotsi päivitetty

773

kouluateria <perusopetus>**; maksuton ateria** <ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus>**; ~ kouluruokailu** <perusopetus>**; ~ maksuton ruokailu** <ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus>

sv skolmåltid

en school meal

määritelmä

oppilaitoksen oppilailleen tai *opiskelijoille*en maksutta tarjoama ateria

huomautus

Aterian järjestämisestä vastaa *opetuksen järjestäjä* tai *koulutuksen järjestäjä*, mutta käytännössä aterian tarjoaa oppilaitos.

Esiopetuksessa ja *perusopetuksessa* opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää oppilaille maksuton ateria työpäivittäin. Oikeus kouluateriaan koskee perusopetukseen valmistavan *opetuksen (1)* oppilaita, perusopetuksen oppilaita sekä oppivelvollisuusiän ylittäneitä perusopetuksen opiskelijoita. Oikeus kouluateriaan koskee myös *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* opiskelijoita.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria päätoimisille opiskelijoille työpäivittäin. Velvollisuus järjestää maksuton ateria liittyy nuorten lukiokoulutukseen sekä toisaalta sisäoppilaitosmuotoisesti järjestettävään lukiokoulutukseen. Ks. tarkemmin lukiolaki 714/2018, 35 §.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria muun muassa päätoimisille ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* opiskelijoille sellaisina päivinä, joina opiskelijan on oltava läsnä koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. *Oppivelvollisella* opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan myös päätoimisessa ammattitutkintokoulutuksessa. Ks. tarkemmin laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 100 §.

Ammatillisessa koulutuksessa oikeus maksuttomaan ruokailuun ei kuitenkaan koske *oppisopimuskoulutuksen*, *työvoimakoulutuksen* eikä *henkilöstökoulutuksen* opiskelijoita.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan *peruskoulu (1)* määrittelee omassa *opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan* kouluruokailun keskeiset periaatteet sekä kuvaa järjestämisessä huomioon otettavat terveys-, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet.

Vrt. *varhaiskasvatuksen ruokailu*.

Käsitteen tunnus: c637

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

774

koulumatka

sv skolväg <koulumatka etäisyytenä tai konkreettinen tie tai reitti>; skolresa <koulumatka siirtymisenä paikasta toiseen>

en distance between home and school; distance between a student’s home and school
not: school travel

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* matka asuinpaikasta *oppilaitokseen*

huomautus

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos matka kodin ja koulupaikkakoulun välillä on yli viisi kilometriä tai jos matka on oppilaalle esimerkiksi liian vaarallinen.

Oppilas tai opiskelija voi koulumatkatukilain (48/1997) mukaan olla oikeutettu koulumatkatukeen (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä Kelan sanastosta).

Käsitteen tunnus: c638

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

775

koulumatkaetu

sv skolreseförmån (??); skolskjutsförmån

en school transport (?)

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle koulumatkan pituuden, vaikeuden, rasittavuuden tai vaarallisuuden perusteella myönnetty etu

huomautus

Koulumatkaetu voidaan myöntää, jos *oppilaan* koulumatka on yli viisi kilometriä tai jos koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Koulumatkaetu voi olla maksuton kuljetus tai oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä avustus.

Lukiokoulutuksessa perusopetuksen koulumatkaetua vastaa Kelan maksama koulumatkatuki (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä Kelan sanastosta).

Käsitteen tunnus: c639

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: Perusopetuslaissa (628/1998) käytetään termiä ”koulumatkaetu”, onko se kuljetusedun synonyymi? Pitäisikö koulumatkaetu lisätä suomenkieliseksi termiksi?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: suomen termiä kuljetusetu ei löydy säädöksistä. Perusopetuslaissa ”koulumatkaetu” on käännetty ”stöd för skolresor”.

OKSA-jaoksen kommentti lukion ruotsin työryhmälle 14.6.2019: Suomen termimuoto ”kuljetusetu” oli virheellinen, tarkoitus on olla perusopetuslain mukainen termi ”koulumatkaetu”.

Anu Halvari / OPH: koulukuljetus: school transport. Check Leo

776

kuljetuspäätös

sv beslut *n* om skolskjuts

määritelmä

koulumatkaedun myöntämistä koskeva päätös

huomautus

Kuljetuspäätös tehdään oppijakohtaisesti. Kuljetuspäätös tehdään myös väliaikaisesta kuljetusedusta, jollainen voi tulla kyseeseen esimerkiksi loukkaantumistapauksessa.

Käsitteen tunnus: c641

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Anu Halvari / OPH: koulukuljetus: school transport. Check Leo

777

kodin ja koulun yhteistyö <perusopetus>; kodin ja oppilaitoksen yhteistyö <lukiokoulutus>

sv samarbete *n* mellan hem och skola <perusopetus>; samarbete *n* mellan hem och läroanstalt <lukiokoulutus>

en cooperation between home and school <perusopetus, lukiokoulutus>; home-school cooperation <perusopetus, lukiokoulutus>; ~ homes and schools working together

määritelmä

toiminta, jossa *huoltajilla* on mahdollisuus yhdessä *opettajan* ja *oppilaiden* kanssa osallistua *oppilaitoksen* opetus- ja kasvatustyön suunnittelemiseen ja *arviointiin (1)*

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan huoltajille tulee antaa tietoa *opetussuunnitelmasta (1)*, *opetuksen (1)* järjestämisestä, *oppilashuollosta* ja mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

Käsitteen tunnus: c514

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi

7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä

778

arviointi (1)

sv utvärdering (1); evaluering (1)

en evaluation (1); > assessment (2) <oppijan, oppimisen tai opintosuorituksen arviointi>

määritelmä

tarkastelun kohdetta koskevan tiedon analysointi ja tulkitseminen ja niiden pohjalta tehtävä kohteen arvottaminen

huomautus

Arviointi (1) tehdään *arviointikriteerien* tai tavoiteasetannan perusteella.

Arviointi (1) voi kohdistua esimerkiksi toiminnan tai sen tulosten laatuun tai tehokkuuteen.

Opetustoimen alueella tehtävää arviointia (1) ovat mm. *opintosuoritusten* arviointi (ks. *arviointi (2)*) ja *koulutuksen arviointi*.

utvärdering / bedömning: Ruotsin kielessä terminkäyttö poikkeaa suomen kielestä. Tässä määritellystä yläkäsitteestä arviointi (1) sekä käsitteestä koulutuksen arviointi käytetään termiä utvärdering, kun taas mm. käsitteistä oppilaan arviointi, opiskelijan arviointi ja opintosuorituksen arviointi (ks. *arviointi (2)*) käytetään termiä bedömning.

assessment (2): Englannin termi assessment (2) viittaa ennen kaikkea mittausten perusteella tehtävään tavoitteen ja tuloksen vertailuun, ja suomeksi assessment käännetään usein sanalla mittaaminen. Termiä assessment käytetään myös käsitteen oppilaan arviointi / opiskelijan arviointi / opintosuorituksen arviointi (ks. arviointi (2)) englanninkielisenä vastineena.

Ks. myös *arviointikriteeri*.

Käsitteen tunnus: c750

Luokka: <yhteinen/yleinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi, Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen, Arviointi, Arviointeihin liittyviä käsitteitä ja Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin voidaan jättää pois

Terminologien (Riina Kosunen ja Seija Suonuuti) kommentti 16.8.2016: käsite arviointi (1) tarvitaan monen muun käsitteen yläkäsitteenä, ei suositella jätettäväksi pois. Sen sijaan auditointi ja seuranta voidaan sanastotyön kannalta tarvittaessa jättää pois (jollei ole esim. vaarana, että alan kielenkäytössä käsitteet arviointi (1), auditointi ja seuranta sekoittuvat keskenään ja tarvitaan selvennystä).

Terminologin kommentti (Seija): siirretty tähän arviointisanastotyön ajaksi. Voidaan tarvittaessa siirtää takaisin kohtaan Oppilaan arviointi.

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 7.5.2020

779

seuranta

sv uppföljning

en monitoring (?); follow-up (?)

määritelmä

tiedonkeruun perusteella tehtävä kohteen järjestelmällinen havainnointi

huomautus

Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä *oppijoiden oppiminen*, osaaminen ja *oppimistulokset* ja toisaalta *opetukseen (1)* ja *koulutukseen (1)* liittyvä toiminta ja järjestelmät.

Seuranta ei ole luonteeltaan arvottavaa, vrt. *arviointi (1)*.

Käsitteen tunnus: c752

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Varhaiskasvatuksen sanastoryhmä 9.3.2016: tämä on ok myös varhaiskasvatuksen näkökulmasta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: termiä tarvitsee tarkentaa, tai sitten jätetään käsite kokonaan pois vakan osalta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin jätetään pois

Englannin kielityoryhmän kommentti 31.5.2016: Merja selvittää, mitä Karvi käyttää, tarvitaan varmaan useita synonyymeja

Englannin kielityoryhmän kysymys OKSA-jaostolle 31.5.2016: Määritelmässä ”kohteen” on hyvin epämääräinen, kohdehan voi olla vaikka yksittäinen lapsi. Mitä tällä tarkemmin tarkoitetaan?

OKSA-jaoksen kommentti korkeakoulujen englannin kielityöryhmälle 26.1.2018: Seurannan kohteet ovat samat kuin arvioinnin (1) kohteet. Asiasta on kirjoitettu täsmentävä huomautus: ”Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä oppijoiden oppiminen, osaaminen ja oppimistulokset ja toisaalta opetukseen (1) ja koulutukseen (1) liittyvä toiminta ja järjestelmät.”

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti 2.2.2018: Käsitteen esiintymiskontekstiin kaivataan täsmennystä, jotta englannin vastineet voidaan valita.

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti 2.2.2018: ’Student tracking’ saa osumia UK:ssa. En tiedä, onko sama asia.

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 7.5.2020.

780

kehittävä arviointi

sv utvecklande utvärdering

en enhancement-led evaluation

määritelmä

arvioinnin (1) toimintaperiaate, jossa kehitetään toimintaa sitomalla yhteen arviointi (1) ja aktiivinen kehittäminen

huomautus

Kehittävä arviointi on osallistavaa ja sen perustana on arvioinnin (1) toteuttajan ja arviointiin osallistuvan välinen luottamus ja *koulutusorganisaation* vastuu toimintansa kehittämisestä.

Kehittävän arvioinnin menetelmät voidaan räätälöidä tapauskohtaisesti tukemaan *arviointien vaikuttavuutta* ja toiminnan kehittämistä jo arviointiprosessin aikana.

Kehittävän arvioinnin tuloksena osallistujat saavat *palautetta* toimintansa kehittämiskohteista, hyvistä käytänteistä ja vahvuuksista.

Käsitteen tunnus: c1742

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

781

kansallinen arviointi; kansallisen tason arviointi

sv nationell utvärdering

en national evaluation

määritelmä

arviointi (1), joka tehdään valtakunnallisesti samoilla yhteisillä periaatteilla

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) vastaa *varhaiskasvatuksen*, *opetuksen (1)* ja *koulutuksen (1)* kansallisesta arvioinnista.

Kansallinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *koulutustoimijoihin* tai oppilas- tai opiskelijaryhmiin. Kansallinen arviointi voi olla myös esimerkiksi *teema-arviointia*.

Kansallinen arviointi on *ulkoista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1744

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

782

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus; Karvi

sv Nationella centret för utbildningsutvärdering

en Finnish Education Evaluation Centre; FINEEC

määritelmä

koulutuksen (1) ja *varhaiskasvatuksen ulkoisen arvioinnin* riippumaton asiantuntijaorganisaatio, jonka tehtävät määritellään laissa

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus tuottaa *arviointiin (1)* perustuvaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Arviointikeskuksen päätehtävänä on toteuttaa koulutukseen (1) ja varhaiskasvatukseen sekä *varhaiskasvatuksen*, *opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjien* ja *korkeakoulujen (1)* toimintaan sekä *vapaaseen sivistystyöhön* liittyviä arviointeja (1), tehdä *arviointisuunnitelman* mukaisia *oppimistulosten arviointeja*, tukea *varhaiskasvatuksen*, *opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjiä* sekä korkeakouluja (1) arviointia (1) ja *laadunhallintaa* koskevissa asioissa sekä kehittää koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen arviointia (1).

Arviointikeskuksesta on säädetty laissa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (2013/1295).

Käsitteen tunnus: c1745

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Hyväksytty Arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu Karvissa.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (Nationella centret för utbildningsutvärdering)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (Finnish Education Evaluation Centre)

783

arviointineuvosto

sv utvärderingsrådet

en Evaluation Council

määritelmä

valtioneuvoston nimittämä asiantuntijaelin, joka seuraa ja kehittää *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* toimintaa ja laatii toiminnan strategiset linjaukset sekä vastaa kansallisesta koulutuksen *arviointisuunnitelman* laatimisesta

huomautus

Arviointineuvostoilla on keskeinen rooli kansallisten arviointikohteiden määrittämisessä.

Arviointineuvoston kokoonpanosta, tehtävistä ja päätösvaltaisuudesta säädetään asetuksessa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (1317/2013).

Käsitteen tunnus: c1746

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty Arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu Karvissa.

784
paikallinen arviointi; paikallisen tason arviointi
sv lokal utvärdering
en local evaluation; local-level evaluation

määritelmä
arviointi (1), joka tehdään alueellisesti tai yhden toimijan alueella

huomautus
Paikallinen arviointi voi olla esimerkiksi yhden *koulutuksen* tai *varhaiskasvatuksen järjestäjän* tai *palveluntuottajan* tekemä arviointi (1).

Käsitteen tunnus: c1747

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

785
toiminnan tasolla tehtävä arviointi; yksikössä tehtävä arviointi

määritelmä
paikallinen arviointi, joka tehdään yhden toimijan alueella tai *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *koulutusorganisaation toimipisteessä*

huomautus
Toiminnan tasolla tehtävä arviointi on *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1748

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

786
<varhaiskasvatus>
pedagogisen toiminnan arviointi
sv utvärdering av den pedagogiska verksamheten
en evaluation of pedagogical activity

määritelmä
toiminnan tasolla tehtävä arviointi, joka tehdään *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *lapsiryhmässä*

huomautus
Pedagogisen toiminnan tasolla *arvioinnin (1)* kohteena on *varhaiskasvatushenkilöstön* toiminta ja *lapsen* kohtaama *varhaiskasvatuksen* laatu. Arvioinnin kohteena eivät ole lasten ominaisuudet, kehitys tai *oppiminen*.

Pedagogisen toiminnan arviointi on pääasiassa *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1749

Luokka: varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

Kirsi Alila 22.1.2021: Minusta pedagogisen toiminnan arviointi pitäisi ehdottomasti koskea muutakin [=muitakin koulutusasteita] kuin varhaiskasvatusta, mutta te osaatte sanoa, voinko sen vielä lisätä muille ja keskusteluttaa sen lisäämisestä tässä vaiheessa vai vasta myöhemmin. Yksi vaihtoehto toki on, että jos keskustelu tästä käsitteestä käydään muiden tahojen osalta myöhemmin, myös vakan osalta se käydään silloin samaan aikaan, eli jäisi nyt kokonaan pois. Minulle käy kuinka vaan.

787

ulkoinen arviointi; ulkopuolinen arviointi

sv extern utvärdering

en external evaluation; extern evaluation

määritelmä

arviointi (1), jonka tekee kohteen ulkopuolinen arvioija

huomautus

Varhaiskasvatus- ja *koulutustoimijoita* on laeissa velvoitettu osallistumaan ulkoiseen arviointiin, esimerkiksi varhaiskasvatuslaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014, ja yliopistolaki 558/2009.

Kansallista koulutusta koskeva ulkoinen arviointi on laissa (2013/1295) säädetty *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* (Karvi) tehtäväksi.

Vertaa *itsearviointi (1)*.

Käsitteen tunnus: c1479

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

788

itsearviointi (1)

sv	självbedömning; självvärdering (1); självevaluering (1); intern utvärdering

en	self-evaluation

määritelmä

arvioinnin (1) kohteen itse tekemä *arviointi (1)*

huomautus

Itsearvioinnin (1) kautta tuotetaan tietoa toiminnasta, *toimintakulttuurista* sekä vallitsevista arvoista ensisijaisesti toimijan sisäiseen käyttöön. Itsearviointi (1) auttaa tunnistamaan kehittämiskohteita sekä olemassa olevia vahvuuksia, joita voidaan edelleen hyödyntää systemaattisen kehittämisen tukena.

Itsearviointi (1) on keskeisessä asemassa laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Itsearviointi (1) on osa *formatiivista arviointia*.

Esimerkiksi varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja perusopetuslaki (628/1998) velvoittavat *koulutuksen järjestäjiä* oman toiminnan arviointiin (1).

Itsearviointi (1) on käytössä *oppilaiden* ja *opiskelijoiden* arvioinnissa. Vrt. *itsearviointi (2)*

Vertaa *ulkoinen arviointi*.

Käsitteen tunnus: c1029

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Terminologin kommentti 6.5.2016: OKSAn puolella on käsitteet arviointi (1), arviointi (2) ja arviointi (3):

arviointi (1) on yleinen arviointi-käsite (arviointi (2):n ja arviointi (3):n yläkäsite)

arviointi (2); opiskelijan/opintosuorituksen arviointi = oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvon määrittäminen (c594)

arviointi (3); koulutuksen arviointi = toiminta, jossa selvitetään, missä määrin opetus (1) tai koulutus (1) on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa (c642)

Terminologin kysymys Karville 14.8.2018: Tulisiko käsitteen *vertaisarviointi* (ID1094) olla tässä luvussa, jossa on yleisiä arviointikäsitteitä (kuten tekijän mukaan itsearviointi ja ulkopuolinen arviointi)? Onko vertaisarviointi sekä oppilaan/opiskelijan arvioinnin että koulutuksen arvioinnin muoto?

Seija 22.4.2020: Nyt esimerkeissä on vain varhaiskasvatus. Niitä voidaan joko muokata yleisemmiksi tai lisätä esimerkkejä muilta koulutusasteilta.

Seija 15.5.2020: Onko lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden itsearviointi oikeasti aikaisemmin määriteltyä itsearviointi (2):sta? 28.5.2020: Todettiin, että lapset voi jättää pois itsearvioinnin yhteydessä.

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

789

vertaisarviointi (1)

sv kamratbedömning; kollegial bedömning; referentgranskning

en peer evaluation; peer assessment

määritelmä

arviointi (1), jossa arvioitavat arvioivat toisiaan tai jossa arvioinnin (1) tekevät arvioitavia vastaavassa ryhmässä toimivat ulkoiset arvioijat

huomautus

Esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* tekemä toisen oppilaan tai opiskelijan *oppimisen*, osaamisen tai työskentelyn vertaisarviointi (1).

Vertaisarvioinnin (1) tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää arviointitaitoja.

Vertaisarviointia (1) voidaan käyttää myös *varhaiskasvatus-* tai *koulutustoimijoiden* arvioinnissa.

Vrt. *tieteellisen julkaisun vertaisarviointi* ja *vertaispalaute*.

Käsitteen tunnus: c1094

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Arviointi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ruotsin kielityöryhmä 6.2.2017: Ehdotus OKSA-sanastoon/ kysymys OKSA-sanastojaostolle: pitäisikö sanastoon lisätä kamratbedömning / kollegial bedömning / referentgranskning ?

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tämä käsite mahdollisesti lisättävä arviointikäsitteisiin (itsearviointi, ulkopuolinen arviointi, vertaisarviointi...)

OKSA-jaos 15.6.2018: arviointikäsitteet yleensäkin kaipaavat Karvin osallistumista

OKSA-jaos 15.6.2018: pyydetään Karvia kommentoimaan OKSAn arviointikäsitelukuja ja ehdottamaan lisäysehdotuksia

OKSA-jaos 15.6.2018: Riina tekee arviointikäsitteisiin liittyvistä kysymyksistä Excel-taulukon joka lähetetään Karviin

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Tulisiko vertaisarviointi-käsite olla sanastossa määritelty oppilaan/opiskelijan arvioinnin muotona vai koulutuksen arvioinnin muotona vai kenties sekä että?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Pidetäänkö vertaisarviointia ulkopuolisen arvioinnin muotona vai jaotellaanko erikseen itsearviointi, ulkopuolinen/ulkoinen arviointi ja vertaisarviointi?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Pitäisikö määritellä myös ulkopuolinen/ulkoinen arviointi -käsite?

OKSA-jaos 24.8.2018: Käsite on käytössä korkeakouluilla käytössä sekä tässä määritellyssä merkityksessä että liittyen tieteellisten artikkeleiden arvioimiseen julkaisua varten. Kun määritelmä on selvillä, näkee, tarvitaanko tieteellisten artikkeleiden tapaus määritellä eri käsitteenä.

Totti Tuhkanen 24.9.2018: Korkeakouluissa tieteelliseen julkaisemiseen liittyvä vertaisarviointi määritellään usein julkaisusarjakohtaisesti, kuten https://aikakauskirjalahde.wordpress.com/vertaisarviointi/, tai yliopisto/laitostasolla vahvistettuna tutkimuksen laadunvarmistusperiaatteena. Tieteellisten Seurain Valtuuskunta kuvaa va-toiminnan tiivistetysti: https://www.tsv.fi/fi/palvelut/tunnus/lisatietoa-vertaisarvioinnista

Seija 12.5.2020: Käsite on jaettu kahtia kokouksen 7.5.2020 päätöksen mukaisesti. Korkeakoulujen vertaisoppiminen on toistaiseksi jätetty pois, koska oppimiskäsitteet eivät kuulu arviointityöryhmän työn rajaukseen.

H**yväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020**. Tarkistettu 17.8.2020.

790

systemaattinen arviointi

sv systematisk utvärdering

en systematic evaluation

määritelmä

arviointi (1), jossa kohteesta kerätään tietoa suunnitelmallisesti eri tavoin ja menetelmin ja tietoa verrataan ennalta asetettuihin ominaisuuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Systemaattiseen arviointiin liittyy myös ajallinen suunnitelmallisuus ja toistettavuus.

Määriteltyjä tavoitteita voidaan kuvailla tarkemmin *laatuindikaattorien* avulla.

Systemaattisen arviointitiedon kerääminen edellyttää, että indikaattorit käsitteellistetään vielä arviointiperusteiksi, *arviointikriteereiksi*.

Käsitteen tunnus: c1750

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 7.5.2020.

791

diagnostinen arviointi

sv diagnostisk bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; diagnostisk utvärdering

en diagnostic assessment

määritelmä

etukäteen tehtävä *arviointi (1)*, jonka tarkoitus on selvittää *oppilaan* tai *opiskelijan* lähtötaso

huomautus

Diagnostisen arvioinnin tarkoitus on kartoittaa oppimisedellytyksiä ja sitä, miten oppilas tai opiskelija hallitsee arvioitavia tietoja ja taitoja.

Diagnostinen arviointi on tyypillistä myös oppimisvaikeuksien seulonnassa.

Diagnostiseen arviointiin voi liittyä *seurantaa*.

Käsitteen tunnus: c1041

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa

Seija 30.4.2020: mukana on myös aikaisemmin kirjattu termi koulutuksen diagnostinen arviointi, mutta jos koulutuksen arvioinnilla arvioidaan tavoitteiden saavuttamista, voidaanko sitä tehdä lähtötason selvittämiseksi etukäteen?

Hyväksytty arviointityöryhmässä 28.5.2020

Riina-terminologin kysymys 23.2.2022: Määritelmässä puhutaan oppilaan tai opiskelijan lähtötasosta, ja tämän vuoksi tulee mieleen, että käsitteen yläkäsite olisi *arviointi (2)* (= arviointi (1), jonka tavoitteena on oppilaan tai opiskelijan oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvottaminen), mutta yläkäsitteeksi on kuitenkin valittu arviointi (1). Varmistus: onhan tämä harkittu ratkaisu? Jos diagnostinen arviointi liittyy oppijan (osaamisen?) lähtötasoon, niin silloinko se ei ole arviointi (2):a? Pohdin käsitteen diagnostinen arviointi ruotsin ja englannin vastineita: oppijan osaamisen tai oppimisen arvioinnista käytetään ruotsiksi bedömning ja englanniksi assessment; yleisemmästä (esim. koulutuksen) arvioinnista käytettäisiin utvärdering ja evaluation. Tarvitaanko diagnostisen arvioinnin vastineiksi ruotsiksi sekä utvärdering että bedömning ja englanniksi sekä evaluation että assessment, vai miten?

Riina-terminologin kysymys 23.2.2022: Näin maallikon/terminologin näkökulmasta diagnostinen ja formatiivinen arviointi kuulostavat nykymääritelmiensä perusteella arviointi (2):n alakäsitteiltä, mutta *summatiivisen arvioinnin* määritelmä on kirjoitettu yleisemmin, niin että se selvästi sopii arviointi (1):n alakäsitteeksi (ja sen erikoistapauksena on oppijan summatiivinen arviointi).

792

formatiivinen arviointi; ohjaava arviointi

sv formativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; formativ utvärdering; formativ utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

en formative assessment

määritelmä

oppimisprosessin aikainen arviointi (1), jonka tarkoitus on ohjata ja tukea *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen* edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin

huomautus

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta tai opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi on osa *opetusta (1)*.

Itsearviointi (1) ja *vertaispalaute* ovat osa formatiivista arviointia.

Käsitteen tunnus: c1043

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä, kun käsitellään muutakin ammatillista

Hyväksytty kokouksessa 28.5.2020

Riina-terminologin kysymys 23.2.2022: Määritelmän mukaan tämän on "tarkoitus ohjata ja tukea oppilaan tai opiskelijan oppimisen edistymistä", ja tämän vuoksi tulee mieleen, että käsitteen yläkäsite olisi *arviointi (2)* (= arviointi (1), jonka tavoitteena on oppilaan tai opiskelijan oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvottaminen). Yläkäsitteeksi on kuitenkin valittu arviointi (1). Varmistus: onhan tämä harkittu ratkaisu? Jos formatiivinen arviointi liittyy oppijan oppimisen edistämiseen, niin silloinko se ei ole arviointi (2):a? Pohdin käsitteen formatiivinen arviointi ruotsin ja englannin vastineita: oppijan osaamisen tai oppimisen arvioinnista käytetään ruotsiksi bedömning ja englanniksi assessment; yleisemmästä (esim. koulutuksen) arvioinnista käytettäisiin utvärdering ja evaluation. Tarvitaanko formatiivisen arvioinnin vastineiksi ruotsiksi sekä utvärdering että bedömning ja englanniksi sekä evaluation että assessment, vai miten?

793

prognostinen arviointi; koulutuksen prognostinen arviointi

sv prognostisk utvärdering; prognostisk utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

määritelmä

arviointi (1), joka pyrkii ennustamaan nykytilan perusteella tulevaa

huomautus

Suomalaisessa *koulutusjärjestelmässä* esimerkiksi *ylioppilastutkinnolla* ja *valintakokeilla* on prognostinen tehtävä.

Käsitteen tunnus: c1042

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä 2016, kun käsitellään muutakin ammatillista

Terminologin kysymys 26.5.2016: Tarvitaanko siis luoda sanastoon mm. käsitteet *prognostinen arviointi (1)*, joka on opiskelijan/opintosuorituksen arviointia, ja *prognostinen arviointi (2)*, joka on koulutuksen arviointia? Eli luodaanko kaikista näistä käsitteistä kaksi homonyymista versiota?

Arviointisanastoryhmä 28.5.2020: Tämä ei ryhmän mielestä kuulu sen rajauksessa oleviin arviointikäsitteisiin. Pitäisi käsitellä ammatillisen koulutuksen puolella. Kahta käsitettä ei meistä tarvita ja määritelmäehdotuksesta on tehty yleinen. Samoin on tehty arviointisanastoryhmässä tässä yhteydessä oleville muille arviointikäsitteille.

Riina- ja Seija-terminologit 5.6.2020: Tämän kohdalta on poistettu CLAS <arviointi>, jotta Riinan ei tarvitse varoa muokkaamasta tietuetta. Mutta kuuluu siis toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulujen arviointikäsitteistöön.

794

summatiivinen arviointi

sv summativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; summativ utvärdering <koulutuksen arviointi>

en summative assessment

määritelmä

tarkastelujakson lopussa tehtävä *arviointi (1)*, jonka tarkoitus on selvittää, saavutettiinko asetetut tavoitteet

huomautus

Summatiivinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* osaamiseen. Summatiivista arviointia käytetään esimerkiksi kuvaamaan, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas tai opiskelija on saavuttanut *opetussuunnitelmassa (2)* asetetut tavoitteet.

Esimerkiksi perusopetusasetus (852/1998) velvoittaa antamaan kunkin *lukuvuoden* päättyessä oppilaalle *lukuvuositodistuksen*, joka perustuu summatiiviseen arviointiin. Myös opintojen päättyessä annettu *päättötodistus* perustuu summatiiviseen arviointiin.

Koulutuksen (1) summatiivisesta arvioinnista käytetään ruotsin termiä summativ utvärdering av utbildning.

Käsitteen tunnus: c1044

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<arviointi ruotsi kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä, kun käsitellään muutakin ammatillista

Hyväksytty kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu vielä 17.8.2020

795

koulutuksen arviointi; < arviointi (3)

sv utvärdering av utbildning; evaluering av utbildning

en evaluation of education; < evaluation (3)

määritelmä

arviointi (1), jossa selvitetään, missä määrin *opetus (1)* tai *koulutus (1)* on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa

huomautus

Koulutuksen arviointi koskee kaikkia *koulutusasteita*. Koulutuksen arvioinnilla pyritään tukemaan *koulutuksen (1)* toteuttamista ja kehittämistä ja parantamaan *oppimisen* edellytyksiä.

Koulutuksen järjestäjällä voi olla velvollisuus arvioida järjestämäänsä koulutusta (1) itse (ks. *itsearviointi (1)*) ja osallistua ulkopuolisen tahon tekemään koulutuksen arviointiin (1) (nk. *ulkoinen arviointi*).

Käsitteen tunnus: c642

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

796

oppimistulosten arviointi

sv utvärdering av lärresultat; utvärdering av inlärningsresultat

en learning outcome evaluation; assessment of learning outcomes (??)

määritelmä

opetussuunnitelman (1) tavoitteiden saavuttamisen, *oppiaineen* osaamisen tason sekä *koulutuksen (2)* tasa-arvon toteutumisen *arviointi (1)*

huomautus

Oppimistulosten arviointi koostuu yleensä tehtäväsarjasta, joka voi kohdistua osaamisen eri osa-alueille.

Esi- ja *perusopetuksessa* kansallinen oppimistulosten arviointi kohdistuu *opetussuunnitelman perusteiden* tavoitteiden saavuttamiseen ja on yleensä *otantaperustaista arviointia*, jonka tulokset voidaan yleistää koskemaan koko ikäluokkaa.

PISA (Programme for International Student Assessment) on esimerkki kansainvälisestä oppimistulosten arvioinnista. PISA on OECD:n jäsenmaiden yhteinen tutkimusohjelma, joka tuottaa tietoa *koulutuksen (2)* tilasta ja tuloksista kansainvälisessä vertailukehyksessä. Muita esimerkkejä kansainvälisistä arvioinneista ovat TIMMS (Trends in International Mathematics and Science Study) ja PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study).

Käsitteen tunnus: c1752

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: Arviointi

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020, lisätty huomautus 24.9.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utvärdering av inlärningsresultat)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (assessment of learning outcomes)

797

otantaperustainen arviointi

määritelmä

arviointi (1), jossa tarkastellaan vain osaa kohteista ja otoksen perusteella tehdään päätelmiä kokonaisuudesta

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi *oppimistuloksia* otantaperustaisesti. Kansalliset *oppimistulosten arvioinnit* eivät ensisijaisesti arvioi yksittäisiä kouluja, *oppilaita* tai *opiskelijoita*, vaan ne arvioivat *koulutusjärjestelmää*.

Otos on varsinaisen kohderyhmän osa, joka valitaan joko satunnaisotannalla tai systemaattisella otannalla. Otoksen edustavuus ratkaisee, kuinka tarkasti tulokset kuvaavat koko kohderyhmää.

Käsitteen tunnus: c1754

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

798

kriteeriperustainen arviointi; kriteeriperusteinen arviointi

sv ; > kriterielrelaterad bedömning <oppilaan arviointi>

en criterion-referenced evaluation; > criterion-referenced assessment <oppilaan arviointi>

määritelmä

arviointi (1), jossa kohdetta verrataan ennalta määriteltyihin *arviointikriteereihin*

huomautus

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa arvioinnin (1)* kohteena olevaa toimintaa verrataan arviointikriteereihin ja sen perusteella päätellään, miten toiminta toteutuu.

Perusopetuksessa yhteisten oppiaineiden päättöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa*.

Oppilaan tai *opiskelijan arvioinnissa (2)* arviointikriteerit määrittelevät eri *arvosanoihin* vaadittavan osaamisen tason

Toiminnan laatua ja tuloksia verrataan yleensä yhdessä sovittuihin arviointikriteereihin.

Käsitteen tunnus: c1756

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Arviointi

<po en 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Seija 28.4.2020: Tästä puuttuvat muut koulutusasteet, koska ne ovat tällä hetkellä arviointikäsitteistön rajauksen ulkopuolella.

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kriterielrelaterad bedömning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (criterion-referenced assessment)

799

teema-arviointi

sv ; temautvärdering

en thematic evaluation; sector-specific evaluation; thematic review

määritelmä

arviointi (1), joka kohdistuu johonkin sisällölliseen kokonaisuuteen tai aihepiiriin

huomautus

Teema-arviointi voi kohdistua *koulutusta (1)* tai *varhaiskasvatusta* käsitteleviin, yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin ja kriittisiin teemoihin tai *koulutusjärjestelmän* osaan tai tilaan.

Käsitteen tunnus: c1758

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointi

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (temautvärdering)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (thematic review)

Käsitekaavio 88. *Arviointi.*

800
arvioinnin vaikuttavuus
sv effekt
en impact; effectiveness

määritelmä
arviointitiedon hyödyntämisen aikaansaama ensi- tai toissijainen muutos

huomautus
Arvioinnilla (1) haetaan ensisijaisesti positiivista vaikuttavuutta. Vaikuttavuus voi olla suoraa tai epäsuoraa.

Arvioinnin vaikuttavuus voi ilmetä tietyllä aikajänteellä sekä *arvioinnin (1)* kohteille että päätöksenteossa ja kehittämisessä *koulutusjärjestelmän* eri tasoilla.

Esimerkki epäsuorasta vaikuttavuudesta on *ylioppilastutkinnon* kielikoetyyppien heijastuminen *oppimateriaaleihin* ja koetyyppien käyttö lukio-opetuksessa.

Arvioinnin vaikuttavuus on esimerkiksi myös yksi *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* strategisista tavoitteista.

Käsitteen tunnus: c1759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<arviointi englanti kesken>

<arviointi ruotsi kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (effekt)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (effectiveness)

801
arvioinnin viitekehys
sv referensram
en framework of reference

määritelmä
arvioinnin (1) runkona toimivat ja sitä ohjaavat osaamisen ja laadun määrittelyt

huomautus
Arvioinnin viitekehys voi arvottaa eri osaamisen tasoja ja tavoitteita. Sen voivat muodostaa esimerkiksi laatustandardit, erilaisten osaamiskokonaisuuksien määrittelyt tai arviointi- tai laatukriteerit.

Tutkintojen viitekehyksestä säädetään tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetussa laissa (93/2017) sekä tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (120/2017). Viitekehys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä (European Qualifications Framework, EQF).

Muita arvioinneissa (1) käytettäviä viitekehyksiä ovat esimerkiksi perusopetuksen laatukriteerit ja Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset (Karvi 24:2018) sekä esimerkiksi myös kansainväliset varhaiskasvatuksen laadun teoreettinen viitekehys (European Quality Framework for Early Childhood and Care 2014) ja kieltenopetuksessa käytettävä Eurooppalainen viitekehys (Common European Framework of Reference, CEFR).

Käsitteen tunnus: c1760

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

802
arviointisuunnitelma
sv utvärderingsplan
en evaluation plan

määritelmä
suunnitelma, joka sisältää *arvioinnin (1)* kohteet ja arviointien (1) aikataulun

huomautus
Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintaa ohjaa koulutuksen arviointisuunnitelma, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa.

Varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen järjestäjillä* tai palveluntuottajilla voi olla organisaatio- tai kuntakohtainen arviointisuunnitelma

Käsitteen tunnus: c1761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmän kokouksessa 24.9.2020.

803
arviointiraportti
sv utvärderingsrapport
en evaluation report

määritelmä
arvioinnista (1) ja sen tuloksista kirjoitettu raportti

huomautus
Arviointiraportit voivat olla paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti julkaistavia. Paikallisia raportteja julkaisevat esimerkiksi *varhaiskasvatuksen* ja *koulutuksen järjestäjät*. Kansallisia arviointiraportteja julkaisee esimerkiksi *Kansallinen koulutuksen arviointikeskus*.

Käsitteen tunnus: c1762

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 24.9.2020.

804
arviointimenetelmä (1); arviointimetodi

määritelmä
menettelyiden ja menetelmien kokonaisuus, joiden avulla tuotetaan tietoa *arviointia (1)* tai *arviointia (2)* varten

huomautus
Eri arviointimenetelmiä (1) voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksen*, *koulutuksen (2)* tai *opetuksen (1)* toteuttamisen arviointiin (1) tai *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen* ja osaamisen arviointiin (2).

Arviointimenetelmien (1) käyttöön liittyviin kokonaisuuksiin, esimerkiksi arviointikriteeristöihin (ks. *arviointikriteeri*) tai *itsearvioinnin (1)* kyselylomakkeisiin, voidaan joissain yhteyksissä viitata termillä arviointityökalu.

Vrt. *arviointimenetelmä (2)*

Käsitteen tunnus: c1763

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi, Arviointi ja Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

805
arviointijärjestelmä (1)

määritelmä
tietojärjestelmä, jonka avulla kerätään arviointitietoja ja tuotetaan *arviointiin (1)* tai *arviointiin (2)* perustuvaa tietoa

huomautus
Esimerkki arviointijärjestelmästä (1) on *varhaiskasvatuksen* laadunarviointijärjestelmä.

Käsitteen tunnus: c1769

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Arviointeihin liittyviä käsitteitä

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

806
arviointijärjestelmä (2); kansallinen laadun arviointijärjestelmä

määritelmä
kokonaisuus, jonka avulla *arviointeja (1)* toteutetaan ja arviointitietoa kerätään

huomautus
Yhtenäisellä arviointijärjestelmällä (2) pyritään suunnitelmalliseen ja kumuloituvaan arviointi- ja seurantatiedon tuotantoon. Kansallisella laadun arviointijärjestelmällä pyritään myös arviointien (1) luotettavuuden lisäämiseen.

Käsitteen tunnus: c1770

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: Arviointeihin liittyviä käsitteitä ja Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Seija 13.5.2020: Jaettu kahdeksi käsitteeksi kokouksen 7.5.2020 päätöksellä.

Hyväksytty arviointisanastototyöryhmässä 24.9.2020 ja tarkistettu laatukäsitteiden yhteydessä 24.9.2020

Käsitekaavio 89. *Arviointeihin liittyviä käsitteitä.*

7.2 Laatu

807

laadun arviointi

sv utvärdering av kvaliteten

en quality evaluation <varhaiskasvatus>; evaluation of quality <varhaiskasvatus>

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on laadun tarkastelu suhteessa asetettuihin kriteereihin

huomautus

Varhaiskasvatuksen, *opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjien* tulee arvioida toimintaansa (esimerkiksi varhaiskasvatuslaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014 ja yliopistolaki 558/2009). *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* tehtävänä on tukea varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä *korkeakouluja (1)* arviointia (1) ja *laadunhallintaa* koskevissa asioissa (1295/2013, § 2).

Laatukriteeri on ominaisuus, joka on valittu laadun määrittämisen perusteeksi. Ks. myös *arviointikriteeri*.

Käsitteen tunnus: c1773

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Arviointi ja Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 24.9.2020

808

laadunarviointimalli

en quality assessment model

määritelmä

arviointimalli, jonka tukee *laadunhallintaa* ja laadun kehittämistä

huomautus

Laadunarviointimalli voi kohdistua esimerkiksi järjestäjätasolle tai pedagogiseen toimintaan esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa*.

Esimerkki yleisesti käytetystä järjestäjätason laadunarviointimallista on CAF-arviointimalli (Common Assesment Framework, European Public Administration Network).

Käsitteen tunnus: c1774

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointityöryhmän kokouksessa

809
laatuindikaattori
sv kvalitetsindikator
en quality indicator

määritelmä
laatulausuma, jolla kuvataan millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan

huomautus
Laatuindikaattorit muunnetaan systemaattisen arviointitiedon keräämiseksi *arviointikriteereiksi*.

Varhaiskasvatuksessa laatuindikaattori on kuvaus laadukkaan varhaiskasvatuksen olennaisista ja tavoiteltavista ominaisuuksista. Varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit kuvaavat tavoitetason ja ne luovat pohjan kansallisesti yhtenäisille toimintatavoille ja periaatteille, joiden mukaisesti varhaiskasvatuksen *arviointia (1)* ja kehittämistä voidaan toteuttaa.

Käsitteen tunnus: c1775

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

810
laadunhallinta
sv kvalitetsledning; kvalitetssäkring
en quality management

määritelmä
toimenpiteet, joilla pyritään määrittämään ja saavuttamaan organisaation laatutavoitteet

huomautus
Laadunhallinta sisältää johtamista, suunnittelua, *arviointia (1)* ja toiminnan kehittämistä. Laadunhallinta kattaa laadun suunnittelun ja ohjauksen, laadunvarmistuksen ja laadun parantamisen tai kehittämisen. Laadunhallinta on laadukasta organisaation johtamista, eikä sitä voi toteuttaa organisaation johtamisjärjestelmästä erillisenä.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen tehtävänä on tukea *varhaiskasvatuksen*, *opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjiä* sekä *korkeakouluja (1) arviointia (1)* ja laadunhallintaa koskevissa asioissa (1295/2013, § 2).

Käsitteen tunnus: c1776

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointityöryhmän kokouksessa

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kvalitetssäkring)

811

laadunhallintajärjestelmä; laatujärjestelmä; laadunvarmistusjärjestelmä

sv kvalitetsstyrningssystem; kvalitetssystem

en quality management system

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla laatua hallitaan ja *laadunhallintaan* liittyvää tietoa kerätään ja käsitellään

huomautus

Laadunhallintajärjestelmä kattaa yleensä ainakin laadunhallinnan organisaatiosta, vastuunjaosta, menettelytavoista ja resursseista muodostuvan kokonaisuuden.

Vrt. *arviointijärjestelmä (2)*

Käsitteen tunnus: c1777

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Laatukäsitteitä

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointityöryhmän kokouksessa

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kvalitetssystem)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (quality management system)

812

laatutekijä; laadun tekijä

sv kvalitetsfaktor

en factor of quality; quality factor <varhaiskasvatus>

määritelmä

tekijä, joka kuvaa laatua tietystä näkökulmasta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1778

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Laatukäsitteitä

Hyväksytty arviointisansatotyöryhmässä 19.10.2020

813

laadun rakennetekijä

sv strukturell kvalitetsfaktor

en structural factor of quality; structural quality factor <varhaiskasvatus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen liittyvä *laatutekijä*, jota määrää lainsäädäntö tai muu säätely

huomautus

Laadun rakennetekijöitä voidaan säädellä esimerkiksi laeissa, asetuksissa tai muissa valtakunnallisissa asiakirjoissa, esimerkiksi *opetussuunnitelmissa (1)*.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun rakennetekijät liittyvät toiminnan puitteisiin, kuten varhaiskasvatuksen järjestämiseen, toimintamuotoihin, tiloihin ja turvallisuuteen, *varhaiskasvatushenkilöstön* ja *lasten* suhdelukuihin, *kelpoisuuksiin* ja henkilöstörakenteeseen.

Laadun rakennetekijät ovat suhteellisen pysyviä ja ne luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli *laadun prosessitekijöille*.

Käsitteen tunnus: c1780

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Laatukäsitteitä

Hyväksytty arviointisansatotyöryhmässä 26.10.2020

814

laadun prosessitekijä

sv process-relaterad kvalitetsfaktor

en process-related factor of quality; process-related quality factor <varhaiskasvatus>

määritelmä

laatutekijä, joka kuvaa miten toiminnalle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä toteutetaan

huomautus

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogiikan ydintoimintoja ja yksikön pedagogista *toimintakulttuuria* kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogista toimintakulttuuria, kuten vuorovaikutusta, pedagogista prosessia tai toiminnan sisältöjä kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin, *oppimiseen*, kehitykseen ja hyvinvointiin.

Laadun rakennetekijät luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli laadun prosessitekijöille.

Käsitteen tunnus: c1782

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: Laatukäsitteitä

Hyväksytty arviointisansatotyöryhmässä 26.10.2020

Käsitekaavio 90. *Laatukäsitteitä.*

8 Muutoksenhaku

815

muutoksenhaku

sv ändringssökande; sökande av ändring

en request for a review; review procedure; ~ appeal (1)

määritelmä

toimenpide, jolla tuomioistuimelta tai muulta muutoksenhakuviranomaiselta pyritään saamaan muutos hallintoviranomaisen tai tuomioistuimen ratkaisuun

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan hallinto-oikeudelle, jos se koskee *opiskelijalle* annettavaa *kirjallista varoitusta*, opiskelijan *määräaikaista erottamista*, asuntolasta erottamista, *opiskeluoikeuden* pidättämistä tai säädettyjä etuja ja oikeuksia.

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalle, jos se koskee *opiskeluoikeuden peruuttamista* tai *opiskeluoikeuden palauttamista*.

Käsitteen tunnus: c1320

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 24.1.2020: Onko tarpeen pitää OKSAssa muutoksenhakuun liittyviä käsitteitä? Jos on, tarvitsisiko niitä olla muitakin kuin vain muutoksenhaku ja oikaisuvaatimus? Kannattaisiko käsitteet erottaa omaksi muutoksenhaku-luvukseen OKSAn sisällä? Ovatko muutoksenhakukäsitteet yhteisiä kaikille koulutusasteille (tai ainakin perusopetus, lukio, ammatillinen, korkeakoulut) vai onko näiden välillä eroja? -- **OKSA-jaos 24.4.2020**: Jos OKSAan muodostettaisiin ”Muutoksenhaku”-luku, niin sen käsitteitä olisivat muutoksenhaku ja sen ”alakäsitteet” oikaisuvaatimus ja valitus. Ja lisäksi kantelu. Näistä käsitteistä kaivataan myös kaaviota. Riina valmistelee.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 24.1.2020: Vrt. esim. Kelan sanasto, jossa on erillinen luku muutoksenhakukäsitteille. Tosin Kelakin on ollut sitä mieltä, etteivät käsitteet ole mitenkään Kela-spesifejä ja että oikeastaan ne kuuluisivat jonkun muun tehtäväksi (julkisen hallinnon yhteinen Ydinsanastoryhmä tmv.) hallinnonalojenvälisesti.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 24.1.2020: Muutoksenhaun määritelmä Kelan sanastossa: ”menettely, jossa viranomaisen tai tuomioistuimen päätökseen haetaan muutosta”. Onko OKM:n hallinnonalalla kuitenkin olennaista, että muutosta haetaan nimenomaan ja aina ”tuomioistuimelta tai muulta muutoksenhakuviranomaiselta”?

OKSA-jaos 24.4.2020: Jos OKSAan muodostettaisiin ”Muutoksenhaku”-luku, niin sen käsitteitä olisivat muutoksenhaku ja sen ”alakäsitteet” oikaisuvaatimus ja valitus. Ja lisäksi kantelu. Näistä käsitteistä kaivataan myös kaaviota. Riina valmistelee.

816

oikaisuvaatimus

sv begäran om omprövning; rättelseyrkan; rättelseyrkande *n*

en request for an administrative review
not: claim for a revised decision

määritelmä
oikaisukeino, jossa hallintoviranomaiselle tehdään kirjallinen pyyntö viranomaisen päätöksen muuttamiseksi

huomautus
Hallintolain (434/2003) mukaan oikaisua saa vaatia laissa säädettyihin päätöksiin. Opetustoimen alalla päätöksistä, joihin saa vaatia oikaisua, on säädetty eri *koulutusasteita* koskevissa laeissa.

Varhaiskasvatuksessa saa vaatia oikaisua *lapsen* varhaiskasvatusta koskevaan päätökseen kunnan toimielimeltä (varhaiskasvatuslaki 540/2018).

Perusopetuksessa saa vaatia oikaisua perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun päätökseen, joka koskee *oppilaaksi ottamista*, oikeutta saada uskonnon ja elämänkatsomustiedon *opetusta (1)*, *erityisen tuen (1)* järjestämistä, *erityisiä opetusjärjestelyjä*, *pidennettyä oppivelvollisuutta* tai perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa koulutuksessa saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee *opiskelijaksi ottamista*, *opiskelijalle* annettavaa *erityistä tukea (2)* tai *osaamisen arvioinnin mukauttamista*, *ammattitaitovaatimuksista* ja *osaamistavoitteista (2)* poikkeamista, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* suoritusaikaa, opiskelijan *eronneeksi katsomista* tai huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa saa vaatia oikaisua esimerkiksi päätökseen, joka koskee *opiskelijaksi ottamista*, lisäajan myöntämistä opintoihin, *opiskeluoikeuden* päättymistä, suoritettujen *opintosuoritusten hyväksilukemista*, *opiskelun* poikkeavaa järjestämistä tai oikeutta saada uskonnon tai elämänkatsomustiedon opetusta (1). Edellä mainittuja päätöksiä koskevat oikaisuvaatimukset tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa oikaisuvaatimus voi koskea myös *ylioppilastutkintolautakunnan* tekemää päätöstä.

Korkeakouluissa (1) saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee *opintosuorituksen* arvostelua tai *opiskelijavalintaa*. Oikaisuvaatimus tehdään korkeakoululle (1) itselleen.

Vrt. käsite *arvioinnin oikaisuvaatimus; arvioinnin oikaisupyyntö*.

Käsitteen tunnus: c1321

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaos 24.4.2020: Näistä [muutoksenhakuun liittyvistä] käsitteistä kaivataan kaaviota.

9 Koulutuksen strategisen ohjauksen käsitteitä

817
tutkintotavoite

määritelmä
tavoite, joka kertoo, kuinka paljon tietyn *korkeakoulun (1)* tai korkeakoulujen (1) yhdessä tulee tuottaa tietyn tasoisia tai tietylle koulutusalalle kuuluvia *tutkintoja* sovittuna aikana

huomautus
Tutkintotavoitteet sovitaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja kunkin korkeakoulun (1) välisessä tulossopimuksessa. Sopimuskausi voi olla esimerkiksi kolme vuotta.

Ylempien korkeakoulututkintojen määrää koskevat tavoitteet sovitaan korkeakouluille yhteisesti koulutusalaryhmittäin (ks. *koulutusala*).

Alempien korkeakoulututkintojen, *tohtorintutkintojen* ja ylempien ammattikorkeakoulututkintojen määriä sekä ammatillisen opettajankoulutuksen suorittaneiden määrää koskevat tavoitteet sovitaan korkeakoulukohtaisesti.

Käsitteen tunnus: c1492

odottaa käsittelyä

VNK:n englannin kääntäjän Merja Flemingin kommentti 5.5.2017: Minulla on yhtenä isona kokonaisuutena työn alla OKM:n uudet verkkosivut englanniksi. Siinä yhteydessä tuli mieleen, että OKSAssa ei taida olla termiä (korkeakoulujen) tutkintotavoitteet. Olisiko se mahdollisesti sellainen, joka voisi olla sanastossa? Ei haittaa jos ei sovi kokonaisuuteen, tuli vain mieleen.

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 2.11.2021: Ratkaisua varten selvitettävä, onko tutkintotavoitteet ministeriön strategisen ohjauksen välineisiin liittyvä käsite (”ministeriö ottaa/antaa tavoitteeksi että Suomessa valmistuu enemmän IT-alan ihmisiä”)? Riina kysyy Totilta ja Ilmarilta. Sen jälkeen ratkaistaan, onko tälle tarvetta OKSAssa. Ei ehdoteta lisättäväksi.

Totti 3.11.2021: Tämän käsitteen pohtiminen on Ilmarin alaa. Mutta onhan se tulosohjausmekanismin peruskäsite. [--] Kyllä voisi sisältyä OKSAan.

Ilmari 3.11.2021: Tutkintotavoitteet ovat tosiaan yliopisto- ja ammattikorkeakoulutuksen laajuuden ohjauksen menettely, voi esimerkiksi kurkata sopimuksesta, luku 3.2 https://minedu.fi/documents/1410845/3992561/Helsingin+yliopisto+sopimus+2021-2024.pdf/0037ce7d-08bf-3e5b-f09e-2ea14760ba35/Helsingin+yliopisto+sopimus+2021-2024.pdf?version=1.1&t=1611840757037

Ilmari 3.11.2021: Eli kyseessä on tulossopimuskausittain korkeakoulujen kanssa sovittavat suoritettujen tutkintojen ala- ja tasokohtaiset määrälliset tavoitteet. (ala siis koulutusala, luokituksena ns. OKM:n ohjauksen ala –luokitus)

Ilmari 3.11.2021: Teknisempi huomio on, että tutkintotavoitteet toimivat suoritettujen tutkintojen määrien perusteella allokoitavan korkeakoulujen perusrahoituksen ”leikkurina”, eli tavoitteen ylittävältä osin suoritetut tutkinnot eivät vaikuta rahoitukseen (yliopistoissa maisterintutkintojen osalta). ks. https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190119#Pidm45237815597264 ”

1) yliopistossa kalenterivuonna suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen lukumäärä lukuun ottamatta tilauskoulutuksessa suoritettuja tutkintoja, kuitenkin enintään sopimuskaudelle asetettua koulutusalaryhmittäistä tutkintotavoitetta vastaavaan rahoitusrajaan saakka;”

OKSA-jaos 12.11.2021: ”jatkuvan oppimisen myötä tämä ei ole koko kuva korkeakoulujen toiminnasta” -tyyppinen tieto huomautukseen

OKSA-jaos 12.11.2021: strategisen ohjauksen luonne käsitteiden määrittelyn kautta näkyväksi

OKSA-jaos 12.11.2021: vieruskäsitteitä voisivat olla kasvatustavoitteet ym.

OKSA-jaos 12.11.2021: lyhyt linjaus- ja taustoituskeskustelu myöhemmässä OKSA-jaoksen kokouksessa: strategisen tason käsitteiden lisääminen OKSAan

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 3.5.2022: Terminologi laatinut luonnosta määritelmäksi ja huomautuksiksi, kommentoitteko?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 3.5.2022: Aiemmassa OKSA-kokouksessa oli puhetta, että on tarpeen lisätä huomautus, jossa todetaan, että jatkuvan oppimisen myötä tutkintotavoitteet ei ole koko kuva korkeakoulujen toiminnasta tai korkeakouluille asetettavista tavoitteista. Miten tämä muotoillaan?

10 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä

818

ammattiala

sv yrkesområde *n*; fackområde; bransch

en vocational field (?)

määritelmä

luokka, jollaisiin ammatit jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c754

Luokka: <yleinen/yhteinen> <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019 (kieliversiointi)

Merja Flemingin kommentti 14.12.2016: Termi ”vocational field” on suppeampi kuin määritelmä. Mikä termi käytössä Tilastokeskuksessa?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (yrkesområde; bransch)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational field)

819

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

sv behörighet

en eligibility (2); qualification (2); competence; ~ meet the requirements *verb*

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen (2)* tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä *hakukelpoisuus*.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämisessä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös *pääsyvaatimukset*.

Käsitteen tunnus: c755

<kieliversiointiin korkeakoulut>

820

kokelasnumero

en matriculation examination candidate ID

määritelmä

tunnus, joka annetaan *ylioppilastutkintoon* osallistuvalle henkilölle kunkin tutkintokerran yksilöimistä varten

huomautus

Vrt. *oppijanumero*, *opiskelijanumero*.

Käsitteen tunnus: c1683

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

821
koulunkäyntihistoria
en student education record; education record

määritelmä
tieto *oppilaitoksista*, joissa *oppilas* on opiskellut

huomautus
Koulunkäyntihistoria on usein opintohallintojärjestelmään liittyvä, ja historiatietoja kerätään esimerkiksi koulunvaihtotilanteissa.

Käsitteen tunnus: c756

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

822
lähtökoulu

määritelmä
peruskoulu (1), josta *oppilas* siirtyy kesken *oppivelvollisuuden* suorittamisen toiseen peruskouluun (1) tai *perusopetuksen* päätyttyä jatko-opintoihin

huomautus
Käsitteen tunnus: c757

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

Harjoittelija Riikka Suursalmi-Seppälä, TSK, kommentti perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle (kesä 2018): edu.fi-sivustolla perusopetuksen oppilaan arviointia käsittelevän otsikon alla olevassa ”erotodistus”-kohdassa puhutaan suomeksi lähtökoulusta, mutta ruotsinkielisessä vastaavassa tekstissä käytetään nimitystä ”gammal skola”. Ks. https://www.edu.fi/perusopetus/oppilaan_arviointi/ops2004/erotodistus & https://www.edu.fi/planera/grundlaggande_utbildning/elevbedomningen/skiljebetyg. Herää kysymys, pitääkö termi luoda itse, mikäli ”den gamla skolan” on liian yleiskielinen.

823
mukautettu arviointi
sv anpassad bedömning /SE/

huomautus
Käsitteen tunnus: c895

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: mukautettu arviointi, mukautetut osaamistavoitteet, yms… nyt OKSAsta löytyy vain käsite *ammatillisen koulutuksen mukauttaminen* ja siinä viitataan näihin ja muihinkin mukautuskäsitteisiin. Näistä voisi ainakin keskustella, että lisätäänkö.

824
mukautetut osaamistavoitteet
sv anpassade krav *pl* på yrkesskicklighet

huomautus
Käsitteen tunnus: c896

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: mukautettu arviointi, mukautetut osaamistavoitteet, yms… nyt OKSAsta löytyy vain käsite ammatillisen koulutuksen mukauttaminen ja siinä viitataan näihin ja muihinkin mukautuskäsitteisiin. Näistä voisi ainakin keskustella, että lisätäänkö.

825
opetustila
sv undervisningslokal
hellre än: undervisningsutrymme
en teaching facilities; education facilities; > classroom <luokkahuone>; > lecture room <luentosali>

määritelmä
fyysinen tila, jossa *opetusta (1)* järjestetään

huomautus
Opetustiloja ovat esimerkiksi luokkahuone, luentosali ja auditorio.

Opetustila ja *opiskelutila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c758

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

826
opiskelutila
sv studierum *n*
en study facilities *pl*; learning facilities *pl*

määritelmä
fyysinen tila, joka on tarkoitettu *oppijan* itsenäiseen *opiskeluun*

huomautus
Esimerkkejä opiskelutiloista ovat ryhmätyöskentelytila ja mikroluokka.

Opiskelutila ja *opetustila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

827
opiskelijakunta (1)
sv studerandekår (1)
en student association
rather than: student body (2); student union (2)

määritelmä
ammattikorkeakoulun opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus
Ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan kuuluminen on vapaaehtoista; vrt. *yliopiston ylioppilaskunta*.

student body (2), student union (2): Opiskelijakunnan vastineina käytetään joskus myös termejä student body ja student union, mutta niiden käyttöä ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (1) englanninkielisenä vastineena ei suositella. Student body -termi viittaa *oppilaitoksen* kaikkien opiskelijoiden muodostamaan kokonaisuuteen, ja sitä käytetään perusasteen *oppilaskunnista* ja *toisen asteen oppilaitosten opiskelijakunnista (2)*. Student union puolestaan on *yliopistojen* vastaavan käsitteen, *ylioppilaskunnan*, englanninkielinen vastine.

Vrt. *oppilaskunta*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c774

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

828

opiskelijanumero

sv elevnummer *n*; studienummer *n*; studentnummer *n* (1) <korkeakoulut>; studerandenummer *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>; ~ matrikelnummer <korkeakoulut juhlavissa yhteyksissä>
inte: inlärandenummer (1)

en student number

määritelmä
koulutusorganisaation sisäisessä käytössä oleva *opiskelijan* yksilöivä tunnus

huomautus
Toisen asteen oppilaitoksissa käytäntö vaihtelee: joissakin *oppilaitoksissa* on oppilaitoksen sisäisessä käytössä oleva opiskelijanumero, toisissa ei.

studentnummer (1), studerandenummer, matrikelnummer: Joissakin *yliopistoissa* termi matrikelnummer on täysi synonyymi termeille studentnummer (1) ja studerandenummer. Toisissa yliopistoissa matrikelnummer on puolestaan lähinnä historiallinen ja juhlavissa yhteyksissä käytettävä termi. Joissakin yliopistoissa studerandenummer- ja matrikelnummer-nimiset tunnukset muodostetaan keskenään eri tavalla.

Vrt. *oppijanumero*.

Käsitteen tunnus: c897

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion sanastotyöryhmän kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 21.5.2019: YTL:ssä kokelailla on numerot (8 merkkiä pitkät), mutta YTL:n numero ei tietysti käsitteenä ole sama kuin koulutusorganisaation oma opiskelijanumero... Oppilaitoksilla lienee kyllä omissa järjestelmissään (esim. Vilmassa) oppilaitoskohtaiset numerot.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 14.2.2020: Onko niin, että perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa ei ole tällaista oppilaitoskohtaista numeroa (oppilasnumero tai opiskelijanumero)? Voidaanko OKSAan merkitä, että tämä käsite on käytössä vain korkeakouluissa? Muilla koulutusasteilla käytetään valtakunnallista ID:tä?

OKSA-jaos 28.2.2020: Toisella asteella käytäntö vaihtelee oppilaitoksittain, joissakin oppilaitoksissa opiskelijanumero on, toisissa ei. Pidetään tästä huolimatta käsite myös lukion ja ammatillisen alalla käytössä olevana.

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.3.2019: Missä tätä termiä käytetään (lukioyhteyksissä)? Mistä lähteistä ruotsin vastinetermejä kannattaa hakea tai kysyä? Oppilaitoksista?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: elevnummer: ei kuulosta sopivalta lukioon

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studienummer: kuulostaa oudolta

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studentnummer: olisi virheellinen lukioon

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studerandenummer: kuulostaa sopivimmalta/oikeimmalta lukioon; eri asia on, käytetäänkö tätä missään!

Terminologin kysymys lukion ja ammatillisen sv-kielityöryhmille 27.11.2020: Merkitäänkö, että elevnummer on käytössä lukiossa/ammatillisessa koulutuksessa? Entä studienummer?

829

opiskelijapalaute

sv studentrespons

en student feedback

määritelmä

toiminta, jossa *opetukseen (1)* tai *koulutuksen toteutukseen* osallistunut *oppija* antaa tietoa niitä koskevista näkemyksistään huomioonotettavaksi opetuksen (1) tai *koulutuksen (2)* arvioimisessa, suunnittelussa ja kehittämisessä, tai tällaisen toiminnan tulos

huomautus

Opetukseen (1) tai koulutuksen toteutukseen osallistunut *opiskelija* voi olla velvoitettu tai oikeutettu antamaan siitä *palautetta*.

Käsitteen tunnus: c623

<kieliversiointiin korkeakoulut>

830

oppijanumero

sv studentnummer *n* (2) <lain 1058/1998 mukainen termi kaikille koulutusasteille>; nationellt elevnummer *n*
inte: inlärandenummer *n* (2)

en national learner ID

määritelmä

oppijan yksilöivä valtakunnallinen tunnus

huomautus

Oppijanumeroa voidaan käyttää yksilöintiin ja indeksointiin, ja sitä voivat käyttää niin *koulutuksen* ja *opetuksen järjestäjät* kuin viranomaisetkin.

Henkilölle luodaan oppijanumero, kun hän asioi ensimmäistä kertaa Opintopolku-palvelussa.

Oppijanumero on valtakunnallisesti yksikäsitteinen, joten sitä voidaan käyttää korvaamaan *koulutusorganisaatioiden* paikalliset *opiskelijanumerot* ja -tunnukset. Oppijanumero on 11 numeroa pitkä luku, jonka viimeinen numero on tarkistusmerkki. Teknisesti oppijanumero rakentuu osaksi JHS 159:n ohjeistamaa ISO OID -yksilöintitunnusta (International Standard Organization: Object Identifier). ISO OID -koodi on puurakenteinen hierarkia, jonka haara 1.2.246.562.24 on varattu oppijanumerolle.

studentnummer (2), nationellt elevnummer: Laissa 1058/1998 (laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä) oppijanumeron ruotsinkielisenä vastineena käytetään termiä studentnummer *koulutusasteesta* riippumatta. Tämän termin sijaan voi käyttää termiä nationellt elevnummer niissä yhteyksissä, joihin termi studentnummer ei konnotaatioidensa vuoksi sovi (ruotsin sana ’student’ viittaa *ylioppilaaseen* ja korkeakouluopiskelijaan).

Käsitteen tunnus: c760

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 21.5.2021: Oppijanumeron kuvausta tulee tarkistaa, mutta ei tehdä sitä nyt.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Mihin tarkistustarve liittyy, liittyikö se jotenkin koulutusjärjestelmän laajentamiseen lakisääteisestä? Syyn voisi kirjoittaa muistiin tulevaa käsittelyä varten.

OKSA-jaos 11.6.2021: Tämän käsitteen käytön laajentamista suunnitellaan nk. KOSKI-HE:ssa. Määritelmä voisi muuttua kattamaan oppijan lisäksi henkilökunnan jäsenet. Palataan kysymykseen vuodenvaihteen 2021-2022 jälkeen.

831

oppilaskunta <perusopetus>; opiskelijakunta (2) <lukiokoulutus, ammatillinen>

sv elevkår <perusopetus>; studerandekår (2) <lukiokoulutus>

en student body (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

määritelmä

perusopetusta antavan *oppilaitoksen oppilaista* tai *toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoista* muodostuva yhteisö

huomautus

Perusopetuksessa oppilaskunta voi muodostua yhden *peruskoulun (1)* oppilaista tai olla useamman koulun yhteinen. Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja *opetuksen järjestäjän* välistä yhteistyötä.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta (2). Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.

Lukiokoulutuksessa jokaisella oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta. Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunnat myös osaltaan valmistavat opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.

Oppilas- tai opiskelijakunta voi keskuudestaan valita hallituksen. Käsitteet oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus (*toisen asteen oppilaitoksissa* opiskelijakunta (2) ja opiskelijakunnan hallitus) sekaantuvat toisinaan keskenään.

Vrt. *opiskelijakunta (1)*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c773

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<po en 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 1.4.2019: Onko perusopetuksessa ”pupil and student association” vai pelkkä ”student association”?

OKSA-jaos 24.5.2019: voisi kirjoittaa huomautukset, joissa kuvataan, mihin tarkoitukseen oppilaskunta/opiskelijakunta on. Riina luonnostelee huomautukset. Palataan tarkistamaan ne.

Terminologin kysymys lukiolle 4.6.2019: Ovatko terminologin luonnostelemat huomautukset oman koulutusasteenne osalta ok?

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (student association)

832

koulutusmateriaali; > kurssimateriaali

sv utbildningsmaterial

en educational material; > course material <erityisesti korkeakoulut; kurssimateriaalista>

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* tai *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä

huomautus

Käsite koulutusmateriaali kattaa oppijan käyttämän *oppimateriaalin* ja opettajan käyttämän *opetusmateriaalin* (esim. tehtävien ratkaisut).

Termillä kurssimateriaali viitataan esim. *korkeakoulun (1) opintojaksolla* käytettävään koulutusmateriaaliin.

Käsitteen tunnus: c1072

<kieliversiointiin korkeakoulut>

833

opetusmateriaali

sv undervisningsmaterial; ~ lärarens material

en teaching material; instructional material

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opettajan käyttämä opetusmateriaali voi poiketa *oppijan* käyttämästä *oppimateriaalista* esim. siten, että edellinen sisältää tehtävien ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1073

<kieliversiointiin korkeakoulut>

834

oppimateriaali

sv studiematerial; ~ elevens material

en learning material; study material

määritelmä

aineisto, jota *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu

huomautus

Oppimateriaaleja voivat olla kirjat ja muut painotuotteet, audiovisuaaliset aineistot kuten televisio-ohjelmat sekä mm. erilaiset sähköiset aineistot.

Kullakin *opintojaksolla* käytettävä oppimateriaali voidaan mainita opetustarjontatietojen yhteydessä (kohdassa ”kurssin kirjallisuus”).

Käsitteen tunnus: c761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

835

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

sv behörighet; kompetens

en professional competence; occupational competence; vocational competence; vocational skill

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämisessä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c763

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 10.1.2020: Sovittu, että lain 531/2017 käännöksessä käytetään ”ammattipätevyyden tunnustamisesta” vastinetta ”recognition of professional qualifications”. Pitäisikö tämä ”professional qualification” ottaa mukaan myös tämän pätevyys; ammattipätevyys -käsitteen englannin vastineisiin?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Jos ”professional” on pakko olla lain 531/2017 englannin käännöksessä, niin silloin olisi mielestäni syytä lisätä ”ammattipätevyys” -termin yhdeksi vastineeksi tuo professional…

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän ja terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.10.2021: Jatkuvan oppimisen sanastossa käsite on määritelty eri tavalla, tulisiko OKSAn määritelmää muokata vastaavaan suuntaan?

836

todennettu osaaminen

sv intygande av yrkeskompetens

en ~ validation of learning

huomautus

Käsitteen tunnus: c898

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: todennettu osaaminen: Mietittiin tätä siitä näkökulmasta, että pitäisi määritellä mitä tarkoittaa todennettu osaaminen. Todennettu osaaminen sisältää luvanvaraisen ja viranomaisen tunnustaman tutkinto- ja suoritustiedon. Ehkä se voisi maallikolle olla hyvä tarkenne kun esimerkiksi tutkinto-käsitteestä ei ehkä aukene kunnolla? Tästäkin voidaan keskustella, että tarvitaanko lisätä.

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: validation of learning -> validation of competence (ammatillinen osaaminen)? learning olisi kai lähinnä todennettu oppiminen?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: vrt. esim. kansallinen todennetun osaamisen rekisteri – national register of verified competence

837

tutkimus- ja kehittämistoiminta; t&k-toiminta

sv forsknings- och utvecklingsverksamhet; FoU

määritelmä

järjestelmällinen / suunnitelmallinen toiminta tiedon lisäämiseksi ja uusien sovellusten löytämiseksi tietoa käyttämällä

huomautus

Käsitteen tunnus: c768

Luokka: <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

Työryhmä 12.4.2013: Otetaanko mukaan? Vrt. ammatillisessa koulutuksessa työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta. Ammattikorkeakouluilla on kaikilla t&k-toimintaa (eli ei ole sidottu mihinkään erikseen määriteltyyn tehtävään, kuten toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa).

OKSA-jaosto 20.5.2016: Suvi R. välittää tämän TUHA-verkoston pohdittavaksi.

KK valmisteluryhmä 9.9.2016: Pitäisikö olla tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta?

Terminologin kysymys 9.9.2016: Onko Outi Tasalalla tietoa, onko TUHA-verkosto saanut tämän pohdittavakseen ja ovatko kommentoineet jotain käsitteen tarpeellisuudesta sanastossa?

Outi Tasala 12.9.2016: ”tutkimus- ja kehittämistoiminta”-termin osalta sain seuraavan tiedon TUHA-ryhmän koordinaattorilta. Termi löytyy heiltä ja määrittely kuulemma tarketunee vielä:

järjestelmällistä / suunnitelmallista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja uusien sovellusten löytämiseksi tietoa käyttämällä. Kriteeri on, että tavoitteena on oltava jotain olennaisesti uutta. T & K toimintaa sisältyy tavallisesti perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö

OKSA-jaosto 23.9.2016: Käsitteellä on kuvaus TUHA-verkoston sanastossa. Ei sisällytetä tätä käsitettä ainakaan OKSAn ensimmäiseen julkaisuversioon.

838

tutkinnon vahvistuspäivämäärä

huomautus

Käsitteen tunnus: c899

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Mietittiin, että [tutkinnon vahvistuspäivämäärä] pitäisi laittaa käsitteeksi ja määritellä, mitä oikeasti tarkoittaa vahvistuspäivämäärä. Esim. ammatillisella puolella pitäisi olla oppilaitoksen rehtorin allekirjoitus ja tutkintotoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus. Eli onko vahvistuspäivämäärä esimerkiksi sellainen päivä, jolloin allekirjoitukset on tehty tai tutkintosuoritus on sähköisesti hyväksytty.

839

työkokemus

sv arbetserfarenhet

määritelmä

taitojen ja tietojen kokonaisuus, jonka työssäolo ja ammatillinen toiminta tuottaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c748

840

viittomakieli

sv teckenspråk *n*

en sign language

määritelmä

kuurojen käyttämä luonnollinen kieli, joka on käsien ja kehon sekä ilmeiden avulla osoitettujen merkkien järjestelmä

huomautus

Perusopetuksessa viittomakieli on äidinkieli ja kirjallisuus -*oppiaineen oppimäärä* sekä mahdollinen *koulutusorganisaation opetuskieli*.

Käsitteen tunnus: c749

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

UA 5.6.2012: perusopetus: äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä, mahdollinen opetuskieli

UA 5.6.2012: lukio: viittomakieltä käyttävä syntymäkuuro, varhaislapsuudessa kuuroutunut tai kuuroilta vanhemmilta äidinkielenään viittomakielen oppinut henkilö

Terminologi 8.6.2012: sijoitetaanko käsite julkishallinnon käsitteisiin (käsitettä ei ole JHSmetassa) vai esim. koulutustarjontaan? Vai käsitteen opetuskieli yhteyteen?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (teckenspråk)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (sign language)

841
ylioppilaskoe; ylioppilastutkinnon koe
sv studentexamensprov *n*; prov *n* i studentexamen
en matriculation examination test; test

määritelmä
ylioppilastutkinnon myöntämisen edellytyksenä oleva koe

huomautus
Lukiolain (714/2018) mukaan ylioppilaskokeita järjestetään äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraissa kielissä, matematiikassa ja reaaliaineissa. Jokainen ylioppilaskoe arvostellaan erikseen. Mikäli kokelas saa vähintään neljässä ylioppilaskokeessa hyväksytyn *arvosanan* tietyin lisäehdoin, hänelle myönnetään ylioppilastutkinto.

matriculation examination test: Esimerkiksi käsitteen ”äidinkielen (suomi) ylioppilaskoe” vastine englanniksi on ”matriculation examination test in Finnish language and literature”.

Käsitteen tunnus: c770

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

842
ylioppilastutkintolautakunta
sv studentexamensnämnden
en Matriculation Examination Board

määritelmä
opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto, joka vastaa *ylioppilastutkinnon* johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta sekä ylioppilastutkinnon hallinnosta

huomautus
Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää ylioppilastutkintolautakunnan jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnalla on oikeus ottaa apujäseniä.

Käsitteen tunnus: c771

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

843
ylioppilastutkinnon suoritusvuosi
sv år *n* då studentexamen har avlagts
en year of completion of the matriculation examination

määritelmä
vuosi, jona henkilölle on myönnetty *ylioppilastutkinto*

huomautus
Käsitteen tunnus: c772

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

844
ylioppilaskunnan jäsen
sv studentkårsmedlem
en student union member

huomautus
Ylioppilaskunnan jäsenyyden saa maksamalla jäsenmaksun. Jäsenyys oikeuttaa tiettyihin sosiaalipalveluihin ja taloudellisiin etuihin. Kaikkien *yliopistojen ylempää korkeakoulututkintoa* ja *alempaa korkeakoulututkintoa* suorittavien tulee maksaa *ylioppilaskuntien jäsenmaksu* ilmoittautuessaan läsnä olevaksi *opiskelijaksi*. *Jatkotutkintoa* suorittaville maksun suorittaminen on vapaaehtoista.

Käsitteen tunnus: c776

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

845

ylioppilaskunta

sv studentkår

en student union (1)

määritelmä

yliopiston opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Yliopistolain (558/2009) mukaan ylioppilaskuntaan kuuluvat kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi *alempaan korkeakoulututkintoon* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta *tilauskoulutukseen* osallistuvia opiskelijoita.

Ylioppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita yliopiston opiskelijoita, esimerkiksi *jatko-opiskelijoita*.

Vrt. *oppilaskunta*, *opiskelijakunta (1)*.

Käsitteen tunnus: c775

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

11 Liite 2: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvauksia suomeksi

Tässä OKSA-sanaston liitteessä on annettu noin 45 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementin suomenkieliset nimet sekä lyhyet kuvaukset tietoelementtien sisällöstä. Tietoelementtien sisältökuvaukset on laadittu terminologisen sanastotyön periaatteista poikkeavalla tavalla.

11.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider)

846

esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut

en GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpecialNeeds

määritelmä

tietoa *koulutustoimijan* esteettömyydestä ja palveluista vammaisille *opiskelijoille*

huomautus

ECTS-tiedon kuvaus englanniksi: Descriptive information about facilities that would be useful to students with special needs contemplating study at an institution providing ECTS learning opportunities

Käsitteen tunnus: c777

<vaka2022>

847

hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi; organisaation nimi; koulutustoimija (ECTS-termi)

en InstitutionName

määritelmä

koulutustoimijan yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c778

848

kansainväliset koulutusohjelmat; vieraskieliset koulutusohjelmat

en GeneralInformationOnInternationalProgrammes

määritelmä

kuvaus kansainvälisille *opiskelijoille* suunnatuista *koulutusohjelmista (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c779

849
kieliopinnot
en GeneralInformationOnLanguageCourses

määritelmä
tietoa *koulutuksen järjestäjän* tarjoamista kieliopinnoista

huomautus
Käsitteen tunnus: c780

Katarina Repo 21.12.2015: Avointen korkeakoulujen tarjontaan ollaan lisäämässä seuraavanlaisia opintokokonaisuus-käsitteitä:
- Soveltavat opinnot
- Kieliopinnot
- Yleiset/yhteiset opinnot
- Vapaasti valittavat opinnot
- Ammattiopinnot

Katarina Repo 21.12.2015: Käsite kieliopinnot löytyy ECTS-luvusta, joten sen voisi käsitellä myös Suomen korkeakoulutuksen näkökulmasta.

KK valmisteluryhmä 9.9.2016: Ehdotus termiksi: ”koulutuksen järjestäjän tarjoamat kieliopinnot”

Terminologin kysymys 9.9.2016 Katalle (Slack): Kysyisin, oliko ajatus siis, että varsinaisen määrittelevän sanaston puolelle lisättäisiin Suomen korkeakoulujen käsitteenä kieliopinnot? Toisaalta en tiedä, mikä käsite korkeakouluissa vastaa tätä ECTS:n ”kieliopinnot”-tietoa. Osaatko sinä sanoa/ehdottaa...? Niin ja eikö käsitettä kieliopinnot (tms.) ole tarpeen määritellä muuten kuin korkeakoulujen näkökulmasta? Eli eikö esim. ammatillisessa tai lukiossa ole / voi olla tällaista käsitettä?

Katarina Repo 12.9.2016: ei kieliopinnot varmastikaan ole mikään kk-spesifi käsite mutta se on sattunut tulemaan tuon avoimen kk-tarjonnan kautta ehdolle

850
opetuksen vastuuhenkilöt
en InstitutionAcademicAuthorities

määritelmä
tietoa *koulutuksen (2)* suunnittelun, toteutuksen ja korvaavuuksien määrittelystä vastaavista henkilöistä

huomautus
Käsitteen tunnus: c781

851
opetuksen vuosikello
en InstitutionAcademicCalendar

määritelmä
lukukausien ja periodien sekä *opetustarjonnan* ajankohdat kertova *koulutustoimijan* kalenteri

huomautus
Käsitteen tunnus: c782

852
opintojen rahoitus
en GeneralInformationOnFinancialSupport

määritelmä
tietoa opintotuesta, stipendeistä ja muusta rahoitukseen liittyvästä

huomautus
Käsitteen tunnus: c783

853
opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa
en InstitutionMainUniversityRegulations

määritelmä
opintojen hyväksilukemista koskeva *koulutustoimijan* ohjeisto

huomautus
Käsitteen tunnus: c784

854
opiskelijapalvelut; opintotoimisto; ~ hakutoimisto **<ammattikorkeakoulut>**
en GeneralInformationOnStudentAffairsOffice

määritelmä
tietoa opiskelijapalveluiden yhteystiedoista ja palveluista

huomautus
Käsitteen tunnus: c785

855
opiskelijaruokailu
en GeneralInformationOnMeals

määritelmä
tietoa ruokailusta, opiskelijaravintoloista ja opiskelijalounaan hinnoista

huomautus
Käsitteen tunnus: c786

856
organisaation ECTS-koordinaattori
en InstitutionalEctsCoordinator

huomautus
ECTS User's Guide -dokumentissa ei ole nimetty/määritelty organisaation ECTS-koordinaattoria. Annettu tarkkuustaso kuvattavalle asialle on yleisempi: organisaation tiedoista tulee löytyä kuvaus *opiskelijalle* tarjottavista opintopalveluista. Kyseessä on siis *koulutustoimijan* itse määrittelemä ja asettama kansainvälisiin opintohallintoasioihin liittyvä vastuurooli.

Käsitteen tunnus: c787

857
opintoihin liittyvät työharjoittelut
en GeneralInformationOnInternships

määritelmä
tietoa siitä, miten *työharjoittelun* voi liittää opintoihin, mahdollisesta rahoituksesta ja *opintopisteistä (2)* sekä työpaikan hankkimismenettelyistä

huomautus
Käsitteen tunnus: c788

858
organisaation yleiskuvaus
en InstitutionGeneralDescription

määritelmä
koulutustoimijaa koskevaa tietoa, josta käy ilmi mm. organisaation tyyppi

huomautus
Käsitteen tunnus: c789

859
opiskelijajärjestöt
sv studentnätverk *n pl*
en GeneralInformationOnStudentAssociations

määritelmä
tietoa opiskelijajärjestöjen toiminnasta ja yhteistyöstä *korkeakoulun (1)* kanssa

huomautus
Käsitteen tunnus: c790

860
terveydenhuoltopalvelut
en GeneralInformationOnMedicalFacilites

määritelmä
tietoa opiskelijaterveydenhuollosta (ml. yhteystiedot ja hinnat) (ks. OKSA-sanaston käsite *opiskeluterveydenhuolto*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c791

861
tietoa elämisen kustannuksista
en GeneralInformationOnCostOfLiving

määritelmä
opiskelijaa ohjaavaa tietoa siitä, mihin kaikkeen opintojen rahoituksen tulisi riittää

huomautus
Käsitteen tunnus: c792

862
tietoa opiskelijaliikkuvuudesta
en GeneralInformationForMobileStudents

määritelmä
käytännön tietoa *vaihto-opiskelijoille*, vaihtoon lähteville, koko *tutkinnon* suorittamista harkitseville ulkomailla asuville ja *yhteistutkinnoista* kiinnostuneille henkilöille (vrt. OKSA-sanaston käsite *opiskelijaliikkuvuus*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c793

Ruotsi: Terminologi 21.2.2013: Synergia-ryhmän mukaan ”opiskelijaliikkuvuudesta” on korkeakoulujen tietomallissa tähän asti käytetty termiä ”studerandemobilitet”; Synergia-ryhmän suositus on ”studentmobilitet”. Onko näillä termeillä jokin ero? Onko esim. studerandemobilitet termi, joka sopii myös muualle kuin korkeakouluihin?

863
tietoa opiskelijaliikunnasta
en GeneralInformationOnSportsFacilities

määritelmä
tietoa *koulutustoimijan*, *opiskelijajärjestöjen* ja muiden yhteistyötahojen *opiskelijoille* tarjoamista liikuntapalveluista

huomautus
Käsitteen tunnus: c794

864
tietoa oppimisympäristöstä
en GeneralInformationOnStudyFacilities

määritelmä
konkreettinen kuvaus *opetuksen (1)* fyysisistä (mm. tilat, välineet ja opetusmateriaalit) ja tietoteknisistä resursseista (vrt. OKSA-sanaston käsite *oppimisympäristö*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c795

865
tietoa vakuutuksista
en GeneralInformationOnInsurance

määritelmä
koulutustoimijan tarjoamaa tietoa *opiskelun* aikaisista vakuutuksista

huomautus
Käsitteen tunnus: c796

866
valintamenettely (ECTS-termi)
en InstitutionAdmissionProcedures

määritelmä
tietoa *opiskelijavalintojen* toteutuksesta

huomautus
Käsitteen tunnus: c797

867
vapaa-ajanpalvelut
en GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilities

määritelmä
tietoa tarjolla olevista vapaa-aikaan liittyvistä palveluista

huomautus
Käsitteen tunnus: c798

11.2 Koulutus (Learning Opportunity)

868
arviointikriteerit (ECTS-termi)
en DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegulations

määritelmä
sanallinen kuvaus arviointikriteereistä (vrt. OKSA-sanaston käsite *arviointikriteerit*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c799

869
arviointimenetelmät (ECTS-termi)
en CourseUnitAssessmentMethods

määritelmä
menetelmä, jolla *opiskelijan* osaaminen mitataan ja todetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *arviointimenetelmä (2)*)

huomautus
Esimerkiksi kirjalliset kokeet, testit, haastattelut, portfoliot.

Käsitteen tunnus: c800

870
jatko-opintomahdollisuudet
en DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies

määritelmä
tietoa mahdollisista jatko-opintoväylistä

huomautus
Käsitteen tunnus: c802

871
koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet
en DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals

määritelmä
kuvaus siitä, mitä *oppija* tietää, ymmärtää tai kykenee tekemään *koulutuksen (2)* suoritettuaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *osaamistavoitteet (1)*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c803

872
koulutuksen nimi; tutkintoon johtavan koulutuksen nimi
en DegreeProgrammeTitle

määritelmä
koulutuksen (2) yksilöivä, luonnollista kieltä oleva tunnus

huomautus
Käsitteen tunnus: c804

873
koulutuksen rakenne (ECTS-termi)
en DegreeProgrammeStructureDiagram

määritelmä
osat, joista *tutkintoon* johtavat tai *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintorakenne (1)*)

huomautus
Koulutuksen rakenne esitetään kaaviona ja kuvauksena. Koulutuksen rakenne -tiedoista ilmenevät osat, joista opinnot koostuvat, sekä *tutkinnon osien* laajuudet ja mahdollisesti suoritusaikataulu.

Käsitteen tunnus: c805

874
koulutuksen tyyppi
en LearningOpportunityType

määritelmä
tieto siitä, minkä tyyppinen *koulutus (2)* on kyseessä

huomautus
Arvoja ovat esimerkiksi *tutkinto*, *tutkinnon osa*, *opintokokonaisuus (2)* ja *opintojakso*.

Käsitteen tunnus: c806

875
koulutustunnus
mieluummin kuin: koulutusmoduulitunnus
sv id *n* för utbildning

määritelmä
oppilaitoksen tai *korkeakoulun (1) koulutukselle (2)* antama tunnus

huomautus
Koulutustunnus voidaan antaa Learning Opportunitylle tai LO-instancelle.

Tunnuksen on oltava yksikäsitteinen kontekstissa, jossa sitä käytetään.

Käsitteen tunnus: c807

876
kuvaus valmistumiseen vaadittavista opinnäytetöistä; kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista
en DegreeProgrammeFinalExamination

määritelmä
sanallinen kuvaus *koulutuksen (2)* loppukokeista/opinnäytetyöstä

huomautus
Käsitteen tunnus: c808

877
luennoitsija (ECTS-termi); opettaja (ECTS-termi)
en Lecturer

määritelmä
koulutuksen (2) sisällöllisestä toteutuksesta vastaava henkilö

huomautus
Vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite *opettaja*.

Käsitteen tunnus: c809

878
ohjeellinen suoritusvuosi
en CourseUnitYearOfStudy

määritelmä
tieto siitä, millä *vuosiluokalla opintojakso* on tarkoitus suorittaa

huomautus
Käsitteen tunnus: c810

879
opetuskieli (ECTS-termi); opetuskielet (ECTS-termi)
en LanguageOfInstruction

määritelmä
kieli, jolla *opetusta (1)* annetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *koulutusorganisaation opetuskieli*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c811

880
opetusmenetelmät
en CourseUnitTeachingMethods

määritelmä
kuvaus opetusmenetelmistä

huomautus
Käsitteen tunnus: c812

881
opintojakso (ECTS-termi); kurssi (ECTS-termi); opinto (ECTS-termi)
en CourseUnit

määritelmä
vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite *opintojakso*

huomautus
Käsitteen tunnus: c813

882
opintojakson kuvaus
en CourseUnitContent

määritelmä
kuvaus *opintojakson* sisällöstä

huomautus
Käsitteen tunnus: c814

883
opintojakson nimi; kurssin nimi; opinnon nimi
en CourseUnitTitle

määritelmä
opintojakson yksilöivä tunnus

huomautus
Käsitteen tunnus: c815

884
opintojakson taso ; kurssin taso; opinnon taso
en CourseUnitLevel

määritelmä
kansallisella tasolla käytetyn tasoluokituksen mukainen tieto

huomautus
Esimerkiksi *korkeakouluissa (1) perusopinnot*, *aineopinnot* ja *syventävät opinnot*.
Käsitteen tunnus: c816

885
opintojakson tunnus; kurssin tunnus; opinnon tunnus
en CourseUnitCode

määritelmä
opintojakson, kurssin tai opinnon yksiselitteisesti yksilöivä tunnus

huomautus
Käsitteen tunnus: c817

886
opintojakson tyyppi <ECTS-termi>; kurssin tyyppi; opinnon tyyppi
en CourseUnitType

määritelmä
opintojakson, kurssin tai opinnon pakollisuutta kuvaava tieto

huomautus
Käsitteen tunnus: c818

887
oppimateriaali (ECTS-termi); > kirjallisuus
en CourseUnitRecommendedReading

määritelmä
aineisto, jota käytetään *opetuksessa (1)* tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu (vrt. OKSA-sanaston käsite *oppimateriaali*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c819

888
pääsyvaatimukset; edellytykset
en prerequisite

määritelmä
vaatimukset, jotka *hakijan* tai *opiskelijan* täytyy täyttää päästäkseen *koulutukseen (2)* tai tietylle *opintojaksolle*

huomautus
Esimerkiksi mitä opintoja tai millainen *työkokemus* hakijalla (1) on oltava.
Vrt. Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA) määritelty osittain vastaava käsite *hakukelpoisuus*.
Käsitteen tunnus: c820

889
toistuva opetuksen järjestämisajanjakso
en CourseUnitTermPattern

huomautus
Esimerkiksi ”syyslukukausittain”, ”joka toinen vuosi kevätlukukaudella”, ”vuosittain periodissa 2”.
Käsitteen tunnus: c821

890
tutkintonimike (ECTS-termi)
en qualification (ECTS)

määritelmä
nimike, jota henkilö voi käyttää, kun hän on suorittanut jonkin *tutkinnon* (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintonimike*)

huomautus
Käsitteen tunnus: c822

12 Lisättäväksi sovittuja käsitteitä

891
osaamisprofiili

huomautus
Käsitteen tunnus: c1833

Luokka:

Käsitekaavio: Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

25.8.2021 Jatkuvan oppimisen digi -arkkitehtuuriryhmä: ehdotamme että OKSAan lisätään tämä käsite

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 13.9.2021: Varmistettava, onko kyseessä tosiaan käsite osaamisprofiili vai oppimisprofiili. Osaamisprofiili kuulostaa "lopullisemmalta".

OKSA-jaos 15.10.2021: Osaamisprofiili on vakiintumaan päin oleva käsite, joten mieluummin se kuin oppimisprofiili (joka monimerkityksisempi)

OKSA-jaos 15.10.2021: sopii lisätä OKSAan, jos käsite tulee käyttöön uusissa palveluissa

892
osaamisen kartoitus

huomautus
Käsitteen tunnus: c1834

Luokka:

Käsitekaavio: Osaaminen ja sen lähikäsitteitä

25.8.2021 Jatkuvan oppimisen digi -arkkitehtuuriryhmä: ehdotamme että OKSAan lisätään tämä käsite

OKSA-jaos 15.10.2021: lisätään OKSAan

893
suoritustapa

Luokka:

Totti Tuhkanen 10.10.2017: Koulutuksen toteutustietoja kuvaavassa M2R-skeemassa on kohdassa suoritustapa | tapa seuraavat arvot:

Kirjallinen tentti
Sähköinen tentti: luokat Exam-tentti, muu sähköinen tentti
Suullinen tentti
Essee
Harjoitustyö(t)
Tutkielma / opinnäytetyö
Projekti / käytännön työ
Työharjoittelu
Portfolio
Luento- / oppimispäiväkirja
Osallistuminen opetukseen
Seminaari
Näyttökoe

OKSA-jaos 12.11.2021: nykyisin nämä ovat suoritteen attribuutteja, eivät ehkä kaipaa syvällistä määrittelyä

OKSA-jaos 12.11.2021: tulisiko nämä olla OKSAssa jonkin käsitteen kohdalla, voisi auttaa harmonisointia ja yhtenäistää esim. arvojen nimityksiä

OKSA-jaos 12.11.2021: Jos vuonna 2022 koetetaan jälleen keskittyä OKSAn roolin löytämiseen digitalisaatiohankkeissa, tässä hyvä esimerkki siitä, mille tasolle käsitteiden määrittely terminologisessa sanastossa kannattaa viedä ja mikä jätetään koodistoihin.

OKSA-jaos 12.11.2021: suoritustapa-käsite lisätään OKSAan, nämä tulisivat sen huomautukseen esimerkkeinä koodiarvoista (linkitys Peppi- ym. maailmaan)

894

korkea-asteen tutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c1499

Luokka:

Kata Repo 23.11.2017: Onko käsite *toisen asteen tutkinto* käytössä? En pidä esimerkiksi *korkeakoulututkintoa* ja *toisen asteen tutkintoa* toisiinsa verrannollisina. Pitäisi ehkä puhua ”korkea-asteen tutkinnosta” jos haluttaisiin rinnastaa?

Terminologin kysymys 28.11.2017: Lisätäänkö sanastoon käsite korkea-asteen tutkinto? Joka voisi olla vieruskäsite käsitteille perusasteen tutkinto ja toisen asteen tutkinto, vai...?

Tilastokeskus: Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet jaetaan alimman korkea-asteen, alemman korkeakouluasteen, ylemmän korkeakouluasteen ja tutkijakoulutusasteen suorittaneisiin.
Alimman korkea-asteen koulutus kestää 2-3 vuotta keskiasteen jälkeen. Näitä ovat esim. teknikon, merkonomin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja.
Alempaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot.
Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ja ylemmät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä lääkäreiden erikoistumistutkinnot.
Tutkijakoulutusasteen tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: Riina laittaa kysymyksen Ilmarille ja Totille, onko korkeakoulututkinto-kaavio ajan tasalla. ja tulisiko OKSAan korkeakoulututkinnon alakäsitteiksi lisätä Bolognan mukaiset syklit.

OKSA-jaos 12.11.2021: Lisätään käsite OKSAan, Riina työstää eteenpäin

13 Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä

895

osaaminen; ~ kompetenssi **<erityisesti kansainvälisissä yhteyksissä>**

sv kompetens; kunnande

en competence

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu henkilöllä olevista tiedoista ja taidoista sekä valmiuksista käyttää niitä tiettyyn tarkoitukseen

huomautus

Osaamiseen sisältyvät henkilön tiedot ja taidot. Osaamiseen liittyvät myös henkilön käyttäytyminen, arvot, asenteet ja mieltymykset.

Määritelmässä käytetyllä sanalla valmiudet viitataan muun muassa arvoihin, asenteisiin ja käyttäytymiseen.

Määritelmässä mainittu "tietty tarkoitus" voi olla esimerkiksi työtehtävä tai ammatillinen tai henkilökohtainen kehittyminen.

Käsitteen tunnus: c95

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: Osaaminen ja sen lähikäsitteitä ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Lähde: Jatkuvan oppimisen sanastoluonnos (kesäkuu 2021)

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Jatkuvan oppimisen sanastossa on määritelty käsite osaaminen. Tulisiko käsite lisätä myös OKSAan? Ja jos lisätään, sopiiko sama käsitekuvaus kuin Jatkuvassa oppimisessa, vai tulisiko sitä muokata?

OKSA-jaos 11.6.2021: mahdollisesti tämän käsitteen voisi lisätä OKSAan, toki geneerinen

OKSA-jaos 11.6.2021: Kysymys: missä ja miten on määritelty tieto ja taito? Riina selvittää.

OKSA-jaos 11.6.2021: tulisiko koulutus/koulutusjärjestelmä mainita jotenkin ainakin huomautuksessa, ainakin OKSAn puolella?

OKSA-jaos 11.6.2021: myös muualla kuin koulutusjärjestelmässä hankittu osaaminen pyritään laajenevasti tunnustamaan

OKSA-jaos 11.6.2021: osaamis-käsite OKSAssa syytä pitää laajana, myös yleissivistävyyden kattavana, ei vain esim. työelämän tarvitsemia taitoja sisältävänä

OKSA-jaos 11.6.2021: chat: ”Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla.”

Terminologin kommentti OKSA-jaokselle 30.12.2021: "Osaaminen"-käsitettä, samoin kuin käsitteitä "tiedot" ja "taito", on alustavasti pohdiskeltu TEM:n **Työllisyyspalvelujen sanastoluonnoksessa** (toukokuu 2021) **ESCO-luokituksen sanaston** pohjalta (alustavissa luonnoksissa näyttää muodostuvan kehä osaamisen ja taidon välille). Jos näitä käsitteitä määritellään OKSAssa, ne otetaan mielellään vastaan Työllisyyspalvelujen sanastossa.

- **tiedot**: määritelmä: oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulos. huomautus: Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta.

- **taito**: kyky soveltaa tietoja ja käyttää olemassa olevaa osaamista tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun

- **osaaminen**: tietojen ja taitojen kokonaisuus

Tässä vaikuttaa olevan määrittelykehää taidon ja osaamisen käsitteiden välillä, täytyy kysyä tästä.

ESCO-luokituksen sanasto:

knowledge: "knowledge means the outcome of the assimilation of information through learning. Knowledge is the body of facts, principles, theories and practices that is related to a field of work or study."

skill: ESCO applies the same definition of "skill" as the European Qualifications Framework (EQF). According to this "skill means the ability to apply knowledge and use know-how to complete tasks and solve problems". They can be described as cognitive (involving the use of logical, intuitive and creative thinking) or practical (involving manual dexterity and the use of methods, materials, tools and instruments).

competence: ESCO applies the same definition of "competence" as the European Qualification Framework (EQF). According to this "competence means the proven ability to use knowledge, skills and personal, social and/or methodological abilities, in work or study situations and in professional and personal development." They are described in terms of responsibility and autonomy. While sometimes used as synonyms, the terms skill and competence can be distinguished according to their scope. The term skill refers typically to the use of methods or instruments in a particular setting and in relation to defined tasks. The term competence is broader and refers typically to the ability of a person - facing new situations and unforeseen challenges - to use and apply knowledge and skills in an independent and self-directed way.

OKSA-jaos 12.11.2021: mahdollisesti lisätään? Tai vähintään käydään kunnollinen keskustelu, kun mukana laajemmin edustava joukko jaoksen jäseniä.

OKSA-jaos 12.11.2021: alkuvuoteen 2022, kun saadaan Jatkuvan oppimisen sanaston lausuntopalaute mukaan ja kun ollaan lisäämässä Jatkuvan oppimisen saanston käsitteitä OKSAan

OKSA-jaos 12.11.2021: toiveena, että mukana olisi myös käsitekaavio, kun näitä käsitteitä käsitellään

OKSA-jaos 12.11.2021: selvitettävä osaamisen suhde käsitteeseen kyvykkyys

OKSA-jaos 12.11.2021: osaaminen on yhtäältä yleiskielinen ilmaus, toisaalta käsitteelle voitaisiin määrittelemällä saada vakiinnutettu käsitesisältö. Kuitenkin osaaminen-käsitteen määritelmältä puuttunee säädöspohja. Tosin EU:n käyttämä kompetenssi-käsite on kuvattu EY-säädöksissä.

OKSA-jaos 12.11.2021: yksi mahdollisuus olisi ottaa OKSAssa määriteltäviksi säädöspohjaiset osaamiskäsitteet, kuten perusopetuksen "laaja-alainen osaaminen" (transversal skills) ja ammatillisen koulutuksen "osaamisen hankkiminen"

OKSA-jaos 12.11.2021: Terminologin kommentti: Jos osaaminen-käsite määritellään, OKSAssa olisi käytävä läpi kaikki viittaukset ilmaisuun/käsitteeseen osaaminen ja tarkistettava, onko kyse OKSAssa määritellystä käsitteestä vai yleiskielisestä.

OKSA-jaos 12.11.2021: OKSAn koulutus (1) -käsitteen määritelmän mukaan osaaminen on koulutuksen (1) lopputuote

OKSA-jaos 12.11.2021: vrt. osaamismerkki

Terminologin kommentti 30.12.2021: Jatkuvan oppimisen sanastossa **kyvykkyys** on määritelty "organisaation kyky toimia tarkoituksenmukaisella tavalla tietyllä osa-alueella sekä hyödyntää osaamistaan ja muita resurssejaan, jotta tavoitteet saavutetaan". Eli "osaaminen" liittyy Jatkuvan oppimisen sanastossa yksilöön, "kyvykkyys" organisaatioon.

896

osaamistaso

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* osaaminen verrattuna määriteltyihin *arviointikriteereihin*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1785

Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Seija 31.8.2020: todella monessa määritelmässä on käytetty ilmaisua ”osaamisen taso”. Tätä on käytetty enemmän yleiskielisenä ja osaamistason lisääminen tarkoittaa, että nämä ilmaisut on käytävä läpi. Niitä on paljon myös ammatillisessa koulutuksessa. Mahtaako aika riittää tähän?

Jos käsite määritellään, sen linkkautuminen muihin käsitteisiin tulee esille, jos termi muissa määritelmissä muutetaan. Esim osaamisen arvioinnin määritelmä muuttuu ”..tiedollisen ja taidollisen osaamistason arviointi”.

Ei määritellä arviointityöryhmässä, päätös 24.9.2020. Siirretään jatkokehityslistalle. Käsite esiintyy laajasti ja sanastossa viitataan usein osaamiseen, osaamisen tasoon ja osaamistasoon. Siirretään viimeistelyssä lukuun Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä.

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: voidaan mahdollisesti lisätä OKSAan, jos tämä koetaan tarvittavan myös määriteltynä käsitteenä eikä vain yleiskielisenä ilmaisuna (osaamisen taso). Tosiaan sOKSAn kohdat, joissa mainitaan "osaamisen taso" täytyy käydä läpi ja pohtia, onko niissä kyse tässä määritellystä käsitteestä vai onko ilmaus yleiskielisemmin käytetty.

OKSA-jaos 12.11.2021: ratkaistaan, kun käsitellään käsitettä osaaminen (Riina liittää siihen kokonaisuuteen)

Käsitekaavio 91. *Osaaminen ja sen lähikäsitteitä.*

Käsitekaavio 92. *Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa.*

897
oppiarvo

määritelmä
varsinkin korkeakoulussa suoritettujen opinnäytteiden perusteella saavutettu arvo

huomautus
Aiemmin esimerkiksi maisteri oli maksullinen arvonimi, jonka sai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen maksamalla pienen maksun. Maisterin arvonimen hankkimiseen oikeuttava tutkinto oli esimerkiksi humanistisella alalla filosofian kandidaatti (fil. kand. tai FK), ja tämä nimi tarkoitti silloin ylempää tutkintoa, ei alempaa kuten nykyisin. Alempaa tutkintoa kutsuttiin esimerkiksi humanistisilla aloilla nimellä humanististen tieteiden kandidaatti (hum. kand tai HuK), luonnontieteellisillä aloilla nimellä luonnontieteiden kandidaatti. [lähde: www.kirjastot.fi]

Käsitteen tunnus: c1545

Luokka: <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Sanastokeskus TSK:n työntekijän kommentti/kysymys 13.9.2018: Onko oppiarvo sama vai eri käsite kuin *tutkintonimike*? Jos kyseessä on eri käsite, voisiko myös käsitteen oppiarvo määritellä? Tai jos oppiarvo on tutkintonimikkeen synonyymi, voisiko sen mainita tutkintonimikkeen kohdalla? Onko oppiarvo kenties vanhentunut termi?

Korkeakoulusanasto: ”Tutkinnon suorittaneelle voidaan myöntää oikeus käyttää tutkintoa vastaavaa, suoritettujen opinnäytteiden perusteella saavutettua oppiarvoa, esimerkiksi humanististen tieteiden kandidaatin arvo, lääketieteen kandidaatin arvo, maisterin arvo (oikeustieteen maisterin arvo, filosofian maisterin arvo jne.), ekonomin arvo ja tohtorin arvo. Oppiarvoja ei käännetä.”

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: mahdollisesti ei lisättäväksi OKSAan?

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: Riina laittaa kysymyksen Ilmarille ja Totille, onko käsite vanhentunut, voiko jättää pois vai vaikuttaako tarpeelliselta

Terminologin kysymys itselleen 5.1.2022: Riina, selvitä muistiinpanoista mitä Totin ja Ilmarin kanssa keskusteltiin.

898
ryhmänohjaus
en homeroom group guidance

määritelmä
lukiokoulutukseen kuuluva *ohjaus*, jota *ryhmänohjaaja* antaa *ryhmälleen*

huomautus
Käsitteen tunnus: c1784

Luokka: <lukiokoulutus>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 22.10.2020: OKSAsta puuttuu tämä lukiokoulutuksessa tarpeellinen käsite. Sopiiko lisätä? Yllä oma luonnoksemme määritelmäksi.

Mikko Hartikainen, OKSAn lukiotyöryhmän jäsen, OPH, 6.11.2020: Nopeasti asiaa pohdittuani, lisäämiselle olisi ehkä hyvät perusteensa. Selkeästi määrittyvä ja laajasti vakiintunut käsite ryhmäohjaus lukiokoulutuksessa on. Käsittääkseni myös aikuisten perusopetuksessa se on ainakin jossain määrin käytössä. Oppivelvolliselle annettavassa perusopetuksessa ryhmänohjaus ei käsittääkseni ole perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 käsite, eikä myöskään perusopetuksen järjestämisessä käytössä yksiselitteisenä käsitteenä. On siis ennen kaikkea toisella asteella, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa tunnistettu / käytetty termi.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle, erit. ammatilliselle koulutukselle, 6.11.2020: Tulisiko määritellä laajemmin, siis myös ammatillisen koulutuksen näkökulmasta? Eli pitäisikö esim. määritelmään kirjoittaa ”lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen kuuluva ohjaus, jota --”?

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: voisiko mennä ohjaus-käsitteen suppeampana synonyymina?

OKSA-jaos 12.11.2021: Riina laittaa viestiä Mikolle ja Anulle, mitä mieltä ovat: voisiko tämän käsitteen tiedot esittää ohjaus-käsitteen kohdalla, vai onko tämän käsitteen kuvaus parempi olla erikseen? (Vai vaikuttaako kenties, että käsite kannattaisi jättää pois?)

899

suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

huomautus

Käsitteen tunnus: c1685

Luokka:

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 27.2.2020: Kuulimme, ettei OKSAan ole otettu esim. yksittäisiä oppiaineita erillisinä käsitteinään. Ymmärrämme, ettei oppiaineita ole määritelty, mutta ehdottaisimme, että ylioppilastutkinnon eri kokeet (jotka osin ovat samoja kuin oppiaineet) otettaisiin mukaan ilman määritelmiä eli pelkillä ruotsin ja erityisesti(?) englannin vastinetermeillä varustettuina.

Lukion sanastotyöryhmä 26.5.2020: portugali, lyhyt oppimäärä / portugali, pitkä oppimäärä? Oppiaineet ja yo-tutkinnon kokeet tosiaan osin eri nimisiä.

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 27.2.2020: Ylioppilaskokeiden kohdalla englannin termipulmia aiheuttaneet mm. ”suomi tai ruotsi toisena kielenä”, ”suomi toisena kotimaisena kielenä”, ”reaaliaineet”, ”islamin uskonto” (”islam religion” vai pelkkä ”islam”?) jne. -> **Lukion sanastotyöryhmä 26.5.2020**: nämä saattaisivat kaivata määrittelemistä/avaamista.

OKSA-jaos 15.5.2020: Todettiin, että on OKSAan on toivottu lisättäväksi käsitteitä, esim. oppiaineet tai yo.tutkinnon kokeet, joita ei kuitenkaan kannata määritellä, mutta joille tarvittaisiin luotettavasti selvitetyt ruotsin ja englannin vastineet.

OKSA-jaos 15.5.2020: Keskusteltiin, voisivatko tällaiset käsitteet olla OKSAssa omana liitteenään tai voitaisiinko Opetushallinnon sanastoa (http://www03.oph.fi/sanasto/) päivittää ja viedä käsitteet osaksi sitä. Opetushallinnon sanasto pitäisi harmonisoida OKSA-sanaston vastineiden kanssa, nykyisellään Opetushallinnon sanasto vanhentunut. Käsitteitä on monessa paikassa ja ajantasalla pitäminen haastavaa, tämä haaste puoltaisi liitettä OKSA-sanastoon. VNK:n kääntäjillä kaikista ajantasaisimmat listaukset sv- ja en-vastineista; niitä kannattaa hyödyntää. Sovittiin, että Tuula Sumkin selvittää Opetushallinnon sanaston tilanteen ja tiedustelee ylläpidon tilannetta. Riina tiedustelee VNK:n kääntäjiltä listauksia.

OKSA-jaos 9.3.2021: Tässä mennään helposti oppiainekeskusteluun. Onko OKSAn rajauksen mukaista sisällyttää sanastoon käsitteitä, joilla ei ole terminologisia määritelmiä? Tero ottaa yhteyttä OPH:hon; palataan seuraavassa kokouksessa.

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: tämäntyyppiset käsitteet ovat enemmän OPH:n sanaston kaltaista käsitteistöä (ei määrittelevää tietoa vaan pelkät vastineet)

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: pelkät suomi-ruotsi- ja suomi-englanti-vastineparit tulisivat ehkä osaksi esim. MOTiin vietävää listaa, joka harmonisoitu OKSAn kanssa vastineiden osalta. Palataan tähän, kun päätetään OPH:n sanaston ja OKSAn harmonisoinnista.

OKSA-jaos 12.11.2021: tarkastellaan, kun Opetushallinnon sanaston ja OKSAn välinen vertailu on tehty

900
auditointi
sv auditering
en auditing

määritelmä
toiminnan tai järjestelmän *arviointi (1)*, jossa kohdetta verrataan toimijan itse laatimaan toiminnan tai järjestelmän standardin tai mallin mukaiseen kuvaukseen

huomautus
Käsitteen tunnus: c751

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

tarkistettava / käsittelyyn vaka 2019

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Varhaiskasvatuksen sanastoryhmä 9.3.2016: tämä on ok myös varhaiskasvatuksen näkökulmasta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: termiä tarvitsee tarkentaa, tai sitten jätetään käsite kokonaan pois vakan osalta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin jätetään pois vakan osalta

Arviointityöryhmä 7.5.2020: Jätetään hautumaan, kunnes ammatillinen ja korkeakoulutus ovat mukana. Keskeinen esim ammatillisella ja korkeakoulupuolella. Ehkä jatkossa varhaiskasvatuksessa. VAKAssa tehty kunnan laatustandardien tsekkaamisessa.

OKSA-jaos 12.11.2021: Jos ja kun arviointikäsitteitä tarkastellaan myös ammatillisen ja korkeakoulujen näkökulmasta, tämä voi osoittautua tarpeelliseksi. Palataan siinä vaiheessa.

13.1 Rahoitukseen liittyviä käsitteitä

901
omaehtoinen koulutus (2)
sv frivillig utbildning; självständig utbildning (2); självständiga studier; utbildning på egen hand
en self-motivated education (2)

määritelmä
omaehtoinen koulutus (1), joka kustannetaan valtaosin valtion ja kuntien rahoituksella ja mahdollisesti pieneltä osin *opiskelumaksuilla*

huomautus
Ammatillisen koulutuksen ja *vapaan sivistystyön* rahoituksen näkökulmasta käsitteet omaehtoinen koulutus (2) ja *henkilöstökoulutus (1)* ovat vastinpari.

Käsitteen tunnus: c473

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

OKSA-jaos 18.8.2017: Riina viestittää Kari Korhoselle, että karsittiin omaehtoinen koulutus (2) ja *henkilöstökoulutus (2)* OKSAn ensimmäisestä julkaisusta; siirretään käsiteltäviksi siinä vaiheessa kun sanastoon lisätään muut rahoituskäsitteet.

OKSA-jaos 21.5.2021: OKSAsta karsittiin pois käsite omaehtoinen koulutus (määritelmällä "muu kuin oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus"). Tuntui oudolta ajatella, että esim. korkeakoulutus olisi omaehtoista koulutusta, ja muutenkin käsitteen koettiin enemmän sekoittavan kuin selventävän.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 8.6.2021: Tarvitaanko siis myöskään käsitettä omaehtoinen koulutus (2)? Tai jos tarvitaan, silloin täytyy ehkä lisätä myös omaehtoinen koulutus (1).

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 2.11.2021: Ei ehdoteta tätä käsitettä lisättäväksi OKSAan ainakaan juuri nyt. Siirretään päätös tästä käsitteesta samaan yhteyteen, kun päätetään OKSAan mahdollisesti lisättävistä rahoituksen käsitteistä. (Pohdittava myös rahoituskäsitteistön ja valtionosuuskäsitteistön suhdetta.)

OKSA-jaos 12.11.2021: päätetään tästä käsitteestä kun käsitellään rahoituskäsitteitä kokonaisuutena

902

henkilöstökoulutus (2)

sv personalutbildning

en staff-development and other training provided or purchased by employers; staff training

määritelmä

henkilöstökoulutus, joka on kokonaan tai osittain työnantajan rahoittamaa

huomautus

Ammatillisen koulutuksen ja *vapaan sivistystyön* rahoituksen näkökulmasta käsitteet henkilöstökoulutus (2) ja *omaehtoinen koulutus (2)* ovat vastinpari.

Käsitteen tunnus: c465

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

tarkistettava / käsittelyyn ammref 2018

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

Ammatillisen reformisanaston työryhmän kysymys OKSA-jaostolle 30.3.2017: OKSA-jaostolle ehdotus: pidetään sanastossa myös käsite *henkilöstökoulutus (1)*, jota EI määritellä rahoituksen kautta vaan yksinkertaisesti ”työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima koulutus (1)”. Tämä käsite on vastinpari OKSAn käsitteelle .

Ammatillisen reformisanaston työryhmän kysymys OKSA-jaostolle 30.3.2017: Ehdotetaan että vastinparin ”henkilöstökoulutus (1)” & ”omaehtoinen koulutus (1)” lisäksi tulee toinen vastinpari: ”henkilöstökoulutus (2)” (rahoituksen kautta määritelty) & ”omaehtoinen koulutus (2)”. Onko ok?

Terminologin kysymys OKSA-jaostolle 7.4.2017: Pitäisikö/voisiko tämän käsitteen nimetä täsmällisemmin, esim. ”työnantajan rahoittama henkilöstökoulutus”? Tai ”työnantajan kokonaan tai osittain rahoittama henkilöstökoulutus”?

OKSA-jaos 18.8.2017: Riina viestittää Kari Korhoselle, että karsittiin *omaehtoinen koulutus (2)* ja OKSAn ensimmäisestä julkaisusta; siirretään käsiteltäviksi siinä vaiheessa kun sanastoon lisätään muut rahoituskäsitteet.

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 2.11.2021: Ei ehdoteta tätä käsitettä lisättäväksi OKSAan ainakaan juuri nyt. Siirretään päätös tästä käsitteesta samaan yhteyteen, kun päätetään OKSAan mahdollisesti lisättävistä rahoituksen käsitteistä. (Pohdittava myös rahoituskäsitteistön ja valtionosuuskäsitteistön suhdetta.)

OKSA-jaos 12.11.2021: päätetään tästä käsitteestä kun käsitellään rahoituskäsitteitä kokonaisuutena

903

maksu hyväksytyn arvosanan korottamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1495

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Seija Rasku 7.11.2017: Maksuihin liittyen ”maksu hyväksytyn arvosanan korottamisesta” voisi olla käsite, joka voitaisiin lisätä. Ks. laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 105 §.

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: Ehdotetaan, että päätös tämän käsitteen lisäämisestä tai poisjättämisestä tehdään samassa yhteydessä kun keskustellaan rahoituskäsitteistöstä kokonaisuutena.

OKSA-jaos 12.11.2021: päätetään tästä käsitteestä kun käsitellään rahoituskäsitteitä kokonaisuutena

904

laskennallinen rahoitus

en imputed funding

huomautus

Käsitteen tunnus: c1543

Olga Lappi, OPH:n viestintä ja OPH:n sanastotyöryhmä, 14.6.2018: Toinen hankaluus on ”laskennallinen rahoitus”- termin käännöksen kanssa. Ministeriö käyttää ”imputed funding”. Tämä on ilmeisesti rahoitusalan perussanastoa, mutta meille aiemmin tuntematon. Olemme aikaisemmin käyttäneet ”calculatory funding”, joka on meidän mielestä paljon ymmärrettävämpi, mutta onko sillä sitten kovinkin eri merkitys?

Tero ja Riina -valmistelupalaveri 4.11.2021: Ehdotetaan, että päätös tämän käsitteen lisäämisestä tai poisjättämisestä tehdään samassa yhteydessä kun keskustellaan rahoituskäsitteistöstä kokonaisuutena.

OKSA-jaos 12.11.2021: päätetään tästä käsitteestä kun käsitellään rahoituskäsitteitä kokonaisuutena

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

24/7 early childhood education and care 423
24/7 ECEC 423
academic advice 567
academic continuing education 488
academic degree 674
academic staff 109
academic support services 574
academic year 346
academy 97
accepting a student place 320
accepting an offer of admission 320
accepting an offered student place 320
accreditation of competence 751
accreditation of experiential learning 749
accreditation of learning demonstrated in some other manner 749
accreditation of prior learning (1) 754
accreditation of prior learning (2) 751
achieved learning outcomes 284
acquiring competence 7
acquisition of competence 7
additional application round 332
additional proof of competence 351
adjustment of competence assessment 605
administrative decision on admission 358
administrative decision on the admission to early childhood education and care 303
administrative review of an assessment 746
admission based on prior academic record 365
admission decision 358
admission decision 358
admission of a student 349
admission of pupils (1) 360
admission of pupils (2) 361
admission offered 366
admission point 352
admission queue 389
admission ranking phase 384
admission score 352
admission status 391
admissions criterion 350
admissions procedure (1) 322
admissions procedure (2) 387
admissions proposal 395
admissions result 392
admissions type listing 389
admitted 370
admitted student (1) 370
admitted student (2) 154
admittee 370
adult education and training 480
adult education centre 88
adult student 166
advance assignments 359
advanced or supplementary VET 504
advanced or supplementary vocational education and training 504
advanced studies 247
alumna 181
alumnae 181
alumni 181
alumnus 181
ancillary student support services 574
annual plan for the implementation of the local curriculum 260
annual registration 553
annual tuition fee 762
appeal (1) 815
appeal (2) 745
applicant 315
applicant category 353
applicant for early childhood education and care ..302
application 318
application and admissions system 383
application cycle 347
application data 376
application ID 397
application number 397
application period 325
application procedure 322
application procedure for early childhood education .. 301
application round 347
application semester 341
application term 341
application year 342
applied course 239
applying for early childhood education 301
applying for education 313
applying for education and training 313
applying to weighted-curriculum education 312
apprenticeship agreement 493
apprenticeship training 494
apprenticeship training based on a comparable service relationship in a public corporation 497
apprenticeship training based on a public service relationship 496
apprenticeship training based on an employment relationship 495
apprenticeship training coordinator 189
aptitude test 356
area of study 29
around-the-clock early childhood education and care 423
assessment (1) 721
assessment (2) 778
assessment criterion 723
assessment data 722
assessment discussion 738
assessment for learning 721
assessment method 727
assessment of learning 721
assessment of learning outcomes 721
assessment of learning outcomes (??) 796
assessment rectification 746
assessment result 711
assessment scale 726
assessor of competence 191
assistant (ECEC) 134
assistant in early childhood education and care . .134

auditing 900
authorisation to award a qualification and to provide VET 50
authorisation to provide education 50
authorised translators' examination 678
authority 111
autoplagiarism; *see* cheating....608
available courses 278
available courses and modules 278
available instruction 278
available intake 374
available student place 374
available teaching 278
average weekly instruction time per year 295
bachelor's degree (1) 695
Bachelor's degree (1) 695
bachelor's degree (2) 694
Bachelor's degree (2) 694
banning a student from attending instruction 616
basic education 470
basic education certificate 655
basic education for adults 524
basic education in arts 476
basic education qualification 672
basic education syllabus 194
basic studies 245
bilingual education 440
bilingual educational institution 84
bilingual instruction 440
blended learning 462
blended teaching 460
business and industry committee 102
campus 61
candidate 166
care 3
career plan 622
careers adviser 145
caregiver 156
centre-based early education activities 405
certificate 640
certificate (1) 670
certificate (2) 647
certificate for completion of a subject syllabus 660
certificate for puhvi test 663
certificate of a general upper secondary school diploma 662
certificate of attendance 649
certificate of competence (?) 652
certificate of completed education and training 646
certificate of completed preparatory education and training 646
certificate of completed qualification units 644
certificate of completion of the basic education syllabus 659
certificate of final examination for oral communications skills 663
certificate of language proficiency 651
certificate of oral skills 661
certificate of participation in education and training to complete a qualification 649
certificate of participation in preparatory education and training 649
certificate of participation in VET 649
certificate of resignation 664
certificate of resignation from general upper secondary school 664
certificate of skills demonstration 667
certificate of skills demonstration 668
certificate of termination of studies 664
certificate of vocational skills 669
certificate-based admission 365
challenge 745
cheating 608
cheating on exam; *see* cheating....608
child 155
child's individual early childhood education and care plan 203
childcarer (ECEC) 132
childcarer in early childhood education and care 132
childminder in family daycare 133
claim for a revised assessment 745
claim for a revised decision 816
class 444
class supervisor 139
class teacher 139
class teacher 140
class teaching 428
classroom 825
classroom assistant 121
classroom teacher 140
client fee for early childhood education and care 758
client fee for full-time early childhood education and care 759
client fee for part-time early childhood education and care 760
clinical training 636
college 96
combination studies 215
commissioned education 483
commissioned education student 170
common subject 252
common unit 223
communication language 286
competence 819
competence 895
competence area 281
competence assessment 729
competence badge (?) 650
competence demonstration 715
competence point 297
competence-based 499
competence-based qualification 668
competence-based qualification 680
competence-based vocational qualification for adults 680
completed course 711
completed credit 711
completed study unit 711
completed unit (?) 711
composition of qualification 212
comprehensive education 470
comprehensive school 76
comprehensive school education 470
comprehensive school enrolment 309
comprehensive school qualification 672
compulsory course (1) 248
compulsory course (2) 237
compulsory education 195

compulsory schooling 195
compulsory studies 213
compulsory studies 231
compulsory studies 237
compulsory study unit 248
compulsory unit 213
computation model for admissions 396
computer-aided teaching 437
conditional acceptance of an offer of admission ..321
conditional acceptance of student place 321
contact teaching 457
continuing education 487
continuing professional development 487
continuous learning 15
contract for arranging competence-based qualifications 52
cooperation between home and school 777
coordinating teacher 143
core curriculum 205
core studies 245
correction of an assessment 746
course (1) 220
course (2) 236
course (3) 194
course catalogue 263
course coordinator 143
course fee 761
course in home economics 536
course material 832
course preparatory to general upper secondary education 529
course registration 310
course selection 278
course unit; *see* study unit....220
courses on offer 278
CourseUnit 881
CourseUnitAssessmentMethods 869
CourseUnitCode 885
CourseUnitContent 882
CourseUnitLevel 884
CourseUnitRecommendedReading 887
CourseUnitTeachingMethods 880
CourseUnitTermPattern 889
CourseUnitTitle 883
CourseUnitType 886
CourseUnitYearOfStudy 878
court training 637
cr 298
credit (1) 296
credit (2) 298
credit mobility (1) 627
credit mobility (2) 628
credit transfer 754
credit unit 299
criterion-referenced assessment 798
criterion-referenced evaluation 798
cross-curricular theme 272
cross-institutional student 178
curriculum 258
custodian 156
daily early childhood education and care 419
daily ECEC 419
data model for admissions 396
date of entry into the student register 557
date of registration for the academic term 558
date of registration for the academic year 558
day in early childhood education and care 420
day in ECEC 420
daycare 466
daycare centre 42
decide which courses to take 310
decision on admission 358
decision on student admission 358
decision on the admission to early childhood education and care 303
decision on the organisation of early childhood education and care 303
deem to have discontinued studies 165
deem to have dropped out 165
deem to have resigned 165
deferral of the start of studies 551
defined learning outcomes 283
degree (1) 670
degree (2) 674
degree certificate 647
degree diploma 647
degree mobility 627
degree programme (1) 9
degree programme (2) 10
degree programme (3) 702
degree programme (4) 481
degree requirements 261
degree structure 212
degree student 167
degree studies 702
degree system 30
degree title 671
DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies 870
DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals ..871
DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegulations 868
DegreeProgrammeFinalExamination 876
DegreeProgrammeStructureDiagram 873
DegreeProgrammeTitle 872
demonstration of competence 714
demonstration of eligibility 340
demonstration of skills 718
denial of access to dormitory accommodation 620
deputy head of early education centre 126
designated person 111
detention 613
development and service activities for working life 67
diagnostic assessment 791
differentiation of teaching 274
diploma (1) 670
diploma (2) 641
diploma (3) 640
direct admission 365
director of early childhood education and care 124
disciplinary action (1) 610
disciplinary action (2) 611
disciplinary educational discussion 612
disciplinary measure 610
disciplinary sanction 611
discipline 607
discretionary admission 364

distance between a student's home and school . .774
distance between home and school 774
distance education 458
distance learning 461
distance teaching 458
distribution of lesson hours 193
distribution of study hours 193
Doctor's degree 700
doctoral degree 700
doctorate 700
double degree 682
dropout 164
dual degree 682
e-teaching 437
early childhood education and care 466
early childhood education and care activities 403
early childhood education and care centre 42
early childhood education and care client fee 758
early childhood education and care day 420
early childhood education and care environment .449
early childhood education and care personnel 105
early childhood education and care place 304
early childhood education and care service 402
early childhood education and care service organiser 36
early childhood education and care service provider . 37
early childhood education and care site 38
early childhood education and care staff 105
early childhood education and care unit 38
early childhood education decision 303
early childhood education enrolment 307
early childhood education premises 38
early childhood educator (1) 129
early childhood educator (2) 132
early childhood educator (3) 131
early education centre 42
early education centre activities 405
early education setting 38
early years education 466
early years teacher; *see* teacher in early childhood education and care.....129
EB certificate 685
EB diploma 685
ECEC 466
ECEC activities 403
ECEC applicant 302
ECEC centre 42
ECEC client fee 758
ECEC day 420
ECEC director 124
ECEC employee 107
ECEC environment 449
ECEC intake (tilastoissa) 305
ECEC meals 772
ECEC personnel 105
ECEC place 304
ECEC service 402
ECEC service organiser 36
ECEC service provider 37
ECEC services which operate 24/7 423
ECEC staff 105
ECEC staff member 107
ECEC unit 38
ECEC working term 413
ECEC working year 412
ECTS cr 298
ECTS credit 298
education (1) 1
education (2) 2
education (3) 8
education (and training?) for a particular vocational task 505
education and training fee 761
education and training provision 277
education and training to complete a qualification 481
education and training unit 507
education assistant 121
education facilities 825
education institution (2) 60
education licence 50
education note 308
education pilot 520
education programme (1) 9
education programme (2) 10
education provided by universities of applied sciences 474
education provided in a foreign language 293
education provider (1) 47
education provider (2) 48
education provider offering comprehensive education 47
education provider offering general upper secondary education 48
education provider-specific curriculum 259
education record 821
education required for achieving vocational competence 510
education system 16
education trial 520
educational background 336
educational establishment (1) 59
educational establishment (2) 60
educational institute (1) 59
educational institute (2) 60
educational institution (1) 59
educational institution (2) 60
educational level 27
educational material 832
educational organisation 59
educational premises 61
educational trial 520
educator in early childhood Steiner education 135
educator in early childhood Steiner education and care 135
effectiveness 800
elementary school 62
eligibility (1) 334
eligibility (2) 819
eligibility for doctoral studies 338
eligibility for further studies 337
eligibility for postgraduate studies 338
eligibility for third-cycle studies 338
enhancement-led evaluation 780
enrolment 550
enrolment date 558
entrance exam 355

entrance examination 355
entrance examination group 382
entrance test 355
entrant 154
entrepreneur's apprenticeship training 498
entry into the student register 552
environment for competence demonstration 716
European Baccalaureate 685
European Baccalaureate certificate 685
European Baccalaureate diploma 685
European School 82
European Schooling 82
evaluation (1) 778
evaluation (2) 721
evaluation (3) 795
Evaluation Council 783
evaluation criterion 723
evaluation data 722
evaluation method 727
evaluation of education 795
evaluation of pedagogical activity 786
evaluation of quality 807
evaluation plan 802
evaluation report 803
evening care in early childhood education and care .. 425
evening care in ECEC 425
examination for authorised translators 678
exception to vocational competence requirements or to key competence requirements 623
exchange student 629
execution 719
extended compulsory education 600
extended hours in ECEC (1) 422
extended hours in ECEC (2) 425
extension of the right to study 546
extension of the time for completing studies 546
extension studies 487
extent of studies 280
extern evaluation 787
external evaluation 787
facilitation 4
factor of quality 812
faculty (1) 97
faculty (2) 109
falsification; *see* cheating....608
family daycare (1) 406
family daycare (2) 44
family daycare childminder 133
family daycare premises 44
family-based daycare 406
fee-paid teacher 148
fee-paying service 74
feedback 734
field of education (1) 28
field of education (2) 29
field of study (1) 28
field of study (2) 29
field of vocational education and training 28
final assessment 732
final assessment criteria 724
final certificate 655
final examination for oral communications skills; *see* certificate of final examination for oral communications skills....663
final phase of basic education for adults 527
final project 712
financial compensation for education and training 573
FINEEC 782
Finnish Education Evaluation Centre 782
Finnish matriculation examination 684
Finnish Student Health Service fee 768
first calendar year of educational programme 344
first semester of studies 343
first term of school 343
first term of studies 343
first-cycle degree 695
first-cycle degree 704
first-cycle polytechnic degree 694
first-time applicant 316
flexible basic education 436
flexible comprehensive education 436
flexibly scheduled early childhood education and care 422
flexibly scheduled ECEC 422
folk high school 86
follow-up (?) 779
foreign degree 707
foreign diploma 707
foreign language educational institution 83
foreign qualification 707
forfeiture of the right to study 543
form in which early childhood education and care is organised 410
form of education (1) 56
form of education (2) 279
form of education (2) 57
form of education (3) 54
form of instruction 455
form of learning 454
form of vocational education and training; *see* form of education (3)....54
form teacher 139
formative assessment 792
framework of reference 801
free choice studies (?) 224
fresher 154
freshman 154
FSHS fee 768
full-day early childhood education and care 416
full-day ECEC 416
full-time early childhood education and care 414
full-time early childhood education and care 416
full-time ECEC 414
full-time ECEC client fee 759
full-time teacher 137
further training 487
further vocational qualification 692
general education 463
general support 594
general upper secondary education 472
general upper secondary education certificate 656
general upper secondary education syllabus 194
general upper secondary qualification 683
general upper secondary school 79
general upper secondary school diploma 235
general upper secondary school Gymnasieexamen

diploma 689
GeneralInformationForMobileStudents 862
GeneralInformationOnCostOfLiving 861
GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilities 867
GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpecialNeeds 846
GeneralInformationOnFinancialSupport 852
GeneralInformationOnInsurance 865
GeneralInformationOnInternationalProgrammes 848
GeneralInformationOnInternships 857
GeneralInformationOnLanguageCourses 849
GeneralInformationOnMeals 855
GeneralInformationOnMedicalFacilites 860
GeneralInformationOnSportsFacilities 863
GeneralInformationOnStudentAffairsOffice 854
GeneralInformationOnStudentAssociations 859
GeneralInformationOnStudyFacilities 864
geographical area of operation of a vocational education and training provider 71
German International Abitur Diploma 688
grade (1) 443
grade (2) 725
grade improvement 748
grading 721
grading scale 726
grading; *see* assessment (1) 721
graduate programme 481
graduate studies 481
group 444
group family daycare (1) 407
group family daycare (2) 45
group family daycare premises 45
group in early childhood education and care 39
group in ECEC 39
group supervisor 139
group tutor 139
guardian 156
guidance 5
guidance counselling 567
guidance counsellor (1) 144
guidance counsellor (2) 145
guidance for studies (1) 567
guidance for studies (2) 5
Gymnasieexamen diploma 689
Gymnasieexamen high school diploma 689
half-day early childhood education and care 417
half-day ECEC 417
head of early childhood education and care 124
head of early education centre 125
head of family daycare 127
head of family-based daycare 127
high school 79
high school diploma 656
higher education 473
higher education degree 674
higher education institution 93
higher university degree 697
highly intensive (special) support 593
home-school cooperation 777
homeroom group 444
homeroom group guidance 898
homeroom teacher 139
homes and schools working together 777
hospital education 501
hourly-paid teacher 148
hybrid learning 462
hybrid teaching 460
IB diploma 686
identification and documentation of planned learning 749
identification of competence 750
identification of learning 750
identification of prior learning 750
IEP 264
impact 800
improving a grade 748
improving a mark 748
imputed funding 904
in-depth course 238
in-service training 487
inclusion of a course 756
inclusion of a credit 756
inclusion of studies 756
incoming exchange student 631
individual early childhood education and care plan for a child 203
individual ECEC plan 203
individual educational plan 264
individual plan for completing competence-based qualification 270
individual study and training plan 268
individual study plan 265
individual study programme 269
individualised curriculum 264
individualised curriculum 599
initial intake 374
initial vocational qualification 691
institute-specific curriculum 259
InstitutionAcademicAuthorities 850
InstitutionAcademicCalendar 851
InstitutionAdmissionProcedures 866
InstitutionalEctsCoordinator 856
InstitutionGeneralDescription 858
InstitutionMainUniversityRegulations 853
InstitutionName 847
instruction (1) 2
instruction (2) 4
instruction given in the form of lectures 430
instruction preparatory to general upper secondary education 529
instruction preparing for general upper secondary education 529
instructional material 833
instructor 121
instructor 136
intake quota 354
integration training for adult migrants 533
integration training for migrants 533
intended learning outcomes 283
intensified support 591
intensified support 595
intensive special needs support 604
interim degree preceding the doctorate 699
interim report card 653
intermediate report 653
intermediate studies 246
International Baccalaureate certificate 686

International Baccalaureate diploma 686
internship 635
introductory phase to basic education for adults ..525
job placement 635
joint admissions 363
joint application procedure 327
joint application system; *see* joint application procedure....327
joint degree 701
key competence requirement 228
key competences for lifelong learning 14
kindergarten (1) 466
kindergarten (2) 42
kindergarten special teacher 130
kindergarten teacher 129
labour market training 489
language immersion 441
language of instruction (1) 288
language of instruction (2) 289
language of instruction and degrees 288
language of instruction and examination 288
language of instruction, examinations and degrees ... 288
language of learning 291
language of qualification 291
language proficiency certificate 651
language proficiency test (1) 357
language proficiency test (2) 675
language programme 257
language shower 442
language test 357
language used in early childhood education and care 287
language used in ECEC 287
LanguageOfInstruction 879
learner 152
learning 12
learning achievements 284
learning attainments 284
learning environment 450
learning facilities 826
learning material 834
learning objectives 283
learning opportunity (1) 9
learning opportunity (2) 10
learning opportunity (3) 11
learning opportunity instance 10
learning opportunity specification 9
learning outcome evaluation 796
learning outcomes (1) 283
learning outcomes (2) 284
learning outcomes (2) 284
learning plan 262
LearningOpportunityType 874
lecture 430
lecture room 825
lecturer 137
Lecturer 877
lectures 430
legal entity for early childhood education and care 31
legal entity for education 46
lesson 276
level of education 27
liberal adult education 465
liberal adult education institution 85
liberal adult education teacher 151
licence 640
licence to award a qualification and to provide VET .. 50
licence to provide education 50
licenciate and doctoral degrees 698
licenciate or doctoral degree 698
licentiate degree 699
Licentiate degree 699
lifelong learning 13
lifewide learning 13
listing based on admissions type 389
literacy training for adult migrants 531
literacy training in liberal adult education 532
literacy training phase of basic education for adults .. 526
local curriculum 259
local curriculum for early childhood education and care 202
local curriculum for ECEC 202
local evaluation 784
local optional studies 234
local school 399
local-level evaluation 784
LOI; *see* organisation of studies....10
LOS; *see* studies (1)....9
lower secondary school 63
lower university degree 695
luentosali; *see* teaching facilities....825
luokkahuone; *see* teaching facilities....825
maintainer of liberal adult education institution 49
major 242
major subject 242
mandatory course (1) 248
mandatory course (2) 237
mandatory studies 237
mandatory study unit 248
mark 725
mark improvement 748
marking 721
marking scale 726
master's degree (1) 697
Master's degree (1) 697
master's degree (2) 696
Master's degree (2) 696
Master's degree programme 703
Master's programme 703
materials fee 761
matriculation examination 684
Matriculation Examination Board 842
matriculation examination candidate ID 820
matriculation examination certificate 665
matriculation examination grade 725
matriculation examination test 841
matriculation examination test grade 725
maturity essay 713
maturity test 713
maximum intake 374
meals in early childhood education and care 772
meet the requirements 819
mentor 185
method of demonstrating competence 720

method of vocational education and training (2) 55
micro credential (1) 218
micro credential (2) 219
migrant student 177
minor 243
minor subject 243
misappropriation; *see* cheating....608
misrepresentation; *see* cheating....608
mission of education 275
mission of general upper secondary education ...275
mode of teaching 453
module (1) 221
module (2) 249
monitoring (?) 779
morning and afternoon activities 770
morning and afternoon activities instructor 113
multi-grade class 444
multi-member governing body of the education provider 70
multiform teaching 460
national application procedure; *see* joint application procedure....327
national certificate of language proficiency 676
national core curriculum 205
national core curriculum for early childhood education and care 201
national core curriculum for ECEC 201
national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education 206
national curriculum guidelines on early childhood education and care 201
national education and training committee 100
national evaluation 781
national language examination 676
national learner ID 830
national optional studies 232
national qualification requirements 207
national school-leaving examination 684
neighbourhood school 399
non-academic student support services 574
non-attending student 160
non-degree right to study 548
non-degree student 173
non-degree studies 518
non-standard hour early childhood education and care 422
non-standard hour ECEC 422
number of ECEC places 305
number of ECEC places available 305
numerical assessment 731
obligation to arrange pre-primary education 198
obligatory course (1) 248
obligatory course (2) 237
obligatory module 213
obligatory studies 237
obligatory study unit 248
occupational competence 835
on a waiting list 372
on-the-job learning 635
on-the-job training 635
online teaching 437
open activities in early childhood education and care 408
open activities in ECEC 408
open badge 650
open centre-based early education activities 409
open early childhood education and care activities 408
open ECEC activities 408
open higher education studies 477
open polytechnic education 479
open UAS studies 479
open university of applied sciences studies 479
open university route 388
open university studies 478
open university track 388
operating culture 452
operating day of the early childhood education and care unit 421
operating licence 50
operational unit 65
option available for application 379
optional module 214
optional subject 253
order of preference 381
order someone to leave 614
order to leave 614
organisation of studies 10
organiser of competence test 51
organiser of competence-based qualification 51
organiser of early childhood education and care ...36
other VET 503
other vocational education and training 503
outgoing exchange student 630
parallel studies to complete two or more qualifications 682
parent 156
parent and carer 156
parent or guardian 156
parent or other person who has custody of a student 156
part-day early childhood education and care 417
part-day ECEC 417
part-time early childhood education and care 415
part-time ECEC 415
part-time ECEC client fee 760
part-time special needs education 432
part-time teacher 148
part-weekly early childhood education and care ...418
part-weekly ECEC 418
partner institution for open university instruction 99
PCDP instructor 190
pedagogical evaluation 597
pedagogical investigation for the type of support to be provided for the pupil 598
peer assessment 789
peer evaluation 789
peer feedback 735
peer review 737
performance 711
period of work experience 634
person having custody 156
person in charge 111
person in charge in early childhood education and care 128
person of compulsory school age 196
person participating in commissioned education . 170
person responsible for training agreement 186

person who has custody of a child 156
person who qualifies as a first-time applicant 317
person within the scope of compulsory education 196
personal competence development plan 267
personal early childhood education and care plan 203
personal ECEC plan 203
personal study plan 265
personalisation 621
personalisation documentation 271
personalised early childhood education and care plan 203
personalised ECEC plan 203
personalised educational plan (?) 264
personalised study plan 265
personnel 104
personnel training 484
PhD 700
place in early childhood education and care 304
place in ECEC 304
place of activity 65
placement 385
placement 635
placement results 394
plagiarism; *see* cheating.....608
plan for arranging competence tests 53
playschool (1) 466
playschool (2) 42
playschool special teacher 130
playschool teacher 129
polytechnic 94
polytechnic Bachelor's degree 694
polytechnic degree 674
polytechnic education 474
polytechnic Master's degree 696
postgraduate degree 698
postgraduate programme 481
postgraduate student 169
postponement of the start of studies 551
potential applicant 153
potential intake 374
pre-application stage 306
pre-doctoral degree 699
pre-primary education 469
pre-primary education enrolment 307
pre-primary teacher 138
pre-vocational programme 534
preferred option for application 380
preferred study programme 380
preliminary assignments 359
preliminary selection phase 362
preparatory education and training 506
preparatory education and training for VET 508
preparatory education and training for vocational education and training 508
preparatory education and training for work and independent living 509
preparatory education for basic education 528
preparatory education for general upper secondary education 529
preparatory education for general upper secondary education for immigrants and foreign-language speakers 529
preparatory education for immigrants for vocational education and training 535
preparatory education for vocational studies 534
preparatory education for vocational training 508
preparatory education student 172
preparatory training and guidance for vocational upper secondary education 534
preparatory training for a competence-based qualification 517
prerequisite 888
prerequisites for admission of a student 334
preschool (1) 466
preschool (2) 42
preschool (3) 469
preschool education obligation 197
preschool special teacher 130
preschool teacher (1) 129
preschool teacher (2) 138
president 110
previous degree 336
previous qualifications 336
primary and lower secondary education 470
primary and lower secondary education certificate 655
primary application round 331
primary right to study 547
primary school 62
principal 110
principal lecturer 150
principal workplace instructor 184
prior degree 336
private daycare 411
private early childhood education and care 411
private ECEC 411
privately run early childhood education and care .411
process-related factor of quality 814
process-related quality factor 814
procurement of education 73
professional competence 835
professional specialisation education 519
professor 118
programme leading to a general upper secondary qualification 481
proof of completed study units 664
proposal for placement phase 393
provision of study opportunities 277
PSP 265
public administration language examination 677
public health nurse 122
puhvi certificate 663
punishment 611
pupil 157
pupil admission (1) 360
pupil admission (2) 361
pupil admission based on selection criteria (??) . .361
pupil and student welfare 569
pupil assessment 721
pupil in compulsory education 196
pupil selection 361
pupil with special needs 182
put studies on hold 540
qualification (1) 670
qualification (2) 819
qualification (ECTS) 890

qualification certificate 647
qualification committee 101
qualification fee 765
qualification structure (1) 212
qualification structure (2) 30
qualification title 671
qualification unit 221
qualification-specific health requirement 339
qualifications level 285
quality assessment model 808
quality evaluation 807
quality factor 812
quality indicator 809
quality management 810
quality management system 811
raise a grade 748
raise a mark 748
range of studies 280
readmission 542
reassessment 744
recognition of competence 751
recognition of informal learning 749
recognition of learning 751
recognition of non-formal learning 749
recognition of prior learning 751
recognition of qualifications 757
rectification of assessment (1) 742
rectification of assessment (2) 746
rector 110
register as non-attending 555
registration (1) 310
registration (2) 550
registration for the academic term 554
registration for the academic year 553
registration status for the academic term 556
registration status for the academic year 556
rehabilitative instruction and guidance for the disabled 537
Reifeprüfung diploma 687
reinstatement of the right to study 542
religion and worldview studies 256
remedial teaching 431
remote teaching 458
removal from the class 615
removal from the premises 615
renouncement of the right to study 544
report card 640
request for a review 815
request for an administrative review 816
request for an administrative review of an assessment 745
request for rectification of an assessment 745
request for rectification of assessment 743
required course 248
required prior studies 335
required study unit 248
requirements for preparatory education and training 211
requirements of competence-based qualification 208
resit a test 747
resit an exam 747
retake a test 747
retake an exam 747
retraining and upgrading of qualifications 482
review procedure 815
revised decision 746
revised decision on assessment 744
revocation of the right to study 541
revoking the right to study 541
right to complete non-degree studies 548
right to early childhood education and care 192
right to study 538
rolling admissions 329
rolling application procedure 329
rules 609
rules and regulations 609
rules of procedure 609
sanction 611
school (1) 60
school (2) 97
school admission area 401
school culture 452
school doctor 123
school dropout 164
school enrolment 309
school ethos 452
school head 110
school health care 570
school health service 570
school meal 773
school nurse 122
school ordinance 609
school psychologist 119
school rules 609
school rules and regulations 609
school social worker 120
school transport (?) 775
school travel 774
school values, practices and procedures 452
school year 346
school year report card 654
school-leaving certificate 641
school-specific annual plan 260
scope of competence (??) 280
scope of studies 280
scope of syllabus 194
screening of application opportunities 306
second-cycle degree 697
second-cycle degree 705
second-cycle polytechnic degree 696
secondary application round 333
secondary education establishment 78
secondary education institution 78
secondary educational establishment 78
secondary school 400
secondary school graduate 183
sector-specific evaluation 799
select students 348
selection criterion 350
selection decision 358
selection method 387
selection procedure 387
self-assessment 733
self-evaluation 788
self-motivated education (2) 901
semester 345
SEN teacher 142
senior high school 79

separate admissions procedure 328
separate application procedure 328
separate examination 681
separate non-degree right to study 548
service and production supporting instruction 75
service and production supporting tuition 75
set of study options available for applicants 377
set of study units 230
shared application procedure 326
shift care in early childhood education and care ..422
shift care in ECEC 422
sign language 840
site of early childhood education and care 38
sixth form 79
skills demonstration 714
social benefit for students 568
social pedagogue (ECEC) 131
social pedagogue in early childhood education and care 131
special early childhood educator 130
special education teacher 142
special education teacher (ECEC) 130
special education teacher in early childhood education and care 130
special educational mission 66
special educational needs teacher 142
special examination 681
special needs assistant 121
special needs class 446
special needs early childhood educator 130
special needs early education teacher 130
special needs education (1) 433
special needs education (2) 434
special needs school 92
special needs support 603
special needs teacher 142
special needs teacher in ECEC 130
special school 92
special support 596
specialisation 282
specialisation course 238
specialisation studies 247
specialised vocational institution 91
specialist education 519
specialist option 282
specialist training 519
specialist vocational qualification 693
specific educational mission 66
sports institute 90
staff 104
staff members taken into account in the staff-child ratio 106
staff training 902
staff-development and other training provided or purchased by employers 902
stage of admissions procedure 390
start class 435
start comprehensive school education one year earlier than enacted 199
start comprehensive school education one year later than enacted 200
start date of studies 560
start date of the right to study 559
state administration language examination 677
status of the right to study 539
statutory duty to arrange pre-primary education ..198
structural factor of quality 813
structural quality factor 813
student 157
student 158
student admissions 348
student admissions register 386
student advice 567
student advisor 112
student assessment 721
student association 827
student association membership fee 767
student body (1) 831
student body (2) 827
student care services 569
student counsellor 145
student education record 821
student entitled to special needs education 182
student entitled to special needs support (?) 182
student exchange 628
student feedback 829
student health care 571
student health service 571
student in compulsory education 196
student instruction week 300
student mobility 627
student number 828
student place 538
student selection 348
student selection register 386
student services 574
student studying for an upper secondary qualification 167
student taking part in a program leading to an upper secondary qualification 167
student union (1) 845
student union (2) 827
student union member 844
student union membership fee 766
student welfare 569
student welfare body 569
student who has discontinued studies 164
student who has forfeited the right to study 164
student who has relinquished the right to study ...163
student who has resigned 163
student who has waived the right to study 163
student with special needs 182
student year group 448
students who begin their studies in the same year 448
studies (1) 9
studies (2) 10
studies (3) 670
studies supporting learning skills 513
study (4) 6
study attainment 711
study centre 89
study counsellor 145
study entitlement 538
study entitlement status 539
study entity 230
study facilities 826
study group 445

study guidance 567
study material 834
study module (1) 229
study module (2) 244
study opportunities available 277
study place 538
study programme 263
study programme (1) 9
study programme (2) 10
study programme available for application 379
study right 538
study support services 574
study unit 220
study week 299
study year 346
subfield 29
subject 251
subject group 255
subject of common unit 251
subject selection 254
subject student 171
subject syllabus 194
subject teacher 141
subject teaching 438
substitution of a course 755
substitution of a credit 755
substitution of studies 755
subunit 221
successful pass 711
summative assessment 794
summer university 87
supplementary application round 332
supplementary early childhood education and care ... 467
supplementary ECEC 467
support for learning 606
support provided in early childhood education and care 575
support provided in ECEC 575
suspension 619
suspension for a fixed period 619
suspension for a fixed term 619
suspension of a student from school 618
syllabus 194
syllabus student 171
systematic evaluation 790
target language 290
teacher 136
teacher (ECEC) 129
teacher in early childhood education and care 129
teacher in pre-primary education 138
teacher of common studies 147
teacher training 638
teacher-in-charge 143
teacher's aide 121
teaching (1) 2
teaching (2) 4
teaching aide 121
teaching and research staff 109
teaching and research staff on the 1st level of their career path 114
teaching and research staff on the 2nd level of their career path 115
teaching and research staff on the 3rd level of their career path 116
teaching and research staff on the 4th level of their career path 117
teaching and research staff on the first level of their career path 114
teaching and research staff on the fourth level of their career path 117
teaching and research staff on the second level of their career path 115
teaching and research staff on the third level of their career path 116
teaching assistant 121
teaching facilities 825
teaching group 445
teaching group size 447
teaching hour 276
teaching material 833
teaching on offer 278
teaching practice 638
teaching premises 64
teaching provided in a foreign language 292
teaching staff 108
teaching time 456
team study 427
technical vocational education and training 464
temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds 564
term 345
termination of the right to study 545
tertiary education 473
tertiary-level institution for occupational teacher training 95
test 841
thematic evaluation 799
thematic review 799
thematic studies 233
theme studies 241
thesis 712
thesis project 712
third-cycle degree 698
third-cycle degree 706
time period when instruction takes place 456
time period when teaching takes place 456
time-restricted admissions 330
time-restricted application procedure 330
TOEFL; *see* language proficiency test (2)....675
traineeship 635
traineeship for university students 635
training 8
training agreement 491
training based on a training agreement 492
training programme 281
training staff 108
training trial 520
transcript of completed studies 642
transcript of completed study units 642
transcript of study records 643
transfer application procedure 314
transfer student 177
transition 451
transition phase 451
transversal competence 273
tuition (1) 4
tuition (2) 762

tuition fee 762
tutor 139
tutor group 444
TVET 464
type of application procedure 323
type of application round 324
type of ECEC activity 404
type of education 279
type of ownership 58
UAS 94
undergraduate student 168
unit (1) 65
unit (2) 221
unit of preparatory education and training (?) 507
unit of scope 294
unit of the scope of studies 294
unit promoting individual vocational competence 226
university 96
university consortium 98
university degree 674
university education 475
university of applied sciences 94
university of applied sciences degree 674
university of applied sciences education 474
untenured teacher 148
upbringing 1
upper secondary education 471
upper secondary general education 472
upper secondary general school 79
upper secondary qualification 673
upper secondary school (1) 78
upper secondary school (2) 79
upper secondary school teacher 149
upper secondary vocational education 464
validated competence 284
validated learning 284
validation of learning 836
verbal assessment 730
VET 464
VET provider 48
vocational adult education and training 516
vocational competence 835
vocational competence requirement 227
vocational education and training 464
vocational education and training for athletes 511
vocational education and training provider 48
vocational field (?) 818
vocational further education and training 515
vocational institution 80
vocational qualification 690
vocational school 80
vocational school teacher 146
vocational skill 835
vocational skills requirement 227
vocational special education institution 81
vocational studies teacher 146
vocational teacher 146
vocational teacher training institution 95
vocational unit 222
vocational unit based on local competence needs 225
vocational upper secondary certificate 666
vocational upper secondary education 514
vocational upper secondary education and training 464
vocational upper secondary education and training 514
vocational upper secondary education for adults 516
voluntary additional basic education 523
waiver of the right to study 544
web-based teaching 437
weekend care in early childhood education and care 424
weekend care in ECEC 424
weekly lesson per year 295
weighted-curriculum 500
work-study (?) 635
working term in early childhood education and care 413
working term in ECEC 413
working year in early childhood education and care 412
working year in ECEC 412
workplace education and training 490
workplace instructor 184
workplace instructor training 521
workplace tutoring 565
written assessment 730
written caution 617
written warning 617
year 443
year of completion of the matriculation examination 843
you have not received a study place 373

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

1–6-skola 62
7–9-skola 63
akademi 97
akademisk grad 671
aktör inom läroavtalsutbildning 103
aktör inom småbarnspedagogik 31
allmän språkexamen 676
allmänbildande utbildning 463
allmänt stöd 594
alumn 181
anmäla sig som frånvarande 555
anmälan till förskolan 307
anmälan till grundläggande utbildning 309
anmälan till skolan 309
anmälan till undervisning 310
anmälning (1) 549
anmälning (2) 550
anordnare av fristående examen 51
anordnare av gymnasieutbildning 48
anordnare av småbarnspedagogik 36
anordnare av utbildning (1) 47
anordnare av utbildning (2) 48
anordnare av yrkesutbildning 48
anpassad bedömning 823
anpassade krav på yrkesskicklighet 824
anpassning av bedömningen av kunnandet 605
anses ha avgått 165
anskaffning av utbildning 73
anställd inom småbarnspedagogik 107
anställda 104
anställda inom småbarnspedagogik 105
ansvarig arbetsplatshandledare 184
ansvarig handledare 188
ansvarig lärare (1) 143
ansvarig lärare (2) 111
ansvarig lärare (3) 188
ansvarig person inom småbarnspedagogik 128
ansvarsperson 111
ansvarsperson för läroavtal 186
ansvarsperson för utbildning som ordnas på en arbetsplats 186
ansvarsperson för utbildningsavtal 186
ansvarsperson inom småbarnspedagogik 128
ansökan (1) 376
ansökan (2) 318
ansökan (3) 319
ansökan för överflyttande studerande 314
ansökan med ansökningstid 330
ansökan om överflyttning 314
ansökan till annan skola än den närskola som kommunen anvisat den läropliktiga 311
ansökan till betonad undervisning 319
ansökan till flera mål samtidigt 326
ansökan till sekundär skola 319
ansökan till skolan 319
ansökan till småbarnspedagogik 301
ansökan till undervisning med särskild betoning ..312
ansökan till utbildning (1) 313
ansökan till utbildning (2) 318
ansökans nummer 397
ansökning till utbildning 313
ansöknings- och antagningssystem 383
ansökningsalternativ 379
ansökningsbehörighet 334
ansökningsförfarande inom yrkesutbildningen 322
ansökningsförfarande till utbildning 322
ansökningsmål 379
ansökningsnummer 397
ansökningsobjekt 379
ansökningsomgång (1) 347
ansökningsomgång (2) 324
ansökningsperiod 341
ansökningssätt 323
ansökningstermin 341
ansökningstid 325
ansökningstyp 324
ansökningsår 342
ansökningsönskemål 380
antagen (1) 370
antagen (2) 366
antagning av elev (1) 360
antagning av elev (2) 361
antagning av studerande (1) 348
antagning av studerande (2) 349
antagning enligt prövning 364
antagning på basis av betyg 365
antagning som studerande 349
antagnings- och lämplighetsprov 356
antagningsbehörighet 334
antagningsbeslut 358
antagningsframställning 395
antagningsförfarande 387
antagningsförslag 393
antagningsgrund 350
antagningskriterium 350
antagningskvot 354
antagningskö 389
antagningskörning 384
antagningspoäng 352
antagningsprincip (1) 350
antagningsprincip (2) 387
antagningsprov 355
antagningsregister 386
antagningsresultat 392
antagningsskede 390
antagningsstatus 391
antagningssätt 387
antal nybörjarplatser; *se* nybörjarplats....374
antal platser inom småbarnspedagogik 305
arbetserfarenhet 839
arbetskraftsutbildning 489
arbetslivskommission 102
arbetsplatshandledare 184
arbetsplatshandledarutbildning 521
arbetsplatshandledning 565
arbetsplatsutbildare 184
arbetspraktik 635
arbetstagare inom småbarnspedagogik 107
assistent inom småbarnspedagogik 134
auditering 900

auskultering 637
avbrott i studierna 564
avbrytande av förskoleundervisning 561
avbrytande av skolgång 562
avdelning 65
avgift för examensarrangemangen 769
avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse 768
avgiftsbelagd serviceverksamhet 74
avgångsbetyg 641
avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen . 655
avgångsbetyg från grundläggande yrkesutbildningen (?) 666
avgångsbetyg från gymnasiet 656
avhålla från studier 618
avhållande från studierna 618
avhållande från studierätt 618
avlägsnande av en elev 615
avlägsnande av en studerande 615
avstå sin studierätt 544
avstängning från studierna 618
avstängning för viss tid 619
avtal om anordnande av fristående examen 52
avtalsansvarig för anskaffning av utbildning 187
avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet 623
barn 155
barn som ska börja skolan 180
barnets individuella plan för småbarnspedagogik 203
barnets plan för småbarnspedagogik 203
barngrupp inom småbarnspedagogik 39
barnskötare 132
barnskötare inom småbarnspedagogik 132
barnträdgårdslärare 129
bedömare av kunnandet 191
bedömning 721
bedömning av den studerande 721
bedömning av eleven 721
bedömning av kunnandet 729
bedömning av studieprestationer 721
bedömningsförslag 741
bedömningskriterium 723
bedömningsmaterial 722
bedömningsmetod 727
bedömningsmöte 739
bedömningsplan för examensdel 740
bedömningssamtal 738
bedömningsskala 726
begynnelseperiod 343
begynnelsetermin för utbildningen 343
begynnelseår för utbildningen 344
begära omprövning av bedömningen 745
begäran om kontroll av bedömningen 743
begäran om omprövning 745
begäran om omprövning 816
behörighet 819
behörighet 835
behörighet att ansöka 334
behörighet för doktorandstudier 338
behörighet för doktorsutbildning 338
behörighet för forskarutbildning 338
behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt) . . 337
behörighet för påbyggnadsstudier 338
behörighet för viss utbildning 334
behörighet till viss utbildning 334
beslut om anordnande av småbarnspedagogik ...303
beslut om antagning som studerande 358
beslut om skolskjuts 776
bestämmelse om att lämna utrymmet 614
betonad undervisning 500
betyg 640
betyg från hela lärokursen i den grundläggande utbildningen 659
betyg i en ämneslärokurs i den grundläggande utbildningen 657
betyg över avlagd examensdel 644
betyg över avlagda examensdelar 644
betyg över delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen 658
betyg över en slutförd lärokurs i ett läroämne inom gymnasieutbildningen 660
betyg över fristående examen 668
betyg över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen 659
betyg över slutförd lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen 659
betyg över slutförd utbildning 646
betyg över slutförda studier 642
betygsbaserad antagning 365
betygsskala 726
biträdande daghemschef 126
biträdande daghemsföreståndare 126
biträde inom småbarnspedagogik 134
biämne 243
blandade lärmiljöer 462
bransch 818
campus 61
dag inom småbarnspedagogik 420
daghem 42
daghemschef 125
daghemsföreståndare 125
daghemsverksamhet 405
dagvård 466
dagvårdsplats 304
dagvårdsservice 402
datum för terminsanmälan 558
del av examen 221
del i den handledande utbildningen 507
deltidsspecialundervisning 432
den grundläggande utbildningens lärokurs 194
den som anses ha avgått 164
den som avgått 163
den som avstått 163
den som har förlorat sin studierätt 164
Deutsche Internationale Abitur-examen 688
DIA-examen 688
diagnostisk bedömning 791
diagnostisk utvärdering 791
differentiering av undervisningen 274
direkt ansökan 328
direktantagning 365
direktör för småbarnspedagogik 124
disciplin 607
disciplinstraff 611
disciplinär åtgärd 610
disciplinärt straff 611

distansundervisning 458
doktorsexamen 700
dokument om personlig tillämpning 271
dokumentering av handledning 566
drag över studieprestationer 643
du har inte fått en studieplats 373
dubbelexamen 682
dygnetruntvård 423
e-kurs 437
EB-examen 685
effekt 800
egentlig ansökan 331
elev 157
elev som har fått ett beslut om särskilt stöd 182
elevantagning (1) 360
elevantagning (2) 361
elevbedömning 721
elevens material 834
elevhandledare 144
elevhandledning 567
elevhälsa 569
elevkår 831
elevnummer 828
elevupptagningsområde 401
elevvård 569
enhet för studiernas omfattning 294
erkännande av examina 757
erkännande av kunnande 751
erkännande av tidigare förvärvad kompetens 751
erkännande av tidigare förvärvat kunnande 751
ersättande av studieprestation 755
ersättande undervisning 439
etappmål 451
Europaskola 82
Europaskolornas European Baccalaureate -examen 685
European Baccalaureate-examen 685
evaluering (1) 778
evaluering (2) 721
evaluering av utbildning 795
evalueringsmaterial 722
examen 670
examen för auktoriserade translatorer 678
examen inom yrkesutbildning på högre nivå 710
examen på andra stadiet 673
examen på grundnivå 672
examen på grundstadiet 672
examen på institutnivå 709
examen på skolstadiet 708
examen som avlagts utomlands 707
examens kravnivå 285
examens kvalifikationsnivå 285
examensarbete 712
examensarrangör 51
examensavgift 765
examensbenämning 671
examensbetyg 647
examensdel 221
examensdel som bygger på lokala krav på yrkesskicklighet 225
examensdel som erbjuds lokalt 225
examensdel som individuellt breddar examen 226
examensdel som individuellt fördjupar yrkeskompetensen 226
examensdel som kompletterar yrkeskompetensen 223
examensfordringar 261
examensgrunder 207
examensinriktad fortbildning 482
examensinriktad utbildning 481
examenskommission 101
examensprestation vid fristående examen 719
examensrätt 538
examensspecifikt krav på hälsotillståndet 339
examensspråk 291
examensstruktur 212
examensstruktur inom yrkesutbildningen 30
examenssystem 30
examenstillfälle 718
examensutbildning 481
examinand 166
examinator 111
extern utvärdering 787
fackområde 818
fakultet 97
familjedaghem 44
familjedagvård 406
familjedagvårdare 133
familjedagvårdschef 127
familjedagvårdsföreståndare 127
familjedagvårdsledare 127
finländsk studentexamen 684
fjärruppkoppling i undervisningen 459
flerformsundervisning 460
flexibel grundläggande utbildning 436
flexibel studierätt 632
folkhögskola 86
form för anordnandet av småbarnspedagogik 410
form för ordnande av utbildning 54
form i vilken utbildningen ordnas 54
formativ bedömning 792
formativ utvärdering 792
formativ utvärdering av utbildning 792
forskarexamen 698
forskarstuderande 169
forskarutbildning; *se* tidigare utbildning....336
forsknings- och utvecklingsverksamhet 837
fortbildning (1) 487
fortbildning (2) 488
fortgående ansökan 329
fortsatt studierätt 546
fostran 1
fostrande samtal 612
FoU 837
fristående examen 680
fristående studerande 173
fristående studier utan rätt att avlägga examen 518
fritt bildningsarbete 465
fritt valbar examensdel 224
frivillig utbildning 901
frånvaroanmäld studerande 160
fusk 608
förberedande utbildning 506
förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för invandrare 535
fördjupad kurs 238
fördjupade studier 247
föreläsning 430

föreläsningsundervisning 430
företagarens läroavtalsutbildning 498
förhandsantagning 362
förhandsuppgifter 359
förlust av studierätten 543
förlängd läroplikt 600
förlängning av studierätt 546
förlängning av studietid 546
förskola 466
förskoleundervisning 469
första urval 362
förstagångssökande 316
förurval 362
förvägra (någon) rätt att delta i undervisning 616
förvägrande av rätten till undervisning 616
förvärvande av kunnande 7
gemensam ansökan (1) 327
gemensam ansökan (2) 326
gemensam antagning 363
gemensam examen 701
gemensam examensdel 223
gemensamt ämne 252
genomgående tema 272
godkännande av kunnande som förvärvas på annat sätt 749
godkännande av kunnande som förvärvas utanför den formella utbildningen 749
godkännande av kunskaper som visats på annat sätt 749
grund för ansökning 340
grunderna för examen 207
grunderna för fristående examen 208
grunderna för förberedande utbildning 211
grunderna för gymnasieförberedande utbildning . 206
grunderna för handledande utbildning 211
grunderna för läroplanen 205
grunderna för planen för småbarnspedagogik 201
grunderna för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning 206
grundexamensstuderande 168
grundläggande konstundervisning 476
grundläggande utbildning 470
grundläggande utbildning för vuxna 524
grundläggande yrkesutbildning 514
grundskola (1) 76
grundskola (2) 470
grundstudier 245
grundutbildning (1) 336
grundutbildning (2) 336
grupp av ansökningsalternativ 377
grupp av ansökningsmål 377
grupp av ansökningsobjekt 377
grupp av sökande 353
grupp för urvalsprovssamarbete 382
grupp inom småbarnspedagogik 39
gruppfamiljedaghem 45
gruppfamiljedagvård 407
grupphandledare 139
gruppundervisning 427
gymnasiediplom 235
gymnasieexamen 683
Gymnasieexamen 689
gymnasiets lärokurs 194
gymnasieutbildning 472
gymnasieutbildningens mål 275
gymnasium 79
halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogik ..417
halvdagsvård 417
handledande lärare 188
handledande utbildning 506
handledning 5
heldagsverksamhet inom småbarnspedagogik 416
heldagsvård 416
huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete ...49
huvudämne 242
högre högskoleexamen 697
högre yrkeshögskoleexamen 696
högskola (1) 93
högskola (2) 97
högskoleexamen 674
högskolepraktik 635
högskoleprov; *se* studentexamen....684
högskoleutbildning 473
högskolornas fortbildning 488
högstadium; *se* 7–9-skola....63
höjning av vitsord 748
IA 490
IB-examen 686
id för utbildning 875
identifiering av kunnande 750
idrottsutbildningscenter 90
individualiserad lärokurs i den grundläggande utbildningen 599
individuell plan för fristående examen 270
individuell plan för hur undervisning skall ordnas .264
individuell studie- och träningsplan 268
individuell studieplan 265
individuell undervisning 429
indragning av studierätten 541
inkluderande av studieprestation 756
inkommande utbytesstudent 631
inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna 525
inledningstermin för utbildningen 343
inlärandenummer (1) 828
inlärandenummer (2) 830
inlärare 152
inlärning 12
inlärning i arbetet 490
inlärning i arbetet 635
inlärning i arbetslivet 490
inlärning i yrkeslivet 490
inlärningsmiljö 450
inlärningsresultat 284
inriktningsalternativ 282
inskrivning (1) 550
inskrivning (2) 552
inskrivning i matrikeln 552
inskrivning till förskolan 307
inskrivningsdatum 557
institutexamen 709
intagning av studerande 348
integrationsutbildning 533
integrationsutbildning av vuxna invandrare 533
intensifierat stöd 595
intern utvärdering 788
International Baccalaureate-examen 686
introduktion av bedömare 522

inträdes- och lämplighetsprov 356
inträdesprov 355
intyg över avlagd allmän språkexamen 651
intyg över deltagande i förskoleundervisningen ...649
intyg över deltagande i övrig yrkesutbildning 649
intyg över deltagande i… 649
intyg över muntlig språkfärdighet 661
intygande av yrkeskompetens 836
IP 264
ISP 265
kamratbedömning 789
karriärplan 622
klass 444
klassföreståndare 139
klasslärare 140
klassundervisning 428
klientavgift för småbarnspedagogik 758
klientavgift för småbarnspedagogik på deltid 760
klientavgift för småbarnspedagogik på heltid 759
klinisk praktik 636
kollegial bedömning 789
kollegialt organ hos utbildningsanordnaren 70
kombinationsstudier 215
kommunikationsspråk 286
kompetens 835
kompetens 895
kompetensbaserat lärande 499
kompetensområde 281
kompetenspoäng 297
kompletterande småbarnspedagogik 467
kompletteringsansökan 333
konstaterande att en studerande har avgått 165
konstaterande av att en läropliktig anses ha avgått ... 162
kontaktspråk 286
kontaktundervisning 457
kontinuerlig ansökan 329
kontinuerligt lärande 15
kontor 65
kontroll av bedömningen 742
krav på grundutbildning 335
krav på tidigare utbildning 335
krav på yrkeskunskap 227
krav på yrkesskicklighet 227
kriterielrelaterad bedömning 798
kriterium för bedömning 723
kriterium för utvärdering 723
kriterium vid slutbedömning 724
krävande särskilt stöd 604
kundavgift för småbarnspedagogik 758
kundavgift för småbarnspedagogik på deltid 760
kundavgift för småbarnspedagogik på heltid 759
kunnande 895
kunskapsområde 281
kurator 120
kurs (1) 236
kurs (2) 220
kurs via Internet 437
kursanmälan 310
kvalitetsfaktor 812
kvalitetsindikator 809
kvalitetsledning 810
kvalitetsstyrningssystem 811
kvalitetssystem 811
kvalitetssäkring 810
kvarsittning 613
kvällsvård 425
kvällsvård inom småbarnspedagogik 425
LA 493
ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet ... 113
lektion 276
lektor 137
LIA 490
licentiatexamen 699
livslång inlärning 15
livslångt lärande 13
livslångt lärande 15
lokal läroplan 259
lokal plan för småbarnspedagogik 202
lokal utvärdering 784
lokala valfria studier 234
luntning; *se* fusk 608
lågstadium; *se* 1–6-skola 62
lägre högskoleexamen 695
läkare inom studerandehälsovård 123
lämplighetsprov 356
lära sig 12
lära ut 4
lärande 12
lärande i arbetet 490
lärande i arbetslivet 490
lärandemiljö 450
lärandemål 283
lärare 136
lärare i fritt bildningsarbete 151
lärare i gemensamma ämnen 147
lärare i yrkesämnen 146
lärare inom förskoleundervisning 138
lärare inom småbarnspedagogik 129
lärare på andra stadiet 149
lärarens material 833
lärdomsprov 712
lärmiljö 450
läroanstalt 60
läroanstalt för fritt bildningsarbete 85
läroanstalt med undervisning på främmande språk … 83
läroanstalt på andra stadiet 78
läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret 260
läroavtal 493
läroavtalsexpert 189
läroavtalskoordinator 189
läroavtalsutbildning 494
läroavtalsutbildning för företagare 498
läroavtalsutbildning som grundar sig på arbetsavtalsförhållande 495
läroavtalsutbildning som grundar sig på ett offentligrättsligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande 497
läroavtalsutbildning som grundar sig på tjänsteförhållande 496
läroinrättning 60
lärokurs 194
läroplan 258
läroplansbaserad examen 679
läroplansgrunderna 205
läroplikt 195

läropliktig 196
läropliktig som anses ha avgått 161
läroämne 251
läroämnesgrupp 255
läskunnighetsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna 526
läsår 346
läsårsanmälan 553
läsårsavgift 762
läsårsbetyg 654
läsårsplan 260
magisterprogram 703
matrikelnummer 828
maturitetsprov 713
medborgarinstitut 88
meddelande om läroplikt 308
mellanbetyg 653
mentor 185
metod för bedömning 727
micro merit 218
micro merit 219
miljön för examenstillfället 716
modell för antagningsgrunderna 396
mogenhetsprov 713
mognadsprov 713
morgon- och eftermiddagsverksamhet 770
mottagande av studieplats 320
mål för den grundläggande utbildningen 275
mål för förskoleundervisningen 275
mål för kunnandet (1) 283
mål för kunnandet (2) 228
mål för undervisningen 275
målsman 156
målspråk 290
måltider inom småbarnspedagogik 772
måltidsersättning för studerande 572
mångsidig kompetens 273
nationell utvärdering 781
Nationella centret för utbildningsutvärdering 782
nationellt elevnummer 830
numerisk bedömning 731
nyantagen 370
nybörjarplats 374
nyckelkompetenser för livslångt lärande 14
närskola 399
närundervisning 457
nätbaserad undervisning 437
nätundervisning 437
obligatorisk examensdel 213
obligatorisk kurs (1) 248
obligatorisk kurs (2) 237
obligatorisk studieperiod 248
obligatoriska studier 231
obligatoriskt studieavsnitt 248
offentligfinansierade personalutbildning 485
offentligt finansierade personalutbildning 485
olika sätt att visa yrkesskicklighet 720
ombedömning 744
omfattning av lärokurs 194
omfattning av studierna 280
omgivning där yrkesprovet genomförs 716
omprövning av bedömning 746
omtagning 747
omtagning av bedömningen 747
ordningsbestämmelser 609
ordningsregler 609
ordningsstadga 609
organ som svarar för planeringen och genomförandet av yrkesprov 69
orienterande och förberedande utbildning före den grundläggande yrkesutbildningen 534
orientering i arbetslivet 634
pedagogisk bedömning för intensifierat stöd 597
pedagogisk utredning för särskilt stöd 598
period av utbildning utomlands 633
periodbetyg; *se* mellanbetyg....653
person som behandlas som förstagångssökande 317
person som börjat studera 154
person som inlett studier 154
person som påbörjat studier 154
personal 104
personal i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter 106
personal inom småbarnspedagogik 105
personalutbildning 484
personalutbildning 902
personlig studieplan 266
personlig tillämpning 621
personlig tillämpning vid anskaffandet av behövlig yrkesskicklighet 626
personlig tillämpning vid ansökan 624
personlig tillämpning vid genomförandet av examen 625
personlig utvecklingsplan för kunnandet 267
personligt studieprogram 265
personligt studieprogram 269
placering 385
plagiering; *se* fusk....608
plan för anordnande av fristående examen 53
plan för elevens lärande 262
plats för yrkesprovet 716
plats inom småbarnspedagogik 304
plikt att delta i förskoleundervisningen 197
praktik 635
praktisk arbetslivsorientering 634
primär skola 399
primär studierätt 547
prioritering av ansökningsönskemål 381
privat småbarnspedagogik 411
privat småbarnspedagogisk verksamhet 411
process-relaterad kvalitetsfaktor 814
professor 118
prognostisk utvärdering 793
prognostisk utvärdering av utbildning 793
prov i studentexamen 841
psykolog 119
PUK 267
PUK-handledare 190
på reservplats 369
på reservplats 372
påbyggnadsexamen 698
påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen 523
påvisande av kunnandet 714
rangordning av ansökningsönskemål 381
referensram 801
referentgranskning 737

referentgranskning 789
Reifeprüfung-examen 687
rektor 110
religion och livsåskådningkunskap 256
reservplats (???) 375
respons 734
respons på hur kunnandet utvecklats 736
resultat av placeringen 394
riksomfattande valfria studier 232
RP-examen 687
rätt till småbarnspedagogik 192
rättelse av bedömning 746
rättelse av bedömning av kunnande 746
rättelseyrkan 816
rättelseyrkande 816
sakkunnig inom läroavtalsutbildning 189
samarbete mellan hem och läroanstalt 777
samarbete mellan hem och skola 777
samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning 99
sammansatt klass 444
sekundär skola 400
senareläggande av inledandet av skolgången 200
separat ansökan 328
separat studierätt 548
service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen 75
serviceproducent av småbarnspedagogik 37
SHVS-avgift 768
siffervitsord 725
sjukhusundervisning 501
självbedömning 733
självbedömning 788
självevaluering (1) 788
självevaluering (2) 733
självständig utbildning (2) 901
självständiga studier 901
självutvärdering 733
självvärdering (1) 788
självvärdering (2) 733
skiftesvård 422
skiftesvård inom småbarnspedagogik 422
skiftomsorg 422
skiftomsorg inom småbarnspedagogik 422
skiljebetyg 664
skjuta upp studiestarten 551
skolans klubbverksamhet 771
skolgångsassistent 121
skolgångsbiträde 121
skolhälsovård 570
skolhälsovårdare 122
skolkurator 120
skolläkare 123
skolmåltid 773
skolning 8
skolnät 398
skolplikt 195
skolpliktig 196
skolpsykolog 119
skolresa 774
skolreseförmån (??) 775
skolskjutsförmån 775
skolunderbyggnad 336
skolutbud 398
skolväg 774
skriftlig varning 617
skyldighet att ordna förskoleundervisning 198
slutbedömning 732
slutskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna 527
småbarnspedagogik 466
småbarnspedagogik på deltid 415
småbarnspedagogik på heltid 414
småbarnspedagogik som ordnas dagligen 419
småbarnspedagogik under en del av veckan 418
småbarnspedagogik under veckoslut 424
småbarnspedagogisk dag 420
småbarnspedagogisk miljö 449
småbarnspedagogisk service 402
småbarnspedagogisk verksamhet (1) 466
småbarnspedagogisk verksamhet (2) 403
småbarnspedagogisk verksamhet dygnetrunt 423
småbarnspedagogiska tjänster 402
socionom inom småbarnspedagogik 131
sommaruniversitet 87
specialbarnträdgårdslärare 130
specialelev 182
specialiseringsstudier 519
specialiseringsutbildning 519
specialklass 446
speciallärare 142
speciallärare inom småbarnspedagogik 130
specialskola 92
specialstuderande 182
specialundervisning (1) 433
specialundervisning (2) 434
specialundervisning på deltid 432
specialyrkesexamen 693
specialyrkesläroanstalt 81
språk inom småbarnspedagogik 287
språkbad 441
språkdusch 442
språkexamen 675
språkexamen för statsförvaltningen 677
språkintyg 651
språkprogram 257
språkprov 357
språkval 254
startdatum för studierätten 559
startklass 435
starttermin för utbildningen 343
statligt finansierade personalutbildning 485
status för terminsanmälan 556
steinerpedagog inom småbarnspedagogik 135
strukturell kvalitetsfaktor 813
student (1) 158
student (2) 183
studentantagning 348
studentexamen 684
studentexamensbetyg 665
studentexamensnämnden 842
studentexamensprov 841
studenthälsovård 571
studentkår 845
studentkårens medlemsavgift 766
studentkårsavgift 766
studentkårsmedlem 844
studentmobilitet 627

studentnummer (1) 828
studentnummer (2) 830
studentnätverk 859
studentrespons 829
studentrörlighet 627
studentutbyte 628
studerande 158
studerande i examensutbildning 167
studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning 172
studerande i öppen högskoleundervisning 174
studerande inom examensutbildning 167
studerande med rätt till särskilt stöd 182
studerande som deltar i examensutbildning 167
studerande som deltar i uppdragsutbildning 170
studerande som har tillfälligt avbrutit studierna 160
studerandehälsovård 571
studerandekår (1) 827
studerandekår (2) 831
studerandekårens medlemsavgift 767
studerandekårsavgift 767
studerandemobilitet 627
studerandenummer 828
studerandeutbyte 628
studerandevecka 300
studerandevård 569
studieavgift 761
studieavsnitt 220
studiecentral 89
studieform 454
studiehandledare 145
studiehandledning 567
studiehelhet 230
studiehelhet (2) 244
studieinriktning 282
studiekurs 220
studiematerial 834
studienummer 828
studieområde 29
studieperiod 220
studieplats 538
studiepoäng (1) 296
studiepoäng (2) 298
studieprestation 711
studieprestationsutdrag 643
studieprogram 263
studiepsykolog 119
studier 6
studier som stöder studiefärdigheterna 513
studieriktning 282
studiernas omfattning 280
studiernas startdatum 560
studierum 826
studierådgivare 112
studierådgivning 567
studierätt 538
studierättens status 539
studierättens upphörande 545
studiesocial förmån 568
studiespråk 291
studievecka 299
stöd inom småbarnspedagogik 575
stödtjänster för studerande 574
stödundervisning 431
summativ bedömning 794
summativ utvärdering 794
systematisk utvärdering 790
särskild examen 681
särskild utbildningsuppgift 66
särskild yrkesläroanstalt 91
särskilda undervisningsarrangemang 602
särskilt stöd 596
särskilt stöd (2) 603
sätt att visa yrkesskickligheten 720
sättet på vilket yrkesutbildningen ordnas 55
söka information om utbildningar 306
söka sig till utbildning 306
söka utbildning 306
sökande (1) 315
sökande (2) 153
sökande (3) 152
sökande av ändring 815
sökande som antagits 370
sökande till småbarnspedagogik 302
ta emot studieplatsen villkorligt 321
teckenspråk 840
temaområde 272
temastudier 241
tematiska studier 233
temautvärdering 799
tentator 143
termin 345
terminsanmälan 554
terminsavgift 762
tidigare utbildning 336
tidigareläggande av inledandet av skolgången 199
tillgodoräknande av studieprestation 754
tillgodoräknande av studier 754
tillstånd att driva läroanstalt 50
tillstånd att ordna examina och utbildning 50
tillstånd att ordna undervisning 50
tillstånd att ordna utbildning 50
tillvalsämne 253
tilläggsansökan 332
tilläggsprestation 351
tillämpad kurs 239
timfördelning 193
timlärare 148
tionde klass 523
tjänster inom småbarnspedagogik 402
tvåspråkig läroanstalt 84
tvåspråkig undervisning 440
typ av ansökan 324
typ av utbildning inom utbildningsutbud 279
UA (1) 490
UA (2) 491
undervisning (1) 2
undervisning (2) 4
undervisning enligt verksamhetsområde 601
undervisning i huslig ekonomi 536
undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte 537
undervisning på främmande språk 292
undervisning på två språk 440
undervisning som förbereder för grundläggande utbildning 528

undervisnings- och examensspråk 288
undervisnings- och forskningspersonal 109
undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån 115
undervisnings- och forskningspersonal på andra steget 115
undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån 117
undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget 117
undervisnings- och forskningspersonal på första nivån 114
undervisnings- och forskningspersonal på första steget 114
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1 114
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2 115
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3 116
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4 117
undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett 114
undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra ..117
undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre 116
undervisnings- och forskningspersonal på nivå två ...115
undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån 116
undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget 116
undervisningsform 453
undervisningsgrupp 445
undervisningsgruppens storlek 447
undervisningslokal 825
undervisningsmaterial 833
undervisningsmetod 455
undervisningspersonal 108
undervisningsplan 259
undervisningspraktik 638
undervisningsspråk (1) 288
undervisningsspråk (2) 289
undervisningsställe 64
undervisningssätt 455
undervisningstidpunkt 456
undervisningstimme 276
undervisningsutbud 278
undervisningsutrymme 825
universitet 96
universitetscenter 98
universitetsutbildning 475
uppbyggnad av examen 212
uppdragsutbildning 483
uppdragsutbildningsstuderande 170
uppföljning 779
uppmaning att avlägsna sig 614
uppsägning från elevhemmet 620
uppsägning från internatboendet 620
uppsägning från studiebostaden 620
uppsägning för viss tid 619
urval 348
urvalsförfarande 387
urvalsförslag 393
urvalsgrund 350
urvalsgrupp 378
urvalskörning 384
urvalsmetod 387
urvalsparti 376
urvalsprov 355
urvalsprovgrupp 382
urvalsresultat 392
urvalsskede 390
urvalsstatus 391
urvalssätt 387
utbildning (1) 8
utbildning (2) 9
utbildning (3) 10
utbildning för förvärvande av yrkeskompetens 510
utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete 532
utbildning i läs- och skrivfärdigheter för vuxna invandrare 531
utbildning på andra stadiet 471
utbildning på egen hand 901
utbildning på främmande språk 293
utbildning på högskolenivå 473
utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens 510
utbildning som förbereder för fristående examen .517
utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning 534
utbildning som förbereder för gymnasieutbildning 529
utbildning som förbereder för yrkesuppgifter 505
utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen 504
utbildning som grundar sig på utbildningsavtal 492
utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv 509
utbildning som handleder för grundläggande yrkesutbildning 508
utbildning som handleder för yrkesutbildning 508
utbildning som leder till examen 481
utbildning som ordnas på en arbetsplats 490
utbildningen inleds 343
utbildningens mål 275
utbildningsaktör 46
utbildningsanordnare (1) 47
utbildningsanordnare (2) 48
utbildningsanordnarens examensspråk 291
utbildningsanordnarens läroplan 259
utbildningsanordnarens verksamhetsområde 71
utbildningsavtal 491
utbildningsbakgrund 336
utbildningsdel 507
utbildningsersättning 573
utbildningsform 54
utbildningsform 56
utbildningsform 57
utbildningsförsök 520
utbildningsinstitution 59
utbildningskommission 100
utbildningsmaterial 832
utbildningsmöjlighet 11
utbildningsnivå 27

utbildningsområde 28
utbildningsorganisation 59
utbildningsprogram (1) 281
utbildningsprogram (2) 702
utbildningsstadium 27
utbildningssystem 16
utbildningstillfälle 10
utbildningsutbud 277
utbyteselev 629
utbytesstudent 629
utdrag över studieprestationer) 643
utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier ..707
utomlands avlagd examen 707
utresande utbytesstudent 630
utvecklande utvärdering 780
utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet 68
utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet ... 67
utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning 72
utvärdering (1) 778
utvärdering (2) 721
utvärdering av den pedagogiska verksamheten . .786
utvärdering av inlärningsresultat 796
utvärdering av kvaliteten 807
utvärdering av lärresultat 796
utvärdering av utbildning 795
utvärderingskriterium 723
utvärderingsmetod 727
utvärderingsplan 802
utvärderingsrapport 803
utvärderingsrådet 783
utvärderingssamtal 738
valbar examensdel 214
valbart ämne 253
valfri examensdel 214
valfritt ämne 253
verbal bedömning 730
verbalt omdöme 730
verksamhet inom småbarnspedagogik 403
verksamhetsdag inom småbarnspedagogik 421
verksamhetsenhet 61
verksamhetsform inom småbarnspedagogik 404
verksamhetskultur 452
verksamhetsområde 71
verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik 413
verksamhetspunkt 61
verksamhetsspråk inom småbarnspedagogik 287
verksamhetsställe (1) 61
verksamhetsställe (2) 65
verksamhetsställe inom småbarnspedagogik 38
verksamhetsår inom småbarnspedagogik 412
vetenskapligt arbete 712
vice daghemschef 126
vice daghemsföreståndare 126
villkorligt mottagande av studieplats 321
vitsord 725
vitsordsskala 726
vuxenutbildning 480
vård 3
vård under veckoslut 424
vårdnadshavare 156
webbaserad undervisning 437
webbkurs 437
yrkesbevis 669
yrkesexamen 692
yrkeshögskola 94
yrkeshögskoleexamen 694
yrkeshögskoleutbildning 474
yrkesinriktad examen 690
yrkesinriktad examensdel 222
yrkesinriktad examensutbildning 502
yrkesinriktad grundexamen 691
yrkesinriktad tilläggsutbildning 515
yrkesinriktad vuxenutbildning 516
yrkesläroanstalt 80
yrkesområde 818
yrkespedagogisk lärarhögskola 95
yrkesprov 715
yrkesprov 717
yrkesprovsbetyg 667
yrkesprovsmiljö 716
yrkesutbildning 464
yrkesutbildning för idrottare 511
yrkesutbildning som anordnas som specialundervisning 512
yrkesutbildningsanordnare 48
år då studentexamen har avlagts 843
årskurs (1) 443
årskurs (2) 448
årsveckotimme 295
återställande av studierätten 542
ägartyp 58
ämne 251
ämnesgrupp 255
ämneshelhet (1) 255
ämneshelhet (2) 272
ämneslärare 141
ämneslärokurs 194
ämnesområde 272
ämnesstuderande 171
ämnesstudier 246
ämnesundervisning 438
ämnesval 254
ämnesövergripande kurser i konststudier 240
ändringssökande 815
öppen daghemsverksamhet 409
öppen högskoleundervisning 477
öppen småbarnspedagogisk verksamhet 408
öppen universitetsundervisning 478
öppen yrkeshögskoleundervisning 479
öppna universitetsleden 388
öpu-leden 388
överflyttande studerande 177
övergångsperiod (?) 451
övergångsskede 451
överlärare 150
övrig personal; *se* undervisnings- och forskningspersonal....109
övrig småbarnspedagogik; *se* öppen småbarnspedagogisk verksamhet....408
övrig yrkesutbildning 503

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö 114
10. luokka 523
2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö 115
3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö 116
4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö 117
aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja 113
aamu- ja iltapäivätoiminta 770
aamupäivätoiminta; *ks.* aamu- ja iltapäivätoiminta..... 770
Abiturprüfung-tutkinto 687
AHOT 751
ahotointi 751
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen 751
aihekokonaisuus 272
aikuiskoulutus 480
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus .533
aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus 531
aikuisten perusopetuksen alkuvaihe 525
aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe 526
aikuisten perusopetuksen päättövaihe 527
aikuisten perusopetus 524
aineenopettaja 141
aineenopetus 438
ainekokonaisuus 255
aineopinnot 246
aineopiskelija 171
aineryhmä 255
ainevalinta 254
ajallisesti määritelty haku 330
akateeminen tunnustaminen 757
akatemia 97
ala-aste; *ks.* perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu.....62
alakoulu; *ks.* perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu.....62
alempi korkeakoulututkinto 695
aloituspaikka 374
aloituspaikkamäärä; *ks.* aloituspaikka.....374
alumni 181
ammatillinen aikuiskoulutus 516
ammatillinen erikoisoppilaitos 91
ammatillinen erityisoppilaitos 81
ammatillinen koulutus 464
ammatillinen lisäkoulutus 515
ammatillinen opettajakorkeakoulu 95
ammatillinen oppilaitos 80
ammatillinen osaaminen; *ks.* osaamisperusteisuus.... 499
ammatillinen peruskoulutus 514
ammatillinen perustutkinto 691
ammatillinen tunnustaminen 757
ammatillinen tutkinnon osa 222
ammatillinen tutkinto 690
ammatillinen tutkintokoulutus 502
ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus 508
ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus 534
ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus 508
ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus 505
ammatillisen korkea-asteen tutkinto 710
ammatillisen koulutuksen erityinen tuki 603
ammatillisen koulutuksen hakumenettely 322
ammatillisen koulutuksen jatkuva haku; *ks.* jatkuva haku.....329
ammatillisen koulutuksen järjestäjä 48
ammatillisen koulutuksen järjestämistapa 55
ammatillisen koulutuksen opetuskieli 288
ammatillisen koulutuksen tutkintokieli 291
ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne 30
ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen hakumenettely; *ks.* yhteishaku.....327
ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus 510
ammatillisen peruskoulutuksen päättötodistus 666
ammatillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen 623
ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus 504
ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävä osa … 226
ammatillisten opintojen opettaja 146
ammattiala 818
ammattikirja 669
ammattikorkeakoulu 94
ammattikorkeakoulun toimilupa 50
ammattikorkeakoulutus 474
ammattikorkeakoulututkinto 694
ammattikoulutus 464
ammattiosaamisen näyttö 717
ammattiosaamisen näyttöjen toimielin 69
ammattipätevyys 835
ammattistartti 534
ammattitaidon osoittamistavat 720
ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa 223
ammattitaitovaatimukset 227
ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen 623
ammattitaitovaatimus 227
ammattitutkinto 692
anastaminen; *ks.* vilppi.....608
arvioinnin kriteeri 723
arvioinnin oikaisu 746
arvioinnin oikaisupyyntö 745
arvioinnin oikaisuvaatimus 745
arvioinnin tarkistaminen 742
arvioinnin tarkistuspyyntö 743
arvioinnin uusiminen (1) 744
arvioinnin uusiminen (2) 747
arvioinnin vaikuttavuus 800
arvioinnin viitekehys 801
arviointi (1) 778
arviointi (2) 721
arviointi (3) 795
arviointiaineisto 722
arviointiesitys 741
arviointijärjestelmä (1) 805
arviointijärjestelmä (2) 806

arviointikeskustelu 738
arviointikriteeri 723
arviointikriteerit (ECTS-termi) 868
arviointimenetelmä (1) 804
arviointimenetelmä (2) 727
arviointimenetelmät (ECTS-termi) 869
arviointimetodi 804
arviointineuvosto 783
arviointiperuste 723
arviointiraportti 803
arviointisuunnitelma 802
arviointityökalu; *ks.* arviointimenetelmä (1)....804
arvosana 725
arvosana-asteikko 726
arvosanan korottaminen 748
arvostelu 721
asiointikieli 286
asuntolasta erottaminen 620
auditointi 900
auktorisoidun kääntäjän tutkinto 678
auskultointi (1) 637
auskultointi (2) 638
autoplagiointi; *ks.* vilppi....608
avoimen korkeakoulutuksen opiskelija 174
avoimen väylä 388
avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos 99
avoin ammattikorkeakouluopetus 479
avoin HOPS; *ks.* henkilökohtainen opintosuunnitelma 265
avoin korkeakouluopetus 477
avoin päiväkotitoiminta (1) 409
avoin päiväkotitoiminta (2) 408
avoin varhaiskasvatustoiminta 408
avoin yliopisto-opetus 478
Deutsche Internationale Abitur -tutkinto 688
DIA-tutkinto 688
diagnostinen arviointi 791
diplomityö; *ks.* opinnäytetyö....712
EB-tutkinto 685
edellytykset 888
ehdollinen valinta 367
ehdollisesti hyväksytty 367
ehdollisesti hyväksytty hakija 371
elinikäinen oppiminen 13
elinikäisen oppimisen avaintaidot 14
elämänlevyinen oppiminen (?) 13
ennakkotehtävät 359
ennakollinen hyväksilukeminen 753
ennakollinen hyväksiluku 753
ensikertalainen 316
ensikertalainen hakija 316
ensikertalaisena kohdeltava 317
ensikertalaisena kohdeltava hakija 317
ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö 114
ensimmäisen syklin tutkinto 704
ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija 316
ensisijainen koulu 399
ensisijainen opiskeluoikeus 547
erikoisammattitutkinto 693
erikoisluokka; *ks.* painotettu opetus....500
erikoistumisala 282
erikoistumiskoulutus 519
erikoistumisopinnot 519
erillinen opinto-oikeus 548
erillinen opiskeluoikeus 548
erilliset opinnot 518
erillishaku 328
erillisopiskelija 173
erillisvalinta 328
erityinen koulutustehtävä 66
erityinen tuki (1) 596
erityinen tuki (2) 603
erityinen tuki varhaiskasvatuksessa 592
erityinen tutkinto 681
erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija 182
erityisen tuen päätöksen saanut oppilas 182
erityisen tuen päätös; *ks.* erityinen tuki (1)....596
erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt 602
erityiset opetusjärjestelyt 602
erityiskoulu 92
erityislastentarhanopettaja 130
erityisluokka 446
erityisopettaja 142
erityisopetukseen oikeutettu opiskelija 182
erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus 512
erityisopetus (1) 433
erityisopetus (2) 434
erityisopetus varhaiskasvatuksessa 468
erityisopiskelija 182
erityisoppilas 182
erityisryhmä 40
erityisvarhaiskasvatus 468
eroaminen 544
eroamisesta ilmoittaminen 544
eroamisesta ilmoittanut 163
eronneeksi katsominen 165
eronneeksi katsottu 164
eronneeksi katsottu oppivelvollinen 161
eronnut 163
erotodistus 664
esi-HOKS 752
esiahotointi 752
esikouluopetus 469
esiopetukseen ilmoittautuminen 307
esiopetuksen keskeyttäminen 561
esiopetuksen opettaja 138
esiopetuksen tavoitteet 275
esiopetus 469
esiopetusvelvollisuus (1) 197
esiopetusvelvollisuus (2) 198
esitehtävät 359
esivalinta 362
esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut 846
etäopetus 458
etäopiskelu 461
etäyhteyksiä hyödyntävä opetus 459
Eurooppa-koulu 82
European Baccalaureate -tutkinto 685
formatiivinen arviointi 792
Gymnasieexamen 689
hakemus (1) 318
hakemus (2) 319
hakemus koulutukseen 318
hakemus kouluun 319
hakemus painotettuun opetukseen 319

hakemus toissijaiseen kouluun 319
hakemusnumero 397
hakeutuja 153
hakeutuminen 306
hakeutumisen henkilökohtaistaminen 624
hakija 315
hakijan valinnan tila 391
hakijarekisteri 386
hakijaryhmä 353
haku (1) 322
haku (2) 376
haku painotettuun opetukseen 312
haku- ja valintajärjestelmä 383
hakuaika 325
hakukausi 341
hakukelpoisuus 334
hakukierros 347
hakukohde 379
hakukohdejoukko 377
hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi 847
hakukohteiden priorisointi 381
hakumenettely; *ks.* koulutuksen hakumenettely. . .322
hakuperuste 340
hakutapa 323
hakutoimisto 854
hakutoive 380
hakutoiveiden priorisointi 381
hakutyyppi 324
hakuvuosi 342
harkinnanvarainen valinta 364
havaintojen vääristely; *ks.* vilppi....608
henkilökohtainen näyttösuunnitelma 270
henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma 264
henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma ... 268
henkilökohtainen opintosuunnitelma 265
henkilökohtainen opiskeluohjelma 269
henkilökohtainen opiskelusuunnitelma 266
henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma . 267
henkilökohtaistaminen 621
henkilökohtaistamista koskeva asiakirja 271
henkilöstö 104
henkilöstökoulutus 484
henkilöstökoulutus (2) 902
henkilöstömitoitukseen laskettava henkilöstö 106
HENSU 270
hoidolliset järjestelyt 584
hoidolliset ratkaisut 584
hoidolliset toimenpiteet 584
hoito 3
HOJKS 264
HOKS 267
HOKS-ohjaaja 190
hoksaaja; *ks.* HOKS-ohjaaja....190
hoksaajaopettaja; *ks.* HOKS-ohjaaja....190
HOPS 265
HOVS 268
huoltaja 156
hybridiopetus 460
hybridiopiskelu 462
HyFlex 460
hylätty 368
hylätty hakija 373
hyväksytty 366
hyväksytty hakija 370
IB-tutkinto 686
Ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta 34
iltahoito 425
iltaopetus (1); *ks.* opetusmuoto....453
iltaopetus (2); *ks.* opetusajankohta....456
iltaopiskelu; *ks.* opetusmuoto....453
iltapäivätoiminta; *ks.* aamu- ja iltapäivätoiminta....770
inklusiivisuus 586
integroitu erityisryhmä 41
International Baccalaureate -tutkinto 686
itsearviointi (1) 788
itsearviointi (2) 733
jatko-opintokelpoisuus (1) 337
jatko-opintokelpoisuus (2) 338
jatko-opintomahdollisuudet 870
jatko-opiskelija 169
jatkotutkinto 698
jatkuva haku 329
jatkuva oppiminen 15
jonotus 321
JOO 632
JOO-opinnot; *ks.* joustava opiskeluoikeus....632
JOO-opiskelija; *ks.* joustava opiskeluoikeus....632
joustava hybridiopetus 460
joustava opinto-oikeus 632
joustava opiskeluoikeus 632
joustava perusopetus 436
joustava valinta 364
julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus 485
jälki-istunto 613
järjestysmääräykset 609
järjestyssäännöt 609
järjestämislupa; *ks.* opetuksen järjestämislupa....50
kaikille pakolliset tutkinnon osat; *ks.* pakollinen tutkinnon osa....213
kaikille valinnaiset tutkinnon osat; *ks.* valinnainen tutkinnon osa....214
kaksikielinen opetus 440
kaksikielinen oppilaitos 84
kaksoistutkinto 682
kansainvälinen kaksoistutkinto; *ks.* kaksoistutkinto.... 682
kansainväliset koulutusohjelmat 848
kansalaisopisto 88
kansallinen arviointi 781
kansallinen arviointiraportti; *ks.* arviointiraportti....803
kansallinen arviointisuunnitelma; *ks.* arviointisuunnitelma....802
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 782
kansallinen laadun arviointijärjestelmä 806
kansallisen tason arviointi 781
kansanopisto 86
Karvi 782
kasvatus 1
kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö 106
kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö 106
kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö 106
kasvatuskeskustelu 612

katsomusaine 256
kaupallinen koulutustoiminta 26
kehittävä arviointi 780
kelpoisuus 819
kelpoisuus korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin 334
kerhotoiminta; *ks.* koulun kerhotoiminta....771
keskeyttänyt 160
kesäyliopisto 87
kielikoe (1) 357
kielikoe (2); *ks.* kielitutkinto....675
kielikylpy 441
kieliohjelma 257
kieliopinnot 849
kielisuihku 442
kielitodistus 651
kielitutkinto 675
kielivalinta 254
kirjallinen varoitus 617
kirjallisuus 887
kirjoihintulopäivämäärä 557
kirjoilletulo 552
kirjoilletulopäivämäärä 557
kirjoittautuminen 550
kliininen harjoittelu 636
kodin ja koulun yhteistyö 777
kodin ja oppilaitoksen yhteistyö 777
kohdekieli 290
kokelasnumero 820
kokoaikainen varhaiskasvatus 414
kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu 759
kokopäivähoito 416
kokopäiväinen varhaiskasvatus 416
kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö 116
kolmannen syklin tutkinto 706
kolmiportainen tuki varhaiskasvatuksessa 588
kolmitasoinen tuki varhaiskasvatuksessa 588
kolmoistutkinto; *ks.* kaksoistutkinto....682
kompetenssi 895
korkea-asteen tutkinto 894
korkeakoulu (1) 93
korkeakoulu (2) 97
korkeakouluharjoittelu 635
korkeakoulujen täydennyskoulutus 488
korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli 288
korkeakoulutus 473
korkeakoulututkinto 674
korvaaminen; *ks.* opintosuorituksen korvaaminen....755
korvaava opetus 439
kotitalousopetus 536
kotoutumiskoulutus 533
koulu 76
kouluasteen tutkinto 708
kouluateria 773
koulujärjestelmä; *ks.* koulutusjärjestelmä....16
koulukuraattori 120
koululainen 157
koululykkäys 200
koululääkäri 123
koulumatka 774
koulumatkaetu 775
koulumuoto 56
koulun kerhotoiminta 771
koulun opetuskieli 288
koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen 200
koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen 199
koulunkäynnin keskeyttäminen 562
koulunkäyntiavustaja 121
koulunkäyntihistoria 821
koulupsykologi 119
kouluruokailu 773
koulutarjonta 398
kouluterveydenhoitaja 122
kouluterveydenhuollon lääkäri 123
kouluterveydenhuolto 570
koulutukseen hakeminen 313
koulutukseen hakija 315
koulutukseen haku (1) 322
koulutukseen haku (2) 313
koulutukseen ilmoittautuminen 310
koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet 871
koulutuksen alkamiskausi 343
koulutuksen alkamisvuosi 344
koulutuksen arviointi 795
koulutuksen hakumenettely 322
koulutuksen hankinta 73
koulutuksen hankintasopimusvastaava 187
koulutuksen järjestäjä 48
koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin 70
koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma 259
koulutuksen järjestäjän toiminta-alue 71
koulutuksen järjestämislupa 50
koulutuksen järjestämismuoto 54
koulutuksen järjestämistapa; *ks.* ammatillisen koulutuksen järjestämistapa....55
koulutuksen nimi 872
koulutuksen osa 507
koulutuksen prognostinen arviointi 793
koulutuksen rakenne 212
koulutuksen rakenne (ECTS-termi) 873
koulutuksen tavoitteet 275
koulutuksen toteutus 10
koulutuksen tyyppi 874
koulutulokas 180
koulutus (1) 8
koulutus (2) 9
koulutus (3) 10
koulutus (4) 11
koulutusala 28
koulutusaste 27
koulutusjärjestelmä 16
koulutuskokeilu 520
koulutuskorvaus 573
koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta 20
koulutuslainsäädäntö 21
koulutuslaji 279
koulutusmahdollisuus 11
koulutusmateriaali 832
koulutusmoduulitunnus 875
koulutusmuoto (1) 56
koulutusmuoto (2) 57
koulutusohjelma (1) 281
koulutusohjelma (2) 702
koulutusorganisaatio 59
koulutusorganisaation opetuskieli 288

koulutusorganisaation toimipiste 61
koulutussopimukseen perustuva koulutus 492
koulutussopimukseen perustuva koulutus 635
koulutussopimus 491
koulutussopimuskoulutus; *ks.* koulutussopimukseen perustuva koulutus....492
koulutussopimusvastaava 186
koulutustarjonnan koulutuslaji 279
koulutustarjonta 277
koulutustausta 336
koulutustoimija 46
koulutustoimija (ECTS-termi) 847
koulutustoimikunta 100
koulutustoiminta 17
koulutustoiminta, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä 19
koulutustunnus 875
kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun 311
kouluun ilmoittautuminen 309
kouluverkko 398
kriteeriperustainen arviointi 798
kriteeriperusteinen arviointi 798
kuljetuspäätös 776
kuraattori 120
kurinpito 607
kurinpitokeino 610
kurinpitorangaistus 611
kurinpitotoimenpide 610
kurssi (1) 236
kurssi (2) 220
kurssi (3) 220
kurssi (ECTS-termi) 881
kurssi-ilmoittautuminen 310
kurssimaksu; *ks.* opiskelumaksu....761
kurssimateriaali 832
kurssin kirjallisuus; *ks.* oppimateriaali....834
kurssin nimi 883
kurssin taso 884
kurssin tunnus 885
kurssin tyyppi 886
kurssitarjotin 278
kurssivalinnat 310
kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista ..876
kuvaus valmistumiseen vaadittavista opinnäytetöistä 876
kymppiluokka 523
kypsyysnäyte 713
laadun arviointi 807
laadun prosessitekijä 814
laadun rakennetekijä 813
laadun tekijä 812
laadunarviointijärjestelmä; *ks.* arviointijärjestelmä (1). 805
laadunarviointimalli 808
laadunhallinta 810
laadunhallintajärjestelmä 811
laadunvarmistusjärjestelmä 811
laaja-alainen osaaminen 273
laajennettu oppilaaksiottoalue; *ks.* oppilaaksiottoalue 401
laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä 72
laatuindikaattori 809
laatujärjestelmä 811
laatutekijä 812
lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma 203
lapsen kehityksen ja oppimisen tuen suunnitelma 204
lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; *ks.* perhepäivähoitaja....133
lapsen varhaiskasvatussuunnitelma 203
lapsi 155
lapsikohtainen avustaja; *ks.* varhaiskasvatuksen avustaja....134
laskennallinen rahoitus 904
lastenhoitaja 132
lastentarhanopettaja 129
lehtori 137
liikunnan koulutuskeskus 90
linja 282
lisensiaatin tutkinto 699
lisensiaatintutkinto 699
lisäajan myöntäminen opiskeluoikeuteen 546
lisähaku 332
lisänäyttö 351
lisäopetus 523
luennoitsija (ECTS-termi) 877
luento-opetus 430
lukio (1) 79
lukio (2) 472
lukiodiplomi 235
lukiodiplomitodistus 662
lukiokoulutukseen valmistava koulutus 529
lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet 206
lukiokoulutuksen järjestäjä 48
lukiokoulutuksen oppimäärä 194
lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot 193
lukiokoulutuksen tarkoitus 275
lukiokoulutuksen tavoitteet 275
lukiokoulutuksen tehtävät 275
lukiokoulutuksen tutkinto 683
lukiokoulutus 472
lukion päättötodistus 656
lukukausi 345
lukukausi-ilmoittautuminen 554
lukukausi-ilmoittautumisen tila 556
lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä 558
lukukausimaksu 762
lukuvuosi 346
lukuvuosi-ilmoittautuminen 553
lukuvuosi-ilmoittautumisen tila 556
lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä 558
lukuvuosimaksu 762
lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija 764
lukuvuosimaksuvelvollisuus 763
lukuvuosisuunnitelma 260
lukuvuositodistus 654
lunttaaminen; *ks.* vilppi....608
luokanohjaaja 139
luokanopettaja 140
luokanvalvoja 139
luokka 444
luokkaopetus 428

luopunut 163
lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa 33
Lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi .. 33
lykkääminen; *ks.* koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen....200
lähikoulu 399
lähiohjausryhmä 444
lähiopetus 457
lähipäiväkoti 43
lähtevä vaihto-opiskelija 630
lähtökoulu 822
läsnäoloilmoittautuminen (1) 553
läsnäoloilmoittautuminen (2) 554
lääkäri 123
maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus 535
maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus 529
maisteriohjelma 703
maksu hyväksytyn arvosanan korottamisesta 903
maksu opetukseen osallistumisesta 761
maksu tutkinnon järjestämisestä 769
maksullinen palvelutoiminta 74
maksuton ateria 773
maksuton ruokailu 773
materiaalimaksu 761
maturiteetti 713
mentori 185
mikromeriitti 218
mikrosuoritus 218
mikrotodiste 219
mikrotutkinto 218
modulaarisuus 250
moduuli (1) 229
moduuli (2) 249
moduuli (3); *ks.* opintokokonaisuus (2)....244
monialainen yhteistyö 585
moniammatillinen yhteistyö 585
monimuoto-opetus 460
monimuoto-opiskelu 462
monimuoto-opiskelu; *ks.* opetusmuoto....453
mukautettu arviointi 823
mukautetut osaamistavoitteet 824
muu ammatillinen koulutus 503
muu henkilöstö; *ks.* opetus- ja tutkimushenkilöstö.... 109
muu varhaiskasvatus 408
muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta 23
muuntokoulutus 482
muutoksenhaku 815
määräaikainen erottaminen 619
Määräys puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta 35
neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö . 117
nivelvaihe 451
nivelvaiheen koulutus 530
numeerinen arviointi 731
numeroarvosana 725
näyttö 715
näyttökoe 715
näyttötodistus 667
näyttötutkinnon arviointikokous 739
näyttötutkinnon järjestäjä 51
näyttötutkinnon järjestämissopimus 52
näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma 53
näyttötutkinnon perusteet 208
näyttötutkinnon tutkintosuoritus 719
näyttötutkinto 680
näyttötutkintoon valmistava koulutus 517
näyttötutkintotodistus 668
näyttöympäristö 716
ohjaava arviointi 792
ohjaava opettaja; *ks.* oppilaitosohjaaja....188
ohjaus 5
ohjauskirjaus 566
ohjausmerkintä 566
ohjausosaaminen; *ks.* työpaikkaohjaaja....184
ohjeellinen suoritusvuosi 878
oikaisuvaatimus 816
oikeus varhaiskasvatukseen 192
oma opinto-ohjelma 265
omaehtoinen koulutus (2) 901
oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu 163
oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu oppivelvollinen 161
omaopettaja; *ks.* HOKS-ohjaaja....190
omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; *ks.* perhepäivähoitaja....133
omistajatyyppi 58
opettaja 136
opettaja (ECTS-termi) 877
opettaminen 4
opetukseen ilmoittautuminen 310
opetukseen osallistumisen epääminen 616
opetuksen eriyttäminen 274
opetuksen järjestäjä 47
opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma 259
opetuksen järjestämislupa 50
opetuksen järjestämismuoto 54
opetuksen tavoitteet 275
opetuksen vastuuhenkilöt 850
opetuksen vuosikello 851
opetuksesta perittävä maksu 761
opetus (1) 2
opetus (2) 4
opetus- ja tutkimushenkilöstö 109
opetus- ja tutkintokieli; *ks.* koulutusorganisaation opetuskieli....288
opetusaika 456
opetusajankohta 456
opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta 22
opetusharjoittelu 638
opetushenkilöstö 108
opetusjakso 220
opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä kielikoe 357
opetuskielet (ECTS-termi) 879
opetuskieli (1) 288
opetuskieli (2) 289
opetuskieli (ECTS-termi) 879
opetusmateriaali 833
opetusmenetelmät 880
opetusmuoto 453

opetusohjelma 260
opetuspiste 64
opetusryhmä (1) 444
opetusryhmä (2) 445
opetusryhmäkoko 447
opetussuunnitelma (1) 258
opetussuunnitelma (2) 259
opetussuunnitelman perusteet 205
opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto 679
opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta 75
opetustapa 455
opetustarjonta 278
opetustila 825
opetustunti 276
opinnollistaminen 749
opinnon nimi 883
opinnon taso 884
opinnon tunnus 885
opinnon tyyppi 886
opinnäyte 712
opinnäytetyö 712
opinto (ECTS-termi) 881
opinto-ohjaaja 145
opinto-ohjaus (1) 567
opinto-ohjaus (2) 567
opinto-ohjelma 263
opinto-oikeus 538
opintoala 29
opintoetuus; *ks.* opintososiaalinen etu....568
opintoihin ilmoittautuminen 310
opintoihin liittyvät työharjoittelut 857
opintojakso 220
opintojakso (ECTS-termi) 881
opintojakson kuvaus 882
opintojakson nimi 883
opintojakson taso 884
opintojakson tunnus 885
opintojakson tyyppi 886
opintojaksotarjotin 278
opintojaksovalinnat 310
opintojen aloittamispäivämäärä 560
opintojen laajuus 280
opintojen laajuusyksikkö 294
opintojen mitoitusyksikkö 294
opintojen ohjaus 5
opintojen rahoitus 852
opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa ...853
opintojen työvoimapoliittinen keskeyttäminen 564
opintokeskus 89
opintokokonaisuus (1) 230
opintokokonaisuus (2) 244
opintomaksu 761
opintoneuvoja 112
opintoneuvonta 567
opintopiste (1) 296
opintopiste (2) 298
opintopsykologi 119
opintorekisteriote 643
opintososiaalinen etu 568
opintososiaalinen etuus 568
opintososiaalinen palvelu 568
opintosuorituksen arviointi 721
opintosuorituksen hyväksilukeminen 754
opintosuorituksen hyväksiluku 754
opintosuorituksen kieli 291
opintosuorituksen korvaaminen 755
opintosuorituksen sisällyttäminen 756
opintosuorituksen uusiminen 747
opintosuoritus 711
opintosuoritusote 643
opintosuunta 282
opintotarjotin 278
opintotoimisto 854
opintoviikko 299
opiskelija 158
opiskelijahuolto 569
opiskelijajärjestöt 859
opiskelijaksi ilmoittautuminen (1) 550
opiskelijaksi ilmoittautuminen (2) 310
opiskelijaksi ottaminen 349
opiskelijaksi ottamisen edellytykset 334
opiskelijakunnan hallitus; *ks.* oppilaskunta....831
opiskelijakunnan jäsenmaksu 767
opiskelijakunta (1) 827
opiskelijakunta (2) 831
opiskelijaliikkuvuus 627
opiskelijamaksu 761
opiskelijan arviointi 721
opiskelijan ateriakorvaus 572
opiskelijan itsearviointi 733
opiskelijan poistaminen 615
opiskelijan poistumaan määrääminen 614
opiskelijaneuvonta 567
opiskelijanumero 828
opiskelijapalaute 829
opiskelijapalvelut 854
opiskelijaruokailu 855
opiskelijaryhmä 444
opiskelijaterveydenhuolto 571
opiskelijavaihto 628
opiskelijavalinta 348
opiskelijavalintarekisteri 386
opiskelijaviikko 300
opiskelu 6
opiskeluhuolto 569
opiskelumaksu 761
opiskelumuoto (1) 453
opiskelumuoto (2) 454
opiskelun alkamisen siirtäminen 551
opiskelun aloittaja 154
opiskelun tukipalvelut 574
opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä 559
opiskeluoikeuden jatkaminen 546
opiskeluoikeuden menettäminen 543
opiskeluoikeuden menettänyt 164
opiskeluoikeuden palauttaminen 542
opiskeluoikeuden peruuttaminen 541
opiskeluoikeuden pidättäminen 618
opiskeluoikeuden päättyminen 545
opiskeluoikeuden tila 539
opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen 540
opiskeluoikeudesta luopuminen 544
opiskeluoikeudesta luopunut 163
opiskeluoikeus 538
opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto 321
opiskelupaikan vastaanotto 320
opiskelupaikka 538
opiskeluterveydenhuollon lääkäri 123

opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja 122
opiskeluterveydenhuolto 571
opiskelutila 826
opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot 513
opiskeluympäristö 450
opistoasteen tutkinto 709
oppiaine 251
oppiaineen oppimäärä 194
oppiainekokonaisuus 255
oppiaineryhmä 255
oppiarvo 897
oppija 152
oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista 752
oppijanumero 830
oppilaaksi ilmoittautuminen 549
oppilaaksi ottaminen 360
oppilaaksiotto 360
oppilaaksiottoalue 401
oppilaan arviointi 721
oppilaan itsearviointi 733
oppilaan poistaminen 615
oppilaan poistumaan määrääminen 614
oppilaanohjaaja 144
oppilaanohjaus 567
oppilaitoksen opetuskieli 288
oppilaitoksen työsuunnitelma 260
oppilaitoksen ylläpitämislupa 50
oppilaitos 60
oppilaitosohjaaja 188
oppilas 157
oppilashuolto 569
oppilaskunnan hallitus; *ks.* oppilaskunta.....831
oppilaskunta 831
oppilasvaihto 628
oppilasvalinta 361
oppimaan oppiminen; *ks.* oppiminen.....12
oppimateriaali 834
oppimateriaali (ECTS-termi) 887
oppiminen 12
oppimisen tuki 606
oppimisjakso 220
oppimissuunnitelma 262
oppimistulokset 284
oppimistulosten arviointi 796
oppimisympäristö 450
oppimäärä 194
oppimäärän laajuus (1) 194
oppimäärän laajuus (2) 280
oppisopimus 493
oppisopimusasiantuntija 189
oppisopimuskoordinoija 189
oppisopimuskoulutus 494
oppisopimustoimija 103
oppisopimusvastaava 186
oppivelvollinen 196
oppivelvollisen eronneeksi katsominen 162
oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen 563
oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt 159
oppivelvollisuus 195
oppivelvollisuusilmoitus 308
oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus 524
oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus 486
organisaation ECTS-koordinaattori 856
organisaation nimi 847
organisaation yleiskuvaus 858
osa-aikainen erityisopetus 432
osa-aikainen varhaiskasvatus 415
osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu 760
osaaminen 895
osaamisala 281
osaamisen arvioija 191
osaamisen arvioijan perehdytys 522
osaamisen arvioinnin mukauttaminen 605
osaamisen arviointi (1) 728
osaamisen arviointi (2) 729
osaamisen hankkiminen 7
osaamisen kartoitus 892
osaamisen laajuus 280
osaamisen laajuusyksikkö 294
osaamisen osoittaminen 714
osaamisen osoittamisen uusiminen 747
osaamisen tavoitteet 283
osaamisen tunnistaminen 750
osaamisen tunnustaminen 751
osaamiskokonaisuus (1) 216
osaamiskokonaisuus (2) 217
osaamismerkki 650
osaamisperustaisuus; *ks.* osaamisperusteisuus...499
osaamisperusteisuus 499
osaamispiste 297
osaamisprofiili 891
osaamistaso 896
osaamistavoite (2) 228
osaamistavoitteet (1) 283
osaamistavoitteet (2) 228
osaamistodistus 652
osakunnan kuraattori; *ks.* koulukuraattori.....120
osallistumistodistus 649
osapäivähoito 417
osapäiväinen varhaiskasvatus 417
osaviikkoinen varhaiskasvatus 418
otantaperustainen arviointi 797
ote opintosuoritusrekisteristä 643
otos; *ks.* otantaperustainen arviointi.....797
paikallinen arviointi 784
paikallinen soveltava kurssi 239
paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma 202
paikallisen tason arviointi 784
paikallisesti tarjottava tutkinnon osa 225
paikalliset valinnaiset opinnot 234
paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 225
painotettu opetus 500
pakollinen kurssi 237
pakollinen opintojakso 248
pakollinen tutkinnon osa 213
pakolliset opinnot 231
palaute 734
palaute osaamisen kehittymisestä 736
palautekeskustelu; *ks.* palaute.....734
palauteraportti; *ks.* palaute.....734
palpa; *ks.* aloituspaikka.....374
palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; *ks.* paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....202
pedagoginen arvio tehostettua tukea varten 597

pedagoginen dokumentointi 587
pedagoginen selvitys erityistä tukea varten 598
pedagogisen toiminnan arviointi 786
pedagogiset järjestelyt 582
pedagogiset ratkaisut 582
pedagogiset toimenpiteet 582
perhepäivähoidon johtaja 127
perhepäivähoidon ohjaaja 127
perhepäivähoitaja 133
perhepäivähoito 406
perhepäiväkoti 44
perusasteen tutkinto 672
peruskoulu (1) 76
peruskoulu (2) 470
peruskouluun ilmoittautuminen 309
perusopetukseen ilmoittautuminen 309
perusopetukseen valmistava opetus 528
perusopetuksen lisäopetus 523
perusopetuksen oppimäärä 194
perusopetuksen päättötodistus 655
perusopetuksen tavoitteet 275
perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu 62
perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu 63
perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä 599
perusopetus 470
perusopetuslain mukainen opetuskieli 288
perusopinnot 245
perustutkinto-opiskelija 168
pidennetty oppivelvollisuus 600
pidättää oikeus opiskeluun 618
pieni osaamiskokonaisuus 218
piensuoritus 218
plagiointi; *ks.* vilppi....608
pohjakoulutus 336
pohjakoulutusvaatimus 335
poikkeaminen; *ks.* ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen....623
poissaoleva opiskelija 160
poissaolevaksi ilmoittautuminen 555
poistumismääräys 614
pro gradu -työ; *ks.* opinnäytetyö....712
professori 118
prognostinen arviointi 793
psykologi 119
psykologi- ja kuraattoripalvelut; *ks.* oppilashuolto. 569
puheviestintätaitojen päättökoe; *ks.* puheviestintätaitojen päättökokeen todistus....663
puheviestintätaitojen päättökokeen todistus 663
puhvi-koe; *ks.* puheviestintätaitojen päättökokeen todistus....663
puhvi-todistus 663
puuttuva osaaminen; *ks.* osaamisen hankkiminen. . .7
puuttuvan osaamisen hankkiminen; *ks.* osaamisen hankkiminen....7
päivittäinen varhaiskasvatus 419
päivähoito (2) 402
päivähoito (2) 466
päivähoitopaikka 304
päivähoitopalvelun tuottaja 37
päiväkodin johtaja 125
päiväkodin varajohtaja 126
päiväkoti 42
päiväkotitoiminta 405
päiväopetus (1); *ks.* opetusmuoto....453
päiväopetus (2); *ks.* opetusajankohta....456
päiväopiskelu; *ks.* opetusmuoto....453
pätevyys 835
pääaine 242
päästötodistus 641
pääsy- ja soveltuvuuskoe 356
pääsykoe 355
pääsyvaatimukset 888
päättöarvioinnin kriteeri 724
päättöarviointi 732
päättötodistus 641
päätöksen mukaiset aloituspaikat; *ks.* aloituspaikka... 374
päätös annettavasta tuesta 578
päätös opiskelijaksi ottamisesta 358
päätös oppilaaksi ottamisesta 358
päätös päivähoidosta 303
rajattu HOPS; *ks.* henkilökohtainen opintosuunnitelma....265
rajattu opinto-oikeus 538
rajattu opiskeluoikeus 538
rakenteelliset järjestelyt 583
rakenteelliset ratkaisut 583
rehtori 110
Reifeprüfung-tutkinto 687
rekenteelliset toimenpiteet 583
ristiinopiskelija 178
ruokaraha 572
ryhmä 444
ryhmäkohtainen avustaja; *ks.* varhaiskasvatuksen avustaja....134
ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; *ks.* paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma....202
ryhmänohjaaja 139
ryhmänohjaus 898
ryhmänohjausryhmä 444
ryhmäopetus 427
ryhmäperhepäivähoitaja; *ks.* perhepäivähoitaja....133
ryhmäperhepäivähoito 407
ryhmäperhepäiväkoti 45
ryhmässä toimiva päiväkodin johtaja; *ks.* päiväkodin johtaja....125
saapuva vaihto-opiskelija 631
saavutetut osaamistavoitteet 284
sairaalaopetus 501
sairaalavarhaiskasvatus 426
sanallinen arviointi 730
seuranta 779
siirto-opiskelija 177
siirtohaku 314
siirtymävaihe 451
sijoittelu 385
sijoittelun tulos 394
sisällyttäminen; *ks.* opintosuorituksen sisällyttäminen 756
sivuaine 243
sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä; *ks.* oppisopimuskoulutus....494
soveltava kurssi 239
soveltuvuuskoe 356
starttiluokka 435
starttiopetus 435
steinerpedagoginen varhaiskasvattaja 135
sulautuva opetus 460

summatiivinen arviointi 794
suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus 899
suorahaku 328
suoravalinta 365
suorituksen uusiminen 747
suoritusajan pidennys 546
suoritustapa 893
suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatuskeskustelun käyttämisestä; *ks.* kurinpitokeino....610
suuntautumisvaihtoehto 282
systemaattinen arviointi 790
syventävä kurssi 238
syventävät opinnot 247
säädösperustainen koulutuksen hankkiminen 18
säädösperustaisesti julkisesti rahoitettu koulutustoiminta 24
t&k-toiminta 837
taiteen perusopetus 476
taiteiden välinen kurssi 240
tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen 626
teema-arviointi 799
teemaopinnot 241
tehostettu tuki 595
tehostettu tuki varhaiskasvatuksessa 591
TELMA 509
temaattiset opinnot 233
tenttivilppi; *ks.* vilppi....608
terveydenhoitaja 122
terveydenhuoltopalvelut 860
TET 634
tiedekunta 97
tieteellisen julkaisun vertaisarviointi 737
tietoa elämisen kustannuksista 861
tietoa opiskelijaliikkuvuudesta 862
tietoa opiskelijaliikunnasta 863
tietoa oppimisympäristöstä 864
tietoa vakuutuksista 865
tilauskoulutus 483
tilauskoulutusopiskelija 170
todennettu osaaminen 284
todennettu osaaminen 836
todistus 640
todistus (1) 639
todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta 660
todistus lukiosta eroamisesta 664
todistus opiskelijan osaamisesta 648
todistus osaamisesta 648
todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä 658
todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta 659
todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta 657
todistus piensuorituksesta 219
todistus suoritetuista koulutuksen osista 645
todistus suoritetuista opinnoista (1) 642
todistus suoritetuista opinnoista (2) 664
todistus suoritetuista tutkinnon osista 644
todistus suoritetusta koulutuksesta 646
todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta 646
todistus suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta 661
todistus suullisesta kielitaidosta 661
todistus tutkinnon osan suorituksesta 644
todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta 649
todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta 649
todistusvalinta 365
tohtorin tutkinto 700
tohtorintutkinto 700
toiminnan tasolla tehtävä arviointi 785
toiminta-alue 71
toiminta-alueittain järjestetty opetus 601
toimintakulttuuri 452
toimintamuotokohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; *ks.* paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma....202
toimipaikka 65
toimipiste; *ks.* koulutusorganisaation toimipiste....61
toisen asteen koulutus 471
toisen asteen opettaja 149
toisen asteen oppilaitos 78
toisen asteen tutkinto 673
toisen asteen tutkintokoulutukseen valmentava koulutus 530
toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö 115
toisen syklin tutkinto 705
toissijainen hakija; *ks.* toissijainen koulu....400
toissijainen koulu 400
toistuva opetuksen järjestämisajanjakso 889
tuen päätöksen muutoksenhaku 579
tuen tarpeen arviointi 576
tuen vaikuttavuuden arviointi 577
tukimuoto 589
tukiopetus 431
tukipalvelut 580
tukitoimenpiteet 581
tuleva vaihto-opiskelija 631
tuntijako 193
tuntiopettaja 148
tuomioistuinharjoittelu 637
tutkimus- ja kehittämistoiminta 837
tutkinnon järjestäjä 51
tutkinnon laillistaminen 757
tutkinnon muodostuminen 212
tutkinnon nimi; *ks.* tutkintonimike....671
tutkinnon osa 221
tutkinnon osan arviointisuunnitelma 740
tutkinnon pakollinen osa 213
tutkinnon perusteet 207
tutkinnon rakenne 212
tutkinnon rinnastaminen 757
tutkinnon suorittaja 166
tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen 625
tutkinnon tunnustaminen 757
tutkinnon vaativuustaso 285
tutkinnon vahvistuspäivämäärä 838
tutkinnon valinnainen osa 214
tutkinnonsuoritusoikeus 538
tutkinto 670
tutkinto-ohjelma 702
tutkinto-opiskelija 167
tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa 226
tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa 50

tutkintojärjestelmä 30
tutkintokohtainen terveydentilavaatimus 339
tutkintokoulutukseen valmentava koulutus 530
tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet 209
tutkintokoulutuksen opiskelija 167
tutkintokoulutus 481
tutkintomaksu 765
tutkintonimike 671
tutkintonimike (ECTS-termi) 890
tutkintoon johtava koulutus 481
tutkintoon johtava opinto-oikeus 538
tutkintoon johtava opiskeluoikeus 538
tutkintoon johtavan koulutuksen nimi 872
tutkintorakenne (1) 212
tutkintorakenne (2) 30
tutkintosuoritus; *ks.* näyttötutkinnon tutkintosuoritus... 719
tutkintotavoite 817
tutkintotilaisuus 718
tutkintotodistus 647
tutkintotoimikunta 101
tutkintovaatimukset 261
TUVA-koulutus 530
työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä 68
työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta 67
työelämässä oppiminen 490
työelämätoimikunta 102
työelämään tutustuminen 634
työharjoittelu (1) 635
työharjoittelu (2) 490
työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus . 509
työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet 210
työkokemus 839
työpaikalla järjestettävä koulutus 490
työpaikalla järjestettävä ohjaus 565
työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava 186
työpaikalla opiskelu 490
työpaikalla oppiminen 490
työpaikkakouluttaja 184
työpaikkaohjaaja 184
työpaikkaohjaajakoulutus 521
työpaikkaohjaus 565
työssä oppiminen 490
työssäoppiminen 490
työssäoppiminen 635
työsuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus . .495
työvoimakoulutus 489
työvoimapoliittinen koulutus 489
työväenopisto 88
täydennyshaku 333
täydennyskoulutuksen opiskelija 176
täydennyskoulutus 487
täydennysopiskelija 175
täydentävä varhaiskasvatus 467
ulkoinen arviointi 787
ulkomaanjakso 633
ulkomailla suoritettu tutkinto 707
ulkomainen tutkinto 707
ulkopuolinen arviointi 787
urasuunnitelma 622
urheilijan ammatillinen koulutus 511
vaativa erityinen tuki 604
vaativa erityinen tuki varhaiskasvatuksessa 593
vaihto-opiskelija 629
vaihto-oppilas 629
valinnainen aine 253
valinnainen tutkinnon osa 214
valinnan aloituspaikat; *ks.* aloituspaikka....374
valinnan tila 391
valinnan tulos 392
valinnan vaihe 390
valintaehdotus 393
valintaesitys 395
valintakelpoisuus 334
valintakiintiö 354
valintakoe 355
valintakoeryhmä 382
valintalaskennan tulos 393
valintalaskenta 384
valintamenettely 387
valintamenettely (ECTS-termi) 866
valintaperuste 350
valintaperustemalli 396
valintapiste 352
valintapäätös 358
valintaryhmä 378
valintatapa 387
valintatapajono 389
valintatieto 391
VALMA 508
valmentava koulutus 506
valmentavan koulutuksen opiskelija 172
valmentavan koulutuksen osa 507
valmentavan koulutuksen perusteet 211
valpa; *ks.* aloituspaikka....374
valtakunnallinen hakumenettely; *ks.* yhteishaku...327
valtakunnallinen soveltava kurssi 239
valtakunnalliset valinnaiset opinnot 232
valtionhallinnon kielitutkinto 677
valtionosuusrahoitettu koulutustoiminta 25
vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus 537
vapaa sivistystyö 465
vapaa-ajanpalvelut 867
vapaan sivistystyön koulutus 465
vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus 532
vapaan sivistystyön opettaja 151
vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä 49
vapaan sivistystyön oppilaitos 85
vapaasti valittava tutkinnon osa 224
varasija 375
varasijalla 369
varasijalla oleva hakija 372
varhaiserityiskasvatus 468
varhaiskasvattaja (1) 129
varhaiskasvattaja (2) 132
varhaiskasvattaja (3) 131
varhaiskasvattajat 105
varhaiskasvatukseen hakeminen 301
varhaiskasvatukseen hakija 302
varhaiskasvatuksen asiakasmaksu 758
varhaiskasvatuksen avustaja 134
varhaiskasvatuksen erityisopettaja 130
varhaiskasvatuksen iltahoito 425

varhaiskasvatuksen järjestäjä 36
varhaiskasvatuksen järjestämismuoto 410
varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo 425
varhaiskasvatuksen lapsiryhmä 39
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 132
varhaiskasvatuksen lupaviranomianen 32
varhaiskasvatuksen lähipalvelu 43
varhaiskasvatuksen opettaja 129
varhaiskasvatuksen palveluntuottaja 37
varhaiskasvatuksen ruokailu 772
varhaiskasvatuksen ryhmä 39
varhaiskasvatuksen sosionomi 131
varhaiskasvatuksen toimintakausi 413
varhaiskasvatuksen toimintakieli 287
varhaiskasvatuksen toimintamuoto 404
varhaiskasvatuksen toimintamuoto; *ks.* opetusmuoto 453
varhaiskasvatuksen toimintapäivä 421
varhaiskasvatuksen toimintavuosi 412
varhaiskasvatuksen toimipaikka 38
varhaiskasvatuksen tukipalvelut 580
varhaiskasvatuksen tukitoimenpiteet 581
varhaiskasvatuksen työntekijä 107
varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö 128
varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito 424
varhaiskasvatuksen vuorohoito 422
varhaiskasvatuksessa annettava tuki 575
varhaiskasvatus 466
varhaiskasvatushenkilöstö 105
varhaiskasvatusjohtaja 124
varhaiskasvatusoikeus 192
varhaiskasvatuspaikka 304
varhaiskasvatuspaikkojen määrä 305
varhaiskasvatuspalvelu 402
varhaiskasvatuspäivä 420
varhaiskasvatuspäätös 303
varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 201
varhaiskasvatustoimija 31
varhaiskasvatustoiminta 403
varhaiskasvatusympäristö 449
varsinainen haku 331
vastuuhenkilö (1) 111
vastuuhenkilö (2) 128
vastuullinen työpaikkaohjaaja 184
vastuuopettaja 143
vastuuopettaja (1); *ks.* oppilaitosohjaaja....188
vastuuopettaja (2); *ks.* HOKS-ohjaaja....190
velvollisuus osallistua esiopetukseen; *ks.* esiopetusvelvollisuus (1)....197
verkko-opetus 437
vertaisarviointi (1) 789
vertaisarviointi (2) 737
vertaisohjaus; *ks.* ohjaus....5
vertaispalaute 735
vieraskielinen koulutus 293
vieraskielinen opetus 292
vieraskielinen oppilaitos 83
vieraskieliset koulutusohjelmat 848
viikonloppuhoito 424
viikonloppuopetus; *ks.* opetusajankohta....456
viittomakieli 840
vilppi 608
virkasuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus 496
virkasuhteeseen verrattavaan julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus 497
vuorohoito 422
vuoropäivähoito 422
vuosikurssi (1) 443
vuosikurssi (2) 448
vuosiluokka 443
vuosisuunnitelma 260
vuositaso 443
vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma 260
vuosiviikkotunti 295
väitöskirja; *ks.* opinnäytetyö....712
väliaikaisesti keskeyttänyt 160
välitodistus 653
väyläopiskelija 179
yhdistelmäopinnot 215
yhdysluokka; *ks.* luokka....444
yhteinen haku 326
yhteinen oppiaine 252
yhteinen tutkinnon osa 223
yhteisen tutkinnon osan osa-alue 251
yhteishaku 327
yhteisten opintojen opettaja 147
yhteistutkinto 701
yhteistyöoppilaitos; *ks.* avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos....99
yhteisvalinta 363
yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; *ks.* paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma....202
yksikössä tehtävä arviointi 785
yksilöopetus 429
yksityinen varhaiskasvatus 411
yleinen kielitutkinto 676
yleinen tuki 594
yleinen tuki varhaiskasvatuksessa 590
yleissivistävä koulutus 463
ylempi ammattikorkeakoulututkinto 696
ylempi korkeakoulututkinto 697
yliopettaja 150
yliopisto 96
yliopistokeskus 98
yliopistokoulutus 475
Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu 768
ylioppilas 183
ylioppilaskoe 841
ylioppilaskunnan jäsen 844
ylioppilaskunnan jäsenmaksu 766
ylioppilaskunta 845
ylioppilastutkinnon koe 841
ylioppilastutkinnon suoritusvuosi 843
ylioppilastutkinto 684
ylioppilastutkintolautakunta 842
ylioppilastutkintotodistus 665
yläaste; *ks.* perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu 63
yläkoulu; *ks.* perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu....63
ympärivuorokautinen hoito 423
ympärivuorokautinen päivähoito 423
ympärivuorokautinen varhaiskasvatus 423
yrittäjän oppisopimuskoulutus 498
YTHS-maksu 768

YTO 251